عصر سعادت درسleri

ASR-I SAADET DERSLERİ

TEFSİR-AKAİD-SİYER-İLMİHAL
SAHABE HAYATI

1

ravza

ravza

بسم الله الرحمن الرحيم

Copyrigh © Ravza Yayınları, 2019

Eserin tüm hakları Ravza Yayınları'na aitir.
İzinsiz tamamı veya bir kısmı hiçbir ortamda kopyalanamaz.
Kaynak göstermek şartıyla alıntı yapılabilir.

Sadet Dersleri
BAŞARI VE HUZURUN GERÇEK YOLU

Genel Yayın Yönetmeni
ÖMER FARUK KASADAR

Yayın Koordinatörü
Mustafa Kasadar

Kapak
Yunus Karaaslan

Sayfa Düzeni
Ahmet Kahramanoğlu

Sertifika No
16480

ISBN
***

Basım Yeri ve Yılı
Ravza Yayıncılık ve Matbaacılık
Kale İş Merkezi No: 51-52
Davutpaşa / İstanbul
Tel: 0212 481 94 11

1. Baskı: Ekim 2019

RAVZA YAYINLARI

Büyük Reşitpaşa Cad. No: 22/42
Vezneciler - Eminönü / İstanbul

Tel: (0212) 528 46 17
Fax. (0212) 514 27 31

www.ravzakitap.com
ravzasiparis@hotmail.com

SAADET DERSLERİ

BAŞARI VE HUZURUN GERÇEK YOLU

Hazırlayan
Necmeddin Salihoğlu

ravza
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 15

1. HAFTA 19
1. Ders / Ana Ders 19
İman ve İtikad 19
2. Ders / Kıssalar 24
Hazreti Âdem Aleyhisselam 24
3. Ders / Kavramlar 33
Niçin Kavram? 33

2. HAFTA 37
1. Ders / Ana Ders 37
Yüce Kitabımızı Tanıyalım 37
2. Ders / Kıssalar 42
Hazreti Nuh Aleyhisselâm 42
3. Ders / Kavramlar 45
Emânet 45

3. HAFTA 47
1. Ders / Ana Konu 47
Hz. Muhammed (sav)'in Dindeki Yeri ve Sünnetine
Tabi Olmanın Gerekliliği 47
2. Ders / Kıssalar 53
Hazreti Salih Aleyhisselâm ve Semud Kavmi 53
3. Ders / Kavramlar 57
İtaat 57

4. HAFTA 61
1. Ders / Ana Konu 61
İnsanın Yaratılışı 61
2. Ders / Kıssalar 68
Hazreti İbrahim Aleyhisselâm 68
3. Ders / Kavramlar 70
Sadakat-Sâdık 70

5. HAFTA 73
1. Ders / Ana Konu 73
Ahiret İnancı 73
2. Ders / Kıssalar 76
Hazreti Lut Aleyhisselâm 76
3. Ders / Kavramlar 79
Ahid ve Vefa 79

6. HAFTA 81
1. Ders / Ana Konu 81
İslâma Dâvetin Merhaleleri 81
2. Ders / Kıssalar 88
Hazreti Yusuf Aleyhisselâm 88
3. Ders / Kavramlar 91
Dostluk, Velâ 91

7. HAFTA 95
1. Ders / Ana Konu 95
İslâm'ın Davasının Özellikleri 95
2. Ders / Kıssalar 99
Hazreti Musa Aleyhisselâm ve Hazreti Harun Aleyhisselâm 99
3. Ders / Kavramlar 111
İstikamet 111

8. HAFTA 115
1. Ders / Ana Konu 115
Olumsuzluklar Karşısında Yapılması Gerekenler 115
2. Ders / Kıssalar 118
Hazreti Îsâ Aleyhisselâm 118
3. Ders / Kavramlar 120
Şükür 120

9. HAFTA 123
1. Ders / Ana Konu 123
Beyat ve İntisab 123
2. Ders / Kıssalar 129
Hazreti Şit, Hızır, Lokman 129
3. Ders / Kavramlar 130
Sabır 130

10. HAFTA 133
1. Ders / Ana Konu 133
Cihad 133
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 1 142
Hazreti Ebubekir (ra) 142
3. Ders / Kavramlar 147
Zühdün Hakikati 147

11. HAFTA 149
1. Ders / Ana Konu 149
Hak Bâtıl 149
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 2 158
Hazreti Ömer (ra) 158
3. Ders / Kavramlar 166
Merhamet 166

12. HAFTA 169
1. Ders / Ana Konu 169
Güzel Ahlâk (Olgun Müslüman) 169
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 3 175
Hazreti Osman (ra) 175
3. Ders / Kavramlar 177
Sevgi 177

13. HAFTA 181
1. Ders / Ana Konu 181
Adab-ı Muaşeret 181
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 4 187
Hazreti Ali (ra) 187
3. Ders / Kavramlar 192
İyilik (Birr, Hayır, Salih Amel ve İhsan) 192

14. HAFTA....195
1. Ders / Ana Konu....195
Allah İçin Sevmek ve Allah İçin Buğzetmek....195
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 5....202
Hz. Abdurrahmân Bin Avf (ra)....202
3. Ders / Kavramlar....203
Hâkimiyet-Hüküm....203

15. HAFTA....205
1. Ders / Ana Konu....205
Amel....205
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 6....207
Hz. Sa'd Bin Ebî Vakkâs (ra)....207
3. Ders / Kavramlar....209
Hürriyet (Özgürlük)....209

16. HAFTA....213
1. Ders / Ana Konu....213
Besmele, Hamdele, Salvele…....213
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabiler / 7....215
Hazreti Saîd Bin Zeyd (ra)....215
3. Ders / Kavramlar....217
Şehâdet....217

17. HAFTA....221
1. Ders / Ana Konu....221
Birbirimizin Kıymetini Bilmek ve Kıymetlerden İstifade Etmek....221
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabiler / 8....226
Hz. Talha Bin Ubeydullâh (ra)....226
3. Ders / Kavramlar....227
Tefekkür ve Eylem....227

18. HAFTA....229
1. Ders / Ana Konu....229
İlmin Önemi....229
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabiler / 9....232
Hazreti Zübeyr Bin Avvâm (ra)....232
3. Ders / Kavramlar....234
Haya....234

19. HAFTA....237
1. Ders / Ana Konu....237
İnanç ve Amelde Sapmalar....237
2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabiler / 10....244
Hazreti Ebû Ubeyde Bin Cerrâh....244
3. Ders / Kavramlar....245
Tevâzu....245

20. HAFTA....249
1. Ders / Ana Konu....249
İnfak....249
2. Ders / Ehli Beyt / 1....261
Hazreti Hasan ve Hazreti Hüseyin (ra)....261
3. Ders / Kavramlar....265
Nimet ve Ahiret Mutluluğu....265

21. HAFTA....267
1. Ders / Ana Konu....267
Başarının Sırrı....267
2. Ders / Ehli Beyt / 2....272
Hazreti Zeynep ve Hazreti Fâtıma (r.Anhumâ)....272
3. Ders / Kavramlar....277
Kanaat....277

22. HAFTA....279
1. Ders / Ana Konu....279
Liderlik....279
2. Ders / Sahabeler / 1....286
Hz. Erkâm Bin Ebi'l-Erkâm (ra)....286
3. Ders / Kavramlar....287
Adalet....287

23. HAFTA....289
1. Ders / Ana Konu....289
Üyelik Şuuru ve Özellikleri....289
2. Ders / Sahabeler / 2....295
Hz. Hamza (ra)....295
3. Ders / Kavramlar....297
Dua....297

24. HAFTA.....299
1. Ders / Ana Konu.....299
Yeryüzüne Hakim Olmak İçin Sebeplere Sarılmak Şarttır.....299
2. Ders / Sahabeler / 3.....303
Hazreti Ebû Eyyûb el-Ensârî (r.a.).....303
3. Ders / Kavramlar.....304
Tevekkül.....304

25. HAFTA.....307
1. Ders / Ana Konu.....307
Zaman Tanzimi ve Yönetimi.....307
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler.....313
Ebü'l Ferec İbn-i Cevzî.....313
3. Ders / Kavramlar.....315
Islah.....315

26. HAFTA.....317
1. Ders / Ana Konu.....317
Ümit ve Yeis.....317
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler.....320
İmam Gazali.....320
3. Ders / Kavramlar.....322
Ma'ruf ve Münker.....322

27. HAFTA.....325
1. Ders / Ana Konu.....325
YENİDEN TUTUŞTURMAK.....325
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler.....331
Büyük Islah ve Tecdid Önderi Ömer Bin Abdülaziz.....331
3. Ders / Kavramlar.....334
MÜLK.....334

28. HAFTA.....337
1. Ders / Ana Konu.....337
Toplantı Disiplini.....337
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler.....340
Selâhaddin Eyyubi el-Kürdî.....340
3. Ders / Kavramlar.....344
Allah Rızası.....344

29. HAFTA....347
1. Ders / Ana Konu....347
İletişim – Hitabet – İkna Metotları....347
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....353
Sultan Alp Arslan....353
3. Ders / Kavramlar....356
Helâl ve Haram....356

30. HAFTA....359
1. Ders / Ana Konu....359
Gizli Dünya Devleti....359
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....372
Anadolu'nun Manevi Fatihi Hoca Ahmed Yesevi (r.h.)....372
3. Ders / Kavramlar....375
İstitaat-Kapasite....375

31. HAFTA....379
1. Ders / Ana Konu....379
Dua ve Zikir....379
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....382
Yusuf b. Taşfin (1009-1106)....382
3. Ders / Kavramlar....385
Cehalet-Cahil....385

32. HAFTA....387
1. Ders / Ana Konu....387
Liderlik ve Takım Çalışması....387
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....391
İzzettin Kassam....391
3. Ders / Kavramlar....394
Dalalet ve Sapkın Yol....394

33. HAFTA....397
1. Ders / Ana Konu....397
İman, Mümin, İlah ve Rabb'ın Mânâları 1....397
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....403
Şehitler; İskilipli Atıf Hoca, Malcolm X, Metin Yüksel....403
3. Ders / Kavramlar....405
Fesad ve İfsad....405

34. HAFTA....407
1. Ders / Ana Konu....407
İman, Mümin, İlah ve Rabb'ın Mânâları 2....407
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....414
Hasan el-Benna....414
3. Ders / Kavramlar....419
Fitne....419

35. HAFTA....421
1. Ders / Ana Konu....421
İman, Mümin, İlah ve Rabb'ın Mânâları 3....421
2. Ders....424
Mekkenin Fethi, Secdedeki İzzet, Dersler, İbretler....424
3. Ders / Kavramlar....433
Put....433

36. HAFTA....437
1. Ders / Ana Konu....437
İman, Mümin, İlah ve Rabb'ın Mânâları 4....437
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....439
Ömer Muhtar....439
3. Ders / Kavramlar....443
Bid'at....443

37. HAFTA....445
1. Ders / Ana Konu....445
Adil Düzen 1....445
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....449
İbni Haldun....449
3. Ders / Kavramlar....450
Zulüm....450

38. HAFTA....453
1. Ders / Ana Konu....453
Âdil Düzen 2....453
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....458
Kafkas Kartalı Şeyh Şamil....458
3. Ders / Kavramlar....462
İhanet ve İnsanlık....462

39. HAFTA....465
1. Ders / Ana Konu....465
Dünyevileşme Hastalığı....465
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....470
Şehid Abdullah Azzam....470
3. Ders / Kavramlar....473
Faiz ve Faizci Ahlak....473

40. HAFTA....475
1. Ders....475
İnanan Başarır....475
2. Ders / Müslüman Şahsiyetler....482
Yeni bir dünyanın mimarı Erbakan ve Milli Görüş Tarihi....482
3. Ders / Kavramlar....489
Tâğut - İnanç - Sistem....489

ŞUURLU MÜSLÜMAN OLMAK....491
KAYNAKÇA....501

ÖNSÖZ

Bugün Müslümanların gündeminde "muhafazakâr" kavramı var. Bu kavram bize batıdan ithal edilmiştir ve asla bizi tamınlamaz. Liberalizmin, kapitalizmin, batıcı düşüncenin yaşama biçiminin muhafazası hangi değerimizi karşılar? İslâm Milleti ifadesi yeryüzündeki bütün Müslümanları kapsar. Irk, renk ve konum devre dışı kalır. Millet denilince sadece bir ırkın ifadesi sağlıklı bir sonuç doğurmaz. Bu ***kimlikler***, bize ait değil. Bunlar kavramların çarpıtılmasıdır.

İnsanı inşa eden kelimeleri yeniden ihya etmek zorundayız. Bu düşünce ile hayatımızda duran ama yine de bize kavuşmayı bekleyen kelimelerimizle doğru yol almak zorundayız.

İnsan muhteşem bir varlıktır.

Allah (cc), kulu ve peygamberi Hz. Âdem'e (as) eşyayı ve ona ait kelimeyi öğretti, O'nu meleklerden üstün kıldı (Bakara, 31-32). Şüphesiz insanı eşref-i mahlûk yapan ilimdir ve ilmi ile amel etmesidir.

Kur'an'da anlatılan Âdem (as) insanı temsil eder. O'nun hikâyesi aslında her insanın hikâyesidir.

İnsan çok büyük yetenek ve kabiliyetlere sahiptir. Bunlar eğitimle ortaya çıkar ve gelişir. Eğitim bir anda gerçekleşmez. İnsan zamanla olgunlaşır. Eğitim ömür boyu sürer.

İmam-ı Azam, "**Eğitim, insan şahsiyetini yıkan ve yapan şeylerin bilinmesidir.**" der.

Eğitimde kötülüklerden etkilenmeyen insan yetiştirmek asıldır. Eğitimin gayesi amel'dir.

Eğitim ahlâkî bir faaliyettir. Kültürümüzün, terbiye sisteminin mayası İslam'dır.

Bilgiler ışığında irademizi eğitmeli ve eğitime odaklanmalıyız. Bilgi ve görgü büyük bir güçtür.

Başarının onda biri akıl ise, gerisi terdir, çalışmadır.

"*İnsan için ancak çalıştığı vardır.*" (Necm, 39)

Her arayan bulamaz, ama aramadan bulan pek olmaz. Fırsatlar kendini arayanları bekler.

Teşebbüs etmeden fırsatları yakalamak mümkün olmaz.

Okuma ve eğitilmiş olma…

İnsanımız kendisini, iyi bir insan, başarılı bir yönetici, cesur bir lider, mücadele eden ve zafere ulaşan, aksiyoner bireyler olarak yetiştirmelidir.

Bunun için kaynaklarımız (Kur'an ve Hadisler) başta olmak üzere bu konularda bolca okumamız ve eğitim almamız gerekmektedir.

"*Eğer Allah size yardım ederse, artık sizi yenecek yoktur. Eğer sizi yardımsız bırakırsa, O'ndan sonra size yardım edebilecek kimdir? Mü'minler ancak Allah'a güvenip dayanmalıdır.*" (Al-i İmran, 60)

İnsanın kendi kendini yenmesi, en büyük zaferdir. Olumsuzluklar ve engeller varsa, onlar atılmalıdır.

Zaman

Eğer hayatımızda değişiklik yapacaksak, bunu yapmak için zaman ayırmak zorundayız. Bu değişiklikler konusunda ciddiysek, kendimizi

zamanı netleştirmeye uğraşırken bulacağız. Öncelikle zamanın önemini anlamak gerekiyor. Bu konuda da kendimizi eğitmeliyiz.

Kâinatın Efendisinin günlük hayatı bütün yönleriyle ele alındığında görülecektir ki bütün insanlığa ışık olacak uygulama, tanzim ve sözlerle doludur. Günlük hayatın âdeta kâbusa dönüştüğü bir dönemde, Efendimiz'in günlük hayatını tetkik eden ve kendisine dersler çıkaranlara ne mutlu.

İletişim…

Temsil makamında bulunan kimsenin, olmaları gerektiği gibi görünmeleri, hepsinden daha fazla önem taşımakta. Bu, eğitim ve iletişim meselesidir. Bu sağlanırsa önemli bir sinerji oluşturulur.

Sağlıklı iletişim hayatın kaynağı olduğu gibi, sağlıksız iletişim de sonun başlangıcıdır.

Dava adamı, her şeyden önce iyi bir iletişimci olmak zorunda. İletişim bilgiden ayrı şeydir. İletişim, bir davranış, bilgiyse muhtevadır. İletişim, mesaj değil, mesajın ifade tarzıdır.

İmtihan…

Biliyoruz ki, bu dünya hayatında imtihandayız ve nefeslerimiz sayılıdır. Bütün mahlûkat mutlaka ölümü tadacaktır. Bu sebepten dolayı bu imtihandaki sayılı nefeslerimizi Allah'ın lütfu ile en hayırlı yolda kullanmak üzere bu dünyada imtihan oluyoruz. Bu imtihanı Rabbimiz nasıl yapıyor? Bizim hak ve batılın mücadelemizdeki durumumuz şeklinde yapıyor.

Cihad…

Hakkı hâkim kılmak için çalışacağız. Cenab-ı Allah bize bu farzı nasıl eda edeceğimizi bildirir. Cihadı bir manevî ordu olarak, bir ümmet olarak hep beraber yapacaksınız diye emir buyurur.

Her derdin çaresi İslâm'ı öğrenmek, şuurlu Müslüman olmak ve bunu davası hâline getirmek.

Her evi bir mektep haline gitererek insanımızı yetiştirmek zorundayız.

Yol ve İstikametimiz…

Bu çalışma insanımızın kendini yetiştirmede güzel bir rehber olacaktır.

Disiplinli bir şekilde uygulanırsa kazanımlarımız tahmin edilemeyecek derecede fazla olacak.

Öncelikle bildiğimiz ve ihmal ettiğimiz şeyleri hatırlayacak ve yeniden hayata geçireceğiz. Bilmediğimiz birçok konuya vakıf olacağız ve hayatımızın akışı büyük ölçüde değişecek.

Çalışma, sosyal, aile hayatımızda ve davaya hizmet anlamında büyük değişimler olacak.

Ve böylece bizler; bilgili, okuyan, zamanı iyi değerlendiren, kendisini keşfeden ve büyük başarılara imza atabilen bireyler olacağız. Kitlelere yön vereceğiz.

Bu eserde, temel ilkeler ve çok önem arzeden meseleler ele alınmış, kavramlara açıklık getirilmiştir. İslâm medeniyeti ve kültürünün öncülerinin bir kısmı, yaptıklarıyla tanımlanmış ve kuşaklara aktarılmak üzere hazırlanmıştır.

Eseri, ister tek başınıza okuyun, ister okutun, ister evde veya kurumlarda ders halkası şeklinde işleyin, ister seminer halinde uygulayın; böylece toplumun müspet manada azim, başarı ve huzuruna katkıda bulunun, sizin de payınız olsun.

Komisyon olarak hazırlanan bu eserde emeği geçenlerden Allah (c.c.) razı olsun.

Hepimizin çok önemli olan bir ruhî terbiyeye çok çok ihtiyacı vardır. Kurtuluşumuz ancak Peygamber ahlakına sahip olmak ve böyle bir nesil yetiştirmekle mümkündür. Bu asla unutulmamalıdır vesselam.

1. HAFTA

1. Ders / Ana Ders

İMAN VE İTİKAD

Bir şeye inanmaya, bir kimseyi veya bir haberi tasdik ve kabul edip ona bağlı kalmaya akide denir. Çoğulu ise "Akaid"dir. İtikad ve iman kelimeleri eşanlamlıdır.

Terim olarak Akaid: İnanılması zaruri olan ilke, iman esası anlamına gelir. Buna göre "*Akaid*"; İslâm dininin temel esasları, kaideleri, inanılması zaruri hükümleri demektir. Bu temel kaidelerden bahseden ilme de "Akaid İlmi" denilir.

Akaid, İbadeti değil, inancı; yani ameli değil, imanı esas alan İslâmî kaidelerin ve hükümlerin tümüdür. Kur'an ve sünnet ışığında İslâm dininin iman esaslarından sistemli bir şekilde bahseden ana ilkelerdir.

Akaid, Müslümanın inanıp bağlanması gereken şeylerdir. Müslüman, ibadetini, amelini, ferdi ve toplumsal davranışlarını bu esaslar üzerine bina eder.

Bilindiği gibi Hz. Peygamber (sav)'in yaşadığı dönemde Müslümanlar, bütün problemlerini kendisine iletiyorlardı. Hz. Peygamber (sav) de gelen meseleleri çözümlüyor, karara bağlıyordu.

Zira Ashab-ı Kiram, her konuda olduğu gibi akide konusunda da Hz. Peygamber (sav)'e tam bir teslimiyet göstermektedir.

İslâm akaidini oluşturan esaslar; Kur'an ve sünnette hiçbir yoruma mahal bırakmayacak şekilde açık ve seçik olarak yer alır. İmanın altı esası olarak tarif ettiğimiz Allah'a, Peygamberlerine, Kitaplarına, Meleklere, Ahiret gününe, Kaza ve Kadere ilişkin birçok ayet vardır. Hadis kitapları da akaidle ilgili birçok bölümlere ayrılır.

İslâm'ın inanç esaslarını oluşturan, adına akaid dediğimiz temel kaidelerin, hiçbir şek ve şüpheye mahal bırakmayacak bir kesinlikle kabul edilmesi gerekmektedir.

İnanç konularının en önemli özelliği; hiçbir değişiklik, eksiklik ya da noksanlık kabul etmemeleridir. Zamanın geçmesi, insanların ve çağların değişmesi hiçbir şekilde inanç esaslarına tesir etmez. Çünkü çağların önünde bütün insanlığa ışık tutan meşale konumundaki İslâm'ın özünü, akaid teşkil eder.

Bunun için birbiri arkasına gelen peygamberlerin tebliğlerinde şer'i hükümler değişirken, iman esasları hiçbir değişikliğe uğramamıştır.

Gerek erkek olsun ve gerekse kadın olsun Müslüman olan herkesin itikad ilmini bilmesi ve öğrenmesi farzdır.

İman; en kısa ifadesiyle Allah'a ve Resulüne inanmak, şirk'i her çeşidiyle terk edip «tevhid» e gönül verip bağlanmaktır. İman, her işin temeli, kabul şartıdır. İmanın temeli de tek kelime ile "tevhid"dir. Tevhidin zıddı ise "şirk"tir.

"Lailahe illellah" kelimesinin manası; Allah'tan başka hakiki mabut yoktur, bütün ibadetlere layık olan sadece O'dur. Nitekim ayeti kerimede: "*Sizin ilahınız tek bir ilahtır; O'ndan başka hiç bir ilah yoktur; O, bağışlayandır, esirgeyendir.*" (Bakara, 2/163) buyurulmuştur.

Allah Teala; müminlerin ihlâsla yöneldikleri, ibadetlerini, haclarını, kendisine sundukları hayatlarını ve ölümlerini kendisi için kıldıkları mabuttur. Nitekim ayet-i kerimede: "*De ki; benim namazım da, her türlü ibadetlerim de, hayatım da ölümüm de hep alemlerin Rabbi olan Allah içindir. O'nun ortağı yoktur. Bana verilen emir budur. O'na ilk teslim olan da benim*." (En'am, 6/162) buyurulur.

Resulullah (sav)'e indirilen İslâmî hakikatler sabittir, değişmez. Bu hususta asıl olan Allah'ın kitabı ve Resulullah (sav)'in sünnetidir. İslâm âlimleri ise yaşadıkları her asırda Kur'an ve sünnetin getirdiği mesajı insanlara aktarmaya çalışmışlar ve onların idrakine göre şerhler ve açıklamalar yapmışlardır. Kur'an ve Sünnetin getirdiği esasları yaşanılan olaylara tatbik etmişler, ümmeti İslâm'ı yanlış anlamaktan ve yoldan çıkmaktan kurtarmışlardır.

Müslüman ise; Allah Teala'ya boyun büküp itaat eden kişi demektir. Kişi ancak kalbiyle Allah'a yöneldiğinde bu hâsıl olur. İslâm'ın aslı budur. İslâm'ın esasları ve diğer hükümleri bunun üzerine bina edilir. Bu esas yok olduğunda da İslâm'dan geriye bir şey kalmaz.

Lailahe illellah sözü, yeryüzü zorbalarına ve cahiliye tağutlarına karşı bir baş kaldırıdır. Bütün putlaştırılan şeylerin (mal, mülk, ihtiras, güç...) reddedilişidir. Allah'tan başka ilah tanımamaktır. Ne taşa, ne ağaca ve ne de insana tapmaktır. Lailahe illellah sözü insanın; insana, tabiata ve sair tüm yaratılanlara kulluk etmekten kurtulması için evrensel bir çağrıdır.

"Muhammedun Resulullah" sözünün manası: Muhammed b. Abdullah'ın Allah'ın Resulu olduğunu kalp ile tasdik edip dil ile ikrar etmedir. O'nun bütün insanlara ve cinlere birden gönderildiğine inanmadır. Nitekim Allah Teala şöyle buyurmuştur: "*De ki: Ey insanlar, ben Allah'ın sizin hepinize gönderdiği bir elçisiyim.*" (A'raf, 7/158)

Bu şehadetin gereği olarak Resulullah (sav)'in haber verdiği şeyleri tasdik etmek, getirdiği şeriatın emirlerine uyup yasaklarından kaçınmak şarttır. Allah Teala'ya itaat edilmesi gerektiği şekilde kulluk etmedir.

Kelime-i Tevhid'e inanan kişide zillete varmayan bir tevazu ve kibre varmayan bir izzet hasıl olur. Bu söze iman eden kişi yakinen bilir ki kurtuluş ancak nefis tezkiyesiyle ve ameli salihle olur. Müşrikler ve kâfirler ise hayatlarını sahte kuruntularla geçirirler. Bu sözü söyleyen kişiye umutsuzluk hâkim olmaz. Zira o, göklerin ve yerin hazinelerinin Allah'a ait olduğuna iman etmiştir. Bu sebeple o, hiç bir zaman umutsuz olmaz, telaşa kapılmaz. Hayat zorlukları onu çepeçevre kuşatmış olsa da o, yine de ümidini kesmez.

Bu söze iman eden kişi, azim sahibi, faal, sabırlı ve tevekkül ehli biri olur. Büyük işlerin altına girdiğinde arkasında göklerin ve yerin sahibinin gücünün varlığını hisseder. Bu sebeple azimlidir, sebatkârdır, metindir. Bu hâliyle o, ulu dağlara benzer. Müşrik ve kâfir böyle bir güce asla ulaşamaz. Allah Teala'ya iman eden kişiden daha cesaretli ve daha cüretli kimse olmaz.

Lailahe İllellah sözüne iman etmek, kişinin ahlâkını yüceltir. Onu kanaatkâr kılar, başkalarına el açmaktan uzaklaştırır. Kalbini, tamah, açgözlülük, haset ve lânet etme gibi kötü hasletlerden temizler.

Mü'min kişi Allah Teala'nın her şeyi bildiğine ve kendisine şah damarından daha yakın olduğuna yakinen inanır. Birilerinin gazabından kaçıp kurtulabileceğini, ancak Allah'nın gazabından kaçıp kurtulamayacağını bilir. Kişi imanının gücü oranında şer'i şerifin hükümlerine bağlanır, Allah'nın koyduğu sınırlara riayet eder, haram işlemekten kaçınır, salih amel işlemeye ve hayır hasenat yapmaya koşar.

"Allah'ı tanımak, bir insan için mümkün olabilecek en yüksek bir şeref, iradesine itaat etmek en yüce bir kazançtır. Dürüst bir Allah bilgisi insanı kendi zihin âleminde bütün vehimlerden ve her çeşit hurafelerden, batıl faraziyelerden kurtarır. Allah'ın buyruklarına itaat etmek de insanın hakiki saadet ve bahtiyarlığını vücuda getirir. Onu ruhen ve cismen temizler ve yükseltir.

Allah, kendisini biz kulların daha iyi tanıyıp anlayabilmemiz için kemal sıfatlarıyla nitelendirmiş ve onları bizlere Kur'an-ı Kerim'inde bildirmiş. "Yüce Yaratıcı hakkında doğru bir bilgi elde etmek için O'nu isim ve sıfatlarıyla birlikte tanımayanlar Allah'a inandıklarını söyledikleri hâlde O'na şirk koşmaktan, herhangi bir yaratığa uluhiyet payesi vermekten veya uluhiyete mahsus sıfatlardan herhangi birinde Allah'a ortak olabileceğini düşünmekten veya yaratıklara ait herhangi bir sıfatı yaratıcıya isnat etmekten kurtulamazlar."

Ehl-i Sünnet âlimlerine göre amel, imanın parçası, rüknü ve olmazsa olmaz bir unsuru değildir. Amel, imanın yanında ikinci sırada yer alır. Ancak, bundan iyi amellerin taat ve ibadetlerin hafife alınması sonucu çıkarılamaz. Bundan kasıt inkâr hâli bulunmadıkça amel eksikliği mümini dinden çıkarmaz.

Şunu da hemen belirtelim ki her ne kadar amel imanın ayrılmaz bir parçası değilse de amelsiz iman, kurtuluş ve ahiret mutluluğuna erişmek için yeterli değildir. Kalbe yerleşen iman nurunun parlaması, güçlenmesi ve dış etkilere karşı korunması için salih amellere ihtiyaç duyulur. İnsan, yeryüzünde sadece imanla yükümlü tutulmamış, ondan salih ameller işleyerek Allah'a kulluk görevini yerine getirmesi de istenmiş. Nitekim Asr Suresinde Allah Teala şöyle buyuruyor: "*Asr'a yemin olsun ki insanlar hüsrandadır. Ancak iman eden ve salih ameller işleyenler, birbirine hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesna.*"

2. Ders / Kıssalar

HAZRETİ ÂDEM ALEYHİSSELAM

Âdem Aleyhisselâm'ın Yaratılışı

Hz. Âdem yeryüzünde yaratılan ilk insan ve ilk peygamberdir. Yüce Allah; Âdem Aleyhisselâm'ı yaratmak istediği zaman yere: "*Ben, senden bir halk yaratacağım ki, onlardan, bana itaat edenler de olacak, onlardan, bana isyan edenler de olacaktır. Onlardan, bana itaat eden kimseyi, Cennet'e koyacağım. Bana isyan eden kimseyi ise, Cehennem'e sokacağım!*" diye Vahy etti.[1]

Yüce Allah, Âdem Aleyhisselâm'ı, yaratmağa başladığı zaman, Melekler[2] "Yüce Rabbimiz, varsın, istediğini yaratırsın.[3] Allah, bizden daha bilgili ve kendisi katında bizden daha şerefli bir halk yaratmaz![4] Biz muhakkak, o yaratılacak olandan daha bilgili ve ondan, daha şerefliyizdir!"[5] diyerek, aralarında gizlice konuştular.[6]

Hz. Âdem topraktan yaratılmıştır. Yüce Allah; Âdem Aleyhisselâm'ın bedenini Cennet'te yaratarak onu, dilediği kadar, kendi halinde bıraktığı sırada, İblis, onun çevresinde dolaşmağa başlayıp içinin boş ve kendisine mâlik olamayacak bir biçimde yaratılmış olduğunu gördü ve anladı da[7] "Ben, bunu kolayca yenebilir, ona, üstün gelebilirim!" dedi.[8]

---

1 İbni Esir, el-Kamil c 1, s 27
2 Taberi Tarih c 1, s 51
3 Taberi Tarih c 1, s 51
4 Taberi Tarih c 1, s 51
5 Taberi Tarih c 1, s 51
6 Taberi Tarih c 1, s 51
7 İbn. Sa'd- Tabakat c 1, s 27
8 Hâkim-Müstedrek c 2, s 542

Melekler, Âdem Aleyhisselâm'ın, Cennette yerde duran ruhsuz cesedini gördükleri zaman korktular.

Onların arasında en çok korkan da, İblis (Şeytan) idi. İblis, cesedin yanından geçtikçe "Sen, muhakkak, büyük bir iş için yaratılmışsındır!" derdi. Ayağıyla, ona vurur ve vurdukça da, cesed, testi gibi ses çıkarırdı.

"Her halde, sen, böyle testi gibi seslenmek için değilsin! Muhakkak yaratıldığın şey içinsin![9] Eğer ben senin üzerine musallat kılınacak, sataştırılacak olursam, muhakkak seni, helak edeceğim! Eğer, sen, benim üzerime musallat kılınacak olursan, sana isyan edeceğim!" derdi.[10]

İblis, Meleklere de; "Bu, size üstün tutulacak olursa, siz ne yaparsınız?" diye sordu.

Melekler "Biz, Rabbimize itaat ederiz!" dediler. İblis ise, içinden "Vallahi, bu, bana üstün tutulacak olursa, ona, isyan edeceğim!" dedi.[11]

Yüce Allah, Âdem Aleyhisselâm'a, ruh üfürdüğü zaman, ruh, onun cesedinin baş tarafından girdi ve cesedin her yerinde eseri ve kan, meydana geldi. Yüce Allah:

"Ey Âdem! Ben, kim'im?" diye sordu.

Âdem Aleyhisselâm: "Sen, senden başka ilâh bulunmayan Allah Teala'sın!" dedi.

Yüce Allah: "Doğruyu söyledin!" buyurdu.[12]

---

9 Taberi-Tarih c 1, s 47

10 Taberi Tarihi c 1, s 47

11 Selebi-Arais s 27

12 İbn. AsakiTarih c 2, s 342

Âdem Aleyhisselâm'ın Yaratıldığı ve Cennet'e Konulduğu Gün

Âdem Aleyhisselâm'ın yaratıldığı[13] ve Cennet'e konulduğu[14] gün, Cuma günü idi.[15]

Meleklerin Âdem Aleyhisselâm'a Secde Etmesi ve İblisin İmtina Edişi

Yüce Allah, Âdem Aleyhisselâm'a secde etmelerini Meleklere emr etti. Meleklerin hepsi, hemen secdeye kapandılar. İblis ise, secde etmeğe yanaşmadı. Kendisinin nefsi, ona, kibir ve gurur telkin etti de, büyüklenmek istedi:

"Ben, ona secde etmem! Ben, ondan daha hayırlıyım!

Yaşça, ondan daha büyüğüm.

Yaratılışça da, ondan daha güçlüyüm!

Beni ateşten, onu ise, çamurdan yarattı!" dedi.

Ateş, topraktan daha güçlüdür! demek istedi.[16]

"Ben, yeryüzünde halifelik vazifesinde çalıştırılmıştım.

Ben, kanatlıyım, nur göğüslüktü ve keramet taçlıyımdır!

Ben, senin yerinde ve göğünde sana, ibâdet etmişimdir" dedi.[17]

İblis; Cinlerdendir.[18]

Semada, Melekler yanında, Allah'a, öyle ibâdete koyulmuştu ki, kullarından, hiç bir kimse, Allah'a, onun gibi ibâdet edememişti.

---

13 Malik-Muvatta c 1, s 108

14 Ahmet b. Hanbel Müsned c 1, s 540

15 Malik-Muvatta c 1, s 108

16 Bkz. Kehf, 50

17 Mes'udi-Murucuzzeheb c 1, s 31

18 Bkz. Kehf, 50

Kendisinin, Âdem Aleyhisselâm'ın yaratılışına kadar böylece ibadet etmekten ayrılmamış olması içinde taşıdığı kibir, gurur, azgınlık ve kıskançlık duygularını silemedi.[19]

Yüce Allah'ın, Âdem Aleyhisselâm'a, sulbünden getireceği Nebîler, Resuller sebebi ile bahş ettiği şerefi kıskandı da[20], Âdem Aleyhisselâm'ın balçıktan, kenesinin ateşten yaratıldığına bakıp "Ben, ondan hayırlıyım![21], ben bir çamur olarak yarattığın kişiye secde eder miyim hiç?[22] diyerek kâfirliğini açığa vurdu.

Yüce Allah'ın emrini dinlemedi.[23] Âdem Aleyhisselâm'a secde etmedi.

Yüce Allah da, onu, isyanının cezası olarak, her hayırdan ümit kesmiş, taşlanmış bir Şeytan yaptı![24]

Yüce Allah; Melekleri, Âdem Aleyhisselâm'a secde ettirdikten sonra, ona, her şeyin, hatta zürriyetinden geleceklerin isimlerine varıncaya kadar, bütün yaratıkların -Meleklerin bile- isimlerini birer birer öğretti.

Onları, Meleklere sorup bu hususta aczlerini, kendilerine itiraf ettirdikten son Âdem Aleyhisselâm'a emretti, onları Meleklere, birer birer haber verdirdi.[25]

Âdem Aleyhisselâm'ın, bilgice ve kerametçe, Meleklere üstünlüğü, böylece gösterilmiş ve anlatılmış, kendileri de bu hususta açıkladıkları, gizledikleri sözlerinden dolayı tevbeye sevk edilmiş oldu.[26]

---

19 Taberi Tarih c 1, s 48
20 İbn. Asakir-Tarihc 2, s 348-349
21 Bkz. Araf 12, 76
22 Bkz. İsra, 61
23 Bkz. Bakara 34, Sâd 74
24 Taberi-Tarih c 1, s 48
25 Taberi Tarih c 1, s 48-52
26 Taberi Tarih c 1, s 51

Hazret-i Havva'nın Yaratılışı

Âdem Aleyhisselâm, Cennet'te[27] oturup konuşacak bir kimse[28] ve kendisi ile sükûnet bulacağı bir zevce[29] bulunmaksızın tek başına gezip dolaştığı sırada Yüce Allah, ona, bir uyku verdi ve uyudu.[30]

Âdem Aleyhisselâm, daha uykudan uyanmadan, Hz. Havva'yı, ondan yarattı[31] Âdem Aleyhisselâm'a eş yaptı.[32]

Cennet Yaşantıları ve İblisin Tuzağına Düşüp Cennetten Uzaklaşmaları

Yüce Allah; Âdem Aleyhisselâm'a Hz. Havva'nın Cennet'te yaşamalarına ve orada -yaklaşmalarını yasakladığı bir tek ağaç dışında- Cennet meyvelerinin hepsinden ve Cennet'in her nimetinden bol bol yararlanmalarına müsaade etti.[33] Ayrıca; İblis'in de, kendilerine düşman olduğunu açıklayıp: "O, sakın sizi, Cennetten çıkarmasın!" buyurarak uyardı.[34]

Âdem Aleyhisselâm ile Hz. Havva'ya, Cennetteki belli bir ağaçtan yararlanmalarının yasaklanması ise, kendileri için, bir imtihan olup bu da, hem kendileri, hem zürriyetleri hakkında, yerine getirilecek İlâhî hükmün bir gereği idi.[35]

İblis; Âdem Aleyhisselâm'la Hz. Havva'yı, tuzağa düşürme işine, önce ağıtla başladı.[36] Öyle bir ağıt ağladı ki, onları hüzün

---

27 Taberi Tarih c 1, s 52
28 Salebi Aras s 29
29 Taberi Tarih c 1, s 52
30 İbn. Sa'd-Tabakat c 1, s 39
31 Taberi Tarih c 1, s 52
32 Taberi Tarih c 1, s 52
33 Bkz. Bakara 35, Araf 19
34 Bkz. Taha 117
35 Taberi Tarih c 1, s 53
36 Taberi Tarih c 1, s 55

içinde bıraktı. Âdem Aleyhisselâm'la Hz. Havva, İblis'in ağıtını işittikleri zaman ona: "Sen ne için ağlıyorsun?" diye sordular.[37] İblis:

"Sizin, öleceğinize ve içinde bulunduğunuz şu nimet ve ikramlardan ayrılacağınıza ağlıyorum!" dedi.[38] İblis'in bu sözü, onların kalbine tasa düşürdü. Bundan sonra, İblis, onların yanına tekrar geldi.[39] Kendilerinin iyiliklerini istediğine yemin edip onları, aldattı. Yasak ağacın meyvesinden yedirerek edep yerlerinin açılmasına ve Cennetten çıkarılmalarına sebep oldu.[40]

Âdem Aleyhisselâm, kendilerine yasaklanan ağaçtan yemekten kaçınmış, Hz. Havva ise, hemen varıp ondan yemiş, sonra da: "Ey Âdem! Sen de ye! Ben, yedim, bana, zarar vermedi." demişti.[41]

"Havva olmasaydı, kadın, hiçbir zaman kocasına karşı emniyete aykırı davranışta bulunmaz, onu, aldatmazdı![42] Hadis-i şerifleri ile belki, de bu hâdiseye işaret buyurmuşlardır.

Âdem Aleyhisselâm, daha önce, avret mahallini, hiç görmemişti. Cennet'te avret mahalli açılınca, kaçmağa başladı. Ama kaçarken, bir ağaca takılıp kaldı. Ağaca:

"Sal beni!" dedi.

Ağaç: "Ben, seni salıcı değilim!" dedi.[43]

O sırada, Rabb'ı: "Ey Âdem! Benden mi kaçıyorsun!?" diye seslendi.

---

37 Taberi, Tarih c 1, s 55
38 Taberi Tarih c 1, s 55
39 Taberi Tarih c 1, s 55
40 Bkz. Araf, 20-22; Taha 120; Bakara, 36
41 Taberi Tarih c 1, s 53
42 Buharî-Sahih c.4, s.103
43 İbn. Sad Tabakat c 1, s 32

Âdem Aleyhisselâm: "Hayır! Kaçmıyorum yâ Rabb![44] Fakat senden utanıyorum!" dedi.[45]

Cennetten Yeryüzüne İndirilişi

Yüce Allah, Âdem Aleyhisselâm'a:

"Sana, Cennet'ten bol bol ihsanda bulunduğum ve oradan, istediğin gibi, yararlanmanı helâl kıldığım nimetler yetmedi mi ki, sana, haram kılmış olduğum şeyden tattın?!" buyurdu.

Âdem Aleyhisselâm: "Evet! Yâ Rabb! Öyle oldu, fakat senin izzet sıfatına yemin ederim ki; ben, bir kimsenin, yalan yere, senin ismine yemin edebileceğini sanmıyordum." dedi.

Şeytan'ın, kendilerine ettiği yeminine aldanmış olduklarını söylemek istedi. Yüce Allah:

"İzzet sıfatıma yemin ederim ki: Ben, seni muhakkak yere indireceğim! Orada geçimini, ancak zahmet ve meşakkatle sağlayacaksın!" buyurdu.

Hâlbuki onlar, Cennet'te, istedikleri yerden, istedikleri gibi yiyip içerlerken, istedikleri gibi yeyip içemeyecekleri yere indirildiler.[46]

Âdem Aleyhisselâm; Cennet'ten, Cuma günü çıkarılıp yeryüzüne indirildi.[47]

Âdem Aleyhisselâm: Hindistan'a[48] , Hindistan'da Nevz veya Bevz dağına, Hz. Havva'da, Cidde'ye indirilmiştir.[49] Âdem Aleyhisselâm'ın indirildiği dağın, Hindistan'ın Serendip

---

44 Taberi c 1, s 55
45 İbni Sad c 1, s 31
46 Taberi Tarih c 1, s 64
47 İbn. Sad Tabakat c 1, s 30
48 Hâkim-Müstedrek c.2, s.542
49 İbni. Sad Tabakat c 1, s 35

ceziresinde bulunduğu ve onun, Bevz (Nevz) dağı olduğu da açıklanır.[50]

Yüce Allah; Âdem Aleyhisselâm'ı, cennetten çıkardığı zaman, ona her şeyi yapma sanatını da öğretti.[51] Kendisine örs, çekiç, kerpeten ve külünk gibi bazı âletlerle, kızıl tüylü bir öküz de verildi.

Âdem Aleyhisselâm, çiftçi oldu.[52] Ekin ekmesi, kendisine emr edildi. Yeri, alnının terini sile sile sürdü.

Sonra, ekini ekti, Sonra, onu suladı. Biçme zamanı gelince, onu biçti. Sonra, onları düvenle sürdü. Sonra, rüzgârda savurup taneleri, samanından ayırdı. Sonra, taneleri öğütüp un yaptı.

Sonra, onu, yoğurup hamur, hamuru da pişirip ekmek yaptı. Bu ekmeği, Allah'ın, erişmesini dilediği zaman erişmedikçe, yiyip yutamadı. Kendisine demircilik sanatı da öğretildi. Demirden ilk yapıp kullandığı şey, bıçak oldu.[53]

Âdem Aleyhisselâm'ın Tevbe Edişi

Âdem Aleyhisselâm, tevbe için, Yüce Rabbinden, bazı kelimeler telakki etti.[54] Nasıl tevbe edeceği, kendisine ilham olundu.[55] Bunun üzerine, kendisi ve zevcesi: "Ey Rabbimiz! Biz, kendimize zulüm ettik! Eğer, Sen, bizi, yarlıgamaz, bağışlamaz, esirgemezsen, biz, muhakkak maddi, mânevi en büyük zarara uğrayanlardan olacağız!» diyerek yalvardılar.[56]

---

50 Taberi Tarih c 1, s 60
51 Taberi Tarih c 1, s 63
52 Hakim Müstedret c 1, s 596
53 İbni Sad c 1, s 31
54 Bakara, 37
55 Yakubi Tarih c 1, s 6
56 Bkz. A'raf 23

Yâ Rabb! Ben, kendime zulüm ettim. Sen, bana merhamet et! Muhakkak ki, Sen, merhamet edenlerin en hayırlısısın! Yâ Rabb! Senden başka ilâh yoktur! Seni, teşbih ve Sana, hamd ederim!

Yâ Rabb! Ben, kendime zulüm ettim. Bana, tevbeyi nasip et! Muhakkak ki, sen, tevbeyi, çok kabul eden ve çok esirgeyensin!"[57]

Yüce Allah; Âdem Aleyhisselâm'ın hatasını kasıtlı olmayıp kendisine önceden yapılmış bulunan uyarıyı unutmuş olmasından ileri geldiğini bildiği ve kendisi de, Mü'minlerce Rahmeti umulan Gafur, Rahîm ve Tevvâb Mevlâ olduğu için, onların tevbesini kabul buyurdu.

Âdem Aleyhisselâm'ın Kâbe'yi İnşa Etmesi ve Tavaf Edişi

Âdem Aleyhisselâm'ın, uğradığı ağır ibtilâdan dolayı ağlamasının şiddetlenmesi ve Meleklerin de, onun ağlamasından ağlaşmaları ve tasasından tasalanmaları üzerine, Yüce Allah, Âdem Aleyhisselâm'a: "Arşımın alt hizasında benim bir Harem'im (Yasak bölgem) vardır.[148] Sen, hemen git te, orada, benim için bir Beyt (Mâbed) yap! Meleklerimin, Arş'ımı tavaf ettiklerini gördüğün gibi, sen de, orayı, tavaf et! Ve beni, zikret! Orada, senin duanı ve tâatımda bulunan çocuklarının dualarını kabul edeceğim!" diye Vahy ve Mekke'ye gitmesini, ona, emir buyurdu.

Âdem Aleyhisselâm, Kâbe'yi, Allah'ın emri gereği meleklerin yardımı ile yaptı.

Kâbe'nin, yeryüzüne çıkıncaya kadar temellerini Hira dağından getirilen taşlarla yaptı.

Kâbe'nin yapısı işinden boşalınca, Âdem Aleyhisselâm'ı, Cebrail Aleyhisselâm, Arafat'a götürdü.

---

57 Taberi Tefsir c 1, s 244-245

Halkın, bu gün yapmakta oldukları Hacc amellerinin hepsini, ona gösterdi.

Âdem Aleyhisselâm, Hz. Havva'yı, arıyor, Hz. Havva da, Âdem Aleyhisselâm'ı arıyordu.

Nihayet, Arafat'ta buluştular, orada, birbirlerini görüp tanıdılar.

Müzdelife'de birleştiler ve bundan dolayı, oralara Arafat, Cemi' ve Müzdelife isimleri verildi.

Âdem Aleyhisselâm'ın Peygamber Oluşu

Âdem Aleyhisselâm, Peygamber olarak gönderildi ve Kendisine, yirmi bir Sahife indirildi. Cebrail Aleyhisselâm, Âdem Aleyhisselâm'a yazı yazmayı öğrettiği için, Âdem Aleyhisselâm, inen sahifeleri kendi el yazısı ile yazdı. Yüce Allah'ın, Âdem Aleyhisselâm'a indirdiği hükümler arasında, ölü hayvan eti, kan ve domuz eti de, haram kılınmıştı.[58]

3. Ders / Kavramlar

NİÇİN KAVRAM?

19. yüzyılın sonları, yer Avam Kamerası ve kürsüde Başbakan Gladstone. İslam'a olan düşmanlığı ile meşhur bu zat kürsüden şöyle seslenir: "*Biz bu Türkleri,*[59] *savaş meydanlarında yenemiyoruz. Türkleri, yenebilmenin, dize getirebilmenin tek yolu var: Bu kitabı (Kur'ân'ı) ellerinden almak.*"

Kur'an-ı Kerim elbette elimizden alınmadı, alınamayacak. Zira Kur'an Allah'ın (cc) garantisi altındadır. Ama yürürlükten kaldırtarak hayatımızdan çıkarılmadı mı sizce?

---

[58] M. Asım Köksal, *Peygamberler Tarihi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları

[59] Türklerden kasıt Müslümanlardır.

Allah (cc), kulu ve peygamberi Hz. Âdem'e (as) eşyayı ve ona ait kelimeyi öğretip, onu meleklerden üstün kıldı (Bakara, 31-32). Bu üstün oluş, şüphesiz insanı eşref-i mahlûkat yapan ilim ve ilmi ile amel etmesidir. Bu ise insana, isim/kelimelere İlahi emrin istediği hal ile hallenmeye çalışma zorunluluğu gerekir.

Kelimeler ve kavramlar, insanoğlunun Allah (cc), toplum, tarih ve kendisi ile bağını kuran en önemli aracıdır. Bu aracı sadece iletişim olarak düşünmek yanlış olacaktır. Elbette kelimeler, iletişim için vazgeçilmezdir, lakin onlar aynı zamanda bir duruş, bir eylem ve bir kimliktir.

Bugün dünyayı yönetenler, düzenin muhafazası için kelimelerin ve kavramların eylemsel ve kimliksel yapısına müdahale ediyorlar. Çünkü bir şeyi bozmak, yok etmekten hem daha ucuz hem de daha kolaydır. Hele ki yapılan bu değişimle ortaya çıkan yanlış anlam, doğruya en yakın yanlış ise aldatılmak/aldanmak kaçınılmazdır.

Bugün muhafazakâr deyince Müslüman, millet deyince ırk, aşk deyince kadın aklımıza geliyorsa kelimelerimizin bize sağladığı kimlikler çalınmış demektir. Eğer böyle olmasaydı seküler dindarlardan, feminist kadınlardan, kapitalist Müslümanlardan bahsetmiyor olacaktık.

Konfüçyüs'e bir ülkeyi var olduğu halden tamamen dönüştürme işi size verilse bunu nasıl yapardınız? diye sorulduğunda, "onların sahip olduğu kelimeleri değiştirirdim" diye cevap verir. Kavramların içini boşaltmak, tersyüz etmek, onlara başka anlamlar yüklemek, var olanı yok etmekle eş değerdir.

Cemil Meriç "Kamus, namustur." derken şunu demek istiyordu: Bir dinin bütün hususiyetleriyle ayakta kalabilmesinin, insanı inşa ve hayatını ihya edebilmesinin yegâne şartı, o dinin veya maneviyatın ete kemiğe bürünmüş şekli olan kelime ve

kavramların aslına uygun olarak muhafaza edilmesi ile mümkündür.

İslam, Allah rızası, din, adalet, sabır, cihad ve daha birçok kelime/Kavram, Müslümanların zihninde olması gereken halin çok ötesindedir. Her şeyin sahtesinin olduğu günümüzde kelime/kavramlarımız da bundan nasibini alıyor.

Adalet, her türlü varlığın ait olduğu yerde olma/bulunma durumudur. Kelimeleri ait olduğu fikirsel ve eylemsel zemininden çıkarıp kullanmak bir zulümdür. Bu halin elbette iç ve dış birçok nedenleri vardır. Fakat ne olursa olun, bizi inşa eden kelimelerimizin imha edilmesine karşı bir şeyler yapmalıyız.

İnsanı inşa eden kelimelerimizi yeniden ihya etmek zorundayız. Bu düşünce ile hayatımızın orta yerinde duran ama yine de bize kavuşmayı bekleyen kelimelerimizi konuluş amacına uygun bir şekilde öğrenmek ve kullanmak zorundayız.

2. HAFTA

1. Ders / Ana Ders

YÜCE KİTABIMIZI TANIYALIM

1. Kur'an-ı Kerim'in Tanımı

Aslında Kur'an-ı Kerim tarif olmaya ihtiyaç duyulmayacak kadar malûmdur. Ancak yine de âlimlerimiz onun tarifine ehemmiyet vermişlerdir. En meşhur tariflerden birisi şöyledir:

"Allah Teala tarafından Peygamberi Muhammed (sav)'e indirilen, lafzıyla herkesi aciz bırakan okunmasıyla ibadet olunan, Mushaflarda yazılı olan ve tevatür yoluyla aktarıla gelen kitaptır."

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'i bize şöyle tanıtır:

"*Elif Lâm Râ. Bu Kur'an; âyetleri, hüküm ve hikmet sahibi (bulunan ve her şeyden) hakkıyla haberdar olan Allah tarafından muhkem (eksiksiz, sağlam ve açık) kılınmış bir kitaptır.*" (Hud, 1)

"*(Ey Muhammed!) Sana da o Kitab'ı (Kur'an'ı) hak olarak, önündeki kitapları doğrulayıcı, onları gözetici olarak indirdik. Artık, Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet ve sana gelen haktan ayrılıp da onların arzularına uyma.*" (Maide, 48)

Allah, Kur'an'ın şanının yüce olduğunu ve hikmet dolu bir kitap olduğunu açıkça bildirir. Kur'an, Allah'ın tüm kitaplarından daha yüce olan bir kitaptır. Çünkü Kur'an'ın kendisi mucize olduğundan, dünya durdukça O'nun da da baki kalacağını[60] bildirir. İçerdiği emir, yasak ve haberler gereği hikmetlerle dolu olan Kur'an-ı Hakîm'dir. Çünkü onda, hikmete, adalete ve gerçeğe aykırı hiç bir hüküm yoktur.

2. Kur'an'ın Toplanması ve Yazılması

İslam âlimleri, Kur'an'ın bir araya toplanmasının tevkifi olduğu konusunda ittifak ederler. Tevkifi ifadesinin manâsı şudur; Kur'an-ı Kerim'in bu şekilde sıralanması, günümüz Mushaflarında da gördüğümüz gibi devam etmesi, aslında Allah'tan gelen vahiy gereği, Allah'ın emri üzerine olan bir tertiptir. Tevkifi demek budur.[61]

Hz. Peygamber (sav)'in sağlığında Kur'an-ı Kerim, bir Mushaf şeklinde iki kapak arasında toplanmış değildi. Bunun sebebi, Kur'an'ın en son inen ayetiyle, Hz. Peygamberin vefatı arasında geçen zamanın çok az olmasıdır.[62]

Yemame'de yalancı Peygamber Müseylemetül-Kezzab ile savaş sırasında birçok Kur'an hafızının şehit düşmesi üzerine Kur'an-ı Kerim'in bir kitap hâline getirilerek öylece muhafaza edilmesi konusu aciliyet kazandı. Hâlife Hz. Ebu Bekir (ra), Kur'an'ı Kerim'i bir araya toplama meselesi için, Hz. Ömer (ra) ile istişareye başladı.[63] Hz. Ebu Bekir, danışma ve görüşmelerinden sonra bu işin başına, Ensar'dan Hz. Zeyd b. Sabit (ra)'ı getirdi.

---

60 et-Tefsirul-Kebir, 27/167

61 el-Burhan fi Ulumil-Kur'an, 1/234-235

62 La Yetihil-Batıl, s. 219

63 Ahmed Said, Huruburridde ve Binauddevle, s. 145

Hz. Zeyd (ra) diyor ki: "Allah adına yemin olsun ki, eğer benden herhangi bir dağın yerinden alınıp bir başka yere taşınması istenseydi, Kur'an'ı cem etmem ve toplamam konusunda bana yüklediği sorumluluktan çok daha hafif gelirdi. Artık bundan böyle ben de, hurma dallarına, yassı taşlara, deri parçalarına, deve ve koyunların kürek kemiklerine yazılı olanları, hafızların hafızalarında bulunanları araştırdım ve bir araya getirip topladım."

Hazırlanan bu mushaf, vefatına kadar Hz. Ebu Bekir (ra)'ın yanında kaldı. Onun vefatından sonra bu, Hz. Ömer'e geçti. Hz. Ömer'in de vefatından sonra, Hz. Ömer'in kızı Hz. Hafsa (ra) annemize geçti.[64]

Bu gün elimizde bulunan Mushaflar aynı tertip üzeredir ve Cebrail'in tevkifine göredir. O, hangi ayetin hangi surenin neresine, hangi ayetten önce veya sonra yazılmasını işaret etmişse, aynen öyle olmuştur.[65]

3. Kur'an-ı Kerim'in Özellikleri

Kur'an'ın birçok özellikleri bulunmakta. Bunlardan bir kısmını şöylece zikredebiliriz:

1. Kur'an- ı Kerim İlahi Bir Kitaptır

Kur'a-ı Kerim, Allah tarafından peygamberlerin sonuncusu olan Hz. Muhammed'e (sav) gönderilen ilahi bir kitaptır. O, gerek lafız olarak ve gerekse manâ olarak yüzde yüz ilahidir. Allah onu, Resulü ve Nebisi olan Muhammed (sav)'e, açık vahiy yoluyla gönderdi.

2. Kur'an-ı Kerim Korunmuş Bir Kitaptır

Kur'an-ı Kerim'in özelliklerinden birisi de onun mahfuz ve korunmuş olmasıdır. Çünkü Allah, onun korunmasını bizzat üzerine

64 Buhari, h: 4986

65 Beğavi, Şerhus-Sünne, 4/522

almıştır.[66] Nitekim Yüce Allah şöyle buyuruyor: "*Kur'ân'ı Biz indirdik. Onu koruyacak olan da biziz.*" (Hicr, 15/9)

3. Kur'an- ı Kerim En Büyük Mucizedir

Kur'an'ı Kerim'in özelliklerinden birisi de, onun mucize oluşu, ondaki i'caz gerçeğidir. Kur'an, Hz. Muhammed'in en büyük mucizesidir. Gösterdiği birçok mucizelere rağmen Resulüllah (sav), tüm Araplara onunla meydan okudu.[67]

Önceki peygamberlerin mucizeleri maddî ve kendi zamanlarıyla sınırlı ya da o mucizeyi görenlerle sınırlı idi. O mucizeyi görenlerin ortadan yok olmalarıyla mucizeler de öylece ortadan kaybolup gittiler. Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in mucizesi Kur'an'dır ve onun benzeri, ondan başkasına verilmemiştir. O, süreklidir, daveti ve hücceti kapsamakta. Her bakımdan, belagatiyle, fesahati ile manâları ve verdiği haberleriyle herkese meydan okumaktadır.[68]

4. Kur'an Apaçık ve Çok Kolay Olan Bir Kitaptır

Kur'an'ın özelliklerinden birisi de, onun apaçık ve anlaşılması kolaylaştırılmış bir kitaptır. Nitekim yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

"*Andolsun biz, Kur'an'ı düşünüp öğüt alınması için kolaylaştırdık. Var mı düşünüp öğüt alan?*" (Kamer, 17)

5. Kur'an Hidayet Kitabıdır

Kur'an-ı Kerim'in bir başka özelliği de onun âlemleri hidayete yönlendiren bir kitap olmasıdır. Çünkü Yüce Allah, Kur'ân'ı insanları karanlıklardan nura, aydınlığa çıkarması için indirmiştir.

---

66 Keyfe Neteamelü Maal-Kur'ani'l-Kerim, 22

67 Keyfe Neteamelü Maal-Kur'anil-Kerim, 22

68 Dr. Samir b. Nasır, Risaletu Hatemin-Nebiyyin Muhammed, s. 155

"Gerçekten bu Kur'an en doğru olan yola götürür ve iyi işler yapan müminler için büyük bir mükâfat olduğunu ve ahirete inanmayanlar için elem dolu bir azap hazırladığımızı müjdeler." (İsra, 9-10)

6. Kur'an-ı Kerim Bütün İnsanlığın Kitabıdır

Kur'an'ı Kerim'in özelliklerinden birisi de onun bütün insanlığa gönderilmiş olmasıdır. Belli bir ırka veya belli bir coğrafyaya gelmiş değildir. Çünkü Allah onunla bütün beşeriyete seslenir ve Allah O kitabı, herhangi bir zaman ve mekân; bir cins ve tabaka ile sınırlı kılmaz. Aksine, O, hem insanlara ve hem cinlere gönderilmiştir. Allah böylece insan ve cin olarak tüm yarattıklarına bununla seslenir. Zira onları hem bu dünyada ve hem ahirette saadete erdirecek akide, inanç ve ibadetlerle ilgili değerli hükümler O'nda bulunmaktadır. En üstün ahlâk da O'nda mevcuttur. İnsanlar onun sayesinde hayatlarına istikamet verebilirler.

Kaldı ki Kur'an'ın evrensel bir kitap olduğuna ilişkin olarak hem Kur'an'da ve hem Sünnette oldukça çok delil bulunmaktadır. Ümmetin icması da bu merkezdedir.[69]

7. Kur'an-ı Kerim Bütün Zamanların Kitabıdır

Kur'an'ın bir özelliği de onun bütün zamanların kitabı olması demektir. Kur'an'ın bütün zamanların kitabı olması demek, O'nun, ebedî olması demektir. Çağları kuşatan ve kendisinden sonra kitap gelmeyecek olan bir kitaptır. Bu itibarla, belli bir asrın, belli bir kuşağın veya kuşakların kitabı değildir. O, bütün zamanların ve bütün insanların yolunu aydınlatan yegâne ilahi kitaptır.[70]

---

[69] Azametul-Kur'an'il-Kerim, s. 110

[70] Keyfe Neteamel- Maal-Kur'anil-Kerim, s. 56

8. Arapça Olarak İndirilmiştir

Allah Teâlâ gönderdiği ilahi kitapların sonuncusu olan Kur'an için Arap dilini seçmiştir. Zira Arapça, kelime haznesi, türevleri ve çekimleri açısından her kalıba uygun olan ve gelişmiş bir dildir.[71] Bunun için Kur'an-ı Kerim'in meal ve tercümeleri Kur'an yerine geçmez ve onların namazlarda okunması kıraat sayılmaz. Kur'an ayetlerinin latin harfleriyle yazılması ve okunması da caiz değildir.

9. Kur'an-ı Kerim, kendinden önceki kitapları ve şeriatları nesh eder, yürürlükten kaldırır.

Kur'an-ı Kerim'in ehli kitap olarak tanımladığı Hıristiyan ve Yahudiler de ellerindeki kitaplara değil, Kur'an-ı Kerim' e iman etmek ve onun hükümleriyle amel etmekle yükümlüdürler. İnsanlar iman ve inkâr bakımından sadece iki guruba ayrılırlar. Mü'min ve kâfir. Ehli kitap ile münafıklar da itikat bakımından kâfirdirler ve cehennemde ebediyyen kalacaktırlar.

2. Ders / Kıssalar

HAZRETİ NUH ALEYHİSSELÂM

Nuh (as), Hz. Âdem Aleyhisselam'ın torunu veya torununun oğlu olduğu kabul edilir. İdris Aleyhisselam'dan sonra peygamberlik yaptı. Irak'ın Bağdat şehri yakınlarında olan meşhur Bâbil şehrinde doğdu; 950 sene yaşadı. Mezarının Kudüs'te Mescidi Aksa'nın yanında olduğu kabul edilmektedir. Nuh Aleyhisselam zamanında insanlık; Irak, Suriye, Hicaz yani Arabistan ve Filistin bölgelerine yayılmış bulunuyordu. Yaşadığı yerlere bakılırsa Hazreti Nuh, bütün bu bölgelere peygamber olarak gönderilmiştir.

İdris Aleyhisselam'ın vefatından sonra Kabil'in yolundan giden

---

[71] İ. Muhammed Ebu Abah, Lügatul-Kur'an ve Mekanetuha vel-Ahtarulleti Tuheddiduha, s. 11-12

bazı insanlar; kural tanımaz olmuşlar ve Allah'ın emrinden uzaklaşmışlardı. Bunun üzerine Allah Teâlâ; kuralları insanlara yeniden hatırlatması, bozulan düzeni yeniden sağlaması ve kuralları yeniden uygulaması için Hz. Nuh Aleyhisselam'ı peygamber olarak gönderdi. Peygamberler; hem dini bir görevli yani elçi, hem birer devlet başkanı, hem alim hem de birer toplum önderi olarak görev yaptılar. Aynı zamanda kibirden uzak olarak çobanlık da yaptılar.

Hazreti Nuh, İnsanları Dine Nasıl Davet Etti?

Hazreti Nuh (as), kavmini gece-gündüz demeden sürekli olarak şirkten uzaklaştırıp tevhide gelmeleri için çağırdı. Bir taraftan çalışıp geçimini sağlarken diğer taraftan da her fırsat bulduğunda halkın içinde dolaşır, onları ziyaret ederdi. Tek tek ya da toplu bulduğu insanlara doğru ve yanlış bildiği şeyleri anlatırdı. Evine gelen misafirlerine ve akrabalarına da nasihat ederdi.

Gündüz insanların arasında dolaşır, gece de evlere ziyarette bulunup; sürekli Allah'ın emirlerini, kul hakkını, yalancılık gibi günahları terk etmelerini tavsiye ederdi.

Nuh Aleyhisselam, tam 950 sene boyunca insanları yanlıştan uzak tutmaya çalıştı. Ama çok az kimse onu dinledi.

Nuh Aleyhisselam, çok üzülüyordu. Üzüntüsü kendisi için değildi. İnsanların gerçekleri görmemelerindendi. Eğer böyle giderse hem dünyada mutsuz olacaklar hemde başlarına kötü bir felaket gelecek ve hem de ahirette de azaba uğrayacaklardı.

Allah Teâlâ ise, Nuh (as)'a, bunlara üzülmemesini ve görevine devam etmesini emir buyurdu. Nuh Aleyhisselam'a düşen, mücadele etmek ve anlatmaktı. Ama nihayet bu milletten ümidini kesti ve Rabb'inden şöyle diyerek yardım istedi: "Rabbim! Ben mağlub oldum, Sen yardım et." Bunun üzerine Allah Teâla bir gemi yapmasını emretti.

Tufan ve İlk Helak

Gemi yapım işi bitince Allah Teâlâ, Nuh Aleyhisselam'a, kendisine inanan ve destek olan herkesi, hazırlık yaparak gemiye bindirmesini emretti. Nuh Aleyhisselam'a güvenenler ve inananlar, yanlarına yiyecek alıp diğer hazırlıklarını da yaparak gemiye bindiler. Allah, Nuh Aleyhisselam'a, çeşitli hayvanları da yanlarına almalarını, her yerin su altında kalacağını ve yok olacağını, bu hayvanların yeni yerleştikleri yerde onlara lazım olacağını bildirdi.

Nihayet yer içindekileri fışkırtmaya, gök ise yağmurunu dökmeye başladı. Bu durum günlerce, haftalarca devam etti. Her yer suyla doldu. Su, ağaçları ve dağları yuttu. Gemide olanlar hariç herkes boğulup gitti. Nuh Aleyhisselam'ın oğlu da ölenler arasındaydı.

Artık yeryüzünde hiçbir şirk inancı üzere yaşayan insan kalmadı. Şimdi hayat, yeniden başlayacaktı. Yeniden ve bir avuç temiz insanla.

Aşûra

Afet dinip sular çekilince gemi karaya oturdu. İnsanlar karaya ayak basmanın sevinciyle dua ettiler. Fakat acıkmışlardı. Ama yiyecekleri de azalmıştı. Nuh (as), herkesi topladı ve yanlarında ne kadar yiyecek kaldıysa bir araya toplamalarını emretti. Herkes yanındaki birer avuç yiyeceği bir araya getirdi. Fakat bu yiyecekler, kimseye yetecek durumda değildi.

Nuh (as), toplanan bu yiyeceklerin bir kaba koyulmasını ve karıştırılarak pişirilmesini emretti. Tek başına bir işe yaramayacak olan bu birer avuç yiyecekle böylece ilk defa karışık bir yemek yaptılar ve herkes bundan yedi.

Bu yiyeceğe "Aşûra" adı verildi.

İnsanlık Yeniden Çoğalıyor

Bir zaman sonra hayatta kalan bir avuç iyi insan, yeniden yeryüzünü imara başladılar. Yanlarında getirdikleri hayvanlarla hayvancılık yaptılar. Tohumlar ile de yeniden tarıma başladılar. Yeniden evler inşa ettiler. Böylece insanlık, tevhid ehli, iyi insanların soyundan devam etti. Kafirlerin soyu ise kurutuldu.

Nuh Aleyhisselam'ın Dönemindeki İnsanları Helake Götüren Sebepler

1. Güçlülerin zayıfları ezmesi.
2. İnsanların mallarını hile ile veya zorla ele geçirme.
3. Fakirlere, yardıma muhtaçlara ve zayıflara sahip çıkılmaması.
4. Allah'a ibadeti terk etmeleri.
5. Kıskandıkları ya da menfaatlerine aykırı gördükleri kimseleri öldürmeleri ve zulmetmeleri.

3. Ders / Kavramlar

EMÂNET

Emanet kavramı "Eman vermek, güvenmek ve iman etmek" anlamına gelir. Emanet kelimesiyle aynı kökten gelen bir diğer kavram mümin kelimesidir. Bu durum İslam dini içerisinde emanet kelimesinin ne kadar önemli olduğunu gösterir. Efendimiz (sav)'e "Muhammed el-Emîn" unvanının verilmesi, emanet kelimesinin önemini bir kez daha ifade etmektedir.

Emin olmanın ilk şartı, aklına ve ahlakına güvenilmesidir. Efendimiz (as), mümini, şerrinden diğer insanların emin olduğu kimse olarak tarif buyurmuşlardır. Şu halde söz, mal, namus ve din de birer emanettir. Bu yüzden insanların şeref, mal ve

namuslarına korunması gerektiği emredilmektedir. Bu durumda insanların gizli sırlarını araştırmak ve ifşa etmek de yine sefihlik ve zulümdür.

Makam da bir emanettir[72] yani insanlara adaletle hükmetmek, siyasi ve ekonomik konularda adil olmak da yine emanettir. Ayrıca makamı kendi malı gibi görmek ise zulümdür. Yani makamı istediğimiz gibi kullanamayız ya da istediğimize veremeyiz.

Emanet kelimesi ile birlikte zikredilen bir diğer kelime ise "ehliyet"tir. Ehliyet ile emanet, aslında birbirinden ayrılmaz iki şarttır. Bu durum Yusuf (as), tarafından şöyle ifade edilmiştir.

"(Yusuf (as), krala) *dedi ki: Memleketin tüm hazinelerine beni yetkili kıl. Ben iş bilen ve güvenilir bir kimseyim.*" (Yusuf, 55)

Bu durumda emanet ve ehliyet; yaptığı işi bilmek, sorumlu ve çalışkan olmak, güvenilir ve şahsiyetli olmak gibi anlamları ifade etmektedir. Bir başka ifade ile bir işi, iyi niyetli ve ahlaklı olsa da o işi bilmeyen birine emanet etmek; o işe de, o adama da, ümmete de, insanlığa da zulümdür. Kişinin kendisine idareci olarak seçtiği şahıslarda ehliyet vasfına dikkat etmemesi ve emaneti ehil kişilere vermemesi de bir tür zulümdür. Yönetim emanetinin, Allah'ın haram kıldığı faiz ve işbirlikçi zihniyetine sahip kişilere verilmesi de emanete hıyanetlik etmektir.

Emanetin ulvi anlamı ise insanın halifelik ve kulluk vazifeleridir. Mü'min, Allah adına, yeryüzünü imar, ıslah ve idare etmekle görevlidir. Bu vazifenin gereği olarak da tüm gücüyle çalışır. Karşılaştığı belalara sabreder ve bunları bozmaya çalışan her şeyle mücadele eder.

İnsanın bu vazifeden kaçması ya da vazifesinde gevşek davranması da emanete hıyanet etmektir.

---

[72] Nîsâ, 58.

3. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

HZ. MUHAMMED (SAV)'İN DİNDEKİ YERİ VE SÜNNETİNE TABİ OLMANIN GEREKLİLİĞİ

1. Hz. Muhammed (sav)'in Dindeki Yeri

İslâm'da Kur'an'dan sonra ikinci şer'i delil olan sünnet, İslâm'ın yaşanmış bir örneği ve tek yoludur. Bu sebepledir ki ne takva gerekçesiyle ne de ihmal ve tembellik neticesinde sünnet dışında yaşamaya kalkışmak ümmet olmakla bağdaşmaz. Zira "*Peygamber mü'minler için öz nefislerinden daha önde gelir.*" (Ahzab, 6) Peygamberi nazarı dikkate almadan Müslüman olunamayacağı gibi onun sünnetine rağmen veya sünnetini dikkate almadan da Müslüman olunamaz. Kur'an-ı Kerim'in ayet ve sureleri kelime ve sesler demek olup, peygamberin amel ve ahlakı ise o ayet ve surelerin mana ve tefsiridir.

Şüphesiz peygamberimizin izinde yürümek tamamıyla hayırdır, hayrın ta kendisidir. Bu yüzden de Hz. Muhammed (sav)'in sünneti, Allah'ın kendisini onunla şereflendirdiği kitabın yanı sıra şeriatın da kaynağıdır.

Peygambere itaatsizlik, Allah'a itaatsizliktir ve Allah'a itaatsizlik ise perişanlıktan başka bir şey değildir. Bu sebeple peygamberin mutlak olarak kabulü ve O'nun talimatına boyun eğmek ve o talimatı tereddütsüz kabul etmek boynumuza borç olur. Şu veya bu emrin hikmet ve faydalarını tam olarak anlayamayabiliriz. Bir talimatın peygamber tarafından açıklanması onun hiçbir şüphe ve tereddüde yer kalmadan doğru olacağına yeter garantidir. Aklın sınırı vardır ve her şeyi kavrayamaz. Herhangi bir sanata tamamıyla vakıf olmayan kimse, o sanatın inceliklerini anlayamaz. O şahsın bir ihtisas sahibinin sözlerini reddetmesi ve mazeret olarak da mütehassısın sözlerini anlayamadığını ileri sürmesi için ancak deli olması icap eder.

2. Vahiy ve Sünnet İlişkisi

"Kur'an; İslâm'ın varlık ruhu, binasının esası ve asli kanunlarıdır. Bütün kanunların kendisine rücu ettiği bir kaidedir. Sünnet ise; bu asıl kaideleri, düsturları açıklayan izah edendir. Bir nevi Kur'an'ın ameli olarak tatbik edilebilmesidir.

İmam Şafii: "Peygamberin koyduğu sünnet, kendisine vahiy yoluyla gelmiştir. Onun sünneti, Allah'tan kalbine vahyedilen, ruhuna ilka olunan sünneti demektir."

3) Resulullah (sav)'e İmanın Kapsamı

Resulullah (sav)'e iman şu hususları kapsar:

a- Resulullah (sav) Efendimizin peygamberliğinin bütün insanları ve cinleri kapsadığına iman.

b- Onun son peygamber, risaletinin son risalet olduğuna iman.

c- Onun risaletinin geçmiş şeriatları neshettiğine iman.

d- Onun risaletini en mükemmel şekilde tebliğ ettiğine, emaneti yerine getirdiğine ve kendilerine gecesi gündüz gibi olan bir

aydınlık bırakacak kadar ümmetine nasihat ettiğine iman etmek.

4. Resulullah (sav)'e İtaatin Farz Olması

Peygamber (sav) Efendimizin geçmiş ve gelecekten haber verdiği hususları, helâl ve haramlara dair haber verdiği her şeyi tasdik etmek, bütün bunların Allah katından olduğuna iman etmek şarttır. Onun getirdiklerini tafsili şekilde bilmenin ise farz-ı kifaye olduğunda kuşku yoktur.[73]

Allah Resulü'ne (sav) iman etmek, getirdiği vahiyleri tasdik etmeyi kapsadığı gibi aynı şekilde bunlarla amel etme gayretini de kapsar. Burada kastedilen Allah Resulü'ne (sav) boyun eğmek, emrettiği şeyleri yerine getirip yasakladıklarından uzak durmaktır. Şu ilahî beyan bunu gerektirir: "*Peygamber size ne verdiyse onu alın, size ne yasakladıysa ondan sakının.*" (Haşir, 7)

Kur'an-ı Kerim'in farklı ayetlerinde Allah Resulü'ne (sav) itaat ve uyma gerekliliği yer alır. Söz konusu ayetler, farklı üslup ve kalıplar içermelerine rağmen Allah Resulü'nün (sav) Allah Azze ve Celle katından getirdiği hüküm ve şeriata uyma emri noktasında birdirler.[74] "İtaat edin" fiilinin Allah'la birlikte müstakil olarak Peygamber Efendimiz için kullanılması, Peygamber Efendimizin emrettiği hususlara -bizzat Kur'an'da yer almasalar bile- itaat etme gereğine bir işarettir. Buradan anlıyoruz ki Allah Resulü'ne (sav) itaat, Allah Azze ve Celle ile birlikte söz konusu olduğu gibi, müstakil biçimde de vaciptir. Bu konuda bir kısım ayetler şunlardır:

"*Kim Resûl'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur.*" (Nisa, 80)

---

[73] Şerhu'l-Akîdeti't-Tahâviyye, s.66

[74] Hukûkü'n-Nebî Alâ Ümmetih 1/173

"*Allah'a ve Resûl'üne itaat edin ki rahmete kavuşturulasınız.*" (Al-i İmran, 132)

"*De ki: Allah'a ve Resûlü'ne itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse bilsinler ki Allah kâfirleri sevmez.*" (Al-i İmran, 32)

"*Kim Allah'a ve Peygamberine itaat ederse, Allah onu altından ırmaklar akan cennetlere sokar. Kim de geri kalırsa, onu acı bir azaba uğratır.*" (Fetih, 17)

"*(Resûlüm!) De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir.*" (Al-i İmran, 31)

– "*Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Peygamber'e itaat edin. Sizden olan ulü'l-emre de (itaat edin).*" (Nisa, 59)

Allah Teâlâ'nın son ayette kendisine itaat emrinden sonra, ayrıca Peygamber Efendimize itaati emretmesi, söylediklerini Kur'an'a arzetmeksizin müstakil bir şekilde peygamberinin dediklerine itaatin gerekli olduğunu bildirmek içindir. O hâlde Peygamber Efendimiz (sav) bir şeyi emrettiğinde, bu ister Kur'an'da yer alsın ister almasın, mutlaka onu dinlemek gereklidir. Çünkü Peygamber Efendimize Kur'an'la birlikte bir benzeri de verilmiştir.[75] Kendisi bu konuda şöyle buyurur: "Dikkat edin! Bana Kur'an'la birlikte bir benzeri verildi."[76]

Buna karşın, ayette müstakil şekilde ülülemre itaat emredilmemiş, "itaat edin" fiili tekrarlanmayıp hazf edilerek onlara itaat durumu, Allah Resulü'ne (sav) itaatin içerisinde değerlendirilmiştir. Bu şunu gösterir: Ülülemr denen idareciler, Peygamber Efendimize tâbi olurlarsa itaati hak ederler. Onlardan kim Peygamber Efendimize itaati emrediyorsa, sözünün dinlenmesi gerekli, kim

---

[75] A'lâmü'l-Müvakkıîn, İ.K. 1/48

[76] Sünen-i Ebu Dâvûd, Kitâbü's-sünne, rakam: 4604

de Peygamber Efendimizin dediklerinden başka şey söylüyorsa, bu sözüne kulak verilip itaat edilmez. Bu hususta Peygamber Efendimizin şöyle buyurduğu sahihtir: "Allah'a isyan noktasında kula itaat edilmez. İtaat meşru konularda gösterilir."[77] Yine şöyle buyurmuştur: "Hoşuna giden ya da gitmeyen hususlarda Müslümana düşen, söz dinleyip itaat etmektir, fakat kendisine günah olan bir iş emredilirse, o zaman itaat etmez."[78]

Allah Resulü'ne (sav) tabi olmanın böylesi bir öneme sahip olması, onun hakikatte Allah'a tâbi olması anlamına gelmesinden kaynaklanmaktadır. Çünkü Peygamber Efendimiz (sav) bu dini Allah Teâlâ'nın katından getirmiştir. O kullarına tebliğ etsin diye Allah'ın peygamberine vahyettiği şeriatı ve dinidir. Allah Resulü (sav) sadece Allah'tan aldıklarını tebliğ etmiş, kendinden bir şey getirmemiştir: "*De ki: Ben, yalnızca sizin gibi bir beşerim. (Şu var ki) bana, İlâh'ınızın, sadece bir İlâh olduğu vahyolunuyor. Artık her kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, iyi iş yapsın ve Rabbine ibadette hiçbir şeyi ortak koşmasın.*" (Kehf, 110) Yine Allah şöyle buyurmaktadır: "*Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti.*" (Bakara, 285)

"*Peygamber size neyi verdiyse onu alın, size neyi yasakladıysa ondan da sakının.*" (Haşir, 7) Bu ayet, Allah Resulü'ne (sav) mutlak biçimde tâbi olmayı emretmektedir. O bize ne emrettiyse onu yapmalı, neyi yasakladıysa ondan uzak durmalıyız. Şüphesiz o ancak hayrı emreder ve ancak şerden sakındırır.[79]

Hayatımız ve kurtuluşumuz, tâbi olma durumuna bağlıdır. Allah Teâlâ bu hususu şöyle beyan eder: "*Ey inananlar! Hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah ve Resûlüne uyun. Ve*

---

77 Müslim 6/15

78 Buhârî, rakam:7144; Fethu'l-Bârî 13/121-122

79 Hukûkü'n-Nebî Alâ Ümmetih, 1/180

bilin ki, Allah kişi ile onun kalbi arasına girer ve siz mutlaka onun huzurunda toplanacaksınız." (Enfal, 24)

Çünkü hakikî güzel hayat, iç ve dış dünyasında Allah'ın ve Resulü'nün çağrısına olumlu yanıt verenlerindir ki, onlar ölseler bile diri sayılırlar. Onlardan başkaları bedenen yaşasa da ölü sayılır. Bu nedenle en mükemmel hayata sahip kişiler, Peygamberimizin (sav) dâvetine en mükemmel şekilde uyanlardır. Çünkü O'nun dâvet ettiği her şeyde hayat vardır. Bu şeylerden bir parça kaçıran, hayatından bir parça kaçırmış demektir. Peygamberimize (sav) uyduğu nispette insan hayatı yaşıyor demektir.[80]

Az önceki ayette, Allah ve Resulü'ne uyun emrinin ardından, uyulmaması durumundan veya bu konuda ağır ve tembel davranmaktan sakındıran ifadeler gelir. Allah şöyle buyurur: "*Bilin ki, Allah kişi ile onun kalbi arasına girer ve siz mutlaka O'nun huzurunda toplanacaksınız*"

Son ayetimiz ise şöyledir: "*Andolsun ki, Resûlullah, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.*" (Ahzab 21) Allah Tebârake ve Teâlâ bu ayette sözleri, hareketleri ve Allah'tan getirdiği her hususta Peygamber Efendimiz'i (sav) örnek ve önder kılar.[81]

İbni Kesîr şunları söyler: "Bu ayet, gerek sözleri, gerekse hareketleri ve hâllerinde, Allah Resulü'ne (sav) uyma konusunda önemli bir asıldır."[82]

"*Hayır, Rabbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda, seni hakem kılıp, sonra da verdiğin hükümden, içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın, (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar.*" (Nisa, 65)

---

80 el-Fevâid, İbnül Kayyim, s.88 (Ufak bir değişiklikle.)

81 Hukûkü'n-Nebî Alâ Ümmetih, 1/181

82 Tefsîru İbni Kesîr, 3/474

Burada, Allah kendi yüce zatına yemin ederek, Peygamberimizi (sav), bütün işlerinde hakem tayin etmeyenlerin iman etmiş olmayacaklarını söyler. O neye hükmederse, kalpte ve hayatta boyun eğilmesi gereken hak odur. Müminler, hem iç dünyalarında, hem yaşantılarında itaat gösterecek ve tartışmasız, müdafaasız şekilde Resulullah'a tamamıyla teslim olacaklardır.[83]

Her Müslüman hâlini bu ayete arz etmelidir.[84] Kul ne zaman Allah Resulü'nün (sav) hükmünü kabul etme ve ona teslim olma durumunu öğrenmek isterse, hüküm kişisel arzusuna ters düştüğünde veya atalarını taklit ettiği büyük küçük mevzulara aykırı geldiğinde kendi hâline ve kalbine bakmalıdır. "*Artık insan, kendi kendinin şahididir. İsterse özürlerini sayıp döksün.*" (Kıyamet, 14-15)

2. Ders / Kıssalar

HAZRETİ SALİH ALEYHİSSELÂM VE SEMUD KAVMİ

Hazreti Nuh Aleyhisselam ve Hud Aleyhisselam döneminde, şirk üzere yaşayanlar helak edildiler. Fakat zamanla insanlar yeniden çoğalmaya başladılar. Çoğaldıkça da insanlar inanç ve yaşayış bakımından değişmeye başladı.

Yıllar sonra, insanlara, yine kafirler ve zalimler idarecilik yapmaya başladı. Zalimler ve güçlü kimseler, iktidarı ele geçirerek diğer insanları sömürdüler ve onlara yeniden zulmettiler.

Dağlar Oyularak Yapılan Binalar

Zalimler, daha önceki inkarcıların başlarına gelenleri biliyorlardı. Nuh Aleyhisselam'ın halkı, sel suları ile yok olup gitmişti. Bu yüzden Ad Kavmi yani Hud Aleyhisselam'ın halkı, yüksek

[83] Tefsîru İbni Kesîr, 1/520

[84] Hukûkü'n-Nebî Alâ Ümmetih, 1/183

tepelere evler yaptılar. Böylece selden korunacaklarını zannediyorlardı. Ama bu sefer onları da bir fırtına yok etti.

Semud halkı, bütün bu tecrübeleri dikkate alarak hem yüksek hem de sağlam evler yapmaya karar verdiler. Bunun üzerine dağları oyarak evler yaptılar. Böylece rüzgâr da sel de, kendilerine zarar veremez diye düşündüler. Fakat durum, hiç de öyle olmadı.

Allah Teâlâ, bu sefer de Salih Aleyhisselam'ı peygamber olarak görevlendirdi. Önceki peygamberler gibi Salih Aleyhisselam da insanlara; güzel, faydalı ve doğru şeyleri anlattı. Onlara adil olmalarını ve kimseye zarar vermemelerini, yalnızca Allah'tan korkmalarını ve Allah'a ibadet etmelerini tavsiye etti.

Kayadan Çıkan Deve

Kavmi iman etmek istemediği için Salih Aleyhisselam'dan kendilerince olmayacak bir şey istediler. Kayadan deve çıkar dediler. Allah Teâlâ, Salih Aleyhisselam'a mucize olarak bir deve müjdeledi. Salih Aleyhisselam, bütün halkı, şehrinde yakınındaki büyük bir kayanın yanında topladı. Derken büyük bir gürültü ile kaya, ikiye ayrıldı. Kayadan kocaman ve çok güzel bir deve çıkıp geldi. İnsanlar şaşkınlık içindeydi

Deve halkın önüne gelip yine kendisi gibi güzel ve büyük bir yavru dünyaya getirdi. Yavrusu ile birlikte yürüyen deve, şehrin su kuyusuna geldi ve buradaki bütün suyu içti. O gün şehir halkı, geceyi susuz geçirdi. Artık kuyunun suyunu bir gün halk, bir gün deve içiyordu.

Aradan günler geçti. Şehirde su sıkıntısı başladı. Bir günlük su, ancak içmeye yetiyordu. Ekinlerini sulayacakları suyu ise deve ve yavrusu içiyordu. Bunun üzerine şehrin ileri gelenleri toplandılar ve deveyi öldürme kararı aldılar.

Allah Teâlâ, durumu Salih (as)'a haber verdi. Ertesi gün kâfirlerin elebaşları, devenin yanına geldiler. Salih (as) da oradaydı. İnsanlara nasihat etti:

– "Bu deve size Allah'ın bir emanetidir. Ona zarar vermeyin. Eğer tevbe ederseniz ve bana inanırsanız, Allah size bir çözüm yolu bulur" diye nasihat etti.

Fakat zalimlerin gözü dönmüştü. Deveyi öldürdüler ve bütün şehir halkı, devenin etini de aralarında paylaştı. Salih Aleyhisselam'a inananlar ise devenin etinden yemediler. Salih Aleyhisselam, mü'minleri de yanına alarak evine çekildi ve dua etmeye başladı.

Allah Teâlâ, Salih (as)'a, üç gün içinde şehri terk etmesini buyurdu. Fakat bir avuç inanan insan haricinde kimse Salih (as)'ı ciddiye almadı. Ertesi gün şehirde herkesin rengi sararmaya başladı. Kendilerini hasta hissediyorlardı. Aralarında!

– "Herhalde şu lânet devenin eti dokundu" diye konuşuyorlardı.

İkinci gün boyunca, herkesin yüzü kıpkırmızı olmuştu. Bazıları korkmaya başladı. Bazıları ise, Salih (as)'ı öldürmeye karar verdiler.

Üçüncü gün, ikindi vakti, Salih (as), şehri terk etmeye karar verdi. Ailesini ve müminleri de alıp şehirden çıktı. O gün bütün insanların yüzü kapkara olmuştu.

Sarsıntı İle Gelen Ceza

Üçüncü günün akşamında Salih Aleyhisselam ve müminler şehirden çıktıktan sonra ortalık kararmaya başladı. Semud halkı; Nuh ve Hud Aleyhisselam'a inanmayanların başına gelenleri hatırlamaya başladılar.

Herkes şehir meydanında toplandı, duruma bir çare arıyorlardı. İçlerinden birisi:

– "Korkmaya gerek yok. Bizim evlerimiz yüksekte ve sağlam. Ne rüzgâr ne de sel bize zarar verir, merak etmeyin" diye halkı sakinleştirmeye çalışıyordu.

Derken, çok korkunç bir ses duydular. Etrafı bir uğultu kaplamıştı. Daha önce kimse böyle bir şey duymamıştı. Ardından ayaklarının altındaki toprak, sallanmaya başladı. Bazıları korkup kaçmaya çalışsa da sarsıntı aşırı şiddetliydi. Kimse ayakta duramıyordu. Bu çok korkunç bir depremdi. Kısa süre içinde o sağlam kayalar ve dağlara oyulan binalar paramparça oldu.

O gece sabaha kadar, defalarca sarsıntı oldu. Salih Aleyhisselam ve diğer müminler ise o geceyi dua ederek geçirdiler.

Ertesi gün güneş doğunca; Salih Aleyhisselam, yanına birkaç adam alarak şehre geldi. Ama ortalıkta şehir falan kalmamıştı. Tüm insanlar, yıkılan o koca dağların altında kalmıştı. Sanki şehrin altı üstüne gelmişti. Yine de Salih (as), çok üzüldü. Çünkü bu insanlar, kendi halkıydı. Salih (as)'ın gözleri doldu:

– Şehre doğru bakarak. "Ey halkım! Ben sizden para makam istemedim. Bana hürmet edin istemedim. Adil olun, ahlâklı olun diye size nasihat ettim. Ama siz, hiç nasihat dinlemediniz" diyerek yaşlı gözlerle şehrine veda etti.

Salih Aleyhisselam ve Diğer Müminler Bundan Sonra Ne Yaptılar?

Bu felaketten sonra Allah'ın emriyle Salih Aleyhisselam, yanındakilerle birlikte Suriye topraklarından yola çıkarak Mekke'ye gelip yerleşti ve burada vefat etti. Salih Aleyhisselam'ın mezarının da Kâbe'nin yanında olduğu kabul edilir.

Semud Kavmini Helâke Götüren Günahları

Semud halkı da Ad kavminin işlediği bazı suçları işledikleri için, dünyada helâk oldular. Ahirette de azap göreceklerdi. Semud halkını felakete götüren bazı sebepleri şöylece sıralayabiliriz:

1. Allah'a ibadet etmeyi terk etmek.
2. Putlaştırdıkları heykellere tapmak.
3. Allah'ın görev verdiği peygamberi ciddiye almamak ve ona karşı gelmek.
4. Şımarmak ve gururlanmak. Diğer insanları küçük görmek.
5. Hatalarında ısrar etmek.
6. Kendi hatalarını anlamamak ve suçu başkalarında aramak.
7. Allah'ın emrine karşı gelerek deveyi öldürmek ve Allah'ın peygamberini öldürmeye kalkışmak.
8. Müslümanların kendi inançlarını yaşamalarına izin vermemek.
9. Eşkıyalık yapmak ve savaş çıkarmak.
10. Toplumun ahlâkını ve toplum düzenini bozmak.
11. Zalim ve ahlâksız idarecilere yaranmak için onları desteklemek.
12. Zulme ve ahlâksızlığa sessiz kalmak. Fakirleri ve zayıfları kollamamak.

3. Ders / Kavramlar

İTAAT

İtaat denilince akla ilk gelen; idarecilerin ve anne-babanın emirlerine karşı gelmemek anlaşılmaktadır. Oysa itaat emri, birçok peygamber tarafından, Allah'a imandan hemen sonra takva ile

birlikte emredilmiştir.[85] Şu halde itaatin, iman etmek, teslim olmak ve Allah'tan korkmak ile sıkı bir bağlantısı vardır.

İtaatin ilk anlamı; Allah (cc) ve Efendimiz (sav)'in emrettiklerini yapmak ve yasakladıkları şeylerden uzak durmaktır.[86] Allah'ın ve Resulünün ipine sıkı sıkı sarılmak ayeti ile ifade edilen de budur.[87]

İtaatin ikinci ve meşhur anlamı ise, meşru idarecilere ve âlimlere itaattir. Fakat "***Allah'ın emirlerine aykırı işlerde kula itaat yoktur***"[88] hadisi şerifi, bu itaatin sınırlarını ortaya koymuştur. Ahzâb suresi 1. ve 67. ayeti kerimelerinde, Allah'ın emrine aykırı işlerde; idarecilerin, alimlerin ve diğer büyüklerin peşinden gidenlerin sonu anlatılmaktadır.

Allah'ın emrine aykırı işlerde kullara tabi olmak, Allah'ın düşmanları olan kâfirlerin ve münafıkların peşinden gitmek ve yine Allah'ın düşmanı olan inkâr ve zulüm ehli kimselere yanaşmak ve onları örnek almak; itaatin zıddı olarak isimlendirilmiş ve Allah'a isyan olarak kabul edilmiştir.[89]

Şu halde isyanın iki anlamı ortaya çıkmıştır: Birinci anlamı, Allah ve Resulünün emirlerine karşı gelmek iken ikinci anlamı ise; Allah ve Resulünün emrine aykırı işlerde, kulların peşinden gitmektir. İsyanın sonu ise cehennemdir. Özetle itaat; Allah'ın emirlerine uymakla beraber, Resulünün emirlerine de uymayı gerekli kılar.

Son olarak Allah'ın emrine aykırı işlerin peşinden koşmak, Allah'ın sevmediği ve hatta Allah'ın düşman olarak nitelendirdiği kâfir, cahil, zalim ve münafıkların peşinden gitmek; onlara

---

85 Şuarâ, 179.
86 Nisâ, 59 ve Nur, 51.
87 Âli imrân, 103.
88 Nesâi, Bey'at, 34.
89 Ahzâb, 1.

özenmek, onlarla dost olmak, onlara yakın olmak, onlarla işbirliği yapmak gibi birçok husus da isyan olarak nitelendirilmiş; isyandan sakınmak da yine itaat emrinin bir gereği olarak kabul edilmiştir.

İtaat meselesine somut örnek olarak; evlilik, ticaret ve siyaset gibi meselelerde, Allah'ın emrini değil de anne, baba ya da dostların veya diğer "**insanların ne dediğini**" dikkate alarak karar vermek de bir isyandır ve şeytana itaat etmektir. Yine kötüleri ve İslam düşmanlarını örnek almak, onlara özenmek ve onlara benzemeye çalışmak da bir tür itaattir, fakat bu tarz bir itaat zemmedilmiştir ve Allah'a isyan olarak kabul edilmiştir.[90]

[90] Hûd, 113 ve Nisâ, 14.

4. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İNSANIN YARATILIŞI

Sonsuz kemal sahibi ve sonsuz kudret sahibi olan Rabbimiz, Kemal sıfatı gereği insanı yarattı. Bu yaratılışı kavrayacak özelliklere sahip, onu bilip Rabliğini tanıyacak bir varlık olarak diğer varlıklardan sonra insanı yarattı.

Cenâb-ı Hak (cc), Kur'an-ı Kerim'de şöyle açıklıyor:

"*O, insanı aşılanmış bir yumurtadan yarattı.*" (Alâk, 2)

"*Sonra onu sağlam bir yerde (rahimde) nutfe (az bir su) hâline getirdik. Sonra nutfeyi kan pıhtısı hâline getirdik. Peşinden, bu kan pıhtısını bir parçacık et hâline soktuk, bu bir parçacık eti kemiklere (iskelete) çevirdik, bu kemikleri etle kapladık. Sonra ona başka bir yaratışla (ruh) verdik. Yapıp yaratanların en güzeli olan Allah pek yücedir.*" (Mü'minun 13-14)

"*Hatırla ki, Rabbin meleklere ben yeryüzünde bir halife yaratacağım." dedi. Onlar (melekler), "Bizler hamdinle seni tesbih ve seni takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkaracak, orada kan dökecek birini mi yaratacaksın dediler." Allah da onlara, "Sizin bilemeyeceğinizi herhâlde ben bilirim." dedi.*" (Bakara, 30)

Rabbimiz insanı yarattığında meleklerin itirazına "Sizin bilmeyeceğinizi herhâlde ben bilirim." buyurarak meleklerin bilmediği bazı hususları işaret eder, melekler de derhal yaptıkları şeyin bilgi eksikliği olduğunu ifade eder:

"*Biz (sana itiraz olunmaktan) seni tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka hiçbir ilmimiz yok. Muhakkak sen her şeyi hakkıyla bilensin. Üstün hikmet sahibisin dediler.*" (Bakara, 32)

Yukarıdaki ayet-i kerimelerde de görüldüğü gibi, Allah (cc) kendi azamet ve yüceliğini kavrayabilecek bir donanımla insanı yarattı. Allah (cc) kâinatı ve içindekileri insanın hizmetine amade kıldı.

Bütün varlıkların yaratılış gayesi Allah'a (cc) kulluktur. (Sâf, 1)

İnsanın ve diğer canlıların, dağların, yeryüzünün ve semânın yaratılışı bu gayeye yöneliktir:

Yaratılış Gayemiz

Bütün varlıkların yaratılış gayesi Allah (cc)'a kulluktur.

"*Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet (kulluk) etsinler diye yarattım.*" (Zariyat, 56)

"*Göklerdekilerin ve yerdekilerin hepsi Allah'ı tesbih eder. O, üstündür, hikmet sahibidir.*" (Saf, 1)

"*Sizi sadece boş yere yarattığımızı ve sizin hakikaten huzurumuza geri getirilmeyeceğinizi mi sandınız?*" (Müminun 115)

İnsan boş yere yaratılmamış ve başıboş bırakılmamış. O, kulluk görevini yerine getirmek için yeryüzüne gönderilmiş. Yaratanını tanımak ve O'na ibadet etmek, yeryüzünde Allah'ın (cc) emrettiği şekilde adaleti kaim kılmak, hakkın önündeki engelleri ve sömürüyü ortadan kaldırmak suretiyle bu kulluk görevini eda etmek için yaratılmış. Allah'a ibadet için yaratılan insan, dünyada yaptığı salih amellerle bu kulluğunun karşılığını, ahirette cennet olarak alacaktır. Allah'ın emirlerine itaat, dünya ve ahiret saadetinin esasıdır.

İnsanın Allah'a karşı yükümlülüğü olan ibadetleri (namaz, oruç, hac, zekat, cihad ve benzeri kulluk görevlerini) yerine getirmesi, Allah'ın, insanlara ihtiyaç duymasından dolayı değil, bilakis; fert ve toplum olarak, insanların, kulluğa ihtiyaç duymasındandır. Gerek ferdi hayatımız, gerekse toplumsal hayatımızın düzene girmesi içindir.

Yaratılışın en yüce gayesi, Allah'ın (cc) bilinmesi ve ona ibadet edilmesidir. Bütün noksan sıfatlardan yüce ve en üstün sıfatlarla var olan Allah'ı (cc) tanımak ve ona kulluk görevini ifa etmek yaratılışımızın gereğidir.

İnsan

İnsan; ruh ve bedenden meydana gelen, Allah'ın (cc) yeryüzündeki halifesi. Âdem, beşer. Canlılar arasında en üstün olanı.

Allah' ın (cc) yeryüzündeki halifesi ve yaratılmışların en şereflisi olan insan hakkında doğru ve sağlam bilgileri Kur'an-ı Kerim'de buluruz. Kur'an'ın insanı değerlendirmesindeki mükemmellik ve inceliği anlamaya bugün batıdaki uygarlık seviyesi henüz ulaşabilmiş değildir.

Kur'an, insanı kula kul olmaktan çıkararak sadece Allah'a (cc) kul olmaya çağıran ve yalnızca ebedî saadetin yolunu değil, aynı zamanda dünya hayatında huzur ve mutluluğun yolunu da gösteren ilahî bir dâvettir.

Eşref-i Mahlûkat

Aşağıdaki ayeti kerimeden anlıyoruz ki; Rabbimiz kâinattaki her şeyi insan için yaratmış ve insanı da yaratılanların pek çoğundan üstün kılmıştır.

"*Biz hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları (çeşitli nakil vasıtaları ile) karada ve denizde taşıdık; kendilerine*

güzel güzel rızıklar verdik; yine onları yarattıklarımızın birçoğundan cidden üstün kıldık." (İsra, 70)

"*Biz insanı en güzel biçimde yarattık.*" (Tin, 4)

İnsanın Özellikleri

Allah (cc) yaratılışta insanları çok kıymetli meziyetlerle donatmıştır. Biz burada bu meziyetlerden dört temel özelliği tahlil edeceğiz.

1. Doğruyu Yanlıştan Ayırt Etmesi

İlimler, bu özellikten doğmuştur.

İnsanın yaratılışında Allah'ın (cc) ona vermiş olduğu akıl, göz, dil vb. organlarla doğruyu ve yanlışı ayırt edebilecek özelliklerde yaratıldığı Kur'an-ı Kerim'de şöyle açıklanır.

"*Biz ona iki göz, bir dil ve iki dudak vermedik mi? Ona iki yolu (doğru ve eğriyi) göstermedik mi?*" (Beled, 8-10)

Hz. İbrahim (as)'ın, henüz çocuk yaşta mağarada iken Allah'ı (cc) arayış serüveni, putları kırma hadisesi ve kendisine vahiy geldikten sonra Nemrut'a karşı verdiği mücadele insanlık tarihinde bir dönüm noktasıdır.

"M. Ö. 1910'da Babil hükümdarı Hammurabi'nin (İncil'de adı Amurabi olarak geçiyor) çıkardığı yasalar Hz İbrahim'in (as) getirdiği vahiyden büyük ölçüde yararlandığı gerçeğini ortaya koymaktadır."[91]

2. Adaleti Zulümden Ayırt Etmesi

Bundan siyaset ve hukuk ilmi doğmuştur. İslâm'da adâlet, her şeyin hakkını vermek, hukuk önünde herkese eşit davranmak,

[91] Mevdudi T. Boyunca Tevhid Müc. Pey. Hay.

kültür, bilgi ve mevkî farklılıklarından dolayı insanlara başka, başka davranmamak demektir. İslâm, ümmetin ve insanlığın güvenliğini garanti altına alan bir düzen kurmuştur.

"*Allah size mutlaka emanetleri ehli olanlara vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman, adaletle hükmetmenizi emreder. Allah size ne kadar güzel öğütler veriyor, şüphesiz Allah her şeyi işitici, her şeyi görücüdür.*" (Nisa, 58)

"*Ey iman edenler! Adaleti titizlikle ayakta tutun; kendiniz, ana babanız ve akrabanız aleyhinde de olsa, Allah için şahitlik eden kimseler olun. (Haklarında şahitlik ettikleriniz) zengin olsunlar, fakir olsunlar Allah onlara (sizden) daha yakındır. Hislerinize uyup adaletten sapmayın, (şahitliği) eğer, büker (doğru şahitlik etmez), yahut şahitlik etmekten kaçınırsanız (biliniz ki) Allah yaptıklarınızdan haberdardır.*" (Nisa, 135)

"*Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adil davranmamaya itmesin. Adaletli olun. Bu, Allah korkusuna daha çok yakışan (bir davranış)tır. Allah'a isyandan sakının. Allah yaptıklarınızı hakkıyla bilmektedir.*" (Maide, 8)

İslâm'ın emrettiği adalet doğrultusunda kâinatın düzeninin ayakta durması tabiî bir hadisedir. Adalet mülkün temelidir. Adaletin olmadığı yerde zulüm hâkimdir. Allah (cc), ve onun koyduğu bütün hükümler zulmün her çeşidinden uzaktır. Allah'ın (cc) emirlerinin uygulandığı bir ortamda hiçbir kimseye zerre kadar zulüm yapılmaz. Bu anlayış, Kur'an-ı Kerim'de sık sık tekrarlanan ayetlerle dile getirilmektedir:

"*Muhakkak ki Allah, adaleti, ihsanı emreder...*" (Nahl, 90)

Hz. Peygamber (sav) de adalet ve adaletle hükmedenler hakkında birçok hadis buyurmuşlardır: "Hükmünde, yönetimi ve

velâyeti altındakiler hakkında adil davrananlar, Allah katında nurdan minberler üzerinde olacaklardır."

"Adil devlet başkanı ve idareciler, mahşer yerinde Allah'ın yüce lütfuna ve himayesine mazhar olacakların öncüleridir."[92]

Hz. Musa (as): Adaleti zulümden ayırmayı ve adaleti seçmeyi, insanlığa öğreten peygamberdir. İnsan, adaleti zulümden ayırt edebilecek niteliklerde yaratılmıştır. Musa (as) da Firavun'un zulüm sistemine karşı verdiği adalet mücadelesi ile tanınan ve onun için de kendisine, adaleti zulümden ayıran ve adaleti bir sistem hâlinde uygulayan peygamber denir.

3. Faydalıyı Zararlıdan Ayırt Etmesi

Bu ilahi lutuftan da ekonomi ve iktisat düşüncesi meydana gelmiştir.

"*And olsun Davud'a tarafımızdan bir üstünlük verdik. Ey dağlar ve kuşlar, O'nunla beraber tespih edin, dedik. O'na demiri yumuşattık. Geniş zırhlar imal et, dokumasını ölçülü yap ve (hepiniz) iyi işler yapın. Çünkü ben, yaptıklarınızı görmekteyim diye vahyettik.*" (Sebe, 10-11)

Hz. Davut (as) faydalıyı zararlıdan ayırt edip faydalıyı seçmeyi insanlığa öğreten peygamberdir. Hz. Davud (as), demiri işleyerek ilk defa teknolojide bir çığır açmış zırh, silâh vs. şeyler üretmiş. Hükümdarlığı döneminde de idarî yetkisini kullanarak insanları faydalı işlere yönlendirme özellikleri ile de tanıdığımız bir peygamberdir.

4. İyiyi Kötüden, Güzeli Çirkinden Ayırt Etmesi

Bu meziyetten de ahlâkî değerler ve manevi ilimler doğmuştur.

[92] Buharî, Edep, 36

"İyilikle kötülük bir olmaz. Sen Kötülüğü en güzel şekilde önle. O zaman seninle kendi arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki candan bir dost olur. Buna (bu güzel davranışa) ancak sabredenler kavuşturulur. (Buna ancak hayırdan) büyük nasibi olan kimse kavuşturulur."

"*Her kim güzellik ile gelirse onun için ondan daha hayırlısı vardır. Her kim de kötülük ile gelirse artık o, kötülük yapanlar da başkasıyla değil, ancak o yaptıkları ile cezalandırılırlar.*" (Kasas, 84)

Hz. İsa'yı (as): İyiyi kötüden, güzeli çirkinden ayırt edip, iyiyi ve güzeli seçmeyi insanlığa öğreten peygamber olarak tanıyoruz.

Cenab-ı Hak (cc), tüm peygamberlere ayrı ayrı verdiklerinin tamamını bir arada Hz. Muhammed (sav)'e vermiş. Ayrıca kıyamete kadar insanlığın karşı karşıya geleceği problemlerin çözüm anahtarlarını da Kur'an-ı Kerim'le Peygamberimiz'e (sav) ihsan etmiş. Efendimiz (sav) de Allah'tan (cc) aldığı bu son dini bize, hiçbir tarafını eksik bırakmadan, uygulayarak öğreten peygamberdir.

Cenâb-ı Hak (cc) buyuruyor ki; "*Bugün size dininizi ikmal ettim, üzerinize nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim.*" (Maide, 3)

"*Dini ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin diye Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi İbrahim'e, Mûsa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi Allah size de din kıldı. Fakat kendilerini çağırdığın bu (din), Allah'a ortak koşanlara ağır geldi. Allah dilediğini kendisine (peygamber) seçer ve kendisine yöneleni de doğru yola iletir.*" (Şûra, 13)

"*Peygamber, Rabbi Tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de iman ettiler. Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayrım yapmayız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz affına sığındık, dönüş sanadır dediler.*" (Bakara, 285)

2. Ders / Kıssalar

HAZRETİ İBRAHİM ALEYHİSSELÂM

Semud halkından kötü ve inançsız kimseler helak oluyorlar, geriye kalan iyi ve iman sahibi kimseler yine hayatlarına devam ediyorlar. Fakat şeytan boş durmuyor. İnsanları kandırarak isyankâr ve zalim yapıp kendi yanına çekiyor.

Uzun yıllar sonra Babil'de yine bir devlet kuruluyor. Zengin ve güçlü bir devletti bu devlet. Başındaki krallara da Nemrut denilir. Nemrut, halkı istediği gibi yönetiyor, koyduğu kanunları uygulamaya başlıyor; Allah'ın Hazreti Adem'e emrettiği kuralları iptal ediyor. Hatta daha da ileri giderek halkın Allah'a inanmasına da engel olur bir sürü putlar icat eder.

Bu putlar, hiçbir şeye karışamadıkları için Nemrut ve adamları, halkı istediği gibi idare ediyorlar ve halkın emeğini sömürüyorlardı. Asker, devlet ve ekonomi, Nemrut'un istediği gibiydi. Aslında halk da bundan memnundu. Allah'ın haramları ve emirlerinden uzak, başıboş ve keyiflerine göre, bir hayat yaşıyorlardı.

Bâbil'de yaşanan olaylardan ve ateşten kurtulduktan sonra İbrahim Aleyhisselam, Şam taraflarına yerleşerek hayvancılıkla uğraşır. Kısa sürede koyunları çoğalır ve çok zengin olur. Bir taraftan da bu hayvanları satarak ticaret yapar. Burada kendilerine başka insanlar da katılır. Onlar İbrahim Aleyhisselam'ın yanında çobanlık ve ticaret yaparlar. Bu esnada İbrahim Aleyhisselam, Sâre ile evlenir. Delikanlılık çağına gelen Lut Aleyhisselam da yine burada evlenir. Allah, İbrahim Aleyhisselam'a, dini tebliğ için Mısır'a gitmesi emrini verir.

Mısır'da bir süre kalır ve Allah'ın gerçek dinini ve kurallarını anlatan İbrahim Aleyhisselam, Lut'u, Lut'un ailesini, Sâre'yi ve Hacer'i alarak bu defa Filistin'e doğru yola çıkar.

Ürdün topraklarına geldiklerinde Allah Teâlâ, İbrahim Aleyhisselam'a, Lut'u burada bırakmasını ve peygamber olarak görevlendirmesini emreder. Lut Aleyhisselam, çocukluktan beri İbrahim Aleyhisselam'ın yanındadır. Lut Aleyhisselam, Ürdün'de İbrahim Aleyhisselam'dan ayrılarak buraya yerleşir, peygamberlik görevine başlar.

İbrahim Aleyhisselam ise Hacer ve Sâre ile Filistin topraklarına gelerek Kudüs'e yerleşir. Burada Hacer annemizden ilk oğlu İsmail dünyaya gelir.

Daha sonra Allah'ın emriyle İbrahim Aleyhisselam, yanına Hacer ve İsmail'i alır; uzaklara, insanlığın ilk başladığı yere yani Mekke'ye doğru yola çıkar. Sâre ve diğer adamları ise Kudüs'te kalır.

İbrahim Aleyhisselam, Mekke'ye Kâbe'nin olduğu yere gelir. Hacer ile İsmail'i buraya yerleştirir. İsmail Aleyhisselam büyür, burada evlenir. Daha sonra da burada peygamber olarak görev yapar. İsmail Aleyhisselam'ın soyu zamanla Araplaşır.

Daha sonra Sâre'nin de bir oğlu olur ve adını İshak koyar. İshak Aleyhisselam da büyüyünce peygamber olarak görevlendirilir. İshak Aleyhisselam'ın soyundan ise Yahudiler gelir.

Bundan sonraki dönemde İbrahim Aleyhisselam'ın ömrü, Kudüs ve Mekke arasında gelip gitmekle geçer. İsmail Aleyhisselam delikanlılık çağına gelip evlendikten sonra Allah Teâlâ, İbrahim Aleyhisselam'a bir görev daha verir. Kâbe'nin yerini bulup yeniden inşa eder.

Misafirler ve Yolcuları Ağırlamak

İbrahim Aleyhisselam, çok cömerttir. Evinden misafir eksik olmaz. Yoldan gelip geçenleri de muhakkak misafir eder.

Misafirlerine hep et ikram eder. Ve eti de kendi eliyle kesip

pişirerek yedirir. Allah Teâlâ, yemekte bereket olsun ve zenginliği artsın diye İbrahim Aleyhisselam'a kendi eliyle ikramda bulunmasını emreder.

İbrahim Aleyhisselam rivayetlere göre 120 sene yaşar ve Kudüs'te defnedilir.

Nemrut'u Helake Götüren Suçlar

1. Allah'a isyan etmek ve Allah'a ibadet etmemek.
2. Putlara ibadet etmek.
3. İnsanları sömürmek.
4. Fakir ve zayıflara sahip çıkmamak.
5. Kafasına göre kanun yapmak.
6. Allah'ın peygamberini öldürmeye kalkmak.
7. Müslümanları sürgün etmek.
8. Allah'a düşmanlık ve hakaret etmek.
9. Allah'ın emir ve cezalarını hafife almak ve Allah'ın emirleriyle alay etmek.
10. Allah'ın gücü ve kudretini hafife almak.

3. Ders / Kavramlar

SADAKAT-SÂDIK

Sadakat kelimesi de anlam daralmasına uğramış olan kelimelerden olup sadece evlilik veya ticarette sadık olmak veya verdiği sözde durmak anlamına indirgenmiştir. Bu anlamların hepsinin sadakat olduğu doğrudur fakat sadakati sadece bu anlamlardan ibaret görmek eksiktir.

Sadakat; iman, itaat, dostluk ve emanet kavramları ile birlikte bir anlam ifade etmektedir. Mümin, Allah'ın dostudur ve Allah'a

itaat eder. Bu yüzden de Allah'a sadıktır. Allah Teâlâ da müminlere rıza ve cennet, kafirlere ise gazap ve cehennem vadetmiştir ve verdiği sözde sadıktır. Yani Allah cc asla sözünden dönmeyecektir.[93]

Buna göre Allah ve Resulünün emirlerine sarılmak, bir sadakattir. Allah yolunda canını ve malını, cennet karşılığın harcamak da bu sadakatin gereğidir.[94] Emanete ve ehliyete riayet etmek te yine sadakattir.

Allah'ın dostu olan müminlere sadık kalmak da yine sıddık olmanın vasıflarındandır. Müminlere ihanet, Allah'a ihanettir. Müminlere dost olmak, Allah'a dost olmaktır. Müminlere yardım etmek, Allah'a yardım etmektir.[95] Müminlere yardım etmek ve hatta tüm insanlar için adaleti istemek, zulme mani olmaya çalışmak da yine sadık olmanın şartlarındandır. Mümine yardım etmeyen ve hatta zorluk çıkaran kimseler zalim ve haindir.

Sadakatin zıddı ise ihanettir. İhanet; Allah'ın emirlerine karşı gelmek, müminlere ihanet etmek ve Allah'ın düşmanları ve Müslümanların düşmanları ile dostluk kurmak olarak ifade edilebilir.

Nuh ve Lut as'ın hanımları, eşlerine yardım etmedikleri, zorluk çıkardıkları için hatta eşlerinin inandıkları hak davaya sarılmadıkları için hain olarak ilan edilmiş ve dünyada da belalarını bularak cehenneme gitmişlerdir.[96] Yine Ebu Leheb'in hanımı, Efendimiz (sav)'e eziyet olsun diye geçtiği yollara dikenler ve pis şeyler attığı için cehennemi hak etmiştir.[97]

---

93 Enfal, 27.
94 Ahzâb, 23.
95 Bkz. Meryem, 41.
96 Tahrim, 10.
97 Tebbet, 4.

Sıddıklık yani sadık olmak, cennete gitme vesilesidir. Allah'ın emirlerine karşı gelen, örneğin namaz kılmayan kimse sadık değildir. Allah'a verdiği sözde durmayan, mesela sömürü ile mücadele etmeyen kimse de sadık değildir. Allah'ın ve Müslümanların düşmanlarına destek olan, mesela Allah'ın haram kıldığını uygulayan kimseye destek olan da sadık değildir. Kula ve Allah'a şükretmeyen insan da nasıl sadık olabilir ki?

Konuyu bir hadisi şerif ile bitirmek istiyoruz: "*Doğru söz, iyiliğe; iyilik ise cennete götürür. Yalan söz ise kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür.*"[98]

[98] Ebû Dâvud, 16/231 ve 232.

5. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

AHİRET İNANCI

İnsanlar bu dünyada iken yaptıkları iyilik ve kötülüklerden dolayı âhirette hesaba çekilecekler. "Hesap günü"ne iman etmek, bütün Peygamberlerin getirdiği dinin değişmez esaslarındandır. Bu günün hak olduğu ve bir gün mutlaka gerçekleşeceği Kur'ân-ı Kerim ve Sünnet-i Nebevi'ye ile sabittir.

"*Allah herkesi kazandığının karşılığını vermek üzere (diriltecektir). Şüphesiz Allah, hesabı çabuk görendir*" (İbrâhim, 14/51) buyrulmakta.

Diğer bir âyette Hak Teâlâ şöyle buyurur: "*Elbette kendilerine peygamber gönderilenlere de gönderilmiş olan peygamberlere de soracağız. Ve onlara olup bitenleri tam bir bilgi ile mutlaka anlatacağız. Zaten biz onlardan uzak değiliz.*" (A'raf, 7/6)

Âyetlerden açıkça anlaşılıyor ki, sorguya çekilmesi gereken herkesin, "Hesap günü", ifadesi alınacaktır.

"*O gün insanlar, yaptıkları kendilerine gösterilmek için bölük bölük dönerler.*" (Zilzâl, 99/6)

"*Bugün herkese kazandığının karşılığı verilir. Bugün haksızlık yoktur. Doğrusu Allah, hesabı çabuk görendir.*" (Mü'min, 40/17)

"*Herkesin yaptığı her hayrı ve işlediği her kötülüğü, önünde hazır bulacağı gün yaklaşmaktadır. O gün kişi, kendisiyle yaptığı kötülükler arasında uzak bir mesafe bulunmasını ister. Allah sizi, kendisinden korkmanız için uyarıyor.*" (Âli İmrân, 3/30)

Gerçekten öyle zamanlar olur ki, insanın yaptığının yüzüne vurulması veya yaptıklarıyla yüzleştirilmesi her çeşit cezadan daha ağır gelir. Ne var ki, böyle bir cezayı hakketmişse bundan kurtuluş da yoktur. "Hesap günü", kişi yaptıklarıyla yüzleştirildikten sonra, tartıya vurulmayan, cezası verilmeyen zerre miktarı hayır ve şerrin bırakılmadığı ince hesap anına geçilir. Artık o gün: "*Kim zerre miktarı bir hayır işlemişse, onu görecektir ve her kim de zerre miktarı kötülük işlemişse onu görecektir.*" (Zilzâl, 99/7-8)

Bu delillerden açıkça anlaşılıyor ki, dünyada iken Allah'a ve âhiret gününe iman ederek O'nun emirlerine uyan, yasakladıklarından sakınan, salih amel işleyen mü'minler, kolay bir hesaptan sonra Allah'ın kendilerine mükâfat olarak hazırladığı nimetlere kavuşacaklar. Ancak Müslüman olduğu hâlde, mutlak surette cezayı hakkedecek davranışlarda bulunan kimselerin hesabı çok zor olacak.

Hz. Peygamber bir gün ashabına şöyle sorar: "Müflis kimdir bilir misiniz? Ashâb: Bizim aramızda müflis, hiç bir dirhemi ve malı olmayandır, demişler. Bunun üzerine Resul (s.a.s); "Benim ümmetimden gerçek müflis; kıyamet gününde namaz, oruç ve zekâtla gelip de şuna sövmüş, buna iftirada bulunmuş, şunun malını yemiş, bunun kanını dökmüş, başkasını da dövmüş olarak gelendir. Şuna buna hasenatından verilecek. Şayet davası görülmeden hasenatı biterse, onların günahlarından alınarak kendisinin üzerine yüklenecek, sonra cehenneme atılacaktır"[99] buyurur.

[99] Müslim, Birr, 59

Günahkâr mü'minin durumu böyle olunca; inkârcıların ve başkalarına zulüm yapanların, daha büyük sıkıntılara düşeceklerinde şüphe yoktur. Onlar, "Hesap günü"nden söz eden âyetleri işittiklerinde alaylı bir şekilde: "*Dediler ki: Rabbimiz, hesap gününden önce (bize vadettiğin) hissemizi şimdiden ver*" (Sâd, 38/16). Müşrikler böyle söylemekle; "hesap gününe kadar beklemeye ne gerek var, o cezadan bizim payımıza düşeni şimdiden ver." diyerek alay etmek istiyorlardı.

Cenab-ı Hak da: "*Şüphesiz onların dönüşü bizedir. Sonra onların hesaba çekilmesi de bize aittir.*" (Ğâşiye, 88/25-26) buyurarak, hem Resulünü teselli etmiş, hem de onları tekrar uyarmıştır.

Bu uyarılara kulak asmayıp sapık yollarına devam edenler için de şöyle buyurur Allah: "*Doğrusu Allah yolundan sapanlara, hesap gününü unutmalarından dolayı çetin bir azap vardır.*" (Sad, 38/26)

O dehşetli gün gelip de insanlar hesaba çekilmeye başlanınca pişmanlık duymanın hiçbir yararı olmayacaktır.

"*Kimlerin tartısı ağır basarsa, işte asıl kurtuluşa eren onlardır. Kimlerin de tartıları hafif gelirse, artık bunlar da kendilerine yazık etmişlerdir, ebediyyen cehennemdedirler.*" (Mü'minûn, 23/102-103)

"*Kitapları sol taraflarından verilenlere gelince, o: Keşke bana kitabım verilmeseydi de, hesabımın ne olduğunu bilmeseydim, der*" (Hâkka, 69/25-26) Cenab-ı Hak onlara:

Bütün bu gerçekler ortada iken ve de ahirete iman, İslâm'ın iman esaslarından birisi iken, hâlâ bu dünyada haksızlık yapmak, kul hakkı yemek, Müslümanın arkasından konuşmak, yalan söylemek, komşu hakkı gözetmemek, akrabalarına yardım etmemek, yetim malı yemek, yanlış ölçüp tartmak, ticaretine hile katmak, yalan yere şahitlikte bulunmak gibi amelleri yapanlar ya

tam olarak ahirete iman etmiyorlar ya da hesap gününün dehşetini bilmiyorlar demektir.

Ahirete gerçek anlamda iman etmek, dünya hayatında kul haklarına taalluk eden her şeyden uzak durmayı gerektirir.

Ahirete tam olarak iman eden gerçek Müslüman, hesap gününün dehşetinden korkar ve dünyada haksızlık yapamayacağı gibi haksızlıklara da karşı çıkar.

Ahirete tam olarak iman eden gerçek Müslüman, tek başına kalsa da doğruların peşinden gider, doğrularla beraber olur ve doğruluğun mücadelesini verir.

Allah hesap gününde kendi haklarına yönelik hataları isterse affedebilir. Müslümanlar buna inanır ve kişisel günahlarını, merhamet sahibi yüce Allah'ın affedebileceğini umar.

Ancak, kul ve kamu haklarını yüce Allah asla affetmez.

Kul, dünyada haksızlıklar yaparak kazançlı olduğunu zannederse aldanmıştır. Gerçek kazanç, hesap gününde ortaya çıkacaktır.

2. Ders / Kıssalar

HAZRETİ LUT ALEYHİSSELÂM

Hazreti Lut Aleyhisselam, İbrahim Aleyhisselam'ın kardeşi Haran'ın oğludur. İbrahim Aleyhisselam'ın yanında büyür ve İbrahim Aleyhisselam tarafından yetiştirilir.

Lut Aleyhisselam, İbrahim Aleyhisselam ile birlikte Suriye, Mısır ve Kudüs'e seyahat eder. İbrahim Aleyhisselam tarafından evlendirilir, Lut Aleyhisselam ticaret yapıyordu. Olgunluk çağına gelen Lut Aleyhisselam, Allah Teâlâ'nın emri üzerine İbrahim Aleyhisselam tarafından Ürdün'e peygamber olarak görevlendirilir. Tarihi bilgilerimize göre Ürdün'de, o sırada, Sodom ve Gomora adı verilen iki aşiret yönetimi elinde bulunduruyorlardı.

Hem Allah'ın emrinden uzak hem de cahil olan bu millet, aynı zamanda ahlâktan ve insanlıktan uzak yaşıyorlardı. Ticaret ile çok zengin olmuşlardı. Yabancıları asla sevmezlerdi. Hatta zayıf gördüklerinin kervanlarına ve parasına el koyuyorlardı.

Misafirleri ve Fakirleri Sevmezlerdi

Bu halk, çok ahlâksız olduğu gibi çok da acımasızdır. Zayıfa merhamet etmezler, fakirleri hor görürlerdi. Misafir ve yolcuları da asla sevmezlerdi.

Şehir Yerle Bir Oluyor

Artık insanlar iyice yoldan çıkarlar ve söz dinlemez olurlar. Bunun üzerine Allah Teâlâ, şehre son bir fırsat vermek için üç meleği, genç birer insan kılığında şehre gönderir.

Genç kılığındaki melekler, şehre gelirler. Onları gören diğer insanlar da hemen meleklerin etrafında toplanır, bahse girmeye başlarlar. Akıllarınca bahsi kazanan bu melekleri köle yapacaktı. Fakat bu gençlerin, aslında kendilerini helâk etmekle görevlendirilmiş melekler olduğunu kimse bilmiyor. Üç melek, kalabalığa aldırış etmeden doğruca Lut Aleyhisselam'ın evine gelirler. Kalabalık da peşlerindedir. Kalabalığı gören Lut Aleyhisselam, zor durumda kalır.

Bu esnada kalabalık evin etrafını sarar. Lut Aleyhisselam, çok üzgün ve çaresiz kalır:

– "Keşke size karşı koyacak gücüm olsaydı. Ya da buralardan uzaklara gidebilseydim."

Lut Aleyhisselam, çaresizce dua etmeye başladı. O esnada eve gelen gençler, gerçek kimliklerini açıkladılar:

– "Ey Lut! Üzülme. Bizler, Allah'ın melekleriyiz. Sana yardım için gönderildik. Artık bu insanların düzeleceği yok. Ne nasihatten

ne de belâdan anladılar. Allah'ın kendilerine verdiği nimetlerin de kimden olduğunu unuttular. Sen şimdi kızlarını ve kendine inananları da al git. Hava kararınca yola çıkacaksınız. Gerisi takdiri ilahi."

Lut Aleyhisselam, hazırlanmaya başladı. Akşam karardığında evin arkasından gizlice çıktılar. Melekler Lut Aleyhisselam'a:

– "Sakın arkanıza bakmayın ve acele edin. Ne olursa olsun ne duyarsanız duyun yolunuza devam edin. Zira bu gece bu halkı çok korkunç felaketler bekliyor" diye tembihte bulundular.

Aslında melekler, Lut Aleyhisselam'a, eşinin kendisine inanmadığını ve onun da helâk olacağını bildirmişlerdi. Fakat Lut Aleyhisselam, son bir ümitle eşini kurtarmaya çalıştı ama başaramadı. Lut Aleyhisselam'a iman etmeyen eşi, Lut Aleyhisselam'ın sözünü bu sefer de dinlemedi ve geride kalarak şehirde olup bitenleri görmek istedi. Ama bu da onun sonu oldu.

Lut Aleyhisselam Daha Sonra Ne Yaptı

Lut Aleyhisselam, halkının helâk olmasından sonra Hazreti İbrahim'in yanına gelip yerleşti ve burada vefat etti.

Lut Aleyhisselam'a inanan Müslümanlar da gelip İbrahim Aleyhisselam'ın yanına yerleştiler. Böylece bir kez daha zalimler ve kötü kimseler, belâlarını buldular. Onların nesilleri devam etmedi. İyi insanların çocukları oldu ve dünyaya onlar hâkim oldular.

Lut Kavmini Helake Götüren Suçlar

Lut Aleyhisselam'ın halkının başına böyle felaketler gelmesinin bazı sebepleri şunlardır:

1. Allah'ın haram kıldığı şeyleri yapmak.
2. Allah'ın emrettiği farzları yerine getirmemek.
3. Putlara ibadet etmek.

4. Evlilik dışı ilişkilerin yaygınlaşması.
5. Zayıfları ve güçsüz kimseleri ezmek ve onları köleleştirmek.
6. Fakirlere ve ihtiyaç sahiplerine yardım etmemek.
7. Sebepsiz yere cinayet işlemek.
8. Misafirleri ve yolcuları sevmemek.
9. Yabancıları sevmemek yani ayrımcılık yapmak.
10. Alışveriş ve ticarette hile yapmak.
11. Allah'ın peygamber olarak seçtiği Lut Aleyhisselam'ı kabul etmemek ve ona karşı gelmek.
12. Lut Aleyhisselam'ın ikazlarına aldırış etmemek.
13. Lut Aleyhisselam'ı yani Allah'ın özel görevlendirdiği kimseyi öldürmeye kalkmak.
14. Allah'ın dininin yayılmasını ve yaşanmasını engellemek.

3. Ders / Kavramlar

AHİD VE VEFA

Vefa; sözünde durma, sözünü yerine getirme, borcunu ödeme, sevgi, dostluk ve bağlılıkta sebat etme, kendini sevenleri, kendisine iyiliği dokunanları unutmama, dostlarıyla ilgiyi kesmeme gibi anlamlara gelir. Dolayısı ile vefa, ahid kavramı ile birlikte düşünülmesi gerekir. Çünkü vefa insanın bir şeye karşı durumunu ifade eder ki bu şey insanın ahdidir. Ahid ise "bir şeyin yerine getirilmesini emretmek, talimat vermek; söz vermek" manalarına gelir.

Kişinin vefa göstermesi gereken hususları çeşitli açılardan değerlendirebiliriz. Kişi öncelikli olarak yaratıcıya karşı vermiş olduğu sözde vefakâr olmalıdır. Bu söz kişinin dünyaya gelmeden önce yaratıcıyı kabulü ve onu mutlak otorite olarak ikrarıdır. Bunu inkâr etmek, kişinin dünya ve ahiretini tehlikeye atacak bir

vefasızlıktır. Kuldan beklenen, sözlerin en belirleyicisi olan Rabbe karşı verilen bu ahdinde sadık kalmasıdır. Aksi durumda kul kaybedenlerden olacaktır.

Kişinin vefa göstermesi gereken bir diğer husus da insanlar arasındaki ilişkilerinde ortaya çıkan yapıp etmelerindeki sözlerine sadık kalmasıdır. Bu kişinin kul olmasıyla alakalı bir durumdur. Kişi Allah'ın emirlerine uyarak, insanî ilişkilerini Allah'ın emir ve yasakları doğrultusunda düzenleyerek; hem yaratıcıya olan vefasını gösterir, hem de kişilerin kendi arasında ortaya çıkan ilişki ağının İslamî olmasını temin eder.

Kişinin vefa göstermesi gereken başka bir husus da malın ve mülkün kendisine emanet olduğunun farkında olmasıdır. Kişi başta bedeni, eşi, çocukları, mülk edindiği her türlü maddi şeyin kendisine emanet olarak verildiği bilincinde olmalıdır. Bu bilinç, kişinin emanet edilen şeylere gözü gibi bakmasını sağlar. Aynı zamanda emanet edilen şeylerin emanet edicinin emir ve yasakları doğrultusunda kullanılmasını ve hayat sürmesini zaruri hale getirir.

Bu durumda vefa göstereceğimiz ilk söz (bezm-i elest), tarihi olmaktan çıkar. Çünkü sözün devamlılığı bütün varlığın bize emanet edilmesi ile zamanlar üstü bir hal almış olur. Bu durumda emanetler dünyasında yaşadığımızın farkında olmamız gerekir. Kişinin kul olma gayretine girmesi en büyük vefa örneğidir. Allah'ın rızasını hedef güden çalışmalarda bulunmak, bütün ailemizi ve mülkümüzü bu çalışmalar için seferber etmek, daha doğru ifadesi ile kul olma çabası, tamamıyla insanın vefalı olma gayreti olarak anlaşılmalıdır. Kişi hayatı boyunca, Allah'a verdiği söze sadık kalmazsa, bütün mülkünün kendisine emanet olduğunun bilincine varmazsa, vefasızdır.

6. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İSLÂMA DÂVETİN MERHALELERİ

Allah'a dâvet; insanları hayırda toplamak, dinî vazifelerini yapmaya önderlik etmek, iyilikleri emredip kötülüklerden sakındırmakdır. Bu konuda Allah şöyle buyuruyor: "İçinizden hayra çağıran, iyiliği emredip kötülükten men eden bir topluluk olsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir."[100]

Dâvet, bütün suret ve şekilleriyle cahiliyeyi yıkmak, bunun yerine; şekli, muhteviyatı, özü ve dış görünüşüyle, hükümet şekli ve yaşam tarzıyla, kâinatta insana ve hayata bakış açısıyla İslâmî kurallar üzerine bina edilmiş İslâm toplumunu inşa etmektir."[101]

"İçinizden bir topluluk; Allah'ın helâk edeceği yahut şiddetli bir şekilde azap edeceği bir kavme artık ne diye öğüt veriyorsunuz;" der. Dediler ki: Rabbinize mazeret (beyan edebilmek) için, bir de belki korunurlar diye (öğüt veriyoruz)"[102]

---

[100] Bkz. Seyyid Muhammed Vekil, *Üsesu'd-Da'veti ve Adabu'd-Duat*, s. 9.

[101] Fethi Yeken, *el-İslâmu Fikretun ve Hareketun ve İnkılabun*, s. 39.

[102] A'raf, 164.

İslâm dâveti, hayatın bütün evrelerini kapsar. Müslüman, sahip olduğu gücün tümüyle, çalıştığı her işte insanları doğru yola çağırır, Allah'a dâvet eder. Doktor, mühendis, astronot, coğrafyacı, tarihçi, ziraatçı, tüccar, sanatkâr, başkaları... ve daha niceleri... Bunların tümü çalıştıkları mekânlarda insanları Allah'a çağıran birer dâvetçi olmaları gerekir. Bunlardan her biri sanatını ve özen gösterdiği mesleğini, çalıştığı işini evvela Allah'a yaklaştıracak bir vesile kılmalı. Allah'a dâvet görevi de tıpkı maişeti temin etmek için çalışmak gibi bütün Müslümanlara farz-ı ayn bir görevdir.

Allah (cc), Resulullah (s.a.s)'ı risaletle görevlendirdikten sonra O'na bu dini nasıl hâkim kılması gerektiğini de öğretti ve Resulünü kendisinden sonra gelecek İslâm dâvetçileri için bir örnek kıldı. Buna göre; her asır ve zamandaki İslâm dâvetçilerinin de İslâm'ı hâkim kılmada takip edecekleri metot, Allah Teala'nın Resulüne öğrettiği metot olmalı. Resulullah (s.a.s)'ın pratikte uyguladığı bu metodun bir takım merhaleleri ve devreleri var.

Resulullah (sav)'in uyguladığı dâvet stratejisini başlıca dört merhaleye ayırabiliriz.

Birinci Merhale: Gizli dâvet merhalesi. Bu, Darul Erkam'a yerleşinceye kadar sürer. Müslümanların sayısı 30 civarına ulaştığında bir dâvet merkezi ihtiyacı doğar ve Darul Erkam bu iş için seçilir.

İkinci Merhale: Dâvetin açık bir şeklide yapıldığı merhale. Bu, Hicret'e kadar sürer.

Üçüncü Merhale: İslâm devletinin kurulduğu ve savunma savaşlarının yapıldığı merhale. Bu da Hudeybiye antlaşmasına kadar sürer.

Dördüncü Merhale: Hudeybiye'den sonra başlayan ve İslâm'ın devlet gücünü kullanarak her bölgede yayma merhalesidir.

O hâlde İslâm davasını üstlenen ve ma'rufun egemen olması için gayret gösteren dâvetçiler bu merhaleleri çok iyi tahlil etmeli ve her birisinin kendine özgü hüküm ve şartlarına riayet etmeli. Fakat bu merhaleler tek tek kat edilirken asla İslâm'dan taviz verilmemeli, itikadî ve amelî açıdan problem oluşturacak uygulamalardan uzak durulmalı. Genel dâvetin merhalelerini bu şekilde özetledikten sonra ferdi dâvetin merhalelerine geçiyoruz.

Ferdi Dâvetinin Merhaleleri

Birinci Merhale: Tanışma

Tanışmadan kastımız, dâvet edilecek kişinin şahsiyetinin, mali durumunun, fikrî yapısının ve ilgi duyduğu şeylerin tümüyle bilinmesi, çok dikkatli bir şekilde anlaşılmasıdır. Bu, o kişinin seviyesinin tespiti ve ilişkilerin seyri için şarttır. Böylece dâvete nereden başlanacağı ve ne tür uygulamada bulunulacağı kolay tespit edilir.

İkinci Merhale: Anlayışları Tashih Edip Eğilimleri Olgunlaştırmak

Bundan sonra ikinci merhale gelir. Bu merhalede anlayışları düzeltip, sempatiyi/eğilimi olgunlaştırmadır. Birinci aşamada oluşturulan gelişmeleri tamamlamak içindir. Bu durumda olan şahıs şu kategorilerden birisi dışında değildir.

1. İslâm'dan ya tümüyle ya da kısmen habersiz olan insan:

Bu özelliklere sahip olan şahısta büyüklenme, inat ve çekişme yoktur. Aksine öğrenmeye arzu ve isteği vardır. Hatta pratik uygulamaya da büyük şevk duyar. İşte bu gibilerinde problem İslâmî mefhumların tashih edilmesi ve hükümlerin pratik hayatta özendirilmesi merkezinde kümeleşmektedir.

2. İslâm'ı bütünüyle ya da bir kısmıyla bilen insan:

Kişi İslâm'ı tümüyle veya bazı yönleriyle bilir. Ancak bunlar hurafe ve deforme olmuş bilgilerdir. Bununla beraber bu kişi kibirli, dik kafalı ve kavgacı değildir. Aksine İslâm'ın temiz, berrak ve parlak hakikatini gerçek şekliyle öğrenmeye ve hatta amel etmeye karşı kendisinde büyük bir arzu vardır. Bu gibilerle yapılacak konuşmaların ana teması, İslâm'ın etrafında dolaşan şüpheler ile İslâm'a yapılan iftira ve yalanlar üzerine olmalı. Bu konuşmalarda, İslâm'a atılan iftiraların, insanların zihinlerinde meydana getirdiği bozulmadan, fikri ve askeri savaşlardan bahsedilir.

3. İslâm'ı tam olarak bilen ancak bazı yönleriyle tatbikten ve dâvetten kaçınan insan:

Bu gibi kişiler, ya korktukları ya da bu görevi yerine getirebilecekleri metot ve donanımlara sahip olmadıklarından İslâm'ın emirlerini tatbikten geri kalırlar. Onların bu eksikliğini gidermek için özendirici/aydınlatıcı ve herkese açık olan ders halkaları oluşturulmalı. Dâvetçilerden birisi periyodik olarak Kur'an ve Hadis dersleri vermeyi üstlenmeli, özellikle Kur'an kıssaları ve Sünnet-i Seniyye ve ihtiyaç duyulan konular üzerinde durulmalı.

4. İslâm'ı tam olarak bilen, onunla kendi nefsinde amel eden ancak uzleti ve tek başına kalmayı seçen insan:

Bu gibilerle Allah'a dâvet görevinin farziyeti ve faydaları üzerinde durulmalı, uzleti ve tek başına yaşamayı terk edip cemaatle birlikte çalışma yapmanın önemi üzerinde durulmalı. Uzleti ve ferdiyetçiliği terk etmeli, teşkilatlı çalışma yapmalı ve Allah'a dâvet mevzuları etrafında, herkese açık ders halkaları oluşturmalı.

5. İslâm'ı tümüyle bilen, kendi nefsinde tam olarak yaşayan, dâvet görevini yerine getiren, ancak bunu tek başına yapan insan:

Bu gibilerle de yapılacak konuşmalar; ferdiyetçiliğin ya da

uzlete çekilmenin doğurduğu kötü neticeler ve cemaatle birlikte hareket etmenin önemi etrafında olmalı.

6. İslâm'ı tümüyle bilen, kendi nefsinde tam olarak yaşayan, bir cemaatin içinde yer alıp dâvet görevini yerine getiren, ancak İslâm'ı bütün kapsam ve içeriğiyle ele almayan, İslâm'ın bir hayat metodu ve devlet nizamı olmasını hedeflemeyen bir cemaatte yer alan insan:

Bu gibi kimselerle yapılacak konuşmalar, hâlen meydanda olan evrensel bir İslâmî hareketin etrafında olmalı. Zira yakın bir gelecekte sonuca ulaşmak için tek yol ancak böyle bir cemaatin takip ettiği yoldur.

7. İslâm'ı tam olarak bilen, kendi nefsinde yaşayan, özellikleri biraz önce anlatılan cemaate katılmaktan başka bir yol olmadığına inanan, ancak bu cemaatle alâkalı soru ve şüpheleri olan insan:

Böyle bir cemaate karşı her taraftan yapılan hücumlar ve karalamalar çeşitli istifhamlar oluşturur. Bu durumda yapılması gereken şey şüpheleri gidermek, soruları cevaplandırmaktır. Bu soruların cevaplandırıldığı, şüphelerin izale edildiği, sürekli devam eden ders halkaları oluşturmadır. Öncelikle bu sorular ve şüpheler tespit edilip güzel bir şekilde sıralanır, sonra da çok dikkatli bir şekilde cevaplandırılır. Öyle ki temeline inilmeli ve insanların nefislerinde en küçük bir tereddüt kalmamalı.

Üçüncü Merhale: İyi Bir Dost ve Sağlam Bir Anlayışı Seçmek

Bu merhalede doğru bir anlayış ve sadık bir dost seçme işi tamamlanır. Bunun yolu ise günlük işlerde, arkadaşlıkta, hayatın tüm tecrübelerinde ve bütün tasarruflarda bu olgulara dikkat etmedir.

1- Mescidde:

Allah şöyle buyuruyor:

"*Allah'ın mescitlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe iman eden, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imar eder. İşte doğru yola ermişlerden olmaları umulanlar bunlardır.*" (Tevbe, 18.)

Peygamber (sav) Efendimiz de buyuruyor: "*Sizden biriniz adamın birisini mescide devam ederken görürseniz onun imanlı olduğuna şehadet edin. Çünkü Allah*" *Allah'ın mescidlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan, namazını kılıp zekâtını verenler tamir eder*"[103] buyuruyor.

2- Evde:

"*Ey İnananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun ki onun yakıtı insanlar ve taşlardır. Onun üzerinde gayet sert, güçlü, Allah'ın kendilerine emir buyurduğuna karşı gelmeyen, kendilerine emredildikleri şeyi yapan melekler vardır.*" (Tahrim, 6)

3- Şiddet ve Bolluk Zamanında:

Allah buyuruyor: "*Kitabı sağ tarafından verilenler; "alın, kitabı okuyun, doğrusu ben, hesabımla karşılaşacağımı zaten biliyordum", der. Artık o, meyveleri sarkmış yüce bir cennette hoşnut kalacağı bir hayat içindedir.*" (Mearic, 19-28.)

4- Genel tavır ve verilen sözler esnasında:

Allah buyuruyor: "*Muhammed Allah'ın elçisidir. Beraberinde bulunanlar da kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükûya varırken, secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Onların nişanları yüzlerindeki*

[103] Tirmizi, Kitabu'l-İman, V/12

secde izidir. Bu, onların Tevrat'taki vasıflarıdır. İncil'deki vasıfları da şöyledir: Onlar filizini yarıp çıkarmış gittikçe onu kuvvetlendirerek kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş bir ekine benzerler ki, bu, ekicilerinde hoşuna gider. Allah böylece onları çoğaltıp kuvvetlendirmekle kâfirleri öfkelendirir. Allah onlardan inanıp iyi şeyler yapanlara mağfiret ve büyük mükâfat vadetmiştir." (Fetih, 29.)

"*Biz dileseydik onları sana gösterirdik de sen onları yüzlerinden tanırdın. Andolsun ki sen onları konuşma tarzından tanırsın. Allah işlediklerinizi bilir.*" (Muhammed, 30)

Resulullah (sav) buyuruyor: "*Münafığın alâmeti üçtür. Konuştuğunda yalan söyler. Söz verdiğinde cayar. Emanet edildiğinde ihanet eder.*"[104]

"*Dört (şey) kimde bulunursa halis bir münafık olur. Kim de onlardan bir parça bulunursa terk edinceye kadar onda münafıklıktan bir haslet kalmış olur: Emanet edildiğinde ihanet eder. Söz verdiğinde cayar. Husumet zamanında haktan ayrılır. Konuştuğunda yalan söyler.*"[105]

5- Yeme içmede:

Resulullah (sav) buyuruyor:

"Resulullah'a (sav) kâfir bir misafir geldi. Hemen onun için bir keçi sağılmasını emretti. Kâfir onun sütünü içti. Sonra başkası (sağıldı) onu da içti. Sonra başkası (sağıldı) onu da içti. Böylece yedi keçinin sütünü içti. Adam (yatıp) sabahlayınca Müslüman oldu. Resulullah (sav) bir keçi emretti ve o adam bu sütünü içti. Sonra ikincisini emretti. Fakat adam tamamını içemedi. Bunun

[104] Buhari., Kitabu'l-İman, I/15; Müslim, *a.g.e*, Kitabu'l-İman, I/78
[105] Buhari,Kitabu'l-İman, I/15; Müslim, *a.ge.*, Kitabu'l-İman, I/78

üzerine Resulullah (sav) buyurdu ki: "*Mü'min bir mideye, kâfir yedi mideye içer*."[106]

2. Ders / Kıssalar

HAZRETİ YUSUF ALEYHİSSELÂM

Yusuf Aleyhisselam, Hazreti Yakup'un oğlu yani İbrahim Aleyhisselam'ın oğlu olan Hazreti İshak'ın torunudur. Yakup Aleyhisselam'ın on iki oğlu vardı. En küçüğü Bünyamin idi. Bünyamin'in bir büyük kardeşi ise Yusuf Aleyhisselam'dı. Yusuf Aleyhisselam, Filistin'de dünyaya geldi. Bünyamin ve Hazreti Yusuf'un annesi aynıydı. Kendilerinden büyük olan diğer on kardeşin anneleri ise farklıydı.

Babaları Yakup, diğer kardeşlere nazaran küçük olmaları hasebiyle Bünyamin ve Hazreti Yusuf'la yakından ilgilenir ve onları kollayıp gözetirdi. Hem annelerinin ayrı olması hem de babalarının bu ilgisi; diğer kardeşleri Bünyamin ve Hazreti Yusuf'a düşman etti. Diğer on kardeş, birbirlerini kollayıp gözetir; Bünyamin ve Hazreti Yusuf'u ezmeye çalışırlardı. Oyun oynarken de Bünyamin ve Hazreti Yusuf'u dışarda tutarlardı. Fakat ne yapsalar da babaları Yakup Aleyhisselam, Bünyamin ve Hazreti Yusuf'u daha çok seviyordu. Diğer kardeşler bunu kıskandılar ve Yusuf AS'dan kurtulmaya karar verdiler. Ertesi gün, zavallı küçük Yusuf'u kuyunun olduğu yere götürdüler. Burası ıssızdı. Önce elbiselerini çıkardılar. Yusufçuk bunu oyun zannediyordu. Sonra ellerini bağlayıp Yusuf'u kuyunun dibine indirdiler. Sonra da oradan uzaklaştılar. Yusuf Aleyhisselam'ın elbisesine de kestikleri hayvanların kanını sürdüler. Böylece akıllarınca babalarını kandırmış olacaklardı.

---

[106] Buhari, *a.g.e.*, Etime, VIII/93; Müslim, Kitabu'l-Eşribe, III/1632.

Hazreti Yusuf Mısır'da

Yusuf Aleyhisselam daha küçük bir çocuktu. Çok korkmuştu. Hala ağabeylerinin şaka yaptığını düşünüyordu. Hava kararmaya başlayınca artık olanları anlamaya başladı. Fakat Allah, ilerde peygamberlik görevi vereceği Hazreti Yusuf'u yalnız bırakmadı. Allah, hiçbir kulunu yalnız bırakmaz ve ihmal etmezdi zaten.

Derken bir kervan geldi kuyunu başında durdu. Su almak için aşağıya bir kova sarkıttılar. Yusuf Aleyhisselam, kovayı görünce çok sevindi ve yukardakilere seslendi. Kervandakiler, Yusuf Aleyhisselam'ı görünce hemen içlerinden biri aşağıya inip onu kurtardı.

Böylece Yusuf Aleyhisselam'ı yanlarında alıp Mısır'a götürdüler. Tabiî onlar kendince kazançlı çıkacaktı. Fakat Allah'ın da bir planı vardı. Mısır, eski bir uygarlıktı ve bütün Afrika'yı yönetiyordu. Bereketli ve zengindi. Köle pazarında satılan bu yakışıklı çocuğu, Mısır'ın akıllı ve güçlü vezirlerinden birisi satın aldı.

Yusuf Aleyhisselam, çok yakışıklı olduğu gibi akıllı ve ahlâklıydı da. Vezir ve hanımı, bu çocuğu evlat edinmeye ve ilerde devlet hizmetinde istifade etmeye karar verdiler. Böylece Allah Teâlâ, Yusuf Aleyhisselam'ı Mısır'a yerleştirdi.

Yusuf Aleyhisselam, delikanlılık çağına geldi. Akıllı, güçlü ve yakışıklı biriydi. O yüzden herkes onu kıskanırdı. Sonunda bir iftiraya kurban giden Hazreti Yusuf'u hapse attılar. Hazreti Yusuf, on yıl kadar hapiste kaldı. Burada kendini Allah'a ibadete verdi.

Hazreti Yusuf, babası Yakup Aleyhisselam'ın terbiyesinde büyüyen Müslüman bir gençti. Oysa Mısır halkı, putperest ve değişik inançlara sahipti. Hazreti Yusuf, Mısır halkının bu

durumuna çok üzülüyordu fakat vezire olan hizmeti, bir şey yapmasına vakit bırakmıyordu. Oysa şimdi hapishanede bir sürü vakti vardı. Burada babasından öğrendiklerini tekrarlamaya başladı. Bir taraftan da hapishanedeki diğer insanlara İslâm'ı ve tevhidi anlatıyordu.

Derken on yıl gelip geçti. Hazreti Yusuf, bir gün bile Allah'a isyan etmedi. Bir gün bile ümitsiz olmadı. Hazreti Yusuf, gerçekten iyi ve sabırlı bir insandı. Cömert ve merhametliydi. Vakurdu. Güzel ahlâklıydı. Herkesin derdiyle ilgilenirdi.

Bir rüya tabiri üzerine Mısır kralı, Hazreti Yusuf'un hapishaneden çıkarılıp huzuruna getirilmesini emretti. Hazreti Yusuf, on yılın ardından özgür kaldı. Hem de artık bütün Mısır halkı onu tanıyor ve seviyordu. Böylece kardeşleri tarafından kuyuya atılan ve ölüme terkedilen; daha sonra da köle olarak satılıp Mısır'a getirilen Hazreti Yusuf, şimdi vezir oluyordu.

Allah'ın lütfu böyledir. Makam da mal da Allah'tandır.

Yaşanan bir takım olayların sonunda Yakup Aleyhisselam ve oğulları, Mısır'a gelip yerleştiler. Böylece Yahudiler, Mısır'a yerleşmiş oluyordu. Yakup Aleyhisselam da ömrünün kalanını burada geçirdi.

Hazreti Yusuf Kıssasından Çıkarılacak Dersler

1. İnsan hata edebilir. Aslolan hatada ısrar etmemek ve hatasını düzeltmektir.
2. Şeytan insanın düşmanıdır. İnsanları hem günaha sokmak hem de birbirine düşman etmek ister.
3. İnsanın nefsi yani arzuları ve bir de aklı vardır. Nefis, rahatına ve keyfine düşkündür. Bu yüzden insanı hataya ve günaha sevk eder. Şeytan da nefse hitap eder ve onu kendi peşinden sürükler. Nefis de daima şeytanın

peşinden gider. Bu yüzden insan, aklını kullanıp, Allah'ın emirlerini de dikkate alarak şahsiyetli, sabırlı ve ahlâklı olmaya çalışmalıdır.

4. Makam da mal da Allah'tandır. Başımıza gelecek belâlar da Mevla'dandır.
5. Allah, insanların iyiliklerini ve emeklerini asla karşılıksız bırakmaz.
6. Allah, daima kulunun yanındadır ve kulunu kollar gözetir.
7. İnsanları affeder ve onlardan gördüğümüz eziyetlere sabredersek hem insanlara hatalarını düzeltmek için fırsat vermiş oluruz hem de bunun karşılığında Allah, bize dünyada ve ahirette nimetler ihsan eder. Bu iyiliklerimizin karşılığında dünyada bizi belâlardan korur ve ahirette de günahlarımızı affeder.
8. Ne kadar kötü şey yaşarsak yaşayalım, asla kul olduğumuzu unutmamalıyız ve Allah'a isyan etmemeliyiz. Allah'tan ümit kesmemeli ve üzerimize düşen görevleri yerine getirmeliyiz.

3. Ders / Kavramlar

DOSTLUK, VELÂ

Ayeti kerimelerde "dost (veli)"[107], "arkadaş (sahip)", "yardımcı ve yoldaş (nasîr)"[108] ve "meyletmek, benzemek (rükn)" gibi kavramları kullanılmıştır.[109]

Veli; dost ve yardımcı anlamına gelir. Hatta efendi anlamına gelen Mevlâ kelimesi de aynı kökten gelir. "Mal sahibi"

[107] Mâide, 51.
[108] Bakara, 107.
[109] Hûd, 113.

ifadesindeki sahip kavramı da malik anlamında kullanılıyormuş gibi düşünülse da aslında "sahip" kavramı da yoldaş ve arkadaş anlamına gelir. Dayanmak, meyletmek ve benzemek anlamlarına gelen rükn kavramı ise; dostluğun hem göstergesi hem de bir sonucudur.

Dostluk deyince sadece sohbet etmek ya da birlikte vakit geçirecek arkadaş anlaşılıyor. Oysa dost; beraber yol yürünen, şahsiyetli ve ahlaklı, dava sahibi, iyiliği emreden kişi demektir.

Bu manada iyi dost insanı cennete, kötü dost ise cehenneme götürür. Zira şeytanı dost edinenlere şeytan; iyiliği emretmez.[110] Sürekli kötülüğü vesvese eder. Ayrıca kötü arkadaşlarla gezip dolaşan, bu kötülüklerden etkilenir ve onlara benzer. Şu halde iyi insan olmanın şartları; iyiliği istemek, bunun için gayret etmek ve iyi kimselerle birlikte olmaktan geçer.

Özetle kendisine ve Allah'a düşman olanlarla dost olmak, hem insanın dünyada felaketine yol açar hem de ahirette ilahi gazaba sebep olur.[111] Bu yüzden birçok hadisi şerifte, müminlerden başkasının dost edinilmemesi emir buyurulmuştur.

Mümin, mümin olmayan ve ahlakı kötü olan kimselerle asgari insani ilişkileri sürdürebilir ama bu kişi ile sırdaş olamaz. Aynı hissiyatı paylaşamaz.[112] Böyle bir kimsenin yaptıklarını tasvip edemez. Çünkü mümin, Allah'ın dostudur.[113] Allah da müminin dostudur. Biz de hem Allah'ın hem de müminlerin dostu olmalıyız. Dost, dostu kıskanır ve gözetir. Bu yüzden Allah'ın dostu olan mümin birine, kin tutana veya düşmanlık edene, Allah savaş ilan

[110] Kehf, 50.
[111] Bkz. Ankebût, 41.
[112] Bkz. Hûd, 113.
[113] Bakara, 257.

eder. Mümine sıkıntı çıkarana, Allah sıkıntı çıkarır. Mümine yardım edene, Allah yardım eder. Müminin ayıbını ifşa edeni, Allah rezil eder.

Dünyadaki dostluk hem geçicidir ve bazen de birer rolden ibarettir. Mahşer günü tek dost, Allah'tır. O'ndan başka kimse yanımızda olmaz ve bizi kurtarmaz. O gün; anne babamız, arkadaşımız, evladımız ve eşimiz bizden kaçar.[114]

Bu durumda dünyada birini severken ve dost olurken, neyi ölçü aldığımız önemlidir. Dostluk, Allah'ın emrine uyuyor ise hakikidir; değilse yalandır ve zarardır. Yine dostluk, iyiliğe götürüyorsa dostluktur. Bir devletin yahut kurumun siyasi tercihler üzerinden dost edinilmesi; taraflardan birinin sömürülmesine, faiz gibi haramlara bulaşılmasına sebep oluyor ise burada dostluktan söz edilemez. Aynı zamanda devletlerarası ilişkilerde ortaya çıkan sömürü çarkının devam etmesi dost kavramı ile açıklanabilecek bir durum değildir.

Cemaatteki rahmet, insanın doğru yolda yürümesinin en önemli vasıtalarından birisinin iman ve ihlas sahibi dostlarının oluşuyla alakalıdır. "Allah'ın ipine hep birlikte sarılın" ve "iyilik ve takva için birbirinizle yardımlaşın" ayeti kerimeleri; yalnız başına veya kötü arkadaşlarla, hak yolda yürümenin zor olduğuna işaret etmektedir.[115]

Bizi aldatan, bize ihanet eden, bizim aleyhimize çalışan; hatta dünya ve ahirette bize faydalı olacak olan işlerde bize yardım etmeyen veya engel olan kimse, bizim dostumuz değil düşmanımızdır.

---

[114] Abese, 34-36 ve Lokman, 33.
[115] Mâide, 2 ve Âli İmran, 103.

Kuranı Kerim; birbirine hakikati göstermediği ve dolayısıyla cehenneme gitmesine sebep olduğu için kıyamet günü birbirini suçlayan ve birbirine beddua eden, evlat-ebeveyn ve yönetici-yönetilen örnekleriyle doludur.[116]

[116] Bkz. Fussilet, 29 ve A'râf, 38.

7. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İSLÂM'IN DAVASININ ÖZELLİKLERİ

İslâm'ın bünyesi üç temel prensipten oluşmaktadır: Akide (İnanç), İbadet, Hukuk (kanun koyma)

1. Akide (İnanç)

Bir şeye inanmak, bir kimseyi veya bir haberi tasdîk etmek ve kabul ile ona sadık kalmak; inanış tarzı, inanma şekli, telâkki tarzı. İtikâdla iman eş anlamlı olup, teslim ve boyun eğme anlamını da kapsarlar. Bir terim olarak iman ise; Allâh Teâlâ'nın dinini kalp ile kabul etmek yani Resûlüllah'ın (sav) bildirdiği şeyleri kesin bir şekilde kalben tasdîk eylemektir.[117]

2. İbadet

Tapmak, kulluk yapmak, itaat etmek, boyun eğmek. Niyete bağlı olarak yapılmasında sevap olan, Cenabı Hakk'a yakınlık ifade eden ve özel bir şekilde yapılan taat ve fiillerden ibarettir. Bu, bizi yoktan var eden, bize sayısız nimetler bahşeden yüce

[117] Lokman, 34

Allah'ı (cc) ta'zîm (ululamak, yüceltmek) amacıyla yapılan bir kulluk görevidir.[118]

Bu duruma göre ibadet, Allah'a (cc) karşı gösterilen saygı ve hürmetin, en yüksek derecesini ifade eder. En geniş anlamda ibadet, Allah'ın (cc) hoşnut ve razı olduğu bütün fiil ve davranışları kapsamına alır. İslâm'da ibadet, yalnız Allah (cc) için yapılır. Kur'an'ı Kerîm'de, yeryüzündeki tüm insanlar için şu çağrıda bulunulur:

"Ey iman edenler! Sizi ve sizden öncekileri yaratan "Rabbinize ibadet edin. Umulur ki, sakınırsınız." (Bakara, 21)

İslâm inancında, Allah'tan (cc) başkasına tapma, tevhîd inancı ile çelişir ve kişiyi niyetine göre dinden çıkarır. Putlara tapan müşriklere, cevap olmak üzere inen Kâfirûn Suresi konuyu şu esasa bağlar:

"Ey Muhammed! De ki; ey kâfirler!. Ben sizin taptıklarınıza ibadet etmem. Siz de benim ibadet ettiğime tapacak değilsiniz.

Ben de sizin taptığınıza ibadet edecek değilim. Siz de, benim ibadet ettiğime tapacak değilsiniz. Sizin dininiz size; benim dinim banadır." (Kâfirûn, 16)

Hz. İsa'yı ilâh ve Allah'ın (cc) oğlu tanıyarak, ona ibadet edenler için âyette şöyle buyurulur:

"Şüphesiz, Allah, Meryem oğlu İsa Mesih'tir, diyenler kâfir oldular. Oysa Mesih onlara şöyle demişti: Ey İsrail oğulları! Hem benim hem de sizin Rabbiniz olan Allah'a ibadet edin. Kim Allah'a ortak koşarsa, şüphesiz Allah ona cenneti haram kılmıştır ve onun varacağı yer cehennemdir. Zâlimlerin hiçbir yardımcısı da yoktur." (Maide, 72)

Hz. Peygamber'in (sav) vefatından sonra, sahabenin çok

[118] Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul, C. I, 9568) Bakara, 2

üzülmesi, onun âhirete intikâline inanmayacak derecede bazı davranışlar göstermesi ve meselâ Hz. Ömer'in (ra) kılıcını çekerek "Kim Muhammed (sav) öldü derse, başını uçururum." gibi sözler sarf etmesi üzerine, ilk halîfe Hz. Ebubekir (ra), ashâbı kiramı toplayarak büyük bir soğukkanlılıkla şöyle demiştir: "Dikkat ediniz, kim Muhammed'e tapıyorsa, bilsin ki, Muhammed (sav) ölmüştür. Kim de Allah'a (cc) ibadet ediyorsa, şüphesiz Allah (cc) ölümsüz ve bâkidir, sonu yoktur."

3. Hukuk

Hukuk (Kanun koyma) hak anlamında da kullanılmaktadır. Zira hukuk hak kelimesinden türetilmiştir. Hukuk (haklar): İnsanın cemiyet hayatında riayet etmesi lâzım gelen kaideler, esaslar, yani; şer'î ve adlî hükümler. Haklıyı haksızdan ayıran kaideler.

İslâm Hukukunun Özellikleri

Hukukî, siyasî ve sosyal bir düzeni, otoriteyi temsil eden devlet müessesinin İslâm hukukundaki önemli özelliklerine kısaca temas edelim.

a. Hâkimiyet

İslâm Hukukunda hâkimiyet Allah (cc)'a aittir, yani hukukun kaynağı Allah'ın (cc) iradesidir.

b. Adalet

Kur'anı Kerim, peygambere ve ona uyanlara eşitlik ve adaletten ayrılmamalarını, değişik yerlerde tavsiye etmektedir. (Allah katında en hayırlınız, ondan en çok korkanınızdır.) demekte ve özet olarak hakkın kaynağının kuvvette değil, kuvvetin kaynağının hakta olduğunu bildirmektedir.

c. İtaat

Merkezi bir otoriteye itaat edilmeden devletin teşekkül etmesi mümkün olmadığından İslâm hukuku bu konuya büyük önem verir. "Şeriatın kestiği parmak acımaz" ifadesi bu teslimiyeti ifade eder. Çok az istisna dışında İslâm hukukunda İslâmî kurallara uyan devlete itaat, dinî bir görev olarak kabul edilmiştir. Kur'an'ı Kerim açıkça müslüman olan ve Allah'ın gösterdiği yol üzere olan ululemre itaati emretmektedir

d. Şûra

Hangi idare kademesinde olursa olsun kararların mutlaka istişare edilerek, yani konuşulup görüşülerek alınması prensibidir. İstişarede herkes rahatlıkla fikrini söyler. Birbirine ne kadar ters olursa olsun her görüş ortaya konur. Kararlar başkanlık sisteminde olduğu gibi alınır.

İnsanın Doğuştan Gelen Hakları

1. İnanç hürriyeti; beş temel öğesi vardır:
   a) İnanma hürriyeti
   b) İfade hürriyeti
   c) Örgütlenme hürriyeti
   d) Eğitim hürriyeti
   e) İnandığı gibi yaşama (hukuk seçme) hürriyeti
2. Aklın emniyeti (Aklı yok eden uyuşturucu vs. müc.)
3. Can emniyeti (İnsan hayatının korunması)
4. Mal emniyeti (Mülk edinme hürriyeti)
5. Neslin korunması

İslâm Dininin Özellikleri

1. Kuvveti değil, hakkı üstün tutmak.
2. Maddeyi değil, manayı esas almak.
3. Nefsin esiri değil, nefis terbiyesini esas almak.

İslâmî Düşüncenin Temel Esasları

1. Bu dünya hayatının geçiciliğine inanmak.
2. İslâm dini Allah yapısıdır, haktır, ona hiçbir şey eklenemez, ondan hiçbir şey çıkarılamaz.
3. İslâm bir bütündür, bir parçası kendisi değildir.

2. Ders / Kıssalar

HAZRETİ MUSA ALEYHİSSELÂM VE HAZRETİ HARUN ALEYHİSSELÂM

Hazreti Musa Aleyhisselam; Hazreti Yusuf Aleyhisselam zamanında Mısır'a yerleşmiş olan Yahudilerin yani Yakup Aleyhisselam'ın soyundan gelmektedir. Yusuf Aleyhisselam, zamanında Mısır'a yerleşen kardeşleri ve çocukları, burada çok zengin olmuşlardır. Yakup Aleyhisselam da dedesi İbrahim Aleyhisselam gibi Müslümandı. Fakat muhtemelen Yusuf Aleyhisselam'dan sonra buraya yerleşen Yahudiler, zenginlik ve makamları yüzünden şımardılar ve zamanla Allah'ın emirlerini de unutarak başıboş yaşamaya başladılar.

Onların bu şımarıklıkları, Allah tarafından cezalandırıldı. Mısır hükümdarları olan Firavunlar, Hazreti Yusuf Aleyhisselam'dan sonra Yahudilerin mallarına el koydular. Birçoğunu öldürdüler. Kalanlar ise köle olarak çalıştırıldılar. Böylece Allah'ın emrine ihanet etmelerinin bedelini canlarıyla ve özgürlükleriyle ödediler.

Uzun süre bu sefil hayatı yaşadıktan sonra Allah Teâlâ, dedeleri İbrahim Aleyhisselam'ın hürmetine binaen onlara bir şans daha verdi. Böylece tekrar imanlı ve ahlâklı olurlarsa, Allah, Yahudileri, bu zulümden kurtaracağını vaadetti.

İşte bunu gerçekleştirmek için gönderilen Peygamber, Musa Aleyhisselam ve kardeşi Hazreti Harun'dur.

Musa Aleyhisselam, Yahudi bir anne babadan, Mısır'da dünyaya geldi. O zamanlar kâhinlik ve sihir yaygındı. Mısır kralının yani firavunun kâhinleri, görülen bir rüyayı Yahudilerden bir adamın çıkarak Mısır krallığını ele geçireceği şeklinde tabir ettiler. Firavun da tedbir olarak o sene doğan bütün Yahudi erkek çocukların öldürülmesini emretti.

Musa Aleyhisselam da o sene doğanlardandı. Firavunun adamları erkek çocukları öldürmek için şehirde dolaşmaya başlayınca Musa Aleyhisselam'ın ailesi bunu haber aldı. Tedbir olarak daha kundaktaki Musa Aleyhisselam'ı bir sandığa koyarak Nil nehrine bıraktılar. Ablası da gizlice bebeği takip etti. Böylece kimse farketmeden Musa Aleyhisselam'ı saklayacaklar ve olaylar yatışınca da bebek Musa'yı başka bir yere götüreceklerdi. Aslında bu düşünceyi Musa Aleyhisselam'ın annesine ilham eden Allah Teâlâ idi. Zira firavunun bir planı vardı kendine göre güya ama asıl plan yapan Allah idi.

Kader bu ya, nehrin aşağı tarafında Firavunun sarayı vardı. Nil nehrinin akıntısı, Musa Aleyhisselam'ın sandığını firavunun sarayına kadar götürdü. O sırada firavunun hanımı Asiye de nehrin kenarındaydı. Sandığı görünce hemen sudan çıkarılmasını emretti. Hizmetçileri sandığı çıkarıp getirdiler. Sandığı açınca bir de ne görsünler! İçinde küçücük şirin bir bebek. Asiye, telâşlandı. Zira nehir, Yahudilerin yaşadığı yerden akıp geliyordu ve bu bebek de muhtemelen Yahudi olmalıydı. Ama kocasının da Yahudi bebeklerin öldürülme emri verdiğini biliyordu.

Allah, Asiye'nin kalbine annelik şefkati düşürdü. Zira Asiye de kocası firavun da çocuk istiyorlardı ama çocukları olmuyordu. Asiye, hemen bebeği alıp firavuna götürdü.

Böylece Allah, firavunun en büyük düşmanını, ölümden kurtardı ve dahası firavunun kendi sarayına getirdi. Ama firavun bunu bilmiyordu. Kendi eliyle kendi düşmanını yetiştirip büyütecek hatta tüm sistemi Musa Aleyhisselam'a firavunun bizzat kendisi öğretecekti.

Daha sonra Allah, Hazreti Musa'yı tekrar anne babasına bağışladı ve öz annesi Hazreti Musa'ya sütanne olarak saraya geldi. Musa Aleyhisselam, sarayda, annesinin terbiyesinde güven içinde büyüdü.

Hazreti Musa'nın küçük bir erkek kardeşi daha oldu ve adını Harun koydular. Harun Aleyhisselam, büyüyünce abisine yardım edecekti. Firavunun aradığı düşman, kendi gözleri önünde büyüyordu. Hazreti Musa, ailesinin terbiyesinde ve Yahudi örfüne göre büyüdü. Gençlik çağına gelince annesi, olanları oğluna anlattı. Böylece Hazreti Musa, gerçek kimliğini de öğrenmiş oldu ama bunu kimseye belli etmedi. Zira o artık aynı zamanda bir Mısır prensiydi.

Musa Aleyhisselam, gençlik çağına gelince öz annesi de artık evine geri döndü. Fakat Musa Aleyhisselam, ailesini ve akrabasını ziyarete devam etti. Musa Aleyhisselam, akıllı ve güçlü biriydi. Hem bir prens hem de bir komutan olarak büyüdü.

Böylece sarayda bir devlet adamı ve komutan olarak büyüyen Hazreti Musa, Mısır'daki yönetimi en ince detayları ile öğrendi. Kendi ailesinin yaşadığı hayatı ve Mısır'daki zulmü de yakından tanıdı. Fakat şimdilik bu zulme ve ahlâksızlığa müdahale edecek gücü yoktu.

Allah, firavunun en büyük düşmanını, firavuna kendi elleriyle

baktırıp büyüttürdü. Kimse Musa Aleyhisselam'dan şüphe etmedi. Hazreti Musa, iyi de bir eğitim aldı. Aynı zamanda da tüm devleti ve sistemi öğrenmiş oldu.

Musa (as), gençlik çağına geldiğinde siyasi ve askeri olarak iyi yetişti. Üst düzey bir komutan ve devlet adamıydı. Güçlü kudretliydi. Cesur ve zekiydi. Aynı zaman atası İbrahim (as)'ın tevhit inancını da öğrendi. Yani Mısır'ın putperest inancını kabul etmiyordu. Çünkü annesi onu, bu inanç üzerine yetiştirdi. Sık sık saraydan çıkıp kendi ailesinin yanına gelerek bu inancı ve örfü iyice benimsedi.

Mısır'dan Kaçış

Bir gün halkın arasında dolaşırken kavga eden iki adam gördü. Birisi Mısır vatandaşı idi. Diğeri ise Yahudi idi yani köleydi. Musa (as), köleye yardım etti. Bu esnada Mısırlı adam Musa Aleyhisselam'a saldırdı. Hazreti Musa da kendini korumak için adama bir yumruk attı. Fakat Musa (as) çok güçlü idi ve iyi yetişmiş bir asker idi. Bu yüzden adamı bir yumrukta öldürdü. Allah'tan olayı kimse görmedi. Musa (as), bu olaya hem üzüldü hem de endişeye kapıldı. Zira Mısırlı bir adamı öldürmenin cezası ölümdü. Hem de bir köleyi desteklemek daha büyük suçtu.

Musa Aleyhisselam, birini yanlışlıkla da olsa öldürdüğü için Allah'a tevbe etti ve Allah'tan kendisine yardım etmesini niyaz etti.

Bu düşüncelerle gezerken ertesi gün yine aynı Yahudi adama rastladı. Bu sefer başka biri bu Yahudi'ye zulmediyordu. Musa Aleyhisselam, bu Yahudiyi azarladı ve:

– "Sen yaramaz bir adamsın" dedi. Ama yine de mazlum olduğu için ona yardım etmek istedi.

Bunu gören Mısırlı korkuya kapıldı ve:

– "Beni de mi öldürmek istiyorsun" dedi.

Bunun üzerine Musa (as), dünkü olayın duyulduğunu anladı. Tam bu esnada bir adam koşarak gelip Hazreti Musa'ya:

– "Ey Musa! Kaç. Dün bir adamı öldürmüşsün. Şehir meclisi toplanıp senin suçlu olduğuna karar verdiler ve idamını istediler" dedi.

Şuayb Aleyhisselam'ın Yanına Gelişi

Musa Aleyhisselam da şehirden gizlice çıktı. Fakat nereye gittiğini bilmiyordu. Allah Teâlâ ise ona bir kader çizmiş idi. Musa Aleyhisselam, telâşla ve ne yapacağını bilmeden Şuayb Aleyhisselam'ın şehri olan Medyen'e doğru yola çıktı. Şehre ulaştığında aç, susuz ve yorgundu. Üstelik de yalnızdı. Su kenarına gelip dinlenmek istedi. Suyun etrafı çok kalabalıktı ve kalabalığın kenarında iki tane genç kız duruyordu. Musa Aleyhisselam onlara yaklaştı ve:

– "Siz niye kenarda duruyorsunuz?" diye sordu. Kızlar da:

– "Biz iki kız kardeşiz. Babamız da yaşlı. Su almak ve koyunlarımıza da su içirmek istiyoruz. Ama kadın olduğumuz için bizi yaklaştırmıyorlar" diye cevap verdiler.

Hazreti Musa, suyun başına gelip oradaki insanları azarladı:

– "Bu kadınlara niye zulmediyorsunuz? Hem de onlara yardım etmeniz gerekirken sıralarına riayet etmiyorsunuz" diyerek kızları öne geçirdi.

Onun güçlü ve vakur olduğunu görenler ses çıkaramadılar. Kızlar da koyunlarına su verip evlerine gittiler. Hazreti Musa da su içip bir ağacın dibinde istirahate çekildi ve Allah'a dua etti:

– "Ya Rabbi! Aç ve susuzum. Burada da yalnızım. Sen bana yardım et."

Bu esnada kızlar eve gelip babalarına olanları anlattılar. Babaları, Şuayb (as)'dı. Hazreti Şuayb, büyük kızına sitem etti:

– "Adam hem yabancı hem de size yardım etmiş. Siz niye ona teşekkür edip eve davet etmediniz? Belki aç susuzdur? Gidip hemen onu buraya getirin."

Büyük kız, Hazreti Musa'nın yanına geldi ve onu eve davet etti:

– "Babam sizi davet ediyor. Hem teşekkür edecek hem de bir sıkıntınız varsa size yardım eder. Siz galiba burada yabancısınız."

Hazreti Musa:

– "Tamam. Sen bana yolu tarif et. Biz kadınların arkasından yürüyüp onların ayaklarına bakmayız" diye cevap verdi.

Beraber Hazreti Şuayb'ın evine geldiler. Musa (as), başından geçenleri anlattı. Hazreti Şuayb, Musa (as)'ın büyük bir insan olduğunu ve Allah tarafından seçilmiş özel bir kul olduğunu anladı:

– "Ey Musa! Korkma. Tasalanma. Burada kimse sana erişemez. Benimle burada kalabilirsin. Benim erkek evladım yok. Sen de iyi bir insana benziyorsun. Benim senin gibi bir yardımcıya ihtiyacım var" dedi.

Musa Aleyhisselam, çok memnun oldu ve Hazreti Şuayb'ın yanında kalmaya karar verdi. Hazreti Şuayb, Musa (as) kızlarından birisiyle evlendirdi. Hazreti Musa, onun yanında on yıl kadar kaldı.

Aslında bu da ilahi bir plandı. Böylece sarayda büyüyüp devleti ve zalim sistemi tanıyan Musa (as), şimdi de bir peygamberin yanında ilahi terbiyeden geçiyordu. On yıl boyunca Allah'ın kurallarını öğrenip ahlâken olgunlaştı.

Mısır'a Tekrar Dönüş ve İlahi Görevin Verilmesi

Artık Musa Aleyhisselam, iyice olgunlaştı. Şimdi yine ilahi plan gereği Mısır'a dönmesi ve Allah'ın kendine verdiği görevi ifa etmesi gerekiyordu.

Yine ilahi plan devreye girdi. Musa Aleyhisselam, Medyen'de huzurlu ve güven içindeydi. Fakat Mevla, O'nun Mısır'a dönmesini murat ediyordu. Bu yüzden de kalbine aile ve vatan hasretini düşürdü. Böylece Musa Aleyhisselam, ailesini görmek ve vatan hasreti gidermek için Mısır'a doğru yola çıktı.

Geceleyin Sina çölünde yolunu kaybetti. Çöl, uçsuz bucaksız ve hiçbir işaretin, hiçbir yolun olmadığı bir yerdi. Uzakta bir ateş gördü. Burada bir ev ya da adres soracak biri bulurum ümidiyle ailesini güvenli bir yere bırakarak ateşe doğru gitti.

Aslında Sina'da yolunu kaybetmesi de bir ilahi plandı. Musa Aleyhisselam'ın hayatı; ilahi planın örnekleriyle doludur. Firavun'un sarayında büyümesi ve ölümden kurtulması, annesinin süt annesi olması, sonra Şuayb Aleyhisselam'ın yanına gelişi. Ve şimdi de Sina'da Mevlâ Teâlâ ile konuşması.

O ateşin yanına geldiğinde Allah Teâlâ, Hazreti Musa ile konuştu. Fakat bu konuşmanın nasıl ve ne şekilde olduğunu bilmiyoruz. Bu yüzden Hazreti Musa'ya "Kelîmullâh" yani "Allah ile doğrudan konuşan kimse" unvanı verilir.

Burada Mevlâ, Hazreti Musa'ya şu görevleri verdi:

- Allah'ın peygamberi olarak Firavun'a gidip tevhidi anlatmak.
- Firavun'un zulmüne son vermek ve Mısır'da adalet ile hükmetmek.
- Eğer Firavun, inkâr ve zulümden vazgeçmezse kendi halkını yani İsrailoğullarını bu zulümden kurtarmak.
- İsrailoğullarıyla yeni bir toplum inşa ederek yeni bir devlet ve medeniyet kurmak.
- Kurduğu bu yeni toplumla, o bölgede ve hatta tüm dünyada hak ve adaleti hâkim kılmaya çalışmak.

Zulüm ve Küfür İle Mücadele Etmek

Fakat Hazreti Musa, Mısır'a nasıl girecekti ve dahası Firavun'un sarayına nasıl gidecekti? Zira yıllar önce birini öldürmüştü yanlışlıkla ve hakkında idam cezası vardı. Allah Teâlâ, Hazreti Musa'ya yardımcı olarak kardeşi Harun Aleyhisselam'ı da görevlendirdi ve Firavun'un kendisine asla zarar veremeyeceğini ifade buyurdu.

Böylece Hazreti Musa, önce ailesinin yanına gelip olanları anlattı. Sonra da kardeşi Hazreti Harun'a yeni görevini bildirdi. İkisi birlikte Firavun'un sarayına doğru yola çıktılar.

Firavun ile bir süre mücadele eden Hazreti Harun ve Hazreti Musa, hapsedildi. Gösterdikleri mucizeden dolayı da sihirbaz ilân edildiler. Firavun, ülkedeki tüm sihirbazları toplayarak Hazreti Musa'yı alt etmek istiyordu. Zira tahtı tehlikedeydi ve tahtını ancak Hazreti Musa'yı yenerek kurtarabilirdi.

Fakat dediği gibi olmadı ve sihirbazlar mağlup oldu. Hatta sihirbazlar, Hazreti Musa'nın yaptıklarının sihir değil de mucize olduğunu anlayıp iman ettiler.

Halk da bu olanlardan etkilenmiş ve Hazreti Musa'ya hayranlık duymaya başlamıştı. İsrailoğulları ise Hazreti Musa'nın kazanmasına çok sevindiler. Bu sayede Firavun'un zulmünden kurtulabiliriz diye düşünmeye başladılar.

Hazreti Musa ve Hazreti Harun, bu karmaşadan istifade ederek orayı terk ettiler. Mısır, onlar için daha tehlikeli idi. Allah, Hazreti Musa ve Harun'a, o gece şehri terk etmelerini emretti. Ayrıca yanlarına kendilerine inanan ve onlarla gelmeyi kabul eden herkesi de almalarını emretti. Böylece gece vakti Hazreti Musa'ya inanan İsrailoğulları ve diğer Mısırlılar, şehirden gizlice çıktılar.

Fakat Firavun, kurduğu güçlü istihbarat ile olanı biteni haber almıştı.

Firavun'un Sonu ve Mısır'dan Çıkış

Musa Aleyhisselam, kendine iman eden Mısırlıları ve İsrailoğullarını alarak geceleyin Mısır'dan yola çıktı. Amacı Firavun'un zulmünden uzaklaşmak ve kendine inanan bu insanlarla yeni bir toplum ve devlet inşa etmekti. Bu amaçla da Filistin'e yani dedelerinin topraklarına doğru yola çıktı.

Firavun da adamlarını ve askerlerini toplayıp Hazreti Musa'nın peşine düştü. Zira Hazreti Musa'nın sihirbazları yenerek kendini küçük düşürdüğünü zannediyordu Firavun. Hem de intikam almalıydı. Ayrıca köle olarak kendilerine hizmet eden insanların gitmelerine izin veremezdi. O zaman kim hizmet edecekti Mısırlılara. Hem birgün Hazreti Musa, güçlenip geri dönebilir ve kendisini tahttan edebilirdi. Tüm bu düşüncelerle Firavun, öfkeyle Hazreti Musa'nın peşine takıldı.

Hazreti Musa ve yanındakiler, sivil halktı. Çocuklar ve kadınlar da vardı yanlarında. Bu yüzden ağır hareket ediyorlardı. Firavun ve ordusu ise o zamanın süper gücü idi. Hızlı ve güçlü bir orduydu. Firavun'un ordusu, hemen Hazreti Musa'ya ve yanındakilere yetişti.

Bunu gören müminler, endişeye kapıldılar. Önlerinde Kızıldeniz arkalarında ise Firavun'un askerleri vardı.

Fakat Hazreti Musa, üzerine düşeni yaptı ve elinden gelen gayreti gösterdi. Artık çaresizdiler. İşte bu yüzden Allah'ın yardımı yetişti. Allah Teâlâ, Hazreti Musa'ya elindeki asa ile denize vurmasını emretti. Hazreti Musa da kendine emredileni yaptı. Bir anda deniz, bir hamur gibi kabardı ve ikiye ayrıldı. Ayrılan sular dağlar gibi dalgalar oldu. Dalgaların arasından ise denizin dibi görünüyordu. Âdeta bir tünel açılmıştı denizin ortasına. Hazreti

Musa, denize doğru ilerledi. Başka çareleri olmayan insanlar da onu takip ettiler.

Böylece Hazreti Musa ve yanındakiler karşıya geçmiş oldu. Firavun da adamlarına suyun ortasından geçmelerini emretti. Fakat askerler bir an tereddüt ettiler. Bunun üzerine Firavun atını denizin dalgaları arasına sürdü. Askerlerini de "geriye kalanı kendi ellerimle öldürürüm" diye tehdit etti. Çaresiz diğer askerler de Firavun'un peşine takıldılar. Firavun ve askerleri, açılan dalgalar arasında ilerlemeye başladılar.

Ordu tam denizin ortasına gelmişti ki bir anda dalgalar kapanmaya başladı. Hazreti Musa ve yanındakiler ise şaşkınlık ve korkuyla olanları izliyorlardı. Firavun ve adamları kaçmaya çalıştılar ama artık çok geçti. Koskoca ordu, suyun ortasında köpük gibi kaybolup gitti. Firavun ve adamlarından kurtulan olmadı.

Hazreti Musa ve yanındakiler ise Allah'a şükrettiler. Bu mucizeyi gören İsrailoğulları ve diğer Mısırlıların, Hazreti Musa'ya güvenleri daha da arttı.

Sînâ Çölü

Ertesi gün Hazreti Musa ve yanındakiler Mısır'daki Sina çölüne gelip yerleştiler.

Sabah olduğunda Firavun'un başına gelenler de bütün Mısır'da duyuldu. Halk ve Mısır idarecileri korkuya kapıldılar. Mısır devleti, bu olayın şokunu atlamadı ve bir daha asla eski gücüne kavuşmadı.

Firavun'un askerlerinden bazıları para için bazıları ise Firavun'dan korktukları için Hazreti Musa'ya düşmanlık etmişlerdi. Ama sonuçta hepsi aynı yerde boğuldular ve Firavun'la birlikte cehenneme gittiler.

Hazreti Musa'yı daha zorlu bir görev bekliyordu. Bu insanların idaresi ve barınması. Yanlarında getirdikleri malzemelerden çölde çadır kurdular. Fakat çölde ne tarım ne de ticaret yapabilirlerdi. Oysa hayatlarını devam ettirmek için çalışmak zorundaydılar.

Çölde ilk karşılaştıkları sorun suydu. Fakat burada da bir mucize oldu ve Allah, Hazreti Musa'ya çölün ortasında her kabileye bir su kaynağı düşecek şekilde su pınarları ihsan etti.

Yiyecekleri de azdı. Fakat çölde bıldırcın eti çoktu. Ayrıca Allah, yine Hazreti Musa'ya iman edenler için çölde "kudret helvası" denilen özel bir yiyecek nasip etti.

Günler böylece geçti. Bir süre sonra Hazreti Musa'nın yanındakiler durumdan şikâyet etmeye başladılar.

Bunun üzerine Allah Teâlâ, Hazreti Musa'ya, Filistin üzerine sefere çıkmalarını ve burayı fethetmelerini emretti. Böylece Hazreti Musa'ya savaş izni verildi.

İsrailoğulları daha önce hiç savaşmamışlardı. Bunu gerekçe göstererek Hazreti Musa'nın savaşma emrine karşı geldiler. Hazreti Musa ise:

– "Allah, size bunu emrediyor. O, zaten sizin ne olduğunuzu bilmiyor mu? Azıcık cesur olun ve Allah'ın emrine uyun. Allah, Filistin'i size helâl kıldı. Şimdi gidip orayı fethedin ve oraya yerleşin. Orada adaleti tesis edin ve Allah'ın emirleriyle amel edin. Allah'ın size yüklediği görev budur. Sizi Firavun'un elinden bunun için kurtardı" diye nasihat ediyordu.

Fakat Hazreti Harun ve birkaç kişi hariç kimse Hazreti Musa'yı dinlemedi:

– "Bizi bu çöle sen getirdin. Madem ölecektik bıraksaydın Mısır'da rahat yaşasaydık" diyerek Hazreti Musa'ya karşı geldiler.

Hazreti Musa ise:

– "Firavun sizi öldürüyor, kadınlarınıza ve kızlarınıza el koyuyor, dininizi yaşamanıza izin vermiyor ve çocuklarınızı da köle yapıyordu."

İsrailoğulları ise:

– "Olsun. En azından açlıktan ve hastalıktan ölmüyorduk. Evimiz barkımız da vardı."

Kırk Yıl

Bu cevap karşısında Hazreti Musa, çok üzüldü. Bunun üzerine Allah, İsrailoğullarını lânetledi. Tam kırk yıl çöllerde perişan hâlde yaşadılar.

Bu kırk yıl içinde Mısır'da köle olarak yaşayan tüm Yahudiler öldü. Yerlerine çocukları ve torunları geldi. Bu yeni nesil cesurdu ve köleliği bilmedikleri için de atik ve gayretliydiler. Hazreti Musa ve Hazreti Harun, bu gençleri tüccar, devlet adamı ve asker olarak yetiştirdi. Bu yeni nesil, hayvancılık ve tarım yaparak güçlendi. Ayrıca silâh yapmayı da öğrendiler.

Hazreti Harun ve Hazreti Musa'nın Vefatı

Artık Hazreti Musa ve Hazreti Harun görevlerini yerine getirdiler. Mısır'daki köle insanların çocukları şimdi birer mücahit olarak yetiştiler.

Önce Hazreti Harun, ardından da Hazreti Musa vefat etti. Bundan sonra Yahudilere Hazreti Yuşa komutanlık edecekti. Hazreti Yuşa ve yanındakilerin ilk görevi, Hazreti Musa ve Hazreti Harun'un cenazelerini kaldırmak oldu.

Daha sonra da yine bu gençlerin komutanlığında Filistin ve civarı fethedildi.

Yahudiler daha sonra kendilerini seçilmiş zannettiler. Oysa

Allah, cesur ve gayretli olana fetih nasip eder. Bir de âdil olan ve hak ile hükmedene.

Korkak, zalim ve tembele ise fetih nasip olmaz. Korkaklara, zalimlere ve tembellere rezillik ve kölelik vardır.

Allah, adalet ve İslâm için mücadele verenlere yardım eder. Yeryüzü adil ve mümin kimselerin idaresine verilir. Ama adalet ve İslâm için değil de şan, şöhret, makam ve hırs için çalışanlara Allah yardım etmez. Bunların sonu felakettir.

Firavun ve Filistin'i fethetmekte gevşeklik gösteren Yahudiler buna en güzel örnektir.

Yahudiler de tüm diğer toplumlar gibi adaletli ve imanlı oldukları sürece devletler kurup devletler yönettiler. Ama ne zaman ki zalim, faizci ve zayıf inançlı oldular; işte o zaman Allah, onların üzerlerine önce Asurluları sonra da İranlıları ve Romalıları gönderdi. Gelecekteki akıbetleri de bundan farklı olmayacak inşaallah.

3. Ders / Kavramlar

İSTİKAMET

Arapça bir kelime olan istikamet, "***doğruluk, dürüstlük, adalet, itidal, itaat, sadakat ve dürüstçe yaşama***" manalarında kullanılmaktadır. Bazı âyet ve hadislerde geçen **kayyim (kayyime)** kelimesi "**istikamet**" anlamında kullanılmaktadır. Buna göre "**ed-dînü'l-kayyim**"[119] "herhangi bir eğrilik, yanlışlık içermeyen, haktan ayrı bir yönü bulunmayan doğru (müstakim) din", "**kütübün kayyime**" tabiri de (Beyyine, 98/3) "doğruyu yanlıştan ayıran hak (müstakim) kitaplar" manasındadır.

Râgıb el-İsfahânî, istikamet kelimesinin düz bir çizgi gibi dosdoğru yol hakkında kullanıldığını ve bundan dolayı hak ve

[119] *et-Tevbe 9/36; Yûsuf 12/40; er-Rûm 30/30, 43*

hakikat yoluna "**sırât-ı müstakîm**" denildiğini ifade ettikten sonra istikametin insanla ilgili olarak "**dosdoğru yol üzerinde sapmadan ilerleme**" demek olduğunu belirtir.

"**Rabbimiz Allah'tır**" dedikten sonra istikamet sahibi olanları övgüyle anan iki âyetteki[120] istikamet kelimesi tefsir kitaplarında "*samimi ve kararlı bir imanla hak ve hayır yolunda istikrarlı, dengeli bir hayat sürdürme*" şeklinde açıklanmaktadır. Sahâbeden birinin Hz. Peygamber'den kendisine, başka bir öğüde ihtiyacı kalmayacak değerde bir öğütte bulunmasını istemesi üzerine Resûl-i Ekrem ona, "***Allah'a iman ettim de, sonra da dosdoğru ol!***"[121] demiştir. Bu hadisteki istikamet kelimesinin öncelikle tevhid inancında kararlılığı ifade ettiği belirtilmektedir.

"**Emrolunduğun gibi istikamet üzere ol!..**" (Hûd, 112) âyeti nâzil olduktan sonra Rasûl-i Ekrem *(sav)* Efendimiz'in mübarek saç ve sakallarına aklar düşmeye başladı ve Fahr-i Kâinat Efendimiz şöyle buyurdu: "***Hûd Sûresi, beni ihtiyarlattı.***"[122] Abdullah İbn-i Abbâs (ra) der ki: "*Kur'ân-ı Kerim'de Rasûlullah (sav) için bu âyet-i kerîmeden daha şiddetli bir hitap vâkî olmamıştır.*"[123] Efendimiz (sav)'in hayatının tamamı bu emre riâyetten ibarettir. O'nun hayat düsturlarının özü tek cümlede toplanacak olsa; "**emrolunduğu gibi dosdoğru olmak**" şeklinde bir ifade karşımıza çıkar. Ayrıca Rasûlullah (sav) bir gün; "*– Orta yolu tutunuz, dosdoğru olunuz. Biliniz ki, hiçbiriniz ameli sayesinde kurtuluşa eremez.*" buyurdu. Yanındakiler hayretle sordu: "Siz de mi kurtulamazsınız, *ey* Allâh'ın Rasûlü?" Efendimiz şu cevabı verdi:

---

[120] *Fussılet 41/30; el-Ahkâf 46/13*

[121] *Müsned, III, 413; IV, 385; Müslim, "Îmân", 62*

[122] *Tirmizî, Tefsîr-i Sûre 56/6*

[123] *Nevevî, ŞerhuSahîh-i Müslim, II, 9*

"*(Evet) ben de kurtulamam. Ancak Allah rahmet ve keremi ile beni bağışlamış olursa, o başka!*"[124]

Kıyam (Duruş) ile istikamet arasında nasıl bir ilişki vardır? Kıyam kelimesi, ayağa kalkmak anlamına geldiği gibi aynı kökten gelen "***istikamet***" kelimesi de benzer bir anlamı ifade etmektedir. Bir yerden başlamadan menzile gitmek imkânsızdır. Kur'anı Kerim'deki Hûd/112, Ahzâb/23, Fatiha/6 ve Âli İmrân/147 ayetlerinde bu hususa vurgu yapılmaktadır. Mesele, insan olmak, insan kalmak ve insan olarak ölebilmektir.

İslâm ahlâk kültüründe benimsenen "***Fazilet iki aşırılığın ortasıdır***" şeklindeki sözün de etkisiyle istikamet kavramının bütün ahlâkî davranışlara ölçü oluşturacak bir kapsam genişliğine ulaştığı görülmektedir. Buna göre istikamet sahibi insan bütün davranışlarında aşırılıklardan uzak kalan, dengeli bir hayat tarzını kararlı bir biçimde sürdüren kimsedir. Ancak hayat boyunca her durumda istikamet çizgisinden sapmadan yaşamanın güçlüğü de kabul edilmiş ve bundan dolayı insanlardan mutlak bir istikametten ziyade imkân ölçüsünde istikamet sahibi olmalarını beklemenin daha gerçekçi olacağı düşünülmüştür. Gazzâlî, iki aşırılık arasındaki orta çizginin "**kıldan ince kılıçtan keskin**" olduğunu ifade ettikten sonra iki aşırılıktan birine sapmadan dosdoğru çizgide ilerlemenin neredeyse imkânsız olduğunu, bu sebeple Kurân-ı Kerîm'de (Meryem, 19/71-72) sırât-ı müstakîme yakınlığın kurtuluş için yeterli görüldüğünü belirtir. Bundan dolayı günde beş vakit namazın her rekatında okuduğumuz "*Bizi sırât-ı müstakîme ilet!*" (el-Fâtiha, 1/6) ayeti istikameti korumanın ehemmiyeti ve güçlüğünü göstermektedir.

Kaynaklarda yapılan tasniflerden hareketle istikameti; dilin istikameti, hal ve hareketlerin istikameti, nefsin veya kalbin

[124] *Müslim, Münâfikûn 76, 78. Bkz. Buhârî, Rikâk 18, Merdâ 19*

istikameti şeklinde üçe ayırmak mümkündür. Ahmed b. Hanbel'in kaydettiği bir hadiste,[125] kalp ve dil istikamette olmadan imanın istikamette olamayacağı belirtilmektedir. Nefis istikamet sahibi olursa kişinin ahlâkını doğruluk ve dürüstlüğe yöneltir.[126] Hal ve hareketleriyle istikamet sahibi olmayan bir kimsenin bütün gayretleri boşuna harcanmıştır. Ahlâkî nitelikleri ve huyları düzgün olmayan kişinin mânevî dünyasında gelişmesi, davranışlarının güzelleşmesi mümkün değildir.

Gazzâlî, tasavvuf yolunun iki özelliği bulunduğunu belirterek bunları kulun Allah'a karşı istikamet sahibi olması, insanlarla ilişkisinde barışı gözetmesi şeklinde gösterir. Allah'a karşı istikamet sahibi olan kimse nefsini Allah'ın buyruğuna adar; insanlarla barış içinde olan kişi, meşrû olduğu sürece insanların her talebini karşılamaya çalışır[127]. İstikamet aynı zamanda insanın bütün eylemlerinin değerini belirleyen ahlâkî bir özdür. Çünkü iyilikler onunla mükemmellik kazanır ve onun ortadan kalkmasıyla bütün iyilikler kötülüğe dönüşür[128].

Özetle: ***Niyet; kalbe istikameti çizer. İnsanın en büyük kerameti, istikamet sahibi olmasıdır.***

[125] Müsned, III, 198
[126] Hakîm et-Tirmizî, s. 68, 78
[127] Eyyühe'l-veled, s. 42-43
[128] Kuşeyrî, II, 442

8. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

OLUMSUZLUKLAR KARŞISINDA YAPILMASI GEREKENLER

Varlık veya sıkıntı görülünce; tarihte olduğu gibi, bugün de şuurlu Müslümanlar nasıl davranmalıdır?

Sıralayalım:

1. Başlarına geleceklerden asla korkmazlar.
2. Hakkı hiçbir şey karşısında terk etmezler. Nefis boşluğuna düşmezler.

   A. Beklemediği zenginlik ve varlıklardan dolayı değişmezler.

   B. Beklemediği bir bela, musibetten dolayı değişmezler.

   İnsanların zaafa düştükleri şu dört şeyde onlar asla taviz vermez ve zaafa düşmezler.

   1. Şehvet 2. İhtiras 3. Mevki 4. Tükenme.
3. Hak'kın dışında hiçbir şeye boyun eğmezler.

Olumsuzluklar Karşısında Yaptıkları

1. İlk olarak, eksiklerini görürler. "Allah'ım bizi affet, bağışla derler"
2. Ayaklarımızı Hak davada sabit tut diye dua ederler.
3. "Sonuçların hükmünü vermek bize ait değildir. Biz gayret ederiz, sonuç Hak'ka aittir" derler.

Kusur aramak değil, eksik tamamlamak şiarımız olmalıdır.

Her zaman hak üstündür. Hiçbir zaman mağlup olmaz.

1. Gevşemeyin, üzülmeyin eğer mü'min iseniz mutlaka üstün sizsiniz. (Al-i İmran, 139)
2. Eğer size (Uhud'da) bir yara deymişse, o topluluğa da (Bedir'de) benzeri bir yara deymiştir. O günleri biz, insanlar arasında dolaştırır dururuz. (Bazen size, bazen onlara başarı veririz) Bu, Allah sizden iman edenleri belirtmesi ve sizden şehitler edinmesi içindir. Allah zalimleri sevmez. (Al-i İmran, 140)
3. (Bu) İman edenleri temize çıkarması ve kâfirleri azaltması içindir. (Al-i İmran, 141)
4. Yoksa siz Allah içinizden cihad yapanları belli etmeden ve sabredenleri ortaya çıkarmadan cennete gireceğinizi mi zannettiniz. (Al-i İmran, 142)
5. Andolsun siz ölümü, onunla karşılaşmadan önce temenni ediyordunuz. İşte siz ona bakarak gözlerinizle gördünüz. (Al-i İmran, 143)
6. Muhammed Resul (sav)'den başka bir şey değildir. Ondan önce de resuller gelip geçmiştir. Eğer o ölür veya öldürülürse ökçelerinizin üzerinde geri mi döneceksiniz? Kim ökçelerinin üzerinde geri dönerse Allah'a hiçbir zarar veremez. Allah (c.c) şükredenlerin mükâfatını verecektir. (Al-i İmran, 144)

"Geçen geçmiştir" yüce buyruğunu tekrarlayarak günlerimizi hiç boşa geçirmeyeceğiz.

Dünya'nın neresinden gelirse gelsin maddi ve manevi baskıları Allah var keder yok "Hasbünallah ve ni'mel vekil" diyerek üzerimizden atacağız.

Dünyanın bütün güçleri üzerimize gelse hepsinin gücünün toplamı Rabbimin kudreti karşısında bir sinek kadar yer tutmaz diyerek gönlümüzde boş yer bırakmaz ve asla korkuya kapılmayız.

Hiçbir zorluk bizi yolumuzdan alıkoyamaz.

Yolumuz denize uğrasa Musa (a.s.) gibi geçeriz. Hapse uğrasa Yusuf (a.s.) gibi medreseye çevirir iz.

Ateşe atsalar İbrahim (a.s.)'in gülistanına dönüşür.

Her bir zorluk için iki kolaylık olduğunu biliriz. Bir işten yorulsak bir başka işe girişir dinleniriz.

"*Hele o kendilerine yara dokunduktan sonra da Allah ve Resulü'nün emrine icabet edenler. Mü'minler içinde bilhassa böyle ihsan edenler, korunanlar için pek büyük bir ecir var!*" (Al-i İmran, 172)

Herhangi bir durumun oluşmasında ve gelişmesinde Müslümanların üç ayrı safhada takınacağı, üç ayrı tavır vardır:

1- Önce emredilen ve yapılması gereken bir konuda, takatimizin sonuna kadar ceht, gayret ve her türlü esbaba **tevessül**,

2- Olayın meydana gelişi sırasında, korku ve telâşa kapılmadan Allah'a teslimiyet ve **tevekkül**,

3- Sonunda ise, **takdire rıza** ve ortaya çıkan neticenin hakkımızdaki en hayırlı durum olduğunu kabul..." etmek

gereklidir. En önemlisi, sonuçtan dersler çıkarmak ve doğru yolda sebatla çalışmaya devam etmek asıldır.

"Biz bütün sebeplere tevessül etsek ve her türlü gayreti göstersek bile, Allah istediğimiz neticeyi vermeye mecbur değildir.

Ancak sebeplere tevessül edilerek ve sünnetullaha uygun hareket edilerek yapılacak işlerin, genellikle başarıya ulaştırılması da adetullahın gereğidir."

"İman varsa imkân da vardır, şuurlu müslüman asla vazgeçmez..."

2. Ders / Kıssalar

HAZRETİ ÎSÂ ALEYHİSSELÂM

Hazreti İsa (as), Nasıra'da dünyaya gelmiş. Annesi Hazreti Meryem'dir. Hazreti İsa, babasız olarak yaratılır. Doğumu, batılılar tarafından miladi takvimin başlangıcı kabul edilmiştir fakat yine de tam olarak Hazreti İsa'nın ne zaman doğduğu bilinmiyor. Bazı tarihçilere göre milattan birkaç sene önce dünyaya geldiği söylenir.

Annesi Hazreti Meryem âlim ve mümtaz bir kadındır. Hazreti İsa'nın bir başka özelliği ise daha beşikte iken konuşmasıdır. Çok küçük yaşta konuşur, çok çabuk gelişir.

Bütün peygamberler gibi Hazreti İsa (as) da;

- Zeki.
- Bilgili ve kültürlüdür.
- Cesur ve çalışkandır.
- Sevgi dolu ve kibardır.
- Ahlâklı ve şahsiyetli biridir.
- Geçimini kendisi çalışarak kazanır.

Peygamberlerin Meslekleri

Bütün peygamberlerin bir mesleği var. Mesela;

- Hazreti İdris, terzi idi.
- Hazreti Nuh, marangozdu.
- İbrahim Aleyhisselam, hayvancılık ve ticaretle uğraşırdı.
- Lut Aleyhisselam tüccardı.
- Davud Aleyhisselam, demirci idi.
- Süleyman Aleyhisselam sanatkârdı.
- Hazreti İsa ise marangozdu.
- Hazreti Zekeriya marangozdu.
- Efendimiz (sav) ise çocukken çobanlık yapardı fakat gençliğinde ticareti öğrendi ve ticaretle uğraştı.

Bütün peygamberler aynı zamanda siyasetle de uğraşmışlardır. Zira peygamberlik görevi verildikten sonra bütün peygamberler, yeni bir toplum inşa etmek için çalışmışlar. Bazı peygamberler bunu sağlığında başarmışlardır. Ama çoğu peygamber, kendisi yapamasa da öğrencileri ve takipçileri, yeni devletler kurmuşlar ve dünyayı adaletle ve İslâm'a göre yönetmişlerdir.

Hazreti İsa Aleyhisselam'ın Peygamberliği

Hazreti İsa, Roma döneminde peygamberlik yapıyor. Otuz yaşlarında peygamberlik görevi verilir. Bir taraftan Roma, diğer taraftan da Yahudi Hahamlar, tıpkı Hazreti Zekeriya ve Yahya'ya olduğu gibi Hazreti İsa'ya da düşman olurlar.

Sonunda Hazreti İsa, peygamberlik görevini ancak üç yıl kadar yapabildi. Bu sürede de kendisine çok az insan iman etti. Bu iman edenlerin de çoğu, okuma yazma bilmiyordu.

Bugünkü İncil, Hazreti İsa'dan yaklaşık yüz yıl sonra yazılır;

tarihi bilgiler ve hatıralar ile yine bu din adamlarının yorumlarından oluşmaktadır.

3. Ders / Kavramlar

ŞÜKÜR

Sözlükte "yapılan iyiliği bilmek ve onu yaymak, iyilik edeni iyiliğiyle övmek; minnettarlık" anlamlarına gelen şükür; terim olarak da "Allah'tan veya insanlardan gelen nimet ve iyilikten dolayı minnettarlığını ifade etme, nimete söz ve fiille mukabelede bulunma, Allah'a itaat edip günah işlemekten uzak durmak suretiyle nimetin gereğini yapmak" şeklinde tanımlanır. Birçok tanımlamaya konu olan şükür kavramı yapılış tarzına göre sözlü, kalbî ve fiîlî olarak taksim edilir.

Şükür sadece verilen nimete karşı sözlü olarak dile getirilen teşekkür ifadesiyle karşılanacak bir fiil değildir. Kişinin şükrü tam manası ile idrak edebilmesi ve yerine getirebilmesi için şükrün fiîlî süreçlerinin de yerine getirilmesi gerekir. Bu bağlamda fiîlî olmayan bir şükür gerçek manada şükrü ifade etmez.

Allah'ın bizlere verdiği, bildiğimiz ve bilmediğimiz nimetlere karşı nasıl bir şükür eda edilmesi gerekir? Şükrün nasıl olduğundan önce nimet kavramına dikkat çekmek gerekir. İnsanoğlu için en önemli nimet, kuşkusuz iman nimetidir. İnsanın beden sağlığı, maddi durumu ve oğul-evlat gibi nimetlere muhatap olması bir şükrü gerekli kılsa da esasında insanın ahiretinin salim ve selamette geçmesi için gerekli olan iman nimetine karşı daha temelden, daha esastan şükretmesi gerekmektedir.

Şükür aynı zamanda bir ibadet biçimidir. İbadet biçimi olması, şükredenin kendisinin faydasına bir ibadet içerisinde olması anlamına gelir. Nitekim Neml sûresinde (27/40) Hz. Süleyman'ın dilinden, "Şükreden ancak kendi iyiliği için şükretmiş olur;

nankörlük eden de bilsin ki Rabbimin hiç bir şeye ihtiyacı yoktur, O büyük kerem sahibidir" buyrularak bu gerçek dile getirilmiştir. Allah bütün insanlığın ve alemlerin Rabbi'dir. Bu durumda Rabbi'ne karşı asi olanlarda dünyadan alması gereken geçici nimetleri almaktadır. Şükürleri olsun ya da olmasın her varlık, kabı kadar nimet havuzundan nasiplenmektedir. Ancak geçici olan bir nimetin, bir zümrede çokça bulunması, biz iman ehlini üzüntüye düşürmemesi gerekmektedir. Şu bir gerçektir ki dünyada ve ahirette geçerliliğini kaybetmeyecek yegâne nimet, iman nimetidir. Kişinin iman nimetine karşı şükrü, ancak amelle mümkündür. Amel olmaksızın şükür ettiği iddiası başlı başına yanlıştır. Gerçek manada şükür, eylem gerektiren bir kavramdır.

9. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

BEYAT VE İNTİSAB

Bu iki kavram sürekli birbirine karıştırılır. Bu karmaşadan kurtulmak için lider, şeyh, beyat ve intisab kavramlarının kısa tanımlarını yapmak gerekir: İntisab kime, beyat kime yapılır, bu kavramlar yerli yerine otursun.

Lider (İmam): Arapça bir kelime olup, lûgat mânâsı; "bir kimseden sonra gelip, onun yerine geçmek ve onu temsil etmektir." İslâmî ıstılahta: "Hz. Peygamber (sav)'den sonra, ona halef olarak, din ve dünya işlerinde mü'minlere emir olmak" şeklinde tarif edilir.

İslâm ûleması; "bey'at sonucu mü'minler adına tasarruf yetkisine haiz olan ve ahkâmın tatbikini sağlayan kimseye halife denilir" tarifinde müttefiktir. İbn-i Hümam *Müsayere* isimli eserinde: "Millet-i İslâmiyye üzerinde tasarruf-u ammeye istihkaktır" şeklinde beyan eder.[129]

Şeyh: Yaşlı, ihtiyar, pir, bey, önder, kabile reisi. Tasavvufta, kendisine bağlanan insanları (mürid) tarikat kuralları içinde eğiten mutasavvıf. Ata, mürşid, mukaddem gibi adlarla da anılan

[129] Y. Kerimoğlu, K. Kavramlar

şeyh, bir tarikatın kurucusu (pir) olabileceği gibi, ölümünden sonra onun yerine geçen halifelerinden biri de olabilir.

Tasavvuf anlayışına göre şeyhin hem vuslata ulaşmış bir veli, hem de eğiticilik, yol göstericilik niteliklerine sahip bir mürşid olması gerekir.[130]

Beyat: Kabul etmek, razı olmak ve tasdik etmek anlamında kullanılan bir ıstılah. Bey'at "Bir mükellefin, ehil olan bir cemaat (Ehlu'l-hall ve'l-akd) tarafından tespit edilen Halîfe'ye (İmam'a, Ulû'l-emr'e) itaat edeceğine ve sadık kalacağına dair söz vermesidir."

Bu bir anlamda mükellefin İslâmî olan (meşrû) her emirde hoşuna gitse de, gitmese de itaat edeceğine dair yaptığı bir sadakat yeminidir. Resul-i Ekrem (sav): "Müslümanlar gerek hoşlarına giden, gerek hoşlarına gitmeyen her hususta, kendilerinden olan emir sahiplerine itaat ederler." buyurmuştur.

Allahû Teâlâ (cc)'nın indirdiği hükümlerin hakkı ile eda edilmesi ve insanlar arasındaki ilişkileri düzenlemesi için, bey'at zaruridir. İslâm uleması "bey'at ile ilgili ilimlerin, mükellef olan her erkek ve kadın üzerine farz-ı ayn olduğu" hususunda müttefiktir. Nitekim İbn Hümâm: "Müminlerin kendi içlerinden bir imam seçmelerinin lüzumunun sebebi, İslâmî emirleri hakkı ile eda etmek içindir" demiştir.

Dolayısıyla bey'at, müslüman kadın ve erkeğin, müslüman lidere karşı görev ve sorumluluğu, Kur'an'da belirtilip sünnet ile açıklanarak uygulandığı şekilde, kabul etmek için yaptıkları sözleşmedir.

İntisab: Mensûb olma, bağlanma. Bir işe, bir mesleğe girme. Bir mürşîd-i kâmile (Şeyhe) bağlanma, talebe olma anlamlarına gelir.

[130] A.Özalp,. Şamil İslâm An.

Yukarıdaki kavramlarda da görüldüğü gibi Beyat ve İntisab farklı şeylerdir. Müslüman, siyasi otoriteye (Lidere) ayet ve hadislerde emredildiği şekilde beyat eder. İtaat, İslâmî ölçüler içerisinde mutlak anlamda farzdır. Manevî terbiyeciye de nefs terbiyesinde, ilim öğrenmede daha takva yaşamak isteyenler intisab ederler.

Siyasî ve sosyal meselelerde bağlayıcı söz, liderin sözüdür.

Şeyhler manevî zatlar olarak kendilerinden ilim öğrenilen, feyz alınan manevî terbiyecilerdir. Bu durum manevî zatları küçümsemek anlamına gelmez. Sadece lider ve şeyhin görev alanını belirler. Bilakis manevî zatların günlük meşgalelerin dışında topluma daha faydalı, insanların nefislerine, heva ve heveslerine uyup, ihlas'tan ve itaatten ayrıldıkları zaman asıl görevleri başlar. Toplumu daha takva yaşamaya teşvik ederler. Bu durum Emeviler döneminde Müslümanların çok zengin olmaları ve yoğun fetihler sonucu dünyaya meyletmeleri ile ümmet arasında manevî terbiyecilere ihtiyaç olduğu gerçeğini ortaya koymuş ve o zamandan bugüne kadar da manevî zatlar İslâm toplumunda büyük hayırlara vesile olmuşlardır. Bu zatların toplumsal meselelerdeki rolleri de tıpkı Sultan Fatih ve Akşemseddin (ks) arasındaki ilişki gibidir.

İtaat Edilecek Lider En Üstünümüz Olması Gerekmez

Bir görevin başına getirilenin o toplumdaki insanların en üstünü olması gerekmez. Görevler, o görevin şartları neyi gerektiriyorsa ona göre verilir. İnanan herkes de severek, isteyerek emredilene itaat eder. Bu konuda Allah Resul'ünün (sav) iki uygulaması bize ışık tutmaktadır.

"Mute'den sonra bazı müşrik ve Yahudi kabileler Medine'ye saldırmak istediler. Hz. Peygamber, Amr b. As komutasında 300 kişilik bir kuvvet gönderdi. Düşman çok olunca takviye birlik istediler. Hz. Peygamber, bu seferde Ebu Ubeyde b. Cerrah komutasında bir birlik daha gönderdi.

Bu birlikte Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer de er (rütbesiz asker) olarak bulunuyordu. Hz. Ebubekir ve Ömer'i (ra) kendi komutasında er olarak gören Amr bin As kendini artık ben peygambere en yakın insanıyım diye düşünür. Dönüşte "Ya Resulullah sana halkın en sevgilisi kimdir? diye sordular. Peygamber Efendimiz hiç tereddüt etmeden "Ebu Bekir dedi. Sonra kim deyince, Ömer, dedi. Sonra, dedim, başkalarını saydı. En sona kalacağımdan korktum, sustum, dedi. Bu hadise bize göstermektedir ki; başımıza tayin edilen komutan veya lider, bizim içimizdeki en üstün olanımız olması gerekmiyor. Veya biz bir topluluğun başına tayin edildiysek, artık o toplumun en üstünü biz değiliz. En üstünümüz içimizdeki takva ve ihlasla kulluk görevini eda edenlerimizdir. Tıpkı Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer efendilerimiz gibi."

İtaat Hangi Hallerde Kalkar?

Abdullah ibni Ömer(ra), rivayet ediyor: "Müslüman kişinin, bir günah işlemekle emrolunması dışında, hoşlandığında da hoşlanmadığında da müslüman amirine itaat etmesi vaciptir. Bir günah işlemekle emrolunduğu zaman dinlemek ve itaat etmek yoktur."[131]

İdareciye itaat, Allah'ın (cc) emri olmakla beraber, bunun bazı şartlara bağlı olduğunu, Kur'an-ı Kerim'den ve bazı hadis-i şeriflerden öğreniyoruz.

Resulullah (sav); "Eğer üzerinize Habeşî ve burnu kulağı kesik bir köle, emir tayin edilse, sizi Allah'ın kitabı ile sevk ve idare ettiği sürece, onun emirlerini dinleyiniz ve itaat ediniz." buyuruyor.[132]

Başkan Allah'ın emir ve yasaklarına aykırı davranırsa artık ona itaat olmaz.

---

[131] İbn Mace, Cihad, 40

[132] İbn Mace, Cihad, 39; Buhârî, Ahkâm, 4

"Allah'a (cc) isyan olan hususta itaat yoktur. İtaat, ancak meşru olan şeydedir."[133]

Ayrıca fıkhımızda belirtilen aşağıdaki şartlar tahakkuk etmediği sürece dava eri, liderine karşı herhangi bir alternatif ve başkaldırı düşünemez, itaatsizlik edemez.

1. İslâm'dan dönmesi (Mürtedlik)[134]
2. Aklını tamamen yitirmesi (Delilik)[135]
3. Düşman eline esir düşmesi ve kurtulamaması.
4. Görevini yerine getiremeyecek ölçüde uzuvlarını kaybetmesi veya sürekli hastalık.
5. Liderin fasıklığı, zulmü ve bidat sebebi ile adaletin zedelenmesi.
6. Müslümanların maslahatlarını gerçekleştirme tasarrufundan aciz kalması.

İslâm davası açısından itaat, diğer dava ve hareketlerinde olduğu gibi maddî esaslara ve şahsi menfaatlere dayanmamaktadır.

Dava mensubunun anlayışında itaat, manevî açıdan mükellefiyetin gerektirdiği bir ibadettir, dolayısıyla itaat; maddî ve manevî, dünyevî ve uhrevî saadete kavuşmanın en önemli şartlarından birisidir. Açık naslara muhalif olmadığı sürece şahsi içtihatlarına aykırı olsa bile kendilerine verilen emirleri yerine getirmeleri farzdır. Teşkilatçı hoşuna giden veya gitmeyen tüm talimatlara uymalı.

Hz. Ömer (ra)'in buyurdukları gibi: "Cemaatleşmeden (Teşkilatlanmadan) İslâm olamaz, lidersiz cemaatleşme olamaz ve itaat edilmeden lider, lider olamaz."

---

[133] İbn Mace, Cihad, 9; Buharî, Ahkâm, 4

[134] Nisa, 141

[135] Eb Davud, 3823

İtaat, hareket ve teşkilat mantığı açısından zaruri olduğu gibi Kur'an ve Sünnet açısından da farzdır. Şer'i bir mazeret olmadığı sürece itaatsizlik haramdır ve büyük günahlardan bir günahtır. Çünkü, itaatsizlikten dolayı doğan kötü sonuçlar asi kişiyle sınırlı kalmaz, netice itibariyle o kötü sonuçlar tüm müslümanlara ve hatta tüm insanlığa yansır.

İmam Tahavi (ra) diyor ki: "Başımızda bulunan İmam ve başkanlarımıza karşı gelemeyiz, onlara bedduada bulunamayız, itaatsizlik yapamayız, onlara itaat etmenin Allah'a itaat olduğunu düşünürüz, masiyet dışında onların emirlerine itaat etmemiz farzdır." Muteber mezhepler ve tüm müctehidlerin, müslümanların lider ve imam kabul ettikleri Lidere (emir yetkisine sahip olana) itaat etmelerinin farz olduğuna dair ittifakları var.

Bu hastalığa maruz kalanlar, kendilerine bakarak ne kadar aciz olduklarını görmelidirler. Gözle görülmeyen bir canlıya (mikrop) bile mağlup düştüklerini unutmamalılar. Neticede kurtlara yem olunacağı da unutulmamalı.

Nefsine esir düşmüş, kendini yükseklerde gören insan, bu mağrur nefis, Rabbimizin şu diriltici ikazı ile kendine gelmeli."*İnsan neden yaratıldığını düşünsün! Atılgan bir sudan (meni) yaratıldı ki o bel kemikleri ile göğüs kemikleri arasından çıkar.*" (Tarık, 5-6-7)

Enes (ra) den: Rasullulah (sav) buyurdu ki: "Başınıza, başı kuru üzümü andıran Habeşli bir köle bile geçse, aranızda Allah'ın kitabı ile hüküm ettikçe ona itaat edin." (Buhari)

Kur'an ve sünnetin açık naslarına muhalif olmadığı hâlde yetkililerin verdikleri bazı emirler veya aldıkları bazı kararlar ilk bakışta teşkilatçı tarafından yanlış olarak görülebilir. Bu durumda yine de itaat etmesi gerekir.

Teşkilatçının görüş ve kanaatine muhalif olsa bile emre itaat etmesi şer'an farzdır. Her halükârda görüş ve kanaatlerini şart

koşan teşkilatçılar, yetkililere değil kendi nefislerine itaat etmiş olurlar ve zımnen kendilerini yetkili ve amir addetmiş olurlar.

Zikrettiğimiz bu gerçekle beraber teşkilat mensupları şunu iyi bilmelidirler ki; zahiren yanlış görünen nice kararlar ve fiiller sonuçta doğru olarak ortaya çıkabilmektedir.

2. Ders / Kıssalar

HAZRETİ ŞİT, HIZIR, LOKMAN

Hz. Şit Kur'an-ı Kerim'de ismi geçmez ancak peygamber olarak bilinir. Hazreti Âdem'in oğludur ve Kabil tarafından şehit edilen Habil'den sonra doğmuştur. Hazreti Âdem'den sonra peygamberlik yapmış, insanlığa gönderilen ikinci peygamberdir. Kendisine 50 sayfalık vahiy ve yazılı kurallar verildi. İslâm tarihinde, Habil'in şehit olmasına çok üzülen Hazreti Âdem'e teselli olarak verilen bir evlat olarak kabul edilir.

Hazreti Hızır

Kur'anı Kerim'de adı geçmez fakat Kehf Suresi 66-82. Ayeti kerimelerde anlatılan kıssada söz konusudur. Hazreti Musa Aleyhisselam ile birlikte olduğu bilinir. Peygamber olup olmadığı tam olarak bilinmese de Allah'ın sevgili ve veli bir kuludur. Allah'ın bir lütfu ile ölmediği, Müslümanlara ve muhtaçlara yardım ettiği kabul edilir. "Hızır gibi yetişmek" deyimi, buradan gelmektedir.

Hazreti Lokman

İlim sahibidir. Lokman suresinde hayatından bahsedilir. Aynı zamanda tabip olarak da kabul edilir ve tüm tabiplerin piri olarak bilinir. Peygamber olup olmadığı hakkında kesin bir bilgi yoktur ama İslam'ın önde gelen şahsiyetlerinden birisidir. Bilgili ve akıllı bir insandır.

Hazreti Lokman'ın Oğluna Öğütleri

1. Yavrucuğum! Allah'a şirk koşma.[136]
2. Biz insana, anne babasına güzel davranmasını emrettik.[137]
3. Oğulcuğum! Allah, kayanın içinde de olsa toprağın altında da olsa ya da gökte de olsa, bir hardal tanesini bile kıyamet günü getirip önüne koyar. Hiçbir şey Allah'tan gizli kalmaz. Allah, her şeyi bilir.[138]
4. Evladım! Namazını kıl.
5. İyiliği emret ve iyi işleri yaymaya çalış. İyileri müdafaa et.
6. Kötülüklere karşı ol ve kötüyle mücadele et.
7. Başına gelen işlerde sabırsız davranma. Bunlar, her insanın yapması gereken işlerdir.[139]
8. İnsanlardan uzak durma. Onlarla ilgilen. Onlara kaba davranma.
9. Kibirli ve mağrur olma. Kimseye yukardan bakıp üstünlük taslama. Allah, mağrur ve gösteriş yapan kimseleri asla sevmez.[140]
10. Mütevazi ve vakur yürü.
11. Sesini yükselterek konuşma. Bağırıp çağırma.[141]

3. Ders / Kavramlar

SABIR

Sözlükte "engellemek, hapsetmek; güçlü ve dirençli olmak" anlamlarındaki sabr kelimesinin ahlâk terimi olarak "üzüntü, başa

[136] Lokman Suresi, 13. ayeti kerime
[137] Lokman Suresi, 14. ayeti kerime
[138] Lokman Suresi, 16. ayeti kerime
[139] Lokman Suresi, 17. ayeti kerime
[140] Lokman Suresi, 18. ayeti kerime
[141] Lokman Suresi, 19. ayeti kerime

gelen sıkıntı ve belâlar karşısında direnç gösterme; olumsuzlukları olumlu kılmak için gösterilen metanet" gibi manalara gelmektedir.

Sabır kelimesi Kur'an-ı Kerim'de beş ayette geçer, ayrıca 100'e yakın ayette aynı kökten çeşitli isim ve fiiller yer alır. Bu ayetlerde genellikle sabrın önemi üzerinde durulmakta, sabırlı davrananlar yüceltilmekte ve onlara verilecek mükâfatlar anlatılmaktadır.

Sabır kelimesinin sözlük anlamı dikkate alındığında kişinin kendini günahlardan koruması, iyilik yapma hususundaki gayreti ve duruşunu muhafaza etmesi kelimenin diğer anlamları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Günümüzde maalesef belli bir plan dahilinde bizi biz yapan kavramlarımızın içleri boşaltılmaktadır. Bu kavramlardan birisi de sabırdır. Sabır nedir? Büyük bir çoğunluk tarafından, hiçbir iş yapmama, yan gelip yatmak olarak değerlendirilmektedir.

İnsanın başına bir iş geldiğinde, ne yapalım işte Allah'tan geldi, sabredelim denilerek, sabır kelimesinin sadece bu yönü dikkate alınmamalıdır. Yani insanı atalete sevk eden kısmı ön plana çıkarılmamalıdır.

Hâlbuki sabır ilim adamlarımız tarafından şöyle açıklanmıştır: "Sabır, nefsi telâştan, dili şikâyetten, organları çirkin davranışlardan koruma, nimet haliyle mihnet hali arasında fark gözetmeyip her iki durumda sükûnetini muhafaza etme, Allah'tan başkasına şikâyette bulunmama halidir." Gazzâlî ise sabrı "din duygusunun nefsanî arzu ve tutkuların baskısına karşı direnç göstermesi" diye tanımlar.

Yukarıdaki açıklamalardan da görüleceği gibi çoğunluğun anladığının aksine sabır, mücadele etmekle iç içedir. Asla bir pasif olma, bekleme hali söz konusu değildir. Bilakis sabır, kişiyi sürekli diri tutan, mücadele eden ve vazgeçmeyen bir hale dönüştüren eylemin kendisidir.

Bize düşen gayret etmek ve karar vermektir. Yani önce üzerimize düşeni yapmak; plan yapmak, istişare etmek, karar vermek, kararı uygulamak için elinden geleni yapmak ve sonra da Allah'a tevekkül etmektir. Yüce Allah Ali İmran suresi 159. ayet-i kerimede "Bir şeye karar verdin mi artık Allah'a tevekkül et." buyuruyor. Bu durumda sabrın bir anlamı da kararlılıktır. İbadetlere devam etmek ve günahlardan kaçmak da sabırdır. Allah yolunda olmak ve istikamet ehli olmak yani sebat etmek de yine sabra dâhildir. Bizim anladığımız anlamda "kahrın da hoş lütfun da hoş" ise sabrın son anlamlarındandır. Zira Kuran-ı Kerim'de sabır kadar vurgu yapılan bir başka kavram sebattır.

Her ne yaparsak yapalım, ister dünya ister ahiret için olsun en iyisini yapmak durumundayız. Yorulsak da zorlansak da asla vazgeçmemeli, sabretmeli ve mücadele etmeliyiz. Yaptığımız işin en iyisini yapmalıyız. Allah ancak o zaman insana yardım eder. Yani takatimizin tamamını hem dua hem de eylem olarak göstermemiz gerekir.

Hz. Ömer (ra) "Sabır mücadele etmektir." diyor. Bu sözden anlaşılması gereken sarsılmaz ve yıkılmaz bir gayrete sahip olmaktır. Sabır, basit bir şey değildir hatta hiç bir şey yapmadan beklemek hiç değildir. Gerektiğinde malını ve canını verebilmektir. Yeryüzünde, Allah'ın dini hâkim olacak, zulüm yok olacak, adil bir dünya kurulacaktır. Bu kuruluncaya kadar mücadelenin adıdır, sabır.

10. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

CİHAD

Cihad; cehd, gayret, çalışmak, uğraşmak, çabalamak, gayret sarf etmek anlamlarına gelir. Cihad ibadeti, bütün ibadetlerin gerçek anlamda yapılabilmesi için ilk önce eda edilmesi gereken farzdır.

Cihadın Tanımı

Cihad; fert ve toplum temelinde, iyiliklerin yaşanılır hâle gelmesi ve kötülüklerin kaldırılması için bütün gücümüzle ve teşkilatlı olarak çalışma mecburiyetini üzerimize yükleyen farzın adıdır.

Bu yolda maddî ve manevî her türlü gayreti göstermek, daha açık bir ifade ile Allah (cc) tarafından kullarına verilmiş olan bedenî, malî ve zihnî kuvvetleri Allah (cc) yolunda kullanmak, o yolda feda etmektir. İnsanın, maddî manevî bütün varlığını, Allah (cc) yolunda ortaya koyarak, hakkın yolunu kesen engelleri ortadan kaldırmak için çalışması "cihad"dır.

Hz. Peygamber (sav) de "Cihad kıyamete kadar devam edecek bir farzdır."[142]

---

[142] Ebu Davud, *Cihad*, 33

"Allah yolunda cihad etmeden ve cihad etmeyi arzu etmeden ölen kimse, bir nevi münafıklık üzerine ölmüş olur."[143] buyurmuştur.

Cihadın gayesi, yeryüzünden fitneyi kaldırmak ve hakkı yüceltmektir. İslâm'da savaş; intikam, öldürme yağma, baskı ve zulüm yapmak için değil, bunları ortadan kaldırmak için yapılır.

Cihad bazı hâllerde farzı ayn, bazı hâllerde farzı kifayedir. Müslümanların yaşadığı bölgelerde yurt, mal, can, namus ve nesil emniyetleri varsa, o zaman Müslümanların içinden bir gurup, bu farzı eda eder. Böylelikle diğer Müslümanlar üzerinden bu farziyet kalkar.

Şayet tuğyan (sapkınlık, zulüm, haksızlık, kulluktan alıkoyan her şey) yaygınlaşmış, kötülüklerin önü bir gurubun çalışmasıyla alınamıyorsa, o zaman bütün Müslümanlara cihad farzı ayn olur. İnananlar genç, ihtiyar, kadın, erkek, zengin, fakir tamamı bu çalışmaya katılarak, kötülükleri ortadan kaldırıp, Hakkı hâkim kılma farziyetinin muhatabı olurlar. Bu görevin edası hususunda, ihmalkârlık edilirse, Allah korusun Müslümanlar dünyada, mal, can, namus ve nesil emniyetini kaybederler. Zalimlere ve kafirlere esir olacakları gibi, sonsuz hayat olan ahirette de büyük bir vebal ve sorumluluk alacaklardır. Bu ibadeti ihmal edenlerle ilgili Rabbimizin ihtarı;

"(Öyle) bir fitneden sakının ki aranızdan yalnız haksızlık edenlere erişmekle kalmaz (İyiliği emir kötülükten nehiy hususunda kusur ettiğinizden dolayı hepinize ulaşır.) Bilin ki Allahın azabı çetindir. (2a)

Hak Hâkim olduktan sonra toplumun diğer fertleri, bu görevi içlerinden bir guruba devrederek kendi işlerine dönerler.

---

[143] Müslim, *İmare* 158; Nesei, *Cihad* 2

Cihadın Aşamaları

Cihad ibadeti, ancak uygulama aşamalarının doğru ve düzgün bir şekilde takip edilmesi ile eda edilen bir ibadettir, aksi takdirde ifrat oluşur. Cihadın beş aşaması var:

1. Tebliğ: Zaman, yer ve nitelik açısından amaca ulaşma, sona varma, nihayete erme, resmi bir yazıyı, kararı halka veya ilgililere duyurma, bildiri, beyanname, mesaj. Bir dini, başkalarına anlatma ve yayma çalışması.“*(Öyle) bir fitneden sakının ki aranızdan yalnız haksızlık edenlere erişmekle kalmaz (İyiliği emir kötülükten nehiy hususunda kusur ettiğinizden dolayı hepinize ulaşır.) Bilin ki Allahın azabı çetindir.*” (Enfal, 25)

Tebliğ, peygamberlerin sıfatlarından ve onların gerçek vazifelerindendir. Bu gerçeği ifâde eden bir ayeti kerime şöyledir:

“*Ey elçi, Rabbinden sana indirileni tebliğ et. Eğer bunu yapmazsan, onun elçiliğini yapmamış olursun. Allah, seni insanlardan korur.*” (Maide, 67)

Bu görev, yalnız Efendimiz’e (sav) verilmemiştir, bütün peygamberlerin ortak görevidir.

Temeli, ilim yoluyla tebliğ ve dâvete dayanan İslâm’da, bu tebliğ faaliyetinin diğer bir adı da “ilim ile cihad”dır. Bu usule “Kur’an ile cihad” da denilir. En güzel mücadele şekli, Kur’an’ın mücadele şeklidir. Bunun için Cenâbı Hak: “*Öyleyse inkârcılara boyun eğme. Bununla (Kur’an) onlara karşı büyük bir cihada giriş.*” (Furkan, 52) buyurulur. Ayeti kerimede Kur’an ile cihadın “büyük cihad” olarak nitelendirilmesi, Kur’an’ın, ilim ile cihad konusuna ne kadar önem verdiğini göstermektedir. “Zalim bir hükümdar karşısında hak ve adaleti açıkça söylemek, büyük bir cihaddır.”[144]

[144] İbn Mâce, Fiten, 401

Her şeyi Allah'ın (cc) rızasını kazanmak için yapan, gaye olarak onun rızasını seçen ve bu yolda tebliğ vazifesini de bilinçli ve şuurlu bir şekilde yerine getiren bir toplum, dünya ve ahiret saadetine kavuşur.

2. **Dâvet**; İslâm dininin, insanlara huzur ve mutluluk getiren esaslarını anlatarak, insanları onu benimsemeye ve dinin koyduğu esaslara göre yaşamalarını sağlamaya çağırma çabası.

İslâm'a dâvet, İslâm'ın ele aldığı bütün konularda geçerlidir. Dünya ve ahiret işlerinde İslâm'ın getirdiği esasların, tüm beşeriyete ulaştırılması, dâvetin kapsamına girer

Bu bakımdan İslâm dâvetinin geniş bir tatbikat alanı ve geniş bir muhatap kitlesi vardır. Dâvetin yapılacağı bu kitle, sadece Müslüman olmayan kimselerden ibaret değildir. Kâfirlerin yanı sıra, münâfıklar ve inandıkları gibi yaşamayan Müslümanlar da kendilerine, İslâm dâvetinin sunulacağı muhatap zümreyi oluştururlar; yani kısaca bütün insanlığın bu dâvete ihtiyacı vardır.

Bu görevin mutlak gerekliliği, şu ayette kullanılan emir kipinden, açık bir şekilde anlaşılmaktadır:

"*Sizden öyle bir cemaat bulunsun ki (onlar herkesi) hayra dâvet etsin, iyiliği emredip kötülükten sakındırsın.*" (Âli İmran, 104)

Hz. Peygamber Efendimiz (sav) de,

"Sizden her kim bir kötülük görürse, onu eliyle düzeltsin; gücü yetmezse, diliyle düzeltsin; buna da gücü yetmezse, kalbiyle buğzetsin ki bu imanın en zayıfıdır."[145] buyurarak dâvet görevinin imanla ilişkili bir husus olduğunu belirtmiştir. İslâm'a dâvetin, önem ve gerekliliğini açıkça ortaya koyan bir başka husus da, ayetler ve hadislerde, bu görevi terk edenlerin, acı akıbet ve cezalarının belirtilmiş olmasıdır. Allah'ın (cc) ayetlerini ve doğruyu

[145] Müslim, *İman*, 78

tebliğ etmeyenler, Allah'ın (cc) ve lânet etme şanına erenlerin lânetine uğrarlar:

"*İndirdiğimiz o açık açık ayetlerimizi ve doğruyu Biz, Kitap'ta insanlara onu pek açık bir surette bildirdikten sonra gizleyenler (yok mu?) İşte onlar (ın hâli); onlara, hem Allah lânet eder ve hem lânet etmek şanından olanlar lânet eder.*" (Bakara, 159)

"İsrail oğulları arasında zulüm yaygınlaştığı zaman onlardan biri, diğerini bir günah işlerken görür ve önce o işten sakındırırdı. Fakat ertesi günü, o adamla oturup kalkabilmek, yiyip içebilmek (menfaat sağlamak) için, gördüğü kötülükten sakındırmazdı. Bunun üzerine Cenabı Hak onları birbirine düşürdü ve haklarında:

"*İsrail oğullarından olup da küfredenlere Davud'un da, Meryem oğlu İsa'nın da diliyle lânet olunmuştur. Bunun sebebi, isyan etmeleri ve ifrata sapmaları idi. Onlar, işledikleri herhangi bir fenalıktan birbirlerini vazgeçirmeye çalışmazlardı. Yapmakta devam ettikleri (o hâl) ne kötü idi!*" (Maide, 7879) ayetlerini indirdi.

Efendimiz buyurdu ki;

"Evet, siz de, ya zâlime engel olursunuz ve onu hakka çekersiniz; ya da bu durum sizin başınıza da gelir."[146]

Dâvet faaliyetinin, müspet netice vermesi için, bu işin plânlı, programlı, metodlu ve muntazam bir şekilde yapılmasının gerekli olduğu, gayet açıktır. Dâvetçi, gayesine ulaşabilmek için sıhhatli ve doğru olan metodlara başvurmak zorundadır. Şayet metod, hatalı ve uzaklaştırıcı ise sadece davanın yüceliği yetmez. Bu bakımdan dâvette metod, dâvetin bir parçası sayılmalıdır. Esasen bizzat Cenabı Hak (cc) da dâvet faaliyetinin metodik yürütülmesini emretmiştir. Şu ayeti kerimelerde, dâvette metodunun yerini açıkça görmekteyiz:

[146] İbn Mace, *Fiten*, 20

"*(İnsanları) Rabbinin yoluna hikmetle, güzel öğütle dâvet et. Onlarla mücadeleni en güzel (yol) hangisi ise onunla yap.*" (Nahl, 125)

"*İçlerinden zulmedenleri bir yana, Ehlikitap ile ancak en güzel (metod) hangisi ise onunla mücadele ediniz ve deyin ki bize indirilene de size indirilene de iman ettik. Bizim ilâhımız da, sizinki de birdir. Biz ona teslim olduk.*" (Ankebut, 46)

"*De ki (Habibim:) İşte bu, benim yolumdur. Ben (insanları) Allah'a (körü körüne değil) bir basîret üzere dâvet ediyorum. Ben de, bana tâbi olanlar da (böyleyiz).*" (Yusuf, 108)

İslâm dâvetinin ilk tatbikçisi ve rehberi olan Peygamber Efendimiz (sav) de yaşayışı, davranışı ve sözleriyle, dâvet faaliyetinde, metodun önemini vurgular, bu konuda en güzel ve en geçerli örnekleri verir. Çevreye dâvet için görevli olarak gönderdiği ashabına: "Kolaylaştırınız, güçleştirmeyiniz; müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz."[147]

"Halkın seviyesine ininiz."[148] gibi tavsiyelerde bulunarak uygulanacak bazı metotları onlara gösterir.

Elbette günümüzde, İslâm dâvetini üstlenen Müslümanlar da dâvet faaliyetlerini usulüne uygun bir şekilde yürütmek ve bu konuda Hz. Peygamber'in tatbik ve tavsiye ettiği metotları örnek ve rehber edinmek mecburiyetindedirler.

Çünkü Cenâbı Hak şöyle buyurmaktadır:

"*Andolsun ki Resulüllah'ta sizin için, Allah'a ve âhiret gününe kavuşmayı umanlar için ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnek vardır.*" (Ahzâb, 21)

Peygamber Efendimiz de buyurdu ki:

"Benim sünnetimle amel etmeyen, benden değildir."[149]

---

[147] Buharî, *Cihad*, 164

[148] Buhârî, *Edep*, 20

[149] Buharî, *Nikâh*, I ; Müslim, *Nikâh*, 5

Hz. Peygamber'in (sav) icra ettiği dâvet faaliyetinin üzerinden asırlar geçmesinin tabiî bir sonucu olarak, günün değişen şartları ve gelişen imkânlarına göre farklı bir takım metotlara başvurulabileceği aşikârdır. Aslında zamana ve zemine uygun bir şekilde, çeşitli metodların tatbiki, Hz. Peygamber'in (sav), dâvetinde başvurduğu usullerden birisidir. Peygamber Efendimiz, hiçbir esnekliği olmayan, katı, donuk, bıktırıcı ve usandırıcı tek bir metoda sürekli olarak bağlı kalmış değildir. Zaten aklıselim sahibi bir dâvetçiden böyle, netice vermesi mümkün olmayan bir metoda bağlı kalması beklenemez.

Bu sebeple günümüzde dâvet faaliyeti yürütülürken Hz. Peygamber'in (sav) uyguladığı tüm dâvet metodlarının teferruatı ile bilinmesi, titizlikle tatbik edilmesi gerekli olduğu gibi; İslâm'ın temel esaslarına ve ruhuna ters düşmemek kaydıyla içerisinde bulunulan şartların ve sahip olunan imkânların da mutlaka göz önünde bulundurulması icap etmektedir.

3. Emri Bilmâruf; İyiliği emretme, kötülükten alıkoyma. Maruf (iyilik), İslâm'ın gereği olan Allah'a itaat; münker (kötülük) de İslâm'ın gereğine uymayıp, Allah'a karşı gelmek demektir. Başka bir deyimle Kur'an ve sünnete uygun düşen şeye mâruf; Allah'ın (cc) râzı olmadığı, inkâr edilmiş, haram ve günah olan şeye de münker denilir.[150]

Yani mâruf'u emretmek iman ve itaate çağırmak; münkerden nehy etmek de küfür ve Allah'a (cc) başkaldırmaya karşı durmaktır.

Kur'anı Kerîm'de, "*Sizden hayra çağıran, mârufu emreden, münkerden vazgeçirmeye çalışan bir ümmet bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.*" (Ali İmrân, 104) buyurulmaktadır. Bu ayetle mâruf'un emredilmesi ve münkerden men edilmesi işi bütün İslâm ümmetine farz kılınmıştır. İslâm uleması, bu görevi ümmet

[150] Râğıb el-İsfahânı, *el-Müfredât*, S. 505; M. Hamdi Yazır 4, 23572358 V, 3118

içinden bir grubun yapmasıyla, diğerlerinden sorumluluğun kalkacağını, ancak hiç kimsenin yapmaması halinde bütün Müslümanların sorumlu ve günahkâr olacağını söylemiştir.[151]

Hz. Peygamber şöyle buyurur: "Sizler, cehalet (bilgisizlik) ve dünya sevgisi denilen iki sarhoşluğa düşmediğiniz, emri bilma'ruf ve nehyi anilmünker (iyiliği emredip kötülükten menetme) görevinizi hakkıyla yerine getirip, Allah yolunda cihada da devam ettiğiniz sürece, Allah'ın apaçık ve dosdoğru yolu üzerindesinizdir. Aşırı dünya sevgisine yakalandığınızda, iyiliği emredip kötülükten menetme görevini yapmayacağınız gibi Allah yolunda da cihat etmezsiniz. İşte o gün Kur'an ve sünnete tâbi olup, bunlarla amel edenler, tıpkı bana tâbi olan Muhacir ve Ensar'ın ilkleri gibidirler."

4. Kıtal (Savaş): Belli şartlar oluştuğunda Topraklarımız işgal edildiğinde) Müslümanlara farzdır. Halbuki cihad, her hal ve şart altında yapılmak mecburiyeti olan bir görevdir. Müslümanın nefsi ile devamlı cihad etmesi gerekir. Eğer cihadı, onu engellemek kastıyla çarptırmak isteyenlerin dediği gibi, silâhlı mücadele sayarsak, nefsimizle cihad etmek için, elimize bir bıçak alıp kendi vücudumuza saplamamız gerekir ki, mantıksızlığı ortadadır. Cihad, hakkı tebliğ için, bütün gücümüzle çalışmanın adıdır. Bizim inanışımız budur. Ayrıca ilimle ve malımızla da sürekli cihad yapmak, böylece manevi değerlerimizin korunması, hakkın galip kılınması için çalışmak gerekir.

5. İ'lâyı Kelimetullah; Allah'ın (cc) adını yüceltmek için Allah'ı (cc) inkar edenlere karşı mücadele etmek.. Sözlük anlamı, Allah'ın (cc) kelimesini yüceltmek demek olan "i'lâyı kelimetullah", ıstılahta Allah'ın (cc) adını veya İslâm dininin tevhid akidesini, şanına uygun bir biçimde yüceltip yayma manasına gelir. Bu terim "cihad" kelimesiyle de ifade edilmektedir.

---

[151] Kadı Beydâvî, *Envârü't Tenzil*, 2/232

Bu, cihadın son aşamasıdır. Bütün yeryüzünde hakkı ve adaleti hâkim kılma mücadelesinin son safhasıdır.

Allah (cc) bu aşamayı şöyle tarif eder. "*Yeryüzünde fitne kalmayıncaya ve din tam anlamıyla Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın. Eğer vazgeçerlerse sataşmayın. Zulmedenlerden başkasına düşmanlık yoktur.*" (Bakara, 2/193)

Allah resulü, Sahabeler ve ecdadımız bu ibadeti yerine getirmek için çalışmışlardır. Onlar Allah'ın sözü en üstün olsun mücadelesi için üzerlerine düşen görevi yerine getirmişlerdir.

Cihad Nasıl Bir Farzdır?

1. Bu farz, her şeyden önce, ilk eda edilecek bir farzdır.
2. Diğer ibadetler bir zamanla sınırlıdır, cihadın zaman sınırı yoktur.
3. Bütün ibadetlerin belli bir miktarı vardır, cihad ibadeti, takatimizin sonuna kadar yapılmalıdır.
4. En büyük ibadettir. Bütün ibadetlerin ifası buna bağlıdır.
5. Kur'an'da en fazla emrolunan farzdır.
6. Cihad, Müslümana toplumla ilgili ibadetlerini yapma imkânını verecek ibadettir.
7. Cihad, Müslümanı, insan haklarına saygılı bir düzende

(Kendi düzeni) yaşama hakkına kavuşturan ibadettir.

Alınması Gereken Dersler

1. İnananların toplumsal meselelerden bilinçli olarak soyutlanmak istendiği görülmektedir.
2. Ferdi ibadetlerin yerine getirilmesinin, toplumsal ibadetlerin farziyetini ortadan kaldırmayacağını görmekteyiz.

3. Toplumsal ibadetler eda edilmediği takdirde nasıl köleleştirilmiş bir toplum hâline geldiğimiz görülüyor.
4. İnananların mutlaka inanç ve fikirleriyle siyaset sahnesinde bulunmalarının gereğini görmekteyiz.

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 1

HAZRETİ EBUBEKİR (RA)

Peygamber Efendimiz (sav) den iki yaş küçüktür. 573 senesinde Mekke'de dünyaya geldi. Asıl adı Abdulkâ'be olan, Hazreti Ebubekir (ra); Müslüman olduktan sonra Peygamberimiz, kendisine Abdullah ismini verdi. Babası Ebu Kuhafe; ticaretle uğraşan zengin bir adamdı. Ebu Kuhafe, Müslüman olduktan sonra Osman ismini aldı. Hz. Ebubekir'in annesinin adı, Ümmülhayr Selma'dır.

Babasının yolundan giden Hz. Ebubekir; çocukluk yıllarından babası ile birlikte Şam, İran, Yemen ve başka şehirlere seyahat etti. Burada hem dünyayı tanıdı hem de başka kültürleri öğrendi.

Gençlik yıllarında ticaret ile uğraştı.

Hz. Ebubekir; siyah saçlı, orta boylu, narin yapılıydı. Cesur, cömert ve yardımseverdi.

O dönemde güçlü ve zengin olanlar istediklerini yapıyorlardı. Güçlerini alabildiğine rahat koruyorlardı. Zengin fakire yardım etmez; hatta fakirin elinde ne var ne yoksa alırlardı. Kimsesiz olanlar ezilir; hatta bir zengin hırsızlık yapsa cezalandırılmaz ancak bir fakir aynı suçu işlese en şiddetli şekilde cezalandırılırdı.

Bir keresinde; komşu aşiretlerden bir adam, yanında kızı ve oğlu olduğu hâlde ticaret için Mekke'ye geldi. Bu adam; fakir ve kimsesizdi. Aşireti de güçlü değildi. O zamanlar Mekke ileri gelenlerinden birisi olan Ebu Cehil, bu adamın kızını istedi, adam kabul etmedi. Bunun üzerine Ebu Cehil; adamlarını gönderdi,

yabancıyı tutuklattı, mallarına el koydu. Oğlunu ve kızını köle olarak alıkoydu. Daha sonra da adamı bir güzel dövdürttü Mekke'den kovdu. Adam; hem malını mülkünü hem de çocuklarını kaybetti. Perişan bir hâlde Kâbe'ye geldi insanlara derdini anlattı. Kimse, adamı dinlemedi. Adam, Kâbe'nin önünde ağlamaya başladı. O sırada genç Ebubekir de oradan geçiyordu. Adamın yanına geldi,

O'na zemzem içirdi. Üstünü başını düzeltmesine yardımcı oldu.

"*Ne oldu? Burada ne arıyorsun?* diye sordu

Adam; "*Ben yabancıyım. Ticaret için buraya geldim.*"

Hz. Ebubekir; "*Eee?*""

"*Mallarıma el koydular. Oğlumu ve kızımı kaçırdılar.*"

"*Kim?*"

"*Sordum adına Amr bin Hişam diyorlarmış. İnsanlara derdimi anlattım ama kimse beni dinlemedi. Hatta canını seviyorsan bu işin üzerine gitme dediler.*"

Hz. Ebubekir; adamı teselli etti; "*Bu Ebu Cehil'in ta kendisi. Sen merak etme. Haydi gel. Evime gidelim. Orada dinlen. Ben hâlledeyim.*"

Hz. Ebubekir, adamı evine bıraktı, arkadaşlarını topladı. O zamanlar daha yirmi beş yaşlarında bir genç olan Peygamber Efendimiz de onlara katıldı. Hz. Ebubekir ve arkadaşları, Ebu Cehil'in konağına geldiler evini kuşattılar. Hz. Ebubekir, Ebu Cehil'in kapısını çaldı.

Kapıyı açan köle, evin etrafının kuşatıldığını görünce telâşlandı.

O sırada Ebu Cehil de kapıya geldi. Ebu Cehil, Hz. Ebubekir'e sordu;

"*Ne oldu çocuk? Derdiniz ne?*

Hz. Ebubekir;

"*Mekke'ye gelen bir adamın mallarına ve çocuklarına el koymuşsunuz.*"

"*Eee?*"

"*Adamın mallarını geri ver. Çocuklarını da iade et. Ve adamdan özür dile.*

"*İşime karışma. Burada kanunları ben koyarım. Siz gençler, büyüklerin işine karışmak yerine gidip eğlencenize bakın.*"

"*Sana akşama kadar müsaade. Sen iyilikle vermezsen ben zorla alırım.*"

"*Beni tehdit mi ediyorsun.*"

"*Nasıl anlarsan. Bu evden ne kimse içeri girebilir. Ne de kimse dışarı çıkabilir.*"

Ebu Cehil; gençlere baktı. Hepsi kararlıydılar. Sonra kendi adamlarına baktı. Adamları tedirgindi. Ebu Cehil böyle basit bir olayı büyütmeye gerek olmadığını düşündü. Eğer birkaç gencin evini bastığı duyulursa; şöhret ve makamının sarsılacağını, insanların kendisi ile alay edeceğini anladı. Hz. Ebubekir ve arkadaşlarına döndü; "*Tamam! Bir şartla istediğinizi yaparım. Bu olanları kimseye anlatmayacaksınız. Ben de istediğini fazlasıyla yerine getireceğim. Hatta adama daha başka hediyeler de veririm.*"

Hz. Ebubekir ve arkadaşları; mazlum adamın hakkını savundular. Bu olay anında bütün Mekke'de yayıldı. Artık Mekke ileri gelenleri, canlarının istediği her şeyi yapamayacaklarını anladılar.

Hılfu'l-fudul derneğinden rahatsız olan Mekkeliler; başta Hz. Ebubekir olmak üzere diğer gençlerin aileleri ile görüşüp; bu derneğin kaldırılmasını istediler.

Ancak Hz. Ebubekir (ra) ve arkadaşları, fakirleri, kimsesizleri ve güçsüzleri korumakta kararlıydılar.

610 senesine gelindiği zaman; Hz. Muhammed (sav)'e peygamberlik görevi verildi. Efendimiz (sav), İslâm'ı anlatmaya başladı. Efendimize ilk inanlardan birisi de en yakın arkadaşı Hz. Ebubekir oldu. Hz. Ebubekir; Mekke'de itibar edilen zengin birisi idi. Hz. Ebubekir bu konumunu kullanarak hem İslâm'ı hem de Müslümanları kâfirlerin tehdit ve zulümlerinden korudu.

İslâm'a ilk girenler; arasında fakir ve köle Müslümanlar da vardı.

Özellikle köleler, o zamanlar alınıp satılan, hiçbir hakları olmayan kimselerdi. Bir efendi, kölesini isterse öldürebilirdi ve bundan dolayı da ceza almazdı.

Zengin ve güçlü insanların Müslüman olmasına ses çıkarmayan Mekkeli kâfirler; kendilerine hedef olarak zayıf ve köle Müslümanları seçtiler. Bunları tehdit ettiler, işkenceler yaparak İslâm dininden döndürmeye çalıştılar.

Hz. Ebubekir, bu zayıf ve köle durumda olan Müslümanlara sahip çıktı. Özellikle Müslüman oldukları halde kâfirlerin kölesi durumunda olan Müslümanları satın alıp onları azat etti. Böylece onları kâfirlerin zulmünden kurtardı. Hz. Ebubekir; Müslümanları korumak ve İslâm'ı yaymak uğrunda binlerce altın harcadı. 622 senesinde Hz. Ebubekir; Peygamber Efendimiz'e yoldaş oldu; O'nunla birlikte hicret etme şerefine nail oldu.

Peygamber Efendimizin 632 senesinde rahatsızlandı. Efendimiz; kendi mescidi olan Mescid-i Nebevi'de Müslümanlara namazları cemaatle kendisi kıldırırdı. Ancak rahatsızlanınca artık mescide gelemedi. Bunun üzerine Efendimiz (sav), yerine Hz Ebubekir'i insanlara namaz kıldırmakla görevlendirdi. Kısa bir süre sonra Peygamber Efendimiz ebedî âleme göç ettiler. Ümmet başsız kaldı.

Herkes bundan sonra ne olacağını düşünürken; Hz. Ömer'in teklifi ile Hz. Ebubekir halife seçildi.

Halife seçildiği gün; Mescid-i Nebevi'ye geldi minbere çıktı ve müslümanlara tarihi konuşmasını yaptı;

"*Ey Allah Resulü'nün arkadaşları. Sizin en hayırlınız olmadığım hâlde halifelik görevi bana verildi. Allah ve Peygamberinin emrine uygun hareket ettiğim sürece bana itaat edin. Eğer Allah'ın emirlerine aykırı bir iş yaparsam bana itaat etmek zorunda değilsiniz. Bir konuda yanılırsam, siz de bunu gördüğünüz hâlde beni ikaz etmezseniz; yarın mahşerde o kimseden davacı olurum.*"

Hz. Ebubekir; iki sene süren halifeliği dönemine; birçok önemli iş sığdırdı.

Peygamber Efendimizin vefatından sonra bazı Arap kabileleri İslâm dininden döndüler. Buna *irtidat* veya *ridde* hareketi diyoruz. Dinden dönenlere de mürted denilir.

Dinden dönenlerin yanında bir de peygamberlik iddiasından bulunan sahtekârlar ortaya çıktı. Hz. Ebubekir; hem dinden dönen Arap kabileleri ile hem de peygamberlik iddiasında bulunanlarla savaştı. Âsiler hak ettikleri şekilde cezalandırıldılar.

İsyan edenler sadece bu kadar değildi. Zekât ve vergi vermek istemeyen bazı kimseler de isyan ettiler. Bunlar İslâm'ın bütün emirlerini kabul edeceklerini, namaz kılacaklarını ancak zekât vermeyeceklerini; halifeyi de tanımadıklarını ilan ettiler. Hz. Ebubekir; bunlarla da mücadele etti.

Hz. Ebubekir'in gayretleri neticesinde ümmetin birliği yeniden sağlandı.

Hz. Ebubekir'in şahsiyetini anlamak için verilecek en iyi misal; halife olduktan sonra gösterdiği fedakârlıktır. Bütün servetini İslâm uğrunda harcayan Hz. Ebubekir; halife olduktan sonra geçimini temin etmek için çalışmak zorunda kaldı. Adeti olduğu üzere ticarete başladı.

Yine bir gün elindeki üç beş parça malı satmak üzere Medine pazarına geldi.

O'nu pazarda bir şeyler satarken gören sahabenin ileri gelenleri; etrafında toplandılar. İçlerinden birisi sordu; "*Ey Allah Resulü'nün Halifesi! Burada ne işiniz var?*"

Hz. Ebubekir; "*Ailemi geçindirmek için çalışmaya ihtiyacım var.*"

Orada bulunanlar duygulandılar.

İçlerinden biri; "*Bu böyle olmaz. Sen ümmetin işleri ile uğraşmalısın. Eğer sen böyle ticaretle* uğraşırsan, Müslümanların işleri aksar."

Hz. Ebubekir;

"*Peki ailem ne yiyecekler?*"

"*Biz sana bir maaş belirleyeceğiz. Sen kendini ümmetin işlerine vakfettin. O nedenle ümmet; senin geçimini temin etmekle mükelleftir. Bizim sana belirlediğimiz maaştan ne fazlasını ne de eksiğini alacaksın.*"

İşte bu ahlâktan dolayı peygamberlerden sonra insanların en hayırlısı; Hz. Ebubekir olarak kabul edilir.

3. Ders / Kavramlar

ZÜHDÜN HAKİKATİ

Kelime anlamı olarak zühd; "bir şeye rağbet etmeme, ilgisiz ve kayıtsız kalma ve bir şeyden yüz çevirme"dir. Genel olarak ise dünyaya karşı olumsuz bir tavrı benimsemeyi de ifade eder. Bu bağlamda şöhretten, dünya zevklerinden, makamdan, mevkiden kaçınmayı, azla yetinmeyi ifade ettiği söylenebilir. Zühd her şeyden önce bir terk fiilidir ve terkedilen şeye göre kısım ve dereceleri vardır. Zühdün ilk derecesi dinin yasaklarından kaçınmaktır. İkincisi şüpheli şeylerden uzak durmaktır. Üçüncüsü helal kılınanların azı ile yetinmektir. Az uykunun ve az yemenin teşvik edilmesi bu bağlamdadır. Dikkat edilmesi gereken husus, zühd mutlak manada dünyayı terk değildir. Zühd kişinin ilahi olandan

uzaklaştıracak tavır ve hareketleri terk etmesi ve kişiyi Allah'tan gayri bir şeye yönelten hususiyetleri kalbinden çıkarmasıdır.

Zühd kavramı bu manada anlaşıldığında kişinin dünyada çalışmamasını değil, dünya için çalışmamasını ifade eder. Yapılan bütün çalışmalar yahut kişinin sahip olduğu bütün maddi imkânlar, Allah için sarf edildiğinde, zühd kavramı açısından bir sorun oluşturmaz. Kişinin zengin olması zühde ters bir durum değildir. Çünkü zenginliğin gaye edinilmediği durumlarda kişinin zengin olması bir sorun teşkil etmez. Mesele zenginliğin veya her hangi bir metanın kalpte yer edinip edinmediğidir.

Gerçek manada zühd sahibi bütün ilgisini Allah'a hasretmiş kişi olarak tanımlanır. Kişinin bütün yönelimlerini Allah'a hasretmesi demek bütün hayatını ve ilişkilerini Allah'ın emri doğrultusunda gerçekleştirme gayreti içerisinde olması demektir. Kişi Allah yolunda bir şekilde cihat etmek için mal biriktiriyor ise bu zühde ters bir durum olmadığı gibi kişinin gelirini Allah yolunda harcadığı bir ticari işle uğraşması da zühde ters değildir. Bütün mesele ne ile uğraştığımız yahut neyle irtibatta olduğumuz değil ne için uğraştığımızdır.

İnsan psikolojisi dikkate alındığında zühd sahibi olmak madde ile ilgili bir durum olmaktan çıkar, madde ile kişi arasındaki ilişkinin mahiyetine dönüşür. Dünyalık olanın miktarı önemli olmaksızın peşinde koşulması ve bu uğurda meşruluk ilkesinin parantezе alınması zühd kavramının tam olarak terk edilmesi demektir. Bu durumda miktarın hiçbir anlamı yoktur. Bir kişi için kalbinde yer edinmiş bir çöp kırıntısı zühde aykırılık ifade ederken, kalpte yer edinmemiş sınırsız servet zühde engel değildir. Zühdün gayesi Allah'a ulaşmaktır. Bu gayeye ulaşmanın da tek yolu vardır ki o da "***varı ile yoğu ile Allah yolunda çalışmaktır***"***. Gerçek zahid, dünyalığı Allah için sarf edendir.***

11. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

HAK BÂTIL

Hak; Değişmez demektir. Istılah manası ise "her şart altında doğru olan" şey demektir. Zaman, mekân veya herhangi bir şarta bağlı olmaksızın her zaman ve her şart altında mutlak doğru olan şeydir. Meselâ iki kere ikinin dört ettiği gibi.

"Hak" kelimesi "bâtıl"ın zıddıdır. Genellikle bu, iki manada kullanılır: Birincisi, doğru, adalete uygun ve gerçek sözdür. İster akidevî iman ile ilgili olsun, ister dünyevî meseleler hakkında olsun aynıdır. İkincisi, insanın, yerine getirmesi gerekli olan haktır. O, Allah'ın (cc) hakkı, insanların hakkı veya nefsinin hakkı olabilir. Hak tavsiye etmenin anlamı, mü'minlerden oluşan toplumun, hakka karşı bâtılın yayılmasına seyirci kalmayacak kadar duyarlı olmasıdır.

Toplumda her fert sadece kendisi, hakkı, doğruluğu ve adaleti yerine getirmekle kalmamalı, aynı zamanda bunu başkalarına da tavsiye etmeli. Bir toplumu ahlâkî düşüş ve çöküşten korumak ancak bu şekilde mümkün olur. Eğer toplumda bu ruh yoksa toplum hüsrandan kurtulamaz. Kişisel olarak hakka bağlı olanlar,

toplumun bozulmasına seyirci kalmaları sonucunda kendileri de hak üzere kalamazlar, hüsrandan kurtulamazlar.

Maide suresinde Hz. Davud (as) ve Hz. İsa (as) diliyle İsrail oğullarına lânet edilmiş. Bu lânetin sebebi Yahudi toplumunda yaygın olan günah işlemek ve zulüm yapmaktan başkalarını alıkoymamalarıydı.[152] Ayrıca İsrail oğullarının cumartesi yasağını açıkça çiğneyerek balık tutmayla başladıkları, bu nedenle de onlara azap indirildiği, bu azaptan ancak günahı önlemek için çaba sarf edenlerin kurtulduğu açıklanır.[153] Aynı husus Enfal suresinde de yer alır. "*Azabı, sadece günah işleyenlerle kalmayacak fitneden sakının.*" (Enfal, 25) Bundan dolayı emribilmaruf ve nehyi anilmünker İslâm ümmetine farz kılınmıştır.[154]

Bâtıl "isabetsiz, yanlış", ıstılah manası ise "her şart altında yanlış olan şey" demektir. Meselâ, iki kere iki üç eder iddiası gibi.

Bâtıl, gerçekle ilgisi olmayan, doğru ve haklı olmayan; boş temelsiz, kötü, yanlış, çirkin zararlı ve zâlim olandır. İlmin olduğu yerde cehaletin, adaletin bulunduğu yerde zulmün tutunamadığı gibi, hakkın olduğu yerde de bâtıl tutunamaz. "Hak geldi batıl zail oldu, zaten batıl yok olmaya mahkûmdur."

Hak Nasıl Anlaşılır?

Hak iyi, doğru, faydalı ve adaletli olandır. Hakkı en güzel şekilde anlamak, ancak edillei şer'iyye ile yani Kur'an, sünnet, icma ve kıyas ile mümkündür.

Yahudiler ve Hristiyanlar bu çizgiyi kırıp, Müslümanlar arasında "Protestan İslâm" anlayışı oluşturmak istiyorlar. Yahudilerin,

[152] Maide, 78-79
[153] A'raf 163-166
[154] Âli İmran 104

önce Hristiyan âlemi üzerinde oynamaya başladıkları oyunlarla İncil tahrif edilerek, Hristiyanlık kiliselere hapsedilmiş ve fert dini haline dönüştürülmüştür.

Siyonist inançlı Yahudiler, etkiledikleri birtakım Hristiyanlarla birlikte kurdukları tarikatlar, sivil toplum örgütleri, iletişim araçları ve sermaye gücü vasıtaları ile; İslâm âleminde de tıpkı Hristiyanlıktaki gibi toplumsal etkinliği yok edilmiş, camilere ve insanların vicdanına hapsedilmiş bir Protestan İslâm (light İslâm) inancı oluşturma çabasındadırlar.

Bâtıl Nasıl Anlaşılır?

Kur'anı Kerim, bâtılı sel üzerindeki köpük veya eriyen madenin üzerine çıkan cürufa benzetiyor: "*O gökten su indirdi ve vadiler kendi miktarlarınca (sel olup) aktı, bu sel yüze çıkan bir köpüğü yüklenip götürdü. Bir ziynet veya bir eşya yapmak için ateş yakıp erittikleri madeni şeylerden de bunun gibi bir köpük (cüruf) meydana gelir. İşte Allah, hak ile bâtılı böyle benzetme ile anlatır. Köpüğe gelince, o, (hiçbir işe yaramayarak) yok olup gider. İnsanlara fayda veren esas şeye gelince; o, yeryüzünde kalır. İşte Allah (her türlü bâtıl terk edilsin diye) böyle misaller verir.*" (Rad, 17)

İslâm'ın Hak Anlayışı

1. Cenabı Hakk'ın bütün insanlara eşit olarak verdiği temel insan hakları. Bunlar şu beş temel haktır:
   a. Yaşama hakkı
   b. Neslin korunması, ırz ve namusun korunması
   c. Mülkiyet,
   d. Aklın korunması
   e. İnancın korunması hakkı

2. Emekten doğan haklar
3. Karşılıklı rıza ile yapılan sözleşmelerden doğan haklar
4. Adalet gereği doğan haklar.

Gerçek hak anlayışına göre hak yalnız bu dört sebepten doğar. Bunun dışında hiçbir sebepten hak doğmaz. Kuvvet, çoğunluk, imtiyaz, hak sebebi olamaz. İşte insanlık tarihi boyunca hak ile bâtıl, birbirleriyle sürekli mücadele etmişlerdir. Bu mücadelenin temelinde, hak anlayışı ve onun kabulündeki farklılık yatmaktadır.

Bâtıla dayanan medeniyetlerin temelinde "Kuvveti üstün tutan zihniyet" yatmakta. Hakka dayanan medeniyetlerin temeli ise "Hakkı üstün tutan zihniyete" dayanmaktadır.

Yaklaşık iki yüz yıldan beri yeryüzünde kaba kuvvete dayanarak üstünlük tesis etmiş olan "Batı medeniyeti", gerçekte "Kuvveti üstün tutan bir düşüncenin" medeniyetidir. İnsanlığa saadet getirmesi mümkün değildir. Sadece zulüm yapmaktadır. Nitekim bu medeniyet, insanlığı "ikiz kardeşlerle" ezmiştir. Bunlardan birisi "Komünizm " diğeri "Kapitalizm"dir.

Her iki sistem de temelde birbirinin aynıdır. Çünkü her ikisi de "Kuvveti üstün tutan bir zihniyete" dayanmakta. Bundan dolayı bir ezen ezilen sistemidirler. Aralarındaki tek fark Komünizmde ezen güç siyasî güçtür. Kapitalizmde ezen güç ekonomik güçtür, sermayeyi elinde bulunduran mutlu azınlığın gücüdür. Komünizm yetmiş sene insanlığa zulmettikten sonra yıkıldı. Kapitalizm ise zulmüne devam etmektedir. Onun da yıkılıp gitmesi mukadderdir. Şimdilik ayakta durmasının tek sebebi kapitalizmin, emperyalizm ve Siyonizmin bir sömürü aracı olduğu için korunması ve yaşatılmaya çalışılmasındandır. Her iki sistemin de temeli bâtıldır ve insanlığa saadet getirmesi mümkün değildir.

Bâtılın Hak Anlayışı; Dört şeye dayanır.

a. Kuvvet

b. Çoğunluk

c. İmtiyaz, ayrıcalık

d. Menfaat, çıkar.

Hiç şüphesiz, gerçekte bu sebeplerin hiçbirisi hak sebebi olamaz. Fakat "Bâtıl inanış" bunları hak sebebi saymaktadır. Batı medeniyeti, kendilerinin de her zaman belirttikleri gibi eski Roma medeniyetine, eski Roma medeniyeti eski Yunan medeniyetine, eski Yunan medeniyeti de eski Mısır medeniyetine, yani firavunlara dayanmakta. Yaptıkları zulümleri bu bizim hakkımız diye yaparlardı. Yanlışlıkları onların hak anlayışlarının yanlış olmasında, bâtıl olmasındaydı.

Bâtıl sistemler hangileridir ve nasıl çalışıyorlar?

Bâtılın genel karakteri, "Nefse esaret, heva ve hevese uyarak hakka karşı çıkmadır." Bâtılın peşinde olanları, şeytana uyarak bütün insanlığı hükümleri altına alıp onları sömürmek ve köleleştirmek için çalışanlar görmekteyiz. İslâm'ın genel bir kaidesi olan "Küfür tek millettir" kuralından hareketle bu sistemleri tanımaya çalışalım. İlk önce bâtıl sistemlerin ana kaynağını tanıyalım:

1. Siyonizm

Siyonizm, Kabbala'ya uyarlamak için değiştirilmiş Tevrat'a dayanır. Yahudilerin üstün ırk olduğu inancı. Yeryüzünün Yahudilerin malı olduğuna inanan, diğer insanların insan görünümündeki hayvanlar (goyimler) oldukları için Yahudilerin onlara hiç acımadan, hepsini adım adım yok ederek, dünya hâkimiyetini ellerine geçirmeleri gerektiğine inanmaktadırlar.

İnsanları ezen ekonomik sistemlerin her ikisi de, komünizm de kapitalizm de Siyonistler eliyle kurulup geliştirilmiştir.

Bozulmuş ve değiştirilmiş Tevrat'ta, Yahudi ırkının dünya milletlerine yapması emredilen vahşet ve katliam şekilleri ayrıntılı bir biçimde belirtilirken gizli ve dikkat çekmeyecek yöntemleri de ayrıntılarıyla anlatılır, çeşitli yollar gösterilir. Bu yöntemler uygulandığında milletler içten çökertilecek ve ne hedef alınan milletler bunu fark edebilecek, ne de olayların arkasında bir Yahudi'nin ismi duyulacak.[155]

2. Kapitalizm

"Batı dünyasında feodalizmin çöküşünden bu yana egemen olan ekonomik sistem. Sermayecilik, Serbest Piyasa Ekonomisi, Serbest Girişim Ekonomisi adlarıyla da anılır. Liberal sistem, serbest ticaret, karma ekonomi deyimleri de kapitalizmi belirtir…

Adam Smith (1723/1790) "Ulusların Zenginliğinin Nedenleri ve Kaynakları Üzerine bir inceleme" adlı eserinde klasik kapitalizmin ideolojisini ortaya koydu...

Fransız Devrimi ve Napolyon Savaşları'nın feodalizmin kalıntılarını silip süpürmesinden sonra Smith'in önerdiği politikalar, giderek daha çok uygulamaya konuldu. On dokuzuncu yüzyılda, siyasal liberalizmin başlıca politikaları, serbest ticaret, sağlam para (altın standardı), dengeli bütçe ve sosyal yardımların son derece kısıtlı tutulması biçiminde kendini gösteriyordu.

II. Dünya Savaşı kapitalizmin gelişmesinde bir dönüm noktası oldu. Savaştan sonra uluslararası piyasalar daraldı, altın standardının yerini uluslararası para birimi aldı, bankacılık alanında hegemonya Avrupa'dan ABD'ye geçti, Afrika ve Asya ulusları

[155] Daha geniş bilgi 30. Hafta "Gizli Dünya Devleti" başlığı altında anlatılmaktadır.

sömürgeciliğe karşı başarılı mücadelelere giriştiler ve dış ticaretin önündeki engellere yenileri eklendi. 1929 Büyük Bunalımı pek çok ülkede devletin ekonomiye karışmamasını öngören kapitalizmin ünlü "bırakınız yapsınlar" politikasına son vererek bir süre kapitalist sistemin geleceğine ilişkin şüpheleri artırdı...

Günümüzde en yaygın ve güçlü ekonomik sistem durumundaki kapitalizm, felsefe temelleri, kuralları, amaçları ve sonuçları bakımından İslâm'ın tam karşısında yer alır. Kapitalizmin temelini maddecilik oluşturur. İnsana öngördüğü biricik amaç maddî zenginliğe ulaşmak ve bunu dilediğince tüketmektir. Bu amaca ulaşmak isteyen bireye sınırsız bir özgürlük tanır. Bu nedenle aşırı ölçüde bireycidir. İnsan ve toplum hayatında belirleyici olarak kabul ettiği tek ilke piyasa şartları ve rekabetidir. Fırsatçılık ve acımasızlık ise onun ahlâk kurallarıdır. Hep daha çok kâr yapmaya yönelttiği insanlar tutkuları yönünde hiçbir engelle karşılaşmamalıdır. Bütün bunlar kapitalizmi insanlık dışı bir sistem durumuna götürmüştür. Bireye tanıdığı sınırsız özgürlük ve kabul ettiği "bırakınız yapsınlar" kuralı doğal olarak en çok sermaye sahiplerinin işine yaradığı için büyük kitlelerin yoksullaşmasına, sömürülmesine yol açmıştır. Kapitalistin doymak bilmeyen mülkiyet tutkusu, kapitalizmi, sınırlarını aşarak dünya ölçüsünde yayılmaya ve özellikle yoksul ülkelerin doğal kaynaklarını yağmalamaya götürmüştür...

3. Komünizm

Kapitalizmin zulmüne karşı olmak için ortaya çıkan, faizi yasaklarken en tabiî insan hakkı olan serbest ticareti, mülk edinme hakkını da yasaklayarak, insanları kapitalin kölesi olmaktan kurtarmak adına, devletin kölesi yapan bâtıl bir düzendir.

İnsanlığı narkozlamadan, parçalayıp yok eden zalim ve insafsız bir sistem.

Yirminci asrın başlarında yok olup gitmiştir. İnşallah Kapitalizmde yaşadığımız bu yüzyılda bu batıl ideoloji gibi yok olup gidecektir. İnananlara düşen bir an önce yeryüzüne yeniden hakkı ikame edecek adil bir sistemin kurulması için gereken gayreti göstermeleridir.[156]

Milliyetçilik, Bölgecilik

Allah Teâlâ, Kur'an'ı Kerim'de açıkça milliyetçiliğin esaslarını reddeder; dil, renk, ırk değil, inanç ve takvayı, vahdet ve birliği esas kabul eder.

Allah (cc) buyuruyor ki;

"*Ey insanlar! Şüphesiz biz, sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Sizi birbirinizle tanışasınız diye, kavimlere, kabilelere ayırdık.*

Şüphesiz ki, sizin Allah nezdinde en değerli olanınız, ondan en çok korkanınızdır. Şüphesiz Allah bilendir her şeyden haberdardır." (Hucurat, 13)

Milliyetçilik insanın vefa ve bağlılığının ekseninin, vatan bölge olduğunu kabul eder. İslâm ise, Allah (cc) ve din olduğunu kabul eder. Milliyetçilik, coğrafi sınırlara, bölgelere ve ırk üstünlüklerine önem verir. İslâm, bu bakışı reddeder. Milliyetçilik dar bakışlı, İslâm ise evrensel bakışlıdır. Her ne kadar farklı milletler ve kabileler varsa da, bunların yaratılışları birbirinin aynıdır ve Allaha göre üstünlükleri Allahtan sakınmaları ölçüsündedir.

Resulullah (sav) buyuruyor ki; "Irkçılık davası güden bizden (Müslümanlardan) değildir. Irkçılık yolunda savaşanlar da bizden değildir. Irkçılık uğrunda ölen de bizden değildir."[157]

"Her kim, akıbetinin hayır ve şer olduğu bilinmeyen bir dava

---

[156] Hikmet Dersleri (2) – Hak İle Bâtılın İlk Mücadelesi – Habil ve Kabil Kısası, 20) Bakara, 30

[157] Süneni Ebi Davud, 4/33

yolunda, körü körüne açılmış bir sancak altında savaşır, sırf soyu için öfkelenir yahut soy sop davasına çağırır yahut kuru kuru bir asabiyete yardım eder ve bu yolda öldürülürse, işte böylesinin ölümü, tam bir cahiliyet ölümüdür…"[158]

Ya Ebuzer; "Dikkat et! Sen kırmızı ve siyah insanların hiçbirinden daha hayırlı değilsin. Ancak takva cihetiyle onlardan üstün olabilirsin."[159]

"Ya Ebazer! Onu sen, anasının Arap olmamasından ötürü mü ayıplıyorsun? Sen, henüz içinde cahiliyet izleri kalmış bir kişisin" dedi.[160]

"Ey insanlar cahiliyet üzere ölmüş babalarınızla övünmeyiniz, nefsim yedi kudretinde olan Allah (c.c)'a yemin ederim ki; burnuyla pislikleri karıştıran pislik böceği, cahiliyede kâfir olarak ölmüş babalarınızdan daha hayırlıdır, daha iyidir."[161]

"İnsanlar ırkları ile övünmeyi bıraksınlar. Onlar ancak ve ancak cehennem kömürü olacaklar ve yahut da Allah katında pisliği, burnuyla karıştıran pislik böceklerinden daha da değersiz olacaklardır."[162]

Onun içindir ki, Hz. Peygamber, (sav) kendi halasının kızını, kölelikten azat edilmiş olan Zeyd b. Hârise'ye (ra) vermiş; kölelikten azat edilmiş birinin oğlunu, Kureyş asillerinin de içinde bulunduğu bir orduya komutan yapmıştır.

Yukarıdaki ayet ve hadislerden de anlaşıldığı gibi İslâmî çalışma yapan her fert; kavmiyet, bölge, soy sop gibi sebeplerle hareket ederek, Müslümanlar arasında fitneye sebebiyet verecek ve

---

158 Sahihi Müslim, 6/50; Nevevi, 12/23839
159 Müsnedi Ahmed b. Hanbel, 5/158
160 Süneni Ebi Davud 4/340
161 Müsnedi Ahmed b. Hanbel, 1/301
162 Süneni Ebi Davud 4/331

çalışmaları sekteye uğratacak her tür olumsuz davranışlardan kaçınmak zorundadır.

Yine şurası da unutulmamalıdır ki, sömürgecilerin etki alanlarına aldıkları ülkelerde, en fazla kullandıkları fitne araçlarının başında milliyetçilik ve bölgecilik hastalığı gelmekte. Bir başka ifade ile "sömürgeciliğin ileri karakolu milliyetçilik ve bölgeciliktir." Onlar bu tür fitnelerle, ümmeti parçalara ayırarak zaafa uğratmaktadırlar.

Dâvetçi bu hastalığa karşı, peygamber ahlâkı ile muamele ederek, dava arkadaşları içinde asla kavmiyet ve bölge tartışmalarına girmemeli, bunun, hareketi zaafa uğratacak çok kötü bir fitne olduğu bilinciyle ancak iman edenlerin kardeş olduğu esasına göre hareket etmelidir.

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 2

HAZRETİ ÖMER (RA)

Milattan sonra 574'te, Peygamber Efendimiz Muhammed Mustafa (sav)'in doğumundan üç sene sonra, Hazreti Ömer dünyaya geldi. Babası Hattab'ın koyunları vardı. Hazreti Ömer, çocukluk yıllarını babasının ve dayılarının koyunlarına çobanlık yapmakla geçirdi. Annesi Hayteme, oğlu Ömer'in ve kardeşlerinin terbiyesi ile meşgul oluyordu.

Hz. Ömer; yirmi yaşlarına geldiği zaman ticaret ile ilgilenmeye başladı. Bir yandan da okuma yazmayı öğreniyor; şiir eğitimi alıyordu. Çocukluk yıllarında başladığı beden eğitimini sürdürüyor; güreşle de ilgileniyordu.

Beyaz tenli ve uzun boyluydu. Elleri ve kolları iriceydi. Heybetinden dolayı uzaktan bakıldığında sanki bir binek üzerinde durumuş gibi görünürdü. Her sene Mekke'de geleneksel olarak düzenlenen güreş müsabakalarına katılırdı. Bu yarışmalarda birçok kez birincilik elde ettti.

Yirmi beş yaşına geldiğinde meşhur biriydi; tarih ve şiir konularında kendini yetiştirdi. Bir yandan da siyaset ile ilgilendi. O zamanlar Kureyş; *daru'n-nedve* adı verilen bir meclis tarafından yönetilmekteydi. Hz. Ömer de bu meclise bağlı olarak çalışmaya başladı. Görevi; diğer Arap kabile ve aşiretleri ile ilişki kurmaktı. Bir nevi dışişleri bakanlığı ve elçilik görevinde bulunuyordu. Müslüman oluncaya kadar da bu görevini sürdürdü.

Hz. Ömer; cesur biriydi. En ufak bir haksızlığa ve yanlışa tahammül etmez; gördüğü her yanlışa müdahale ederdi. Dürüst ve samimiydi. Açık sözlüydü. Kimsenin arkasından konuşmaz, hiç kimsenin arkasından iş çevirmezdi. Mertti.

Allah Teâla; Peygamber Efendimiz (sav)'i elçi olarak seçti ve insanlara İslâm dinini gönderdi. Hz. Ömer, başlangıçta İslâm dinine ilgisiz kaldı. Bir gün kız kardeşi ve eniştesinin Müslüman olduğunu duydu. Hemen yanlarına girdi. Evin bahçesinden içeri girdi. O esnada eniştesi evde Kur'an okuyordu. Evin içine girmeden dışardan gizlice eniştesini dinledi. Hz. Ömer, şiiri severdi. Bu yüzden Kur'an dinlemek hoşuna gitti. İçeri girdi. Kız kardeşi ve eniştesi şaşkın, biraz da korkmuş haldeydiler.

"*Ne okuyorsanız getirin. Ben de okuyacağım.*"

O sırada Tâhâ suresi yeni nazil olmuştu. Eniştesi elinde tuttuğu sayfaları Ömer'e verdi.

Hz. Ömer dikkatle ve heyecanla Tâhâ suresini okumaya başladı.

"*Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

Tâ. Hâ.

Ey Muhammed!

Biz, Kur'an'ı sana, güçlük çekesin diye değil, ancak Allah'tan korkanlara bir öğüt olsun diye indirdik.

(Kur'an) yeri ve yüce gökleri yaratan Allah tarafından parça parça indirilmiştir.

Rahmân, Arş'a istivâ etmiştir.

Göklerde, yerde ve ikisi arasında bulunan şeyler ile toprağın altında olanlar hep Allah'ındır.

Eğer sen, sözü açıktan söylersen, bilesin ki Allah, gizliyi de, gizlinin gizlisini de bilir.

Allah, kendisinden başka ilâh olmayandır. En güzel isimler Allah'a mahsustur."

Hz. Ömer; elindeki ayetleri okudukça rengi değişti, kendisini kaybetti. Kız kardeşi ona oturacak bir yer gösterdi. Hz. Ömer oturdu. Elinde sıkı sıkıya Kur'an ayetlerinin yazılı olduğu deri parçasını tutuyordu. Bir kız kardeşine bir de eniştesine baktı.

"*Bunlar şiir değil! Bunları nereden buldunuz?*

Kız kardeşi;

"*Bunlar Allah'ın kelamı. Allah Muhammed* (sav)*'i peygamber gönderdi. Bunları da O'na vahyetti.*"

Hz. Ömer tekrar okumaya başladı. Bir ayet dikkatini çekti.

"*Göklerde, yerde ve ikisi arasında bulunan şeyler ile toprağın altında olanlar hep Allah'ındır.*"

Sanki ne okuduğunu anlamamış gibi birkaç kez üst üste okudu. Ayağa kalktı.

"*Yazık. Biz bunca zamandır nasıl Allah'ı bırakıp da kendi elimizle yaptığımız putlara taptık. Lat, menat, uzza ve hübel. Ve daha bir sürü put. Bunların hiç birinin bir karış toprağı bile yok. Oysa Allah; yerde ve gökte ne varsa onların sahibi. Hem de yaratıcısı.*"

Eniştesine döndü.

"*Ben de Müslüman olmak istiyorum*".

Hz. Ömer'i, Peygamber Efendimizin yanına getirdiler. Bu sırada bütün Müslümanlar, Erkam'ın evinde toplanmışlardı. Efendimiz (sav), Hz. Ömer'e kelime-i şehadeti tekrar ettirip kısaca İslâm'ı anlattı. Daha sonra da sarılıp tebrik etti. Müslümanlar Hz. Ömer'i tebrik ettiler.

Orada bulunan herkes; O'nun gibi cesur ve şöhretli birinin Müslüman olmasına çok sevindi.

O zamana kadar; Müslümanlar gizlice Erkam'ın evinden toplanıp, gizlice namaz kılarlardı.

Hz. Ömer sordu: "*Kaç kişi olduk.*"

Orada bulunan sahabelerden birisi şöyle bir etrafına baktı. Bir şeyler hesap etti. "*Seninle beraber kırk kişi olduk.*"

Hz. Ömer, heyecanlandı.

"*O zaman ne duruyoruz. Haydi Kâbe'ye*".

Müslümanlar şaşırdılar. Hz Ömer; Peygamber Efendimiz'e döndü:

"*Ey Allah'ın sevgili kulu ve peygamberi! Müsaadeniz olursa; mümin* kardeşlerimi Kâbe'ye götürüp orada namaz kılmak istiyorum." Efendimiz müsaade buyurdular:

"*Allah senden razı olsun Ömer. Biz de ne zamandır bunu arzu ediyorduk.*"

Hz. Ömer; Müslüman olduğu günden, 622 senesinde Medine'ye hicret edene kadar; Peygamber Efendimiz'in yanından ayrılmadı ve O'nu kollayıp gözetti. Kureyşliler, özellikle fakir ve köle olan Müslümanlara baskı yapıyorlardı; işkence etmekten çekindikleri kimseleri de tehdit ediyorlardı. Hz. Ömer, bu Müslümanların da koruyucusu oldu.

Müslümanlara işkence ve hakaret eden Kureyşli kâfirlere müdahale eder, onlara ikazlarda bulunurdu. Hz. Ömer'in, sırf

Müslümanlara hakaret ettiği için Übey bin Halef ve daha nice Kureyş asilzadelerine meydan dayağı attığını biliyoruz.

622 senesinde Peygamber Efendimiz (sav), artık Mekke'de pek bir şey yapamayacağı kanaatine vardı Allah'ın da emriyle Medine'ye hicret etme kararı aldı. Mekke'de saflar belli olmuş, İslâm'a meyli olanlar Müslüman olmuşlardı. Kâfirler ise İslâm'a karşı düşmanlıklarında ısrar etttiler.

Efendimiz (sav), Müslümanların gizlice Mekke'yi terk etmelerini, Medine'ye yerleşmelerini emretti. Bu emir üzerine Müslümanlar birer ikişer gizlice Medine'ye hicret ettiler.

Ama Hz. Ömer, Mekke'yi gizlice terk etmeyi kendisine yediremiyordu. Son bir kez Mekkelilere meydan okumalı, onlara İslâm'ı anlatmalıydı. Medine'ye gideceği gün abdestini aldı. Kılıcını kuşandı. Okunu aldı. Yanında hanımı ve çocukları olduğu hâlde Kâbe'ye geldi. Ailesini Kâbe'nin girişinde bıraktı. Kureyş'in birçok ileri geleni de oradaydı. İki rekat namaz kıldı. Sonra oradaki kâfirlere yöneldi.

"*Ey Kureşliler. Beni bilen bilir. Siz; sırf işinize gelmediği için Allah'a itaat etmekten kaçındınız ve* İslâm*'a düşman oldunuz. Siz de iyi biliyorsunuz ki; bizler insanlığını unutmuş, her türlü rezilliği yapan bir kavimdik. Allah bize acıdı da insanlığımız hatırlatacak bir peygamber gönderdi. Bizler on üç sene boyunca sizi bu hak dine dâvet ettik. Ama sizler inat ettiniz. Allah'ın Resulü artık sizden bir fayda gelmeyeceğini anladı. Siz, Allah'ın size verdiği büyük bir fırsatı kaybettiniz. Haberiniz olsun. Ben de bu diyarı terk edip Medine'ye diğer mümin kardeşlerimin yanına gidiyorum. İtirazı olan varsa; buyursun karşıma dikilsin.*"

Yoluna devam etti. Kimse ona karşı gelmeye cesaret edemedi.

Hz. Ömer; Bedir, Uhud ve Hendek savaşlarında Peygamber Efendimizin yanında bulunmuş, O'na muhafızlık yapmıştır.

632 senesinde Peygamberimizin vefat etmesinden sonra, Hz. Ebubekir kendisinden halife olarak Müslümanların başına geçmesini istedi, ancak Hz.Ömer; "*insanların çoğu böyle bir makam için her şeyini feda eder. Ama ben böyle bir sorumluluğu alamam. Allah katında bunun hesabını vermekten korkarım*" diyerek makamı reddetti, "*içimizde en hayırlı olan Ebubekir'dir. O'nu halife seçiniz*" dedi. Hz. Ebubekir'e biat etti, diğer sahabelerden de O'na biat etmelerini istedi.

Hz. Ebubekir, iki sene süren halifeliği sırasında Hz. Ömer'i yanından hiç ayırmadı, her işinde O'na danıştı. 634 senesinde Hz. Ebubekir hastalandı, sahabenin ileri gelenlerinin toplanmasını istedi. Hz. Ebubekir, oradakilerle istişare etti, yerine halife olarak Hz. Ömer'i bırakmaya karar verdiğini açıkladı. Orada bulunanlar kabul ettiler. Ama Hz. Ömer kabul etmedi. Sahabenin ısrarıyla Hz. Ömer, halife olmayı kabullendi.

Hz. Ebubekir vefat etti, halife Hz. Ömer oldu. Hz. Ebubekir'in cenazesini o kıldırdı. Mezara bizzat kendisi koydu. O anda şöyle dediği rivayet edilir.

"*Ey Ebubekir! Sen kendini kurtardın. Bütün yükü bana bırakıp gittin.*"

Hz. Ömer halife olduktan sonra, bambaşka bir insan oldu, o eski sert ve öfkeli Ömer gitti, yerine yumuşak kalpli bir Ömer geldi.

En yakın adamlarından birisi olan Muhammed bin Seleme, kaç defa Hz. Ömer'i ağlarken gördüğünü söyler. Hz. Ömer'e niçin ağladığını sorduğunda; "*Ben Allah resulünün halifesi ve müminlerin emiriyim. Bunca insan bana emanet. Ya içlerinde aç kalmış birisi var da benim haberim olmazsa? Ya içlerinde zulüm görmüş birisi olur da ben duyamazsam?*" diyerek hayıflanır. Muhammed bin Seleme, O'na; "*Ey müminlerin emiri! Sen*

rahat ol. Sen gündüzleri Müslümanların selameti için çalışıyor, geceleri de sokak sokak gezip, insanların durumunu araştırıyorsun." diye teselli vermeye çalıştığında; "*Allah'ın huzurunda benim hesabımı sen mi vereceksin? Vallahi, bir tek koyunu kurt yese; yarın Allah mahşerde bunu Ömer'den sorar* ***ve ey Ömer! Sen müminlerin halifesiydin. Ben onları sana emanet ettim. Sen de yan gelip yattın. Onların dertleri ile ilgilenmedin*** *diye beni cehenneme atar*" diye Muhammed'le dertleşir.

Hz. Ömer, İslâm'da ilk düzenli orduyu ve maliyeyi kurdu. İlim sahibi insanları vali yaptı, ülkeyi vilayetlere böldü. O'nun zamanında İran'ın tamamı ve Bizans İmparatorluğu'nun Anadolu ile Mısır kısmı İslâm topraklarına katıldı.

Akrabaları ve ailesi, Hz. Ömer'den sürekli mal ve makam isterler; "*bak sen halife oldun, bize de şu görevi ver, şu yardımı yap*" diye talepte bulunurlardı. Ancak o hiçbir zaman akrabasını kayırmadı, insanlara da bu anlayışı sıkı sıkıya tembihledi.

Halifeliği sırasında, Bizans İmparatoru'nun karısı, Hz. Ömer'in hanımına bir gerdanlık hediye etti ancak Hz. Ömer, "*Sen halifenin eşi olmasan bunu sana hediye etmezlerdi*" diyerek o gerdanlığı hanımından alıp hazineye devretti.

Bir defasında amcasının oğlu, bir ziyaretten dönerken mola verdi, orada bulunan kabile ona biraz para ve birkaç tane de deve verdi. Bunu duyan Hz. Ömer, onu cezalandırdı.

Hz. Ömer; devletin başındaydı. Ama ne bir sarayı, ne de pahalı elbiseleri vardı. Korumaları bile yoktu. Bir keresinde bir İran elçisi kendisi ile görüşmek üzere Medine'ye geldi. Amacı Hz. Ömer ile bir anlaşma yapmaktı. Hz. Ömer, Bizans ve İranlılar karşısında kazandığı savaşlarla korku salmıştı. Sasani İran imparatoru olan Kisra, sarayında rahat uyuyamıyordu. Bu

nedenle Kisra, Hz. Ömer'e bir elçi gönderdi, O'na vergi vermeyi, bunun karşılığında da kendisine dokunulmaması hususunda bir anlaşma yapmayı önerdi. Bu maksatla Medine'ye gelen İran elçisi, Hz. Ömer'i aradı, etrafa baktı. Hiçbir yerde saray filan göremedi. Kendisine yardımcı olan bir Müslümanla karşılaştı. Ve elçi bu Müslümana, halifeyi sordu. Hz. Ömer'in olduğu yeri ona tarif ettiler. Elçi geldiğinde etrafta ne halife ne de halifenin adamları vardı. Saray da yoktu. Elçi şaşırdı, biraz da öfkelendi.

"*Bu Müslümanlar bir de dürüst olduğunu söylüyorlar. Şunlara bak. Beni kandırıp bu çöle gönderdiler. Burada ne saray var ne bir asker.*" diye söylenerek yürüdü. Bir ağacın gölgesinde uyuyan bir adam gördü, ona yaklaştı.

"*Ben Müslümanların kralı olan Ömer'in sarayını arıyorum*" *diye* sordu.

"*Buyrun. Ömer benim.*"

Elçi güldü. Hz. Ömer elçiye baktı. Elçi dikkatle yerde oturanı inceledi. "İran kralının korktuğu bu adam mıdır? İran kralı kale gibi sarayında yüzlerce adamın arasında korkuyla yaşarken; onları korkudan titreten Hz. Ömer, bu çölde yalnız başına bir ağacın altında uyumakta. Etrafında ne bir koruma ne de üzerinde pahalı elbiseler var." Elçi buna rağmen tedirgin oldu. Üzerinde eski, yamalı bir elbise olan bu adamdan niçin korkulurdu ki. Yine de temkinli davrandı.

Bu heybet nereden geliyordu O'na?

Elçi bunu İran'a döndükten sonra anlayabildi ancak. Bu heybet, Allah'a gönülden inanan ve O'na tâbi olan, dünya malına ve makama düşkün olmayan bir mümine, Allah'ın verdiği vakardı.

3. Ders / Kavramlar

MERHAMET

Sözlükte "acımak, şefkat göstermek" anlamına gelen, "acıma duygusu, bu duygunun etkisiyle yapılan iyilik, lütuf" merhamet ve aynı manadaki rahmet kelimeleri öncelikle Allah'ın bütün yaratılmışlara yönelik lütuf ve ihsanlarını ifade etmektedir. Bunun yanında insanlarda bulunan, onları hemcinslerinin ve diğer canlıların sıkıntıları karşısında duyarlı olmaya ve yardım etmeye sevk eden meleke anlamında da kullanılır. Merhametin kendisi ilahi bir lütuftur. Bu lütuf varlığın bütün katmanlarında kendisini gösterir.

Allah ile insan ve âlem arasındaki irtibatın tamamı rahmet üzerine inşa edilmiştir. Bu duruma işaret eden birçok ayet vardır. Bu tür ayetlere rahmetinin gazabını geçtiği manasına olan ayetleri de eklediğimiz de Allah ile âlem ve insan arasındaki irtibat tamamı ile rahmettir. İnsanın fiillerinde rahmeti ve merhameti öncelemesi gerekir. Bu önceleme varlığın ruhu ile alakalı bir durumdur. Dolayısı ile insanın kendisinin yakın ve uzak çevresine, eşya ve tabiat ile olan ilişkisine kadar bütün irtibatlarını rahmeti önceleme ilkesi etrafında şekillendirmesi gerekmektedir. Aksi durumda varlıktaki rahmet ilkesi idrak edilememiş olacaktır.

Allah'ın kullarına daima rahmet nazarı ile bakması, kullarını bir gevşekliğe sevk etmemelidir. Rahmet, hata kabul edildiğinde ve af dilendiğinde ortaya çıkan bir durumdur. Yaradana asi olmak ve bu asiliği yaratanın Rahmetine bağlayarak meşrulaştırmak kişinin kendisini kandırmasıdır. Rahmet bazen hak edene cezanın verilmesi ile ortaya çıkar. Rahmet kavramının adalet kavramından bağımsız bir şekilde değerlendirilmesi doğru değildir.

Rahmetin gözetilmesi ilkesinin modern dönemde ortaya çıkan hoşgörü kavramı ile karıştırılmamasına dikkat etmeliyiz.

İnsanın şahsına karşı işlenen suçlarda yahut hatalarda muhatabı affetmesi, kemalinin bir göstergesidir. Ancak insanın kamuya ait herhangi bir suçu affetmesi beklenemez. Aksine kamusal alanda işlenen suç ve hataların cezalandırılmaması yeni hatalara imkân açar. Bu durumda rahmet suçluya cezayı vermekle sağlanmış olacaktır.

İnsan için merhametin bir değer ifade edebilmesi için melekeye dönüşmesi gerekir. Melekeye dönüşmeyen merhamet fiilleri, bir riya ortaya çıkarabilir. Riyanın olduğu noktada yapılan fiilin manası kalmaz. Bu bağlamda kişi merhamet gösterdiği fiilleri çoğaltmalı ve kendi nefsini bir eğitime tabi tutmalıdır.

Hz. Peygamberin âlemlere rahmet olarak gönderilmesi, küffara karşı şiddetli bir mücadelenin içerisine girmesine engel olmamıştır. Küffara karşı mücadele de merhametin bir gereğidir. Çünkü küfür, rahmetin insanlığa ulaşmasına en büyük engeldir. Gerçek manada merhamet, ancak tevhid ile mümkündür.

12. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

GÜZEL AHLÂK (OLGUN MÜSLÜMAN)

İslâm, Allah Teala tarafından Hz. Muhammed (sav)'e indirilmiş ve onun hayatında şekillenerek görünür hâle gelmiş bir dindir. Bu dinin insanlığa sunmuş olduğu bir hayat tarzı ve bunun arkasında bulunan bir inanç dünyası var. Bu dinde her şey inanç temellidir. Resulullah (sav): «Ben ancak güzel ahlâkı tamamlamak üzere gönderildim.» (Muvatta', Hüsü'1-hulk, 8) buyururken nübüvvetin esasının «güzel ahlâk» temeline dayalı bir sistem inşa etmek olduğunu ifade eder.

Esasen hayat ahlâktan ibaret, din de ahlâktan başka bir şey değilr. Resulullah (sav) Efendimizin yüce bir ahlâka sahip olmasının ve ahlâkî erdemleri tamamlamak için gönderilmiş olmasının anlamı işte budur. İbadetlerin hedefi hayırlı, faziletli insan yetiştirmektir. Resulullah (sav) "Sizin en hayırlınız, ahlâkı en güzel olanınızdır" buyururken işte bunu kastediyor. Yoksa bizim ibadetlerimize Cenâb-ı Hakk'ın ihtiyacı yoktur. İbadetlerin farz kılınmasının hikmeti davranışlarımıza çeki düzen vermek, topluma faydalı insanlar olmak demektir. İnsan için ibadet cansız varlıklar için servis ihtiyacı gibidir. Bir ömür boyu tekrarladığımız ibadetler ve

uymak zorunda olduğumuz hükümlerle varılmak istenen netice kâmil bir insan olmamızı sağlamaktır.

Ahlâk konusu, Kur'an-ı Kerim'de en fazla ve esaslı bir şekilde yer tutar. Kur'an'a göre insan: hem ruhî hem de maddî tarafının olmasından dolayı ahlâkî bakımdan çift kutuplu bir varlıktır. "*Nefse ve onu düzgün bir şekilde şekillendirip ona kötülük duygusunu ve takvasını (kötülükten sakınma yeteneğini) ilham edene andolsun ki nefsini arındıran kurtuluşa ermiştir*." (Şems, 7- 9)

Kur'an-ı Kerim'de Allah Resulü hakkında: "*Sen yüce bir ahlâk üzeresin*" (Kalem, 4) buyurulmakta. Müslümanların İslâm ahlâkına uygun bir hayat yaşama konusunda Resulullah (sav)'i örnek almaları dini bir hayat anlayışı. Her Müslümanın hedefi olan Cennet'e girebilmek için ise güzel ahlâk şarttır.

Bütün peygamberler insanları Tevhid inancına çağırdıkları gibi güzel ahlâklı olmaya da çağırmışlardır. Zaten ahlâkın kaynağı da dindir. Resulullah (sav) Efendimizin kendisi güzel ahlâkın en zirvesindedir. Ashabını da Allah'ın razı olacağı en üstün ahlâk derecesine kavuşturmak için çalışmış. Hz. Peygamber'in ahlâkının nasıl olduğu hakkında Hz. Aişe (ra)'ya sorulan soruya: "O'nun ahlâkı Kur'an'dır."[163] şeklinde cevap vermesi çok dikkat çekicidir.

Ahlâk eğitiminde nazarî bilgilerden çok uygulamaya ve bir üsve-i hasene'ye yani örnek şahsiyete ihtiyaç var. Peygamber varisi Rabbani âlimlerin ve davet önderlerinin güzel hâlleri ve örnek şahsiyetleri çevresindekilere sirayet eder ve onları güzel ahlâk sahibi yapar. Kötü ahlâk da bunun tersi davranmakla, yani cahil kalmakla, cahil ve kötü huy sahibi insanlarla arkadaşlık etmekle oluşur.

[163] Müslim, *Misafirin*, 139

Sahâbeden *Hakîm bin Hizâm,* cömert, müşfik ve hayır-hasenât sâhibi birisi. Câhiliye devrinde kızlarını diri diri gömmek isteyen babalardan onları satın alır, hayatlarını kurtarır ve himâye ederdi. Müslüman olduktan sonra bir gün Resulullah (sav)'e: "Ey Allah'ın Resulü, cahiliye devrinde yaptığım hayırlar var. Sadaka vermek, köle âzâd etmek, sıla-i rahim yapmak gibi. Bunlara mukâbil bana ecir verilir mi?" diye sordu. Resulullah (sav) şöyle buyurdu: "*Sen zaten, daha önceden yaptığın bu iyiliklerin hayrına İslâm'la şereflendin!*"[164]

Demek oluyor ki güzel ahlâk, Allah Teala'nın katında, iman şerefine kavuşmanın bir bedeli sayılabilecek kadar muazzam bir kıymeti haizdir.

İnsanı insan yapan, onun güzel ahlâk ile bezenmiş olması; insanlıktan çıkaran ve hayvanlardan da aşağı bir zillete düşüren ise onların ahlâksızlık batağına saplanmasıdır. Ahlâksızlığı âdeta meslek edinmiş olan Âd, Semud ve Lût kavimleri işledikleri̇nden dolayı helâk edilmişlerdir. Geçmiş kavimlerin helâkına sebep olan ahlâksızlıklar üzülerek ifade edelim ki bizim toplumumuzda da giderek yaygınlaşmakta, bireysel günahtan çıkıp toplumsal bir isyana, utanmazlık boyutuna kavuşmakta. Tabiî ahlâksızlığın bu denli hızlı yayılmasında en büyük suç bunlara karşı tedbir almayan iktidarlardır. Zira ahlâksızlara bu kadar hürriyet tanıyan ve toplumu içten içe kemirmelerine ses çıkarmayan, onlara rahat bir ortam hazırlayanlardır.

İslâm'a göre en iyi, ideal insan, Allah ve Resulü'nün ahlâkıyla ahlâklanmış olan kimsedir.

Abdullah b. Amr (ra)'ın rivayetine göre, Peygamber (sav) şöyle buyurur: "*Müslüman kişi, dilinden ve elinden diğer Müslümanların güvende oldukları kimsedir.*" (Tecrid, 10)

---

[164] Buhârî, *Zekât* 24; Müslim, *Îmân*, 194-196

Ebu Musa'dan (ra) gelen rivayete göre, Allah Resulü'ne (sav): "Ey Allah'ın Resulü! İslâm açısından en üstün olan Müslüman kimdir?" diye sorduklarında şöyle buyurdu: "*Dilinin ve elinin, ezası ve cefasından diğer Müslümanların güvende oldukları kimsedir.*" (Tecrid,11)

Müslüman asık suratlı, kaba ve sert mizaçlı olmamalı. İnsanların kendisiyle çok kolay iletişim kurduğu, kendisinin de diğer insanlara kolaylıkla ülfet ettiği bir yapıya sahip olmalı. Etrafını kırıp döken, kaba söz söyleyen, kalp kıran kişiler kıyamette müflis olarak ortada kalacaklar. Bu gibi kişilerin namazı, orucu, sadakası olsa bile bunlar, incittiği insanların ve haklarına tecavüz ettiği şahısların borcunu ödemeye yetmeyecek.

Kendisine güven duyulmayan, ticarî hayatta fırsat bulunca insanları dolandırmaktan çekinmeyen, hak yemekten sakınmayan, faize bulaşmaktan uzak durmayan kişilerde hayır yoktur. Bu gibi insanları dava ve iddia sahibi Müslümanlar asla aralarında barındırmamalı. Zira bu gibi şahıslar fırsatını yakaladılar mı kendilerine emanet edilmiş olan ümmete ait ne varsa her şeyi şahsi çıkar sağlamak için kullanmaktan çekinmezler.

Ebû Dücâne (ra) hasta iken ziyaretine giden birisi, onun sîmâsının nûr gibi parladığını gördü ve ona: "Sîmân neden böyle parlıyor?" diye sordu. O da şu cevabı verdi: "Benim iki amelim var: Beni ilgilendirmeyen hususlarda susarım. Gönlüm mü'minlere karşı sû-i zandan uzak kalır. Her mü'mine hüsn-i zannım vardır."[165]

Hz. Ali (ra): "İki nîmet var ki beni hangisinin daha çok sevindirdiğini bilemiyorum. Birincisi, bir adamın ihtiyacını karşılayacağımı ümit ederek bana gelmesi ve bütün samimiyetiyle benden yardım istemesidir. İkincisi de, Allah Teâlâ'nın, o kimsenin arzusunu benim vasıtamla yerine getirmesi yahut

[165] İbn-i Sa'd, Tabakât, c. III, s. 557

kolaylaştırmasıdır. Bir müslümanın sıkıntısını gidermeyi, dünya dolusu altın ve gümüşe sâhip olmaya tercih ederim." der.[166]

İbn-i Abbâs (ra) bir gün Peygamberimizin mescidinde itikafta iken bir kimse yanına gelerek selâm verdi ve oturdu. İbn-i Abbâs (ra): "Kardeşim, seni yorgun ve kederli görüyorum." dedi. Adam: "Evet ey Resulullah'ın amca oğlu! Kederliyim, falan şahsın benim üzerimde velâ hakkı var (mal karşılığında beni âzâd etmişti), fakat şu kabrin sahibi (Allah Resulü) hakkı için söylüyorum ki onun hakkını ödeyemiyorum." Abdullah İbni Abbas: "Senin hakkında onunla konuşayım mı?" dedi. Adam: "Sen bilirsin." Dedi. İbn-i Abbâs (ra) ayakkabılarını alarak mescidden çıktı. Adam ona: "İtikafta olduğunu unuttun mu, niçin mescidden çıktın?" diye seslendi. İbn-i Abbas (ra): "Hayır! Ben, şu kabirde yatan ve henüz aramızdan yeni ayrılmış olan zattan duydum ki, (bunları söylerken gözlerinden yaşlar akıyordu): "*Her kim, din kardeşinin bir işini takip eder ve o işi görürse, bu kendisi için on yıl îtikafta kalmaktan daha hayırlıdır. Bir kimse Allah rızası için bir gün îtikâfa girse, Cenab-ı Hak o kimse ile ateş arasında üç hendek yaratır ki, her hendeğin arası doğu ile batı arası kadar uzaktır.*"[167]

Hanım sahabilerden Ümmü'd-Derdâ radıyallahu anhânın anlattığına göre kocası tanınmış sahabi Ebü'd-Derdâ hazretleri bir gece namaza duruyor, hem namaz kılıyor hem de Server-i Enbiya Efendimizin duasını ağlayarak tekrar ediyor: "Allah'ım, bedenimi güzel yarattığın gibi, ahlâkımı da güzelleştir." diyor. Bu hâl sabaha kadar devam eder. Ümmü'd-Derdâ eşinin durumuna üzülür, "Ebü'd-Derdâ!" der, "Sabaha kadar Cenab-ı Hak'tan neden hep güzel ahlâk istedin?" Ebü'd-Derdâ hazretleri de ona şu cevabı verir: "Hanım! Müslüman bir kul

[166] Kenzü'l-Ummâl, 17049

[167] Beyhakî, Şuabu'l-Îmân, III, 424-425

ahlâkını güzelleştirirse, o güzel ahlâk onu Cennet'e götürür. Müslümanın ahlâkı çirkin olursa, o çirkin ahlâk da onu Cehenneme götürür."

Mîzan'da güzel ahlâktan daha ağır gelecek bir şey yoktur. Allah Resulü: "İçinizde en çok sevdiğim, kıyâmet gününde bana en yakın olacak kimse güzel ahlâklı olanlarınızdır." Buyuruyor. Elbette ki Allah Resulüne yakınlık kolaylıkla kazanılacak bir imtiyaz değildir. Bunun için insanın azalarına hâkim olması lâzım geldiği gibi duygularına ve kalbine de hâkim olması lâzımdır. Yani bir ruhi terbiyeye ihtiyaç vardır.

Bu gün kendisinde **İslâm** adına söz söyleme hakkı gören herkesin en çok muhtaç olduğu şey güzel **ahlâk**tır. Din adına yüzlerce, binlerce konuşan, yazan, koşturan insan olmasına rağmen ortada iyiye doğru giden hiçbir gösterge yok. Köşe dönmeciliğin, adam kayırmanın, lüks ve israf içinde yüzmenin sıradan şeyler hâline geldiği, kendisinde din adına söz söyleme selahiyetini görenlerin dahi mal biriktirme yarışında olduğu günümüzde artık tuz kokmuştur.

Allah Resulü, insanları getirdiği yeni dine dâvet etmeye başladığında kendisini inkâr edenler tarafından dahi üstün ahlâklı, dürüst, güvenilir biri olarak nitelenmiştir. Müşrikler dahi kendisine güvendiklerini söylemekten kendilerini alamamışlardır. O, İslâm'a davet ettiği insanlara daha ilk andan itibaren doğruyu söylemeyi, ahlâklı olmayı tavsiye etmiş, kendi nefsine haksızlık yapanları, başkalarının haklarını yiyenleri, eşine, çocuğuna merhamet etmeyenleri, ticarette dürüst davranmayanları, hayvanlara eziyet edenleri uyarmıştır.

Kurtuluşumuz ancak Nebevi Ahlâk sahibi bir nesil yetiştirmekle mümkündür.

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 3

HAZRETİ OSMAN (RA)

Miladi 577 senesinde Mekke'de dünyaya geldi. Babası Affân, ticaret ile uğraşan zengin bir adamdı. Annesinin adı Ervâ'dır. Hz. Osman, çocukluğunda babasının yanında, dünyanın değişik yerlerine seyahatlerde bulundu. Gençliğinde babasından kalan ticareti geliştirdi Mekke'nin sayılı zenginleri arasına girdi.

O zamanlar Mekke'de asalet demek zenginlik demekti. Ne kadar malın varsa o kadar asil ve güvenilir biri olarak kabul edilirdi bir insan.

Hz. Osman; orta boylu, gür sarı saçlı, sarı sakallı, tıknaz, yakışıklı bir adamdı.

610 senesinde İslâm'ı ilk kabul edenler arasına girdi; Bedir Harbi esnasında Peygamber Efendimizin damadı olma şerefine nail oldu.

Mekke'de Müslümanlara karşı baskının artması sebebiyle; Peygamber Efendimiz; O'na, zayıf Müslümanların Habeşistân'a götürülmesi görevini verdi.

616 ila 617 senelerinde Hz. Osman; bir kısım Müslümanla birlikte Mekke'den ayrılarak Habeşistan'a gitti.

622 senesine gelindiğinde bütün Müslümanlar gibi o da ailesini yanına alarak Medine'ye hicret etti.

Hz. Osman da, Hz. Ebubekir gibi malını İslâm'ın yoluna vakfetti. Onun cömertliğine delil olarak sadece bir misal vermek yeterlidir. Hicretten sonra Medine'de bir sene kıtlık baş gösterdi. O sırada Hz. Osman; Şam'a bir kervan göndermişti. Kervan büyük bir kârla Medine'ye döndü. Medine'deki Müslümanlar; Hz. Osman'dan bir şeyler satın almak için yanına geldiler.

Hz. Osman; satacak malının olmadığını söyleyip onları geri çevirdi.

Bunun üzerine insanlar kendisine; malın değerini birkaç kat ödemeyi teklif ettiler. Hz. Osman; "*Hayır! Benim size satacak malım yok. Sizden daha fazla veren var*" diyerek onlara bir şey satmadı. Müslümanlar; Hz. Osman'ı, Peygamberimize (sav), şikâyet ettiler. Peygamberimiz, Hz. Osman'ın çağrılmasını istedi. Hz. Osman, Efendimizin huzuruna geldi.

Efendimiz SAV, O'na; "*Bu insanlar senden mal satın almak istiyorlar. Ama sen sizden daha fazla veren var deyip fiyatı arttırmışsın ve onlara bir şey satmamışsın.*"

Hz. Osman; "*Annem babam sana feda olsun Ey Allah'ın resulü! Ben Medine'de kıtlık var diye malımı satmak istemedim. Hepsini Müslümanlara bağışlıyorum. Kim Allah'tan daha fazla fiyat verebilir*"

Hz. Osman böylece üç deveyi üstündeki eşya, kumaşlar ve yiyeceklerle bağışladı. Hz. Osman'ın cömertliğinin sayılamayacak kadar örneği vardır.

Medine'de çok fazla su yoktu. O zamanlar su; evlere kadar gelmezdi. Su kuyuları olur; insanlar sularını bu kuyudan sırayla çıkarırlardı. Medine'de en fazla suyun bulunduğu kuyu; bir Yahudi'ye aitti. Bu Yahudi; suyu para karşılığında hatta biraz da pahalı satardı. İnsanlar, durumu Peygamberimiz'e şikayet ettiler. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu; "Allah'ın hangi sevgili kulu, bu kuyuyu satın alıp Müslümanlara hibe edecek?"

Hz. Osman da oradaydı. Bir an düşündü. Böyle bir fırsat bir daha eline geçmezdi. Eğer bu kuyuyu alıp Müslümanlara bağışlarsa; oradan kıyamete kadar su içilecek ve kendisine sürekli sevap akacaktı. Hz. Osman, Yahudi'nin yanına vardı. Ondan kuyuyu satın almak istediğini söyledi. Yahudi, kuyunun tamamını

satamayacağını ama yarısını satabileceğini söyledi. Yarısı için aşırı bir fiyat teklif etti. Hz. Osman da kabul eti, satın aldı. Yahudi, kuyunun yarısını bu kadar büyük bir paraya sattığı için sevinçliydi.

Kuyunun yarısını satın alan Hz. Osman; Yahudi ile aralarında anlaştılar. Buna göre; kuyudan birgün Hz. Osman bir gün de Yahudi su çıkaracaktı.

Ertesi gün su çıkarma sırası Hz. Osman'a geldi. Hz. Osman; Medinelilere kuyudan ücretsiz olarak su alabileceklerini duyurdu. O gün Müslümanlar, kuyudan istedikleri kadar su aldılar. Bir sonraki gün su çıkarma sırası, Yahudi'ye geldi. Yahudi suyu para ile sattığından su almaya gelen olmadı.

Durum böylece devam etti.

İşlerin kötüye gittiğini anlayan Yahudi; kuyunun geri kalanını da Hz. Osman'a satmaya karar verdi. Ancak bu sefer o kadar pahalıya satamayacaktı. Kuyunun tamamını satın alan Hz. Osman; kuyuyu Müslümanlara bağışladı.

Böylece Medineli Müslümanlar; su sıkıntısından kurtuldular.

Hz. Osman; hem Hz. Ebubekir'in halifeliği döneminde hem de Hz. Ömer zamanında, halifelere danışmanlık yaptı. Ayrıca devletin önemli yazışmalarını da Hz. Osman yapardı; devlete ait dosyaları ve bilgileri muhafaza ederdi.

3. Ders / Kavramlar

SEVGİ

Sevgi bir duygu çeşididir. Kısaca ilgi göstermeye yönelten duygu anlamına gelir. Birçok anlamı içinde barındırır. Kardeş sevgisi gibi, şefkat; yemek sevgisi gibi, zevk; spor sevgisi gibi, tercih; ya da etkilenme, eğilim, düşkünlük, meyil, hayranlık, tutkunluk, bağlılık, dostluk, ilgi vs. anlamları da vardır.

İnsan, sevdiği kimselerle beraberdir. Onların yanında kendini bulur, duygularını tam olarak ifade eder. Bazen mekân ve zaman olarak farklı konumlarda bulunulsa da, insanın kalbi, hep sevdikleriyle çarpar. Bu yüzden Rabbimiz, sevgi duyulan kimselere dikkat çeker. Şeytanı ve onun dostlarını sevmememizi ister.

Bütün dünyayı Allah'ın yarattığına inanan insanın, bütün varlığın sahip olduğu sevginin de Allah'a ait olduğunu bilerek hareket etmesi gerekir. Nisa suresi 53. ayet-i kerimede Yüce Allah, "Mülk Allah'ındır, insanların olsaydı bir çekirdek dahi vermezlerdi" buyuruyor. Kur'an'da ayet bu! Hani sen birbirini sevecektin, araya bir şey koymazsanız sevemezsiniz. Araya konulacak Yaradan'dır. Dolayısıyla Yaradan'dan gayri insanların birbirini sevmesi mümkün değildir.

İslam'da sevgi veya muhabbet yerine daha çok "rahmet" kelimesi kullanılır; çünkü rahmet sevginin fiiliyata yansımış, lütuf ve ihsana dönüşmüş halidir. Allah'ın kullarına ve annenin çocuğuna olan sevgisi veya muhabbeti soyut kalmayıp fiiliyata dönüştüğü, davranış ve ilişkileri şekillendirdiği için rahmet adını alır. Başka bir ifadeyle, rahmet, sevgi ve hizmetin bileşimidir; varlıklara sevginin somut alameti onlara hizmettir. Hizmet yoksa sevgi soyuttan somuta geçememiş demektir.

Sevgi (Muhabbet) olmadan iman olmaz. Daha açık bir ifade ile Allah'ı her şeyden daha fazla sevmeyen kişi O'na hakkıyla inanmış kabul edilmez. Bütün insanlar üzerine ilk farz olan şey, Allah'ı tanımaktır (marifetullah). Allah'ı tanıyan insan, O'na iman eder, O'nu her şeyden daha fazla severek rıza ve tazimle itaat eder. Eğer Allah'a itaat kerhen ise veya gönül hoşluğu ile değilse imanda ciddi bir problem var demektir. Allah'ın emir ve nehiylerine tazim göstermemek veya onları hafife alıp alay konusu yapmak insanı İslam dairesinin dışına çıkartır.

Yüce Allah en üstün sevginin kendisine ait olması gerektiğini Kur'an-ı Kerimde belirtir. Hatta insanların başka başka neleri sevebileceklerini de açıklar. Lakin asla bu sevgilerin kendisine olan sevginin önüne geçirilmesine müsaade etmez. Tevbe suresi 24. ayet-i kerimede şöyle buyurur: "De ki: "Şayet babalarınız ve oğullarınız ve kardeşleriniz ve zevceleriniz ve aşiretiniz ve kazandığınız mallarınız, kesada uğramasından (satışının durmasından) korktuğunuz ticaret ve razı olduğunuz (hoşunuza giden) evler, Allah'tan ve O'nun Resul'ünden ve O'nun (Allah'ın) yolunda cihad etmekten size daha sevgili ise artık Allah, emrini getirinceye kadar bekleyin. Ve Allah, fasıklar kavmini (topluluğunu) hidayete erdirmez."

Kime ve neye olursa olsun sevginin asıl kaynağının Rabbimiz olduğunu gösteren Mücadele Suresi 22. ayet-i kerimede de Yüce Allah şöyle buyuruyor: "Allah'a ve Ahiret Günü'ne inanan bir kimsenin; babaları, oğulları, kardeşleri yahut (öteki) akrabaları bile olsa Allah'a ve Elçisi'ne karşı çıkanlara sevgi beslediğini göremezsin."

Son söz olarak denilebilir ki, manevi ilerlemenin ve Allah'a yakınlaşmanın en etkin yolu sevgidir. Allah, Peygamber, Kur'an ve mahlûkat sevgisi, hem ibadeti hem de mahlûkata ve beşere hizmeti kolaylaştırır. Marifet olmadan iman, iman olmadan sevgi, sevgi olmadan ibadet ve hizmet olmaz.

13. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

ADAB-I MUAŞERET

Ahlak, terbiye ve nezaket kuralları, birini ziyafete davet etmek manasını ifade eden edeb, İslam'ın güzel saydığı söz ve davranışlardır. Bu itibarla edep, insanların kendisine davet olunan bilumum hayır, zarafet, usluluk ve güzel ahlak demektir. Edeb, insanı ayıplanma ve kötülenme sebeplerinden koruyan nefsin köklü bir kuvvetidir.

Ayet ve Hadisler Işığında Adab-ı Muaşeretten Örnekler

Herkese karşı tatlı dilli, güler yüzlü açık kalpli olmak.

Allah iyi huylu güler yüzlü kimseyi sever.

Herkes ile güzel görüşmek, halka eziyet vermekten sakınmak. "Müslüman diğer Müslümanların elinden ve dilinden emin olduğu kişidir."

Kötülüğe karşı iyilikte bulunmak ve halkın eziyetlerine karşı sabırlı olmak.

Allah katında sıddîkların mertebelerine erişmek için zulmedeni

affetmek, irtibatı kesenle irtibat kurmak, esirgeyene esirgemeden vermek gerekir.

Küskünlüğe, dargınlığa, düşmanlığa son vermek. Müslüman'ın Müslüman'la üç günden fazla dargın durması helal değildir.

Dargın iki Müslüman'ın arasını bulmaya çalışmak. Yalan söylemenin caiz olduğu yerlerden biri, dargınların barışmalarını sağlamak için söylenen yalandır. Bu da sadaka vermek kadar hayırlı bir iştir.

İnsanların kusurlarını araştırmamak, bilakis bu kusurları örtmeye çalışmak. Başkasının kusurunu arayan, önce kendi kusurunu görmelidir. Başkasının kusurunu örten bir Müslüman'ın kusurunu da Allah örter ve onu affeder.

Dostlar birbirlerini arkalarından müdafaa etmelidir, haklarındaki yanlış fikirleri düzeltmelidirler. Kardeşine yardımda bulunana Allah da yardım eder.

İnsanlara karşı kötü zan ve töhmette bulunmamak, nefret uyandırmamak, dedikodu yapmamak. Bu sözlerin konuşulduğu yerleri terk etmek.

Her insanla, kapasite ve mevkilerine göre konuşmak. Cahille ilmî konuşma yapılamayacağı gibi, âlimle de cahille konuşulduğu gibi konuşulmaz. İnsanlara akıllarına göre hitap edilmelidir.

Büyüklere hürmet ve saygı; küçüklere, düşkünlere şefkat ve merhamet, özellikle aile arasındaki fertlere iyi muamele etmek İslam'ın esaslarındandır. Allah ana babaya saygısızlık bir tarafa "öf" demeyi dahi yasaklamıştır. Başkasına merhamet etmeyene merhamet olunmaz.

Herkes hakkında hayır dilemek ve yardımda bulunmak Müslüman kardeşliğinin bir özelliğidir. Ancak bu yardımlaşma kötülükte değil, iyilikte olmalıdır. Mümin kendisi için arzu ettiği güzel

şeyleri Müslüman kardeşi için de arzu etmelidir. Kendini kötülüklerden koruduğu gibi etrafındakileri de korumaya çalışmalıdır.

Selam, Müslümanlar arasında sevgi bağlarının kurulmasında önemli bir araçtır. Selam vermek sünnet, almak ise farzdır. Peygamberimiz (s.a.s.) selamı yaymamızı, tanısak da tanımasak da her Müslüman'a selam vermemiz gerektiğini bununla da imanımız olgunluğa erdiği için Cennet'e gireceğimizi müjdelemiştir. Bu nedenle gençler ihtiyarlara, binek üzerinde olanlar yürüyenlere, yürüyenler oturanlara, arkadan gelenler önden gidenlere, bir kişi çok kişiye selam vermelidir. Selama daha güzel bir şekil de karşılık vermek gerekir. "es-Selamu aleykum" diyene "ve aleykumusselam ve rahmetullahi ve berekatuhu" denmelidir. Verilen selamı alma durumunda olmayana selam vermek mekruhtur. Yemek yiyene, namaz kılana, Kur'an okuyana, hutbe dinleyene selam verilmemelidir. Kâfirlere selam verilmez. Açıktan açığa Allah'ın emrini çiğneyen ve bu halinde ısrarlı olana da selam verilmez.

Topluma verilen selama bir kişi karşılık verirse, diğerlerinin selam alma sorumluluğu kalkar. Selam getiren birinden selamı almak, mektupta yazılı selama ya mektupla ya da o anda sözle karşılık vermek gerekir. Eve girerken ev halkına selam verildiği gibi ayrılırken de selam vererek ayrılmak faziletli bir iştir. Boş bir yere girilirken de "es selamu aleyna ve ala ibadillahi's-Salihîn" diyerek selam verilir. Selam, müminin mümine yaptığı hayırlı bir duadır.

Karşılaşan iki Müslüman birbirlerinin ellerini tutarak musafaha eder. Peygamber'e (s.a.s.) salâvat okur, hal hatır sorarlar. Bu durumda olan kişiler henüz birbirlerinden ayrılmadan Allah onlara mağfiret eder.

Aksırana karşı hayır dua etmek. Aksıran kişi "elhamdülillah"-der, yanındaki müslüman "yerhamükellah" yani "Allah sana merhamet etsin " diye dua eder, aksıran kişi de "yehdîna ve

yehdîkumullah " yani Allah bizi de sizleri de hidayete daim kılsın" diye karşı duada bulunur. Buna "teşmît" denir.

Müslüman gittiği meclise temiz elbiseyle gitmelidir. Yaşlı ve bilgili kimselerden üstte oturmamalı, kendine söz düşmedikçe konuşmamalı, söylenilen faydalı şeyleri dinlemelidir. Sonradan gelenlere yer vermeli, birbirlerine karşı güler yüzlü, tatlı sözlü olmalıdır. Meclisten ayrılırken arkadaşlarından izin alarak ve selam vererek ayrılmalıdır. Bu kural cemiyet ve cemaat muaşeretindendir.

Müslümanlar uygun zamanlarda mümin kardeşlerini, büyüklerini ve yakın akrabalarını ziyaret etmeli, onların gönüllerini hoş etmeye çalışmalıdır. Ancak ziyaretin, çok uzun ve usandırıcı olmamasına özen göstermelidir. Ziyarete gelenlere imkân nispetinde ikram etmelidir. Allah'a ve ahirete inanan, misafirine izzet ve ikramda bulunmalıdır.

Müslüman, din kardeşinin davetine icabet eder, ziyaretinde bulunur. Böylece aralarında muhabbet artmış olur. Peygamber (s.a.s.), "Sizden birinizi kardeşi düğün yemeğine veya benzer bir ziyafete davet edince icabet etsin." buyurmuştur. Ancak bu tür yerlerde Allah'ın yasakladığı içki ve benzeri şeyler bulunuyorsa oraya gitmemelidir. Kötülükleri engelleyeceğine kanaat getirirse, gidebilir. Merasimler külfetten ve gösterişten uzak olmalıdır.

Müslümanlar, din kardeşleri yanlarına geldiklerinde, hürmet olsun diye ayağa kalkabilirler.Alim zatların ellerini öpmek caizdir. Ancak dünyalık bir menfaat elde etmek için el öpmek, boyun bükmek, hele hele dalkavukluk yapmak asla doğru değildir. Büyüklerin huzurunda yerlere kadar eğilmek ve yeri öpmek haramdır.

Müslümanlıkta komşuluğun büyük ehemmiyeti vardır. Komşu haklarına son derece riayet etmeli, onlara zarar verecek her türlü hareketlerden kaçınmalıdır. Kötülüklerinden, komşusu emin olmayan kimse gerçek mümin olamaz.

Hastaları ziyarette bulunmak, onların afiyetlerine dua etmek dinî bir görevdir. Hz. Peygamber (s.a.s.) bir hadisinde: "Beş şey vardır ki, kardeşine karşı Müslüman'a vazife olur. Bunlar da, verilen selamı iade, aksırana hayır dua, davete icabet, hastayı ziyaret ve cenazeleri mezara kadar takip etmektir." buyurmuştur. Müslümanlar, vefat eden din kardeşlerinin cenazelerini kabirlerine kadar üzüntülü ve düşünceli götürüp kabre defnederler, haklarında rahmetle duada bulunurlar. İmkân buldukça Müslüman'ın cenaze namazını da kılmalıdır. Kabirlerini ziyaret ederek haklarında hayır duada bulunmak bir vefa borcudur. Ancak kabir ziyaretleri İslamî ölçüler içerisinde olmalı, aşırı tazim hareketlerinden sakınılmalıdır. Kabir ziyareti insana ölümü ve geleceğini hatırlatır, uyanmaya vesile olur.

Evlere ve odalara girerken usule riayet etmek gerekir. Allah Müslümanları yüksek bir adab-ı muaşeretle terbiye etmiştir. Evlere girmeden izin isteme adabı ve ev halkına güven verip onlardan kuşkuyu gidermek için girmezden evvel selam verme adabını getirmiştir.

"*Ey inananlar, kendi evlerinizden başka evlere, izin alıp halkına selam vermeden girmeyiniz. Herhalde bunun, sizin için daha iyi olduğunu düşünüp anlarsınız.*" "*Eğer orada kimseyi bulamazsanız size izin verilinceye kadar içeri girmeyin. Bu sizin için daha iyidir...*" (Nur, 24/27-28). Aynı şekilde erginlik çağına erişmemiş çocuklarla, hizmetçilerin başkalarının odalarına girerken izin almaları yolunda eğitilmeleriyle, bunların girmesinin ancak hangi vakitlerde olabileceği de belirtilmiştir:

"*... Sizden henüz erginlik çağma erişmemiş çocuklar üç vakitte sizden izin istesinler. Sabah namazından önce, öğlenden sonra elbisenizi çıkarıp yatacağınız vakit ve yatsı namazından sonra. Bunlar, sizin üstünüzün açılabileceği üç vakittir. Bunun dışında ne size ne de onlara bir günah yoktur.*" (Nur, 24/58)

İşte böylece İslam, gerek başkaları için gerek ev halkı için çiğnenmesi asla doğru olmayan özel bir dokunulmazlık koymuştur. İslam'da devletin temeli aile olduğundan, insanlar evlerinde yabancı kimselerin anî baskınlarına maruz bırakılmaz. Ancak ev sahiplerinden izin isteyip, onların müsaadesi alındıktan sonra girilebilir.

Müslüman'ın davranışları yumuşak ve yavaş olmalıdır. Bu muaşeret kuralı için Kur'an-ı Kerim'de tavsiye ve emir buyrulan açık ve anlaşılır şu ayet ne güzeldir: "*İnsanları küçümseyip yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kendini beğenip övünen kimseyi sevmez. Yürüyüşünde mutedil ol, sesini de kıs. Çünkü seslerin en çirkini eşeklerin sesidir.*" (Lokman, 31/18-19)

Müslüman doğru sözlü olmalıdır. Kur'an-ı Kerim, Müminlerin doğru ve dikkatli konuşmasını, söyleyecekleri sözü ölçülü ve bu sözün nereye varacağını düşünerek söylemelerini emretmekte ve onları salih amele yol açan güzel söz söylemeye yönlendirmektedir. Çünkü Allah, doğruların, doğru sözlülerin yardımcısıdır. Doğru sözlülerin hareketlerini hatadan korumayı, işlerini düzeltip yoluna koymayı kendilerine bir mükâfat olarak vaat etmiştir. Bu güzel davranışı yerine getiren müminin hatalarını Allah'u Teâlâ'nın bağışlaması ne engin bir rahmettir. İnsanoğlunu da ancak Allah'ın bu bağış ve rahmeti kurtarabilir: "*Ey inananlar, Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin ki Allah işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve Rasülüne itaat ederse büyük bir başarıya erişmiş olur.*" (Ahzab, 33/71)

Müslüman israf etmemelidir. İsraf, herhangi bir şeyi gereğinden fazla kullanmak demektir. "*...Yeyin, için fakat israf etmeyin, Allah israf edenleri sevmez.*" (A'raf, 7/31) buyrulmaktadır. Yine "*... Allah, israfçı ve yalancı kişiyi hidayete erdirmez.*" (Mü'min, 40/28) düsturu yer almaktadır. En'am Süresi 141. ayeti de yine bu hükmü beyan etmektedir: "..israf etmeyin, çünkü Allah israf edenleri sevmez."

İnsan iyilik yaparken de israf yapmamalıdır, "*... onlar infak ettikleri zaman bile israf etmezler.*" (Furkan, 25/67)

Ayrıca:

Kusurları bağışlamak, her işi güzel bir niyetle ve saf bir kalp ile yapmak.

Büyüklerin dine uygun emirlerine itaat etmek, halkın itimadını ve güvenini kazanmak.

İnsanlara karşı mütevazı olmak, sözünde durarak ahdine vefa göstermek.

Lüzumsuz ve kalp kırıcı sözlerden sakınmak.

Kızgınlık ve şiddetten sakınarak yumuşak huylu olmak.

Dostluğa önem vermek, iyiliklere karşı teşekkür etmek.

Şaka ve nüktelerinde bile ahlak dışı olmamak, başkalarını kötülemekten kaçınmak, kendini yüksek görmemek, içi başka dışı başka olmamak.

Yaptığı iyilikleri başa kakmamak, ağır başlı ve vakur olmak, koğuculuk yapmamak gibi güzel meziyetler insanlar arasında saygınlık ve muhabbet doğurur.

Bunlara riayet etmek İslam'ın ortaya koyduğu muaşeret adabındandır.

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 4

HAZRETİ ALİ (RA)

599 yılında Mekke'de dünyaya geldi. Hz. Ali Efendimiz; Peygamber Efendimiz (sav)'in amcası Ebu Tâlib'in oğludur. Annesinın adı Fâtıma'dır.

Peygamber Efendimiz (sav); dedesi Abdulmuttalib'in vefatından sonra yedi yaşından itibaren Ebu Talib'in yanında kaldı. Hz.

Ali'nin annesi Fâtıma; Peygamber Efendimizi, yirmi beş yaşına kadar bakıp büyüttü.

Hz. Ali (ra); dört beş yaşına kadar babasının yanında kaldı; Peygamber Efendimiz, Hz. Hatice ile evlenince onlarla beraber yaşadı. Hz. Ali; Peygamber Efendimizin evlatlığı olarak büyüdü On bir yaşında İslâm'ı kabul etti. Hz. Hatice'den sonra İslâm dinini kabul eden ikinci kişi ve ilk çocuk unvanlarına sahiptir.

Hz. Ali (ra) çocukluk ve gençlik yıllarını Efendimiz (sav)'in yanında geçirdi.

Peygamber Efendimiz; İslâm'ı dâvete başlayınca, Hz. Ali; Efendimizin muhafızlığını üstlendi. Hz. Ali belinde kılıcıyla yirmi dört saat; Peygamber Efendimizin yanında nöbet tuttu, O'nunla her yere gider, Efendimiz (sav)'i korurdu.

Hz. Ali; orta boylu, yakışıklı, geniş omuzlu ve pazulu idi. Çok güçlüydü. Elinden kimse kurtulamazdı. Tuttuğu adam nefes almakta zorlanırdı.

622 senesinde Mekke'deki Müslümanlar, Medine'ye hicret ettiler, Mekke'de sadece Peygamber Efendimiz ile Hz. Ebubekir kaldı. Bunu fırsat bilen Mekkeli kâfirler; kırk tane güçlü genci, Peygamber Efendimiz'i öldürmekle görevlendirdiler. Gençler; geceleyin Efendimiz (sav)'in evini kuşattılar. İçerde Efendimiz ile Hz. Ali vardı. Cebrail Aleyhisselâm durumu Peygamber Efendimiz'e bildirdi. Gece Mekke'yi terk etmelerini söyledi. Peygamber Efendimiz; Hz. Ali'yi yerine yatırdı. Hırkasını da Hz. Ali'nin üzerine örttü. Böylece dışardan bakan Mekkeliler; Peygamber Efendimiz'in yatağında olduğunu zannedeceklerdi. Kapıda kafirler nöbet tutuyorlardı; evin etrafı sarılmıştı. Efendimiz (sav), Allah'ın kendisine vahyettiği üzere Yâsin suresinin bir kısmını okuyarak kapıdan çıktı; müşriklerin üzerine bir avuç kum serpti,

aralarından geçip gitti. Bu bir mucizeydi. Kapıda nöbet tutan kafirler; oldukları yerde uyuyup kalmışlardı.

Sabah olunca Ebu Cehil oraya geldi. Ebu Cehil; gençleri görünce irkildi. Adamlar sanki ölmüş gibi duruyorlardı; gençlere yaklaştı. Birini dürttü. Genç bir ağaç kütüğü gibi devrildi. Yere düşen genç uyandı, kendine geldi. Diğerlerini de uyandırdılar. Ebu Cehil, öfkeden kuduruyordu; "*Sizi buraya uyuyasınız diye mi koydum? Sizi içi boş beş para etmez hurma kütükleri. Şimdi Muhammed de içerde değildir. Çıkıp gitmiştir evden. Ne demişler; çocuğu işe gönder, peşinden sen de git.*"

Gençlerden birisi pencereden içeri baktı. Ebu Cehil'e döndü; "*Muhammed içerde uyuyor.*"

Ebu Cehil; "*Sabah oldu. Daha fazla burada duramayız. Hemen i*çeri girip Muhammed'i öldürün*!*"

Gençler kapıyı kırıp içeri girerler. Yatağa doğru yöneldiler. Ellerindeki kılıçlarla yatakta yatana saldıracaklarken içlerinden birisi bağırdı; "*Durun! Bu Muhammed değil. Bu Ali*".

Herkes dona kaldı. Ebu Cehil de içeri koştu. Hz. Ali'yi görünce şaşırdı. İki genç; Hz. Ali'yi kollarından tutup ayağa kaldırdı. Ebu Cehil öfkeden deliye dönmüş bağırarak konuşuyordu.

"*Çabuk söyle! Muhammed nerde?*"

Hz. Ali; "*Gördüğünüz gibi burada değil.*"

"*Hayır yalan söylüyorsun. Akşam eve girerken izledik O'nu.*"

"*O zaman arayın evi.*"

Evi aradılar. Ama Hz. Ali'den başka kimseyi göremediler.

Ebu Cehil; "*Bu adam buhar olup göğe yükselmedi ya!*"

Mekkeli gençlerden birisi atıldı; "*Lât'a yemin olsun ki; gece bu evden kimse çıkmadı.*"

Ebu Cehil genci yakasından tutup fırlattı; "*Sizin kendinizden haberiniz yok. Bir de evden çıkan olmadı diyorlar. Defolun gözümün önünden!*"

Hz. Ali (ra), kendi canını ortaya koyarak, ahir zaman Nebi'sinin Medine'ye hicret etmesine vesile oldu. Hz. Ali; kâfirleri oyalarken, Peygamber Efendimiz (sav), Hz. Ebubekir ile Medine'ye doğru yola çıktı.

Mekkeliler Hz. Ali'yi üç gün hapsedip sorguladılar. Ama bir şey çıkmadı.

Efendimiz; çoktan Medine'ye ulaşmıştı. Hz. Ali'nin Mekke'de kalmasının bir amacı da Peygamber Efendimizin evinde bulunan emanetleri sahiplerine iade etmekti. İnsanlar, değerli eşyalarını ve paralarını; güvendikleri insanlara teslim ederlerdi. Mekke'de güvenilir insan Peygamber Efendimiz bilinirdi.

Efendimiz (sav), Mekke'den Medine'ye hicret ederken, yanında kendisini öldürtmek isteyen Ebu Cehil'e ait emanetlerin bile bulunduğu rivayet edilir.

Hz. Ali de; Efendimiz (sav)'in emrine uyarak, kendisini öldürmek isteyen insanlara emanetlerini teslim etmek için Mekke'de kaldı.

Hz. Ali; serbest bırakıldıktan sonra; Mekkelilere ait emanetleri sahiplerine teslim etti. Kendisini öldürmek üzere kapısına dayananların kapısını, O; şimdi emanetlerini iade etmek için çalıyordu. Hz. Ali'nin bu davranışı, birçok Mekkelinin kalbinin yumuşamasına sebep oldu. Mekke'deki işlerini bitiren Hz. Ali; Medine'ye doğru yola çıktı. Birkaç gün önce O'nu öldürmek için arayanlar, şimdi karşısına çıkmamaktaydılar. Hz. Ali; bir hafta sonra, Medine'ye ulaştı.

Üstü başı toz toprak içindeydi. Aç ve susuzdu. Yorgundu, ayakları yara içindeydi. Peygamber Efendimiz; O'nu görünce çok sevindi.

Efendimiz (sav), O'nu kızı Fâtıma annemiz ile evlendirerek ödüllendirdi.

Hz. Ali; Medine'de iken de Peygamber Efendimiz'in muhafızlığını yapmaya devam etti. Evde, mescitte, her yerde; Hz. Ali, daima Peygamberimizin yanından bulundu.

Hz. Fatıma ile evlendikten sonra da Hz. Ali'nin geçimini; Peygamber Efendimiz temin etti. Hz. Ali; Peygamberimizin hem damadı hem de evlatlığı idi. Hz. Ali; bütün gününü Peygamber Efendimizin yanında, O'nu korumakla geçirdiğinden; başka bir işle uğraşma imkânı da yoktu.

Günün neredeyse her saatinde Peygamber Efendimizin yanında olan Hz. Ali; Kur'an'ı iyi öğrenme fırsatı buldu; ve Peygamberimizden ilim öğrendi.

Efendimizin vefatından sonra; üç halifeye de; Hz. Ebubekir, Ömer ve Osman'a danışmanlık yaptı.

Halifelerin bir sürü danışmanları olurdu. Ama bunlar arasında Hz. Ali'nin yeri ayrıydı. Halifeler, dini meseleleri Hz. Ali'ye sorar; O'ndan fetva alırlardı.

Hatta Hz. Ömer; Hz. Ali'yi, baş kadı; yani bir nevi bugünkü adalet bakanı olarak tayin etmişti.

Hz. Ömer; zamanında mahkemeler kuruldu, değişik vilayetlere kadılar yani hakimler tayin edildi. Bu mahkemelerde verilen kararlara itiraz edenler, Hz. Ali'ye başvuruyorlardı. Kimsenin çözemediği meseleler de Hz. Ali'ye sorulurdu.

Hz. Ali; bir taraftan halifelere danışmanlık yaptı, diğer yandan da halifelerin güvenliğini sağladı. Hz. Osman döneminde yeni Müslüman olmuş ve İslâm'ı benimsememiş olanlar, cahil insanları kışkırtıyordu. Medine işgal edildi, Halife Hz. Osman'ın evi de asiler tarafından kuşatıldı. Bu tehlikeli dönemde; Hz. Ali, oğulları Hz. Hasan ve Hz.Hüseyin'i, Halife Hz. Osman'ı

korumakla görevlendirdi. Kendisi de arada nöbet tutar, nöbetçileri teftiş ederdi.

3. Ders / Kavramlar

İYİLİK (BİRR, HAYIR, SALİH AMEL VE İHSAN)

İyilik anlamı, Kuranı Kerim'de "**birr**", "**salih amel**", "**hayır**", "**ihsan**" ve "**maruf**" kelimeleriyle ifade edilmiştir. İyi ve güzel işler yapmak ve Allah'ın farzlarının topluma uygulanması için çalışmak; diğer taraftan da iyiliğin aksi olan "**münker**" ve "**fahşâ**" ile mücadele etmek emredilmiştir.[168]

İyilik kavramının en mükemmel ve ulvi ifadesi "**salih amel**" ve "**ihsan**" kelimeleridir. Bu kavramlardan, yapılan bir şeyin iyi olarak nitelendirilebilmesi için bazı şartları taşıması gerektiği anlaşılmaktadır. Yani iyi olduğunu düşünerek yaptığımız her şey gerçek anlamda iyilik olmayabilir. Yine bir iş yaparken; o işi iyi niyetle yapmak veya şeklen Allah'ın emirlerine uygun olarak yapmak gerekli ama yeterli değildir ki biz gerçek anlamdaki iyiliğe "**hayır**" veya "**salih amel**" diyoruz. Bir başka ifade ile maruf yani salih amel ve hayır; iyilik kelimesinden daha üstün ve daha özel bir anlamı ifade eder. Hadisi şerifleri ve toplumsal şartları da dikkate aldığımızda salih amelin yani iyiliğin şartlarını şu şekilde özetleyebiliriz:

1. ***Meşru olması:*** Salih amelin ilk şartı, Allah ve Resulü'nün koyduğu haram ve helal şartlarına riayet edilerek yapılmasıdır.
2. ***İnsanlara dünya için de ahiret için de yararlı olması:*** Bu durumda sadece iyi niyet yeterli değildir. İyi niyetle yaptığımız gereksiz ve faydasız işler, iyilik kabul edilse de salih amel sayılmaz. Bu yüzden Allah Resulü as, faydasız

[168] Âli İmrân, 104.

olan ilimden Allah'a sığınmış; imanın tam olmasını da boş işlerin terkedilmesi şartına bağlamıştır.

3. ***İnsanların ihtiyaçlarına ve şartlara uygun olması:*** Bu durumda suya ihtiyacı olan bir adama altın vermek, salih amel kabul edilemez. Tebliğ için de durum böyledir. İman konularına muhtaç olan bir adama nafileleri anlatmak da yine salih amel yani iyilik değildir.
4. ***Faydasının sürekli olması:*** Salih amel, sadakayı cariye olarak da isimlendirilmiştir. Her ne kadar her iyilik için sevap verilse de aslolan yapmış olduğumuz işlerin kalıcı olmasıdır.
5. ***Tam olması:*** Eksik işlerden ecir alırız ama muradı ilâhî, yaptığımız her işin tam ve mükemmel yapılması yönündedir. Mülk Suresi 2. Ayeti kerimede bize "ihsan" yani her işi en mükemmel ve en güzel şekilde, tam ve en yararlı olarak yapmamız emredilmiştir. Örneğin çok güzel yemek yaparız ama tuz olmazsa, o yemeğin karın doyurmak haricinde bir güzelliği olmaz.
6. ***Ölçülü olması:*** İnsanlara ihtiyaçları olmayan şeyleri vermek iyilik olmadığı gibi ihtiyacı olanı vermemek de iyilik değildir. Yine yemek ve tuz örneğinde, tuzun gereğinden az veya fazla atılmasının ya da tuz yerine şeker konmasının bir faydası yoktur.
7. ***Allah rızası için yapılmış olması:*** Bir iyiliğin, Allah'ın karşılığında en üst makamları vadettiği ihsan ve salih amel sayılabilmesi için; o ameli, birine şirin görünmek veya başka bir dünyevi beklenti ile veya şartlara ve ortama göre değil, karşılığını sadece Allah'tan bekleyerek ve Allah'ın emirlerine uygun olarak yapmak gerekir. Bu durumda bir amelin Allah rızasına uygun yapılmış olması için niyet yeterli

değildir. Aksine aynı amelin yukardaki şartları taşıması ve özellikle de Allah'ın emirlerine uygun olarak yapılması lazımdır.

İyiliğin ve salih amelin en üst mertebesi ise ihsandır demiştik. İhsanın bir diğer önemli şartı; ihtiyacı olduğu halde yardım etmek, kendisi için istediğini mümin kardeşi ve hatta tüm insanlar için istemek, kendi hoşuna gitmeyen şeylerin başkasının da başına gelmesini istememek ve son olarak en sevdiği şeylerden vermektir.

14. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

ALLAH İÇİN SEVMEK VE ALLAH İÇİN BUĞZETMEK

Ebû Zerr (ra)'dan rivayetle, Allah Resulü (sav) şöyle buyuruyorlar: "*Amellerin en üstünü Allah için sevmek ve Allah için buğz etmektir.*"[169]

Hadiste bir mü'minin hem Allah için seveceği dostları ve hem de Allah için buğz edeceği düşmanlarının olması gerektiğine işaret var. Mü'min, bir kimseyi yüce Allah'a itaat etmesinden dolayı nasıl seviyorsa, aynı şekilde o kişi Allah Teâlâ'ya karşı geldiğinde de ona kızması gerekir.

Normalde sevgi ve nefretten her biri kalpte saklıdır, ancak galebe anında dışa vurur. Sevginin ağır bastığı bir durumda, yakınlaşmak, uyum sağlamak gibi, sevenlerin fiilleri kişide belirir ki, buna muvâlât (dostluk) diyoruz. Nefretin ağır bastığı durumda

[169] Begavî, Mesâbîhu's-Sünne, c. 1, s. 123, Hd. 30; Ebû Dâvûd, Sünen, c. 4, s. 198, Hd. 4599; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c. 5, s. 146, Hd. 21341; Münzirî, Terğîb ve't-Terhîb, c. 4, s. 14, Hd. 4593; Tebrizî, Mişkâtü'l-Mesâbîh, c. 1, s. 7, Hd. 32; Aliyyü'l-Kârî, Mirkâtü'l-Mefâtîh, c. 1, s. 107, Hd. 32

ise, uzaklaşma ve muhalefet gibi kızgın kişilerin eylemlerine de "düşmanlık" (mu'âdât) derler.[170]

"Buğz (öfke, nefret) hangi yolla ortaya konulabilir?" diye sorulursa, şöyle cevap verilir: Öfkeli tavrın ortaya konulması ya sözde veya fiilde (eylemde) olur. Söz ile buğzun belirtisi, bazen kızılan kimse ile sözü-sohbeti kesip konuşmama ve bazen de ona sert ifadelerle konuşmak şeklinde ortaya konulur. Buğzun fiildeki belirtisi ise, bazen ona yardıma koşmayı kesmek ve bazen de tuttuğu günah ve masiyet yolunda, direkt kendisini etkilemeyecek tarzda onun kötülüğüne çalışmak, işini bozmak ve gayelerini boşa çıkarmak suretiyle olur. Tabiî burada, küçük yahut büyük olsun, buğz edilen kişinin kasten günah işlemiş olması şartı aranır.

Günahkâra Karşı Tavır: Öfke mi, Merhamet mi?

Ümmetin ilk dönemlerinde yaşayan büyük zatlar, zalim ve bid'atçılara ve günahı, başkasını rahatsız edecek derecede yüce Allah'a isyan eden herkese karşı öfke ve düşmanlık tavrının ortaya konulması noktasında görüş birliğine varmışlar. Ancak nefsine zarar verecek derecede Allah'a âsi olan günahkârlar hakkında ihtilâf etmişler.[171] Kimi ona acıyarak bakmış ve ondan yüz çevirmemiştir, kimisi de, "*Allah'a ve ahiret gününe inanan bir topluluğun, babaları, oğulları, kardeşleri yahut akrabaları da olsa Allah'a ve Resulüne düşman olanlarla dostluk ettiğini görmezsiniz*" (Mücâdele, 22) âyetini delil alarak ona katı davranmış ve küsüp terk etme yolunu tercih etmiş. Bu âyet, Allâh'a karşı isyan özelliği taşıyan çirkin fiilleri işleyen kimseleri -yakın akraba da olsalar- terk etmek gerektiğine işaret etmekte. Burada dostluğu kesip dargın

[170] Bkz. Gazzâlî, İhyâü Ulûmiddîn, c. 2, s. 166

[171] Bkz. Gazzâlî, İhyâü Ulûmiddîn, c. 2, s. 167-168

davranmak, ta'zîr cezası gibi, işlediği günaha karşı onu bir nevi cezalandırma ve terbiye amaçlıdır.

Günah işleyene acıyarak bakmak, kişiyi ilgisizliğe götürür. Çünkü günahlara göz yummaya sevk eden sebeplerin çoğu, yaranma ve gönülleri hoş tutmaya, günah işleyen kişinin nefretinden ve kendisine yabancılaşmasından korkmaya dayanır.

Buğzu Hak Edenler ve Allah İçin Buğzun Mertebeleri

"Günahkârlar ve fâsıklar da aynı seviyede olmayıp aralarında çeşitli mertebeler bulunmakta. Hepsi hakkında aynı yolu tutup, aynı tavrı mı göstereceğiz?", buna şöyle cevap verilir:

Allah'a karşı gelen kimse, ya inancında isyan hâlindedir veya sadece amelinde O'nun emrine muhâlif hareket etmektedir. İnancında Allah'a muhalefet eden kimselerden:

Birincisi: Başkalarını da kendi bozuk inancına çağıran bid'atçıdır. Bid'atçının icat ettiği bid'at, onun tekfîrini gerektirecek derecede bozuk ise onun durumu zimmîden de kötüdür. Eğer icat ettiği bid'at, tekfîri gerektirmeyen bir bid'at ise, durumunun, Allah katında kâfirden daha hafif olacağında şüphe yoktur. Dünyada ona karşı kâfirden daha katı muamele edilir. Zira kâfir olması sebebiyle sözüne inancını kabul etmediklerinden dolayı itibar edilmez, kâfirin şerri başkalarını etkilemez. İnsanları bid'atına çağıran ve kendisinin hak üzere olduğunu savunan bid'atçının şerri ise, halkı iğvâsı (kandırması) sebebiyle başkalarını da etkiler. Bid'atçıya buğzu ve düşmanlığı açık etmek, onunla ilişkiyi kesmek, bid'atını kötülemek ve insanları ondan nefret ettirmek müstehaptır. Eğer bir topluluk içindeyken selâm verirse, insanları ondan uzaklaştırmak ve bid'atını kötü göstermek için selâmına cevap vermemek evlâ (daha iyi) olur.

İkincisi: Kendi bid'atına insanları çağıramayan acemi bid'atçıdır. İlk etapta ona hemen katı davranmamak, aksine yumuşak

sözlerle ona nasihat etmek gerekir. Çünkü avamın gönlü, çabuk etkilenir. Eğer nasihat fayda vermezse, bid'atını küçük düşürmek için ondan yüz çevirmek müstehab bir davranış olur. Zira bid'at kötülenmez ve yerilmez ise, halk arasında yayılır ve fesâdı ortalığı kaplar.[172]

Bu hususta Şeyh Alâüddîn Simnânî şöyle demektedir: "Bid'at ve hevâ ehli birinden bir şey alıp veren ve herhangi bir sünneti küçümseyen birini gören Müslüman kişinin yapması gereken; o kişiyi terk edip ondan uzaklaşmak olmalı. Hem diri ve hem de ölü iken onu terk eder. Karşılaştığında ona selâm vermediği gibi, bid'atını bırakıp hakka dönünceye kadar onun verdiği selâmı almaz. Öldüğünde de onun cenazesini teşyî' (uğurlama) etmez."[173]

Üç geceden fazla bir müslümana küsmenin yasaklanması, aralarında arkadaşlık ve kardeşlik hakları bulunan iki kişinin, dinî bir konudan kaynaklanmayıp, şahsi kusurlar nedeniyle olan küslüklerine dairdir. Bid'at ve hevâ ehlini yalnız bırakmanın süresi, onlar tevbe edinceye kadar devam eder.[174]

Sahâbe, tâbiîn (sahabe gören müslüman) ve tebe-i tâbiîn (tabiini gören müslüman) ile Ehl-i sünnet âlimleri, bid'at (Peygamberimiz zamanında olmayan bir şeyi ibadet olarak yapmak) ehline karşı tavır alma ve onları yalnız bırakma konusunda ittifak etmiş, görüş birliğine varmışlardır. Mesela bunlardan Sehl, Allahü Teâlâ'nın, "*Allah'a ve ahiret gününe inanan bir topluluğun, Allah'a ve Resulüne düşman olanlarla dostluk ettiğini görmezsin*"(Mücâdele: 22) âyetini şöyle tefsir eder: "Gerçek imana sahip olup, tevhidde samimi olan bir kimse, bid'atçı biriyle birlikte oturmaz ve onunla yemek yemez. Aksine ona karşı olan

[172] Bkz. Gazzâlî, İhyâü Ulûmiddîn, c. 2, s. 168-169
[173] Begavî, Şerhu's-Sünne, c. 1, s. 224
[174] Begavî, Şerhu's-Sünne, c. 1, s. 224

düşmanlığını ve buğzunu gizleyemez. Bid'atçıya yaranmaya çalışan kimsenin kalbinden Allah yakîn halâvetini (güçlü iman tadını) giderir. Allah Teâlâ, bid'atçının yüzüne gülen kimsenin kalbinden iman nurunu çekip çıkarır."[175]

Sevrî'den şöyle bir söz nakledilir: "Bid'atçıyı dinleyen kimseyi, yüce Allah dinlediği şey ile yararlandırmaz…"[176]

Fudayl şöyle der: "Bid'at sâhibine sevgi besleyenin amelini Allah iptal eder ve kalbinden İslâm nurunu çıkarır."[177] Yine onun sözü: "Bid'atçı ile oturup kalkan kimseden uzak durun."[178] Başka bir sözü: "Bid'atçıyı gördüğünde yolunu değiştir."[179]

Ebû Hureyre'den gelen rivayette şöyle anlatılır: Kıyamet günü kişi, tanımadığı bir başkasının yakasına yapışır. O adam; "*Sana ne oluyor? Niye yakama yapışıyorsun, daha önce seni hiç görmemiştim?..*" sözleriyle şaşkınlığını ortaya koyar. Bunun üzerine adam şu cevabı verir: "*Aksine bir gün sen beni kötü bir hâl üzere gördün ve o hâlimi değiştirmek için hiçbir şey yapmadın!*"[180]

Bu, çok az insanın kurtulabileceği çok kritik ve tehlikeli bir durumdur. Çünkü her zaman birçok çirkin fiiller açıktan işlendiği

---

[175] Sülemî, Tefsîr, c. 2, s. 315; Nesefî, Medârikü't-Tenzîl, c. 3, s. 453; Alûsî, Rûhu'l-Meânî, c. 14, s. 229; Aliyyü'l-Kârî, Mirkâtü'l-Mefâtîh, c. 4, s. 1587

[176] Hatîb-i Bağdâdî, El-Câmiu Li-Ahlâkı'r-Râvî, Riyad: Mektebetü'l-Meârif, 1403 h. c. 1, s. 138; Ibnü'l-Cevzî, Telbîsü Iblîs, Beyrut: Dâru'l-Fikr, 2001, s. 15

[177] Kurtubî, El-Câmiu Li-Ahkâmi'l-Kur'ân, c. 7, s. 13 ve c. 7, s. 141; Ebû Nuaym Isfehânî, Hilyetü'l-Evliyâ, c. 8, s. 103; Ibn Hacer Heytemî, Savâiku'l-Muhrika, c. 2, s. 709; Zehebî, Siyeru Alâmi'n-Nübelâ, c. 7, s. 402 ve c. 8, s. 435; Ebû Ya'lâ, Tabakâtü'l-Hanâbile, c. 2, s. 42; Ibnü'l-Cevzî, Telbîsü Iblîs, c. 1, s. 15

[178] Ebû Nuaym Isfehânî, Hilyetü'l-Evliyâ, c. 8, s. 103; Ebû Ya'lâ, Tabakâtü'l-Hanâbile, c. 2, s. 42; Ibnü'l-Cevzî, Telbîsü Iblîs, c. 1, s. 15

[179] Ebû Nuaym Isfehânî, Hilyetü'l-Evliyâ, c. 8, s. 103; Ebû Ya'lâ, Tabakâtü'l-Hanâbile, c. 2, s. 42; Ibnü'l-Cevzî, Telbîsü Iblîs, c. 1, s. 15

[180] Bkz. İbnü'l-Hâc el-Abderî, Medhal, c. 1, s. 81

hâlde, düzeltme yoluna gidilmez, aksine nefisler alıştığı ve onları işleyenlere ısındığı için sükûtla geçiştirilir. Onun için âlimlerden biri şöyle demiştir: "Ben çirkin fiillerin ve bid'atların çoğalmasına aldırış etmiyorum. Fakat kalplerin bu tür fiil ve bid'atlara alışıp ısınmasından korkuyorum. Zira nefsler, sürekli karşılaştığı şeylere alışır ve insanlar, içlerinde ona karşı sıcaklık duymaya başlar. Nefsi alıştığı şeye karşı etkilemek ise çok nadir bir durum olur."[181] Münkere karşı çıkmak hususunda vârid olan şu hadis de bunu izah eder.

Ebû Sa'îd'den rivayet edilen hadiste Aleyhissalâtü Vesselâm şöyle buyurur: "*Sizden biriniz, bir münker (kötülük) gördüğünde onu eli ile düzeltsin. Buna gücü yetmiyorsa dili ile düzeltsin. Buna da gücü yetmiyorsa kalbi ile (buğz etsin)! Bu sonuncusu, imanın en zayıfıdır.*"[182]

Yani imanın en zayıfı, mü'minin, gördüğü çirkin fiil karşısında, kalbinde duyduğu rahatsızlık, nefret ve tiksinmedir. Ki o da, genellikle nadir bulunan bir şeydir. Zira her zaman görüp durduğu şeylere karşı insan nefsinde bir alışkanlık ve hatta sıcaklık peydah olmaya başlar ve bu durum, giderek imanın en zayıf noktası olarak kalpte duyulan rahatsızlık, nefret ve tiksinmeyi de yok eder.

"Kûtu'l-Kulûb"da zikr edilen Hasan-ı Basrî'ye ait şu söz de konuyu daha fazla açıklayıcı niteliktedir: "Ben ilk defa bid'at işlendiğini gördüğümde, kan işemeye başladım. Bir süre sonra bu

---

[181] İbnü'l-Hâc el-Abderî, Medhal, c. 1, s. 48

[182] Birçok kaynakta geçmektedir. Müslim, Sahîh, c. 1, s. 69, Hd. 49; Tirmizî, Sünen, c. 4, s. 469, Hd. 2172; Ebû Dâvûd, Sünen, c. 1, s. 296, Hd. 1140; İbn Mâce, Sünen, c. 2, s. 1330, Hd. 4013; Begavî, Mesâbîhu's-Sünne, c. 3, s. 407, Hd. 3983

kanın kırmızılığı gidip sararmaya başladı. Daha sonraları ise eski hâline geri döndü."[183]

Dikkat edilirse, ilk önce imanı güçlü ve görüşü sağlam iken, önceden alışmadığı bir durum hakkındaki rahatsızlığı, onun mizacına tesir ediyor ve etkisini idrarında gösteriyor. Zira insanın mizacı bozulduğu vakit, bu bozulmanın eseri idrarında görülür. Görmez misin ki, doktorlar da, hastalığı çoğu zaman hastanın idrarı ile teşhis ederler.

Bid'at işlenmeye devam edilip, kendisi de bu gidişatı değiştiremeyince, ilk rahatsızlığın derecesi düşmeye, nefsin bağışıklığı sebebiyle kalpte kalan rahatsızlık oranında bir belirti göstermeye başlamış, bir süre sonra ise nefsi, tümüyle ortama uyum sağlamıştır. Kalb ile inkârın farziyeti, hiçbir şekilde kuldan düşmez, zira ona bir engel yoktur ve ister eli yahut diliyle karşı koymaya gücü yetsin, isterse böyle bir güçten mahrum olsun, imanı zayıf olandan başkası onunla yetinmez. Güç yetiremediği durumda o kişiden günah yükü düşer ve o zayıf imanıyla kalır. Münker çoğalıp ortalığı kapladığı vakit, mü'minin ona mani olmaya gücü yetmez. Bu durumda o da susar ve hiçbir şey konuşmaz. Zira yüce Allah'ın; "*Allâh Teâlâ hiçbir nefse kapasitesinin üstünde bir görev yüklemez*" âyetinde buyurduğu gibi, teklîf (sorumluluk), kapasite orantılıdır.

İbni Mes'ûd (ra) rivayet ediyor:

Allah'a isyan bayrağını açanlara kalben kızmakla Allah'a yaklaşmaya çalışınız. Onları asık yüzle karşılayınız. Onlara kızmakla Allah'ın hoşnutluğunu arayınız. Onlardan uzaklaşmakla Allah'a yaklaşmaya çalışınız.[184/185]

---

[183] Anılan kaynakta böyle bir söze rastlayamadık. Bkz. İbnü'l-Hâc el-Abderî, Medhal, c. 1, s. 49. (Not: Bu sözün devamındaki değerlendirme de aynı kaynaktan alınmıştır.)

[184] İbn-i Şahin

[185] *Şeyh Ahmed Er Rumi/Mecalisü'l Ebrar*, Misak Dergisi, Sayı: 258

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 5

HZ. ABDURRAHMÂN BİN AVF (RA)

576 senesinde Mekke'de doğdu. Babası Haris; annesi ise Şifâ'dır. Gençliğinde ticaretle uğraşırdı.

Çok zengin ve cömert biriydi. Elinde ne var ne yoksa fakirlere dağıtırdı, mallarını İslâm için harcadı. Ama kısa sürede Allah kendisine yine zenginlik veriyor; dağıttığından daha fazla kâr ediyordu.

Uzun boylu, güzel yüzlü ve sevimli, sempatik bir zattı.

Hz. Ömer'in danışmanıydı. Siyasi, idari ve mali işlerde uzmandı. Hz. Osman'ın halife seçilmesinde; istişarelere başkanlık etti. Hz. Ömer döneminde; siyasî etkinliği fazlaydı. Bir taraftan Hz. Ömer'e danışmanlık yaparken diğer taraftan da vali ve yöneticileri denetlerdi. Hz. Ömer; Hz. Abdurrahman'ı kendisine yakın bulurdu. Halife Hz. Ömer; her gece Medine sokaklarında dolaşır; insanlardan ihtiyaç sahibi olanları tespit ederdi. Hz. Ömer; gündüz de Medine sokaklarında; esnafı ve pazarı denetlerdi. Abdurrahman bin Avf da; bu gezi ve denetimlerde çoğu zaman Halife'ye eşlik ederdi.

Hz. Ömer: "***Dünyada yüküme ortak oluyorsun ama ya Allah'ın huzurunda benim günahımı yüklenip beni kurtarabilecek misin? Şimdi bana izin ver. Bu çuvalı taşıyayım da belki günahlarıma kefaret olur da Allah beni affeder.***"

Abdurrahman bin Avf; insanların dertlerini dinler, sıkıntılarını çözerdi. İnsanlar Hz. Ömer'e söylemeye çekindikleri şeyleri Hz. Abdurrahman'a anlatırlar, şikâyetlerini de O'na iletirlerdi.

652 senesinde vefat etti. Cenazesini bizzat Hz. Osman kıldırdı.

3. Ders / Kavramlar

HÂKİMİYET-HÜKÜM

Yönetmek ve sahip olmak anlamlarına gelen Hâkim kavramı, Rab ve Melik isimleri ile birlikte zikredilmelidir. Fakat hüküm kelimesini sadece siyasi ve hukuki anlamlarda anlamak, eksiktir.

Hüküm kelimesinin ilk ve temel anlamı, siyasi ve hukuki uygulamalardır. Buna göre Allah'ın emirlerine aykırı davranmak zulüm ve günah olarak değerlendirilmiş iken Allah'ın emirlerini beğenmemek ya da bunlara karşı gelmek, inkar ve şirk olarak kabul edilmiştir.[186]

Hâkimiyetin mal ve can ile alakalı anlamları da vardır. Buna göre malın da canın da maliki Allah'tır. Mal da can da bize emanettir. Bize düşen bunlara sahip çıkarak gereğini yerine getirmektir. Yani ömür de mal da bizim değildir. Bunları da istediğimiz gibi kullanamayız, ömrümüzü, malımızı israf ve zayi edemeyiz.

Hâkimiyetin bir başka anlamı ise makam ve kudretin Allah'a ait olduğudur. Bu durumda gerçek kudret ve hüküm sahibi Allah'tır. Makam ve güç, herhangi birine Allah dilediği için verilir. Allah Teâlâ, imtihan için makamı nasip eder ve bu makamın hakkını ister. Makamın hakkı ise tıpkı kılıcın hakkı gibi gereğini yapmaktır. "Mahkeme kadıya mülk olmaz" ifadesi de yine insan hâkimiyetinin gelip geçici olduğuna işarettir.

Bu anlamda siyasi ve askeri başarılar ve başarısızlıklar, asli değil arızidir. Bu yüzden ayeti kerimede şöyle buyurulmuştur: "***İşte biz böylece insanlar arasında talihi döndürür duruz.***"[187]

Gerçekte kimin kazanıp kimin kaybettiği ise mahşerde belli

[186] Mâide, 44, 45 ve 47.
[187] Âli imrân, 140.

olacaktır. İşte hâkimiyetin bir diğer manası da budur. Yani kıyamet günü insanlar hakkında tek karar veren ve tek yetki sahibi Allah'tır.[188] Herkes hakkında son kararı verecek olan da O'dur. Kimse O'nun verdiği kararı değiştiremez. Hatta kimse O, müsaade etmeden söz bile söyleyemez.

Burada son olarak, hak davanın galip geleceğine inanmanın, itikadî bir durum olduğunu ifade etmek istiyoruz. Yani zulüm bir gün muhakkak kalkacak ve adalet hâkim olacaktır. Tüm zulüm ve batıl nizam çöküp gidecektir. Bu durumda tağutun (Allah'ın dışında ilahlaştırılan şahıs, düzen vs.) sürekli galip olduğunu veya hak davanın galip gelmesinin zor olduğunu düşünmek, cehalet ya da iman zaafiyetidir.

Zira Mevla Teâlâ, insanlardan imkânsız bir şeyi talep etmez. Diğer taraftan Mevlâ'nın gerçekleşmesi mümkün olmayan bir şeyi emretmesi yani bir başka ifade ile emirlerinin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini bilmemesi de haşa ilahlık vasfıyla çelişir.

Özetle, Allah Teâlâ, bize gücümüz nispetinde ve gerçekleşecek olan bir şeyi emretmiştir. Bize düşen ise gayret göstermektir. Tembellik ve korkaklık göstermek ise bu emre aykırıdır ve yanlıştır. Biz bu inanca sahip olmadığımız ve tembellik, cimrilik ve korkaklık yaptığımız sürece zulüm ve batıl hüküm sürecektir. Mümin olarak Allah'ın emrinin yeryüzüne hâkim kılınmak için çalışmak asli vazifemizdir.

[188] Tîn, 8.

15. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

AMEL

De ki: "Çalışın, yapın. Yaptıklarınızı Allah da, Resûlü de, mü'minler de göreceklerdir. Sonra gaybı da, görülen âlemi de bilen Allah'ın huzuruna döndürüleceksiniz. O da size bütün yapmakta olduğunuz şeyleri haber verecek." (Tevbe, 105)

Ayeti kerimenin mefhumundan (manasından) anlaşılan bir takım dersler var. Onlardan birkaç tanesini şöyle ifade edebiliriz:

1- Cenab-ı Allah bizlere hitaben "amel edin" diyerek çalışmamız gerektiğini emreder.

2. Allah bizlere, çalışmayı emrederken emri çoğul olarak kullanmış. Tek başına çalışmanın kişiyi başarılı bir sonuca ulaştırması pek mümkün bir durum değildir. Allah, yapacağımız işlerde beraber çalışmayı emreder. Nimetlere ulaşmanın birçok yolu var; ancak bir yol var ki bütün yolların en emniyetlisi ve en verimlisidir. Bu da, sırf Allah rızasına ermek üzere kurulmuş bir cemaat ile birlikte Allah'ın davasının yeryüzünde hakim olması için bütün gücümüzle mücadele vermektir.

3. Allah kâinatta olup biten her şeyi gördüğünü bizlere bildirmekte. Hiçbir şey onun görmesinden gizli kalamaz. Allah gizli, açık, aydınlık, karanlık ne varsa görür. Allah İnsanın hayatında yaptığı işlerin İslâm dininin ilkeleriyle uyuşmasını ister.

4. Ayeti kerimede yaptığımız amellerin müminlerin de göreceği ifade edilmekte. Bu bağlamda bir işi yapmadan önce iyi düşünüp toplumu da göz önünde bulundurarak yapmamız lazım. Yapılan ilk iş başta Allah olmak üzere Allah'ın Resulü'nü ve Müminleri de razı edecek ameller olması gerekmektedir. Kişi hayatta sadece kendisi için yaşamamalı. Bu dünya, birlikte olundukça ve başkalarına da faydalı olundukça daha güzel hâle gelecektir. Bencil insanlar sadece kendilerini düşünür, onlar için diğer insanların önemi yoktur. Ancak büyük düşünen kişiler kendileri ile birlikte diğer insanları da önemser. Bir işi yaparken diğer insanlara sağlayacakları faydayı da düşünür.

Bu ayette de, kim ne yaparsa yapsın, nasıl düşünürse düşünsün dönüşlerin ancak Allah'a olacağı hatırlatılmıştır. İnsanlar ister rahat yataklarında ölsünler, isterse Allah yolunda savaşırken şehit olsunlar veya başka herhangi bir şekilde ölsünler, toplanacakları yer Allah'ın huzurudur. Ondan başka dönecekleri yer yok. Herkes dünyada yaptığının karşılığını orada alacak.

İslâm'ın İman dâvetine icabet edip kabul ettikten sonra, imanın gereğini yerine getirmek gerekir. İmanın gereği ameldir, iman, amel etmeyi gerektirir. Mü'min, kalbine imanın sevgisini, aklına ilim ve hikmeti, günlük yaşamına ibadeti, huyuna ve ilişkilerine ahlâkı uyarlarsa kâmil bir mü'min olabilir.

Kur'an-ı Kerim'de sâlih amellerin geçmiş olduğu ayetleri incelediğimizde bir başka husus dikkatten kaçmamaktadır. O da iman etmenin hemen akabinde sâlih amel zikredilmesidir. Yani iman etmek kişinin yapması gereken ilk unsurdur. Bununla

beraber imanın gereği olan iyi işleri yerine getirmesi de gerekir. Kur'an-ı Kerim'de bildirilen ayetlerden bir kaçı şöyledir:

"İman edenler ve sâlih amellerde bulunanlar da, Rableri onları imanları dolayısıyla altından ırmaklar akan, nimetlerle donatılmış cennetlere yöneltip iletir (hidayet eder)."

"İman edip sâlih amellerde bulunanlar ise cennet halkıdırlar, orada süresiz kalacaklar."

"İman edip sâlih amellerde bulunanların ecirleri eksiksiz ödenecek. Allah, zalim olanları sevmez."

O hâlde oradaki farklılık; yapılan iş, niyet, yöneliş ve ilgi de söz konusu olabilir. Sonuç ise hep birdir; gerek ölmek, gerekse kesinleşmiş zamanda ve belirlenmiş sürede öldürülmek şeklinde olsun Allah'a dönülecek. Ve toplanma gününde O'nun huzurunda toplanılacak. Dolayısıyla herkesi bekleyen son; Allah'ın bağışlaması ve merhameti ya da öfke ve azabı olacak. Aklı başında olan insan, dünya işlerinden kazandığına memnun olmadığı gibi kaybettiğine de üzülmez. Her durumda öleceğini bildiği hâlde, kendine kötü sonucu seçmek ne acıdır.

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabeler / 6

HZ. SA'D BİN EBÎ VAKKÂS (RA)

İslâm Dini İçin İlk Kan Döken Kimse

Cennetle müjdelenen on sahabiden birisidir. Çok iyi ok atardı. Efendimiz'in okçusu olarak da bilinir.

Zühreoğullarındandır, Peygamber Efendimiz'in anne tarafından akrabasıdır.

Babasının adı Mâlik; annesi ise Haneme'dir. 593 senesinde dünyaya geldi. Orta boylu ve güçlüydü. Kafası iriceydi. Elleri sert, kolları pazuluydu.

17 yaşındayken 610 senesinde Müslüman oldu. İslâm'ı kabul ettikten sonra; Peygamber Efendimiz'in yanından hiç ayrılmadı.

Birgün Efendimiz (sav), Kâbe'de namaz kılarken, müşrikler gelip Efendimiz ile alay ettiler. Peygamberimiz (sav), onlara aldırış etmeyip namaza devam etti. Hz. Sa'd da oradaydı. Peygamber Efendimiz (sav), secdeye gittiği sırada müşriklerden birisi gelip; yeni kesilmiş bir devenin işkembesini Efendimiz (sav)'in mübarek başlarına attı. Efendimiz, pislik içinde kaldı. Müşrikler ise; kendilerince çok komik bir şey yaptıklarını zannedip; gülüp eğlenmeye başladılar.

Müşriklerin yaptığı bu rezilliğe dayanamayan Sa'd bin ebi Vakkas; müşriklerin üzerine yürüdü. Müşrikler beş kişiydi. Hz. Sa'd (ra), etrafına bakındı. Orada bir devenin baldır kemiği vardı. Kemiği eline aldı. Yetişkin bir insanın bacağı boyunda olan kemik hem kalın hem de ağırdı. Müşrikler; kalabalık olduğu için Hz. Sa'd'a pek aldırış etmediler. Ama Hz. Sa'd; çok güçlüydü. Elindeki deve kemiğini ardı ardına iki kez havada savurdu. O kadar âni bir saldırıda bulunmuştu ki; beş kişiden iki kişiyi birkaç saniyede yere serdi. Müşriklerden birisinin kafasına diğerinin de omzuna isabet etmişti kemik. Hz. Sa'd; bir nara attı "Allâhu Ekber" diye tekbir getirdi. Deve kemiğini yeniden havaya kaldırdı ve üçüncü kâfire saldırdı. Ancak iki arkadaşının başına geleni gören kâfirler, bu kez daha dikkatliydiler. Üçüncü kâfir, son anda eğilerek bu sert darbeden kurtuldu. Böylece diğer üç müşrik; kaçıp kurtuldular. Hz. Sad'ın öfkesi geçmedi. Az önce yere serdiği ve şimdi de baygın yatan iki Mekkeliye yöneldi. Ancak bu sırada üzerini temizleyen Peygamber Efendimiz (sav), gelip Hz. Sad'a müdahale etti ve şöyle buyurdu; "***Ey Sa'd! Bu ders onlara yeter. İnşallah bir daha bize musallat olmazlar. Allah senden razı olsun. Sen Allah rızası için; Allah'ın dini İslâm için ilk kan döken kimsesin.***"

İslâm'ı ve Müslümanları korkusuzca müdafaa eden Sad bin ebi Vakkâs; daha sonra da kâfirlere karşı birçok savaşa ve sefere katılmış; ölümünden önce Allah, kendisini cennetle müjdelemiştir.

3. Ders / Kavramlar

HÜRRİYET (ÖZGÜRLÜK)

Arapça bir kelime olan hürriyet; "özgürlük[189], soyluluk, nefsin tutkularından kurtulma; bir kişi, zümre veya kurumun kanunî haklarını koruma ve kullanma serbestliği" gibi anlamlarda kullanılan geniş kapsamlı bir terimdir.

Hür (hürr) kelimesi "***köle olmayan, şerefli, soylu; her şeyin en iyisi***" gibi anlamlara işaret eder. Eski Arap edebiyatında hürriyet kelimesi nâdiren görülürken hür kelimesinin "soylu, şerefli, seçkin, iyi" gibi anlamlarda kullanımı yaygındır. Hürriyetin "şeref ve asalet" anlamında kullanımı da yaygındır. Ayrıca hür kelimesi sosyal seviyede seyyidi (efendi, köle olmayan), hürre de seyyideyi (hanım, câriye olmayan) ifade eder.

Hürriyet kavramının tanımlanabilmesi için tarih boyunca çeşitli sınıflamalara gidilmiştir. Fikri planda yapılan temel sınıflama, hürriyetin seçme ve eylem hürriyetleri biçimindeki sınıflanmasıdır. Eylem hürriyetinin toplumsal hayat içindeki tezâhürlerini tanımlayabilmek için de ayrı bir sınıflama yapılmıştır. Toplumsal plandaki hürriyetler önce kamu hürriyetleri ve ferdi hürriyetler olarak ikiye ayrılmıştır. Kamu hürriyetleri, kişinin kamu fonksiyonlarına katılma hakkı ile siyâsi haklardan doğan hürriyetleridir. Ferdi hürriyetler de kendi içinde maddî hürriyetler ve manevi hürriyetler olarak ikiye ayrılmıştır. Maddi hürriyetleri, fizikî

[189] *Özgürlük ise; başka bir gücün baskısı altında bulunmama, özgür olma durumu, bir kısıtlamaya ve şarta bağlı olmama, serbestlik, serbestî, bağımsızlık ve hürriyet anlamlarına gelir.*

hürriyet, barınma hürriyeti, mülk edinme hürriyeti, çalışma hürriyeti, üretim hürriyeti, tüketim hürriyeti gibi hürriyetlerden oluşur. Manevî hürriyetler de din ve vicdan hürriyeti, düşünce hürriyeti, basın ve söz hürriyeti, öğrenim hürriyeti, toplanma ve örgütlenme gibi hürriyetleri içine alır. İslâm kültüründe seçme ve eylem hürriyeti, kamu hürriyetleri ile ferdi hürriyetler gereğince ele alınmış ve belirlenmiştir.

İslâm kültüründe ilk defa yine Fârâbî'nin eserlerinde hürriyet, sosyoloji ve siyaset alanına taşınarak "***fertlerin istek ve arzularını gerçekleştirme özgürlüğü***" anlamında kullanılmıştır.

Kuşeyrî, er-Risâle'sinde özel bir bölüm ayırdığı hürriyeti (II, 460-463) "***kulun yaratılmışlara köle olmaması, maddeler âlemindeki herhangi bir gücün onun üzerinde etkisinin bulunmaması***" şeklinde tanımlar. Diğer bir ifadeyle **gerçek hürriyet Allah'a tam kulluktadır.** Tasavvuftaki "**fakr**" makamı hürriyeti de kapsar. Çünkü fakr, insanın hiçbir şeye sahip olmamasından çok Allah'tan başka hiçbir şeyin insana sahip olmaması demektir (Sülemî, s. 215).

"**De ki: Ruh rabbimin emrindendir**" (el-İsrâ, 17/85) meâlindeki âyete dayanarak ruhun rabbânî bir gerçeklik olduğunu düşünen Gazzâlî, insandaki mevki tutkusunun yetkinlik (kemal) arayışından ileri geldiğini, yetkinliğin ise üç temel unsuru bulunduğunu belirterek bunları ***kudret, ilim ve hürriyet*** şeklinde sıralar. Gazzâlî'ye göre Kehf sûresinin 46. âyetindeki "***el-bâkıyâtü's-sâlihât*** ***(ölümsüz iyilikler)*** tabiriyle ilim ve hürriyet kastedilmiştir.

Hürriyet kavramının klasik fıkıh literatüründe bu şekilde dar bir anlamda kullanılması, kelimenin daha geniş ve bilinen anlamı olan temel hak ve hürriyetler fikrinin geçirdiği tarihî gelişim seyriyle yakından bağlantılı olduğu gibi İslâm hukukunda hak, **makāsıdü'ş-şerîa ve maslahat** kavramlarının, fertlerin temel hak ve

hürriyetleriyle kamu hürriyetlerini de içine alacak tarzda geniş bir kavramsal çerçeveye sahip olmasıyla da açıklanabilir.

Temel insan hakları olarak tanımlanan ve insanlara doğuştan verilmiş, herkesin eşit düzeyde sahip olduğu, hangi soydan olunursa olunsun değişmeyen, peygamberlerin öğrettiği doğal haklar ise; yaşama hakkı, ırz, nesep ve namusun korunması hakkı, mülkiyet hakkı, aklın korunması hakkı ve inanç hürriyetidir. İnanç hürriyeti ise kendi içinde beş hakkı barındırmaktadır: İfade hürriyeti, öğrenim hürriyeti, örgütlenme hürriyeti, inandığı gibi yaşama hürriyeti ve ibadet hürriyetidir.

İnancımıza göre, bu hayatta Allah'ın biz insanları imtihana tâbi tutması aslolduğuna göre, herkesin imtihan olmasını sağlayacak bir hürriyet ortamı tesis etmek gerekir. Müslümanların gayesi, bu konuda gayret sarf etmektir. İnsanlar, kendi kesbleri (iradesi ile çalışıp kazanma gayreti) olabilmesi için, hür iradeleriyle doğruyu-yanlışı seçme hakkına sahip olmalıdır. Müslümanlar en başından beri bunu kendilerine misyon edinmiştir. Dolayısıyla, ancak böylelikle gerçek bir imtihan vuku bulacaktır. Eğer hür bir imtihan ortamı oluşmazsa, Allah'ın insanı imtihan etmedeki maksadı tahakkuk etmemiş olur. Cennet-Cehennem böylece anlam kazanmaktadır. İslam hukuku, devleti ve siyaseti de bunu amaçlamıştır.

16. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

BESMELE, HAMDELE, SALVELE...

Besmele

"Allah'ın rahmetinden kovulup lânetlenen şeytanın kötülüklerinden Rabb'ime sığınıyorum; rahmeti sonsuz, merhameti sınırsız olan Yüce Rabbimin adıyla işlerime başlıyorum" demektir.

Eûzü-besmele, Yüce Yaratıcı'nın reddetmeyeceği her işe başlarken o işin başarılı ve hayırlı olmasını istemektir. İki cihan Peygamberi, her hayırlı işe besmele ile başlanmasını tavsiye etmekle beraber, onunla başlanan işlerin, başarı, hayır ve kazançla neticeleneceğini ifade buyurur. Günlük işlerimize ve her türlü teşkilât çalışmalarımıza başlarken, farkında olarak besmele çekmeli ve hatta ibadete, cihada niyetlenmeliyiz. Farz ile mubah arasındaki her türlü işimize niyetle ve besmele ile başlayabilirsek, hayatımızın tamamını ibadet hâline getirebiliriz ve muhtemelen ölümümüzü şahadetle noktalayabiliriz. İşte bu önemli sonuç nedeniyle; Niyet ve besmele çok önemlidir.

Aslında besmele Müslümanlar için, bir otokontrol sistemidir. Gelenek olarak çok yaygın kullanılan Besmele-i Şerif, şuurla,

farkındalıkla kullanıldığında şu manayı taşır: "Ya Rabbi Sen beni görüyorsun, ben şu işe başlayacağım. (Elma soyuyorum veya arabamın kontağını çeviriyorum veya dükkânımı açıyorum…) bu yapacağım işimi rızana uygun eyle, bu işimi kolaylaştır, senin her şeye gücün yeter, beni rızana uygun yaşat" demiş oluyoruz. Böylece hayatımızın tamamında Allah (cc)'ın rızasına uygun yaşama gayretinde olmamız gerektiğini hatırda tutarız, dikkatli yaşarız.

Hamdele;

"Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah (cc) 'a aittir." Lânetli şeytanın şerrinden Allah (cc) 'a sığınıp, Allah (cc) 'ın adıyla hayır umduğumuz her işimize başladıktan sonra, bir de her şeyin Rabbi Terbiyecisi, programlayıcısı, yöneticisi olan Allah (cc)'a hamd ederiz. O bizlere bütün nimetleri verip hizmetimize sunmuş. Serçeden kartala, hamsiden balinaya, filden fareye, ottan çınara, güneşten yıldızlara bütün mahlûkatı yaratmış ve yönetmektedir. "Eğer Allah (cc) 'ın size verdiği nimetleri saymaya kalksanız sayamazsınız." Buyuran Cenabı Hak ne kadar çok nimeti bizlere sunduğunu ve bizi imtihan ettiğini hatırlatmaktadır. Hepsi insanın hizmetindedir. Ayrıca da insanoğluna akıl diye önemli bir nimet ilâveten verilmiş. Bu nimet sebebiyle de imtihana tâbi tutulmaktadır.

Ancak; Hamd etmek sadece dilde kalmamalı "Her nimetin şükrü kendi cinsindendir," kuralını hep hatırda tutmalıyız. Ve Allah (cc.) 'ın verdiği akıl, güç, mal, sıhhat, makam gibi her nimeti O'nun yolunda, insanlığın iki dünya saadeti yolunda kullanmak için bütün gücümüzle gayret etmeliyiz.

Salvele;

Kâinatın efendisine salât ve selam göndermedir. O, kâinatın yaratılış sebebidir, tüm âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Hayatımızın her safhasında bizim için örnektir.

* Kâinatın yaratılışının sebebi var; Allah bilinmeyi murat ettiği için.
* Mahlûkatın yaratılış sebebi var; İnsanoğluna hizmet etmek için.
* İnsan ve cinin yaratılış sebebi var; Allah (cc)'a kulluk etmek için.

Kâinatı ve içinde insanoğlunu yaratıp, onu imtihan eden Cenab-ı Hak çok merhametli olduğundan; hem imtihan ediyor, hem de imtihanı kolaylaştırıyor. Peygamberimiz (sav) insanlığın kopya çekmesine izin verilen, hatta emredilen önderidir. O (sav) aile reisi, öğretmen, mürşit, hâkim, tüccar, fakir biri, zengin biri, kumandan, siyasetçi, devlet başkanı, ahlak adamı, abid bir kimse, inkılâpçı, terbiyeci olarak hülasa hayatın her safhasında insanlığa örnektir.

"*Andolsun ki, Allah (cc.) Resulünde sizin için şaşmaz örnekler vardır.*" (Ahzab, 21)

Cenab-ı Hak; daima mel'un Şeytan'ın şerrinden Kendisine sığınmayı, hayır umduğumuz her işe Allah (cc)' ın adıyla başlamayı, Allah (cc)' a hem dil ile hem de hal ile hamd etmeyi, Efendimiz (sav)' e bolca salat'u selâm ederek O'nu hayatımızda örnek almayı nasip etsin./Amin.

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabiler / 7

HAZRETİ SAÎD BİN ZEYD (RA)

Babasının adı Zeyd; annesi ise Fatma'dır. Hz. Ömer ile aynı aşirettendir. 598 senesinde doğdu. Babası Zeyd, zengin bir adamdı ve putlara tapardı. Hz. Saîd; gençliğinde de putlara tapmayı saçma bulmuş ve bu konuda babasıyla birçok kez tartışmıştır.

Esmer tenli, uzun boylu ve gür saçlı idi. Hz. Ömer'in eniştesidir. Hz. Ömer ile birlikte Müslüman olmuştur.

Medine'ye hicret ettikten sonra; Efendimiz (sav); O'na keşif ve istihbarat görevini verdi.

Müslümanlar, Medine'ye hicret ederken; mal ve mülklerini, evlerini ve eşyalarını Mekke'de bıraktılar. Kâfirlerin elebaşı olan Ebu Cehil; Mekkelilere, Müslümanların geride bıraktıkları malları yağmalamalarını emretti. Mekkeliler; Müslümanlara ait evleri ve dükkanları yağmaladılar. Buralarda ne kadar; elbise, eşya, altın varsa el koydular. Ebu Cehil; toplanan bu mallarla bir kervan kurulmasını ve bu malların Suriye'ye götürülüp satılmasını emretti. Kervan kuruldu, başına Ebû Süfyân getirildi. Ebû Süfyân; yanına yüz kadar muhafız aldı yola çıktı. Görevi; malları sağ salim Suriye'ye götürüp satmaktı. Ebu Cehil; bu mallardan elde edilecek para ile bir ordu kurmayı ve Medine'ye saldırıp Müslümanları yok etmeyi planlıyordu.

Kervan yola koyuldu. Bu sırada Efendimiz'in emriyle Mekke'de kalan Hz. Abbas; Ebu Cehil'in bu planını bir adamıyla gizlice; Medine'de olan Efendimiz (sav)'e bildirdi. Efendimiz (sav), Said bin Zeyd'i çağırarak; yanına birkaç adam almasını söyledi. Ebu Süfyan'ın kervanını takip görevi verdi. Said bin Zeyd (ra), yanına güvendiği on civarı adamını aldı. Suriye'ye doğru yola çıktı. Ebu Süfyan'ı takip etti. Ebu Süfyan; malları Şam'da sattı, yola koyuldu. Ebu Süfyan'ı bir süre daha takip eden Said bin Zeyd; Ebu Süfyan'ın geçeceği güzergâhı tespit ederek; süratle ve gizli bir şekilde Medine'ye döndü. Peygamber Efendimiz (sav), 300 civarı arkadaşını alarak yola çıktı. Efendimiz (sav)'in amacı; hem Müslümanların gasp edilen mallarını geri almak hem de Kureyş'in güçlü bir ordu kurmasını engellemekti. Müslümanlar, Bedir kuyularına doğru yola çıktı. Amaçları, buradan geçecek olan Ebu Süfyan'ın önünü kesmekti. Müslümanların Ebu Süfyan

kervanına saldırmak üzere yola çıktığını, Medine'deki Yahudiler Mekkeli kâfirlere haber verdi. Mekkeliler de alelacele bir ordu kurdular. Kâfirlerin ordusu yaklaşık 1000 kişiydi.

Ebu Cehil; Ebu Süfyan'a da haber gönderdi. Müslümanların Bedir'de kervanın yolunu keseceğini haber verdi. Haberi alan Ebu Süfyân, yolunu değiştirdi, Bedir'den uzaklaştı. Ebu Süfyan, kervanı Mekke'ye kaçırmayı başardı. Ebu Süfyan'ın kervanla birlikte Mekke'ye kaçtığı haberi, Said bin Zeyd tarafından Efendimiz (sav)'e bildirildi. Said (ra), Mekkelilerin de kalabalık bir ordu ile Müslümanlara karşı savaşmak üzere yola çıktığını haber aldı. Bu haber de hemen Efendimiz'e bildirildi.

İki ordu Bedir'de karşılaştı. Kazanan taraf Müslümanlardı. Bu zafer; tarihe Bedir Zaferi olarak geçti. Müslümanlar, kendilerinden üç kat daha kalabalık olan düşmanı hezimete uğrattılar.

Said bin Zeyd; savaş meydanlarında ve düşman takibiyle geçen uzun bir ömrün sonunda, miladi 670 senesinde vefat etti. Cenazesini Sa'd bin ebî Vakkâs yıkadı ve cenaze namazını da yine Hz. Sa'd, kıldırdı.

3. Ders / Kavramlar

ŞEHÂDET

Şehâdetin birkaç farklı anlamı vardır: İlk anlamı, kendini bir davaya adamak. Bu davanın hakikat olduğunu görüyormuş gibi doğru kabul etmek ve benimsemektir. Bir diğer anlamı ise, inandığı dava uğruna mücadele etmek ve bu uğurda ölmektir.

Biz, şehadeti, Allah rızası için savaşırken ölmek olarak kabul ederiz genelde. Buna hakiki şehit deriz.[190] Hakiki şehit, kefenlenmez ve yıkanmaz. Kanlı elbiseleriyle defnedilir. Veya

[190] Âli imrân, 169.

bazı doğal olaylarda hayatını kaybeden ya da malı, canı ve namusu uğruna mücadele ederken ölene de şehit deriz. Ama şehit, sadece bu uğurda öldürülene yani savaşta ölene denmez. Ömrünü Allah yolunda geçirene de şehit denilir. Yani ölüm gelinceye kadar Allah rızası için gece gündüz çalışmak, boş durmamak ve Azrail canını almaya geldiğinde eğer herhangi bir başka mani yoksa bu uğurda mücadele edip çalışırken canını teslim etmektir şehâdet.[191]

Yani şehitlik, dava ister. Emek ister. Gaye ve ideal ister. Zira şehide sonsuz nimetler vardır. Şehidin kul hakkı hariç tüm günahları affedilir. Şehit için özel hazırlanmış cennet vardır. Fakat bunun bir de bedeli vardır. Allah'ın meşru kıldığı şeyler haricinde ölen kimse şehit olmaz.

Tembellik yapıp uyuyan kimse için de şehitlik zordur. Şehit olmak için, her an Allah'ın emri yeryüzünde yayılsın ve kötülükler kalksın diye mücadele etmek gerekir. Mesela bu yüzden Nurettin Zengî için "eş-Şehîd" lakabı kullanılır. Halbuki Nurettin Zengî, savaşta şehit düşmemiş; bilakis yatağında vefat etmiştir. Fakat o; şehit olmayı çok istediği, gece gündüz Müslümanların kurtuluşu ve İslam âleminin birliği uğruna çalıştığı için şehit olarak kabul edilmiştir.

Allah; mallarımızı, canımızı ve ömrümüzü, cennet vaadiyle satın almıştır.[192] Yani cennet istiyor isek malımızı, canımızı ve ömrümüzü, bu uğurda feda etmeliyiz. Aslında can da, mal da O'nun değil mi? İsteseydi bedava da alırdı ya da hiç nasip etmezdi. Ya da boş bir hayat sürüp boşu boşuna da ölebilirdik. Ya da mallarımızı bir hiç uğruna kaybederdik.

Özetle ifade etmek gerekirse; vaktini ve malını Allah yolunda

[191] Âli imrân, 157 ve 195.

[192] Tevbe, 111.

harcamayan kimse, canını da Allah yolunda veremez. Yani cimri, tembel ve korkak kimse şehit olmaz. Diğer taraftan şehit olmak için illa Allah için yapılan bir savaşta ölmek gerekmez. Yaptığı her işi Allah için yapan, Allah'ın emirleri yeryüzüne yayılsın ve yeryüzünden zulüm ve batıl kalksın diye sürekli planlar yapıp mücadele eden bir insan, bu hal üzere ölürse şehittir. Başka bir amaç için değil de Allah rızası için ilim tahsil eden kişi de bu yolda öldüğünde şehit olur.

Son olarak, Allah yolunda mücadele etme veya ilim öğrenme imkânı bulamayan ancak bu yolda olanlara yardım edenler; yine evlatlarını bu yolda yetiştirenler ve çocuklarına ilim ve cihadı emredenler; ayrıca hastalık, yaşlılık, fakirlik, bakması gereken aile fertleri olması gibi nedenlerden dolayı fiilen cihat ya da ilim tahsili imkânı bulamadıkları halde bunun için üzülüp dua edenler de yine mücahittir ve bu hal üzere ölenler de şehittir.

17. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

BİRBİRİMİZİN KIYMETİNİ BİLMEK VE KIYMETLERDEN İSTİFADE ETMEK

1. Ümitli olmanın sebebi, ümitsiz olmanın sebebinden daha çok olduğunu görmek ve daima bardağın dolu tarafını görmektir.

2. İnancımız idealimizdir. İdealimiz hayalî değil hakikattir

3. Hedefe birlik olunca, kolayca ve başarılı bir şekilde ulaşılır. Böylece, birbirimizin kıymetini bilmek ve değer vermekle daha verimli netice alınır

4. Kıymet bilen, kıymetlerden ve kıymetlilerden istifade eder, kıymetleri bir araya getirir.

⁂

1. Ümitli olmanın sebebi, ümitsiz olmanın sebebinden daha çok olduğunu görmek ve daima bardağın dolu tarafını görmek.

a) Ümitli olmak, yanlış yapıldığı zaman yanlışı görmeye engel olmamalı. Yanlışı görmek de güzel tarafı görmeye engel olmamalı. Şu da bir gerçektir ki bazen bir doğru bin yanlıştan önemli olur.

"İyimserlik; âlimleri, cahillerden ayıran farktır."

Allah Teâlâ, nice kötü kimseler çıkacağını bilmesine rağmen Âdem aleyhisselâm'ı yarattı. Çünkü Âdem (as)'den peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salihler az olmalarına rağmen yarattı. Kötüler çok, iyiler azdır. Azlar, gerçek, ehil ve fedakâr olduklarından er-geç Allah'ın yardım etmesiyle başarılı olurlar. Yeter ki salihler, muslih (başkalarını ıslaha çalışan kimse) olsunlar, neticede Allah'ın sahip çıkmasıyla muzaffer olurlar.

"Umut, uyanık adamın rüyasıdır."

"Karamsar insan, kendi kendinin en büyük düşmanıdır."

b) Eğer doğru ve sağlam adamlar varsa, yanlışın ve yanlış adamların çokluğu önemli değil. Doğru ve doğrudan yana, yanlışa zıt ve yanlışa karşı olanlar, çok hükmündedirler.

Doğru adamlar, kendi şahsiyetleri doğru ve yanlışa da karşı iseler er-geç galip olurlar. Çünkü doğrunun yardımcısı hem Hakk hem de halktır. Zira Allah, doğrunun sevgisini halkın kalbine atar ve sevdirir.

"Işığı önüne al yürü, gölgen arkandan ister gelsin, ister gelmesin." (Arif Nihat Asya)

"Doğru yolda yürüyen bir topal, yoldan çıkan iyi bir koşucuyu geçer."

"Herhangi bir yericinin yermesinden korkarak hakkı söylemekten çekinen kimsede hayır yoktur." (Hz. Ebubekir (ra)

"Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek,

Sözüm odun gibi olsun, doğru olsun tek." (M. Akif Ersoy)

2. Bizim inancımız idealimizdir. İdealimiz hayalî değil hakikattir

a) Müslümanın inancı uydurma değil hakikattir. Hakikat realitedir. Yeter ki Müslüman doğru çizgisini terk etmesin ve ümidini

de kesmesin. Çünkü Müslüman hak yolda olan kimsedir. Bu konuda Allah Teâlâ şöyle buyurur:

"*Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü kâfir topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez.*" (Yusuf suresi (12), 87)

"*Dedi ki: Rabbimin rahmetinden sapıklardan başka kim ümit kesebilir?*" (Hicr sûresi (15), 56)

b) Doğru, sağlam, hikmetli ve yerinde iş yaparak, doğru yolda sebat eden kazanır.

Bu şartları kim yerine getirirse başarılı olur, kâfir de olsa. Bu şartları yerine getirmeyen, Müslüman da olsa başarılı olamaz. Bu konuda Allah Teâlâ şöyle buyurur:

"*Muhakkak Biz, peygamberlerimize ve mü'minlere dünya hayatında ve şahitlerin ayağa kalkacakları günde mutlaka yardım edeceğiz.*" (Mü'min suresi (40), 51)

"*Uğrumuzda mücahede edenlere, mutlaka yollarımıza hidayet (delâlet, irşâd, beyan ve ilham) ederiz. Muhakkak ki Allah ihsan eden (tam ve iyi yapan, iyilik yapan ve Allah'ı görüyorcasına Allah'a kulluk eden) kimselerle beraberdir.*" (Ankebût sûresi (29), 69)

"*Allah'a muhakkak kavuşacaklarını bilenler ise: 'Nice az bir topluluk, Allah'ın izniyle çok topluluklara galip gelmiştir. Allah sabredenlerle beraberdir' dediler.*" (Bakara suresi (2), 249)

"Ben, doğru yolda kaybolmuş bir insan görmedim." (Şeyh Sadi-i Şirazî)

c) İnanan başarır. Başarının şartlarını usulünce metotlu bir şekilde yerine getiren Allah'ın izni ve yardımı ile kazanır. Her çalışan kazanmamış ama başaranlar hep çalışanlardır.

"Yol bilen yaya, yol bilmeyen süvariden daha çabuk gideceği yere varır." (Sadi-i Şirâzî)

Mücahede edeceksin ki müşahede edesin. Çünkü doğum sancısı çekmeyen doğumu gerçekleştiremez. Zira sıkıntıya katlanmayan sıkıntıdan kurtulamaz.

"Hoşlanmadığınıza sabretmedikçe hoşlandığınıza ulaşamazsınız." (Hz. İs (as)

d) Müslüman, ma'rûf olanı yani fıtratı bozulmamış bütün insanlar tarafından iyi kabul edilen, İslâm'ın ve salim aklın uygun gördüğü şeylerin hâkim olmasına çalışan; münkeri yani fıtratı bozulmamış bütün insanlar tarafından kötü kabul edilen, İslâm'ın ve salim aklın kötü gördüğü şeylerin mahkûm olmasına çalışan kimsedir. Bu maksatla çalışan da er-geç muvaffak olur. Bu konuda Allah Teâlâ şöyle buyurur:

"*Sizden önceki nesillerin ileri gelenleri, yeryüzünde bozgunculuğa engel olmalı değil miydiler? Ancak içlerinden kurtuluşa erdirdiğimiz pek az kimselerden başka (fesattan nehyeden) yok. O zalimler ise (içinde) şımartıldıkları refahın ardına düştüler ve suç işlemiş oldular. Rabbin de o memleketleri, ahalisi muslih/başkalarını ıslaha çalışan kimseler iken zulm ile helak edecek değildir.*"(Hûd sûresi (11), 116-117)

Şu ayet-i kerime de aynı manadadır:

"Kendilerine yapılan öğütleri (göz ardı edip) unutunca, Biz kötülükleri engellemeye çalışanları kurtardık ve zalimleri, işledikleri günahlardan dolayı şiddetli azapla yakaladık." (A'râf sûresi (7), 164-165)

3. Hedefe, birlik olunca, kolayca ve başarılı bir şekilde ulaşılır. Bu ise birbirimizin kıymetini bilmek ve değer vermekle daha verimli netice alınır.

a) Aynı türküyü söylemek isteyenler aynı hedefe yönelenlerdir. Aynı hedefe yönelenler de başarılı olmak isteyenlerdir. Zira anlayış ve davranış birlikteliğine erenler, birlik içinde eriyen ve her

işte muvaffak olan kimsedirler. Lider, ayrı telden çalanları aynı türküyü söylemek için bir araya getiren kişidir. Lider, kuyumcu gibi her madeni tanıyan ve yerinde değerlendiren kimsedir. Zira bakırın yaptığını altın, altının yaptığını da bakır yapamaz.

b) Lider önce çevresindeki insanları; kabiliyetlerini, başarılı olduğu yönlerini ve hobilerini tanır, ona göre görev verir.

Ebû Hüreyre (ra)'den rivayet edildiğine göre Hz. Peygamber (s.a.s.) şöyle buyurdu:

"İnsanlar, altın ve gümüş madenleri gibidir. İslâm öncesi dönemde hayırlı olanlar, İslâm döneminde de İslâm'ın inceliğini kavramak kaydıyla hayırlıdırlar. Ruhlar, askerî birlikler gibidir. Birbirleriyle tanışan ruhlar, birbirleriyle kaynaşırlar, tanışmayanlar da ayrılığa düşerler."[193]

c) Birbirimizin kıymetini bilmek, birbirimizi sevmekle başlar, birbirimize değer vermekle devam eder. Eşler arasında olan birlik bile, sevgi ile başlar saygı ile devam eder. Sevgi ve saygının da ispatı fedakârlık etmektir.

"Gerçek sevgi; iyilik gördüğünde artmayan ve kötülük gördüğünde eksilmeyendir." (Yahya b. Muaz)

Değer bilen değer verir. Değer vermeyi değerinin görülmesine tercih eder. Değer veren mutlu olur. Hem insanların değeri de zaten değer verdiği şeyle ölçülür.

"İnsanların değeri, düşüp kalktığı ve beraber yaşadığı insanlardan anlaşılır." (Hz. Ali (ra)

4. Kıymet bilen, kıymetlerden ve kıymetlilerden istifade eder, kıymetleri bir araya getirir.

Kıymetleri, kıymetli insan bilir ve takdir eder. Kıymet bilen lider yönetici, kıymetlileri bir araya getirir. Değer bilen, mıknatıs

[193] Buhârî, *Enbiyâ*, 2; Müslim, *Birr*, 159, 160; Ebû Dâvûd, *Edeb*, 16

gibi değerleri kendisine çeker, beraber gayret etmeye yani ekip olmaya çok önem verir. Yükselmelerine ve başarmalarına imkân tanır ve destekler.

"Gerçekten büyük olmayan büyük adamlar, çevrelerini küçük adamlarla doldururlar."

"Liderlik, güç kullanmak değildir. Başkalarını güçlü kılmaktır."

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabiler / 8

HZ. TALHA BİN UBEYDULLÂH (RA)

598 senesinde Mekke'de doğdu. Babasının adı Ubeydullah; annesi ise, Sa'be adlı bir kadındır. Orta boylu, geniş omuzlu, esmer biriydi. 15 yaşında Müslüman oldu. Mert ve sözünün eri biriydi. Efendimiz (sav), O'nun için şöyle buyurdu; "***Yeryüzünde Allah'a karşı verdiği sözünü yerine getiren birisini görmek isteyen Talha'ya baksın***"

625 senesinde Uhud savaşında; Müslümanlar savaşın ortalarında mağlup duruma düşünce, İslâm ordusu dağıldı. Bu karmaşıklıkta Efendimiz (sav), iki ateş arasında kaldı. Müslümanların paniğe kapılmasını fırsat bilen Mekkeliler, Efendimiz'i öldürmek ve böylece İslâm dinini ortadan kaldırmak için, bütün kuvvetleriyle Peygamber Efendimiz'in bulunduğu yere hücum ettiler. Ancak 17 Müslüman, kendilerini Peygamberimize siper etti. Bunların arasında, Talha bin Ubeydullah da vardı. Hz. Talha, etrafta uçuşan oklar, Efendimiz (sav)'e isabet etmesin diye, kollarını iki yana açtı, kendisini Peygamberimize siper etti. Efendimiz'in üzerine doğru gelen bir oku yakalamak için elini uzattı, ok elini parçaladı. Bu yaradan dolayı bir kolunun sakat kaldığı rivayet edilir.

Peygamber Efendimizi müdafaa etmek için, ona saldıran kılıç darbelerinin ve okların önünde duran Talha (ra)'nın; Uhud

savaşında seksenin üzerinde yara aldı. Öyle ki, üzerindeki elbise paramparça oldu, vücudunda kanamadık yer kalmadı.

Efendimiz (sav), Hz Talha'nın tedavisiyle bizzat ilgilendi ve O'na dua etti.

3. Ders / Kavramlar

TEFEKKÜR VE EYLEM

Arapçada düşünmeyi ifade eden kelimelerin başında tefekkür gelmektedir. Tefekkür "bir işin akıbeti konusunda düşünmek" tir. Düşünmek insanı özel kılan yegâne yetenektir. İnsan düşünebildiği için özeldir.

İnsanın düşünme süreçleri, aslında düşünmenin kendisi kadar zor ve çetrefillidir. İnsan nasıl düşünür; insan neden düşünür, insan düşündüğünde ne yapmış olur? Bu ve buna bağlı olarak sorulacak sorular, düşünmenin ne kadar zorlu ve ne kadar ifadesi zor süreçleri içerdiğine işaret etmektedir.

Yüce yaratıcı, insanı diğer varlıklardan özel kılmanın ayracı olarak düşünür olmasını tercih etmiştir. Düşünür olmak insanın fıtratından gelen bir özelliktir. Ne var ki insan güncel olanın etkisi ile düşünme yeteneğini tam manası ile kullanamayabilir. Bu bağlamda sorulması gereken şeylerin başında gelen insanın evvel emirde neyi düşünmesi gerektiğidir?

Tefekkürün kök anlamında ortaya çıkan "işin akıbetini düşünmek" meselesi, insanın bütün düşünmelerinin temel belirleyicisidir. İşin akıbeti yani sonu, neticede büyük hesap gününe gidiş ve hesaba çekiliştir. Bu bağlamda insanın düşünmesi gereken en önemli konu kuşkusuz ahiret ahvalidir. İnsan; evreni, yaratıcıyı ve kendini düşünürken gözeteceği ilke, bütün bu tefekkürlerin ahiret yurdu için ne anlam ifade ettiği meselesidir.

Kur'an'da düşünme kavramının anlamına en çok yaklaşan terim tefekkürdür. "Muhakkak ki göklerin ve yerin yaratılışında, gündüzle gecenin ardarda gelişinde akıl sahipleri için alametler vardır. Onlar ayakta, otururken ve yaslanmışken Allah'ı zikredip, göklerin ve yerin yaratılışı hakkında tefekkür ederler" (Al-i imran 3/190-191) mealindeki ayette akıl sahipleri, tefekküre davet edilmektedir.

Bu tefekkür kesinlikle salt bir düşünme faaliyeti değildir. Tefekkürün ulaşacağı nihai nokta, bu dünyanın geçiciliği ve ahiret yurdu için hazırlık yapılması gerektiğidir. Dolayısıyla Kuran'da düşünme anlamını taşıyan kavramlardan biri olan tedebbür, yani "bir işin sonucunu başından hesap etmek" ve aynı kökten gelen tedbir, yani "gereken önlemi almak" anlamları da dikkate alındığında, tefekkür kelimesinin tam manası: "***akıbet için gereken çalışmaları yapmaktır***". Bu durumda ***tefekkür***, sadece düşünme eylemi olmaktan çıkıp, düşünmenin gereğini yapma anlamına dönüşmektedir. Bilmenin ve tefekkür etmenin gerçek manası, bireyde eylem ve aksiyon olduğunda ortaya çıkmaktadır. Aksi durumda tefekkür, sadece zihni bir işe dönüşürse, kavram Kuran'i olmaktan çıkar ve başka bir anlama döner.

18. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İLMİN ÖNEMİ

Sözlükte İLİM;"bilmek, şuurda hasıl olmak, sağlam ve kesin bir biçimde, bir şeyin gerçeğini bilmek" gibi anlamlara gelir, Türkçemiz'de "ilim" bilme, bilgi, bilim gibi kelimelerle karşılık bulur.

İlim, Allah'ın subutî sıfatlarından biridir. EL-İLİM: Allah'ın olmuşu, olanı, olacağı, gizliyi, açığı, kısacası her şeyi bilmesi demektir. Allah'ın sıfatlarından birisi olması ilmin ne kadar değerli olduğunun bir göstergesidir.

Hz. Âişe (ra) validemizden nakledilen bir rivayette, Kuranı Kerimin ilk ayetlerinin indirilişi hakkında, şu bilgiler verilmektedir: "Rasulullah (as) a gelen ilk vahiy, uykusundaki sadık rüya hâlindeydi. Ne zaman bir rüya görse mutlaka gün aydınlığı gibi çıkardı. Sonra ona yalnız başına kalmak hoş gösterildi.

O, Hıra Dağı'ndaki mağaraya çekilerek belirli gecelerde orada ibadet etmekteydi. Bu sırada ailesine yaklaşmamaktaydı. Beraberinde yiyeceğini de götürüyordu. Yiyeceği tükenince tekrar Hz. Hatice'nin yanına gelip azığını almakta ve geri gitmekteydi.

Nihayet 27 Ramazan pazartesi gecesi, Hak ona Hira Mağarasında geldi. Yaklaşan melek 'Oku' dedi. O ise *'Ben okuyamam'* diye cevap verdi. Rasulullah buyurdu ki 'Melek beni sıktı, son derece yordu ve bıraktı. Sonra 'Oku' dedi. Ben ise *'Okuyamam'* dedim. İkinci defa beni aldı ve sıktı. Son derece yordu. Sonra bıraktı ve 'Oku' dedi. Ben *'Okuyamam'* deyince üçüncü defa aldı ve sıktı, Kur'an'ın ilk ayetlerini okudu." "*Oku, yaratan Rabb'inin adıyla. O, insanı pıhtılaşmış kandan yarattı. Oku, Rabbin nihayetsiz kerem sahibidir. Ki o kalemle öğretendir. İnsana bilmediğini öğretmiştir.*" (Alâk, 96/1 -5)

İslâm dininde ilme verilen değer çok yüksektir. İlim tahsili için çalışmak şeref ve faziletlerin en büyüğü, âlimler peygamberlerden sonra insanların en üstünüdür.

İlim tahsili, Allah'ı bilmek, onun dinini öğrenmek ve sadece Allah'ın rızasını kazanmak için yapılırsa sahibini üstün kılar. Sırf dünya menfaatleri elde etmek için bilgi edinenler, açık bir kötülüğün içine düşmüşler demektir.

Sevgili Peygamberimiz bir çok hadislerinde ilim sahibi olmanın faziletini açıklamış, "İlim Çin'de dahi olsa gidip arayınız" buyurmuştur. Bir başka hadiste: "Alim kişiler Peygamberlerin varisleridir. Peygamberler altın ve gümüşü miras olarak bırakmamışlar, ancak ilmi bırakmışlardır" buyurulmuştur.

İmamı Gazali ilmin değerini şöyle anlatır: İlim, kayıtsız şartsız bir fazilettir(değerdir). İlim, Allah'ın kemal vasfıdır ve Meleklerin, Peygamberlerin şerefi de ilimledir. İlim, kayıtsız şartsız üstünlüktür ve değerdir. İlim, insanı ahiret yurduna ve mutluluğuna götüren bir vasıtadır. İlim, Allah'a yaklaştıran bir vasıtadır. Allah'a ancak ilimle ulaşılır.

Hazreti Peygamber, insanların dünya üzerinde nasıl ve ne üzere yaşamamız gerektiğini şöyle özetler:

Abdurrahman b. Ebu Bekre (ra) babasından peygamberimizin şöyle dediğini rivayet etmiştir:

"**Ya alim ol, ya talebe ol, ya dinleyenlerden ol, yahut bunları sevenlerden ol, beşincisi olma helak olursun.**"

Acaba kaçımız bu tavsiyeleri yerine getirebiliyoruz? Dünya meşgaleleri vaktimizi, emeğimizi ve ömrümüzü harcarken, bizler, nasıl yaşadığımızı ve nereye doğru sürüklendiğimizi göremiyoruz.

İbn Mes'ud (ra) şöyle demiştir: "İlim büsbütün çekilmeden ilme sarılın! İlim ancak ilmi yayanların eksilmesiyle ortadan kalkar. Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, Allah yolunda şehîd olarak öldürülen kimseler; âlimlerin âhiretteki mertebelerini gördükleri zaman, hemen Allah'tan kendilerini tekrar diriltip âlim olmalarını isterler. Hiç kimse anasından âlim olarak doğmaz. İlim ancak çalışıp öğrenmekle elde edilen bir nimettir".

İlim bitip tükenmeyen bir hazinedir. İlim hak ile batılı birbirinden ayırmanın yegâne yolu ve vasıtasıdır. İlmi öğrenip korumanın yolu; o ilmin gereği ile amel edip, onu hayata geçirmek ve uygulama alanına koymaktır. Yani bir ilim, sadece öğrenilip bilinmek, gururlanmak-kibirlenmek için değil, yaşamak ve hayat tarzı haline getirilmek için elde edilir. Böyle olduğu takdirde faydalı ilim olur. İlim, amel edildiği müddetçe, sadece sahibine değil başka insanlara ve bütün canlılara da fayda verir. Fayda vermeyen ilimden sakınmak gerekir. Çünkü Peygamber Efendimiz (sav) şöyle buyurmuştur:

1. Okur, amel eder. Turunca benzer. Tadı da, kokusu da güzeldir.
2. Okumaz, amel eder. Hurmaya benzer. Kokusu yok, tadı var.
3. Okur, amel etmez. Reyhana benzer, kokusu var, tadı yok.

4. Okumaz, amel etmez. Ebu Cehil karpuzuna benzer. Kokusu da yok, tadı da acıdır.

Öğrendiğimiz bilgilerle Sünnet-i Seniyye'ye uygun amel edelim, bilmediğimiz şeyleri de bilmiyorum deyip öğrenelim. Kendimizi gösteriş ve riyadan uzak tutalım, bildiklerimizle de amel edip çocuklarımıza ve insanlığa örnek olan bir müslüman olup, bu çerçevede güzel bir hayat yaşayalım.

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabiler / 9

HAZRETİ ZÜBEYR BİN AVVÂM (RA)

İslâm Dini İçin İlk Kılıç Çeken Kimse

Hz. Zübeyr; Efendimiz (sav)'in halası olan Safiyye'nin oğludur. Babasının adı Avvâm'dır. Hz. Talha ile aynı senede yani miladî 598 senesinde doğdu. Uzun boylu, beyaz tenli, zarif ve kibar birisiydi.

Hz. Zübeyr de 15 yaşlarında iken İslâm'ı kabul etti. Ömrünün bundan sonraki kısmını Hz. Talha ile beraber geçirdi.

Uhud'da, Müslümanlar paniğe kapıldığında, Hz. Zübeyr de, Hz. Talha gibi Efendimiz (sav)'in yanından ayrılmadı. Efendimiz'in etrafında siper oldu. Efendimiz (sav), Hz. Talha ve Hz. Zübeyr'i, daha hayatta iken cennetle müjdeledi.

Hz. Ömer (ra), vefat edince; yerine altı kişiyi halife seçmekle görevlendirdi. Bu altı kişi arasında Talha ile Zübeyr de vardı. Bu altı kişi, Hz. Osman'ı halife seçtiler. Hz. Talha ve Hz. Zübeyr, daima Hz. Osman'a yardımcı oldular. Hz. Osman'ın vefatı üzerine Hz. Ali halife seçildi, Talha ve Zübeyr, Hz. Ali'ye biat ettiler. 656 senesinde, Hz. Osman'ın şehit edilmesinden sonra, Hz. Ali (ra), halife oldu. Ama Hz. Osman'ın kanı ortada kaldı, halifeyi şehit edenler cezalandırılmadı. Buna üzülen Hz. Talha ve Zübeyr, Hz. Osman'ın katillerini cezalandırmak için Medine'ye vardılar.

Buradan da isyancıları takip ederek Basra'ya kadar gittiler. Ama burada isyancılar tarafından şehit edildiler.

Namazlarını Hz. Ali (ra) kıldırdı.

İslâm'a giren, İslâm için omuz omuza mücadele eden, Hz. Osman'ın katillerini cezalandırmak için yola çıkan Hz. Talha ve Zübeyr (ra), birlikte şehit olma şerefine nail oldular.

Efendimiz (sav), Hz. Zübeyr'i çok severdi. Peygamber Efendimiz O'nun hakkında şöyle buyurdu; "***Her Peygamberin bir havarisi vardır. Benim havarim de Zübeyr'dir.***"

Hz. Zübeyr de, Efendimiz (sav)'e çok bağlıydı. Henüz17 yaşlarındaydı. Bir gün Peygamberimiz, Kâbe'de ibadet ederken müşriklerin saldırısına uğradı. Bunun üzerine Mekke sokaklarında Efendimiz (sav)'in, öldürüldüğü söylentileri yayılmaya başladı. Bunu duyan Hz. Zübeyr, kılıcını kaptı, evinden koşarak çıktı. Yolda Efendimiz (sav)'e rastladı. Efendimiz (sav), kendisine: "***Böyle telâşla nereye gidiyorsun?***" diye sorunca, Hz. Zübeyr bir an durdu. Şaşırmıştı. Efendimiz (sav) yaşıyordu. Hz. Zübeyr, hem sevinçle hem de heyecanla; "***Ya Resulallah! Mekkelilerin sizi öldürdüğünü duymuştum ama siz yaşıyorsunuz.***" diye cevap verebildi.

Efendimiz (sav), Hz. Zübeyr'in elindeki kılıcı görünce tebessüm etti ve şöyle buyurdu: "***Ey Zübeyr! Bu kılıç nedir, yoksa bütün Mekkelileri kılıçtan mı geçirecektin?***"

Hz. Zübeyr, utandı. Başını öne eğdi. Edeple cevap verdi: "***Ey Allah'ın peygamberi! Eğer Mekkeliler size bir zarar vermiş olsalardı, hepsini kılıçtan geçirirdim.***"

Hz. Zübeyr, o zaman sadece on yedi yaşındaydı. Ne imanlı, ne cesur bir genç! Bu cesaretinden dolayı, Efendimiz (sav), Hz. Zübeyr'e, "***İslâm dini için ilk kılıç çeken kimse***" unvanını verdi.

3. Ders / Kavramlar

HAYA

Arapça bir kelime olan haya, "utanma, çekinme, tövbe, vazgeçme, ar, namus, edep" gibi anlamlara gelir. Bir ahlâk kavramı olarak, kınanma endişesiyle kurallara aykırı davranmaktan kaçınma ve bunu sağlayan duygu demektir. Kur'ân'da hayâ kelimesinin türevleri **3** yerde geçmektedir[194]. Ayrıca A'râf sûresinin 26. âyetinde geçen "***libâsü't-takvâ*** **(takva elbisesi)** sözü de hemen bütün müfessirlerce hayâ şeklinde yorumlanmıştır. Hz. Peygamber, "***Hayâ bütünüyle hayırdır***"[195]**,** "***Hayâ sadece iyilik getirir***"[196]**,** "***Hayâ imândandır***"[197]**,** "***Her dinin bir ahlâkı vardır, İslâm'ın ahlâkı da hayâdır***"[198] buyurmak suretiyle hayânın Müslümanların en belirleyici ahlâkî nitelikleri ve değer ölçüleri arasında bulunması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca "***Utanmıyorsan dilediğini yap***"[199] hadisi de tarih boyunca İslâm toplumlarının ahlâk zihniyeti ve terbiyesinin karakterini belirleyen bir etki doğurmuştur.

Aklımıza *Allah'a karşı edep nasıl olmalıdır* biçiminde bir soru gelebilir. Şunu hemen ifade edelim ki, hayâ ve edep, öncelikle insanı yoktan var eden, onu sınırsız nimetlerle besleyen, her yerde hazır ve nazır olan, bütün kâinatı ve yarattığı her mahlûku murakabe eden (gözetleyen, koruyan...) Cenab-ı Hakk'a karşı olmalıdır. Kişi, önce Cenab-ı Hakk'tan, sonra da insanlardan utanmalıdır. Zaten Allah'tan hayâ etmeyen insanlardan da utanmaz. İnsanlardan utanmayan bir kimse de Allah'tan utanmaz.

---

194 *Bakara, 2/26; Kasas, 28/25; Ahzâb, 33/53.*

195 *Müslim, İmân, 61; Müsned, V/426, 427.*

196 *Buhârî, Edeb, 77; Müslim, İmân, 60.*

197 *Buhârî, İmân, 16. Edeb, 77; Müslim, İmân, 57-59.*

198 *İbn Mâce, Zühd, 17; Muvatta, Hüsnü'l-Hulk, 9.*

199 *Buhârî, Enbiyâ, 54; Edeb, 78; Ebû Dâvûd, Edeb, 6.*

Mâverdî, geleneksel İslâm ahlâkının en önemli kaynaklarından olan ***Edebü'd-dünyâ ve'd-dîn*** adlı eserinde, İslâm kültüründe büyük yeri olan mürüvvetin (iyilik severliğin...) "***açıktan yapıldığında hayâ duyulan bir işi, gizli olarak da yapmamak***" şeklindeki bir tanımını aktardıktan sonra, kötü olabileceğinden şüphe edilen şeylerden, ancak hayâ sayesinde uzak kalınabileceğini belirtir. İnsanlardaki iyilik ve kötülüğün bazı alâmetleri bulunduğunu kaydeden Mâverdî iyilik alâmetlerini "***ar ve hayâ***", kötülük alâmetlerini de "***arsızlık ve hayâsızlık***" şeklinde gösterir. Hayânın ahlâkı koruma işlevini de şöyle ifade eder: "***Hayâdan mahrum olmuş insanı artık kötülükten alıkoyacak, haramdan uzaklaştıracak bir engel kalmaz; bu kişi dilediğini yapar, istediği gibi yaşar***".

Tasavvuf literatüründe, haya faziletine büyük önem verilmiştir. Ebû Süleyman ed-Dârânî, insanların genellikle dört sebepten dolayı iyi işler yaptıklarını belirterek bunları ***havf*** (korku), ***recâ*** (ümit), ***tâzim*** (saygı) ve ***hayâ*** (edep, utanma) şeklinde sıraladıktan sonra, en üstün amelin hayânın tesiriyle yapılan amel olduğunu ifade eder. Çünkü bu şekilde davranan kişi, her durumda Allah'ın kendisini gördüğünü bilir.

Kaynaklarda, hayânın Allah'tan utanma ve insanlardan utanma şeklinde iki çeşidinden söz edilir. Bazı eserlerde buna bir de insanın kendi kişiliğinden hayâ etmesi eklenir[200]. Cürcânî bunlardan ilkini psikolojik (nefsânî), ikincisini de imânî hayâ diye anar. "***Allah'tan hakkıyla hayâ ediniz***" buyruğu ile başlayan bir hadiste, bunun için insanın duyu organlarını, aklını ve bedenini günahlardan koruması, âhireti isteyerek dünyanın geçici ziynetlerini terketmesi gerektiği ifade edilir[201].

---

[200] *İbn Hibbân, s. 56; Mâverdî, s. 242*

[201] Müsned, I, 387; Tirmizî, "Kıyâmet", 24

Felsefe kültüründen de yararlanarak, hayâ konusunda psikolojik ve ahlâkî tahliller yapan Gazzâlî'ye göre, çocukta **temyiz** melekesinin (iyiyi kötüden ayırma) ilk alâmetlerinden biri hayâ duygusunun belirmesidir. Çocuğun mahcubiyet duyup bazı fiilleri terketmesi, onda akıl ışığının parlamaya başladığının göstergesidir. Böylece çocuk, kendi muhakemesiyle bazı şeyleri çirkin görmeye ve onları yapmaktan çekinmeye başlar. Gazzâlî, bu noktadan itibaren çocuğun eğitimiyle ilgilenmenin önemini belirterek, bu eğitime yemek ve sofra âdâbıyla başlanmasını tavsiye eder. Mâverdî, çocukta gözlenen hayâyı, onun tabiatındaki samimiyetten kaynaklanması sebebiyle, büyüklerin riya ihtimali taşıyan hayâsından daha değerli sayar.

Ruhunu, Kerim Kitabımızın mana sofrasından besleyen müminler, kâmil insan olma yolunun, edep ve hayâdan geçtiğini bilirler. Müminin söz ve davranışları edeple değer bulur. Edeple yapılan tövbe makbul olur. Dua ve ibadetler, edeple eda edilirse Allah'a yükselir ve sahibini yüceltir.

Edep ve hayâ ile nazar eden göz, kendi ayıbını aramaktan başkalarının kusur ve noksanını göremez. "***Söyle müminlere, gözlerini muhafaza etsinler.***" (Nûr, 24/30-31) âyetinin terbiyesinden geçen göz, mahremiyet (gizlilik) sınırlarını ihlal edemez (bozamaz). Edep ve hayâ perdesine bürünen kulak, Rabbimizin hoşnut olmadığı her türlü söze kapalıdır. Edep ve hayânın tadına varan gönül; kin, haset, kibir, nefret gibi her türlü nefsani duyguların esaretinden kurtulur.

Edep ve hayâ yoksunluğu, insanın değer bakımından yoksullaşmasının bir ifadesidir. Edepsizlik, değersizliktir. İnsanın fıtratında (yaratılışında) var olan edebi, hayâyı kaybetmek, kişiyi "***en şerefli varlık***" olmaktan çıkararak değersizleştirir.

19. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İNANÇ VE AMELDE SAPMALAR

Sapmanın çeşitli şekilleri var. Bazı sapmalar açık ve gözükür şekilde, bazısı da kapalı ve görünmez şekilde olur. Sapma, gayeden, hedeften, anlayıştan ve metottan olabilir.

Temel kaynaklarımızın yol göstermesi ve tecrübelerden elde edilen birikimlerle sapmaların nasıl ortaya çıkabildiğini görelim.

Gayeden Sapma

Gayeden sapma, sapmaların en tehlikesi ve en çok dikkat edilmesi gerekenidir. İslâm davası yolunda 'gayemiz', Allah Teala'dır. Buradaki sapma, Allah'tan başkasını kastetme anlamına gelir. Veya en azından şahsi arzuları, dünyevî maksatları ve başka gayeleri Allah'a ortak yapmadır. Malumdur ki, basit dahi olsa, gayeden herhangi bir sapma, ameli boşa çıkarmak ve kabul edilmemek için tümünde arız olur (ortaya çıkar). Çünkü Allah ancak, kendi rızası için yapılan ameli kabul eder. Bunun dışındaki hiçbir amelin O'nun katında bir değeri yoktur. Bundan ötürü, niyetin Allah için halis, her türlü şüpheden temizlenmiş olması, temel prensiptir. Çünkü nefsin birçok arzuları var. Şeytan, insanoğlunun içinde

kanın dolaştığı gibi dolaşır, bıkmadan usanmadan devamlı onun ibadetlerini ve cihadını ifsad etmeye, amellerini ve sevaplarını boşa çıkarmaya çalışır.

Riya (gösteriş), gurur, kibir, kendini yükseklerde görme, liderlik sevdası, kendisini pazarlama arzusu; mal, mülk, makam ve mevki gibi dünyalıklar elde etmek ve diğer geçici dünyevi şeyler... Bunların tümü, kişiyi gayesinden saptıran manevi hastalıklardır. Bedensel hastalıkların etkileri, dünya hayatı döneminde, fani (geçici) olan beden üzerindedir. Ama kalp hastalıklarının etkisi dünya ve ahiret boyunca ebedî olan ruhla birlikte devam edip gider. Çünkü kalp hastalıkları niyeti bozar ve amelleri boşa çıkarır.

Kalp hastalıklarının her insanda bulunduğunu bilmeliyiz. Mümin, onlara devamlı karşı koyar. İman ve takva gücü ve Rabbinden korkması sebebiyle, niyetini yenilemesi, Allah katındaki mükâfatın daha hayırlı ve ebedî olduğuna inanarak tüm dünya menfaatlerine karşı Allah'ın yanındakileri tercih etmesi sebebiyle o kalp hastalıklarını kendi içinde yener... İnsanın içinde devamlı olarak hayra iten faktörlerle şerre çeken faktörler çekişme ve boğuşma hâlindedir. Nefsini temizlemek ve Allah'a yaklaşmak için devamlı nefsiyle mücadele içindedir. Dünyevî arzular ve vücudun istekleriyle sürekli bir çekimin etkisi altındadır.

Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor:

"*Andolsun ki, nefsini kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiş, onu kötülüklere daldıran da ziyan etmiştir.*" (Şems Suresi, 9-10)

"*Ama bizim uğrumuzda cihad edenleri elbette kendi yollarımıza eriştireceğiz. Hiç şüphe yok ki, Allah iyi davrananlarla beraberdir.*"

Gayeden sapmanın, dünyevî amaçlara tam bir yönelme ve tümüyle Allah'tan uzaklaşma anlamına gelmesi şart değildir. Fakat yalnızca bu maksatlardan bir miktarının niyette bulunması ve

kalpte o miktarın karar kılması, ameli ifsat etmek (bozmak) ve Allah rızası dairesinden çıkarmak için yeterli bir sapmadır.

Allah kime hayır murad etmişse onu hayra kavuşturur, kime de bunun dışında bir şey murad etmişse hayırdan uzaklaştırır.

Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor:

"*Elif, Lam, Mim. İnsanlar imtihandan geçirilmeden, sadece 'iman ettik' demeleriyle bırakılıverileceklerini mi sandılar? Andolsun ki, biz onlardan öncekileri de imtihandan geçirmişizdir. Elbette, Allah doğruları ortaya çıkaracak, yalancıları da mutlaka ortaya koyacaktır.*" (Ankebut Suresi, 1-3)

İhlasın (işi Allah rızası için yapmanın) önemi ve gerekliliği için birçok ayeti kerime ve hadis-i şerif gelmiş. Örnek olması için bir kaçını burada naklediyoruz:

"*De ki, ben dini, Allah'a halis kılarak O'na kulluk etmekle emrolundum. Müslümanların ilki olmakla emrolundum. De ki: Rabbime karşı gelirsem, doğrusu büyük günün azabından korkarım. De ki; ben dinimde ihlas ile ancak Allah'a ibadet ederim.*" (Zümer Suresi, 11-14)

"*De ki, şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümün hepsi âlemlerin Rabbi Allah içindir.*" (En'am Suresi, 162)

Hadis-i Nebevilerinden de: "Ameller niyetlere göredir" hadisini öncelikle zikredebiliriz. Bu hadis, niyetin amel ve cezaya etki edebileceğini izah ediyor.

Ebu Hureyre (ra), Resulullah (as)'in şöyle buyurduğunu nakleder:

"*Şüphesiz Allah sizin vücutlarınıza ve suretlerinize bakmaz, fakat kalplerinize bakar...*"[202]

[202] Bu hadisi, Müslim rivayet etmiştir.

Bir hadis rivayeti de Ebu Musa el Eş'ari (ra.)'den. Rivayetinde diyor ki:

"*Resulullah (as)'a kahramanlık göstermek, taassub ve riyakârlık için savaşan kişi hakkında, "bunlardan hangisi Allah yolundadır?" diye soruldu. Resulullah (as): "Allah'ın kelimesinin yücelmesi için savaşan Allah yolundadır."*[203] *buyurdu.*"

"*De ki; şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi Allah içindir... O'nun ortağı yoktur. Bana böyle emrolundu.*" (En'am Suresi, 162-163)

Sevgili Peygamberimiz (as) darlık içinde yaşadı. Halbuki o isteseydi, insanların en çok refah içinde yaşayanı olurdu. Fakat o, bize züht (dünya sevgisinden uzak durma) ve dünya nimetlerine karşı isteksizlikte örnek olması için böyle davrandı. Çünkü dünya devamlı kalınacak bir yurt olmadığı gibi nimetler yurdu da değildir. Gevşeklik, daha çok gevşekliğe ve yere çakılıp kalmaya sürükler. Biz dâvet yolunda Resulullah (as)'ı kendimize rehber edindik. Bundan ötürü O'na uymalıyız ve dünya fitnesine karşı dikkatli olmalıyız.

Kur'an-ı Kerim'in, Firavun'un büyücüleri hakkında bize anlattığı kıssadan ibret almalıyız. İman onları nasıl değiştirdi ve değer yargılarını düzeltti? Bunları düşünüp ders almalıyız. Büyücüler Firavun'dan mal ve mevki istemeye geldiklerinde, Firavun onları, inanmış insanlar olarak görünce şaşırıp kaldı. Etrafa tehditler savurmaya başladı. Ama onlar Firavun'un tehdidinden korkmadılar. Ve Kur'an'daki ifadeye göre şöyle dediler:

"*(Firavun'a) Dediler ki: "Seni, bize gelen apaçık mucizelere ve bizi yaratana tercih edemeyiz. Öyle ise yapacağını yap! Sen, ancak bu dünya hayatında hükmünü geçirebilirsin. Bize, hatalarımızı ve senin bize zorla yaptırdığın büyüyü bağışlaması için*

[203] Hadisi, Buhari ve Müslim rivayet etmiştir.

Rabbimize iman ettik." Allah (Mükafatı) en hayırlı ve (cezası) en sürekli olandır." (Taha Suresi, 72-73)

Firavun'un büyücülerinin durumu bu olunca, dâvet yolunda yürüyen kişinin, yönünü Allah'a çevirdikten sonra, vazgeçip dünyaya yönelmesi caiz olur mu?

Biraz önce değindiğimiz aldatma hastalığının belirtilerinden biri de; kardeşin zekâsıyla, bilgisiyle, işleri iyi değerlendirmesiyle, politika sanatını, yöntemlerini ve düşmanla manevra keyfiyetini bilmekle ve benzeri şeylerle, başkalarına karşı ayrıcalıklı olduğunu zannetmesidir. Bir de kardeşin, diğer kardeşlere karşı büyüklenmesi, onlar dâvette ileri olsalar da onlara gerekli değeri vermemesi de hastalık belirtilerindendir. Bu gibi kişiler tarafından dâvete iyilik yapılsa da onlar; Allah'ın kendilerine olan lütfunu, yardımını ve desteğini unutup bu yardımın kendi güç ve yetenekleri sayesinde gerçekleştiğini sanırlar ve bu olmasaydı herhangi bir hayır gerçekleşmezdi zehabına kapılırlar (zannederler). Bu mantık bize Karun'un; "*(servet) bana ancak kendimdeki bilgi sayesinde verildi*" mantığını çağrıştırmaktadır.

Liderlik sevdasına kapılan kişiler, fertleri cemaate bağlamaktan ziyade, şahıslarına bağlamaya çok düşkündürler. Bu duyguyu teşvik edenler onun çevresinde toplanırlar. Bundan dolayı mevkileri ve üstünlükleri ne olursa olsun, şahıslara bağlanmaktan son derece sakındırmak gerekir. Çünkü canlının akıbetine güven olmaz. Kişinin sapıp, ardından gelenleri de saptırmayacağına kimse garanti veremez. Şahıslara bağlanmak, sahih İslâm hareketinin en büyük düşmanıdır. Tecrübeler göstermiştir ki, cemaatlerdeki bölünmelerin en büyük sebebi budur. O şahıslar, şahsi istek ve beklentileri yerine gelmediğinde, kendine bağladıkları ile beraber cemaatten ayrılıp gider, sözüm ona ayrı bir cemaat kurar.

Üzerlerinde, bu hastalıkların bazı belirtileri görülen insanlar, kendilerinde bu hastalığın varlığını kabul etmezler. Belki de

Şeytan'ın kendilerini aldattığının farkında değildirler. Bazan da, şahsî çıkarı için değil de davanın çıkarı için böyle yaptığını iddia ederek durumuna gerekçe bulmaya çalışır.

Hedeflerden Sapma

Asıl hedefi terk etmek, cüz'i (küçük) veya fer'i (şahsi) ya da asıl hedefe muhalif hedeflere yönelmek, tehlikeli 'sapmalar'dandır. Bu, boş yere güç ve gayret sarf etmek demektir. Küçük meselelerle uğraşmak, asıl önemli konuları ihmal etmedir. Sağlıklı İslâmî çalışmadan ve beklenen büyük hedeflerden uzaklaşmadır. Bugün İslâm dünyasında var olan pek çok grup, bu gibi konular üzerinde çalışma yapmakta, ümmetin enerjilerini boşa harcamaktadır. Bölük pörçüklüğün nedeni de budur. Bu küçük oluşumlar, pek çok yer ve zamanda art niyetli iktidarlar tarafından çok kolay şekilde kullanılmaktadırlar. Yönetimlerin bu gibi oluşumlara maddî veya manevî bağışları, onların desteklerini almalarına yetmektedir. Ana ve temel konulardan uzak bu gibi çalışmaların sapmaları, İslâm'a hizmetten çok, zararına sebep olmaktadır.

Tüm açıklığı, gerekleri ve asaletiyle ana hedefler bunlardır.

O hedeflerden sapma, aşağıdaki şekillerde olabilir:

1- Sadece ibadetle, zikirle, ilimle, Allah'a dâvetle, iyiliği emredip kötülükten vazgeçirmekle, hayır işlerine koşmakla yetinmek.

Teşri (yaşama), yönetim, cihad, İslâm devletini kurma, tüm Müslümanları bir lider etrafında toplama (Hilafet) ve Allah'ın dinini hâkim kılma gibi işleri terk etmek.

Hakikatte bunun anlamı, İslâm'ın şeklini değiştirmek, temelden sarsmak ve İslâm'ın getirdiklerini yanlış bir yolla uygulamadır. Bazı cemaatler bu cüz'i hedefleri veya bu hedeflerin bir kısmını kendilerine seçmiş iseler; bunlar kendilerine, hesabı ise Allah'a aittir. Fakat bizim burada kastettiğimiz kişiler, izaha çalıştığımız hedeflere

doğru dâvet yolunda yürüyenler ve sonra da bunlarla yetinerek dâvet yolundan sapanlardır. Burada asıl faktör, rahatlığı seçmek ve zalim yöneticilerin işkencelerine uğramamak ve hatta onlardan destek görmek ise, bu iman zayıflığının belirtisidir ve sahibini Allah'ın huzurunda sorumluluktan kurtaramaz.

Diğer taraftan Allah'ın şeriatını uygulamayan zalimlerin gölgesinde, ne ibadet, ne dâvet ve ne de ilim temiz olur. Müslümanlar, zelil ve köle olarak yaşayacaklar, kendilerine ve çocuklarına sapık inançlar, bozuk ve cahili adetler sunulacak ve onlara bilgilerinin bir faydası olmayacaktır.

Bu sapmanın sebebi yukarıda zikredilenlerle yetinmek olunca, bu, düşmanların gücü karşısında acizlik hissetmek ve hedeflerimizin tamamını gerçekleştirmeye imkân tanımayacaklarının farkına varmak demek olur ki, bu da yine iman zayıflığı ve İslâm'ı yanlış anlamadır.

Halbuki biz gücü, tüm güçleri veren Allah'tan istiyoruz. Bu tür bir sapmanın sebebi bu hedefleri gerçekleştirmek 'her Müslüman kadın ve erkeğe vacip değildir veya farzı kifâyedir', şeklinde bir düşünce ise, bu da düzeltilmesi gereken hatalı bir düşüncedir. Bunun farz-ı ayn olduğu ve İslâm devletini kurmaya çalışmadıkları takdirde, tüm Müslümanların günahkâr olacakları bilinen bir gerçektir. Zira Mekke döneminde müşriklerin Hz. Peygamber (as)'e her şeyi teklif ettikleri hâlde, O'nun bu teklifi reddetmesi, bunun delilidir.

2- Hedeflerden sapmanın bir şekli de, evrensel İslâm devletini kurmak için yardımlaşma ve çalışma yapmadan veya düşünmeden yalnızca İslâm ülkelerinin birinde İslâmî yönetimi kurma çabasıyla yetinmek şeklinde olabilir. Bu çok açık bir hata ve Allah'la yaptığımız sözleşmeye muhalefettir. Ayrıca Müslümanların birliği ve dâvetin evrenselliği ile tezat teşkil eder. Bir de, İslâm düşmanlarına, İslâm ümmetinden ayrıldığı için bu ülkenin çabucak işini

bitirme fırsatı hazırlanmış olur. Bu bakımdan Müslümanların İslâm Birliğine büyük önem vermeleri ve hedefleri arasına bunu koymaları gerekir. Gerçekten de İslâm Birliğinin olmaması, günümüzde birçok İslâm beldesinin işgal edilmesine, kaynaklarının sömürülmesine neden olmaktadır.

3- Bazen de sapma, mükemmel bir İslâmî yönetimi kurma eylemine girişmeden, devletin bazı kurumlarını ele geçirmeye razı olmakla meydana gelir. Bu da bir hatadır. Zira İslâm mükemmeldir, tatbikatta parçalanma kabul etmez.

Bu tür sapmalardan şiddetle sakınmalıyız, çünkü din düşmanları, İslâmî yönetimin şeklini değiştirip ruhsuz bir şekilde sunmakla, İslâmî uyanışı yavaş yavaş eritmeyi düşünüyorlar. Böylece İslâmî akımı asıl yönünden saptırmayı amaçlıyorlar.

2. Ders / Cennetle Müjdelenen Sahabiler / 10

HAZRETİ EBÛ UBEYDE BİN CERRÂH

Hazreti Ebû Ubeyde Bin Cerrâh Radıyellâhu Anh

Cennetle Müjdelenen On Sahâbîden Biri

583 senesinde Mekke'de dünyaya geldi. Babasının adı Abdullah; annesinin adı ise Da'd'dır.

Uzun boylu, zayıf biriydi. Sakalları seyrekti.

613 senesinde Müslüman oldu.

Kuran'ı güzel ve düzgün okuyanlardan birisidir.

Bütün Arabistan'da güvenilir bir zat olarak bilinirdi.

Peygamber Efendimiz SAV, Müslümanlardan ***zekat***, Müslüman olmayanlardan ise ***cizye*** toplanması görevini Ebu Ubeyde RA'a vermişti.

Hz. Ebubekir ve Hz Ömer döneminde; Suriye cephesi kumandanı ve aynı zamanda Suriye valisiydi.

Suriye başta olmak üzere birçok şehri İslam dinine kazandırmıştır.

Bizans ordularını 635 senesinde yenilgiye uğratmıştır. Bizans'ın Şam valisi olan Herakleios; meşhur sözü "***Elveda Suriye, ebediyen elveda***" sözünü bu mağlubiyetten sonra Şam'dan kaçarken söylemiştir.

Suriye şehirlerinden birisi olan Humus'u kuşatmıştı. Şehrin Bizans valisi; teslim şartlarını görüşmek üzere Müslüman ordularının karargâhına geldi ve Müslümanların kumandanı ile görüşmek istediğini söyledi.

İki Müslüman askeri; Bizans elçisini Ebû Ubeyde'ye getirdiler. Elçi gördüklerine inanamıyordu. Bizans ordularını mağlup edip Bizans'ın Şam valisini korkutup kaçıran büyük kumandan; alelade bir asker gibi giyiniyor ve askerlerin arasında oturuyordu. Üzerinde ne pahalı elbiseler ne de tahtı vardı.

Züht ve takva sahibi, adaletle hükmeden, cesur ve savaşçı bir zattı. Askerlerin her ihtiyacını gözetir, sıkıntıları ile ilgilenirdi. İdaresi altında bulunan insanların durumlarını araştırır; fakir ve kimsesizlere sahip çıkardı.

Veba salgınında hastalandı ve vefat etti.

3. Ders / Kavramlar

TEVÂZU

Arapça bir kelime olan **tevâzu**, "alçak gönüllülük, kibirli olmamak, kendi itibar ve derecesini düşük görmek, birine boyun eğmek" gibi anlamlara gelir. Kibirlenmenin ve büyüklük taslamanın zıddıdır. Tevazu, beğenilen bir özelliktir. Ancak, sınırı çok iyi

ayarlanmalıdır. Kişinin şahsiyetini ortadan kaldıran **hafifmeşreplik**, tevazu değildir. İnsan, büyüklük taslamamakla birlikte, zamanın ve yerin gerektirdiği davranışı da göstermelidir. Yoksullar, düşkünler ve çocuklarla ilgilenmek, onların hal ve hatırlarını sormak tevazudur. İnsan, mevkisi ne olursa olsun Allah'ın kulu olduğunu unutmamalıdır.

Tevâzu sahibi kimselere "**mütevâzı insan**" denir. Tevazu sahipleri kendilerinden aşağıda olanlara küçük muamelesi yapmaz, onları hor ve hakir görmez. Arkadaşları arasında büyüklük taslamaz. **Vakar** ise, ağırbaşlı olmak demektir. Vakûr kişiler, mevki ve haysiyetlerinin hakkını gereği gibi korumasını bilen insanlardır.

Cenab-ı Hak, Kur'an-ı Kerîm'de "Allah katında en değerliniz en çok Allah'tan korkanınızdır" (Hucurat, 49/13), "Siz nefislerinizi övmeyiniz, kimin müttakî olduğunu Allah daha iyi bilir" (Necm, 53/32) buyurarak bizlere mütevazı olmamızı emretmiştir. Bu konuda Peygamber Efendimiz (asv)'de "Her kim Allah için alçakgönüllülük yaparsa, Allah muhakkak onun derecesini yükseltir"[204] buyurmuşlardır. Hz. Lokman oğluna şöyle tavsiye etmişti: "Kibirlenip insanlardan yüzünü çevirme. Yeryüzünde çalımla yürüme; çünkü Allah kurulup öğünenlerin hiç birini sevmez" (Lokmân, 31/18). Kibir, şeytanın en önemli özelliğidir. Şeytan, Allah Teâlâ'nın kesin emrine rağmen kibrinden dolayı Hz. Âdem'e secde etmemiş, bu tavrı onun Cenâb-ı Hakk'ın huzurundan kovularak lanetlenmesine neden olmuştur.

Aklımıza "***Tevazu göstermekle kendine güvenmek duygularının nasıl dengelenmesi gerektiği***" ile ilgili bir soru gelebilir? Güven duygusu ile tevazu arasında bir çelişki yoktur. Yeter ki bu iki erdemin kaynağını yanlış tespit etmeyelim. Bizim

[204] Müslim *Bir ve's Sıla*, 69; Tirmizî, *Birr*, 82.

anlayabildiğimiz kadarıyla, Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir insanın güven duygusu da, tevazu duygusu da Allah'a göre şekillenir. Çünkü insanın mütevazı olmasını sağlayan kulluk şuuru olduğu gibi, güvenini sağlayan da kulluk yaptığı Allah'a karşı beslediği hüsnü zandır, güzel duygulardır. Buna göre inanan insanın kulluk şuurundan fışkıran tevazuu; bir pintilik, bir beceriksizlik, bir zafiyetin simgesi olmadığı gibi; Allah'tan ümit ettiği yardım ve inayetten ötürü kendisinde hissettiği güven duygusu da bir şımarıklık ve bir gurur nişanesi değildir. "**(Resulüm! Yapacağın) işler hususunda onlarla istişare et. Kararını verdiğin zaman da artık (çekingen davranma), Allah'a güven ve ona tevekkül et! Şüphesiz ki Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever.**" (Ali İmran, 3/159) mealindeki ayette adeta tevazu ile güven bir arada ders verilmiştir. Çünkü Hz. Peygamber (asv)'nin -vahyin olmadığı konularda- ashabıyla meşveret yapması çok güzel bir tevazuun belgesi olduğu gibi, işe karar verdikten sonrada çekingen davranmayıp Allah'a olan bağlılığını pekiştiren bir tevekkül içerisinde gereken hedefe kilitlenmesi de bir güvenin nişanesidir.

Bir başka hususta "***tevazu ve tezellül***" ***dengesinin nasıl ayarlanacağıdır?*** "Kendini hor ve hakir gösterme, kendini aşağı kabul etme, zillete katlanma, alçalma" gibi anlamlara gelen "**tezellül**"**,** kötü huylardandır. Bu huyu, güzel huy olan tevazu ile karıştırmamak gerekir. Her meşru sanatı icra etmek, maaş, ücret karşılığında mubah olan işleri yapmak, meselâ çobanlık, bahçıvanlık yapmak, inşâatta ve hafriyâtta çalışmak ve sırtında yük taşımak bu bağlamda tezellül değildir. Kendinin ve çoluk çocuğunun nafakasını temin için çalışmak farzdır. Başkalarına yardım için her türlü kazanç yolunda çalışarak daha fazla kazanmak ***mubah***dır. İdrîs aleyhisselâm terzilik, Dâvud aleyhisselâm demircilik, İbrâhîm aleyhisselâm zirâat ve kumaş

ticareti, Îsâ aleyhisselâm kunduracılık, Nûh aleyhisselâm marangozluk ve Peygamberlerin çoğu da çobanlık yapmıştır. Hadîs-i şerifte, "**Evinin ihtiyaçlarını alıp getirmek kibirsizlik alâmetidir.**" buyurulmuştur.

Fakirlik, tezellüle sebep olmamalıdır. Çünkü fakirlik utanılacak bir şey değildir. Müslüman, Allah Teâlâ emrettiği için rızk kazanmağa çalışır. Çalışırken, ibadetlerini terk etmez ve haram işlemez. Kazanırken de, kazandığını sarf ederken de, İslâmiyete uyar. Böyle kimseye zenginlik de, fakirlik de faydalı olur. Dünya ve ahiret saadetine kavuşmasına sebep olur. Fakat nefsine uyarak, sabır ve kanâat etmeyen kimse, Allah Teâlâ'nın kaza ve kaderine râzı olmaz. Fakir olunca, az verdin diye, itirâz eder. Zengin olursa, doymaz, daha çok ister. Kazandığını haramlara sarf eder. Zenginliği de, fakirliği de, dünyada ve ahirette felâketine sebep olur.

Tevâzu korkaklık ve menfaatler karşısında eğilerek İslam'ın izzetinden fedakârlık yapmak değildir. Tevâzunun azlığı kibir, aşırılığı ise zillettir. Tasavvuf erbabına göre toprak tevâzu sembolüdür. **Nitekim Hz. Mevlana,** "**Tevâzuda toprak, müsamahada deniz gibi ol**" tavsiyesinde bulunmuştur.

"***Kul için en güzel elbise tevâzu ve inkisar (Mevlâ'ya karşı boynu bükük olma) elbisesidir.***"[205]

[205] Kuşeyrî Risâlesi Terc.

20. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İNFAK

İnsanın helal ve kıymetli olan servetini, yahut en aktif ve verimli olan gayretini Allah rızası için başka insanların hayrına sarf etmesine" infak" denir.

Bu harcama, insanın sahip olduğu tüm değerlerden yapılabilir. Helâl servetin ve olumlu gayretin insanların hayrına sarf edilmesi, Kur'an'ı Kerim'de "Allah yolunda infak" olarak isimlendirilmiş, bu niteleme ile O'nun yolunda yapılan harcamaların bir zarar olmadığı anlatılmak istenmiştir. Bu demektir ki, müminin yaşarken Allah yolunda sarf ettiği çabalar ve cömertçe harcadığı mallar, hesap gününde boşa gitmeyecektir. İnfak ve benzeri kelimeler Kur'an'ı Kerim'de iki yüzden fazla yerde zikredilmektedir. Sadece bu sayı bile infakın önemini kavramaya kâfidir.

Bilindiği gibi her nimet bir külfet karşılığıdır. İslam davasının başarıya ulaşması; herkesin huzur ve barış içinde birbirini sevip sayan, yüce ahlâki değerlerle süslenmiş bir cemiyetin oluşmasını sağlar.

Elbette bunun da bir bedeli vardır. İşte bu bedel görevimizi yerine getirmek için zamanımızın belli bir bölümünü bu yüce gayenin tanıtılmasına ayırmak ve bu hizmetin yürümesi için maddi katkıda bulunmaktır. Bu infağı gereken yerde ve zamanında yapmalıyız.

Cenabı Hakk, buyuruyor ki; "*Allah'a ve Resulüne iman edin. Sizi hâkim kıldığı, sizin yönetiminize verdiği şeylerden Allah uğrunda harcayın. Sizden, iman edip de (Allah için) harcayanlar var ya onlar için büyük mükafat vardır.*" (Hadid, 7)

"*Sevdiğiniz şeylerden (Allah yolunda) harcamadıkça birre (iyiye) eremezsiniz. Her ne harcarsan, Allah onu hakkıyla bilir.*" (Ali İmrân, 92)

"*Allah'ın rızasını kazanmak ve ruhlarındaki cömertliği kuvvetlendirmek için mallarını hayra sarf edenlerin durumu, bir tepede kurulmuş güzel bir bahçeye benzer ki üzerine bol yağmur yağmış da iki kat ürün vermiştir. Sonra bol yağmur yağmasa bile bir çisenti düşer (de yine ürün verir). Allah yaptıklarınızı görmektedir.*" (Bakara, 265)

"*Ey İmân Edenler! Kazandıklarınızın iyilerinden ve rızık olarak yerden size çıkardıklarımızdan hayra harcayın. Size verilse gözünüzü yummadan alamayacağınız kötü malı hayır diye vermeye kalkışmayın. Biliniz ki, Allah zengindir, övgüye lâyıktır.*" (Bakara, 267)

Ayetlerde görülmektedir ki, infak kazandıklarımızın en iyilerinden ve en çok sevdiklerimizden yapılmalıdır. Ayrıca Allah yolunda İnfak ederken malımızın eksileceğinden veya fakirleşeceğimizden endişe etmemeliyiz, çünkü bilmemiz gerekiyor ki rızkı, azaltan da çoğaltan da âlemlerin Rabbi olan Allah(cc)tır. Ey emanetçi, Mal sahibi senden vermeni istiyor, ver ki çok daha fazlasıyla mukabele göresin.

"*De ki; Hakikaten, Rabbim kullarından dilediği kimseye rızkı hem çoğaltır, hem kısar ve her neyi hayra sarfederseniz O, onun yerine başkasını da verir. O rızık verenlerin en hayırlısıdır.*" (Sebe, 39)

"*Mallarını Allah yolunda infak edenlerin örneği, yedi başak bitiren, her bir başakta yüz tane bulunan bir tek tanenin örneği gibidir. Allah, dilediğine kat kat arttırır. Allah (ihsanı) bol olandır, bilendir.*" (Bakara, 261)

"*... Yaptığınız her iyilik sırf kendiniz içindir. Siz yalnızca Allah rızasını gözetmenin dışında infak etmezsiniz. İyilik cinsinden ne infak ederseniz o size aynen ödenir. Size hiçbir şekilde haksızlık yapılmaz.*" (Bakara, 272)

"*Şeytan sizi fakirlikle korkutup çirkin çirkin şeylere teşvik eder. Allah da lütfundan ve bağışlamasından birtakım vaatlerde bulunuyor. Allah'ın lütfu geniştir. O herşeyi bilendir.*" (Bakara 268)

İnfak aynı zamanda takvanın gereğidir. Cenabı Hakk, müttakilerin vasıflarını sayarken;

"*(O müttakiler, kendilerine verdiğimiz her türlü rızıktan (Allah yolunda infak ederler.)*" (Bakara, 3)

"*İyiliğin karşılığı, ancak iyilik değil midir?*" (Rahman, 60)

Beyanı gereğince zekat ve infaklar, müminlere nice rahmet kapılarını aralarken, şer kapılarını da kapatır.

Hazreti Peygamber (sav): "Asıl zenginliğin, mal çokluğu değil, gönül zenginliği ile olduğunu belirtmişlerdir." Buna göre herkes, kanaati kadar zengindir. Kanaat ise hadisi şerifte bildirildiği gibi bitmez tükenmez bir hazinedir. Gerçek müminler de bu zenginlik nimetine sahip olup infakta bulunanlardır. İnfak, bir müminin hassasiyetinin ve mükellef olduğu üstün ahlâkının kâmil bir tezahürüdür.

Ashabı kiramdan Ebu Zer (ra)'ın dünyalık olarak bir dikili ağacı bile bulunmamasına rağmen Efendimiz (sav) ona:

"Ya Eba Zer! Çorbana su kat ve infak et." buyururdu.[206]

Ebu Zer (ra)'ın çorbaya ilave edecek bir başka yiyeceği olmamasına rağmen Efendimiz (sav), ona böyle emrediyordu. Demek ki infak için zengin olmamız gerekmiyor, neyimiz varsa ondan vermemiz isteniyor. Azken veren çok olduğunda da verir. Veremeyen için de malın azlığı çokluğu fark etmez.

Müslüman şahsın, tıpkı namaz gibi, oruç gibi olmazsa olmaz değerlerinden birisi de infak etme, verme hassasiyetine sahip olmasıdır. Bakara suresinin ilk ayetleri içinde, iyi müslüman diye nitelendirilen muttakilerin temel özellikleri arasında, gayba iman etmek ve namaz kılmaktan sonra kendilerine rızık olarak "verdiğimiz şeylerden infak ederler" ifadesiyle, infak sayılır.

İnfakın müslümanın şahsiyet boyutuna katacağı ilk özellik, rızk ve infakın Allah'ın mülkünde bir tasarruftan ibaret olduğudur. Müslüman hiçbir ibadetinde olmadığı gibi, infakta da, kulluk çerçevesi dışında bir tasarruf düşünemez. Bilinmelidir ki mülk mutlak olarak Allah'a aittir. İnsanların mülkiyeti devre mülk gibidir.

Eşyanın hakikatine vakıf olanlardan Yunus Emre diyor ki;

"*Mal sahibi mülk sahibi hani bunun ilk sahibi*

Mal da yalan mülk de yalan var biraz da sen oyalan." Sözleriyle malın gerçek sahibine işaret etmektedir.

İnfak tereddütsüz vermektir. Onu sana veren ver diyorsa, vereceksin. Vermek bir müslümanın asli karakteridir. Öyleyse, İnsanın veren bir yanı olmalıdır.

Sevdiklerinden ve hayatından verebilmek çetin bir iştir. Allah (cc) müminlere malları ve canları karşılığında kurtuluş vadediyor. En basit dünyevi şeylere bile sahip olabilmek için yıllarımızı belki ömrümüzü harcarken, sonsuz hayatta cenneti kazanmak elbette

[206] Müslim, *Birr* 142

bir bedel ödemeyi gerektirir. İşte bu bedel Allah yolunda yapacağımız infaklardır.

Namaz, günde beş defa Allah'ın huzurunda durma, oruç yeme içmede insana disiplin oluşturma; İnfak, zekât ve sadaka ise; insanı, Allah'ın mutlak malikiyeti karşısında, ona boyun eğme ve teslim olma noktasına getirir.

Bilmeliyiz ki o mallar bize hiç yoktan verilmiştir, verilmeyebilirdi de. O hâlde az verilen de imtihandadır çok verilen de.

İnfak insanı nasıl bir insandır? diye sorulduğunda şu güzel vasıfları akla gelecektir:

- İhtiyaç sahiplerinin farkında olan,
- Onları önemseyen, onlara sahip çıkan,
- Onlara ulaşmayı görev bilen,
- Onlara verirken itina eden,
- Olumsuzluktan arınma duyarlılığına sahip bir insandır.

İnfak toplumu nasıl bir toplum? diye sorulduğunda da şu vasıfları görürüz:

- Rahmetin ve şefkatin, toplumun en uç noktalarına kadar yayıldığı,
- Muhabbetin derinden yaşanan bir iklim haline geldiği,
- Davalarını canlarından, mallarından ve dünyalık her şeyden aziz bilmiş,
- Salihler ve sadıklardan oluşan bir topluluk.

İnfak Etmemek Nefsi Tehlikeye Atmaktır

Ensar (ra), Allah(cc) yolunda harcamakta eli açık kimselerdi. Bol bol harcamaktan çekinmezlerdi. Bir ara kıtlık oldu. Bunun üzerine hayır yolunda harcamaktan vazgeçtiler. Cenâbı Hakk (cc),

kıtlık geldi diye ellerini hayır yolunda harcamaktan çekmeyi "kendilerini tehlikeye atmak" olarak vasıflandırarak;

"*Ve Allah yolunda infak ediniz. Ve kendi nefislerinizi tehlikeye düşürmeyiniz. Ve ihsanda bulununuz. Şüphe yok ki Allah Teâlâ muhsin olanları sever.*" (Bakara, 195) bu davranıştan ashabı(-ra), men ediyor.

Huzeyfe (ra), yukarıdaki ayet sorulduğunda "Bu âyetteki kendinizi ellerinizle tehlikeye atmayın ikazı, infak ile alâkalı olarak nâzil oldu" dedi.

"Size ne oluyor ki Allah yolunda harcamıyorsunuz? Göklerin ve yerin mirası zaten Allah'ındır. (Her şey asıl sahibi olan Allah'a kalacaktır) Elbette içinizden, fetihten önce harcayan ve savaşan diğerleriyle bir olmaz. Onların derecesi, sonradan infak eden ve savaşanlardan daha büyüktür. Bununla beraber Allah hepsine de en güzel sonucu vaad etmiştir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır." (Hadid, 10)

Başka bir Ayeti Kerime'de:

"*İnfak edin ki hakkınızda hayırlı olsun, kim nefsinin hırsından, azade kalırsa, işte felah bulacak onlardır.*" (Teğabun, 16)

Bu ayeti kerimede görülmektedir ki; tehlikelerden uzak kalabilmek, hayır kapılarının bize açılabilmesi, nefsin dizginlenebilmesi ve daha bir çok güzellikler infakın gereğini yerine getirmekle mümkündür.

İnfak Nelerden Yapılmalı ?

Ana hatlarıyla İnfak üç çeşit yapılır. Maldan, zamandan ve candan. İnfakın nelerden yapılabileceğinin en güzel cevabını yine Kur'anı Kerim verir. İnfak ile ilgili ayetlerde infakın, sevilen ve en iyi olan şeylerden yapılması istenir.

a) Maldan İnfak:

"Ey İmân Edenler! Kazandıklarınızın iyilerinden ve rızık olarak yerden size çıkardıklarımızdan hayra harcayın. Size verilse gözünüzü yummadan alamayacağınız kötü malı hayır diye vermeye kalkışmayın. Biliniz ki, Allah zengindir, övgüye lâyıktır." (Bakara 267)

İnfak konusunun inceliklerinden birisi de daha önce belirtildiği gibi malın iyi ve güzel olanından vermektir. Zira infak, bu inceliğe dikkat edildiği ölçüde kulu Rızai İlahi'ye ulaştırır. Kardeşlik ve dayanışma duygularının zayıfladığı ve toplumsal huzur ve sükûnun giderek bozulduğu kin ve husumetin çoğaldığı toplumumuzda bugün ciddî bir infak seferberliğine ihtiyaç vardır. Bu infak seferberliği hem kendimiz hem de yavrularımız için hayati önem arz eder. Yavrularımız mülkün hakiki sahibinin Allah Teala olduğunun idraki içinde büyümelidir. Bizler çocuklarımızı nasıl küçük yaşta namaza alıştırmakla mükellef isek aynı zamanda infak ibadetine de alıştırmaya mecburuz.

Şayet bu işin alışkanlığını küçük yaşlarda kazandırmazsak onlara yazık etmiş oluruz.

Ayrıca infak, sermayenin de, bir kanser hâline gelmemesine, putlaştırılmamasına en güzel ilâçtır. Bunun içindir ki, yoksullar, fakirler ve garipler varlık sahipleri için aslında çok büyük bir nimettir. Cennet kapıları onların duaları ile açılır.

b) Candan İnfak: Bu İnfakın karşılığında Allah (cc) bütün hayırları vadediyor. Sadakat, cennet ve kurtuluş.

"Müminler ancak Allah'a ve Resulüne iman eden , ondan sonra asla şüpheye düşmeyen, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla savaşanlardır. İşte sadıklar ancak onlardır." (Hucurat, 15)

"Peygamber ve onunla beraber olan müminler mallarıyla ve

canları ile cihad ettiler. İşte bütün hayırlar onlarındır ve onlar kurtuluşa erenlerin kendileridir." (Tevbe, 88)

Bu ayeti kerimelerde mallar ve canlar birlikte zikredilerek infakın sadece malla değil bedenle ve canlarla da yapılması gerektiği ifade edilmektedir.

İslâm'ın ilk şehidleri Sümeyye annemiz ve kocası Yasir'in (ra) hâlleri ne kadar ibretlidir. Onlar, canlarını ulvi bir iman heyecanıyla Allah yolunda infak etmişlerdi. Şimdi cenneti satın almış ve kıyamete kadar müminlerin gönüllerinde taht kurmuş olarak, ebedî mükâfatının verileceği anı beklemekteler. Bu durum karşısında bizim de Allah rızasına nail olabilmek için, malımızla ve canımızla infaka yönelmemiz gerekmektedir.

Yine Hz. Hamza, Hz. Musab, Sad bin Ebi vakkas (ra) ve daha nice sahabiler en büyük İsarı (kendisi ihtiyaç halinde bulunsa bile, başkaları için fedakarlıkta bulunma), canlarını adayarak infakın ne olduğunu ve nasılını bize göstermişlerdir.

Peygamber (sav)'in sadık dostu Eba Eyyüp el-Ensari (ra)'den bir örnek: İslâm ordusunun İstanbul surları önlerine geldiğinde bazı mücahitlerin düşman safına doğru yalın kılıç hücum etmeleri üzerine sahabelerden bir kısmı; Allahuekber, bunlar nefislerini tehlikeye attılar sözlerine karşılık peygamber dostu Eba Eyyub (ra); Hayır siz o ayetin niçin indiğini bilmiyorsunuz? O ayeti kerime biz ensar hakkında nazil oldu, içimizden bazıları cihada çıkmadılar "nefsinizi tehlikeye atmayın" ayeti cihada çıkmayan yani candan ve maldan infakı düşünmeyen müslümanları uyarı için gönderildi" dedi. Bu ikazda da infakın hem mal hem de canla yapıldığını bizzat ashabdan öğrenmiş olmaktayız.

Bir başka örnek hemen yakın tarihimizden. Çanakkale Harbi'nden: Ecdadımızın ateşleyecek barutu bile kalmamış olmasına

rağmen, müşahhas bir can ve mal infakı yaşandığı için, Allah onlara zafer nasip etmiştir.

Dava adamı, bu şuurla çalışmalarını yaparken bilmelidir ki; dava yolunda koşarken teslim ettiği can ahirette o büyük şehitlerin komşuluğu ile mükafatlandırılacaktır.

c) **Zaman ve bedenle infak:** Rabbimizin bizlere ihsan ettiği her şey infak edilecektir. Yaşanarak tebliğ edilen İslâm en güzel infaktır. Ashab (ra) dünyanın en ücra köşelerine kadar İ'layı Kelimetullah aşkıyla giderek kendilerini İslâm'a infak etmişlerdir.

Bunlardan ikisi Abbas (ra)'ın oğlu Kısam (ra) ile Hz.Osman (ra)'ın oğlu Muhammed (ra)'dır. Gidebildikleri son nokta olan Semerkant'ta İslâm'ın nurunu ve huzurunu taşımışlardır. Bu halis infak niyeti bereketli bir rahmet olarak tecelli etmiş, ardından İmam Buhari, İmam Kaşani, İmam Tirmizi, Şahı Nakşibend gibi birçok Allah dostlarının yetişmesine vesile olmuşlardır. Bugün de aynı aşk ve heyecanla İslâm'ı yaşayıp tebliğ ederek, onu bir hayat tarzı halinde dünyaya sunmak en güzel bir infak olacaktır.

İnfak Kimlere Yapılmalıdır ?

İnfak etmeye, özellikle ve öncelikle yoksulluğunu açığa vurmaktan çekinen onurlu kimselerle başlanmalıdır. Ayrıca en yakınlarımız da öncelikliler arasındadır. "*Sadakalarınızı, kendilerini Allah yoluna adamış olan fakirlere veriniz. Utangaç olduklarından dolayı, bilmeyenler, onları zengin sanırlar. Oysa sen onları yüzlerinden tanırsın. Yüzsüzlük yapıp kimseden bir şey de isteyemezler. Ne türden bir iyilik yaparsanız, şüphe yok ki, Allah onu bilir.*" (Bakara, 273)

İnfak, sırasıyla:

a) İslâm davası çalışmalarına ve kendini Allah yoluna adamış fakirlere,

b) Anne, baba ve akrabalara,

c) Mücahidlere ve onun geride bıraktığı ailesine,

d) Âlim ve salihlere,

e) Dul ve yetimlere,

f) Komşulara,

g) Fakirlere,

h) Garip ve düşkünlere,

ı) Misafire,

j) Yolda Kalmışlara

k) Kalpleri İslâm'a ısındırılabileceklere, yapılır..

İnfak Nasıl Yapılmalıdır?

İnfak, karşısındakini aşağılama veya cömertlik gösterisi altında riyakarlık aracı yapılmamalıdır. Çünkü, Kur'an'ı Kerim, insanlar arasındaki ilişkilerde güzel muameleyi ve İslâmî terbiyeyi esas almış, İslâm'ın ruhuna ve insanın onuruna ters düşen davranışların sahibine hiçbir fayda sağlamayacağını bildirmiştir. Özellikle riyakârlığın, insanın bütün hayırlı faaliyetlerini boşa çıkaran bir illet olduğuna dikkat çekmiştir.

"*Ey iman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı hâlde malını gösteriş için harcayan kimse gibi, başa kakmak ve incitmek suretiyle, yaptığınız infak ve sadakalarınızı boşa çıkarmayın.*" (Baraka, 264)

"Sadakalarınızı, kendilerini Allah yoluna adamış olan fakirlere veriniz. Onlar yeryüzünde gezip dolaşmaya güç yetiremezler. Utangaç olduklarından dolayı, bilmeyenler, onları zengin sanırlar. Oysa sen onları yüzlerinden tanırsın. Yüzsüzlük yapıp kimseden birşey de isteyemezler. Ne türden bir iyilik yaparsanız, şüphe yok ki, Allah onu bilir. (Bakara, 273)

Bu ayette zekât ve infakta bulunmak teşvik edilmekle birlikte, bunu yaparken usulüne riayet edilmeksizin eziyet ederek ve başa kakarak yapılan bir hayrın Allah indinde hiçbir değerinin olmadığı bildirilmektedir.

Hazreti Peygamber (sav): "Üç kişi vardır ki; kıyamet günü Allah onlarla konuşmayacak, yüzlerine bakmayacak ve kendilerini temize çıkarmayacaktır. Onlar için acı bir azap vardır." buyuruyor.

Resulullah (sav)'in bu sözleri üç defa tekrarladığına şahit olan Ebu Zer (ra): "Adları batsın, umduklarına ermesinler ve hüsrana uğrasınlar!" "Kimlerdir bunlar ya Resulullah?" diye sordu.

Resulullah (sav): "Elbisesini (kibir ve gururdan dolayı kurula kurula) sürüyen, verdiğini başa kakan ve malını yalan yeminle pazarlayan!" buyurdu.

Ashabın Cihad İçin İnfakları

Hz. Ömer (ra) şöyle anlatıyor: Hz. Peygamber (sav) bir gün bizlere sadaka vermemizi emretti. O sıralarda mal bakımından oldukça zengindim. Kendi kendime "Eğer Ebubekir (ra)'i geçebilmem mukadderse bu ancak bugün olabilir" dedim ve malımın yarısını getirdim.

Hz. Peygamber "Aile efradına bir şey bıraktın mı?" diye sordular. "Evet, onlara da bir şeyler bıraktım" dedim. Ne kadar bıraktığımı sorduklarında da "Bunun kadar da onlara bıraktım" cevabını verdim. Biraz sonra da Ebubekir geldi.

Hz. Peygamber (sav) ona da "Ey Ebubekir sen aile efradına ne bıraktın?" dediler. O da "Onlara Allah'ı (cc) ve O'nun Resulünü (s.a.v) bıraktım" dedi. Bunun üzerine onu hiç bir zaman geçemeyeceğimi anladım dedi.

Abdurrahman b. Avf (ra) Hz. Peygamber (sav) zamanında malının yarısı olan dört bin dirhemi sadaka olarak bağışlamıştır.

Ondan sonra da iki kere kırkar bin dinar bağışta bulundu. Daha sonraları ise müslüman askerlere Allah (cc) için beş yüz atla bin yüz elli deve vermiştir. O mallarının tümünü ticaretten kazanmıştır

Müslüman kadınlar da Tebük savaşında yardımlarda bulundular. Öyle ki Hz. Peygamber (sav) 'in evinde büyük bir yaygının üzeri onların vermiş olduğu küpe, bilezik, halhal gibi altın, gümüş ve fildişi takılarla dolmuştu. Hz. Peygamber (sav) bunlarla savaşa giden ordunun ihtiyaçlarını karşılamıştır.

Sahabeden bir zat bağlanmış bir deveyi getirerek, "Bunu Allah yoluna bağışlıyorum" dedi. Hz. Peygamber ona, "Bunun karşılığında, kıyamet gününde sana yedi yüz deve verilecektir ki, hepsi nişanlanmıştır." buyurdu.

Abdullah b. Samit (ra) şöyle anlatıyor: Ebu Zer'le beraberdim, maaşını getirip kendisine verdiler, cariyesi de yanındaydı. Cariye" Efendim evin ihtiyaçlarını gördükten sonra yedi dirhem arttı" dedi. Ebuzer cariyesine; Dirhemleri götürüp bakır parayla değiştirmesini söyledi.

Ben, ya Eba zer bunu ileride baş gösterecek bir ihtiyacın için saklasan olmaz mı? veya sana gelen bir misafir için!" dedim. Cevap olarak; "Benim dostum bana, hangi altın ve gümüş keseye konulup da ağzı bağlanırsa, o altın ve gümüş kesede durduğu müddetçe sahibi için bir ateş koru olur" dedi.

Kays b. Sehl el-Ensari (ra) şöyle anlatıyor: Kardeşlerim beni Resûlullah'a şikâyet ederek, "Malını israf ediyor, eli açıktır!" dediler. Ben de, "Ey Allah'ın Resûlü! Ben hurmadan olan payımı alıyorum. Onu Allah yolunda ve arkadaşlarım için sarf ediyorum" deyince, Hz. Peygamber benim göğsüme elini vurdu ve Harca! Allah da sana verecektir!" buyurdu ve sözünü üç defa tekrarladı.

Bundan sonra Allah yolunda sefere çıktım. Benim bineğim olduğu gibi, kardeşlerime nisbetle param da çoktu.[207]

2. Ders / Ehli Beyt / 1

HAZRETİ HASAN VE HAZRETİ HÜSEYİN (RA)

Hazreti Hasan ve Hazreti Hüseyin efendilerimiz; 625 ve 626 yıllarında birer yıl arayla Medine'de dünyayı teşrif ettiler. Babaları; Hazreti Ali Efendimiz'dir.

Anneleri ise; Resulullah Efendimiz'in mübarek kızları Hazreti Fatıma Annemizdir.

Peygamber Efendimizin torunları olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'den; Peygamber Efendimizin mübarek soyları devam etmektedir.

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin (ra), gerek çocukluk gerekse gençlik yıllarında beraber büyüdüler. Terbiyeleri ile bizzat Peygamberimiz ilgilendi. Birlikte oynadılar birlikte gezdiler.

Hz. Hasan; Peygamber Efendimiz'e çok benzerdi. O nedenle Efendimiz (sav), O'na ayrı bir özen gösterir; her gördüğünde gözlerinden ve ağzından öperdi.

Hz. Hüseyin de babası Hz. Ali'ye benzerdi.

Hz. Hüseyin; üç dört yaşlarında iken, bütün çocuklar gibi oyun oynamayı çok sever hatta bazen namaz kılan Peygamber Efendimizin sırtına çıkardı.

Peygamber Efendimiz, namaz kılarken sırtına çıkıp oynayan torunlarına kızmaz; onlara mani olmazdı.

Efendimiz; dinin en önemli rükunlarından olan namaz esnasında; torunları sırtına çıktı diye onlara kızmazdı. O'nun bu

[207] H.Sahabe M.Y.K. İnfak

davranışının sebebi; daha çocuk yaşta olan torunlarına namazı sevdirmek, onların namazdan nefret etmelerine sebep olmamaktı. Hatta Efendimiz (sav), bazen bir çocuk gibi onlarla oynardı.

Bir seferinde Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin; güreşmeye başladı. Efendimiz (sav) de yanlarında oturdu. Onları izledi "***Haydi Hasan göreyim seni***" diyerek Hz. Hasan'ın tarafını tutardı. Hz. Ali de oradaydı ve Peygamber Efendimiz'e; "***Ey Allah'ın Peygamberi! Senin Hüseyin'den yana olman gerekmez mi? O daha küçük***" diye sordu.

Efendimiz (sav) şöyle cevap verdi; "***Baksana! Cebrail de haydi ya Hüseyin! Göreyim seni diyerek Hüseyin'in tarafını tutuyor.***"

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin; birbirlerinden hiç ayrılmadılar. Peygamber Efendimizin vefatından sonra da babaları Hz Ali'nin yanında bulundular; babaları halifelere danışmanlık yaparken onlar da babalarına yardımcı oluyorlardı.

Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer'in halifeliği zamanında; Hz. Ali; oğulları Hz Hasan ve Hz. Hüseyin'i yanında bulundururdu; hem onları din ve devlet işlerinde iyice yetiştirirdi hem de onların İslâm'a hizmet etmelerini sağlardı.

Hz. Ömer; bir İranlı köle tarafından şehit edildikten sonra; Hz Osman halife oldu. Hz. Ömer'in şehit edilmesi; Müslümanlar için bir dönüm noktasıdır. Bundan sonra Müslümanlar halifeyi muhafızların korumasına karar verdiler.

Hz. Osman ise yanında muhafızların olmasına karşı çıktı. Hz. Ali ısrar etti, sahabenin ileri gelenlerini topladı ve onlarla istişare etti. Hz. Osman'ı korumak üzere bir muhafız bölüğü kuruldu.

Başına da Hz. Ali (ra), getirildi. Hz. Ali de halifenin korunması işini oğulları Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin'e verdi. Hz. Hasan ve

Hz. Hüseyin, güvendikleri gençleri seçerek onlardan bir muhafız bölüğü kurdular. Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, hem bizzat halifenin yanında bulundular, hem de muhafız bölüğünde bulunan diğer gençlerin eğitimi ile ilgilendiler.

Hz. Osman'ın vefatından sonra Hz. Ali halife seçildi. Bu sefer Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin; hem babalarına korumalık hem de danışmanlık yapmaya başldılar.

Hz. Ali (ra) da, 661 senesinde şehit edildi. Bu sefer insanlar Hz. Hasan'ı halife seçtiler. Hz. Hasan, halife olunca evvela babasını şehit edenleri sonra da diğer asileri cezalandırdı. Bu sırada kardeşi Hz. Hüseyin de ona yardımcıydı.

Ancak Hz. Hasan'ın halifeliği sadece altı ay sürdü.

Hz. Hasan, çıkan kargaşaları önlemek için halifeliği Hz. Muaviye'ye bıraktı.

Bundan sonra iki kardeş, Medine'de yaşamaya başladılar.

Hz. Hasan ve Hüseyin Efendilerimiz, kendilerini devlet işlerinden çektiler, Medine'de ilim öğretmekle meşgul oldular bir çok talebe yetiştirdiler.

Zalimler ve kâfirler, boş durmadılar, fitneye devam etiler. Hz. Hasan, bu gizli hainlerce zehirlenerek şehit edildi. Suç da Hz. Muaviye'ye atıldı. İslâm topraklarından yeniden fitneler ve iç savaşlar başladı.

Hz. Hüseyin'e burada çok büyük bir sorumluluk düştü. Hz. Hüseyin, hayatının bundan sonraki kısmında, bir taraftan Müslümanlar içindeki zalim yöneticilerle mücadele etti, diğer taraftan da İslâm'ın düşmanı ve İslâm'ı içten yıkmaya çalışan kâfirlerle savaştı.

Hz. Hüseyin, sadece bununla da kalmadı. Şehirleri dolaştı, denetledi. İnsanlara va'z u nasihatlerde bulundu. Allah'ın ve

Resulünün yolundan ayrılmamalarını, raşit halifelerin izlerinden gitmelerini tavsiye etti. Aksi takdirde Allah'ın kendilerini cezalandıracağını bildirdi.

Hz. Hüseyin'in şehit edilmesinden sonra Hz. Hüseyin'in şehit edilmesine sebep olan Kûfeliler, bu kez de Hz. Hüseyin şehit edildi diye intikam almak için isyan ettiler. Şam yönetimi onlara müdahale eti ve Kûfe'ye vali olarak Haccac gönderildi. Haccac, Kûfe isyanını Kûfelilerin yarısını kılıçtan geçirme pahasına bastırdı.

Hz. Hasan ve Hüseyin (ra), daha altı yedi yaşlarında idiler. Bir gün oyun oynarken Mescid-i Nebevi'ye kadar geldiler. Orada bir adamın abdest aldığını gördüler. Adam, abdesti yanlış alıyordu. Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, oyun oynamayı bırakıp adamanı izlemeye başladılar. Adamın aldığı abdest düzgün değildi. Adamı bir şekilde ikaz etmeliydiler. Ama nasıl? Adam onların sözünü ciddiye alır mıydı? Onlar iki küçük çocuktu. Hz. Hasan (ra), küçük kardeşinin kulağına bir şeyler fısıldadı. Aklına bir plan geldi. Böylece adamı incitmeden ikaz edecekler, adam da gerçeği öğrenecekti.

Hz. Hasan (ra), adamın yanına geldi: "*Amca! Biz kardeşimle bir yarışma yapıyoruz. İkimiz de abdest alacağız. Sen hakem ol. Hangimiz doğru abdest alacak*" *diye adama söyledi.*

Adam da kabul etti:"*Peki evladım*" dedi.

Önce Hz. Hasan sonra da Hz. Hüseyin, abdest aldılar.

Adam iki küçük çocuğun ne kadar güzel abdest aldığını görünce, kendi abdestindeki yanlışlıkları fark etti, iki küçük çocuğun saçlarını okşadı:

"*Evlatlarım. Siz ikiniz de çok güzel abdest aldınız. Asıl yanlış abdest alan benmişim. Siz bana da hatamı çok güzel bir üslupla gösterdiniz. Allah sizden razı olsun*" dedi.

3. Ders / Kavramlar

NİMET VE AHİRET MUTLULUĞU

Kelime anlamı "bolluk ve iyi hal içinde olmak" manasına gelen nimet kavramı "insana refah ve mutluluk sağlayan meşru şey" olarak tabir edilir. Bu tanımlama, dikkatlerimizi, insanın huzuruna ve bu huzuru sağlayan şeyin meşru olmasına çekmektedir. En büyük nimet, Allah'a kul olma imkânıdır. İnsan kulluk bilincine ulaştıkça ve bu bilinci diri tutacak fiillerde bulundukça refaha ve huzura erişebilir.

İnsanın huzuru bulması, yaratılış gayesinin kendisinde ortaya çıkması ile mümkündür. Bu bağlamda huzur ve refahtan maksadın geçici hazlar olmadığı aşikârdır. İnsanın geçici hazlar peşinde koşması Yaratıcı tarafından kötü sayılmıştır. Gerçek manada huzur, huzurun da yaratıcısı olan Allah'a itaat etmekle oluşacaktır. İnsanın bütün gayesi saadete ulaşmaktır. Şu bir gerçektir ki kişinin saadeti sadece dünyaya taalluk eden bir şey değildir. Dünya, gerçek saadete ulaşmak için bir gayret ve çalışma alanıdır. Bu çalışma ve gayret alanı, hakkı ile değerlendirip neticenin saadete ulaşması, kişinin yaratılış gayesini de açıklar. Asıl saadet ise Allah rızasıdır.

Bir şeyin nimet olabilmesi için meşruluğu esastır. Bu âlemde herhangi bir şeyin meşruluğu ise, ancak o şeyin Allah indinde meşru olması ile mümkündür. Kişinin maddi olarak birçok imkâna sahip olması kişiyi nimete muhatap kılmaz. Zira maddi kazancın kaynağı çok önemlidir. Kaynak eğer meşru değilse maddi imkân nimet değil külfettir. Aynı zamanda kişiye meşru kaynaktan gelen imkânlar, eğer meşru yerlerde gerektiği gibi sarf edilmiyor ise, bu sefer nimet olarak verilen şey kullanımın yanlış olması nedeni ile külfete dönüşmüş olur. Çünkü Rabbimiz; "**Size ulaşan her nimet Allah'tandır.**" (Nahl, 16/53) buyurmuştur.

Bu bağlamda haram olan bir yolla gelen şeyin, yahut harama sarf edilen şeyin nimet olması beklenemez.

Nimetlerin bazıları kazanılırken bazıları doğuştan verilen hususiyetler olabilir. İnsanın varlığı ve sağlığı, insana verilmiş bir nimettir. Ayrıca hidayet üzere olmak, insana verilmiş en büyük nimetlerdendir. Yine bu bağlamda kişinin ahiret saadeti için çalışması da bir nimettir. Zira gerçek manada nimet, ebedi olan bolluk ve refah veren şey anlamınadır ki bu bağlamda en üst nimet kişinin cenneti kazanmasıdır. ***Cennet gidilecek yer değil, dünyada yapılacak gayret ve çalışmalarla varılacak makamdır. Kişiye hedef olarak gösterilen en üst nimet Allah'ın rızasıdır ki bu nimete ulaşmanın yegâne yolu da sabır ve sebatla çalışmaktır.***

21. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

BAŞARININ SIRRI

Allah İnsanı Muhteşem Bir Varlık Olarak Yarattı

Yapmamız gereken onu keşfetmek.

Kur'an'da anlatılan Âdem (as) insanı temsil eder.

O'nun hikâyesi aslında her insanın, yani bizlerin hikâyesidir.

"*Şüphesiz Allah Âdem'i seçerek üstün kıldı.*" (Al-i İmran, 33)

"*Bir zamanlar Rabbin meleklere: Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım demişti.*" (Bakara, 30)

"*Sizi yeryüzünde halifeler yapan O'dur.*" (Fatır, 39)

"*O'na kendi ruhumdan üfledim.*" (Sad, 72)

"*Ve Allah Âdem'e bütün isimleri (Eşyayı, hakikatlerini ve özelliklerini) öğretti.*" (Bakara, 31)

Müfessir âlimler bu ayeti şöyle açıklıyorlar:

Âdem (as)'a verilen bilginin çok geniş olduğuna işaret var.

İnsanlarda Her Türlü Kabiliyet, Yetenek, Kaynak Vardır

Ama onlar eğitimle ortaya çıkar ve gelişir.

Eğitim bir anda gerçekleşmez.

Kademe kademe tamamlanır, insan olgunlaşır, kemale erer.

Eğitim ömür boyudur. Ama temeli çok önemlidir.

İmam-ı Azam, "Eğitim, insan şahsiyetini yıkan ve yapan şeylerin bilinmesidir." der.

Eğitimde her türlü kötülüklerden etkilenmeyen insan yetiştirmek asıldır.

Eğitimin gayesi amel'dir.

Eğitim ahlâkî bir faaliyettir.

Bizim kültürümüzün, terbiye sisteminin mayası İslamiyet'tir.

Bütün bu bilgiler ışığında irademizi eğitmeli ve eğitime odaklanmalıyız. Bilgi ve görgü GÜÇTÜR.

Kendimizi Keşfetmek

Allah (cc) insanları muhteşem bir varlık ve en şerefli varlık olarak yaratmıştır.

Dünya nimetlerini de onun emrine, başarılı olabilmesi için de, yetenekleri kendisine vermiştir.

İnsanın başarılı, önder, lider olabilmesi için bütün kaynaklar kendisinde mevcuttur.

Yapacağımız Tek Şey Kendimizi Keşfetmek,
Karar Vermek ve Uygulamak

Peygamberimiz (sav) insanlık için en güzel örnek, üstün bir insan, iyi bir öğretmen, güçlü bir devlet adamı ve devlet başkanı idi. Başarılı bir komutan idi. Çok iyi bir aile reisi idi ve her yönü ile ÖRNEK idi.

Biz de, kendimizi keşfederek, Yüce Peygamberimizi ve diğer başarılı, liderleri, faydalı insanları örnek alabilir YAPABİLİRİZ.

BAŞARININ onda biri akıl ise, gerisi terdir, çalışmaktır.

"İnsan için çalıştığından başkası yoktur." (Necm, 39)

Her arayan bulamaz, ama aramadan bulan hiç olmamıştır.

Fırsatlar kendini arayanları beklerler.

İnsanlarımız kendilerini:

İyi bir insan,

Başarılı bir yönetici,

Cesur bir lider,

Mücadele eden ve zafere ulaşan, kaliteli bireyler olarak yetiştirmeli.

Bunun için kendi kaynaklarımız başta olmak üzere bu konularda bolca okumamız gerekmektedir.

Şunu da asla unutmamak gerekir:

"*Allah size yardım ederse, artık sizi yenecek yoktur. Sizi yardımsız bırakırsa, ondan sonra size yardım edebilecek kimdir? Mü'minler ancak Allah'a güvenip dayanmalıdır.*" (Ali İmran, 60)

İnsanın kendi kendini yenmesi, en büyük zaferdir. Kafamızda olumsuzluklar ve engeller varsa, derhal onları atmalıyız.

Başarının Anahtarları Şunlardır

1. Sorumluluk alın. (İşlerden başkasını değil, kendinizi sorumlu tutun.)
2. Plan yapın. (Yapmadığınız zaman, emek, para boşa gider, sonuç alınmaz)

3. Uzmanlaşın. (Yaptığınız işin eğitimini alın, kitaplarını okuyun, tecrübesini, uygulamasını ortaya koyun)
4. Bedel ödeyin. (Ne kadar çaba harcarsan o kadar başarılı olursun)
5. Asla vazgeçmeyin
6. Hayatınızı ve yaptığınız işi canı gönülden yaşayın.(Severek, zevkle)
7. Asla ertelemeyin.(Geç kalmış olabilirsiniz, vaktiniz sınırlıdır.)

Önümüzdeki Yılı En Başarılı Yılınız İlan Edin
İyi Bir Plan Yapın

Gelecek günlerimizi daha vasıflı, kaliteli ve başarılı yaşayalım.

1. Kitap okuyun.
2. Kültür, sanat ve edebiyat faaliyetlerine katılın.
3. Kendinizi keşfedin.
4. Müteşebbis olun.

   Cesur olun, riske girin, kendinize güvenin, geç kalmayın. İhlâsla kapıları açmaya çalışın.
5. Proje üretin.

   Günlerini öylesine boş geçirenlerden olmayın. İyi planlar yapın. Projeler üretin.
6. Nimetleri fark edin.

   Ülkemizde ve şehirlerimizde tarihi, manevi eserler meskenler var.

   Ticari ve siyasi fırsatlar var. Sosyal faaliyetler var. Bolca nimetler var.

   Fark edin, yaşayın.
7. Ailenize zaman ayırın.

   Huzurlu bir aile başarıya destektir.

8. Seyahate çıkın. Sıhhat bulursunuz. İstifade edersiniz.
9. Manen şarj olun.

   Kur'an okuyun, meal, hadis okuyun, zikir çekin. Hayır yapın. İbadet edin…
10. Televizyona mesafeli olun.
11. Her gününüzü, her yılınızı yeni bir fırsat bilin.

    Kıldığınız namaz son olabilir diye, miraç şuuruyla kılmamız isteniyor. Bu günümüz son günümüz, bu yılımız son yılımız olabilir. Ona göre davranalım. İki günümüz aynı olmasın, ziyanda olmayalım.
12. HEDEFİMİZİ GÖZETEREK ÇALIŞALIM.

    Rabbimiz, Cennet'e doğru koşunuz, koşarken yarış yapınız, buyuruyor. (Hadid 21; Ali İmran 133)

Ekip Çalışmasında Dikkat Edilecek Hususlar

1. Herkes problemin değil çözümün parçası olmalı.
2. Herkes her şeyden sorumluluk duymalı.
3. Sadece gerçekler söylenmeli.
4. Ekibin başaracağına kesin inanılmalıdır. Moral üst seviyede tutulmalı.
5. Farklılıkların değeri kavranmalıdır. İstifade edilmeli.
6. Ben yerine biz denmeli.
7. Güven asla sarsılmamalı.
8. Pozitif enerji tüm ekibi sarmalı ve sinerji oluşturulmalı.
9. İletişim son derece net ve seri olmalı.
10. Herkes işine ve hedefine adanmış, sadık, güvenen, ilgi gösteren, bilgili, sevgi dolu, doğru iletişim kuran, sabırlı,

sorumlu, danışan, paylaşan, takdir eden, birlik oluşturan özellikler için azami gayret göstermeli.

11. Yapılan çalışmalar ve şahıslar, sürekli olumsuzluklarla eleştirilip, üyelerin morali bozulmamalı, ortam moral bozukluğuna ve olumsuz havaya sokulmamalıdır. Böyle konular sadece ilgilisine müsait ortam ve toplantılarda iletilmeli.
12. Başkalarının başarılı konuşmaları ve çalışmaları takdir edilmeli, kardeşler arasında eksiklikler açığa vurulmamalı, giderilmesi için samimiyetle İslami ölçülere uygun gayret gösterilmeli.
13. Kendini beğenme, sertlik, herkesi tenkit, her şeye kızma, şüphecilik, güvensizlik, bilgiçlik, kıskançlık, dar görüşlülük, mesafeli ilişkiler, çalışır gibi görünme, tembellik gibi ENGELLERE asla izin verilmemeli.
14. Çalışmalarda olumsuz kelimeleri (olmuyor, olmaz, gelmez, vermez, daha sonra, zamanı değil, para yok, imkânsız, çok zor, yapamayız v.b) kullanmamaya azami gayret gösterilmelidir.

2. Ders / Ehli Beyt / 2

HAZRETİ ZEYNEP VE HAZRETİ FÂTIMA (R.ANHUMÂ)

Hazreti Zeynep

Peygamber Efendimizin En Büyük Kızı

Hz. Zeynep 600 yılında Mekke'de Kasım'dan sonra dünyaya geldi.

Hz. Hatice ile Peygamber Efendimiz'in en büyük kızıdır. İslâm'dan önce Araplar arasında kız çocuğu utanç kaynağıydı. O

nedenle, doğan çocuğunun kız olduğunu öğrenen babalar çoğu zaman evi terk eder, eşinin yüzüne bakmaz hatta insanların arasına bir süre çıkmazlardı. Çoğu zaman, yeni doğan kız çocukları, diri diri toprağa gömülürdü.

Hz. Zeynep doğduğu anda, orada bulunan kadınları bir korku aldı. Peygamber Efendimiz, bir kızının olduğunu duyunca üzülmedi, sevindi. Efendimiz (sav), "***Ben kız babasıyım***" diyerek iftihar etti. İlk kızı doğunca O'nu kucağına aldı ve O'na Zeynep ismini koydu.

Efendimiz hayatında Hz. Zeynep'in ayrı bir yeri vardır. Birçok hadis-i şerifte Peygamberimiz şöyle buyurur; "***Kız çocuğu berekettir. Kimin iki tane kızı olur ve bunları güzelce terbiye edip de evlendirirse; Allah ona cenneti hediye eder.***"

Hz. Hatice'nin terbiye ve himayesinde büyüdü. 610 senesinde, İslâm daveti başladığı zaman annesi ile beraber İslâm dinini öğrenip yaşamaya başladı.

Hz. Zeynep, Efendimiz'in en çilekeş kızıdır. Küçükken, diğer kız kardeşlerine ablalık yaptı. Hz. Zeynep, İslâm daveti başlamadan önce, teyzesinin oğlu Ebu'l-As'ın ailesi O'nu istedi. Efendimiz durumu kızına sordu. Hz. Zeynep de kabul edince, Ebu'l-As ile nişanlandı, evlendiler. İslâm daveti başlayınca, Hz. Zeynep Müslüman oldu ama Ebu'l-As İslâm'ı kabul etmedi. Normalde dürüst ve temiz biri olan Ebu'l-As, gerek ailesinin baskısından gerekse ticaret için genelde Mekke dışında olduğundan başlangıçta İslâm'dan uzak durdu.

Müslümanlar Medine'ye hicret ettiler, ancak Hz. Zeynep kocası ile beraber Mekke'de kaldı. Ebu'l-As, Bedir savaşında Müslümanlara karşı savaştı esir düştü. Efendimiz (sav), esirlerin fidye karşılığı serbest bırakılmasına karar verdi. Ebu'l-As, Mekke'ye eşi Hz. Zeynep'e haber gönderdi. Hz. Zeynep de eşinin fidyesi

olmak üzere, altınlarını ve ziynetini Medine'ye gönderdi. Hz. Zeynep'den gelen bohça, sahabe tarafından Efendimiz'e getirildi. Bohçayı getiren sahabe Efendimiz'e şöyle söyledi: "***Kızınız Zeynep göndermiş. Eşinin fidyesi olarak.***" Efendimiz (sav), ashabının yanında bohçayı açtı. Bohçadan birkaç parça altınla bir de gerdanlık çıktı. Efendimiz'in gözleri doldu. Sahabe de hayretle izliyordu. Bu gerdanı tanımıştı. Merhum eşi Hz. Hatice tarafından, kızı Zeynep'e düğün hediyesi olarak takılmıştı. Sahabe-i kiram, Allah Resulü'nün üzülmesine dayanamadı. İçlerinden birisi utanarak ve edeple sual etti;

"Ey Allah'ın Resulü! Sizi üzen nedir?"

Efendimiz (sav), şöyle buyurdular: "***Ebu'l-As'ı serbest bıraksanız, bu gerdanlığı da Zeynep'e geri gönderseniz olmaz mı?***"

Sahabeden birisi ayağa kalktı;

"***Canımız da malımız da sana feda olsun. Sen bizim hem Peygamberimiz hem de liderimizsin.***"

Efendimiz (sav), damadı Ebu'l-As'ın getirilmesini istedi. Ebu'l-As Efendimiz'in huzuruna getirildi. Ona fidyesinin ödendiğini, bu gerdanlığı da alıp kızı Zeynep'e götürmesini söyleyip nasihat etti. Ebu'l-As, artık serbestti. Evine döndü.

Efendimiz, Ebu'l-As'ın Müslüman olmaması üzerine, iki müslümanı Medine'ye Hz. Zeynep'i almaya gönderdi. Mekke'ye gizlice gelerek Hz. Zeynep ile görüştüler. Hz. Zeynep Müslümandır, eşi ise kâfir. Ve bir Müslüman kadının artık kâfir biri ile evli olması imkânsızdır. Mekke'ye gizlice gelen iki Müslüman, Hz. Zeynep'i alıp Medine'ye kaçırdılar. Hz. Zeynep, babasına kavuştu.

Aradan birkaç yıl geçti. Ebu'l-As, Mekke'den bir kervanla ayrıldı, değerli malları vardı. O sırada Müslümanlar ile Mekkeli kâfirler arasında savaş devam ediyordu. Efendimiz (sav), Mekkelilere ait

olan kervanın ele geçirilmesi talimatını verdi. Bir birlik kuruldu, kervanın üzerine gidildi. Kervan bütün malları ile ele geçirildi. Adamlar da esir alındı. Ebu'l-As da esirler arasındaydı.

Hz. Zeynep, eski eşinin esir alındığını duyar duymaz babasına koştu, "Ey Allah'ın Resulü! O'nu serbest bıraksan?"

Efendimiz, kızını kırmadı, Ebu'l-As serbest bırakıldı. Ebu'l-As, gerek Efendimiz (sav) gerekse diğer Müslümanlardan gördüğü iyilik üzerine İslâm'ın değerini idrak ile İslâm'ı kabul etti. Bundan sonra, Hz. Zeynep, tekrar eşine kavuştu. Bu mutlu beraberlik çok uzun sürmedi. Hayat O'nu çok yıprattı. Hem yaşadıkları hem de kız kardeşi Rukiyye'nin genç yaşta vefat etmesi O'nu çok üzmüştü. Hz. Zeynep, 630 senesinde hastalandı, kısa süre sonra da vefat etti.

Hazreti Fatıma

Peygamber Efendimizin En Küçük Kızı

Hz. Hatice ile Efendimiz (sav)'in beşinci çocuğudur. Hz. Ali'nin eşi, Hz. Hasan ile Hüseyin (ra)'ın annesidir.

610 senesinde dünyaya geldi. Daha dokuz yaşındayken, annesi Hz. Hatice vefat etti. Bundan sonra ablaları olan, Zeynep, Rukiyye ve Ümmü Gülsüm, ona gözü gibi baktılar. Efendimiz (sav), O'na Zehra ve Betül de derdi. Zehra, çiçek ve süs demektir. Betül ise, iffetli ve temiz manasına gelir. Edepli ve zekiydi. Çok az konuşurdu. Boş konuşmayı sevmez, dedikodan nefret ederdi. Peygamber Efendimiz'in en küçük kızı olan Hz. Fatma, nazlı büyüdü. Efendimiz (sav), O'nu çok severdi. Peygamberimiz bu en küçük kızını, yine çok sevdiği Hz. Ali ile evlendirdi. Onlara bir ev verdi, eşyasını aldı.

Efendimiz (sav), hayatta olduğu müddetçe, Hz. Fatma ve ailesinin geçimi ile Peygamber Efendimiz ilgilendi. Bu evlilikten, Hasan, Hüseyin ve Muhsin (Hz. Fatıma validemiz düşük yaptı) adında üç erkek evlatları oldu. İki tane de kız çocukları dünyaya

geldi. Hz. Fatıma, kızlarına vefat eden ablalarının ismini koymuştu. Zeynep ve Ümmü Gülsüm. Hz. Ali ile Hz. Fatma'nın Muhsin adlı oğulları küçük yaşta vefat etti.

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin ise büyüyüp evlendiler. Efendimiz'in soyu bu aileden devam etmektedir.

Hz. Fatma, İslâm'ın örtünme ve tesettür ile ilgili emrini en güzel yerine getiren kadındır. İffet timsali olan Hz. Fatma, örtünmesiyle Müslüman kadınlara ve kızlara örnek oldu. El ve yüzünden başka hiçbir yerini yabancı erkeklere göstermezdi, sokaklarda fazla gezmezdi.

Hz. Fatma ile Hz Ali (ra)'ın ömürlerini fakirlik içinde, kıt kanaat geçirdiler. Ama asla sitem etmediler. Birbirlerine destek oldular. Mutlu ve huzurlu yaşadılar.

Hz. Hasan (ra), doğduğu zaman hareketli bir çocuktu. Geceleri az uyur, sürekli ağlar, ilgi isterdi. Bir defasında Efendimiz (sav), Hz. Ali ile Hz. Fatma'yı sabah namazına kaldırmaya geldi. Efendimiz dışardan kapılarına vurup seslendi;

"***Fatma! Kızım, haydi sabah namazına kalkın!***"

Hz. Fatma kapıyı açtı. Kucağında Hz. Hasan vardı; "***Biz zaten hiç uyumadık. Sabahladık. Hasan çok yaramaz***"diye şikâyette bulundu Peygamberimiz'e.

Bunun üzerine Efendimiz, kızının yanaklarından öptü O'na şu nasihate bulundu;

"***Bebeklerin ağlaması, anne babanın günahına kefarettir. Çocuğun hareketli olması da zekâ ve akıl işaretidir.***"

Daima Hz. Ali'nin destekçisi olan Hz. Fatma; babasını da ihmal etmedi. Sürekli Efendimiz (sav)'in yanına gider gelirdi. Efendimiz de her müsait olduğunda kızının yanına uğrar, ihtiyaçlarını görür, torunlarını severdi.

3. Ders / Kavramlar

KANAAT

Sözlükte "payına razı olma" manasında olan kanaat, terim olarak da "kişinin azla yetinip elindekine razı olması, kendisinin ve sorumluluğu altında bulunanların ihtiyaçlarını asgari ölçüde karşılayabileceği maddi imkânlarla iktifa edip başkalarının elindeki şeylere göz dikmemesidir. Kanaat, bu tanımlamadan hareketle kişinin maddi olanla irtibatında ortaya çıkmaktadır.

Kanaat, mutlak manada yokluğa talip olma anlamına gelmez. Kişinin kanaat sahibi olması demek, kişinin şahsıyla ilgili meselelerde israftan kaçınması demektir. İsraf ise kişiden kişiye, konumundan konumuna değişen bir kavramdır. Maddi olanı, olması gerektiği gibi kullanmamak bir çeşit zulümdür. Bu zulüm, azlık ve çoklukta da ortaya çıkar. Kanaat, bu durumda denge kavramıdır. İnsanın, maddi olanla ilişkisini minimize etmenin bir diğer adıdır.

Kanaat, "boş verme; dünyada, maddi getirisi olan meseleleri ikinci plana atma" olarak anlaşılmamalıdır. Kanaat kişinin maddi olanla irtibatında kazandığı ruhi bir bilinçtir. İnsan yaratılışı gereği ihtiyaçlarını karşılama arzusuna sahiptir. Yine insanoğlu yaratılışı gereği mülk edinme isteğine sahiptir. Bu durumda kişinin dünyevi olana arzularını şahsi olandan çıkarma ve ümmetin faydasına olana evirmenin bir diğer adıdır kanaat. Kişinin mülkünün çok olması yahut kişinin gelirlerinin çok olması ve kuşatılamayacak çok servetle uğraşması kanaatkâr olmadığı anlamına gelmez. Kanaat, doğan neticeye rıza göstermektedir. Ayrıca kanaat fıtri olanı bozmamak, verilen her türlü lütufta bir üstüne imrenmek değil, bir altını düşünüp şükür edebilmektir.

Toplumların bütünü ile kanaatkâr olması, israf ve aşırı harcama üzerine kurulmuş olan kapitalist sisteme verilebilecek en etkili cevaptır. Modern dönemde kaybettiğimiz en pahalı şeylerin

başında kanaat kavramı gelmektedir. Hiçbir şeye sahip değilim diyen bireylerin her birisinin marka peşinde koşması, kanaat kavramı açısından toplumun sürüklendiği dip noktayı göstermesi adına önemlidir.

Kanaat fikrine sahip insan için; "yok" kavramının anlamı "var" kavramının anlamı kadar esaslıdır. Kanaat bir yaşam ahlakıdır. Bu ahlakın oluşması ve süreç içerisinde yerleşmesi ciddi bir motivasyonu gerekli kılar. İslam dini, insanoğlunun ticareti için helal mecrayı olabildiğince genişlettiği gibi, bireylerin dünyalık peşine koşmaması ve dünyalık olanı hayatının merkezine koymaması için gerekli ahlaki yaklaşımları da ifade etmiştir.

22. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

LİDERLİK

İslâmî çalışmada yönetimin hangi kademesi olursa olsun liderlik makamı her türlü gösteriş ve rağbetten uzak, en büyük meşakkat ve en ağır bir emanettir. Ancak bu zorluk ve sorumluluk oranı, kişinin bulunduğu konumun önemine göre değişebilir. İslâm'daki liderlik zor ve ağır bir emanettir. Çünkü bu makam, tüm insanlığın yaradılışına hizmet etmektedir. Bu hizmet, Allah'ın dinini yeryüzünde hâkim kılarak kulları, tağutların zulmünden kurtarıp Allah'a kul etmek hizmetidir.

Cenabı Hak, her liderden yönettikleri hakkında hesap vermesini isteyecek. İsterse zerre kadar veya daha az bile olsa ondan alıp, hakkı olan kullarına verecek. Buna göre liderliğin sorumlulukları, görev alanı büyüdükçe ve kendisine bağlı olanların sayısı arttıkça daha da ağırlaşmaktadır.

Açıklamalar getirmesi bakımından konumuzla ilgili bazı hadis-i şerifleri zikretmek istiyoruz.

Abdullah bin Ömer diyor ki;

"*Resulullah (as) şöyle buyurdu:*

"*Hepiniz birer çobansınız ve hepiniz de idare ettiklerinizden sorumlusunuz. Halife bir çobandır ve kendisine bağlı olanlardan sorumludur. Kişi evinin çobanıdır ve aile fertlerinden sorumludur, hepiniz birer çobansınız ve her biriniz idaresi altındakilerden sorumlusunuz.*"[208]

Ebu Yale şöyle diyor;

"*Resulullah (as) buyuruyor ki:*

"*Allah, bir kişiyi yöneticiliğe getirdiğinde o kul, kendisine bağlı olanlara karşı hainlik ederse, Allah da ona cenneti haram kılar.*"[209]

Resulullah (as) buyuruyor ki:

"*Herhangi birisi Müslümanların işlerini üzerine aldığında onlar için çalışmaz ve onlara nasihatta bulunmaz ise Müslümanlarla birlikte cennete giremez.*"[210]

Ebu Zer (ra) diyor ki:

"*Dedim ki, "Ey Allah'ın Resulü, beni yönetici olarak tayin et.*"

Bunun üzerine eliyle omuzuma vurarak şöyle dedi:

"*Ey Ebu Zer, sen zayıf bir adamsın, liderlik ise ağır bir emanet ve kıyamet günü ise bir pişmanlıktır. Ancak o emaneti hakkıyla yerine getirenler bu ağır hesaptan kurtulabilirler.*"

İslâm cemaatindeki liderlik işte bu kadar ağır ve önemlidir. Bu günkü şartlarda ise, bu görev daha büyük bir sorumluluk gerektirmektedir.

Bunun sebeplerini şöyle sıralayabiliriz:

1- İslâm evrensel bir din olduğundan ve bugünkü şartlarda insanlığın sayısı ve problemleri daha fazlalaştığından, bunlara

[208] Müttefekun aleyh
[209] Müttefekun aleyh
[210] Müslim rivayet etmiştir.

çözüm bulmakla karşı karşıya olan İslâmî liderlik de, o nispette görev bakımından ağırlaşmaktadır.

2- İslâm cemaatinin gayesi Allah'ın dinini yeryüzüne hâkim kılmak olduğundan ve bunun da ne kadar büyük zorluğu olduğundan, İslâm cemaatinin lideri buna göre çok ağır mes'uliyetleri taşımaktadır.

3- İslâm cemaatinin çözmekle karşı karşıya olduğu ve tüm dünyadaki insanları ilgilendiren problemlerin çokluğundan dolayı o cemaatin lideri de, ona göre çok büyük sorumlulukları göğüslemiş olmaktadır.

4- İslâm cemaatine mensup insanların gün geçtikçe artmasıyla birlikte herkesin kendi seviyesine hitap edebilecek şekilde onların eğitimi, teşkilatlandırılması ve yönetimi, cemaat liderine birçok yükü yüklemektedir. Bundan dolayı liderin görev ve sorumluluğu, eskisine oranla günümüz şartlarında daha da artmaktadır.

5- Cemaat liderinin, kendisine bağlı tüm fertlerin maddî ve manevî ihtiyaçlarını karşılaması asli görevlerindendir. Bunun da günümüzde ne kadar zor olduğu hepimizce açıktır. İşte bundan dolayı liderin görev ve sorumlulukları zamanımızda daha da artmaktadır.

6- İslâm cemaati çok büyük görevlere taliptir. Bunların en başında da Allah'ın dinini yeryüzünü hâkim kılması gelir. İşte bu şerefli gayenin neticesinde insanlık zulümden ve tağutların hükmünden kurtularak Allah'ın adaletine kavuşacaklar. Böylece insanlık nesiller boyu Allah'ın adaletini birbirlerine miras bırakarak her iki dünyada da huzur içinde olacaklardır. İşte böyle soylu bir görevi, bu günkü fitne zamanında omuzlayan İslâm cemaatinin ve onun liderinin elbette çok büyük görevleri ve sorumlulukları olacaktır.

7- Bugünün İslâm dünyasına baktığımızda her tarafta problemlerin olduğunu görürüz. Bunların hepsi de acilen çözüm

bekleyen meselelerdir. Hiç birisinin en ufak bir şekilde ihmal edilmesi düşünülemez. İşte böyle karmaşık bir dönemde bu kadar zor problemleri çözmek, İslâm cemaatinin görevlerindendir. Dolayısıyla cemaat liderinin çok ağır ve zorlu bir görevi var demektir.

Bir de cemaatin henüz devlet olamamış ve sınırlı imkânları dâhilinde bu zorlukları aşmakla karşı karşıya olduğu düşünülürse, liderin ne kadar zor şartlarda görev yaptığı kolayca anlaşılabilir.

8- Şu anda dünyadaki tüm Müslümanlar çeşitli işkenceler altında zulme uğramakta ve öldürülmektedirler. Birçok Müslüman ülke işgalcilerin istilası altındadır. Bu ülkelerde yaşayan Müslümanların hepsi, gözlerini İslâm cemaatine çevirmiş kendilerini bu sıkıntılardan kurtarmasını beklemektedirler. Bu şartlar karşısında görev yapan cemaat ve liderinin elbette ki, çok ağır ve büyük sorumlulukları vardır.

9- İslâm davasının evrensel oluşu ve kıyamete kadar baki kalmasının yanı sıra bu davanın karakteristik özelliğinden dolayı Müslümanlar çok çetin imtihanlar vermekte ve cihatları uzun yıllar sürmektedir. Bunlara ilâveten bir de günümüzdeki şartlar ve İslâm düşmanlarının çokluğuyla birlikte her türlü maddî güçlerini seferber ederek İslâm mensuplarına akla gelmez hile ve tuzakları da göz önünde bulunduracak olursak, İslâm cemaatinin ve onun liderinin ne ağır şartlarda çalıştıklarını kolayca anlayabiliriz. Çünkü bütün bu olumsuz ortamda dar imkânlarıyla İslâm'ın sancaktarlığını yapmakta ve Allah'ın dinini yeryüzünde hâkim kılmak için gayret göstermektedirler. Elbette ki sorumluluğu ve görevi de ona göre ağır olmaktadır.

10- Hangi şartlarda ve ne zaman olursa olsun İslâm cemaati Kur'an ve Sünnete göre hareket etmek mecburiyetindedir. Bu da, günümüzdeki bir yığın yeni konular hakkında İslâm'ın hükümlerini öğrenebilmek ve uygulayabilmek için derin

araştırmaları yapabilecek bir organizeyi gerektirmektedir. Cemaat dar imkânlarıyla bu işlerin üstesinden nasıl gelecektir? Fakat zor da olsa cemaat bu ağır yükü de göğüslemek mecburiyetindedir. İşte bundan dolayı bugünkü şartlarda İslâm cemaatinin ve onun liderinin görevleri çok daha ağırdır.

11- Son olarak Müslümanların bulunduğu bu acıklı ortam, dünyanın her tarafından onlara yapılan saldırılar, İslâm âlemini sarmış olan kültür emperyalizmi ve buna karşı ise Müslümanlardaki cehalet, sorumsuzluk, her türlü fesadın Müslümanların arasında cereyan edişi göz önünde bulundurulursa, İslâm cemaatinin ve onun liderinin ne kadar ağır bir yükü taşıdığı anlaşılabilir. Çünkü tüm bu olumsuzluklara karşı İslâm cemaati, Allah'ın dinini yeryüzünde hâkim kılmak ve Allah'ın adaletini tüm insanlara ulaştırmak için cihat etmektedir.

Nihai hedef, mazlumları tağutlara kul olmaktan kurtarıp Allah'a kul etmek ve yeryüzünde fitneden eser bırakmamakdır. Her tarafın fitne olduğu günümüzde bunun ne denli zor olduğu açıktır. İşte bundan dolayı, günümüzdeki İslâm cemaatinin ve liderinin görev ve sorumlulukları bizden önceki zamanlara oranla daha da ağırdır.

Bütün bu olumsuzlukların yanı sıra günümüz şartlarına göz attığımızda, her tarafta emperyalist fikir rüzgârları esmekte, dünyadaki insanlar fert, toplum ve devletler olarak heva ve heveslerine düşmekte, dünyanın birçok yerinde çeşitli insanlar ve kuruluşlar insanlığı kendi teorilerine ve çirkinliklerine çağırarak Allah'a giden yolu engellemek istemekte ve fitnenin daha çabuk yayılmasına çalışmaktadırlar.

Bütün bunlardan dolayı her tehlike ortamında Allah'ın dinini hâkim kılmak için mücadele eden İslâm cemaatinin ve onun liderinin, nasıl ağır görevler altında olduğunu daha iyi anlamış oluyoruz.

Her iş ancak Allah'ın emriyle ve O'nun izniyle olmakta. Bizler her ne kadar bilgili ve becerikli ve her türlü zahiri tedbirleri almış olsak bile, Allah o işin olmasına izin vermedikçe biz onun üstesinden gelemeyiz. Allah'ın yardımı olursa ve bizler de zahiri imkân ve tedbirlerimizi yerli yerinde kullanırsak o zaman başarıya ulaşabiliriz. Bu inançla zahirde lidere yardımcı olabilecek bazı önemli unsurları açıklamak istiyoruz.

Liderlik sorumluluğunun hakkıyla yerine getirilebilmesi için şu on özelliğin liderde ve diğer yöneticilerde bulunması gerekmektedir.

1- Her şeyden önce lider ve yöneticiler ihlaslı ve sadık kişilikli olmalıdırlar.

2- İhlas ve doğrulukla birlikte lider, sürekli olarak Allah'ın kontrolü altında olduğu bilincini taşımalıdır.

3- Lider her işinde ve her durumda Allah'ın yardımını istemeli ve devamlı olarak Allah'a olan güven duygusunu muhafaza etmelidir.

4- Lider, yöneticiliğin tüm sorumluluğunu benliğinde hissederek o emanetin ağırlığı karşısında sürekli kendisini uyanık tutmalıdır.

5- Lider, eğitim ve öğretime çok büyük önem vererek ve iman konusunu ihmal etmeyerek buna göre program yapmalıdır.

Çünkü iman konusu, insanın yetişmesinde en önemli ve en sağlam temeli teşkil etmektedir. Ayrıca sağlam iman vasıtasıyla Allah'ın kullarına vaad etmiş olduğu yardımı kendiliğinden gelmektedir.

Ayrıca lider, cemaatte görev alacak ehliyetli şahısların yetiştirilmesine büyük bir özen göstermelidir. Çünkü bu şahıslar şu anda cemaatin yükünü belli bir oranda liderin omuzlarından alarak onun görevini hafifletmektedirler. Bunun gibi ileride de cemaatin

tüm sorumluluklarını bu insanlar göğüsleyeceklerdir. Onun için liderin böyle kaliteli elemanların yetişmesine ve göreve getirilmelerine azami titizliği göstermesi lâzımdır. Bir lider, cemaatin yükünü taşıyacak olan liderlik kadrosunun çok iyi, planlanmış, süreklilik arz eden eğitimler ile yetişeceğini unutmamalıdır. Hz. Peygamber (as) bu eğitimini nasıl 'Darul Erkam'ın evinden gerçekleştirdi ise, o da bunu örnek alarak 'Usra' yani aile olarak nitelediğimiz 'Ders Halkaları'nı ihmal etmemelidir.

6- Liderlik emanetinin hakkıyla yerine getirilmesine yardımcı olan unsurların başında hiç şüphesiz ki, üyelerin birbirlerini sevmeleri ve Allah rızası doğrultusunda kardeş olarak liderlerine yardımcı olmaları gelir.

7- Lider, plan, program ve hedefleri en ince bir şekilde tayin ederek, bu maksadın hangi vasıtalardan istifade ederek daha verimli sonucu elde etme işine son derece önem vermelidir.

8- Hareketin daha sağlıklı yürüyebilmesi için küçük birimlerdeki yönetici ve hatta tüm üyeler, liderin yükünü hafifletebilmek için görevlerini eksiksiz yapmalıdırlar.

9- Lider, sürekli olarak cemaat mensuplarının morallerini canlı tutmaya çalışarak onların azimlerini artırıcı olmalıdır.

İslâm davası yeryüzündeki davaların en şereflisidir. Çünkü Allah'ın insanlığa sunduğu kurtuluş reçetesini sadece İslâm temsil etmektedir.

Bu davaya inanmış ve onun yolunda çalışmalar, bu uğurda Allah rızasının dışında asla makam, şöhret ve mal istemezler. İslâm cemaatinin her zaman Allah'ın yardımına mazhar oluşunun asıl nedeni de davanın yalnız Allah için omuzlanmış olmasıdır. Eğer bir kul Allah'ın yardımına ermiş ise artık kim onu yenebilir?

2. Ders / Sahabeler / 1

HZ. ERKÂM BİN EBİ'L-ERKÂM (RA)

Hz. Erkâm; 590 senesinde Mekke'de dünya geldi. Zengin ve saygı gören biriydi. Peygamber Efendimiz ile gençliğinden beri tanışırlardı. Efendimiz (sav) ve Hz. Ebubekir ile yakın dosttu.

Efendimiz ile çok yakın dost olduğundan Peygamber Efendimiz'in İslâm dâvetini hemen kabul etti. Hiç itiraz etmeden ve gecikmeden Müslüman oldu.

Evi hemen Kâbe'nin yanında; Safâ tepesindeydi.

Evini; Müslümanlara vakfetmiştir. Efendimiz (sav) üç yıl boyunca Müslümanlara İslâm'ı burada öğretti. Müslümanlar bu evde toplandılar ve ibadet etttiler. Daha sonra ***Dâru'l-Erkâm*** yani ***Erkâm'ın Evi*** diye meşhur olan bu ev bugün Kâbe'nin genişletilmesinden dolayı; Mescid-i Haram'ın içinde kaldı.

Hz. Erkam'ın kabilesi kalabalıktı. Sözü Mekke'de geçerdi. Çevresi genişti. Peygamber Efendimiz (sav); O'nun evinde İslâm'ı anlattı. Zayıf Müslümanlar da Hz. Erkam'ın evinde saklandı.

Hz. Erkam Müslümanları korudu ve misafir etti.

Mekkelileri "***Evimde bulunanlara zarar verenleri sağ bırakmam. Misafirlerime kötülük edenler, beni karşısında bulur***" diyerek tehdit etti.

Ömrü İslâm'ı ve Müslümanları korumak Peygamber Efendimiz'i savunmak ve İslâm'ı tebliğ etmekle geçti. Erkam bin Erkam; vefalı ve cesurdu. Kendisine verilen görevleri eksiksiz yerine getirdi, görevden kaçmadı.

Zengin ve asil olduğu hâlde mütevazı idi.

Cenazesini vasiyeti üzerine; Sa'd bin Ebî Vakkâs kıldırdı.

3. Ders / Kavramlar

ADALET

Adâlet, Kur'an-ı Kerîm'de ve hadislerde genellikle "düzen, denge, denklik, eşitlik, gerçeğe uygun hükmetme, doğru yolu izleme, takvaya yönelme, dürüstlük, tarafsızlık" gibi anlamlarda kullanılmıştır. İnfitar süresinin 7-8. ayetlerinde insanın fizyolojik ve fizyonomik yapısındaki uyum, ahenk ve estetik görünümü, adâlet kavramıyla ifade edilmektedir.

Adâlet genellikle, verilen ile hak edilen arasındaki dengeyi ifade eder. Bu denge bazı hallerde eşitlikle gerçekleşir; ancak adâlet eşitlik değil, dengedir. Eşitliğin kendisi adalet kavramının içinde mevcuttur. Lakin adaleti eşitlik diye tanımlamak adil bir durum değildir.

Adâlet teriminin Kur'an ve hadislerdeki kullanılışından hareketle İslam âlimleri tarafından başka başka tarifleri de yapılmıştır. Meselâ Râgıb el-İsfahânî'nin, tarifi bunların en geniş kapsamlı olanıdır: "Adâlet, borcunu vermek, alacağını istemektir; görevini yerine getirmek ve hakkını almaktır."

İnsan, adaletle hükmedip yeryüzünde zulmün ortadan kaldırıldığı ve herkesin hakkını aldığı bir dünya düzeni kurulması için gönderilmiştir. Bunu engelleyen, geciktiren ve ciddiye almayan hiç kimse adil olmaktan bahsedemez. Zira Prof. Dr. Necmettin Erbakan "Hakkın hâkimiyeti için çalışmamakla küfrün hâkimiyeti için çalışmak arasında bir fark yoktur." demiştir. Bu söz adil veya zalim olmak arasındaki ince ayrımı gözler önüne sermektedir.

Vazifelerimizi zamanında ve yerli yerinde yapmak da adalettir. Bir insanın en başta gelen vazifesi de, Cenab-ı Hakkın birliğine iman edip ona karşı vazifelerini tam olarak ve ihlâs ile yapmasıdır. Aile içi ilişkilerden, teşkilat çalışmalarına, akraba hakkından komşuluk ilişkilerine hatta, düşmanlıklarımızda bile adalet en

büyük ilkemiz olmak zorundadır. Zira Aliya İzzetbegoviç bir konuşmasında şöyle der: "Düşmanlarımıza karşı tek borcumuz var: Adalet."

Adalet ve ahlak kavramı arasında yakın bir ilişki söz konusudur. Bir kimsenin iyi ahlak sahibi olması için adil olması gerekir. Diğer insanlara kanunen verilmiş olan haklara riayet etmeyen, haksız yere bu nimetleri kendine alan veya yakınlarına veren kişi, adalete uymayan bir kişidir. Böyle bir kişi adil olmadığı gibi, ahlak kurallarına da uymadığı için ahlaklı da değildir. Bir insan tutum ve davranışlarında adaletli değilse, onun dindarlığından ve ahlaklılığından söz etmek mümkün değildir.

Bir de adaletin iktisadi yönden tecellisi meselesi vardır. Toplum içinde İslamiyet'in istediği kardeşlik duygusunun gerçekleşmesi için, insanların alışverişlerinde adil davranmaları gerekir. Her fert, cemiyete ve toplumsal kalkınmaya yaptığı yardım karşılığında hakkını almalı ve bir şahsın veya kurumun diğerini istismar etmesine meydan vermemelidir. Yani söz gelişi çalışan işçi ücretini, memur maaşını, üretici mahsulünü hak ettiği ölçüde almalıdır. Alışverişte yani ticaretin her çeşidinde adalet yoksa zulüm var demektir. Adalet helal lokmanın teminatıdır.

Adaletli olmanın bir diğer anlamı da insaflı olmaktır. İnsaflı olmak; ifrat ve tefritten kaçınmak, meselelere ön yargısız yaklaşmaktır.

Hz. Ömer'in üzerinde titizlikle durduğu, adeta kendisiyle özdeşleşmiş olan en önemli konu adalet meselesidir. İşte adalet timsali olan Hz. Ömer şöyle demiştir: "Fırat kıyısında bir deve helak olsa, Allah bunu Ömer'den sorar diye korkarım." Bu sözle Hz. Ömer adil olmanın ilk şartının sorumluluk duygusuna sahip olmak olduğunu dile getirir.

23. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

ÜYELİK ŞUURU VE ÖZELLİKLERİ

İslâmî ölçülerin yeryüzünde hakimiyetini sağlamak ve yeniden dirilişi gerçekleştirmek için teşkilât hâlinde çalışan Müslümanların zorunlu olarak şu özellikleri taşıması gereklidir:

1- Teşkilâttaki her Müslümanın ilk önce Müslüman oluşunun ne gibi sorumlulukları kendine yüklediğini çok iyi bilmesi lâzım. Çünkü İslâm; ana-babadan görme bir takım adetleri yerine getirmek değildir. İslâm; onu anlama ve yaşamadır.

2- Teşkilâtın tüm üyeleri, İslâmî hareketin şu andaki konumunu ve bu merhalenin gereklerini iyice kavramalıdır. Bilinmelidir ki, İslâm düşmanları, her türlü hile ve tuzaklarını İslâm için kullanmakta ve Müslümanların mallarını, canlarını ve topraklarını talan etmektedirler. Bozuk fikirlerini kanun diye Müslümanlara zorla veya çeşitli hilelerle benimseterek onları Allah'ın dininden uzaklaştırmaktadırlar. Siyonist fikir ve adetlerini bir mikrop gibi tüm Müslümanların arasında yayarak kendilerine bağlı yerli uşakları vasıtasıyla bu kötü fikirlerin benimsetilmesine çalışmaktadırlar. Eğer bu zalimlere karşı gelenler

olursa çeşitli işkencelerle öldürmekte ve her geçen gün zulümlerini artırmaktadırlar.

3- Teşkilâtta çalışan her Müslüman bilmelidir ki; bu kötü durumdan ancak doğru ve yüzde yüz Allah'ın kitabına ve O'nun peygamberinin sünnetine dönmekle kurtuluşa erilebilir. Böylece Müslümanların yeryüzündeki Allah'ın kanunlarını hâkim kılma fonksiyonu gerçekleşir. Ancak bu gerçekleştiğinde Müslümanlar izzet ve şereflerine tekrar kavuşmuş olabileceklerdir.

Müslümanların insanlığı yönlendirmekteki ve insanlığa Allah'ın dinini sunmaktaki sorumluluk duygusu tekrar Müslümanların şuurlarına yerleşmiş olacak. Çünkü İslâm'a mensup olmak, Allah'ın dinini tüm dünyaya yaymayı gerektirmektedir.

4- Teşkilâta mensup olan her bir Müslüman kesin olarak bilmelidir ki; Adil bir düzeni kurmak için kadın-erkek her Müslümanın çalışması farzdır. Böyle bir çalışmanın ancak gönüllüler tarafından yürütülebileceğini düşünmek asla caiz değildir.

Şunu da bilmelidir ki; eğer İslâm devletini gerçekleştirmek için çalışılmıyorsa kadın- erkek tüm Müslümanlar bu konuda günah işlemiş olacaklar.

5- Teşkilât üyesi bilmelidir ki, kurulması farz olan İslâm devleti hiçbir zaman ferdi çalışmalarla mümkün olmayacak. Bunun gerçekleşmesi ancak tüm çalışmaları organize ederek kuvvetleri bir yerde toplayıp teşkilâtlandıracak bir cemaat eliyle mümkündür. Bunu hiç bir zaman unutmayacak ve ferdi yaşama ve ferdi mücadelenin bir faydasının olamayacağını unutmayacak.

6- Teşkilât hâlinde çalışmanın farziyetini anlayan bir Müslüman, bu merhalede nasıl bir harekete iştirak edeceğini düşünmeli. İslâm'ın devlet olması için öyle bir cemaatle çalışmalıdır ki, sonunda gayretleri, malı, vakti ve canı boşa gitmemiş olsun. Kendi arzusunun dışında, farkında olmadan, başka maksatlara hizmet

etmemiş olsun. Dolayısıyla cemaat seçimine son derece önem vererek bu konuda aceleci olmamalıdır. Araştırmalar yapıp iyice kanaat getirdikten sonra cemaate girmelidir.

Üyelerde bulunması gereken özellikler:

1- Teşkilât içinde çalışan bir mümin, öncelikle teşkilâttaki görevlerinin yerine getirilmesini kendisi için ciddi bir vazife olarak bilmeli ve ona göre hareket etmelidir.

2- Teşkilâtta görev yapan bir kişinin kendisine düşen tüm sorumlulukları hakkıyla yerine getirmesi ve hatta daha fazla gayret sarf etmesi gereklidir. Çünkü bu dava, Allah'ın dinini yeryüzüne hâkim kılma davasıdır. Dolayısıyla kişinin özel ve genel nesi varsa bu davanın başarısı için seferber etmesi lâzımdır. Hatta kendi, ailesini ve çocuklarını da bu davanın prensip ve ölçülerine göre yetiştirerek hayatının her dönemini Allah için âdeta vakfetmesi lâzımdır.

3- Teşkilât mensubu bir kişinin kendini her yönden yetiştirerek vazifesini en güzel bir şekilde eda etmesi lâzım ki, hareket de hedefine daha kolay ve daha çabuk varabilsin.

4- Bir Müslüman şunu iyice bilmelidir ki, teşkilâtın koymuş olduğu ölçülere riayet etmesi, çalışma zeminini daha güzel ve kolay bir hâle getirecek. Böylece cemaat hedeflerini çok daha rahat bir şekilde gerçekleştirebilecek. Onun için kişi cemaate karşı vermiş olduğu söz ve biatı, temelde Allah'a verilmiş bir söz olarak değerlendirip çalışmalarını da Allah için yaptığı bir ibadet telakki etmeli.

5- Teşkilât mensuplarının, teşkilâtın hedefinin gerçekleşmesi yolunda çok titiz ve hırslı olmaları gereklidir. Çünkü bu teşkilât, zaten o asil hedefleri gerçekleştirmek için kurulmuş ve fertler de yine bu maksada hizmet için o cemaatte yer almıştır. Bu konuda en ufak bir program değişikliğine veya zorluklardan dolayı gevşemelere gidilmemeli.

Dava yüce, yol uzun ve zorludur ama ne olursa olsun sabırla ve gayretle mücadeleyi sürdürmelidir. Ayrıca bu yüce hedefin gerçekleştirilmesi için başka yol da yoktur. Bunun için insan cemaat hâlindeki çalışmasını bırakıp ferdî olarak gayret edemez. Çünkü büyük hedeflere ancak teşkilât hâlinde çalışmakla ulaşılabilir.

Bu davanın esasları Hz. Peygamber'in hayatından alınmış. Onun için İslâm düşmanlarına ve cahillerin propagandalarına kulak vererek asıl çalışma durdurulamaz.

Ayrıca İslâm davasının mücadele ömrü, insanların ömürleriyle kıyaslanmamalı. Çünkü insan ömrü kısa, davanın ve ümmetin hayatı uzundur.

Bir de şunu bilmeliyiz ki, biz ancak çalışmakla sorumluyuz. Netice ise Allah'a aittir.

6- Teşkilâttaki her fert, birbirlerini Allah için sevmeli ve kardeş olmalıdırlar. Öyle ki, kalpler bu sevgi ve kardeşlik vasıtasıyla birbirlerine bağlanabilsin.

Çünkü kalpleri bağlayan en güçlü ve en kıymetli bağ, inanç ve kardeşlik bağıdır. Şurası da bilinmelidir ki, kardeşliğin en basit derecesi kardeşine karşı gönlünde herhangi bir art niyetin olmayışı, en üstünü ise kardeşini kendine her konuda tercih etmesidir.

Çünkü şu ölçü çok önemlidir: Kişi eğer kardeşleriyle olamıyorsa ve onlara fedakarlık gösteremiyorsa başkalarına da gösteremeyecektir. Kardeşler ona sevgi ve saygıda kusur etmiş olsalar bile diğerlerine karşı bu kusuru işlemeyeceklerdir.

İşin aslında mü'minler birbirlerine karşı bir binanın tuğlaları gibidirler. Sürekli olarak birbirlerinin yardımcılar ve tamamlayıcısıdırlar.

Allah Teala'nın şu emri de her mü'minin kulağında çınlamalıdır:

"*Mü'minler, birbirlerinin dostudurlar.*"[211]

[211] Tevbe Suresi: 7

7- Teşkilâtta görev almış her ferdin kendi görev ve sorumluluğunu en güzel şekilde yerine getirmesi lâzım. İster zor, isterse kolay olsun ve ister sevdiği ve isterse sevmediği bir konuda olsun Allah'a isyan olmadığı müddetçe fertlerin, liderin emirlerini dinlemesi ve yerine getirmesi gereklidir. Bunu yaparken de Allah için yapmalıdırlar. Çünkü İslâmî bir lidere itaat etmek, Allah'ın emirlerindendir.

Ayrıca teşkilât, hedeflerini, ancak liderlerini dinleyip talimatlarını yerine getirmesiyle gerçekleştirebilir. Onun için hiç bir fert, itaat konusunda lidere muhalefet etmemeli. Bazı konularda kendi görüşleriyle liderin görüşü bir olmayabilir. Bu gibi durumda dahi, ferdin kendi görüşünü bırakarak liderin görüşüne göre hareket etmesi gerekir. Emirler İslâm çerçevesinde olduğu hâlde kişi, liderin emirlerini dinlemiyor ve çalışmaları aksatıyorsa; bu, yapılan biatı ihlal etme anlamındadır ki, Allah indinde büyük bir cezayı gerektirir.

8- Teşkilâttaki her fert İslâmî şahsiyetinin gelişmesine azami dikkat göstermeli ve sürekli hakkın yanında yer almalı, doğrunun müdafaa edeni olmalı. Fakat bunu yaparken her türlü dedikodu, çekişme ve münakaşalardan uzak, büyük bir çalışma mesuliyeti ve emanet duygusu içerisinde olmalı.

Çünkü İslâm düşmanları fırsat beklemekte ve en ufak bir sürtüşmeyi dahi İslâm'ın aleyhine kullanmak için her türlü imkânlarını seferber etmiş durumdadırlar.

Dava çok büyük bir sorumluluğu gerektirmekte. Onun için cesaretli ve atılgan olmaları yanında ihtilaflara yol açacak her türlü davranış ve sözlerden de sakınmaları lâzım.

Sonra bilinmelidir ki, en makbul şecaat (yiğitlik): Kişinin hakkı açıklamaktan korkmaması, cemaatin sırrını muhafaza etmesi,

hatası varsa ikaz edildiğinde kabul etmesi, insaflı olması ve öfkelendiğinde nefsine hâkim olmasıdır.

9- Teşkilâttaki her ferdin, grupçuluğun her çeşidinden, belirli şahısların etrafına toplanmaktan ve bölgecilik yapmaktan son derece uzak durmaları gerekir. Çünkü bunlar İslâmî ölçülere ters olan şeylerdir.

Ayrıca teşkilât içerisinde grupçuluğa yol açan bu gibi tutum ve davranışlar, cemaati parçalayarak İslâmî çalışmaların aksamasından başka hiçbir işe yaramaz.

10- Teşkilâttaki her fert, kendini nöbet başındaki bir asker yerine koymalı. İslâm düşmanları gediklerden cemaate sızarak İslâmî çalışmayı bozguna uğratmak için her fırsatı değerlendirmektedirler. Dolayısıyla her mücahidin İslâm düşmanlarının yaldızlı tuzaklarına karşı çok uyanık olması ve cemaatini bu saldırılardan koruması lâzım. Bu da ancak İslâm düşmanlarının ortaya atmış oldukları propagandalara kulak asmadan her ferdin kendi görevini hakkıyla yerine getirmesiyle olabilir.

11- Teşkilâttaki kardeşlerin birbirlerine karşı hayrı ve sabrı tavsiye etmeleri lâzım. Çünkü mümin, kardeşi için bir aynadır. Onda bir hata görürse, onu en güzel bir şekilde düzeltir.

Hatalar düzeltilirken ve bazı tavsiyeler yapılırken sevgi, kardeşlik ve hayra vesile olacak şekilde yapılmalı. Kardeşinde nefret uyandıracak olursa bu, faydadan ziyade zarara yol açar. Çünkü o kardeş, nefretinden dolayı hatasını devam ettireceğinden o hatanın sürekli işlenmesine yol açılmış olacak. Onun için ikaz ve tavsiyeler, en uygun bir şekilde yapılmalı.

12- Teşkilâtta üye olsun, lider olsun herkesin, diğer İslâmî hareketlerle ve İslâm için çalışan tüm şahıslarla iyi geçinmeleri ve yardımlaşmaları gerekir. Bunun için de hiçbir zaman diğer İslâmî

hareketleri kötülememeli ve şahısları kıracak şekilde onların hakkında söz ve harekette bulunmamalı.

13- Son olarak şunu söyleyelim ki; teşkilâttaki her ferdin, İslâm'ın çağırdığı tüm güzelliklerle süslenmesi ve Allah'ın yasak ettiği her şeyden de uzak durması gerekir.

2. Ders / Sahabeler / 2

HZ. HAMZA (RA)

Hazreti Hamza, Peygamber Efendimizin Amcası

Peygamber Efendimizin en küçük amcası olan Hazreti Hamza; milattan sonra 569 (veya 570) senesinde Mekke'de dünyaya geldi. Efendimiz (sav)'den sadece üç yaş büyüktür. Babası; Efendimiz'in de dedesi olan Abdulmuttalib'tir. Annesi Hâle ise; aynı zamanda Efendimiz (sav)'in annesi olan Âmine'nin amca kızıdır.

Çok cesur biriydi. Arabistan'da çöl aslanı avlayan dört-beş kişiden biri ve sonuncudur.

Orta boylu, güçlü kuvvetliydi. Heybetli görünürdü. Mert ve dürüsttü. Hem keskin bir nişancı hem de iyi güreşçiydi.

612 veya 616 senesinde Müslüman oldu. Müslüman olduktan sonra kendisine ***Esedullâh*** yani ***Allah'ın aslanı*** unvanı verildi. Müslüman olmasının sebebi; Ebu Cehil ve birkaç serserinin Efendimiz (sav)'e hakaret etmesiydi.

Rivayet edildiğine göre; Hz. Hamza; sık sık çöle gider, uzun süre burada kalır, ceylân ve aslan avlardı. Yine böyle bir gün avdan döndü, evine geldi. Hizmetçisi önüne yemek koydu. Ancak evde herkes huzursuzdu. Ne olduğunu sordu, ailesine, ama cevap veren olmadı. Hz. Hamza, öfkelendi, hizmetkârından olayı doğru dürüst anlatmasını istedi.

Hizmetkârı: "***Sen çölde aslan avla. Ebu Cehil ve birkaç zalim, yetim olan kardeşinin oğluna işkence edip hakaret etsinler.***" dedi.

Hz. Hamza; yemeği öylece bırakıp kalktı. Okunu ve kılıcını aldı. Zırhını giyip, atına bindi. Bu sırada Kureyşli kâfirler, Kâbe'nin yanındaydılar hala. Daha az önce, Efendimiz (sav)'e ve birkaç Müslümana hakaret etmişler, birkaç mümini de tartaklamışlardı. Mekkeliler, Müslümanlara yaptıkları zulmün keyfini sürüyorlardı, aralarında bunu anlatıp eğleniyorlardı. Ebu Cehil de oradaydı.

Hz. Hamza'nın öfkeyle geldiğini görenlerden çoğu orayı terk etti. Hz. Hamza, gelip Ebu Cehil'in önünde durdu: "***Yeğenimle sen mi alay edip, O'na hakaret ettin***" diye sordu.

Ebu Cehil; yanındaki adamlarına güveniyordu. Pişkin pişkin cevap verdi: "***Senin yeğeninin terbiyesi bozulmuş. Büyüklerini ve atalarının tanrılarını tanımıyor***".

Hz. Hamza; "***Senin gibi düzenbaz ve ahlâksız bir adam mı, yeğenime terbiye verecek. Eğer siz bu yeni dine düşmansanız, o hâlde bu dinde hayır vardır. Ben de Müslüman oluyorum***" diyerek Ebu Cehil'i tutup yere savurdu. Ebu Cehil'e yardım etmek isteyen birkaç kişiyi de yere serdi.

Hz. Hamza, aslanlarla boğuşan bir adamdı. Silâhsız olarak aslan avlardı. O nedenle kimse karşısına çıkmazdı. Ebu Cehil ve birkaç adamının başına gelenleri görenler çareyi kaçmakta buldular.

Hz. Hamza, bu olaydan sonra Efendimiz (sav)'in yanına geldi, kendisinden özür diledi ve Müslüman oldu. Hz. Hamza; Müslüman olduktan sonra, Peygamber Efendimiz'i korumaya başladı. Efendimiz'in bir yanında Hz. Ali diğer yanında Hz. Hamza vardı. İki imanlı yiğit, hem Peygamberimizi hem de diğer Müslümanları koruyorlardı. Bu durum Müslümanların moralini arttırdı, kâfirlerin ise cesaret ve ümidini kırdı.

Hz. Hamza, Bedir ve Uhud savaşlarında bulundu. İki elinde iki kılıçla savaşıyor, karşısına çıkanı yere seriyordu. Müşrikler, Hz. Hamza'dan çok korkuyorlardı. Bir kişi tek başına karşısına çıkamıyordu. Hz. Hamza'dan intikam almak isteyen kâfirlerden üç beş tanesi bir oluyor Hz. Hamza'ya saldırıyorlardı.

Uhud savaşında, bir tane Müslüman kendisine şöyle dedi: "***Ya Hamza! Kâfirler çok kalabalıklar***"

Hz. Hamza, O mümine şöyle cevap verdi: "***Yine de adil bir savaş. Biz onları görüyoruz; onlar da bizi. Gözümün gördüğü hiçbir şeyden korkmam***"

625 senesinde; Uhud Savaşında şehit oldu.

3. Ders / Kavramlar

DUA

Dua kelimesi; "çağırmak, seslenmek, istemek; yardım talep etmek" mânasındaki da'vet ve da'vâ kelimeleri gibi masdar olup, "küçükten büyüğe, aşağıdan yukarıya vâki olan talep ve niyaz" anlamında isim olarak da kullanılır. Ayrıca Allah'a sunulacak talepleri sözlü veya yazılı olarak dile getiren metinlere de dua denilir. İslâm literatüründe ise Allah'ın yüceliği karşısında kulun aczini itiraf etmesini, sevgi ve tâzim duyguları içinde lütuf ve yardımını dilemesini ifade eder.

Dua kelimesinin en belirleyici yönü kuşkusuz aşağıdan yukarı olmasıdır. İslam düşünürleri Allah ile Âlem ve insan arasında kurmuş oldukları irtibatta temel yaklaşım, yaratıcının kadir-i mutlak ve kadir-i muhtar olması üzerinedir. Bu durumda yaratıcı hiçbir sebebe bağlı kalma zarureti olmaksızın, âlemle irtibat kurar ve dilediği gibi mülkünde tasarrufta bulunabilir.

Peki, insandan Allah'a giden yolda irtibat nasıl olmalıdır? İslam

dini için bu irtibatın açıklandığı kavram dua kavramıdır. Dua, kul ile yaratıcı arasındaki irtibatın kuldan yaratıcıya doğru olmasıdır. Bu bağlamda dua, bir yalvarış ve yakarış değil bir yöneliştir. Bu yöneliş üst mertebede bir varlık durumu haline dönüşür. Bütün yönleriyle kulluğun tahakkuk ettiği mana dua manasıdır.

Dua, kulun aciziyetini ifade etmesi ve teslim olmasıdır. Ayrıca dua, istenilecek makamın üstünlüğünün kabul edilmesidir. Bu cihetle dua tazim ve tesbih ibadetini içerir. Kişinin yüce yaratıcıya teslim olması, onu bütün noksanlıklardan tenzih etmesi ve ona hamdetmesi duanın bir çeşididir. Bu durumda dua istekte bulunmaktan ziyade ibadet halini alır.

Dua, sadece sözle olan bir ibadet değil, fiili yapılan gayret ve çabaların da adıdır. Kişinin Rabbine her daim kulluk halinde olması gerekir. Bu kulluk hali kişiyi ihsana ulaştıracak ve sürekli bir dua halinin oluşmasına imkân hazırlayacaktır. Amel, en büyük duadır. Dua ameli olursa bir mana ifade eder. Aksi durumda Allah'tan istemenin kendisi sadece ibadettir. Ancak ibadetin duaya dönüşmesi fiili olarak bir gayretin olmasını da zaruri kılar.

Kibir, insana günah olarak yeter. Dua, kibrin ortadan kalkması için fiili bir ibadet görevi ifa eder. Duanın ehemmiyetini idrak etmiş kul varlığına, mülküne güvenmez ve sürekli olarak yaratıcıya bir sığınma bir iltica halini yaşar. Böylece kendisine verilen imkânların aslında kendisinin olmadığını fark eder. Dua işin gerçek sahibinin Allah olduğunun bilincine varmaktır. Bu bilince varan kul bütün sebeplere sarılır ve işin neticesinin hayırlı olması için yaratıcıya dua eder.

24. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

YERYÜZÜNE HAKİM OLMAK İÇİN SEBEPLERE SARILMAK ŞARTTIR

Yeryüzüne hakim kılınma ve korkunun güvene tebdili –müslümanlar şartlarını yerine getirirse– Allah Teala'nın vadidir. Kur'an-ı Kerim bütün açıklığıyla bu hususu beyan etmektedir:

"*Allah, içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara va'detmiştir: Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl 'güç ve iktidar sahibi' kıldıysa, onları da yeryüzünde 'güç ve iktidar sahibi' kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca bana ibadet ederler ve bana hiç bir şeyi ortak koşmazlar. Kim ki bundan sonra küfre saparsa, işte onlar fasık olandır. Dosdoğru namazı kılın, zekâtı verin ve Peygambere itaat edin. Umulur ki, rahmete kavuşturulmuş olursunuz.*" (Nûr, 55-56)

Ayeti Kerimeler yeryüzüne hakim kılınma şartlarına işaret etmektedir. O da; tam manasıyla iman etmek, bütün nevileriyle ameli salih işlemek ve bütün çeşitleriyle hayır hasenat yapmak. Kapsamlı bir kulluk yapmak. Batılın gizli ve açık her türüne karşı

mücadele etmek. Yine; Namaz kılmak, zekat vermek ve Rasule itaat etmek de yeryüzüne hakim kılınmanın gereklerindendir. Bütün bu şartlar ve gereklilikler Hz. Ebubekir Sıddîk ve ondan sonraki Raşit halifeler döneminde tahakkuk etti. Allahu Teala'dan sonra ümmete bu şartları hatırlatması Ebubekir (ra)'ın faziletini göstermektedir. İşte O, bu sebeple bedevilerin zekatın kaldırılmasına dair isteklerini geri çevirmiş ve Üsame ordusunun gönderilmesi hususunda ısrar etmiştir. O, hiçbir şer'î emirden geri kalmamıştır.

Allah Teala şöyle buyurmuştur:

"*Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve besili atlar hazırlayın. Bununla, Allah'ın düşmanı ve sizin düşmanınızı ve bunların dışında sizin bilmeyip Allah'ın bildiği diğer (düşmanları) korkutup-caydırasınız. Allah yolunda her ne infak ederseniz, size 'eksiksiz olarak ödenir' ve siz haksızlığa uğratılmazsınız.*" (Enfâl, 60)

Görüldüğü üzere Hz. Ebubekir'in hazırlığı kapsamlı bir hazırlıktı. Hem maddi, hem de manevi idi. Ordular hazırladı ve onlara bayraklar teslim etti. Riddet (İslam dininden dönme) ehline karşı komutanlar tayin etti. Mürtetlerle mektuplaştı. Onlara karşı savaşmaları için Ashabı teşvik etti. Silah, at ve teçhizat hazırlayarak gazileri silahlandırdı. Bidat,cehalet, heva ve heves ehline karşı muharebe yaptı. Şeriatı hakim kıldı. Birlik ve beraberliği korumaya çalıştı. Her işi uzmanına havale etti. Komuta işini Halid'e, Kur'an'ı toplama işini Zeyd b. Sâbit'e, savaş cephelerine mektupların getirilip götürülme işini Ebu Berze'ye verdi. Güvenlik ve haberleşmeye çokça önem verdi.

Allah Teala, Ashabı Kiramı İslamı bi hakkın yaşamaları sebebiyle yeryüzüne hakim kılmıştır. Onlar Allah Teala'nın emir ve nehiylerini nefislerinde ve çevrelerinde ikame ettikleri ve O'nun hükümleriyle hükmettikleri için Allah Teala onları güçlendirdi ve mürtetlere karşı onlara yardım etti. Onlara güven ve istikrar verdi. Nitekim Allahu Teala şöyle buyurmaktadır:

"*İman edenler ve bu imanlarına zulüm karıştırmayanlar var ya, güven işte onlar içindir, doğru yolda olanlar onlardır.*" (En'am, 82)

Sünnetullah onlarda tahakkuk etmiştir. Onlar Allahu Teala'nın dinine yardım etmişler, Allah da onlara yardım etmiştir. Zira Allahu Teala şer'i şerife göre hareket edenlere düşmanlara karşı yardım edeceğini vaat etmiştir. Şöyle buyurmuştur:

"*Allah kendi (dini) ne yardım edenlere kesin olarak yardım eder. Şüphesiz Allah, güçlü olandır, aziz olandır. Onlar ki, yer yüzünde kendilerini yerleştirir iktidar sahibi kılarsak, dosdoğru namazı kılarlar, zekatı verirler, marufu emrederler, münkerden sakındırırlar. Bütün işlerin sonu Allah'a aittir.*" (Hac, 40,41)

Beşeriyet tarihinde hiçbir toplum olmamıştır ki, o toplum Allah'ın hidayeti üzerinde yürüsün de Allah ona işin nihayetinde güç, kuvvet ve hakimiyet vermesin…

Hz. Ebubekir Sıddîk döneminde İslam tekrar güç ve kuvvet buldu, faziletler yaygınlaştı, rezillikler azaldı.

Yeryüzüne Hakim Kılınan Neslin Özellikleri

Allah Teala şöyle buyurmaktadır:

"*Ey iman edenler, içinizden kim dininden geri döner(irtidat eder) se, Allah (yerine), kendisinin onları sevdiği, onların da kendisini sevdiği, müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı ise 'güçlü ve onurlu,' Allah yolunda cihad eden ve kınayıcının kınamasından korkmayan bir topluluk getirir. Bu, Allah'ın bir fazlıdır, onu dilediğine verir. Allah (rahmetiyle) geniş olandır, bilendir.*"

Bu ayette zikredilen vasfı ilk tatbik edenler Hz. Ebubekir ve mürtetlere karşı savaşan ordusudur. Allahu Teala onları en güzel vasıflarla övmüştür.

Bu Vasıflar Şunlardır:

a. Allah onları sever, onlar da O'nu severler
b. Müminlere karşı mütevazi, kafirlere karşı izzetli
c. Allah yolunda cihad ederler kınayıcının kınamasından korkmazlar
d. Bu, Allah'ın fazlıdır, onu dilediğine verir

İlk Dönem İslam Toplumunun Özellikleri

1- O toplum tam manasıyla bir İslam toplumudur. Allah'a ve ahiret gününe imanı tam, İslamın öğretilerini tam manasıyla yaşayan bir toplumdur.

2- O toplumda ümmet bilinci en üst seviyede oluşmuştu. Ümmet; dil birliği ve menfaat birliği üzerine bir araya gelmiş bir toplum değildir. Bu unsurlar cahiliye toplumlarını bir araya getiren unsurlardır. Bu unsurlarla bir araya gelmiş toplumlar cahiliye toplumlarıdır. Rabbanî manasıyla ümmet; birbirine iman bağıyla bağlı fertlerin oluşturduğu toplumdur.

3- İslam toplumu ahlakî bir toplumdur. İslam toplumu İslamî prensiplerden gücünü alan ahlakî kurallarla yaşar.

4- İslam toplumu ciddi bir toplumdur. Önemli işlerle meşgul olur. Elbette ki ciddiyet; asık surat ve kabalık demek değildir. Ciddiyet; insanları işe ve harekete sevk eden şeydir.

5- İslam toplumu çalışkan bir toplumdur. İslam toplumunda çalışma ve cihad ruhu her daim canlıdır. Cihad ruhu denince sadece Allah yolunda savaşmayı kastetmiyoruz. Allah yolunda savaş İslam toplumunun hayatında büyük yer alsa da biz cihad derken her alanı kastediyoruz. İslam toplumunda yaşayan hemen herkes kendisinden istenileni yapmaya hazırdır. Her ne zaman kendisinden bir şey istense derhal koşar.

6- İslam toplumu dindar bir toplumdur. İbadet ruhu bu toplumun

her bir tasarrufunda görülür. Sadece farzları değil, Allah'ın rızasını kazanmak için nafileleri de işlerler. Bütün işlerini ibadet şuuru içinde yaparlar.

2. Ders / Sahabeler / 3

HAZRETİ EBÛ EYYÛB EL-ENSÂRÎ (R.A.)

Türkçe'de ***Eyüp Sultan*** olarak bilinir. Asıl adı; Halit'tir. 576 senesinde Medine'de dünyaya geldi. Babasının adı Zeyd; annesi ise Hind'dir. Efendimiz (sav)'in dedesi olan Abdulmuttallib'in annesi ile aynı aşirettendir.

Uzun boylu, zarif, güçlü kuvvetli, yakışıklı birisiydi. 622 senesinde İkinci Akabe biatına katılıp Müslüman oldu.

Peygamber Efendimiz (sav) Medine'ye hicret ettiği zaman; yedi ay Eyüp Sultan'ın misafiri oldu. Ebû Eyyûb'ün evi iki katlıydı. Peygamber Efendimiz kendisine misafir olunca Efendimiz'in üst kata yerleşmesini rica etti. Ancak Peygamber Efendimiz; "***Gelen gidenimiz çok olur. Seni rahatsız etmeyelim***" diyerek Ebû Eyyûb'un ricasını geri çevirdi, alt kata yerleşti. Ebû Eyyûb (ra); Peygamber Efendimiz'in üst katında oturmayı bir türlü içine sindiremedi, hanımına; "***Allah'ın Resulünün başının üstünde oturmaktan rahatsız oluyorum. Hem; belki de üst katta gürültü yapıp O'nu rahatsız ederiz. O nedenle kendisinden rica edeceğim; üst kata taşınsın***" diyerek Efendimiz (sav)'e gelip yalvardı. Efendimiz (sav) de kendisini kırmayarak; evin üst katına taşındı.

Efendimiz'e son derece bağlı, cesur ve itaatkardı. Bedir, Uhud ve Hendek savaşlarına katıldı; Mekke ve Hayber'in fetihlerinde bulundu. İbadet ehli, alim ve zahit bir zattı.

Efendimiz (sav): "***İnsanlara yük olmayın. Bir avuç toprakla karnınızı doyurma imkânınız varsa; insanlardan bir şey istemeyin ve o toprakla karnınızı doyurun***" buyurdu.

Ebû Eyyûb; bu sözleri duyduktan sonra; kimseden bir şey istemedi. Bir gün Medine sokaklarında devesiyle geçerken elindeki asasını düşürdü. Yanında çocukları ve hizmetçileri de vardı. Devesini durdurdu, yanındakiler de durdular. Ebû Eyyub devesinin üzerinden indi. Asasını aldı ve tekrar devesine binip yoluna devam etti. Bunun üzerine yanındakilerden biri sordu: "***Sadece bir asayı almak için deveni durdurdun. İsteseydin biz verirdik.***"

Ebu Eyyûb; şöyle cevap verdi: "***Allah Resulü; biz, alemlere rahmet olarak gönderildik. İnsanlara zahmet olsun diye değil, buyurdular. Biz Muhammed*** (sav)***'in ümmetiyiz. O'nun yolundan gitmeliyiz. Mümin; insanlara faydalı olan kimsedir.***"

668 senesiydi. O zamanlar İstanbul; Konstantiniyye diye bilinirdi. Bizans İmparatorluğunun başkentiydi. Hz. Muaviye, Peygamber Efendimiz'in emir ve müjdesine uyarak, Kostantiniyye'yi fethetmek için bir ordu hazırladı. Kuşatma bir sene kadar sürdü. Ancak Kostantiniyye alınamadı. Bu kuşatmada birçok sahabi şehit düştü, İstanbul surlarının dibine defnedildi.

Hz. Ebû Eyyûb (ra) da bu seferde şehit düştü. Vasiyeti üzerine, şehit düştüğü yere defnedildi.

3. Ders / Kavramlar

TEVEKKÜL

Kelime olarak yaslanmak, dayanmak ve bir işi başkasına havale etmek anlamlarına gelen tevekkül, imanın gereği olarak her işin sonucunu Allah'a havale etmek ve Allah'ın her zaman hayrı vereceğinden emin olmaktır. Fakat tevekkülü, gayret ve dua ile de birlikte düşünmek gerekir. Aksi halde tevekkülün anlamı tahrif edilmiş olur ki bu durumda tevekkül, insanları atalete sevk eder.

Amelde ve ahlakta daima ifrat ve tefritten kaçınarak insaflı ve orta yollu (i'tidal, adalet) olmak emredilmiştir. Bu durumda doğrunun iki karşıtı vardır; yani yanlışın zıddı her zaman doğru olmayabilir, zira her yanlışın aynı zamanda diğer uçta bir yanlış seçeneği daha bulunur diyebiliriz. Hikmet ve adalet ise, yerinde ve yeteri miktarda öfkelenmektir. Bu yüzden iman da, korku ile ümit arasında daima tetikte ve uyanık olmayı gerektirir. İşte tevekkül de bir orta yoldur ve karşısında iki yanlış seçenek vardır.

Birincisi; Tevekküle aykırı olan ilk tutum, gayret gösterme uğruna kendini heder etmek ve hatta hayrın Allah'tan geldiğine inanmamaktır. Buna amelde ifrat yani aşırı gitmek diyebiliriz. Örneğin bir kimsenin başarıyı kendinde görmesi, malı ve makamı çalışmanın bir sonucu olarak düşünmesi, yine mesela "anlattım anlamadı" ya da "iyi anlattım anladı" gibi hidayeti kendinde görmesi, tevveküle aykırı bir durumdur.

İkincisi ise; Tevekkülün yanlış anlaşılması yani tefriti ise ataletttir. Allah, kula bir emir verirken, kulun o işi yapabileceğini bilerek verir. Yani bir başka ifade ile, Allah'ın bizi yapamayacağımız işlerden sorumlu tutmasını düşünmek, Allah'ın zalim veya kulun o işi yapıp yapamayacağını bilememek anlamına gelir ki bu da imana uygun bir durum değildir. Şu halde kul, karşısına çıkan bir işin gücü dahilinde olduğunu bilerek hareket etmelidir. Örneğin bir insan, yüz kiloluk bir taşı kaldırmakla görevli olsun ve bu insanın kaldırma gücünü elli kilo kabul edelim. Kul, taşa, elli kiloyu kaldıracak şekilde sarılmazsa, yardım gelmez. Bu durumda kulun Allah'tan yardım isteme hakkı da yoktur. Örneğin kul, taşa, kırk dokuz buçuk kiloluk bir güç uygularsa; o ihmal ettiği yarım kiloluk güç, ilahi yardıma engel olabilir. Fakat kul, taşa elli kiloluk güç verir ise, Allah'tan yardım isteme hakkı doğar ve Mevlâ'nın yardımının gelmesine de bir engel kalmaz.

Tevveküle aykırı davrananlara Allah, yardım etmez. Allah'ın yardımı iki türlüdür; yanlışı düzeltme ve doğruyu destekleme. Bu durumda tevekkül etmeyen kimsenin doğru işlerini Allah Teâlâ, desteklemez ki o zaman yaptığımız işlerin ne bereketi olur ne de ahrette ecri olur. Yine tevekkülden uzak işlerde Mevlâ, kulun hatalarını da düzeltmez. Oysa tevekkül ehli kimselerin hatalarını Mevlâ düzeltir veya gizler.

Son olarak tevekküle aykırı bir davranış olarak; kararsızlığa değinmek istiyoruz. İnsanın bildiği ile amel etmesi farzdır. Bu durumda biz; istişare ederek ve araştırarak bir karar veririz. Zaten araştırma ve istişare olmadan verilen karar, cahilane bir karar olduğu için makbul değildir. Kul, araştırma ve istişare neticesinde bir karar verir ise artık bu kararın gereğini yerine getirmesi vacip olur. Yani kul, bu kararın gereğinden sorumludur. Verilmiş bir karardan, meşru bir gerekçe olmadan vazgeçmek, tevekküle aykırıdır. Bu yüzden ayeti kerimede; "**Artık bir işe karar verdin mi, Allah'a tevekkül et; sakın gevşek davranma veya geri dönme**"[212] buyurulmuştur.

Verilen kararı uygulamamak ya da sürekli karar değiştirmek; hiçbir işi tam olarak yapamamakla sonuçlanır. Böyle bir kimsenin asla tam bir işi olmaz. Ayrıca kararın gereğini yapmamak, başka şeylerle imtihan edilmeye sebeptir.

[212] Âli İmrân, 159.

25. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

ZAMAN TANZİMİ VE YÖNETİMİ

Zaman yönetimi insan var olduğu günden bugüne varlığını zihinlerde korudu. İsmi başka başkaydı fakat hiç günümüzdeki kadar detaylandırılmamıştı. Yaşam yönetimi, kariyer planlama, hedef belirleme vb. kavramlar hayatımıza girdikçe zamana olan bakış açımız da değişti. Zaman yönetiminin önemini anlamaya başladık. Eğer hayatımızda değişiklik yapacaksak, bunu yapmak için zaman ayırmak zorundayız. Bu değişiklikler konusunda ciddiysek, kendimizi zamanı netleştirmeye uğraşırken bulacağız. Öyleyse zamanı nasıl netleştirebiliriz? Öncelikle zamanın önemini anlamak gerekiyor.

Zamanı verimli kullanmak

Zaman planlaması kişiye göre değişmekle beraber kesinlikle yazarak yapılması gerekmekte. Kaleme dökülen planlar araştırmalara göre hem motive edici olmakta, hem de hatırlamak adına daha kalıcı bir çözüm olmakta. Zaman yönetimi yapılırken belli başlı hususlara dikkat etmek gerekiyor.

Amaçlar: Yapmak istenilen tam olarak ne? Günlük, haftalık, aylık ve yıllık dönemlerde amacımız nasıl şekilleniyor? Bu nedenle amaçları önceden netleştirmek gerekiyor.

Zaman Tuzakları

Dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri budur. Zira hem motivasyonu etkilemekte hem de elde avuçta kalan sınırlı vakti adeta bir vampir gibi sömürmekte. Bu konuyu detaylı olarak ele almak gerekiyor.

Zaman tüketen şeyler nelerdir?

Her ne kadar bir programa bağlı kalıyor olsak da bunu engelleyen bir takım faktörler ortaya çıkabiliyor.

Telefon görüşmeleri: Gün içerisinde gerek işimiz gerek özel konularımız gereği telefon görüşmeleri yapmak zorundayız. Fakat gereken dışında sadece dedikodu yapmak adına, boş boş gevezelik yapmak adına yapılan telefon görüşmeleri hem zamana hem bütçeye zarar vermekte

Beklenmeyen misafirler: Siz ev işleriyle meşgulken biri kapıyı çaldı, canı sıkılan komşunuz sohbete gelmiş. İş yerinizde yoğunluğun en tavanda olduğu bir saatte bir arkadaşınız "geçerken uğradım" diyerek size kendini zorla buyur ettirdi. Karşı tarafa durumu anlayacağı şekilde izah ederek "hayır" demeyi başarmak gerekiyor.

Yazışmalar: Yazışmalar özellikle iş hayatında çok önemli bir yer tutuyor. Kurumsal e-postalar, evraklar, sözleşmeler, özlük dosyaları, faturalar vb. Bunları düzenlemek, gruplara ayırmak gerekiyor. E-posta yöneticisi içinde aynı şey geçerli. Her şeyin gelen kutunuzda olması sağlıklı değil. Bunları yapılan işler, devam eden işler, EĞİTİM, TEŞKİLAT, VAKIF, A kişisinin B kişisinin dosyaları vb. ayırarak gruplandırmak size büyük ölçüde zaman kazandıracaktır.

Dağınıklık – Düzensizlik: Görsel düzen zihinsel düzeni sağlar. Zihinsel sakinlik ise motivasyonu artırır. Dağınık bir çalışma ofisi/masası sizin iş yapmanızı engelleyecek. Gözleriniz ve kafanız yorulacak, objeler çeşitli çağrışımlara sebep olarak aklınızı dağıtacak. Bilgisayarınızın düzensizliği ve dosyaların karmaşıklığı da benzeri bir duruma neden olacak. Bunun için çekmecelerinizi, dolaplarınızı, bilgisayarınızı mutlaka düzenleyin.

Kararsızlık ve Erteleme: Zamanı en tüketen bu ikili, zaman yönetimi dışında bir konu olarak incelemeye değer. Kararsızlık, hedef belirlememekten ve kısa vadeli planlar yapmamaktan kaynaklanıyor.

Yetki ve Görevleri Devretmeme: Aynı anda bir kaç yerde olmak bir kaç iş yapmak mümkün olmamakta. Bu durumda yapılabilecek bazı işleri başkalarına devretmek veya teknolojiden yardım almak zaman kazandırıcı olacak. Diğer yandan bir işi hızlı halledebilmek adına işi yanlış kişilere vermek, aksine daha çok vakit kaybına yol açacak, hatta krizlere, kaoslara sebebiyet verecek. İşi bilen profesyoneller ile çalışmak doğru tercih olacak.

İletişim Sorunu: İnsanlar arasında iletişimsizlik zaman kaybına sebep olan faktörlerden biridir. Yanlış anlaşılma veya yanlış gelen bir bilgi, tüm işleri aksatabildiği gibi, hem maddi hem zaman yönünden kayıplara yol açabilmekte. Bu nedenle etkili iletişim yollarının tercih edilmesi ve belirlenmesi gerekmektedir.

Sağlık ve stres: Aniden bir hastalık geçirebilirsiniz. Grip gibi salgınlara denk gelip hasta olmuş olabilirsiniz. Öte yandan yoğun iş koşturmacası içerisinde stres altına kalıyor olabilirsiniz. Bu nedenle elinizden geldiğince insani gereksinimlerinize ve sağlığınıza önem verin.

Acelecilik: Çalışma ortamlarında oradan oraya koşturan, hep bir acele içerisinde olan kişiler var. İşleri bir türlü bitmez. Hep onlar yoğundur. Bütün işler sanki onlara devredilmiştir. Hem yakınırlar hem de çabalarlar. Çoğu zaman ne yaptıkları iş sonuçlanır ne de kendilerine ayıracak vakitleri kalır.

Beklemek: Hepimiz mutlaka bir yerlerde bekleyerek zaman kaybediyoruz. Özellikle megakentlerde trafikte, metrobüste, bankalarda, resmi yerlerde, yemek saatlerinde, asansörde, tuvalet sırasında vb. Bu tip bekleme durumlarında size verimli olacak ekstra bir şeyler varsa yapmaya çalışın. telefonunuzdan e-postalarınıza bakmak, haberleri okumak, metinler okumak gibi.

Unutkanlık: Dikkat eksikliği, yoğunluk vb. nedenlerden dolayı bir unutkanlık yaşıyorsak o zaman not alma konusunda kendimizi geliştirmeliyiz. Cep telefonlarında kullanılan basit not alma uygulamaları hayatı oldukça kolaylaştırmakta. Alarm kurmak, sabah kalkış saatlerini telefona haftalık olarak kaydetmek vb. yöntemler de unutkanlığı ortadan kaldırabilmekte.

Müslümanın Günlük Zaman Tanzimi

Normal bir ömür yaşamış herhangi bir insanın hayatından yirmi dört saatlik kısa bir dilimi, yani 'bir gün'ü anlatmak, o kişiyi tanıtma adına ciddi yetersizlikler taşır. Zira yaşanan günlerin hemen hiçbiri diğeriyle aynı değildir. Hele o kişi Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) gibi,

- gökler ötesi âlemle sürekli irtibat hâlinde,
- manen sürekli yükselen,
- her biri ayrı bir heyecan verici ve hayatı yeniden inşa edici vahiyler alan,

– bütün insanlığın dertlerine derman olmakla görevlendirilmiş olan,
– her yönü hikmet dolu bir aile reisliği yapan,
– can dostlarının yanı sıra azılı düşmanları da olan,
– yüzü daha çok ahirete dönük,
– engin bir ibadet hayatı yaşayan,
– geçmiş ve gelecek insanlar arasında bütün güzelliklerde zirveyi tutan,
– müstesna bir zat ise ve konu kısa sayılabilecek bir makale çerçevesinde ele alınacaksa, iş daha da zorlaşacaktır.

Ders Çıkarmak

Kâinatın Efendisinin günlük hayatı çok değişik yönleriyle ele alınabilir. Ancak ne şekilde ele alınırsa alınsın, her yönüyle bütün insanlığa ışık olacak uygulama, tanzim ve sözlerle karşılaşılacaktır. Günlük hayatın âdeta kâbusa dönüştüğü bir dönemde, Efendimiz'in günlük hayatını tetkik eden ve kendisine dersler çıkaranlara ne mutlu.

"İki şey vardır, insanların çoğu onun değerini bilmezler: Sıhhat ve boş vakit."[213]

Hayata atılan bir kimsenin başarılı olmasında onun "zaman" anlayışının büyük önemi var. Zaman konusunda araştırma yapan sosyologlar, ileri ve geri memleketler arasında zaman kavramının farklı telakki edildiğini müşahede etmişler. Onlara göre ileri memleketlerde işlerin, önceden, zamana göre tanzimi ve her işin, ona tahsis edilen zaman dilimi içinde yapılması şarttır. Takvime göre hareket, hayatın disipline edilmesi, insan ömrünün azami şekilde verimli kılınması demektir.

[213] Buhari, *Rikak* 1; Tirmizi, *Zühd* 1; İbn Mace, *Zühd* 15

Zamanla İlgili Telakki ve Tedbirler

İnsanın yaşadığının şuuruna erebilmesi için, ömrünün her gününü aynı tarzda geçirmemeli. Bazı aylar, bazı saatler diğerlerine nazaran farklı olmalı. Dinimizdeki mübarek aylar ve günlerle bu sağlanmakta. Bu farklı değerdeki aylar, günler sayesinde insanda hasıl olabilecek monotonluk kırılmakta. Ahirete inanan, her gününden, her saatinden hesap vermenin endişesini vicdanının derinliklerinde duyan bir kimse için, zaman değerlendirmede mühim bir telakki, ömrünü içinde bulunduğu gün bilmesidir.

İslam dini günlük zamanı üç ana maksada uygun olarak programa bağlamamızı emreder;

1. İbadet,
2. Rızkın kazanılması,
3. Hayatımızı murakabe ve tefekkür.

Her şey imanda düğümlenmekte. Bu sebeple dinimiz, kuru iman ve tatbikatı olmayan ilme itibar etmez. Tatbikatı olmayan ilme "faydasız ilim" der.

Gençliğin daha sağlıklı, daha verimli kılınması için, zamanla ilgili bazı prensipler şunlardır:

1. Gençliğe zaman şuuru verilmeli.
2. Yıllık, aylık, haftalık, günlük planlar yapma, bu planlara uyma.
3. Gecenin değerlendirilmesi ayrı bir mesele olarak ele alınmalı, uyku miktarı iyice öğretilmeli.
4. Devlet, yaş safhalarına göre kazandırılması gereken telakki ve alışkanlıkları tespit etmeli.
5. Devlet ve ebeveyn gençlik devresi üzerinde dikkatle durmalı, problemleri tespit edip ısrarla üzerine gitmeli.

Unutma!

Zaman hiç kimse için durmaz. Geçmiş zaman tarihtir.

Gelecek zaman sırlarla ve meçhullerle dolu.

Sadece şu an sana verilen gerçek bir armağandır.

Gün bu gündür. Vakit şimdi.

Bir ideal sahibi olun ve idealinizi gerçekleştirmek için çalışın.

Zamanın kıymetini iyi bilin.

Zaman

Doğru yönetilemiyorsa hiçbir şey doğru yönetilemiyor demektir.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

EBÜ'L FEREC İBN-İ CEVZÎ

Tefsir, hadîs, târih ve Hanbelî mezhebi fıkıh âlimi.

İbn-i Cevzî, büyük bir müfessîr, kudretli bir edîb, târih ve biyografi müellifidir.

Ebü'l-Ferec ibni Cevzî'nin doğum târihi kesin bilinmeyip, 1120 (H. 511) senesinde Bağdâd'da doğduğu tahmin edilmektedir. Küçük yaşta iken babası vefat edince, annesi ve halası tarafından büyütülmüştür.

Beş yaşında iken Ebü'l-Fadl bin Nasır mescidinde vâz dinlemeye başladı.

İbn-i Cevzî, dinlediği âlimlerin hepsinden icazet (diploma) aldı. Ders aldığı hocaların sayısı seksen yedi idi

İbn-i Cevzî hazretlerinden, halkın yanında, bir çok âlim de hadîs ve diğer ilimleri dinlediler

Ebü'l-Ferec beş medresede ders verdi. PEK çok kimse vâzları

sebebiyle tövbe etti. Bunların sayısı yüz binden fazladır. Vazlarında o kadar insan toplanırdı ki, başka hiç bir âlimin vâzında bu kadar kalabalığa rastlanmazdı. Vâz meclislerinde halîfe, vezîr ve büyük âlimler bulunurdu. Ebü'l-Ferec ibni Cevzî'nin vâz meclislerinin benzeri yoktu. Onun verdiği vâzlar büyük faydalar sağladı. Gafilleri uyandırdı. Câhiller onun sözlerinden çok şeyler öğrendiler. Günahkârlar onun meclisinde tövbe ettiler. Bir çok müşrik, orada müslüman oldu.

Buyurdu ki: "Elimde yüz bin kişi tövbe etti. Yirmi binden fazla yahûdî ve hıristiyan müslüman oldu."

İbn-i Cevzî hazretleri, her yedi günde bir, Kur'ân-ı Kerîm'i hatim ederdi. Cum'a namazı ve vâz vermek hâriç, evinden hiç çıkmazdı. Asla kimse ile şaka yapmazdı. Helâl olduğu kesin olarak bilinmeyen şeyi yemezdi Bu âdetini ömrünün sonuna kadar devam ettirdi.

İbn-i Cevzî (rahmetullahi aleyh) pek çok eser yazmıştır. Eserlerinin üç yüz kırkdan fazla olduğunu (üç bin cilt) bizzat kendisi haber vermiştir.

Hadîs ve hadîsin bölümlerine dâir yazdığı kitaplar gibi kimse tasnif yapmamıştır. Bir eser yazarken, kitabın tertîbini, bâblara ayrılmasını güzel yapardı. Toplama ve yazma konusunda çok kabiliyetli idi.

Kendisi; "İlk tasnif ve te'lif ettiğim eser, on üç yaşında iken Kur'ân-ı kerîm ilimleri ve Kur'ân-ı kerîm ilimleriyle ilgili tasniflerin tesbiti kitabıdır" demektedir.

İbn-i Cevzî buyurdu ki: "Kim kanâat ederse, geçimi iyi olur. Kim tama'ederse (dünyâ lezzetlerini haram yollardan ararsa), geçim sıkıntısı çeker."

Başta "Hatırlı Satırlar" olmak üzere, bulabildiğimiz tüm kitaplarını okumalıyız...

3. Ders / Kavramlar

ISLAH

Sözlükte "iyi ve yararlı olma" anlamındaki salah kökünden türetilen ıslah kavramı «düzeltmek, daha iyi hale getirmek" manasında kullanılır. Islah kavramının bireysel ve toplumsal yönleri vardır. Islah kavramının bireyin şahsında ortaya çıkması ve bireyi dönüştürmesi söz konusu olduğu gibi, toplum ve toplumun bir kesimi tarafından sistemli olarak icra edilebilmesi de mümkündür.

Islah kavramının varlığından bahsedebilmemiz için öncelikli olarak bir bozulmadan bahsetmemiz gerekir. Bozulmadan bahsedebilmemiz için ise bir mutlak hakikat fikrine sahip olunması gerekir. Bu bağlamda biz Müslümanlar için mutlak hakikat Kuran'da ve Hz. Peygamberin hayatında ortaya çıkan ilkelerin tamamıdır. Bu ortaya çıkış, Hz. Peygamberin beşer nevinden olası hasebi ile de bütün insanlık için tekrar edilebilir ve uygulanabilir bir tecrübedir.

Islah kavramının kendi içerisinde taşıdığı evrensel hakikat ve bu hakikatin taşıyıcılığı iddiası, kişiyi toplumda bu hakikate ters düşen durumlara karşı harekete geçirir. Bu yönden ıslah bir harekete geçiş kavramıdır. Harekete geçişinin birinci ve en zor kısmı kişinin kendisini düzeltmesidir. Harekete geçişinin ikinci evresi, kişinin kendi akraba ve çevresini düzeltmesidir. Harekete geçişin üçüncü evresi ise kişinin bütün insanlığın saadeti için çalışan bir yapının içerisinde görev almasıdır.

Islah kavramının birinci evresi olan kişinin kendisinde ortaya çıkan hata ve kusurları düzeltme çalışmasının zorluğu denetim mekanizmasının olmamasıdır. Ayrıca zamanla ikincil fıtrata dönen yanlış düşünce ve eylemlerin yaratılıştan gelen fıtrattan çıkarılması ve bireyin selim bir fıtrata kavuşması, işin zorluğunun bir diğer yönüdür.

Islah kavramının ikinci yönü olan yakın akrabayı uyarma çalışması, kişinin nefsi ile olan savaşa dönüşür. Bu süreçte kişide ortaya çıkan ötekileştirilme ve kınanma korkusu, kişinin akraba ve yakın çevresi için çalışma yapması önünde en büyük engeldir. Oysa hak uğrunda kınanmak ve tepkiyle karşılaşmak kişinin ahireti için sağlam bir azıktır.

Kişinin ıslah çalışmalarının üçüncü evresi olan bütün insanlık için çalışan bir yapının içerisinde hizmet etmesi ise kendi içerisinde sorunlar taşısa da modern dönemde olmazsa olmaz bir zorunluluktur. Modern dönemde fitne çoktur. Bu fitnelerde savrulmamanın ve ıslah ederken bozgunculuk çıkarmamanın yegâne yolu, kişinin sağlam bir kulpa sarılmasıdır ki bu da Milli Görüş Hareketi ile mümkündür.

26. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

ÜMİT VE YEİS

Günümüzde İslam aleminde ve bilhassa müslüman gençliğin önünde bir çok manevî engel vardır. Bu engellerden en önemlisi ve birçok problemin de temelini teşkil eden ümitsizlik ve karamsarlıktır.Ümit, insanın inancını hiçbir zaman yitirmemesi ve geleceğe güvenle bakabilmesidir. Yeis, bir kimsenin bir şeyden emel ve umudunu kesmesi, güvenini kaybetmesi, kalbinden ümit ve emeli tamamen kesip umuttan tümüyle uzak ve boş olması anlamına gelmektedir.

Aslına bakıldığında, ümitli olmak kamil imanın tatlı bir meyvesi, yeis ise imanın zayıf olmasının sonucu olarak insanda meydana gelen acı bir durumdur.

Bir ayeti kerimede yüce Mevla'mız şöyle buyurmaktadır:

"*Ey oğullarım! Gidin Yûsuf'u ve kardeşini araştırın. Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü kâfirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden ümidini kesmez.*" (Yusuf, 87)

''Ey kendilerinin aleyhine aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin''.

Bu ayette ve daha başka ayetlerde ümitsizlik kâfirlerin bir sıfatı sayılmış, müminde olmaması gerektiği vurgulanmıştır. Çünkü dinimize göre mümin bir kimse Rabbimizin, "Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin" ilahi sözüne riayet ederek; hedefine yürürken önüne çıkan engellere rağmen, hiçbir zaman Allah'ın rahmetinden ümidi kesme düşüncesine kapılmaz.

Dünyanın farklı yerlerinde Müslümanlar büyük acılar çekmekte, İslam coğrafyasında akan kanlar durmamakta, fitne ise her yeri kuşatmaktadır. Filistin, Irak, Suriye, Afganistan, Doğu Türkistan, Kırım, Kerkük, Moro, Patani, Arakan ve pek çok İslam beldesinde zulüm altında kalan Müslümanların, hiçbir zaman Allah'ın vaadi olan nusret (zafer, başarı)'ten ümidlerini kesmemeleri gerekmektedir. Zira Allah (cc) Enbiya suresinde bizlere, "*Sizi, bir imtihan olarak, şer ve hayırla deneyeceğiz.*" buyurarak; dünyada şer ve hayırla imtihan olunacağımızı haber vermiştir.

Cenab-ı Hak sevdiği bir kulunu bela ve musibetlerle imtihan eder. Bazen de bir dert ve keder onun geçmiş günahlarının affına vesile olur. Bazı musibetler de kulun Allah'a yakınlaşmasına sebep olur.

Rabbimiz, bütün umutların bittiği yerde, gökten yağmur indirip yeri canlandırır. Tıpkı yağmur gibi olan rahmetini de her zaman gönderir, ölü kalpleri diriltir, kötülükleri iyiliğe çevirir. Kim "*Allah'a karşı gelmekten sakınırsa, Allah ona bir çıkış yolu açar.*'' (Talak, 2)

İnsan, sadece iman etmekle imtihanını tamamlamış olamaz. Her gün, her an başka bir durumla karşılaşabilir ve bu durumdan kârlı veya zararlı çıkabilir. Onun için -dolaylı da olsa- sabrı öğrenmeli, sabır göstermelidir.

"*İnsanlar yalnız 'iman ettik' demekle, hiç imtihân edilmeden bırakacaklarını mı sandılar? Ant olsun ki biz, onlardan öncekileri imtihan ettik. Elbette Allah (imtihan ederek), doğru söyleyenleri*

de bilir, yalancıları da bilir." (Ankebut, 29/2-3) mealindeki ayetlerde de bu gerçeğe vurgu yapılmıştır.

Şu hadis-i şerifte de bu gerçek seslendirilmiştir:

Habbâb b. Erett anlatıyor: Rasûlullah (sav) Ka'be'nin gölgesinde kaftanını yastık ederek dayandığı bir sırada yanına vardık. "Yâ Rasûlallah! Bizim için Allah'a duâ edemez misin? Allah'tan yardım dileyemez misin?" dedik. (Kureyş müşriklerinin işkencelerinden şikâyet ettik) Bunun üzerine Rasûlullah (sav)'ın rengi değişti ve şöyle buyurdu:

"*Sizden önceki ümmetler içinde öyle kimseler bulunmuştur ki, (zalimler tarafından) yakalanır, onun için yerde bir çukur kazılır, o kişi o çukurun içine gömülürdü. Sonra büyük bir testere getirilir, onun başı üzerine konulurdu da cesedi ikiye bölünürdü, fakat bu onu dinden döndürmezdi. (Bir başkasına da benzer işkenceler uygulanır); demir taraklar ile etinin altındaki kemiği ve sinirleri taranırdı da, bu işkenceler o mümini dîninden çevirmezdi. (Sahâbîlerim!) Size yemîn ederek söylüyorum ki, Allah bu işi (İslâm dînini), mutlaka tamamlayacaktır. Öyle ki, bir süvârî San'â'dan Hadramevt'e kadar (tek başına) yolculuk edecek ve Allah'tan, bir de (yolcu koyun sahibi ise) koyunlarına kurdun saldırmasından başka hiçbir şeyden korkmayacaktır. Fakat sizler acele ediyorsunuz!.*"[214]

Geçmişteki ümmetlerden bazıları, nefislerinin kıskançlık, kin gibi olumsuz duygularına kapılarak kutsal kitapları ve dolayısıyla dinleri konusunda derin ihtilâflara düşüp dalâlete saptıkları gibi bazıları da yoksulluk ve sıkıntılarla denenmişler; sonuna kadar imanlarında sebat edenler, Allah'ın yardımının geleceği konusunda ümitlerini yitirmeyenler, gösterdikleri sabır ve dayanıklılıkla hem O'nun yardım ve desteğini hem de cennetini kazanmışlardır. Bu Allah'ın bir kanunudur.

---

[214] Ahmed b. Hanbel, 5/109; Buharî, *Menakıbu'l-Ensar*, 29

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

İMAM GAZALİ

İmam Gazali, hicri 450 yılında Tûs'da doğdu. Babası dindar birisiydi. Boş zamanlarında âlimleri ziyaret eder, ilim meclislerine katılırdı. Âlimlere hizmet ile ilimlerinden istifade etmeye çalışırdı. Onları dinlediğinde ağlar ve Allah Teala'ya yalvararak kendisine fakih ve vaiz bir oğul vermesi için sürekli dua ederdi. Allah Teala da ona iki oğul verdi. Birisi Ebu Hamid, diğeri de kardeşi Ahmed'di.

İmam Gazali, fıkhî meselelerin bir kısmını kendi beldesinde öğrendikten sonra Cürcan'a gitti. Orada okuduklarını ve işittiklerini yazdı. Buradan memleketi Tûs'a geri dönerken eşkiya yolunu kesti ve yanında ne varsa hepsini aldı. Çekip gitmeye başladıklarında onlardan içinde yazdığı defterler olan torbaları isteyip geri aldı ve bu ona ders oldu. Tûs'a varır varmaz o ders notlarının tümünü ezberledi ve böylece çok sağlam bir ilmi birikim sahibi oldu.

İmam Gazali, Selçuklu Devleti'nin en büyük münazaracısı ve Nizamiye medresesini terk edip uzlete çekilmesinden önce, içinde yaşadığı devletin en büyük düşünürü idi. Yirmi sekiz yaşında meşhur Selçuklu veziri Nizamu'l Mülk'ün danışmanları arasına girdi. Selçukluların en büyük iki düşmanı Hasan Sabbah öncülüğündeki Bâtıni (Haşhaşi) hareketine karşı mücadele verdi ve İsmaili mezhebi mensuplarına karşı kitaplar yazdı. İsmailiyye mezhebi dinî, felsefî ve siyasî bir mezhep olduğundan onların siyasî ve dinî görüşlerini çürütmek için felsefelerinin çürütülmesi gerekiyordu. Onun için felsefeyi en iyi şekilde öğrendi ve sonrada da ona karşı mücadele vererek etkisini kırdı. Gazali şunu iyi anladı; Şiilikteki manevi yapının mantıki kurallarla alt

edilmesi mümkün değildir. Yapılacak şey Bâtıni tasavvufa karşı sünni tasavvufu canlandırmaktı. Nitekim Gazali de büyük Sünni mirasa dayanarak bunu da halletti. Esasen tasavvuf, tarih boyunca hep sünni itikadın savunucusu ve Müslüman halkların bilinçlenmesinde en etkin ilim ve cihad yuvaları oldu. Tasavvuf, günümüzde de bu mühim vazifesini kadim geleneğinden aldığı güçle devam ettirmektedir. Bazı ülke ve bölgelerde rastlanan kötü örneklerine bakarak tasavvufa topyekun hücum edip karşı çıkmak esasen sünni savunma hattını yıkıp, İslâm toplumunu fitnecilerin kucağına terk etmektir.

İmam Gazali, geniş kültürü ve basiretiyle adil yöneticilere destek olup yol gösterirken zalim idarecileri de çok ağır şekilde tenkit etti. Tenkitleri sadece sultanlara ve idarecilere yöneltmemiştir. Bilakis âlimleri ve içinde yaşadığı İslâm toplumunda yaygın hâle gelen bid'at, kötülük, şüphe ve safsata cinsinden her ne varsa her birini tenkit etti.

Ulemayı küçük meselelerde yoğunlaşmakla lügat ve şiire aşırı dalmakla suçluyordu. Sofiye taifesini de şeyhlerin sözlerini ve hikâyelerini öğrenip bununla yetinmekle suçluyordu. Zenginleri de şöyle tenkit diyordu; "Zengin kişilerden öyleleri var ki komşusu aç olduğu halde defalarca hacca giderek, paraları hac yolunda harcar. Öyleleri var ki cimrilikleri sebebiyle para harcamazlar, parasız ibadetlere yönelirler, nafile oruç tutarlar, gece namazına kalkarlar, hatimler indirirler. Bunlar aldanmış kişilerdir."

Gazali (rh), Allah'a yönelişe sevk etmek, maneviyatı yükseltmek, nefisleri terbiye etmek, akılları nurlandırmak, niyetleri ıslah etmek, kalbî hastalıkları tedavi etmek, sabır, vera (şüpheli şeylerden kaçınma), tevbe ve tevekkül gibi imanî ve ahlâkî hasletleri

ihya etmek için büyük ıslah faaliyetlerine girişti. Onun bu çalışmaları, ümmetin ıslahındaki payını artırdı ve Abdülkadir Geylanî gibi büyük ıslahatçılar dahi onun terbiye ve ıslah yöntemini alıp uyguladılar. Kurduğu büyük halk medresesi de cahil müslümanların şuurlanmasına vesile oldu ve daha sonraları, Nureddin Zengi ile Selahaddin Eyyûbi'nin komuta ettiği cihad faaliyetlerine destek vermede büyük rol oynadı.

Gazali'nin de ileri gelen müderrislerinden biri olduğu Nizamiye medreseleri, ıslah faaliyetlerinde büyük rol oynadı. Islah faaliyetleri halka halka yayılarak genişledi. Sonunda haçlılar bölgeden sökülüp atıldı ve iki asır boyu çetin mücadelelere sahne olan mukaddes topraklar geri alındı.

Ehli Sünnet âlimleri, ümmeti bilinçlendirmek, safları sıklaştırmak, sapkınlıkları önlemek, hakikatleri serdetmek ve Allah'ın dini yücelsin diye yanlarında değerli değersiz her ne varsa tamamını infak etmek suretiyle bu çetin mücadelede yerlerini aldılar.

İmam Gazali 505 (m:1111) yılında vefat ettiğinde 55 yaşındaydı. Bu kadar kısa ömre bu kadar büyük mücadeleleri sığdırmış ve bunun yanında ölümsüz eserler kaleme almıştır.

3. Ders / Kavramlar

MA'RUF VE MÜNKER

(Hakkı hakim kılmak ve batılla mücadele etmek)

Arapçada "bilmek, tanımak, düşünerek kavramak" anlamındaki irfan kökünden gelen ***ma'ruf***, sözlükte "bilinen, tanınan, benimsenen şey" manasına gelirken, "Bir şeyi bilmemek, bir şeyin zor ve sıkıntılı olması" anlamları taşıyan nükr veya nekaret kökünden gelen ***münker*** ise "tasvip edilmeyen,

yadırganan, sıkıntı duyulan şey" anlamlarına gelmektedir. İslam dinine uygun her türlü inanç, düşünce ve davranış ma'ruf olarak tanımlanırken, İslam dinine yabancı, Müslüman toplum tarafından yadırganan inanç, düşünce ve davranışlar münker olarak tanımlanır.

Ma'ruf ve Münker kavramlarını anlamlı kılan şeylerin başında, yapılan fiil değil, bu fiilin değerlendirilmesinde kabul edilen otorite gelmektedir. Kişi, mutlak manada Allah'ın ilahi otoritesini kabul etmek ve bu otoriteye göre hayatını düzenlemek zorundadır. Kişinin fiillerinin ma'ruf olarak tanımlanmasının yegâne yolu, fiillerin bu otoriteye uygun olmasıdır. Aksi durumda yapılan işin yaygınlığı yahut yapılan işin insanlar nezdinde kıymet bulması bir anlam ifade etmemektedir.

Dini kaynaklar dikkate alındığında kişinin Ma'ruf ve Münker kavramları ile olan ilişkisi kendisinde başlayan ancak kendisinde bitmeyen bir ilişki biçimine döner. Kişi kendi fiillerinde Ma'rufu gözetmeli, yani yaptığı işin şeriata uygunluğuna dikkat etmelidir. Bu kişi için birincil vazifedir. Bu kavramlar ile diğer bir ilişki biçimi ise iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak olarak ortaya çıkmaktadır. Bu hedef, kişi için asli vazifelerden birisi olarak kabul edilmiştir. Bu vazife uğruna kişi kendi imkânlarını seferber etmeli ve bu yolda gayret sarf etmelidir. İnsanın kendi hayatında haram ve helallere dikkat etmesi yeterli değildir. Aynı zamanda kişi, insanlığın ma'ruf ve münkere dikkat etmesine vesile olmak için çalışmalıdır. Bu da dini bir vecibedir.

Dini vecibe olan iyiliği emretme ve kötülüğü yasaklamanın daha iyi kavranabilmesi için, açıklanması gereken temel husus, kişinin etki alanının ne olduğudur. Etki alanı kişiden kişiye değişmekle birlikte, bireyin ulaşabildiği yer demektir. Ancak bugün için etki alanı, mekânı aşan bir hal almıştır. İkinci husus ise metotla ilgilidir. Kişinin iyiliği emretme ve kötülüğü yasaklama

noktasında kullanacağı metotlar, Kuran ve Sünnette ilkesel olarak belirlenmiştir. Zaman ve mekân farklılıkları dikkate alınarak her türlü çalışma yapılabilir. Bu çalışmaların başlangıcı söz ile tebliğ iken en ileri noktası kişinin bu uğurda malı ve canı ile cihad etmesidir.

27. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

YENİDEN TUTUŞTURMAK

Tek Çıkar Yol

İman, ahlak ve ideallerin çürümesi, toplumun genel yapısını da sarsan afetlerin eklenmesi ile, o toplumun mezarını kazar.

Ancak, inanç yapıları ve maddi bünyeleri sağlam olan topluluklar, geçici esaretlere düşseler ve mağlubiyetlere uğrasalar bile, yeniden eski büyüklüklerine kavuşabilirler.

Ancak bir toplumun, maddi ve manevi yapısının sıhhati, tek başına mağlubiyet ve kölelik zincirini kırmaya yetmez.

Önce topluluk esaretten kurtulmaya azmetmeli ve yükselen gayret göstermelidir.

Bu, topluluğun hayatını müdafaa ve onları, saadet çağına doğru yürüyüşe hazırlama gayretini gösterecek rehberlerin, topluluğun büyük yürüyüşüne hazırlaması ile ancak mümkün olabilir.

Bir milletin kaderi, hiçbir zaman pasif çoğunluk tarafından tayin edilemez.

Bir milletin maddi ve manevi kalkınma hareketi daima o topluluğun, inanç, hassasiyet ve fedakârlık itibarı ile en yüksek zümresi tarafından başlatılır.

Milletin bu güzide zümresinin, büyük iman, heyecan ve fedakarlık özellikleri kadar, ideallerinin siyasetini yapacak bilgi ve beceride bulunması şarttır.

Bu şart ortada olmazsa milletin kalkınması ve saadete ulaşması gecikir.

İşte bu şartlar, hayatını tereddütsüzce saadet inancına ve ideallerine feda edebilen imanlı, cesur ve kararlı müminlerin vazifelerini yerine getirmekle oluşur.

Milletimizin ızdırabının dinmesi,

Maddi ve manevi kalkınmamız,

Ülkemizin tam bağımsızlığı,

Huzur, barış, kardeşlik,

Hürriyet, özgürlük,

Adalet,

Refah, kalkınma,

İzzet ve itibar,

Ancak şuurlu müslümanların iktidara gelmesi ile mümkündür.

BAŞKA ÇIKAR YOL YOKTUR.

Saadet ideali temennilerle değil ancak mücadele ile hayat bulur.

Ülkenin kötü gidişine dur demek ancak milletimizin ve inancımızın, iç ve dış düşmanlarının mağlubiyeti ile mümkündür.

Bunun için şuurlu bir mücadele edecek güce ihtiyaç vardır.

Nasıl Olacağız?

Cihad Hareketinin mensupları, lider teşkilatçının özelliği nasıl olmalıdır?

DAVASINA, PROGRAMINA, MERKEZİ OTORİTEYE İNANMIŞ;

KARARLI, CESUR, DİSİPLİNLİ;

İNANCINI YAŞAMAK, HAREKET HALİNE GETİRMEK VE TEMSİL ETMEKTE SINIRSIZ BİR GAYRET GÖSTEREN İNSAN OLMALIDIR.

Şuurlu müslüman bilir ki, Yaratıcı, kendisini insan olarak muhteşem ve en şerefli canlı olarak yaratmıştır. Birçok özellikler, yetenekler yaratmış, bir dahî olarak bütün başarılarının kaynağını kendi içine koymuştur.

Büyük Yaşamak

Hayatları boyu yalnız kendini düşünerek yaşayanlar, yalnız kendileri için isterler ve küçük yaşayıp küçük ölürler.

Ancak hayatları boyu, kendileri için istediğini başkaları için de isteyenler, başkalarını da düşünerek yaşayanlar, büyük yaşayıp büyük ölürler.

İnsan yeryüzünde Allah'ın temsilcisidir.

Ona ruh üfürülmüş ve akıl verilmiştir.

Bu ruh ve akıl, insana öyle enerji verir ki, her şeyi etrafında toplar; başarılı olur, faydalı olur, kazanır ve kazandırır.

Başarı Sadece Kazanmak Değil, Faydalı Olabilmektir.

Başa Gelenler

Mücadele ederken başa gelen birçok sıkıntılar olacaktır. Bu sıkıntılara katlanmak ta büyük başarıdır.

Yüce Peygamberimizin başına gelen sıkıntılar kimin başına gelmiştir ki?

Fakat bütün bela ve musibetler O'nu ve arkadaşlarını, davalarını anlatmaktan alıkoymamış, aksine Onlar sabır ve sebatla tebliğe devam etmişlerdir.

"*Onlar öyle seçkin kimselerdir ki, Allah'ın buyruklarını tebliğ ederler, O'nu sayıp O'ndan çekinir ve O'ndan başka kimseden çekinmezler. Hesaba çeken olarak Allah yeter.*" (Ahzab, 33-39)

Peygamberimiz mücadele ederken karşı cephenin infiali, tepkisi, önce ilgisizlik ve boykot şeklinde oldu, daha sonra alay etmekle devam etti. Son safhada ise işkencenin her çeşidi ile sürüp gitti.

Allah'ın Resulü bunların hiçbirinden yılmadı. Can alıcı hasımları dahil herkese defalarca uğradı tebliğ etti.

Gittiği her kapı yüzüne kapanıyor, fakat O bir başka sefer yine aynı kapıya gidiyor, aynı şeyleri tekrar ediyordu.

O, Mekke ümit vermeyince Taif'e gitti. Orada daha kötü saldırıya uğradı. Taşlandı. Çok rencide olduğu bu zamanlarda bile, Cebrail'in, dağı azgın insanların başına geçireyim teklifini reddetti. Belki içlerinden bazıları uyanır dedi.

Ve Rabbine niyazda bulundu.

"Allah'ım güçsüzlüğümü, zaafımı, hakir görülmemi sana şikayet ediyorum. Sen çaresizlerin de Rabbisin, benim de Rabbimsin. Beni kime bırakıyorsun?

Eğer bana karşı gazabın yoksa, çektiğim mihnetlere, belalara hiç aldırmam. Gazabından ve hoşnutsuzluğundan Senin Nuruna sığınırım.

Sen razı oluncaya kadar, affını dilerim.

Bütün kuvvet ve kudret senin elindedir."

Güç ve Allah'ın Yardımı

Efendimizin Mücadelesinde on üç senede kazanılan (hidayetbulan) insan sayısı bin civarındadır. Mekke'nin Fethine on bin kişi katıldı. Aileleri ile birlikte hidayet eren insanların toplam sayısı yirmi beş, otuz bin civarındadır. Mekke'nin Fethinden iki sene sonra, Veda Haccında ise toplam yüz on bin insan bulunuyordu.

Rabbimizi Allah'ın yardımı geldiğinde ifadesini kullanmıştır.

Allah'ın yardımı nasıl gelir?

"*Eğer siz Allah'ın dinine yardım ederseniz, Allah size yardım eder.*" (Muhammed ,7)

Yüce Allah yardım göndereceğinin müjdesini verirken, sayınız şu rakama çıkarsa göndereceğim demiyor. Rakiplerimizin gücü ne olursa olsun, BİZ KENDİMİZE AİT GÜCÜMÜZÜ O'NUN YOLUNDA KULLANDIĞIMIZDA, YÜCE ALLAH ZAFERİ VERECEĞİNİ İFADE EDİYOR.

Peygamber Efendimiz (S.A.S.),

Hem müjdeleyici,

Hem de uyarıcı olarak gönderilmiştir.

O halde, bu demektir ki, korku ile ümit arasında olacağız.

Hem Allah'ın azabından, gazabından korkacağız, hem de asla Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyeceğiz.

"*…Nice sayıca az taife vardır ki, sayıca çok olan taifeye Allah'ın izniyle galip gelirler.*" (Bakara, 249)

"*Muhakkak Allah'ın hizbi (Müslümanlar) var ya, işte galip olanlar yalnız onlardır.*" (Maide, 56)

BİR TEŞKİLATIN MÜCADELE GÜCÜ, MENSUPLARININ, FERDİ KAABİLİYETLERİ DEĞİL, YÖNETENLERİN VE

MERKEZİ OTORİTENİN EMİRLERİNE UYMAK VE İTAAT ETMEKLE ÖLÇÜLÜR.

Sönmüş Alevi Yeniden Tutuşturmak

Nasıl ki, bedenimizi neyle beslediğimiz önemli ise, beynimizi neyle beslediğimiz de önemlidir.

İnsanın beynini pozitif enerji ile beslemesi gerekir.

Dışımızda gelişen, medyanın, negatif insanların ve olumsuz gelişmelerin, negatif bilgi yüklemesine karşı bağışıklık sistemimizi güçlendirmenin en iyi yolu pozitif enerji ile beslenmedir.

O halde, insanlık tarihinde, İslam tarihinde, Milletimizin tarihinde başarı ve azmin zaferi olaylarının incelenmesi, öğrenilmesi, örnek alınması, önümüzdeki günleri pozitif etkileyecek ve başarı yolunda tetikleyecektir.

İçimizdeki ateş sönmüş ise onu yeniden alevlendirecek, tutuşturacak bir şeyler bulmalıyız.

İç güçlerimizi keşfetmeliyiz. Asla vazgeçmemeliyiz.

İnanmak, kararlı olmak, ISRARLI OLMAK en büyük güçtür.

Dünyada hiçbir şey ısrar etmenin yerini alamaz.

Yetenek alamaz.

Dünyada yetenekli ama başarısız insanlardan daha çok ne var ki?

Deha alamaz.

Uygulamaya sokulmamış deha ne işe yarar?

Tek başına eğitim alamaz.

Dünya, başıboş gezen eğitimli insanlarla doludur.

İnanmak ve ısrarlı olmak başlı başına ve tek başına bir güçtür.

YARATICININ BİRŞEYİ ERTELEMESİ, ONU GERÇEKLEŞTİRMECEYEĞİ ANLAMINA GELMEZ.

Hayatınızda trajedi yaşamış olabilirsiniz, ama herkes için zafere giden bir yol vardır.

Hayat size istemeye cüret ettiğiniz şeyleri verecektir.

Her zaman tepeye tırmanmaya devam etmeliyiz.

Başarıyı amaç haline getirmekle başarılı olunmaz.

Odaklanılacak şey başarının kendisi değildir.

Başarılı olup olmayacağımız konusunda endişelenmeden yaptığımız işin NİTELİĞİ üzerine odaklanırsak ve işimizi en iyi şekilde yaparsak başarı kendiliğinden gelir.

Mücadelenin olmadığı yerde güç olmaz. Güç için mücadele şarttır.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

BÜYÜK ISLAH VE TECDİD ÖNDERİ ÖMER BİN ABDÜLAZİZ

Emevî halîfelerinin sekizincisidir. 60. Hicrî (m: 679) yılında **Medîne-i Münevvere'de doğdu. Annesi Hz. Ömer (ra)'ın oğlu Asım'ın** kızıdır.

Babası **Abdülazîz b. Mervan,** Mısır'a valî olunca birlikte Mısır'a gitti. Sonra ilim öğrenmek için Medîne-i Münevvere'ye döndü. **Enes b. Malik, Abdullah b. Cafer b. Ebi Talib** ve **Saîd b. el-Müseyyeb** gibi büyük alimlerden ilim tahsil etti. Babası vefat edince amcası **Halife Abdülmelik,** onu **Şam'a** çağırdı ve kızı **Fatıma** ile evlendirdi. 706 senesinde **Medine valisi oldu**. Valiliği esnasında Mescid-i Nebevi'yi genişletip îmar etti. Hicaz bölgesine emniyet ve huzur getirdi**.** 712 yılında Medine valiliğinden alındı. Ama bu sırada ünü her tarafa yayılmıştı. 717 yılında amcası oğlu halife Süleymân bin Abdülmelik ölümcül hastalığa

tutulunca veziri **Reca b. Hayyan** yerine ısrarla Ömer b. Abdulaziz'i tayin etmesini istedi ve bu isteğini kabul ettirerek kendisinden mühürlü bir zarf aldı. Halife Abdülmelik'in vefatı sonrası vezîri Reca, valileri toplayıp Halîfe'nin mühürlü vasiyetnamesini açarak okudu. Ölen Halîfe, iki oğlu olmasına rağmen, Ömer b. Abdülazîz'i halîfe ta'yîn etmekteydi.

Kendi adının anıldığı hilafet fermanı okunduğu zaman: "Vallahi, ben bu işi asla Allah'tan istememiştim" dedi.

Ömer b. Abdülazîz halîfe olduktan sonra getirilen süslü alay atlarına binmedi ve hilafet sarayına değil, "**benim kıl çadırım bana yeter!**" diyerek evine gitti. Hanımını yanına çağırdı ve: "Eğer benimle yaşamak istiyorsan, ziynet ve mücevherlerini "beytü'l-mal"a bırak. Zîra onlar, senin yanında iken, ben seninle olamam" dedi. Hanımı da onun bu arzusunu yerine getirdi. Bütün ziynetlerini devlet hazinesine bağışladı. Kendisi de bütün her şeyini fakir ve gariplere dağıttı. Hizmetkarlarını serbest bırakarak teb'asının en mütevazî yaşayan bir ferdi gibi yaşadı. Böylece ümmete tevazu ve fazîlet örneği oldu.

Halifeliği döneminde yaptığı bütün işlerde Kıyamet gününü, hep gözünün önüne getirip, kalbinde hissederek, devamlı bir vicdan muhasebesi içinde yaşadı. Hulefa-i Raşidîn'in izinden yürüdüğü için kendisine "Beşinci Raşid Halîfe" unvanı verildi. Halîfe olduğu zaman, oldukça dolgun bir vücuda sahipti. Fakat kısa zamanda eridi ve sırtındaki kemik izleri görülür hale geldi.

Onun hilafeti döneminde davet ve fetih hareketleri hız kazandı. Afrika'daki Berberî kabileleri onun zamanında Müslüman oldular. **İslam** orduları **Pireneler** aşılarak **Fransa**'ya girdiler. (Pirene Dağları: İspanya (Endülüs) ile Fransa'yı ayıran dağlar.)

Adaletli yönetimi ve zekatların tam ve adaletli bir şekilde fakirlere dağıtılması sayesinde onun zamanında zekât verilecek fakir

bulunamaz hale geldi. Âlimleri toplayarak, onlara, dağınık bir halde olan hadislerin, kâğıtlara yazılarak toplanması emrini vererek, Hadis-i Şerifleri ilk kez toplatma şerefine nail oldu.

Hanedan mensuplarından birisi: "Ey mü'minlerin emiri! Senden önceki Halifeler bize hediyeler verirlerdi. Sen ise bize yasakladın. Halbuki buna alışmış ailem ve sıkıntım var. İzin ver de, eskisi gibi bize bir şeyler verilsin!" dediğinde Ömer b. Abdulaziz: "Ölümü sıkça an! Geçimde daraldıysan, seni rahatlatır; bolluk içerisindeysen de seni daraltır" cevabını verdi.

Hutbelerinden birisinde şöyle demiştir: "Ey insanlar! Sizler ölümün hedeflerisiniz. Ölüm, sizden dilediğini seçer. Dün geçti, o sizin hakkınızda şahiddir. Bugün mühim bir emanettir. Onun kıymetini iyi bilip değerlendirmek lazımdır. Yarın ise, içindeki meçhul hadiselerle gelmektedir. Ölümden kaçış nereye kadar olacaktır? Sizler şu dünyada yüklerinizi bineklere yüklemiş yolcular gibisiniz. Yükleriniz başka bir alemde çözülecek. Sizler şu dünyada sizden önce gelenlerin yerine geçtiniz. Fakat siz de yerinizi sizden sonra geleceklerin yerine terk edeceksiniz. Sizin aslınız, hemen hemen hiç kalmadığı gibi sizler de aynı şekilde göçeceksiniz!"

Çokça nafile namaz kılar, gecelerini ihya eder, oruç tutar ve Kur'an-ı Kerim okurdu. Hanımı Fatıma, onun kadar oruç tutan ve namaz kılan başka bir kimseyi görmediğini nakletmektedir.

Hasta yatağında iken yakınları: "Senden sonra evlatlarına, ailene Beytü'l-Mal'dan bir şeyler vasıyyet et'" dediklerinde O: "Çocuklarım, ya salih ya da şerli kimseler olacaktır. Salih olurlarsa onların böyle bir şeye ihtiyacı yoktur. Şayet şerli olacaklarsa, benim onlara bırakacak bir şeyim yoktur. Her iki halde de buna lüzum kalmamaktadır." dedi.

Yaklaşık iki buçuk yıllık halifeliği döneminde on yılda yapılamayacak işleri yaptı. 10 Şubat 720 yılında daha 40 yaşlarında

iken Halep'te Hakk'ın rahmetine kavuştu ve Halep yakınlarına defnedildi.

3. Ders / Kavramlar

MÜLK

Sözlükte "güç yetirmek, hâkimiyet kurmak, sahip olmak, tasarrufta bulunmak" manasındaki mülk (melk, milk) mastarı Kur'an'da isim olarak "duyular âlemindeki bütün cisimleri kuşatan varlık alanı ve bunlar üzerindeki hükümranlık" anlamında kullanılır.

67. suresi Mülk diye anılan Kur'an'da, mülk kelimesi otuz iki yerde Allah'a nispet edilir. Birçok ayette göklerin ve yerin ve onların arasında bulunan her şeyin yani bütünüyle tabiat mülkünün Allah'a ait olduğu vurgulanır (Bakara-107; Al-i imran-189; Maide 17-18, 120). Ayrıca mülkte Allah'a ortaklığın söz konusu olmadığı (Furkan, 2); Cenab-ı Hakkın bütün mülkün sahibi bulunduğu ve onu dilediğine verip dilediğinden aldığı (Al-i İmran, 26) da belirtilir.

Allah Bakara suresi 107. ayet-i kerimede "Bilmez misin ki, göklerin ve yerin idaresi, mülkiyeti yalnızca Allah'ındır." buyuruyor. Mülk sadece Allah'a aittir. Mülk konusunda maalesef çok ciddî hastalıklarımız var. Mülkün sahibi de kaynağı da Allah'tır. Kişinin gayret etmesi ve çalışması, mülkü taleptir. Mülkün kişiye nispeti ise Allah'ın ihsanıdır. Mülk için çalışmak esastır ancak tek başına yeterli değildir. Çünkü Cenab-ı Allah Bakara suresi 247. ayet-i kerimede "Allah, mülkünü dilediğine verir." buyuruyor.

Mülkün insan hayatında o kadar önemli bir yanı var ki mülkle imtihan, kişinin şahsiyetini ve karakterini belirler. Müslümanların çoğunluğu mülk Allah'ın diyor, lakin cebine girene kadar! Başkasının malı için mülk Allah'ındır demek kolay ama kişi

kendi cebine veya kontrolüne girdiğinde mülkün gerçek sahibi gibi hareket ediyor! Oysa insan, mülkün gerçek sahibinin emirleri doğrultusunda mülkü sarf etmesi gerekirken kendi saltanatı için kullanıyor.

Eğer sağlıklı bağ kuramazsak, mülkün kölesi oluruz. Onu elde etmek, onun sahibi olmak için bütün ömrümüzü tüketiriz. Ama mezarlıklar plan yapıp planlarını yerine getiremeyen milyonlarca insanla doludur. Bundan dolayı mülk ile olan irtibatımızı inancımız belirlemelidir.

Mülk ile ilgili olarak başka bir sıkıntılı durum da sürekli onu arttırmak hevesidir. Bu anlamda Kuran'da mal biriktirmek, mallarla övünüp toplumda itibar elde edebilmek gibi konuların insanların çoğunda bir tutku hâlinde olduğuna şöyle dikkat çekilmiştir: "*Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah katında olandır.*" (Al-i İmran, 14)

İnsanlardan bazıları bütün ömürleri boyunca mal ve para yığıp biriktirirler ve bunları hayırlı işlerde kullanmazlar. Büyük bir hırsla, sürekli daha fazla mala-mülke sahip olmak için çalışırlar. Elde ettiklerini ise Allah yolunda harcamak, ihtiyaç içinde olanları doyurmak varken sırf kendi zevkleri uğrunda kullanırlar. İhtiyaçlarından kat kat fazlasını biriktirirler ve göstermelik bazı küçük harcamalar dışında, bunlarla faydalı işler yapmaya yanaşmazlar. İşte bu kişilerin ahirette görecekleri karşılık çok şiddetli olacaktır. Kazandıklarını harcamaktan kaçınan, yalnızca dünyevi arzularını tatmin etmeyi düşünerek malını yığıp-biriktiren bu insanları bekleyen son, ayetlerde şöyle haber verilmektedir: … Altını ve gümüşü biriktirip de Allah yolunda harcamayanlar... Onlara acı bir azabı müjdele. Bunların üzerlerinin cehennem ateşinde

kızdırılacağı gün, onların alınları, böğürleri ve sırtları bunlarla dağlanacak (ve:) "İşte bu, kendiniz için yığıp-sakladıklarınızdır; yığıp-sakladıklarınızı tadın" (denilecek). (Tevbe, 34-35)

28. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

TOPLANTI DİSİPLİNİ

Verimli Toplantı

Toplantılar, eylem öncesi stratejilerin belirleneceği, nelerin, ne zaman, nasıl, nereye kadar, kimler tarafından yapılacağının kararlaştırılacağı, görev taksimatının yapılacağı, her teşkilat mensubunun görüşünün alınarak, (İstişare ile) kararların verileceği, en önemli faaliyetlerdendir.

Bir teşkilat mensubu;

'Ben olmasam da olur,' diyemez.

'Ben olmasam bu işler yürümez' de diyemez.

Her iki anlayış da yanlıştır.

"BEN YOKSAM KİMSE YOKTUR." (NFK)

İstişare esnasında diğer kurul üyelerinin aklına gelmeyen çok kritik bir ayrıntı, katılmayan kişinin aklına gelebilir ve önemli bir kararın eksik alınmasına sebep olabilir.

Zamanında toplantıya katılmayan bir teşkilat mensubu;

1. Geç kaldığı süre içinde konuşulanlardan haberi olamaz,
2. Alınan kararlardan haberi olamaz,
3. Görüşülen konuların tekrar konuşulmasını gerektirecek sorular sorarak zaman kaybına sebep olur.

Katılanların hakkına girmiş olur. Bu büyük bir vebaldir.

10 kişilik toplantıya yarım saat geç gelen ve toplantıyı yarım saat geciktiren şahıs, toplam 5 saat zaman kaybına sebep olur.

Toplantı Disiplini

1. Toplantılar önceden belirlenmiş gündemin müzakeresi şeklinde icra edilir.
2. Toplantılar tam bir disiplin, ciddiyet ve sorumlulukla yapılır, zamanında başlar ve zaman çok iyi kullanılarak verimli şekilde tamamlanır.
3. Gündem konuları müzakere edildikten sonra başkanın onayı ile mutlaka en uygun bir karar verilmelidir.

   Açıklanan karar herkes tarafından kabul edilir, mutlaka görevlendirme yapılır ve uygulamaya geçilir. Karar verildikten sonra aynı konuda tekrar müzakere açılmaz.
4. Alınan kararlar kaydedilir ve bir sonraki toplantıda gözden geçirilir. Sorgulanır.
5. Toplantıda gündem maddesi görüşülürken konu dışına çıkılmaz ve sadece gündem maddesi müzakere edilir.
6. Gündemde olmayan başka konular ise son madde DİLEKLER bölümünde dile getirilir.
7. Mazeretsiz hiçbir toplantı aksatılmaz ve izinsiz toplantı asla terk edilmez.

"Toplantıyı İzinsiz Terketme"

(1) Müminler o kimselerdir ki, Allah'a ve Resulüne iman edenler, onunla birlikte toplu (mu ilgilendiren) bir iş üzerinde iken, ondan izin alıncaya kadar bırakıp gitmeyenlerdir.

(2) Gerçekten, senden izin alanlar, işte onlar Allah'a ve Resulüne iman edenlerdir. Böylelikle, senden, kendi bazı işleri için izin istedikleri zaman,

(3) onlardan dilediklerine izin ver

(4) ve onlar için Allah'tan bağışlanma dile.

(5) Şüphesiz Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nur, 62)

Açıklama

1. Bunlar İslâm toplumunun disiplinini pekiştirmek ve öncekinden daha organize hale getirmek için verilen son talimatlardır.

2. Bu hüküm, Hz. Peygamber'den (s.a) sonra gelen halifeler ve Müslümanların diğer önderlerinde de geçerlidir. Müslümanlar, ister savaş ister barışla ilgili olsun, ortak bir amaç için toplanmaya çağırıldıklarında, rehberin izni olmadan dağılmaları caiz değildir.

3. Burada geçerli bir mazeret olmadan izin istemenin mutlak haramlığı konusunda uyarıda bulunulmaktadır.

4. Yani, geçerli bir mazeret durumunda bile izin verip vermemek, Hz. Peygambere(s.a) veya Hz. Peygamberden sonraki halifeye kalmış. Eğer o ortak neden ve çıkarı bireyin şahsi mazeretinden daha önemli görürse, izin vermeyebilir ve bir müminin de buna gönülden razı olması gerekir.

5. Burada da bir uyarı var: Eğer izin istemede, küçük ve gereksiz bir mazeret beyanı, ya da bireysel çıkarı toplumsal çıkarın üstünde tutma söz konusu olursa, bu da günahtır.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

SELÂHADDİN EYYUBİ EL-KÜRDÎ

(Tikrit – 1138; Dımaşk-1193)

Haçlılar'a karşı mücadelesiyle tanınan İslâm kahramanı, Eyyûbîler hanedanının kurucusu ve ilk hükümdarı.

1138 yılında Tikrît'te doğdu. Babası Necmeddin Eyyûb Selçuklular'ın Tikrît valisiydi. Musul Atabegi İmâdüddin Zengî ile dostluk kuran Eyyûb, onun isteği üzerine Selâhaddin'in doğduğu yıl aşiretiyle birlikte Tikrît'ten ayrılarak Musul'a gitti. Zengî'nin hizmetine girdi. İmâdüddin Zengî ölünce oğlu Nureddin Mahmud, Halep ve civarının hükümdarı oldu (1146), Şîrkûh da onun en yakın kumandanı hâline geldi.

İbn Haldun'a göre Selâhaddin Eyyubi'nin ataları, Yemen'in Himyeri vilayeti eşrafından Hezbâniyye Kürtlerinin Ravvadi aşiretine mensup Araplardandı.

İslâm tarihinde tarihi etkileyen şahsiyetler sürekli olarak öne çıktı. Toplum içinde farklı bir konuma sahip olmayı bizzat kendileri yaptıklarıyla hakkettiler. Mehmed Akif Ersoy, Selâhaddin Eyyubi'yi "**Şarkın en sevgili sultanı**" olarak nitelendirdi.

Selâhaddin, 4 Mart 1193 (hicri 27 Safer 589)'da Dımaşk'ta vefat etti. Bu tarihte Mısır, Libya, Yemen, Filistin, Suriye ile Malatya ve Ahlat'a kadar Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da ve Hemedan'a kadar Kuzey Irak'ta onun adına hutbe okundu. Yerine büyük oğlu el-Melikü'l-Efdal Ali geçti. Selâhaddin geniş bir alanı kapsayan bir siyasî birlik kuran büyük bir devlet adamıdır.

Cihad Şuuru ve Kudüs'ü Fethi: Selâhaddin Eyyubi bütün Müslümanların istisnasız sevdiği Müslüman devlet adamlarından biridir. Selâhaddin'e bu sevgiyi kazandıran en büyük etken onun Kudüs Fatihi olmasındandır. Selâhaddin, cihada çıktığı ilk günden itibaren sürekli olarak Kudüs'ün Haçlılardan kurtarılması

düşüncesiyle dolup taştı, bu düşünceyi âdeta bir dava hâline getirdi. Selâhaddin'in cihad ve savaşta anlayışı ve maksadı, Allah ve Resulünün tayin ettiği savaş amacına sahip olmaktı. O, Müslüman mücahidin cihada çıkmadan önce kendi nefsini ve niyetini her türlü ganimet arzusundan, şan ve şöhrete nail olma hevesi ve dünya sevgisinden uzak tutması ve bütün bunları kalbinden ve zihninden tamamen silmesi gerektiğine inanıyordu. Onun en büyük maksadı öncelikle Kudüs'ü haçlı işgalinden kurtarmaktı. O hep bunun için yaşadı. Selâhaddin, bu düşünceyi gerçekleştirmek için kuru kuruya kılıç sallamanın ve düşmanı kaba kuvvetle yenme imkânının elde edilmesinin yeterli gelmeyeceğini biliyor ve Allah'tan korkmanın, ona sığınmanın, haramlardan kaçınmanın mutlaka yaşanması ve onunla birlikte cihada çıkanlara yaşatılması gerektiğine inanıyordu.

Selâhaddin, haçlılarla savaşa girişmeden önce namaza durur, sürekli olarak dua eder, Allah'ın yardımını talep ederek gözyaşı döker ve kâfirlere karşı zafer ihsan etmesini niyaz ederdi. Böyle bir hayatı ve yaşama biçimini yalnız kendisi için hedeflemedi, aynı zamanda ordusunda yer alan herkesin ve hatta bütün halkın da her türlü fısk ve fücûrdan, bid'at ve hurâfelerden uzak olması gerektiğine inanarak, bunun için çalışıp sahih bir İslâmî anlayışın yaygınlaşması için mücadele etti.

Selâhaddin, ashabın cihad anlayışını aynen benimsediği gibi onların adalet anlayışını da benimserdi ve halkına karşı son derece merhametli, devlet adamlarına ve kumandanlarına karşı şefkatli davranırdı. Kimseye karşı asla kin tutmaz, herkesin hakkını mutlaka gözetirdi. İslâm fetih tarihine adını altın harflerle yazdıracak olan bu büyük iman sahibi kumandan, cihâdın ne demek olduğunu onlara şu sözleriyle anlatıyordu: "*Mademki ölümden korkuyoruz, neden evlerimizde oturup da eş ve çocuklarımızla zevk ve eğlence içinde rahatça yaşamaya bakmıyoruz?*

Sultandan ücret ve ulûfeler aldık, askerlik görevini kabul ettik. Görevimiz karşımızdaki düşmanın azlığı veya çokluğuna bakmak ve ona göre savaşıp savaşmamaya karar vermek değildir. Bizim görevimiz onlarla, Allah'ın adı yüce olsun diye sonuna kadar savaşmaktır."

Selâhaddin, sayısız başarılardan sonra bölgenin yabancı işgalcileri olan Haçlıları tamamen Filistin'den çıkarmak ve Ömer İbnü'l-Hattab'a halef olmak için Kudüs'ün yolunu tuttu. Askalan'dan ayrılmadan önce Kudüs'teki Haçlılara haber göndererek şehrin emân ile teslim edilmesini istedi. Ancak her taraftan sarılmış olmalarına ve civardaki birçok şehrin artık Müslümanların eline geçmesine rağmen Kudüs'ü teslim etmeyeceklerini söylediler. Bunun üzerine Selâhaddin sahilden gelebilecek herhangi bir tehlike için her türlü tedbiri aldı. Bu durumda Sur şehrinden başka fethedilmeyen sahil şehri kalmadı. Büyük komutan Kudüs'ün fethi için: "*Ya bu uğurda ölür ya da şehri Haçlılardan kurtarırım*" diye yemin etti. 20 Eylül 1187 günü Kudüs'ü kuşattı. Kuşatmadan sonra şöyle dedi: "*Kudüs'ün, Allah'ın kutsal saydığı beldelerden biri olduğuna büyük bir inancım vardır. Sizin de kutsallığına inandığınız bu beldeye muhasara ve savaşın gerektirdiği yollarla hücum etmek ve girmek istemiyorum.*" Nihayet 27 Receb Cuma günü, Miraç gecesinde Kudüs tamamen teslim olarak tekrar İslâm hakimiyetine geçti. Selâhaddin, Kudüs'e gönül huzuru ile bir fatih olarak girdi ve kutsal şehrin hürriyetine kavuşmasını sağladı.

Şanlı ve kahraman Emir, İslâm Kumandanı Selâhaddin Eyyubi, İslâm'ın üçüncü kutsal şehri ve Müslümanların ilk kıblesi olan Kudüs ve Mescid-i Aksa'yı, özgürlüğüne kavuşturduktan sonra şehrin, 88 yıl süren işgali ile öncelikle Mescid-i Aksa ve Kubbetu's-Sahra'nın mezbeleye dönüştürülen bu halinden temizlenmesini emrederek ibadete hazır hale getirilmesini istedi. Hayatı

boyunca Kudüs'ün korunması ve bu mukaddes şehrin Müslümanların elinde kalması için cepheden cepheye koşan büyük kumandan, bu mübarek beldeyi kolay kolay Haçlılara kaptırmayı asla kabullenemezdi.

Selâhaddin Eyyubi, bir hükümdar ailesinden gelmiyordu. Kendini şahsiyeti ve dehasıyla kabul ettirdi ve halkın sevgisi, askerin bağlılığı kendisini o makama ulaştırdı. Haçlıların işgali altında bulunan Kudüs'ü daima boynu bükük gördü ve onu kurtarmak için bütün gücünü harcadı. Yattığı zaman, uyandığı zaman, yediği zaman, yürüdüğü zaman ve her an her dakika hep Kudüs'ü düşünüyordu. İslâm'ın cihad ruhu onun içine her şeyiyle işledi, Kur'an ve sünnetteki cihad anlayışı O'nun rehberiydi. Günlerce yiyip içmediği olurdu. Kudüs işgal altında iken bir Müslümanın yemek ve içmekten zevk almasının, gülmesinin ve uyuyabilmesinin imkânı olmadığını söylerdi.

Döneminde İslâm dünyasının her tarafından Eyyûbîler ülkesine akın eden âlimler ve talebeler çok sayıda ilmî eser kaleme aldı. Onun faaliyetleri kendisinden sonra gelen devlet adamlarına örnek teşkil etti, Suriye ve Mısır İslâm dünyasının önemli ilim merkezleri haline geldi. Hicaz bölgesine, özellikle Mekke ve Medine'ye önem veren Selâhaddin "***Hâdimü'l-Haremeyn***" unvanını kullanan ilk hükümdar oldu. Her konuda Nûreddin Mahmud Zengî'nin takipçisi, onun başlattığı eserlerin tamamlayıcısı oldu, yeni bir devlet kurduğunu bile iddia etmedi.

Sürekli cihad ile meşgul olmasına rağmen iyi bir ilmî seviyeye sahip olup; Arapça, Farsça, Türkçe ve Kürtçe biliyordu. İyi bir tarih bilgisine sahipti. Zamanının güçlü alimlerinden İslâm hukuku okumuştu.

Selâhaddin devrindeki hastaneler birer tıp fakülteleriydi. Bu ilim yuvalarının İslâm birliğinin Haçlılara karşı sağlanmasında büyük katkıları oldu. Bütün bunların yanı sıra yine başta Dımaşk ve

Kahire'de olmak üzere Diyarbakır, Bağdat ve Mardin'de yüzbinlerce cilt eser ihtiva eden dev kütüphaneler mevcut idi. İşte bu devirde Dâru'l-ulûmlar, Dâru'l-hadisler, Bimâristanlar, Kütüphaneler, Mescid ve Medreseler, Mescidlerdeki ilim halkaları ve o dönemin yüzlerce ilim adamı Selâhaddin devrindeki ilmî hayatın hangi düzeyde olduğunu göstermektedir.

3. Ders / Kavramlar

ALLAH RIZASI

İnananlar için hayat rehberi, yaşamın en ulvi gayesi ve toplumsal ilişkilerin düzenleyicisi olan temel husus, Allah rızasıdır. Allah rızası, zorluklara karşı direnme ve güzellikleri ihya etme, gayret gösterme çabasıdır. Başkalarına karşı kişisel minnet ve menfaatleri yok ettiği gibi, gözetilmesi gereken yegâne varlığın Allah rızası olduğunu bildirir. Allah rızasını aramak, Allah korkusu, Allah sevgisi, sabır, kararlılık, dikkat ve samimiyet gerektirir.

Allah'a tam manasıyla teslim olmayanlar veya Allah'ı inkâr edenler, yaşadıkları sürece nefislerinin arzu ettiklerine göre hareket ederler. Bunlar yalnızca hayatlarını rahat sürdürmek, zevk aldıkları nimetlere daha kolay ulaşmak için çalışırlar. İşlerinde Allah'ı ya hiç anmazlar ya da çok nadiren hatırlarlar. Allah'ı anmaları genellikle bir zorlukla karşılaştıkları anlarda söz konusu olur. Allah'ın yardımıyla o zorlukları atlattıklarında ise çoğu zaman eski yapılarına dönerler.

Allah'ı unutan, O'nun rızası için yaşamayanların yaptıkları işlerin ve kazandıkları malların ne dünyada ne de ahirette onlara bir faydası olur. Onlar bir türlü aşamadıkları belalar içinde kalırlar. Bu gerçekler Kuran'da şöyle bildirilir: "*İşte böyle; çünkü gerçekten onlar, Allah'ı gazaplandıran şeye uydular ve O'nu razı*

edecek şeyleri çirkin karşıladılar; bundan dolayı (Allah) amellerini boşa çıkardı." (Muhammed Suresi, 28)

Allah'ın rızasını arayarak yaşamanın bazı zorlukları da var. Mümin bir insan sadece Allah'ın rızasını arama gayesiyle yola çıktığından, dünyevi hiçbir beklenti içine girmez. Makam, mevki, para, mal veya şöhret için insanların rızasını aramaz. Bu durum, onu kimi dünyevi kazançlardan uzak tutar. Bu da her insanın sabır gösterebileceği bir durum değil. Bu nedenle de herkes Allah'ın rızasını aramakta kararlı olamaz. Mümin ise dünya nimetlerini kaybetmekten endişe etmez, ne olursa olsun Allah'ın rızasını aramaya devam eder. Bu arayış, onun kalbinin ferah kalması için yeterli bir sebep olur.

Kişinin, Allah rızası için yapılan her fiilinin olumlu netice doğuracağı beklentisinde bulunmaması gerekir. Bu durum en hassas konulardandır. Kulun görevinin sadece Allah'ın rızasını aramak ve buna uygun amel etmek olduğu, başta hidayet olmak üzere her türlü hayırlı netice için geçerlidir. Bakara suresi 272. ayet-i kerimede şöyle anlatılır: "Onları yola getirmek senin boynuna borç değildir, ancak Allah dilediğini yola getirir. Yaptığınız her iyilik sırf kendiniz içindir. Siz yalnızca Allah rızasını gözetmenin dışında infak etmezsiniz. İyilik cinsinden ne infak ederseniz o size aynen ödenir. Size hiçbir şekilde haksızlık yapılmaz."

Allah'ın rızasını arayan bir insan karşısındakinin davranışlarına göre karakterini ve tavırlarını değiştirmez. Allah kendisine neyi emretmişse onu uygular. Allah'ın hoşnut olacağı şeylerden kendisi de hoşnut olur. İyiliklerini, yardımlarını, güzel davranışlarını sergiler. Karşısındakinin bunları takdir etmesinin veya bunlara karşılık vermesinin onun için hiçbir önemi olmaz. Allah rızasını arayan bir kimse bağışlayıcıdır, sabırlıdır, tevekkül ehlidir, güzel sözlüdür, yardımseverdir ve fedakârdır. Çünkü Allah'ın güzel ahlakı övdüğünü ve ödüllendireceğini bilir.

Kişinin ortaya koyduğu gayretin sebebini Allah'ın rızasını kazanmak olarak belirlemesinin hiç şüphesiz birçok faydası vardır. Öncelikle gayretin nedeni, istenilen ve arzulanan sonucu elde etmek olmaktan çıkar. Böylelikle araçlar amaç haline getirilmemiş olur. Allah rızası amacıyla gayret göstermenin bir diğer olumlu yönü ise sonuç ne olursa olsun asla ümitsizliğe düşülmemesidir. Zira Allah, kulun aldığı sonuca değil niyetine ve gayretine bakar.

29. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İLETİŞİM – HİTABET – İKNA METOTLARI

Temsil makamında bulunan kimsenin, olmaları gerektiği gibi görünmeleri, hepsinden önem taşımaktadır. Bu, eğitim ve iletişim meselesidir.

Sağlıklı bir iletişim sağlanırsa, bu, önemli bir sinerji oluşturulur.

Sağlıklı iletişim hayatın kaynağı olduğu gibi, sağlıksız iletişim de sonun başlangıcıdır.

Bütün kurumlar, kamuoyuna ulaşmak, kamuoyu oluşturmak için çeşitli yollara başvururlar.

Yüz yüze, kulaktan kulağa, kişisel etkileşimden, yazılı, sözlü, görüntülü kitle iletişim araçlarına kadar araçlar kullanılır.

Yapılan araştırmalar televizyon dâhil en gelişmiş kitle iletişim araçlarının bile YÜZYÜZE İLİŞKİLER' deki kadar etkili olamadığını ortaya koymuştur.

İLEŞİTİM

Dava adamı, her şeyden önce iyi bir iletişimci olmak zorunda.

Temelleri: İletişim bilgiden ayrı şeydir. İletişim bir davranış, bilgiyse muhtevadır. İletişim mesaj değil, mesajın ifade tarzıdır.

İletişimde ilk deneme çok önemlidir ve tekrarlanamaz. İkinci bir "ilk deneme" olamaz.

İletişim sırasında taraflar aldatıldığını anlarsa, iletişimin sağlıklı devam etmesi mümkün olmaz. Bu sebeple iletişimin temeli doğru söz olmalı.

İletişimde yumuşak üslup bir başka temel esastır.

İyi bir iletişimci, karşısındaki kişinin davranışlarını farkında olarak gerçekçi şekilde değerlendirir. İpuçlarını görür ve değerlendirir. (Yüz ifadesi, bedenin duruşu, sesi...)

İletişim Hataları

1. Emretmek. (Şöyle yap, böyle yapma...)
2. Tehdit. (Başkaldırıyı körükler, sistemi çökertir.)
3. Öğüt verirken kibarlığı bırakma, kaba davranma. (Yapman gereken dersen, ne yapacağımı ben bilirim tepkisi doğar.)
4. Yuvarlak dil. (Belirsizlik.)
5. Bilgileri gizleme. "Bunu bilmen gerekmez..."
6. Davranışa ad koyma. "Çok dikkatsizsin, tembellik ediyorsun..." (Sen benden daha betersin tepkisi doğurur.)
7. Yukarıdan bakan bir tavırla övme.

   Övgüler bile bazen yanlış olabilir.

   "İşi nihayet bitirdiğine sevindim!"

   "Çok iyi bir iş yaptın" ifadesi de arkasından gelen tavra göre değişik anlaşılır.
8. Konudan kaçma - (Bunu bir düşüneyim, Sana sonra söylerim, Şimdi sırası değil..)
9. Alaycılık.

Sonuç: NE BEKLİYORSAN ÖYLE DAVRAN

İkna Sürecinin Safhaları

Başarılı ikna sürecinin dört safhası vardır.

1. Güvenirlilik sağlama (Güvenilir kişiler üstünlük sağlar)
2. Ortak zemin bulma
3. Canlı deliller sunma (Örnekler, hikâyeler, benzetmeler ve tanımlamalar.)
4. Duygusal bağlantı kurma. (Duygusallık iknada başarıyı getirir.)

İkna Konusunda Başarısızlığa Götüren Hatalı Tutumlar

1. Görüşleri başlangıçtan itibaren zorla benimsetmeye çalışmak
2. Uzlaşmaya direnmek
3. İknanın bir kerelik gayret olduğunu zannetmek.

Başarıya Götüren Yollar

1. Karşınızdakinin kendi görüşünü ifade etmesine imkân tanıyın. Sözünü kesmeyin, Çünkü: Kafasındakileri sonuna kadar söylemek ister, aklında tutmak için sizi dinlemez, anlamaz. Anlatıp ferahlamasını sağlamak, onun düşmanca duygularını azaltma yönünde faydalı olur.
2. Yüzde yüz galibiyet konusunda ısrarcı olmayın. Karşınızdakinin haklı olduğu bir konu varsa bunu kendisine belirtin. Eğer ufak ve önemsiz noktalarda rıza gösterirseniz, asıl önemli konuya gediğinizde kabul görme ihtimaliniz artar. EVET, HAKLISIN, ANCAK... tekniğini kullanın.

   Görüşünüzü doğru ve ılımlı ifade edin Abartma ve güç kullanmaya kalkmayın. Sükûnet; tehdit veya güç kullanmaktan etkilidir.

3. Karşınızdakinin onurunu kurtarmasına imkân tanıyın. Fikrinden caydırdıktan sonra kurtarın. Topu başkasına atabileceği bir yol tavsiye edin. (O durumda herkes aynı şeyi düşünürdü.) (Çünkü o zamanlar bunları bilmiyordun...), (Bende senin gibi düşünüyordum) …vs. deyin.

HİTABET

Topluluk Önünde Konuşurken Dikkat Edilecek Hususlar

* Herkes sizden harika bir konuşma beklemiyor. Bunu baştan kabul ederseniz işiniz kolaylaşır. İlle de mükemmel olmanız beklenmiyor.

* Hata yapabilirsiniz, ama bu başarısız olduğunuz anlamına gelmez. En iyi hatipler de bazen bunu yaşarlar.

1. Dinleyicileri tanıyın. Dinleyicilerin özellikleri hakkında mümkünse önceden bilgi almaya çalışın. Konuşmanızı ona göre hazırlayın.
2. Her yerde ve her topluluğa aynı konuşma yapılmaz.
3. Dinleyiciyi takip edin. Konuşmanızı ona göre ayarlayabilirsiniz. Takibi dinleyiciyi rahatsız edecek şekilde yapmayın. Sürekli bir kişiye ve aynı yere bakmayın.
4. Güven kazanınız. Konuşmacının bilgi sahibi olması ve inandırıcı olması gerekir. Ayrıca anlattıklarını yaşayan, sözünde duran güvenilir insanların konuşmaları dinleyicileri etkiler.
5. Dikkat çekici bir girişle başlayın. Konudan ayrı olmamak kaydı ile konuşmaya şaşırtma, heyecanlandırma veya merak oluşturma şeklinde başlayabilirsiniz.
6. En önemli gördüğünüz konulara öncelikle girin, gereksiz ayrıntılarda bulunmayın. Dinleyicileri hem çok sıkarsınız hem de sonunda akılarında bir şey kalmaz.

7. Zamanı iyi değerlendirin. Hazırlığınızı size ayrılan zamana göre yapın ve söyleyeceklerinizi o zaman içerisinde tamamlayın.
8. Elinizde mümkünse konuşma metniniz, notlarınız veya önünüzde bilgisayarınız bulunsun. Onlardan istifade ederek konuşmanızı düzene sokabilirsiniz.
9. Yanınızda belgeler, resimler, grafikler, eserler ve bunun gibi dokümanlar bulundurabilir ve gösterebilirsiniz. Böylece dinleyici etkilenir dinledikleri aklında kalır.

   (Resimli, görüntülü anlatım, sözlü anlatımdan 3 kat daha etkilidir. Eğer ikisi beraber kullanılırsa 6 kat etkili olur)
10. Asla konuşmaya özür dileyerek başlamayın. O zaman kitleyi kaybeder, konuşmayı katledersiniz. Bir hata varsa (geç kalma, yanlış bilgi vs.)özür dilenebilir.
11. Resmilik sınırını zorlamayın. Genel kitle resmiyetten fazla hoşlanmaz. Konuşmaya asla çok resmi bir üslupla yani buz gibi başlamayın. Yoksa konuşmaya başlamadan sizi dışlarlar.
12. Tebessümünüz bol olsun, somurtarak konuşmayın.
13. Bilinen kelimeleri kullanın, kısa cümleler kurun. Konuşmalarınız net, anlaşılır ve açık olmalıdır. Aksi hâlde dinleyici" bu bana konuşmuyor" der, ortamı terk eder.
14. Dinleyicinin tepkisine kendinizi kaptırmayın. Alkıştan böbürlenip, yuhalanmaktan kızgın olursanız bu tepkileriniz sonucu konuşmanızın etkisi kalmaz.
15. Kendinizi bir gözlemci bir gazeteci ve rakibiniz gibi izleyin. Konuşmanızı ona göre değerlendirin ve ayarlayın.
16. Vücut dilini iyi kullanın. Aşırıya kaçmamak şartıyla dinleyiciyi etkileyen en önemli unsur olan vücut dilini, el, yüz ve mimiklerinizi iyi kullanın.

17. Konuşurken veya dinlenirken gereksiz ve sinir bozucu hareketler yapmayın.
18. Konuşmanız sırasında dinleyicilerden biri soru sorarsa veya bir şey söylemek isterse ve ortam müsaitse onu can kulağı ile dinleyin.
19. Enteresan olaylara, merak uyandıran hatıralara yer verin. Bol örnekler anlatın.
20. Samimi itiraflarda bulunun. Şahsi reklâmlara girmeyin, ilginç ayrıntılara yer verin.
21. Konuşma sırasında bol soru cümlesi kullanın.
22. Dinleyicileri usulü ile övün, etkisi %50 artar.
23. Çok yıkıcı, ümitsiz, olumsuz ifadeler kullanmayın.
24. Güldüren ama düşündüren esprileriniz mutlaka bulunsun.
25. Arada bir şok edici bilgiler aktarılabilirse çok etkili olur.
26. Her müthiş tespitten sonra siz, dinleyicilerden beş kat daha fazla dehşete düşün ve bunu hissettirin.
27. Dinleyicilerden birkaç kişi ile kısa süreli diyalog kurun.
28. Bazı sürprizler yapın. Etkiyi %30 daha artırır.
29. İlgi dağılırsa hemen toparlayın. Ayrıntıları bırakıp sonuç ve değerlendirmeye girin. Değerlendirme yeni bir fırsat olabilir.
30. Anlamsız eleştirme yapmayın. Anlamsız bir şekilde karşınızdakileri, değerlerini, liderini, eleştirirseniz konuşma fiyasko ile neticelenir. Eleştirileri mutlaka ikna yolunu kullanarak yapmalıyız. Gündemi rakiplerimiz doldurmamalı, daha çok kendimizi anlatmalıyız.
31. Konuşma ortamınıza, yerine, görüntüsüne önem verin. Salon, meydan, kürsü, süsleme ve genel görüntüler etkileyici olmalıdır.

32. Sesinizi iyi ayarlayın. Monoton, gürültülü ve mırıltılı olmasın.
33. Kılık kıyafetinize dikkat edin.
34. Konuşmayı bitirirken son sözler önemlidir. Son sözlerinizi önceden planlayın ve güzel bitirin.
35. Konuşmayı hazırlayın, prova yapın ve eleştirileri değerlendirin.
36. Doküman biriktirin, dosya tutun, konular belirleyip konuşmalar hazırlayın.
37. 0kuyun.Mutlaka okuyun. Kitap okuyun. Gazete okuyun. Dergi okuyun.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

SULTAN ALP ARSLAN

Horasan Meliki Çağrı Bey'in oğlu olan Alp Arslan Selçuklu Devletinin ikinci hükümdarı olarak, 1064-1072 yıllarında hüküm sürdü. Henüz küçük yaşta iken, babası Çağrı Bey'in hastalanması üzerine idareyi ele alarak Gazneli taarruzlarını durdurması ve kazandığı askeri zaferler Horasan Selçuklu Devleti'nde ve hatta bütün Selçuklu topraklarında büyük bir itibar kazanmasına yol açmıştır.

Alp Arslan giriştiği taht mücadelesinden sonra 1064 yılında Rey'de tahta çıktı. Adına hutbe okutup sikke kestirmesinden sonra saltanatı, Abbasi Halifesi Kaim-Biemrillah tarafından da mutat törenlerle tasdik ve ilan edildi. Rey'e girmesini takip eden iki ay içerisinde idari işler ve ordunun hazırlıklarıyla meşgul oldu. Aynı yıl "Rum gazası " adı verilen batı seferine çıktı. Alparslan hükümdarlığı süresince devletin batı yönüne daha çok önem verdi, batıda fetih, doğuda ise genellikle asayişi temin amacıyla harekâtta bulundu.

1064 yılından itibaren çeşitli fetihlerle Anadolu'da ilerlemeler sağlandı, imkânsız sanılan Ani'nin Müslümanlar tarafından fethedilmesi Doğu'da ve Batı'da büyük yankılar uyandırdı. Bu fetih hareketleri sonrası Halife Kaim-Biemrillah, özel elçisiyle gönderdiği mektubunda takdir ve tebriklerini bildirerek Alp Arslan'a "Ebü'l-feth" lakabını verdi.

Daha sonra birkaç yıl doğuda asayiş ve taht ayaklanmalarını bastırmakla uğraşan Alp Arslan 1068 yılından itibaren dikkatini ve gayretini tekrar Anadolu'ya yönlendirdi. Hem Alp Arslan hem de bu bölgeye yönelen ve müstakil hareket eden diğer Türk Beyleri Bizans imparatorluğu için açık bir tehlike oluşturmaya başladı. Anadolu'nun süratle ellerinden gitmekte olduğunu gören Bizanslılar, 1068 yılında dul imparatoriçe ile evlenmesini sağlayarak Romanos Diogenes'i kurtarıcı olarak tahta geçirdiler.

Diogenes, kalabalık ve çok mükemmel teçhiz edilmiş bir ordunun başında, yalnız Anadolu'yu akıncılardan temizlemek için değil, İran içlerine yürüyerek Selçuklu başkentini de zapt etmek kararı ile 13 Mart 1071 günü sefere çıktı. 26 Ağustos 1071 Cuma günü Malazgirt ovasında yapılan meydan savaşında Selçukluların kazandığı büyük zafer ile Anadolu toprakları Müslümanlara açıldı, günümüze kadar devam eden tarihi süreç de böylelikle başladı.

Tarihi an'aneye göre savaş öncesi askerlerini toplayan Alp Arslan atından inerek secdeye vardı: "Ya Rabbi! Seni kendime vekil yapıyor; azametin karşısında yüzümü yere sürüyor ve senin uğrunda savaşıyorum. Ya Rabbi! Niyetim halistir, bana yardım et, sözlerimde hilaf varsa beni kahret!" diye dua etti. Sonra atına binerek askerlerine döndü: "Ey askerlerim! Eğer şehit olursam bu beyaz elbise kefenim olsun. O zaman ruhum göklere çıkacaktır. Benden sonra Melik Şah'ı tahta çıkarınız ve ona bağlı kalınız. Zaferi kazanırsak istikbal bizimdir." Bu sözler orduyu coşturdu, askerler büyük bir şevke geldi.

Bizans kuvvetlerinin harekete geçmesiyle birlikte Selçuklu kuvvetleri bir plan çerçevesinde düşman kuvvetlerini çember içine alacak şekilde geri çekildiler. Gün batımına kadar ilerleyen imparator, gece karanlığına kalmamak için geri dönüş emri verdiğinde, arkada kalan kuvvetler bu hareketi bir bozgun olarak algılayarak kaçmaya başladılar. Yaşanan kargaşa Selçuklulara saldırı imkânı tanıdı. Geri dönen Alp Arslan merkezden, çevre tepelerde pusuda bekleyen diğer birlikler de yanlardan Bizans ordusuna saldırdılar. Kısa süre sonra her şey sona erdi, 200.000 kişilik Bizans ordusu ağır bir yenilgi aldı ve imparator esir edildi.

Sultan Alp Arslan, Malazgirt zaferinden sonra Karahanlılar arasındaki iç mücadele ve Selçuklu topraklarına yaptıkları tecavüzleri önlemek üzere 1072 yılının Eylül ayı sonlarında 200.000 kişilik büyük bir orduyla Türkistan bölgesine sefere çıktı. Seferde bir süre kuşatma altında tuttuğu Barzam kalesini teslim aldı. Huzuruna çıkan kale kumandanı Yusuf Hârizmi tarafından, çizmesine sakladığı küçük bir hançerle ağır şekilde yaralanan Alp Arslan dört gün sonra hayatını kaybetti.

Cenazesi Merv'e götürülerek babası Çağrı Bey'in de gömülü olduğu Merv Camii'nin yanındaki türbeye defnedildi. Böylece dokuz yıllık bir saltanat süresine büyük başarılar sığdıran Büyük Selçuklular Devleti'nin büyük hükümdarı Sultan Alp Arslan, tarih sahnesinden çekilmiş oldu. Ölümünden kısa süre önce şöyle dediği kaydedilmektedir, "Her nereye yönelsem ve hangi düşman üzerine yürümek istesem daima Allah'tan yardım dilerim. Dün bir tepeye çıktım, ordunun azametinden ve askerlerimin çokluğundan dolayı altımda yer titriyordu. Kendi kendime, 'Ben bütün dünyaya hükmeden biriyim, bana hiç kimsenin gücü yetmez.' dedim. Bu yüzden Allah Teâlâ beni yarattıklarının en zayıfı karşısında âciz bıraktı. Allah'tan mağfiret diler ve bu düşüncemden dolayı beni affetmesini niyaz ederim.".

Alparslan, büyük tarihi zaferlerinin yanı sıra, medreseler kurmak, ilim adamlarına ve talebeye vakıf geliri ile maaşlar tahsis etmek, imar ve sulama tesisleri vücuda getirmek suretiyle de hizmetler yaptı. İmam-ı A'zam'ın Türbesi, Harezm Camii ve Şadyah Kalesi gibi pek çok eser inşa ettirdi. Zamanında; İmam-ı Gazali, İmam-ül-Haremeyn Cüveyni, Ebu İshak eş-Şirazi, Abdülkerim Kuşeyri, İmam-ı Serahsi gibi büyük âlimler yetişti.

3. Ders / Kavramlar

HELÂL VE HARAM

Arapça bir kelime olan **helal**, dinen yapılması veya yenilip içilmesine izin verilmiş, serbest bırakılmış olan şeylerdir. **Haram** ise; kesin bir delille, açık bir şekilde yapılmaması istenen fiildir. Allah tarafından kesinlikle yasaklanmış olan davranışlardır.

Haram olan şeyler sınırlı ve sayılı olup bunun dışında kalanlar helaldir. Allah Teâlâ iyi, temiz ve insan sağlığına yararlı olan şeyleri helal; kötü, pis ve zararlı olan şeyleri haram kılmıştır. Allah'ın helal kıldıklarını helal, haram kıldıklarını haram kabul etmek gerekir. Bunun tersi dinden çıkmaya sebeptir.

Dini emir ve yasaklar ancak Kitap ve Sünnet ile sabit olur ve emredilenler farz, yasaklananlar da haramdır. Allah ve Resulünden başka hiç bir otoritenin dine ilave yasaklar koymaya hakkı yoktur. "***De ki: Allah'ın, kulları için yarattığı ziyneti ve temiz rızkı kim haram kılmış? De ki: Bunlar, dünya hayatında mü'minler içindir. Kıyamet gününde ise yalnız onlara özgüdür. İşte bilen bir topluluk için âyetleri, ayrı ayrı açıklıyoruz.***" (Araf, 7/32)

Harama götüren sebepler ve yollar da haramdır. Mesela zina haramdır. İnsanı zinaya sürükleyici bir faktör olarak harama bakmak da haramdır. Mahremi olmayan bir insana zaruret

olmaksızın dokunmak, aynı ortamda baş başa kalmak da haramdır. Zina haramdır, bu harama yol açabilecek 'tesettürsüzlük'de haramdır.

Helaller ve haramlar şartlara, siyasi ve ekonomik koşullara göre şekillendirilemez, çağdaş ve çağdışı olarak sınıflandırılamazlar. Mesela bir Müslüman; "***faiz bir dünya gerçeğidir. Bu zamanda faizsiz alışveriş yapılamaz***" deme hak ve yetkisine sahip değildir. Müslümanlar faizsiz, adil bir ekonomiyi mutlaka ama mutlaka kurmakla mükelleftirler. Allah'ın dini kıyamete kadar kendisine uyulsun diye gönderilmiştir.

Helal mi haram mı olduğu hususunda kesin bir şey söylenemeyen hususlar "**şüpheli**" şeylerdir. Peygamber Efendimiz (sav) haramlardan kaçındığımız gibi şüphelilerden de kaçınmamızı bizlere nasihat etmiştir. Yaşantımızda O'nun (sav) şu mübarek sözlerini esas almalıyız: "**Sana şüphe veren şeyi bırak, şüphe vermeyene bak!**" (Tirmizî, Kıyâmet, 60). Resûlullâh (sav) harâma düşmemek ve ondan tamamen uzaklaşmak gayesiyle, şüpheli şeylerden titizlikle kaçındığı gibi, ümmetini de bundan sakındırır ve şöyle buyururdu: "*Helâl olan şeyler belli, harâm olan şeyler de bellidir. Bu ikisinin arasında, halkın birçoğunun helâl mi, harâm mı olduğunu bilmediği şüpheli şeyler vardır. Bunlardan sakınanlar, dinini ve ırzını korumuş olur. Sakınmayanlar ise zamanla harâma düşerler. Tıpkı, sürüsünü başkasına ait bir arâzinin etrafında otlatan çoban gibi ki, onun bu arâziye girme tehlikesi vardır. Dikkat edin! Her padişahın girilmesi yasak bir arâzisi vardır. Allâh'ın yasak arâzisi de harâm kıldığı şeylerdir.*"[215]

Şüpheli şeyler, bir konuda ya delillerin teâruzuyla veya âlimlerin ihtilafıyla ortaya çıkar. Bunlar "**mekrûh**" veya "**mübâh**" olan şeylerdir. **Mekrûh,** kul ile harâm arasında bulunan bir

[215] Buhârî, *Îmân*, 39; Müslim, *Müsâkât*, 107

eşiktir. Hayâtında mekrûha çokça yer veren kimse, harâma düşme tehlikesi ile yüz yüzedir. **Mübâh da,** kul ile mekrûh arasında yer alan bir eşiktir ki buna çokça yer veren de mekrûha düşer. Dolayısıyla helal bile olsa, kişiyi mekrûha veya harâma düşüreceğinden korkulan işleri yapmaktan kaçınması gerekir.

"*... Kim şüpheli olduğunu sezdiği bir şeyi terkederse, harâmlığı belli olan şeyi daha çok terk eder. Kim de şüphelendiği şeyi yapmada cü'retkâr olursa, harâmlığı açık olan şeye düşmesi daha kolaydır.*"[216]

Müslümanın bozulmamış selim vicdânı iyilikle kötülüğü, şüpheli olan şeyle şüpheli olmayanı ayırabilecek bir özelliğe sâhiptir. Mü'min, içinde çınlayan bu ilâhî sese kulak vermelidir. Bu gerçeğe işaret eden şu hâdise ne kadar mühimdir: Vâbisa bin Ma'bed -radıyallâhü anh- diyor ki, birgün Resûlullâh (sav)'in huzûruna varmıştım. Bana: "*İyiliğin ne olduğunu sormaya mı geldin?*" buyurdu.

"Evet!" dedim. O zaman şunları söyledi: "*Kalbine danış. İyilik, kalbin uygun gördüğü ve yapılmasını tasdik ettiği şeydir. Günâh ise içini tırmalayan ve başkaları sana «Yap!» diye fetvâlar verseler bile, içinde şüphe ve tereddüt uyandıran şeydir.*"[217]

---

[216] Buhârî, *Buyû*, 2

[217] İbn-i Hanbel, IV, 227-228; Dârimî, *Büyû*, 2

30. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

GİZLİ DÜNYA DEVLETİ

İçerisinde bulunduğumuz evren hakkında tasavvuru; bilgi ve inancı olmayan hiçbir insan veya toplum, yaşadığını anlayamaz, hayatına anlam veremez. Çünkü insan tabiatı gereği beşer üstü bu ilişkiden bağımsız değildir. İnsan, nasıl bir yaratıcı tasavvuruna sahipse onunla, evrenle ve diğer insanlarla ilişkisini de o belirliyor. Hayatımızı bize rağmen var eden mutlak irade, kendisinin bilinmesini diledi ve muhteşem işleyişiyle birlikte kâinatı yarattı. İnsan cinsini, bu kâinatın efendisi kıldı ve ihtiyaç duyduğu her şeyi var ettikten sonra yeryüzüne yerleştirdi. Onu, diğer varlıklarda olmayan yeteneklerle teçhiz etti. Her bir insan yavrusunu dört önemli kabiliyetle donattı.

Âlemlerin Rabbi insanı mükemmel yaratırken başıboş ve sahipsiz bırakmadı, kimsenin hakkını diğerinin insaf ve anlayışına terk etmedi. Her birimize çiğnenmesi haram ve yasak olan bir takım haklar verdi. Bu üstün özellikler ve nimetlerden sonra gerekti ki dünyamız cennet gibi yaşansın. Ancak, batılın hüküm sürmesi sebebi ile dünya cehenneme dönüşmüştür. Batılın da kendine göre bir hak anlayışı vardır ve dört gerekçesi bulunmaktadır. Güçlü

olan haklıdır. İmtiyaz hak sebebidir. Menfaat hak sebebi sayılmalıdır ve çoğunluğun bir şekilde ikna edilmesiyle elde edilen kazanımlardır. Yaşananlar bu yanlış inancın sonucudur. Bu inanç, Pavlus isimli bir Yahudi'nin yazdığı İncil'e dayanır. Hıristiyanlık inancına göre tanrı evreni yaratmış ve köşesine çekilmiş, hiç bir şeye karışmaz. İnsan evrenin sahibidir ve doğruyu kendisi bulacak.

Batılılar, evrendeki en büyük ve en küçük yapının, uzay ve atomun işleyişindeki benzerliği, "Tanrı'nın İradesi" olarak sabitledi. Sosyal hayatın da bu iki işleyiş arasında bulunması gerektiği düşüncesine saplandı. Makro ve mikro kozmosa, tabiata ve onun işleyişine yöneldi. Tabiatta, insana en yakın canlı olan hayvanlar âleminin ilişki biçimini, insan hayatına tatbik etmeye koyuldu ve bunu Tanrı'nın iradesi ve isteği diye takdim etti. Geliştirdiği yeni kuramla insanın sosyal hayatını güç ve çatışmaya indirgeyerek, güçlü olan haklıdır sonucuna vardı. Çatışmayı tabiî, kaçınılmaz ve tatmin edilmesi gereken doğal bir güdü ve tutku olarak ekonomiye taşıdı, faydalı ve erdemli bir vasıf olarak açıkladılar. Vahşi kapitalizm, en temel veri olarak kabul ettikleri çatışma, savaş ve yok etme güdüsünün tatmini adına hayatımıza masum bir sıfatla girdi.

Sebebini anlayamadığı için umudu tükenen insan, belli bir eşikten sonra tepki verme yeteneğini kaybeder. Psikopolitika, iletişim araçları ile yapılan bir toplum mühendisliği ve algı yönetimi bilimidir. Bu sayede insanlar, zihnen ve duygusal olarak ezilip dirençleri kırılan umutsuz ve itaatkâr koca bir yığına dönüştürülürler. Artık toplumu gerekli bilgi ve verilerle donatmak, sermayeyi ele geçirmiş, kitle iletişim organlarını kullanan bir avuç egemen zümre ve onlarla çıkar birliği yapan siyasetçilerin elindedir. Siyaset ilimlerin başıdır. Çünkü siyaset, millet adına hayatımızın bütün alanlarını kucaklayan, ilmi faydaların koordine edildiği merkezdir. Hayatımızın bütün alanları siyasilerin tercih ve iradesine terk edilmektedir

Olaylar 5 temel nedenle tam olarak anlaşılamıyor. Bunlardan birincisi, yapılan uluslararası anlaşmalar ve gizli uzlaşmalardır. 1923 yılında Lozan'da alınan kararların öncesindeki görüşmelerde planlandığını bilmek zorundayız. Eğitimi özel ve üst düzey olmayan insanların bu kararların hangi sonuçları doğurabileceğini kestirmesi zordur. 1945 Yılında yapılan Yalta Konferansı, bizim yıllarca yaşamak zorunda kaldığımız sağ-sol çatışmasının yaşandığı dünyanın ilânıydı. Kararı onlar vermiş, yaşamak üzere dünyaya gelmek ise bizlere düşmüştü. Önemsemediğimiz ama her alanda ve sürekli yaşadığımız küçük değişimler pek dikkat çekmez ama bir-iki nesil sonra toplumun karşısında dev bir sonuç olarak çıktığını görürüz. Sözünü ettiğimiz bu değişim eğer, toplumun güvenmediği insanlar tarafından yapılsaydı toplum gerekli mesafeyi koruyacak, direncini kaybetmeyecekti. Ama bu başkalaşım kendisinden beklenmeyen insanların eliyle yapıldığında zihinler karışır. Toplum, hata ve yanlışları güvendiği insanlara yakıştırmadığı için aldatılacağına ihtimal vermez, savunmasız kalır. Yanıldığını anladığı zaman ise geç kalmış ve yıkılmış olurlar. Etkisi, uluslararası anlaşmalarda bilinen yasal düzenlemeler halkın ilgi ve dikkatini pek çekmez. Söylemlerini halkın duygularına yönelik yapan yöneticiler, gerçek amaçlarını çıkardıkları yasalarla ifade etmekte ve yarınları yasaların yapılandırıcı kabiliyeti ile inşa etmektedirler.

Dünyamız ve ülkemizde yaşananları anlamak için anahtar soru şudur: Yaşadığımız bu olaylar tesadüfen mi gelişiyor yoksa bir planlamanın sonucu mudur? ABD Başkanı ROOSEWELT; "Siyasette hiçbir şey tesadüf değildir." demiştir. Yani, yaşadığımız şu olayların hiç birisi tesadüf değildir ve ana hatlarıyla planlanmış olaylardır. Büyük ölçekli ve uzun vadeli bu planlar niçin yapılmakta? Bunu anlamak için yapmamız gereken şey kendimiz ve coğrafyamızı tanımaktır. Geçmişimiz ve kültürümüz, ülkemiz

ve kaynaklarımız, yaşadığımız dönem ve gelişmeler arasındaki bağlantıyı görmek, öznemizle ilgisini kurmak zorundayız. İnsanlık tarihi ve kadim medeniyetlere beşiklik etmiş tek ve eşsiz bir bölgeyiz. Semavi dinlerin doğuşuna tanık, kutsal mekânları bağrında saklayan bir coğrafya. Ve Anadolu. Çevreleyen denizleri, yeraltı ve yer üstü kaynakları, yedi bölge-dört mevsimi, Akdeniz Havzası'na hâkim konumuyla, Allah'ın lütfu, muhteşem bir ülke. Daima hareketli bir ortam ve son derece kritik bir zaman dilimi. Bu dönemde var olmanın, bu toprakların sahibi olarak doğmanın anlamı şudur: Yüce yaratıcı, bu ülkenin sahipleri olarak bizlere dünya çapında büyük bir misyon yüklemiş, yaşanacak olan önemli değişikliklerde rol sahibi yapmıştır.

Bu sürece küreselleşme adı verilmekte ama hepsi de ortak bir tanımda birleşmekte. Bu tanım "Yeni Dünya Düzeni"dir. Ancak, Latincesi "Novus Ordo Seclorum" olan bu tanım hiç de yeni değildir. Çünkü bu ifade, 1776 yılında, ABD yeni kurulduğu zaman temsilciler meclisi giriş kapısının üzerinde yazan cümledir. Bu ifadenin görüldüğü diğer bir yer ise, 1 Amerikan dolarının arka yüzüdür. Böylesine önemsenen bu armayı araştırdığımız, konuya biraz daha yakından baktığımızda büyük ve sinsi bir planla karşı karşıya olduğumuzu görebiliriz. İlgili kaynaklara bakıldığında, 13 kademesi ve havada asılı duran tepe taşıyla bu piramit, 1776'dan beri kurulmaya çalışılan "Novus Ordo Seclorum/Yeni Dünya Düzeni"ni resmetmekte. Üst grubu tamamen kapalı, orta grubu yarı kapalı ve alt grubu açık olan bu örgütlenme şeması, dünyayı bölge, kıta ve küresel olarak yönetmeye odaklı mistik ve çok gizli bir yapılanmayı ifade etmekte. Planın amacı, tüm insanlığın yönetimini piramitteki hiyerarşiyle yönetecek dünya düzenini kurmaktır. Düzen tamamlandığı ve ilân edildiği gün, havada asılı duran tek gözlü tepe taşı da yerine oturtulacak. Amerika'nın CİA Ortadoğu Eski İstasyon Şefi Graham Fuller, söz konusu planla ilgili: "Amerika olarak

bu süreci biz kontrol etmiyoruz." derken, ABD olarak bizler bu planın en büyük parçasıyız demekte, kendilerine de hükmeden başka güçleri işaret etmektedir. Bu büyük planın kuramcılarından Vera Stanley Order'e göre, plan yaratıcı tarafından tasarlanmış ve nihai hedef dünya birliğidir. Plan üç şeyi sağlayacaktır. Tek bir dünya devleti, tek bir iktisadi şebeke ve tek bir din.

Silâh endüstrisi devi Baruch Levi "Dünya Cumhuriyeti" kurulacak ve bu teşkilatta İsrail'in çocukları yegâne hâkim olacaklar." İngiliz Başbakan Churchill; "Dünyada büyük bir planın yapıldığını görmeyen göz kördür." demekte, bir İngiliz mason ise şöyle söylemektedir; "ABD başkanlarıyla birlikte aydınlanmış adamların görevi; Medeniyeti son aşamaya hazırlamak." Wilson, Carter, Reagen, Clinton, Bush, Obama ve Trump iddialara hem sözlü destek vermiş ve hem de başkanlık dönemlerinde kapsamlı çalışmalar yapmışlardır. Dış politika profesörü Brzezinski, gençliği kirletmeye yönelik acıtmayan kuvvetlere işaret etmektedir.

Siyonizm'in Kabbala kaynaklı öğretisine göre, Yahudiler üstün olarak yaratılmışlar. Allah Yahudileri insan olarak yaratmış, diğer insanları maymundan türetmiş. Bu üstünlük dünya hayatımıza da yansımalı ve hayat buna göre tanzim edilmeli. Yahudiler Kudüs'te toplanacak, Büyük İsrail'i kuracak ve Yahudi soyundan geleceği beklenen son peygamber Mesih kral gelerek İsrail'in ebedî dünya hâkimiyetini pekiştirecek.

Sabatay Sevi, son İsrail peygamberi benim diye ortaya çıkıp cemaatini peşine takar. Padişah 4. Mehmet tarafından hesaba çekilir ve zora düştüğü gibi Müslüman olur, Mehmet Zahid ismini alır. Tanrı Yahova'nın emriyle gizlendiğini ve davasına bu şekilde hizmet edeceğini belirterek, cemaatine kendisi gibi gizlenmelerini söyler. Sabataistler olarak bilinen bu insanlar, 1648 yılından beri aynı yöntemle devlet, kurum ve cemaatlerin içerisine

yerleşmiş, günümüze kadar gizli konumlarını sürdürmüş, varlığımızı tehdit etmişlerdir.

Theodor Herzl isimli Yahudi ise, dünyadaki Yahudi sermayesi ve propaganda gücünü fark ederek, Yahova'nın vaat ettiği İsrail devletini kurmak için harekete geçer. İlki 1897'de olmak üzere, İsviçre'nin Basel şehrinde Siyon kongrelerini toplar ve Filistin'in parayla alınması için Sultan Abdulhamid'e teklif götürür. Teklif reddedilince, kongreyi tekrar toplar. İkinci kongreye, İngilizler'in İsrail Devleti'nin Uganda topraklarında kurulması teklifi sunulur ama kabul görmez. Mutlaka Filistin, kesinlikle Kudüs diye karar çıkar. Alınan kararlar üç sonucu doğurur. Sultan Abdulhamid tahttan indirilecek, Osmanlı parçalanacak basiretli Müslüman yönetici iş başında bırakılmayacak. Plan gözden geçirilir, projelendirilir ve görevlendirme yapılır. Bir dünya harbi çıkarılacak, Osmanlı savaşa sokulacak ve harp sonunda parçalanarak vaat edilmiş topraklara girilecek. Basiretli Müslüman yöneticiler işbaşında bırakılmayacak. Sultan Abdulhamid planın en büyük engeliydi, halledilmeliydi. İtalyan Mason Locaları Başkanı Emmanuel Carasso göreve çağrılır. Derhal Selanik'e gelir ve Emin Karası adını alır. 5 Yıl Sultan Abdulhamid'i gözlemler, raporlar tutar. Asker ve bürokratlarla sıkı bir münasebet kurarak İttihat ve Terakki Partisinin kurulması için elinden geleni yapar. Kısa süre sonra İttihat Terakki iktidar ve Emmanuel Carraso da Selanik milletvekilidir. 1 Yıl sonra Abdulhamid Han tahttan indirilip Selanik'e sürgüne yollanır. Engel kalkmış, yönetim Emin Karasu dostu Talat, Enver ve Cemal Paşa'lara kalmıştır. Osmanlı kısa zamanda kendisini Almanya'nın yanında ve savaşın içinde bulur.

Yemen'den Libya'ya, Balkanlardan, Kafkasya'ya ve Anadolu içlerine kadar işgal yaşayan Osmanlı 20 Cephede birden yıllarca savaşmak zorunda kalır. Cihan imparatorluğu artık tükenir, Anadolu bile taksim edilir. Çok ağır şartlar içeren Sevr Antlaşması

teklif edildiğinde Sultan Vahdettin, bir taraftan İngilizleri oyalarken, diğer taraftan kuvvetlerimizi toplamak üzere 19 Nisan 1919'da önce Kâzım Karabekir Paşa'yı Erzurum'a ve ardından Kuvay-ı Milliye milislerini birleştirmesi ve İstiklâl Savaşı'nı başlatması için Mustafa Kemal Paşa'yı 19 Mayıs 1919'da 40.000 altın ve yetki belgesiyle birlikte Samsun'a, Anadolu'ya gönderir. Osmanlı, yeni çıktığı harpte yaşadığı büyük kayıplar ve acılardan sonra bir de İstiklal Harbi verir. Anadolu kurtulur ama ne büyük fedakârlıklar, ne unutulmaz kahramanlıklarla. Enver Paşa, başlangıçta Sultan Abdulhamid'e sadakat izhar edip görev alan bir subaydır. Hırsı, tutkuları ve mağlup olduğu heyecanıyla Abdulhamid'i tahttan indirip, bedelini paramparça bir imparatorluk bırakarak ödeyen ittihatçı bir liderin itirafında, Siyonistlerle ve Ermeni komiteleri ile işbirliğinin ne demek olduğu anlaşılmış olur. Anadolu'nun zor şartlarda gösterdiği muhteşem direnç, işgalcileri masa başına mecbur bırakır. Müttefik taleplerinin ruhu üç temel maddede özetlenebilir. 1- İslâm davanızı bırakacaksınız, 2- İslâm Birliği'nden vazgeçeceksiniz, 3- Türkiye halkının Protestanlaştırılması konusunda bize yardımcı olacaksınız. Çıkaracağınız yasaların 10 yıl süre ile denetlenmesine izin verecek, İslâm'a dönmeyeceğinizi garanti edeceksiniz. İsmet Paşa tarafından Lozan heyetine alınan İstanbul Baş Hahamı Hayim Nahum, ABD ve Avrupa'da verdiği konferans ve yaptığı görüşmelerle, Büyük İsrail için savaşa devam etmenin zorluğu, başarılamama tehlikesi taşıdığı, zira, bu milletin Kudüs ve Mescid-i Aksa'yı feda etmeyeceği nedeniyle, savaş yerine manen çökertilip maddî kıskaca alınması ve Filistin işgalinin zamana yayılmasını tavsiye etti. Teklif makul görülerek kabul edildi.

Lord Gurzon, bir Yahudi ve karşı tarafın baş müzakerecisi olarak "Yaptığımız anlaşma ile Osmanlı çocuklarının ruhlarını öldürmüş bulunuyoruz."der. Yeni dönemde en büyük saldırı

gençliğimizin maneviyatına yapılır. Millet, ağır bir baskı yönetimiyle 1000 yıllık mirasını tanıyamayacak hâle gelir. Millî irademizi temsil eden meclisimizin yasama faaliyetleri, Batı'ya uyarlanmak üzere yıllarca İngiliz işgal hukukçularının gözetim, kontrol ve denetiminde kalır. Yalta Konferansı'yla belirlenen iki kutuplu dünyada çok partili parlamenter sisteme geçiş Türkiye için de kaçınılmaz olur. CHP'li ve İttihat Terakki'ci Celal Bayar Demokrat Parti'yi kurar, "Merkez sağ" olarak siyasal yelpazedeki yerini kapar. Milletimizi büyük iki ayrı guruba bölen ve bu gün bile çatışmalara sebep olan şu sağ ve sol ayrımı gerçekleşmiş olur. Etki alanı genişleyen ABD, Batı adına kontrolü İngiltere'den devralır. Yeni jandarma, elde ettiği rekabet ve finans gücünü kendi topraklarına sokmayan her ülkeyi tehdit olarak algıladığını ilan eder. Bu, siyasî bir mesele değildi sadece, aynı zamanda bir inanç hareketiydi. Büyük İsrail diye bir amaç vardı ve gerçekleşmeliydi. Protestan mezhebinin doğuşu gibi, Hıristiyan inancına enjekte edilen aşıyla Hıristiyan Siyonistler adı verilen yeni bir dini bir akım türetildi, beslendi, büyüdü ve etkili hale geldiler.

İsrail başkenti için Mescid-i Aksa'nın yıkılması gerekmekteydi. 1985'te ve bütün dünyanın gözüne baka baka, aldığı yıkım kararı ile Mescid-i Aksa'nın altında kazı başlattılar ve temellerini kemirmeye başladılar. Engel olması beklenen Birleşmiş Milletler örgütü zaten İsrail kurulsun diye inşa edilmiş bir teşkilattı ve ilk işi de bu olmuştu. ABD'nin BM daimi temsilcisi, tüm dünyanın gözüne bakarak İsrail lehine meydan okudu. Hedef, Mescid-i Aksa ve Kubbetu's Sahra'yı yıkıp yerine, "Süleyman Mabedi" dedikleri tapınağı inşa etmekti. Lider Türkiye'nin nasıl aşılacağını, ABD'li vatansever kimi devlet adamları anlamış, gerekli uyarıları yapmışlardı. Bunlar içerisinde Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü ve IMF gibi piyasa yapıcı, düzenleyici

çokuluslu kuruluşlar bulunmaktadır. Büyük ve kirli birikimiyle tetikte bekleyen uluslararası finans kapital, dünya sanayi devlerine pazar ve tüketici kitle garantileyen, iletişim araçlarını elinde tutan yerli büyük sermaye ve işbirlikçi siyaset. Amaç, Türkiye'nin, İsrail'in stratejik müttefiki olarak bölgesindeki Müslüman toplumlardan yalıtılması, parçalanmış, İslâm coğrafyasına karşı bir Truva Atı olarak kullanılmasıdır. Türkiye'nin İsrail'e nasıl vilayet yapılacağını Milli Görüş Hareketi Lideri Erbakan kırk yıl önce söylediğinde kimse inanmamış, dudak bükmüştü. Bunun nasıl yapılacağı kırk yıl sonra, Berlisconi'nin dilinden dökülüverdi. Uluslararası kurum ve kuruluşları çok iyi örgütleyen Siyonizm, 1990 tarihli, Paris Şartı AGİK sözleşmesinde, Yahudiler aleyhinde söz söylemeyi yasaklayan bir karar aldırmayı bile başarmıştır.

Görüldüğü gibi, günümüze kadar gelişen ve hep birlikte yaşadığımız bu olaylar değişik hükümetler döneminde ve işbirlikçi siyasetçilerin eliyle gerçekleştirilmiş. Bu günlerin dünden planlandığı açıkça şimdi anlaşılabilmiş. Şimdi, çok anlamlı ve yerinde bir soruyu sormanın zamanıdır. Bu büyük plan neden hâlâ gerçekleşmedi ve niçin olmuyor? Davasına inanan, milletine güvenen "Savunan Adam", Kudüs Mitingi yaparak Mescid-i Aksa'nın sahipsiz olmadığını, tapusunun milletimize ait olduğunu ilân edip sahip çıkmış, Siyonizm'in kalbine hançer gibi girmişti. Millî Görüş lideri Erbakan dünya Siyonizmine karşı mücadelesini şikâyet söylemi ve sızlanma üzerine değil, ete kemiğe bürünmüş, top yekûn bir başkaldırı ve bağımsızlık hareketi olarak başlattı. Bağımlı bir ekonomi ile kafa tutmanın anlamı yoktu ve milli sanayimizin mutlaka kurulması gerekiyordu. Manevî kalkınmayı esas alarak başlayan ağır sanayi hamlesini Allah'ın lütfu, Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın basiret ve kararlılığı ile hasret kaldığımız milli onurumuzu iade eden Kıbrıs zaferi izledi. Bir çiçekle bahar gelebileceği tüm dünyaya gösterilmiş oldu.

Dünya Siyonizmi, esarete maruz kalmış Müslüman coğrafyanın örnek alacağı bu diriliş hareketini engellemekte geç kalmadı, tedbir aldılar. Oyunlar birbirini kovaladı.

Üçüncü bin yıla girdiğimiz şu zamanda, süreç işlemekte ve olaylar akıp gitmeye devam etmekte. Peki, şimdi ne olacak ve nelere şahitlik edeceğiz? Yeni bin yılda göze çarpan ilk şey, üç ayrı küresel ölçekli yapılanma çabasıdır. Bunlardan birisi Siyonizm'dir. Diğeri de onun kontrolündeki Vatikan'ın egemenlik mücadelesi. Her ikisi de Batı kültür ve medeniyetinin kökenini oluşturan ana akım olarak son üç asırda elde ettikleri haksız hâkimiyeti pekiştirip en az 250 yıl sürecek kadar ince dokunmuş bir küresel yapıyı kurma gayretindedir. Üçüncüsü ise, bütün orijinalliği ile İslâm'ın tekrar ve yeniden boy vermesidir. Tüm insanlık, düşünürlerin görüp haber verdiği büyük gerçekle yüzleşmek zorunda. Beklenmekte olan büyük olay Batı medeniyetinin yıkılış sürecine girmesi ve çatırdamaya başlamasıdır. Umudunu Müslüman düşmanlığına bağlayan, yüzyıl boyunca egemenlik yakalayan Batı'nın değerler sistemi çökmüş, kendi insanını bile mutlu edememiştir. Sonuç olarak materyalizmden kurtulmanın yetmediği, tahrif edilmiş Hıristiyanlığın da saadet kaynağı olamayacağı artık görülmüştür.

Papa'lığın başlattığı ve masum dinî tebliğ olarak takdim ettiği bu gayretler yeni olmadığı gibi samimi de değildir. Vatikan'ın 1965 yılında aldığı kararlar ve üçüncü bin yıl için edindikleri hedef erbabınca zaten bilinmekte. Müslümanları, kutsadıkları demokrasi adına ayrılabileceği en küçük parçalara bölmek, değişirseniz olur diye beklentiye sokmak gibi sinsi ve sürekli değişen yöntemlerle bıkmadan, usanmadan çalışmaktadırlar. Maksat; inanan insanların zihnini bulandırıp itikadi ve ameli disiplinlerimizi aşındırmak, gelecek nesillerimizi elimizden almaktır. Dini ayağı olmayan bir değişim halkı ikna edemez, hazmettirilemez. İslâm'dan taviz vermekten

imtina etmeyen herhangi bir akım, batılın egemenliğini kabullenmeye mahkûmdur. Bu projenin manevî ayağını bir Vatikan projesi olan Dinler Arası Diyalog çalışmaları oluşturmaktadır. Büyümek ve çıkar sahibi olmak için çabalayan kimi gurupları da ardına takan bu çalışmalar Milli Görüş'ün feraseti ve ilim camiamızın dirayeti sayesinde ancak çökertilebilmiştir.

İslâm'ın dokusuna, genetiğine yönelik dini içerikli ve eşzamanlı bir kuşatma başlatıldı. Sosyal, ekonomik ve siyasal hayatımızı belirleyenler dinimiz hakkında bile söz söylemeye, peygamberimizi kendi ümmetine, bize şikâyet etmeye başladı. Onun düştüğü yanlışlara sakın siz düşmeyin, batının hoşgörü ve iyi niyetini kaybedersiniz dediler. Bu süreci hazırlayan Siyonistler Büyük bir selin geldiğini görmüş, nelerin değişeceğini anlamışlardı. Uyarı üstüne uyarıda bulundu, raporlar hazırladılar. İslâm'ın insanlığın tüm beklentilerine cevap verdiği, yayılma hızının arttığına dikkat çekerek bu yükselişin şiddet kullanmak da dahil her tür tedbirle durdurulmadığı takdirde dünyayı yönetecek güce erişeceğine dair tespitler yapıldı. Batı, kendi egemenliğini tehdit eden yeni dalgayı görmüş, tehlikeyi fark etmişti. İlk iş toplanmak ve müzakere etmekti. Onlar da bunu yaptı ve NATO'nun tasfiye edilmemesi gerektiğine karar verdiler. Yeni düşman İslâm coğrafyası, düşman kuvvetler rengi ise yeşil olacaktı. Kararın teklif ve öncülüğü sömürge deneyimi yüksek İngiltere'den ve açıklama eski Başbakan Margaret Teacher tarafından yapıldı. Benzer bir dönemi bu millet bundan tam yüz yıl önce geçirmiş ve maalesef bu cazibeden kurtulamamıştı. Demokrasi, ülkelere yapılan dış müdahalelerin aracı ideolojisi hâline geldi. İnsan hakları dedikleri her şey, kendi çıkarlarını teminat altına almanın yolu ve özgürlük dedikleri şey ise yaratıcıdan bağımsız yaşamanın adıdır. Söz konusu düzen en iddialı ve güçlü dönemini geçirdi ve tüm insanlığa yalnızca savaş ve sadece zulüm getirdi.

Şimdi, yüzyılımızda şahit olacağımız üç büyük olay bizleri beklemektedir. Bunlardan ilki, çok yakın bir zamanda, kuruldu kurulacak, tepe taşı yerine oturtulacak diye hesabı yapılan piramit düzeni yerle bir olacak ve çile dolduran insanlık rahat bir nefes alacaktır. Bu, sadece bir dilek ve temenni değil, aksine gerçeğin ta kendisidir. Nitekim Ehud Olmert, İsrail'in eski Başbakanı bir piramit hizmetkârı olarak bu gerçeği kabul ve itiraf etmek zorunda kaldı. Siyonizm anladığı dilden mesajını almış, başına gelecekleri görmüştü. Gelişmeler önüne geçilemeyecek kadar coşkun, cesametli, köklü ve yaygındır artık. Olmert haksız değildi. Zira, 1897 Siyon kararlarından biri engel gördükleri Müslüman liderlerin iktidardan uzak tutulması ve İslâm'ın yüz yıl içerisinde yeryüzünden silinmesiydi. Ama tam 100 yıl sonra 1997'de Refah Partisi iktidar ve Prof. Dr. Necmettin Erbakan Başbakandır. N. Erbakan, 1994'te yapılan Avrupa İslâm Birliği Konferansı'nın, vaktiyle Siyon kararlarının alındığı Basel'de, aynı salonda toplanması talimatını verdi ve Siyonistlere şöyle seslendi; "Para ve organizasyon gücünüz olabilir, medyayı ve işbirlikçileri kullanabilirsiniz ama işte gördünüz ki, kuvvet ve kudret sahibi yalnızca Cenab-ı Allah'tır. Boşuna uğraşıp da kendinizi helâk etmeyin. Göreceğiniz tek şey İslâm'ın zaferi olacak. Bekleyin ve görün." dedi.

Muhataplar savaş ilân edip saldırıya geçti, Müslüman coğrafyayı ateşe verdiler. Clinton Türkiye'ye geldi ve TBMM'de yaptığı 15 Kasım 1999 Tarihli konuşmasında şunu söyledi; "Sizin tarihiniz 19. yüzyılın anahtarıdır. Osmanlı yıkılmış olmasaydı biz bu kadar güçlü olamazdık. Önümüzdeki 3. Bin yılın ilk yüz yılını da Türkiye halkı belirleyecek." Bunun anlamı şudur; 80 Milyonluk Müslüman Türkiye, Avrupa Birliği'ne girerse Batı, Haçlı Seferleri ile elde edemediği amacına ulaşmış, kesin galibiyetini ilan etmiş olacak. Ama eğer kendi coğrafyası ve tarihine dönerse, bu sefer de dünyanın 2 Milyarlık en büyük gücü doğacak. Bu,

Türkiye'miz açısından bir kavşak noktası ve önümüzdeki iki yoldan birisidir. ABD Başkanı Obama ise küresel yapılanmada Türkiye'ye rol ve kaynak verecekleri çağrısında bulundu. İslâm dünyasının model ülkesi olarak taşıdığı öneme vurgu yaptı ve Türkiye'den bekledikleri misyonu hatırlattı; "Laik, demokrat ve Müslüman Türkiye olarak Batı medeniyeti ve Avrupa kapısında beklemeye devam edin." dedi.

Şimdi, küresel kültürün işgaline seyirci kalamaz, izleyici olamayız. Dünyayı, peşine taktığı akımlarla ateşe veren, zulmü arşa dayanan Batıl Siyonizm gizlenmektedir ve gizli kaldığı ölçüde ömür sürecek. Hak ise aksine, açığa vurulduğu oranda güç kazanmakta ve galip gelmektedir. Çağımızda yaşanan köleleştirmeye karşı en büyük direniş, beklendiği gibi inanan insanlardan, zulme en çok maruz kalan Müslümanlardan geldi. Çünkü İslâm dinamik yapısı ile kurucu, onarıcı ve inşa edici bir inanca, mutlu, huzurlu, yaşanabilecek pratik bir zenginliğe sahip. Kısaca. tarih tekerrür edecek, hak yerini bulacak. 21 Yüzyıl İslâm'ın zaferleriyle doludur. İhmaller, kusurlar ve ertelemeler sadece acılarımızı artırır ama sonucu değiştiremez. Suyu tersine akıtamaz, tarihi değiştiremezsiniz. İnsanlık yeterince acı çekmiş, bıkmış ve artık tükenmişr. Sığınabileceği son kale, tahrif edilmemiş şekliyle yalnız ve sadece İslâm'dır. Çağımızın şahitleri olarak göreceğimiz ikinci gerçek işte bu hakikatin kendisi olacak.

Nereden başlamamız gerektiğini kim tayin edecek. Bu kadar sayıda gurup ve cemaatin aynı konuda birleşmesi mümkün olabilecek mi? Evet, çünkü bu konu Müslümanların tarihinde ilk değildir, son da olmayacak. İslâm kültür ve müktesebatı her sorunun önem ve önceliklerini gözeterek çözecek zengin ve muazzam bir birikime sahiptir.

Bu muazzam ve ihtişamlı sarayın inşasında her birimizin emeği ve katkısı olmalı. Davasına inanmış örgütlü bir topluluk

kesinlikle durdurulamaz. Dönüp geçmişe bir bakın. Bütün büyük dönüşümlerin bir avuç inanmış insanın eliyle gerçekleştiğini göreceksiniz. En büyük olay inanmak ve hedefe kilitlenmektir. İnanmayan insanların verebileceği hiçbir şey yoktur. Hak açığa çıktıkça güçlenir, Batıl gizlenerek. Ve kesinlikle bilmeliyiz ki; Hak ve batılın her ikisi de ancak sistem olarak yaşayabilir. Yine bilmeliyiz ki; Her ikisinin de amacı diğerine egemen olmaktır. Asıl mücadele, en dipte ve tepe noktada egemenlik için verilmektedir. Çünkü egemenlik, meşruiyet ve dönüştürmenin en büyük aracıdır. Hak gelince batıl zail olur. Ve batıl her zaman hakkın karşısında yok olmaya mahkûmdur. Engellerimiz olabilir fakat karşılığında azmimiz ve kararlılığımız var. Parolamız şudur: Zorlukları zaten aşarız, imkânsız zaman alır. Ve bizler şimdi, gerçekleştirmek üzere işte ona talibiz. Bu, insanımızın onuruyla yaşadığı ve öncelikle kurulacak Yaşanabilir Bir Türkiye, ardından hinterlandımızla birlikte kuracağımız Yeniden Büyük Türkiye ve nihayet Yeni Bir Dünya ile olacak. Bu Yeni Dünya, tüm insanlık adına, Allah'ın izniyle bu milletin eliyle kurulacaktır.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

ANADOLU'NUN MANEVİ FATİHİ HOCA AHMED YESEVİ (R.H.)

Orta Asya Türklerinin dinî-tasavvufî hayatında büyük etki yapan ve "Pîr-i Türkistan" diye anılan mutasavvıf-şair, Yeseviyye tarikatının piridir. Bu gün Kazakistan sınırları içinde bulunan Çimkent şehrinin Sayram kasabasında doğdu. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Babası, kerametleri ve menkıbeleri ile tanınan ve Hz. Ali soyundan geldiği kabul edilen Şeyh İbrahim'dir.

Ahmed Yesevî , küçük yaşta önce annesini, ardından da babasını kaybedince Yesi şehrine yerleşti ve tahsiline burada başladı. Küçük yaşta Arslan Baba'ya intisap etti. Arslan Baba'nın vefatının ardından Buhara'ya gitti. Burada devrin önde gelen âlim ve mutasavvıflarından Şeyh Yûsuf el-Hemedânî'ye intisap etti ve onun irşad ve terbiyesi altında yetişerek dört halifesinden birisi oldu. Yûsuf el-Hemedânî'nin vefatı üzerine onun üçüncü halifesi olarak 1160 yılında onun makamına oturdu. Bir müddet sonra irşad makamını Şeyh Abdülhâlik-ı Gucdüvânî'ye bırakarak Yesi'ye döndü vefatına kadar burada irşad faaliyetlerine devam etti.

Ahmed Yesevî, Yesi'de irşada başladığı sıralarda Orta Asya'da halkın İslâmlaşmasının yanı sıra yaygın tasavvuf hareketleri de vardı. Bu dönemde Yesevî, Taşkent ve Sirderya ötesindeki bozkırlarda yaşayan göçebe Türkler arasında büyük bir etkiye sahip oldu. İslâm'ın esaslarını, güzel ahlâkı, tasavvufun âdâb ve erkânını basit ve yalın bir dille öğretiyordu. Hece veznide manzumeler söylüyor ve Hikmet adı verilen bu manzumeler, dervîşleri vasıtasıyla en uzak Türk topluluklarına kadar ulaştırılıyordu. Bu sayede Yesevîlik, kısa süre içinde Orta Asya Türkleri arasında yayıldı.

Mürşidi Şeyh Yûsuf el-Hemedânî gibi Ahmed Yesevî de Hanefî ve Maturidi bir âlimdir. Kuvvetli bir medrese tahsili gördü, din ilimleri yanında tasavvufu da iyice öğrendi. Bununla beraber devrinin birçok din âlim ve mutasavvıfı gibi belli bir sahada kalmamış, inandıklarını ve öğrendiklerini çevresindeki yerli halka ve göçebe köylülere anlayabilecekleri bir dil ve alıştıkları şekillerle aktarmaya çalışmıştır. Bir mürşid ve davetçi kimliğiyle onlara şeriat hükümlerini, tasavvuf esaslarını, tarikatının âdâb ve erkânını öğretmeye çalışmak, İslâmiyet'i Türkler'e sevdirmek, Ehl-i sünnet akidesini yaymak ve yerleştirmek başlıca

gayesi oldu. İslâm şeriatına ve Hz. Peygamber'in sünnetine sık sıkıya bağlı olan Ahmed Yesevî'nin şeriat ile tarikatı kolayca telif etmesi, Yesevîliğin Sünnî Türkler arasında süratle yayılıp yerleşmesinin ve daha sonra ortaya çıkan birçok tarikatlara tesir etmesinin başlıca sebebi olmuştur. Hayatta iken tayin ettiği pek çok halifesi bulunmaktaydı. İşte bu halifeler sayesindedir ki Anadolu kolayca İslâmlaştı.

Yesevî'ye göre hakikat yolunda yürüyebilmek, nefsin hilelerini bertaraf etmek için bir pîre, bir mürşide, bir manevî yol göstericiye ihtiyaç vardır. Bütün ömrünü ilim ve tasavvuf yolunda hasretti, Merv, Herat, Semerkand, Buhara gibi İslâm merkezlerinde dolaşarak halkı irşada çalıştı. Dünyaya değer vermez, ikbal peşinde koşmaz, padişah ve devlet erkânının huzuruna varmaktan kaçındı. Azla kanaat eder, sade bir hayat yaşardı, eline geçenleri muhtaçlara dağıtırdı. İrşad dışında kalan zamanını Kur'ân-ı Kerim tilaveti ve riyazetle geçirirdi.

Daha sonra kendi adı ile anılacak olan Yesevilik bir Türk sufi etrafında oluşan ilk büyük tarikattır. Önce Maveraünnehir, Taşkent ve çevresi ile batı Türkistan'da etkili oldu, Horasan, İran ve Azerbeycan'da yaşayan Türkler arasında yayıldı, 13. yüz yıldan başlayarak göçlerle Anadolu'ya, oradan da Balkanlara ulaştı.

On üçüncü yüzyılın başlarında Moğol hükümdarı Cengiz, 1209'da Uygur Türklerini egemenliği altına aldı ve 1219'da Harezm'e saldırdı. 1227 yılında ölen Cengiz'in ardından Türkistan ve Harezm bölgesi Moğolların eline geçti. O çağların önemli şehirleri olan Buhara, Semerkand, Taşkent, Merv'den kaçan büyük kalabalıklar Anadolu'ya göç etti. Türkistan, Harizm ve Horosan'dan Anadolu'ya gelen 'Yesevî' dervişleri, kendileriyle beraber Ahmed Yesevî'nin ve onun takipçisi şairlerin Türkçe ilahilerini, hikmetlerini de getirdiler. Kısacası, Yesevîlik Seyhun, Taşkent,

Maveraünnehir ve Harizm sahalarına yayılmakla kalmadı, 13. yüzyılda Anadolu'ya da girdi. Yesevî dervişlerinin Anadolu'daki Türk birliğinin sağlanmasında büyük payları vardır.

Hoca Ahmed Yesevi, Hicri 590 (m:1194) yılında Yesi'de vefât etti. Kabri oradadır. Tîmûr Han onun için muhteşem bir türbe yaptırdı. Rahmetullahi aleyh.

19. yüzyılın başlarına kadar izi sürülebilen ve zayıflamış ya da Nakşbendîliğin içinde erimeye başlamış olsa da silsilesi takip edilebilen Yesevîlik bu tarihten sonra yazılı kaynaklarda izlenemez oldu ve 19. yüzyılın sonlarında Rusların Orta Asya'da hâkimiyet kurmasının ardından gözden kayboldu.

3. Ders / Kavramlar

İSTİTAAT-KAPASİTE

İstitaat; sözlükte "boyun eğmek, itaat etmek" manasına gelen "***tav***" kökünden türemiş olup, "muktedir olmak, güç yetirmek" demektir. Terim olarak "kulun fiil gerçekleştirmesini sağlayan vasıtalarla bunları kullanarak ihtiyarî fiilleri meydana getirmesini mümkün kılan güç" diye tanımlanabilir. İstitaat karşılığında "***kudret, kuvvet, takat, vüs***" gibi kelimeler kullanılırsa da bugün günlük dilde daha çok "***kapasite***" kelimesi kullanılmaktadır. Belli bir işi veya daha fazlasını gerçekleştirecek güce kapasite denir.

Kur'an-ı Kerim'de istitaat kavramı fiil kalıbında 42 yerde geçmektedir. Bu ayetlerden anlaşıldığına göre insan nisbi bir istitaate maliktir. Bazı ayetlerde insanın ilahi emirleri yerine getirme gücüne sahip kılındığına ve bunu gerçekleştirmek için gücünü sarf etmesi gerektiğine temas edilmiş, bazılarında da onun her işi yapma, özellikle beşeri sınırları aşan fiilleri icra etme gücünün bulunmadığına dikkat çekilmiştir.

İstitaat-Kapasite kavramı, İslam uleması tarafından fiilin işlenmesini sağlayan vasıtalar olarak değerlendirilmiştir. Ehl-i sünnet âlimleri kişinin bir fiili gerçekleştirebilmesi için organizmasında o fiile ait yetenek ve organın sağlıklı bir şekilde bulunmasını istitaat terimiyle ifade etmişlerdir. İnsanın ilahi emirlere uymakla yükümlü tutulmasının ilk şartı bu vasıtalara sahip olmasıdır. Bu konumda bulunan kişi fiili yapma veya terk etme alternatiflerinden birini tercih eder.

Açıklamalardan da anlaşılacağı üzere istitaat-kapasite çalışarak elde edilen bir şey değildir. Lakin Allah tarafından mükellef olma sorumluluğu yüklenmiş herhangi bir kimse de bu güçten mahrum bırakılmamıştır. Bu durum Allah'ın bir lütfudur ve kişinin imtihana tabi olmasının temel ölçüsüdür. Bu doğrultuda insanoğlu için önemli olan kapasitesinin tamamının kullanılıp kullanılmamasıdır. Mesela: Yahudilerle yapılacak görüşmelerde, onların dilini bilen bir Müslüman olması gerektiği yönünde genel bir kanaat oluşmuş ve bu işi kim yapabilir düşüncesiyle Efendimiz (sav) sahabelerine sormuştur. Ki içlerinden biri üç haftada İbraniceyi öğrenebilmiştir.

İstitaatini-Kapasitesini kullanmak konusunda acze düşen kimi insanların çeşitli mazeretleri vardır. Bunlardan birisi, "Ne yapayım elimden bu kadar geliyor." sözüdür. Bu tarz insanlar için hedefe götüren tek şey, aslında hareket etmektir. Nereye gitmek istediğini bilmek, nasıl gidilebileceğini hesap etmek, ne kadar sürede varılması gerektiğini belirlemek ve bunlar için de gayret göstermek gerekmektedir. İşte o zaman insan elinden gelenin aslında ne kadar da büyük olduğunu görür. Zira Cenab-ı Hak, Kur'an-ı Kerim'de Bakara suresi 286. Ayet-i kerimesinde şöyle buyuruyor: "Biz bir nefse güç yetiremeyeceğinden fazlasını yüklemeyiz."

İnsanların kapasitesini kullanma konusunda bir diğer mazeretleri ise "Çok yoruldum." sözüdür. Yorulmak çalışan, gecesini

gündüzüne katan insanlar için bir realitedir. Böyle bir çalışma sonrası dinlenmek ise kişinin en doğal hakkıdır. İşte tam da burada önemli bir yanlış anlama söz konusudur. Çoğu kişinin dinlenmekten anladığı eylemsizliktir. Hatta daha açık bir ifade ile söylersek, yan gelip yatmaktır. Oysa hayat rehberimiz Kuran-ı Kerim'de Yüce Allah şöyle buyuruyor: "O halde boş kaldığında yine kalk yorul! (İnşirah, 7)

Sonuç olarak istitaat-kapasite denilen şey, Allah'ın verdiği bir emanettir. Bunu maksimum bir şekilde kullanmak mecburiyetindeyiz. Yoksa Allah korusun emanete ihanet etmiş oluruz.

31. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

DUA VE ZİKİR

Allah, insanı yol gösteren bir melekle desteklediği gibi onun yanına, kendisine vesvese veren, kötülüğü süslü gösteren, kötülük yapmaya teşvik eden ve fitneye çağıran bir de şeytan vermiştir. Bu konuda peygamberlerle diğer insanlar arasında hiçbir ayırım da yapılmamıştır. **Şöyle ki:**

"*Böylece biz, her peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman yaptık. Bunlar aldatmak için birbirlerine yaldızlı (içi bozuk dışı süslü ve aldatıcı) sözler söylerler. Yani vahyeder gibi seri bir ima ve işaretle öyle süslü, yaldızlı sözler telkin ederler ki, bunların sadece dışındaki süsüne bakanlar aldanır ve onların şeytanlıklarına meftûn olurlar*" (En'am, 6/112-113)

Hz. Peygamber de bir soru üzerine: "*Her insanın yanında bir şeytan vardır.*" der. "*Senin de mi ey Allah'ın elçisi?*" diye sorulduğunda, "*Evet, fakat Rabbim ona karşı bana yardım etti de o da bana teslim oldu.*" cevabını verir.[218]

---

[218] Müslim, *Münâfikûn*, II; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, VI, 115

İnsan yüzünü hakka çevirdikçe kendi şahsi şeytanı da cılızlaşır. Manevî mertebesi yükseldikçe teslimiyeti artar. Bunun yanında şerli şeytanlar da ona musallat olmakta daha fazla gayret gösterir.

Resul-i Ekrem (s.a.s.) Efendimiz, bir hadis-i şerifinde şöyle buyuruyor: "Mümin beş türlü şiddet arasındadır. Müslüman kardeşi onu çekemez, münafık ona buğz eder, sevmez, kâfir onun canına kasteder, kendi nefsi onunla uğraşır ve şeytan onu şaşırtmaya uğraşır.

İlgili naslardan anlaşıldığına göre şeytanlar, İbadet ve tâatında daim olan, insanlara iyilik etmek için çırpınan, her türlü kötülükten uzak durmak için elinden geleni yapan) müminlerden hiç hoşlanmaz, bir gafletlerini, zaaflarını, gevşek yanlarını yakalayarak onları yoldan çıkarmak için pusuda beklerler...

Görmediğimiz ve bilmediğimiz bir canlı türle karşı karşıya bulunmaktayız. Şu hâlde, geriye onları da bizi de yaratan Allah'a sığınıp onların şerlerinden ve yapabilecekleri kötülüklerden korunmak kalıyor. Bunun da bir tek yolu var: Dua ve Münacatlar.

Normal olarak hayatımızın bir parçası olması gereken dua ve münacat aynı zamanda bizi Allah'a yakınlaştıracağı için, cinler ve şeytanlar da yakınımıza sokulamayacaklar. Çünkü onların da bizim gibi gurupları, cemaatleri ve teşkilatları var. Dualarımızdan şüphesiz onların hayırlıları da istifade edecekleri için, rahatsızlık vermek isteyenlere karşı onlar da kendi içlerinde mücadeleye girişecekler ve kötüleri engellemeye çalışacaklar, hatta savaşacak ve cezalandıracaklar. *Bu sebeple dua ve münacatın cinlerden ve şeytanlardan korunmada önemli bir yeri var.*

Cenâb-ı Hak; "*Ey îmân edenler! Allâh'ı çokça zikredin.*" (el-Ahzâb, 41) buyurarak her vesîleyle kendisini anmamızı arzu ediyor.

"*Onlar (akl-ı selîm sahibi mü'minler), ayaktayken, otururken, yanları üzerine yatarken Allâh'ı zikrederler…*" (Âl-i İmrân, 191) buyurmak suretiyle de, her daim kalben kendisiyle buluşmamızı istiyor.

Demek ki mü'minler olarak Rabbimiz'i zikretme vazifemiz, sadece namaz kılmaktan ibaret değil. Namazdaki Allah ile beraberlik şuurunu, namazdan sonra da devam ettirmek gerekiyor. Zira kullarını bir saniye bile unutmayan Allah Teâlâ, kullarının da kendisini daima hatırlamasını istiyor.

Zikrullah'tan bir an bile gâfil kalmanın büyük tehlikesinden dolayıdır ki **Peygamber Efendimiz** (s.a.s.); "*Yâ Rabbi! Beni göz açıp kapayıncaya kadar bile olsa, nefsime bırakma!..*" niyazında bulunmuş.

Zira bir kalp, Allah'ı unuttuğu nispette gaflete müptela olur. Bunun içindir ki yine **Peygamber Efendimiz** (s.a.s.): "*Bâzen kalbimin perdelendiği olur. Ama ben Allah'a günde yüz defa istiğfâr ediyorum.*" buyurmuştur.[219]

Aynı şekilde dua da, imanın en önemli göstergelerinden birisidir. Dua, Allah ile kul arasında kuvvetli bir bağdır. Başka bir ifade ile kulun düşüncesinin Rabb'e arz edilmesi şeklidir dua. Kul erişemeyeceği ve iktidarıyla elde edemeyeceği her şeyini, mutlak iktidar sahibi olan Kadîr-i Mutlak'tan ister; işte bu isteğin adıdır dua.

İşte müminin kainata bakışı budur. Kur'an-ı Kerim'de buyrulur ki: "*Kainatta hiçbir şey yoktur ki hamd ile Allah'ı tespih etmesin, O'nu anmasın, O'na dua etmesin. Fakat siz onların bu tespihlerini, zikirlerini, dualarını anlamazsınız.*"

Yine Kur'an'da Allah korkusundan yarılan, dağlardan yuvarlanan taşlardan bahsedilir. Gök gürültüsünün hamd ile Allah'ı tesbih ettiğinden bahsedilir.

---

[219] Müslim, *Zikir*, 41; Ebû Dâvûd, *Vitir*, 26

Peygamber Efendimiz (as) "*Bu dağ Uhud'dur. O bizi sever biz de onu severiz.*" buyurur.

Şu misal de, bu hususta ne kadar manidardır: **Peygamber Efendimiz** (s.a.s.) yolda giderken bir grup insana rastladı. Binek hayvanlarının üzerinde durmuş (sohbet ediyorlardı.) Onlara şöyle buyurdu:

"*Hayvanlarınıza, onları yormadan güzelce binin ve (kullanmadığınız zaman da) güzel bir şekilde bırakın, dinlendirin. Onları yollardaki ve sokaklardaki konuşmalarınız için kürsü edinmeyin. Nice binilen hayvan vardır ki sırtına binenden daha hayırlıdır ve Allah Teâlâ'yı ondan daha çok zikretmektedir.*"[220]

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

YUSUF B. TAŞFİN (1009-1106)

Murabıtlar Devleti'nin gerçek kurucusu ve en büyük hükümdarıdır. Senagal Nehri'nin kuzeyinde yaşayan Lamnuha kabilesindendir. O, verdiği sözlere bağlılığı ve yaptığı anlaşmalara uymasıyla tanınırdı. Dünyalık hırslardan son derece uzak bir insandı. Tek gayesi, dinin yüceltilmesi ve Müslümanların birliğine engel olan unsurların ortadan kaldırılmasıydı. Yusuf bin Taşfin, bu hedef doğrultusunda çalışmış ve Endülüs'teki dağınıklığa son verip ümmetin birliğini sağlamayı başarmıştır.

Gençlik yıllarında Murâbıtlar hareketinin kurucusu Mâlikî fakihi Abdullah b. Yâsîn'in davetine katıldı. Abdullah b. Yasin'in askerî faaliyetleri yürütmekle görevlendirdiği Ebû Bekir b. Ömer el-Lemtûnî'nin kumandanları arasında yer aldı. Abdullah b. Yâsîn'in ölümünün (451/1059) ardından Ebû Bekir b. Ömer onun yerine geçti ve büyük fetihler yaptı. Ancak kendisi daha

[220] Ahmed, III, 439

hayatta iken ehli hal vel akd'in tasvibiyle hükümdarlığı Yusuf b. Tafşin'e bırakarak ordusuyla birlikte cihada çıktı ve şehid oluncaya kadar savaştı.

Yusuf b. Taşfin, daha önce inşa ettiği Ma'rekeş'i kendisine başkent ilan ederek çevre kabilelerin bir kısmını barış yoluyla, bir kısmını da zorla kendisine itaat ettirdi. 470'te (1077-78) Tanca, Tilimsân ve Vehrân'ı alıp Cezayir şehrine kadar ulaştı (473/1080). Daha sonra Sebte'ye (Ceuta) hâkim oldu (477/1084).

Yûsuf b. Tâşfîn'in Murâbıtlar'ı büyük bir devlete dönüştürdüğü sırada Endülüs'te hüküm süren emirlikler, gerek kendi aralarında gerekse hıristiyan krallıklarla yaptıkları savaşlar ve bu krallıklara ödedikleri ağır vergiler yüzünden güçlerini yitirmişler ve hıristiyan saldırılarına karşı koyamaz hale gelmişlerdi.

Endülüs'te bir araya gelip güçlü bir devlet olamayan küçük, küçük parçalara bölünmüş Müslüman emirlikler birbirine sırt dönmüş kendi ecellerini beklerken, Hristiyanlar, iç çekişmelerini bir kenara bırakıp, bir bütünlük oluşturmuşlardı. İspanyollar büyük bir ordu kurup, Alfonso liderliğinde Tuleytıla'yı Müslümanların ellerinden almış ve Endülüs'lü Müslümanlara büyük bir korku sarmıştı. Bu durum, Müslümanları korkutup çareler bulmaya itti. Nihayet Hicri 479 yılında İşbiliye'den Yusuf bin Taşfin'e bir mektupla yardım istendi. Yusuf bin Taşfin, istişare grubunu toplar ve şu tarihi konuşmayı yapar: "*Bu dinin yardımına ilk koşan ben olacağım. Bu işi hiç kabul eden olmasa bile, yalnız başıma gelirim.*"

Askerin toplanması için bir süre Merakeş'te kalan Yusuf b. Taşfin, yüz gemilik donanmasıyla Septe'den Endülüs'e geçti. Kendisine katılan Endülüs kuvvetleriyle yaklaşık 30.000 kişiyi bulan ordusuyla Zellâka'da Kastilya Kralı VI. Alfonso'nun 60.000 kişilik kuvvetlerine karşı büyük savaşa girdi. (1086). Yusuf ibn Taşfin düşmanla karşılaştığında **yetmiş dokuz** yaşında ve

ordusunun başındaydı. Müslüman din adamları ve âlimler, askerleri cesaretlendiriyorlar ve din düşmanlarına karşı yapmış oldukları bu büyük savaşta sabretmeleri için manevi destek veriyorlardı.

Savaş başladıktan bir müddet sonra Yusuf bin Taşfin, Sudan'da getirdiği 4.000 kşilik özel kuvvetlerini savaş meydanına sürünce alan, kan gölüne döndü. Alfonso ve ordusu, gördükleri bu muazzam ordu karşısında kalpleri korkuyla titredi. Bu savaşın sonucunda kibirli Alfonso'nun ordusu bozguna uğradı ve hemen hemen hepsi kılıçtan geçirildi. Ancak çok az sayıda kişi kaçarak kurtulabildi. Bu kaçanların içinde yaralı bir şekilde kaçıp kurtulan Alfonso da vardı. Ayrıca bu savaşta birçok âlim ve fakih de şehid olmuştur.

Böylece, Murabıt hükümdarı Yusuf b. Taşfin, cihad çağrısına uyarak, tarihin kesin neticeli savaşlarından sayılan bu büyük Zellaka zaferini kazanmış oldu. Bu savaşla İslam'ın Endülüs'te dört asır daha kuvvet ve üstünlüğünü korumasını garantilediği gibi Hıristiyan kuvvetlerini bölerek haçlıların daha büyük kuvvetlerle doğudaki İslam topraklarına saldırmalarına da engel olmuştur.

J. Aschback, bu zafer hakkında şu yorumu yapmıştır: "Eğer Yusuf b. Taşfin, Zellaka zaferinin neticesini değerlendirebilmiş olsaydı, muhakkak ki Avrupa, bugün Müslüman olurdu. Moskova, Berlin, Londra ve Paris üniversitelerinde Kur'an okutulduğunu görürdük."[221]

Yusuf b.Taşfin Merakeş'te3 Muharrem 500/4 Eylül 1106'da vefat etti. Berberî-Zenci karışımı bir dış görünüşe sahipti ve devlet başkanlığına geldikten sonra hayat tarzında hiç bir değişiklik yapmadı. Bedevî hayatına uygun biçimde yün elbise giymeye, arpa ekmeği yemeye, deve eti ve sütüyle beslenmeye devam etti.

[221] Tarihu'l Endülüs fi Ahdi'l-Murabitin ve'l Muvahhidin

3. Ders / Kavramlar

CEHALET-CAHİL

Bilgi sahibi olmanın zıddı anlamına gelen cahillik, İslam dini açısından kritik bir yerde durmaktadır. Bu yüzden İslam öncesi döneme "*câhiliye (cahillik çağı)*"[222]; İslam'ın en büyük düşmanı olan Amr bin Hişâm'a da "*Ebû Cehl (cehaletin pîri)*" adı verilmiştir.

Peki, cahillik sadece bilmemekten mi ibarettir? Hayır değildir! Cehaletin gerçek anlamı anlaşılmadan İslam'ın kendinden önceki döneme ne diye câhiliye çağı adını verdiği ya da onca unvan dururken niçin Ebû Cehil isminin kullanıldığı anlaşılamaz.

Cehaletin ilk ve temel anlamı; bir konu hakkında bilgi sahibi olmamak veya bilgi sahibi olduğunun farkında olmamaktır. Bu tür, cehaletin en basitidir ve tedavisi kolaydır. Olumlu anlamda cahil, bilmediğinin farkında olan kimsedir ki böyle bir kimse öğrenme ihtiyacı hisseder. Bazı alimlere göre ilmin en üst mertebesi "bilmediğini bilmek"tir. "Herkes bildiğinin alimi, bilmediğinin ise cahilidir" kabulü de bu anlayışa dayanır. Aslında insan cahildir yani her meseleyi bilmez.[223] Bilgisi sınırlıdır. Ayrıca unutkandır veya hata edebilir. Bu yüzden hem mütevazi olmak ve bilmediğini kabul etmek, haddini bilmektir. Hem de bu anlamda bilmeden ve istemeyerek yapılan bazı hatalar da mazur görülmüştür.

Cehaletin bu basit türü de mazeret değildir. Zira kişinin, üstüne farz olan şeyleri bilmesi, araştırma ve sorması gerekir. Bu yüzden farzları bilmemek, sorumluluğa ve hesaba engel değildir.

Cehaletin ikinci türü ise meseleyi bildiğini zannetmesi veya gerçek anlamda bilmemesidir. Bu tür bir bilgi de tehlikelidir. Zira Mâverdî, "Edebü'l-Kâdî" adlı eserinin başında şu hadisi şerifi zikretmiştir: "*Üç türlü fetva ve hüküm veren vardır. Bunlardan ikisi*

[222] Bkz. Mâide, 50.
[223] Bkz. Ahzâb, 72.

cehennemdedir. Sadece bir tanesi cennete gider. Bilmeden fetva, hüküm veya karar veren cehennemdedir. Bilgisini gizleyen de cehennemdedir. Sadece bildiğini söyleyen kimse kurtulur." Ayrıca "*Kişiye günah olarak her duyduğunu söylemesi yeter*" hadisi şerifi de gerçek anlamda ve delille bilgisine sahip olmadığımız meselelerde temkinli olmayı ifade etmektedir.

Tam bu noktada "fetva" ve "nasihat/tebliğ" ayrımı yapmak gerekir. Nasihat, dinin açık hükümlerini anlatmak ve açıkça haram olan şeylere karşı mücadele etmektir. Fakat fetva, olaya kişiye ve zamana göre hüküm vermeyi gerektirmektedir ki bu ilim, ehliyet ve yetki ister. Bu yüzden herkesin fetva verme yetkisi yoktur.

Cehaletin üçüncü ve daha tehlikeli bir anlamı ise bildiğini iddia etmektir. Bunun öncekinden farkı, kişinin bilgisiz olduğunu bilmesine rağmen bilgelik iddia etmesidir ki bu tür cehalete "*cehli mürekkep (katmerli cehalet)*" adı verilmiştir. Cehli mürekkebin tedavisi zordur ama yine de bir ümit vardır. Fakat bu tür bir cehalet, köprüden sonraki son çıkıştır. Zira bunun ötesi dördüncü tür cehalettir.

Cehaletin dördüncü türü "**zulüm**", "**inat**" veya "**küfür**" adını verdiğimiz durumdur ki Ebû Cehil ünvanı bu anlamda kullanılmıştır. Yoksa Ebû Cehil, zeki bir adam idi ve çok şey de bilirdi. Tüccardı ve dünyada çok yeri gezmişti. Hatta Allah'ın varlığını kabul eder, İbrahim (as)'nin peygamber olduğunu bilirdi. Fakat menfaatine uymadığı için İslam'ı ve Peygamber Efendimiz (as)'yi reddetmişti. Cahilliğin bu türü, gerçeği bildiği halde gizlemek veya bilmiyormuş gibi davranmaktır ki zulüm kelimesinde de bu anlam olduğu dil bilginleri tarafından ifade edilmiştir.

Cehaletin bu türü, inat anlamını da içermektedir ki azılı kafirlere "**inatçı kafir**" adı da bu yüzden verilmiştir.[224]

[224] Bkz. Kâf, 24.

32. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

LİDERLİK VE TAKIM ÇALIŞMASI

Lider, müthiş bir irade ve enerjiyle birleşmiş, öz disipline sahip kişidir. Her yöneticinin başarı ile uygulaması gereken yönetim prensipleri vardır. Bunlar planlama, teşkilatlandırma, koordinasyon, kontrol, icraat, denetleme, değerlendirme ve düzeltici işlemlerden meydana gelir.

Kötü teşkilat, kötü çalışanlar ve kötü üretim yoktur. KÖTÜ YÖNETİM vardır.

Sâdi: "Koyunlar çoban için değildir, çoban koyunlar içindir" demiştir. Küçük başarıları tek başına elde etmek mümkündür ama büyük zaferlere asla tek başına ulaşılamaz. Gerçek liderlik insanları sadece kendi hedefine götürmek değil, gitmeleri gereken hedefe götürmektir.

Lider; İngilizce'de Leader, İslami literatürde Emir, Türkçe de Önderdir.

Eskiden beri insanlar ya yönetmiş ya da yöneltilmiştir. Yönetim bir bilim dalı olarak ele alınmadan önce insanlar tecrübeleri

ile ve sağduyuları ile bu işi yürütmüşlerdir. Medeniyet geliştikçe yönetim alanına da yeni teoriler ve kurallar girmiştir.

Aslında toplumu şu veya bu konumda yöneten kabiliyetli ve hünerli kişilere LİDER denir.

Dünyada Lider, kanaat önderi, düşünür ve yöneticilerin çoğunun bu konuda eserleri de vardır. Mesela;

– Hz. Ali (RA)'nin "Devlet Adamlarına Öğütler"i (Mısır Valisi Melik bin el – Ester'e gönderiği mektup.)

– Nizamü'l Mülk'ün "Siyasetname"si

– Defterdar Sarı Mehmet Paşa'nın "Nesayihü'l Vüzera ve Ümera"sı (Devlet adamlarına öğütler)

– İbn-i Haldun'un "Mukaddime"si

– Fârâbi'nin "El-Medinetü'l Fâzıla"sı

– Mercimek Ahmet'in "Kabusnâme"si

– Muhammed Hamidullah'ın "İslam'da Devlet Yönetimi" adlı eseri

– Harun Han Şirvani'nin "İslam'da Siyasi düşünce ve İdaresi"

– Gazali'nin "Nasihatü'l- Mülük"ü

Bu arada Ariston'nun – "Politika"sı

Eflatun'un – "Cumhuriyet'i"

Konfüçyus, leotse, Mayo, Machiavelli, Taylor, Follet Castiglione, Fayol gibi ünlülerin de tesbit, tavsiye, görüşleri var.

Hz. Süleyman (as), yönetimde aklın ve akıllı adamların birinci derecede etkili olduğunu belirtmiştir.

Gazali, İbn-i Haldun, yönetimi, politika ve ahlâk karışımı bir temele oturtmuşlardır.

İbn-i Haldun ve Gazali, cesareti, yönetimin en önemli unsuru olarak ele almışlardır.

Nizamü'l Mülk, olumlu davranmak ve karşı gruplarla anlaşmanın önemine dikkat çekmişlerdir.

Gazali ayrıca varılmak istenen hedefe uygun her vasıtayı kullanmayı öğütlemiştir.

Farabi, Gazali, Nizamü'l Mülk ayrıca danışmanın yöneticiler ve maiyeti için kaçınılmaz olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Maalesef bizde yönetim biliminin önemi yeni yeni anlaşılmaktadır. İdari sistemlerdeki bozuklukların yönetim bilimindeki gerilikten kaynakladığı yeni yeni fark edilmektedir.

Halbuki kültür tarihimiz bu konuda son derece enteresan olaylarla doludur. 20. yüzyılda batılı yazarların yönetimle ilgili olarak yayınladıkları eserleri dikkatle incelendiği zaman tavsiyeler, öğütlerin çoğunun İslam kaynaklarından alındığı görülecektir. Mesela Hz. Ali'nin (ra) Mısır Valisi'ne gönderdiği meşhur mektup tavsiye ve öğütlerden.

Bizim insanlarımız ise, ne yazık ki kendi kültürlerinde okumadıkları ve tesbit etmedikleri için, kendi değerlerimizi tanımadan batılıların peşine düşmüşlerdir. Başarılı olabilmemiz için, mücadelemizin zaferleri için, başarıdan başarıya koşan lider yöneticilerin yetişmesine önem vermemiz gerekmektedir.

İhtiyaç duyduğumuz insanlığın saadetine başka türlü ulaşmamız mümkün değildir.

Lider yönetici ve takım çalışması

A- Ekibin başarısının üç temel kuralı

1. Birbirlerine sadece gerçekleri söylemek

2. Farklılıkların değerini kavramak

3. Dinlemeyi bilmek

- Tek başına liderin, başkanın inancı yetmez. Ekip inanmalıdır.
- Herkes her şeyden sorumlu olmalıdır.
- Kararlar geciktirilmeden alınmalıdır.
- Ben yerine biz denmelidir.
- Güven asla sarsılmamalıdır.
- Pozitif enerji tüm takımı sarmalıdır.
- İletişim son derece net ve seri gerçekleştirilmelidir.

B- Takım ruhunun temel kavramları şunlardır;

1. Adanma
2. Sadakat
3. Güven
4. İlgi
5. Bilgi
6. Sevgi
7. İletişim
8. Sabır
9. Sorumluluk
10. Danışmak
11. Paylaşmak
12. Taktir
13. Birlik, (İnanç, Fikir, Görüş, Karar, Hareket, Kuvvet Birliği)
14. Bütünlük

C- Takım çalışmasındaki engeller şunlardır;

1. Kendini beğenme

2.Egoist davranışlar

3. Sertlik ve çatık kaş

4. Her şeyi tenkid etme

5. Her şeye kızma

6. Şüphecilik

7. Güvensizlik

8. Bilgiçlik

9. Dar görüşlülük

10. Mesafeli İlişkiler

11. Daima almayı düşünme

12. Çalışır gibi görünme

13. İspiyonculuk

14. Şer organizasyon kurna

15. Memur zihniyeti ile çalışma

16. Tembellik ve gevşeklik

17. Kaytarma

18. Takım arkadaşının hatasını telafi etmeye yanaşmama

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

İZZETTİN KASSAM

1882'de Suriye'nin Lazkiye şehrinde dünyaya gelen İzzettin Kassam, âlim ve mücahit biridir. Suriye'de istiklâl için İngilizlere ve Filistin'de siyonistlere karşı çok büyük mücadeleler verir. 1925 Suriye inkılabından sonra Lazkiye'den Hayfa'ya intikal eden Şeyh Kassam orada vaazlar verir ve gençler için kurduğu bir teşkilata da başkanlık eder.

Daha sonra Arap İstiklal Partisine giren Kassam, İngiliz emperyalistlerine karşı mücadele etmek için gizli mücahit grupları oluşturur, silâhlı kıyam hareketlerini yönetmeye başlar. Kasım 1935'te Cenif Dağı'nda başlattığı kıyamda şehit olan Kassam'ın istiklal yolunda ve Filistinlileri kıyama hazırlamada halka çok büyük tesirleri olur. Filistin inkılapçılarının öncülerinden sayılır.

Cihadı

Şehit Kassam mümin ve mücahit bir şahsiyettir. İslâmî harekette çok gayretli ve azimli çalışmalarda bulunur. İzzettin Kassam, Hayfa'da şeri mahkemede çalışıyordu. Bu mahkeme, Yüksek İslâm Meclisine bağlıydı. Şeyh Kassam bu görevin yanı sıra Hayfa'daki İstiklâl Camisi'nde vaazlar da veriyordu. Daha sonra bağlı bulunduğu teşkilatın emriyle görevleri bırakarak gizli askerî örgüt kurma çalışmalarına başlardı.

Kendisine nispeten "*Kassamiler*" olarak adlandırarak kurduğu bu birliğe, en sadık gençlerden ve cihada en azimli olanlardan seçiyordu. İşte bu mücahitler Hayfa'da ve Filistin'in kuzeyinde çok başarılı mücadeleler verdiler. Bundan dolayı da Müslümanların nazarlarında büyük bir şerefleri ve değerleri vardı. İngilizlerin gözünü korkutmuş ve siyonist Yahudilerin kalbini titretmişlerdi. Kassam'ın mücahitleri, çalışmalarını öyle gizli yürütüyorlardı ki İngilizler ne kadar uğraşsalar da bir türlü izlerini bulamıyorlardı.

1935'in sonbaharına gelindiğinde Kassam'ın örgütü de gelişme ve gücünü göstermede son haddine ulaşır. Bu arada Kassam'la Kudüs'teki Kurtuluş Örgütü arasındaki irtibat tamamlanarak güç birliği yapıldı ve hareket birliği sağlandı.

Kıyamın İlan Edilmesi

Halk bir şeyler sezmeye başlar; havada gerginliklerin olduğunu anlayarak içten içe, olabilecek kıyam için kendilerini

hazırlarlar. Bu bekleme fazla sürmez, tarih 2 Kasım 1935'e gelir. Bu tarih aynı zamanda Yahudilerin ilân ettiği "*Belfar Vadisi*" günüdür. Belfar Vadisi, Yahudiler açısından bir zafer olarak nitelenmektedir. Bu tarihte Şeyh İzzettin bir grup silâhlı mücahitle birlikte Cenif Dağı'na çıkarak kıyam ilân eder. Şeyh İzzettin'in başlattığı bu kıyam, Filistinlilerin İngilizlere karşı başlattığı altıncı kıyam olarak yerini alır.

İngilizler, mücahitleri ortadan kaldırmak için tüm kuvvetlerini Şeyh İzzettin üzerine gönderirler. Savaş çok şiddetli bir şekilde günlerce devam eder. Düşman büyük kayıplar verir. Defalarca Kassam'ı ve grubunu yakalamak için girişimlerde bulunurlar ama hepsi de boşa çıkar. Kassam'la bir türlü başedemiyorlar ve nerede merkez kurduğunu bilemiyorlardı. Halk Şeyh Kassam'ı seviyor ve onu destekliyordu. Sonunda olan oldu. Emniyet görevlisi olarak çalışan ve İngilizlere casusluk yaptığı bilinen bir kişi Şeyh Kassam'ın ve arkadaşlarının bulunduğu yeri ihbar eder. İngilizler bunu öğrenince çok büyük bir kuvveti Şeyh Kassam üzerine gönderir, onu ortadan kaldırmayı planlar. İngiliz kuvvetleri, mücahitlerin bulundukları yere geldiklerinde, kahraman Şeyh İzzettin ve arkadaşları, onları karşılamak için silâhlarıyla dışarıya çıkarlar.

Mücahitler, sayıları çok az olmasına ve isteseler kaçabilecek durumda olmalarına rağmen savaşmayı tercih ederler. Çok şiddetli çatışmalardan sonra Şeyh İzzettin şerefiyle ve yiğitliğiyle şehit olur, diğer arkadaşları da yaralanarak esir düşerler.

Daha sonra esirler askerî mahkemede yargılanarak iki ile on beş sene hapis cezasına çarptırılırlar. Şehit İzzettin ve arkadaşlarının şehadeti Müslümanlar arasında dehşet uyandırmıştı. Bir taraftan gösteriler yapılırken diğer taraftan da Şehit İzzettin ve arkadaşlarının cenazelerinin onların cihadına layık bir şekilde kaldırılması için tüm Müslümanların cenaze namazına katılmaları istenir.

Cenaze namazı on binlerce Müslüman tarafından kılınır, Bacur Şehitliği'ne defnedilir ve kendisi için bir türbe yapılır.

Şehit İzzettin'in cenazesini çok kalabalık bir topluluk takip ediyordu. Öyle ki, İngilizler böyle bir kalabalığı o güne kadar hiç görmediklerinden korkarak topluluğu dağıtmak isteyince İngiliz askerleriyle Müslümanlar arasında çatışma çıkar. Bu çatışmada hem İngiliz askerlerinden hem de Müslümanlardan yaralananlar olur. Şeyh İzzettin ve arkadaşlarının yerini ihbar eden casus ise daha sonra mücahitler tarafından öldürülür.

Şeyh İzzettin Kassam'ın bu kıyamı Filistin için bir meşale ve onları harekete geçirerek 1936'da gerçekleşen büyük kıyamın da hazırlayıcısı olur.

Yıllar sonra Filistin topraklarında kurulan HAMAS hareketinin fikri yapısı her ne kadar Hasan el Benna'ya dayansa da, bunda İzzettin Kassam'ın da çok büyük payı vardır.

3. Ders / Kavramlar

DALALET VE SAPKIN YOL

Dalalet sözlükte "kaybolmak, telef olmak, şaşırmak ve yanılmak" gibi manalara gelmekle beraber asıl anlamı "bilerek veya bilmeyerek doğru yoldan az veya çok ayrılmak, azmak ve sapmaktır". Bir diğer manası da "maksada ulaştıran yolu bulamamak, istenen sonuca götürmeyen bir yola girmek" veya "istenen her türlü neticeye ulaştırıcı yoldan ayrılmak" şeklindedir. Doğru yolun İslam olduğu dikkate alındığında, dalalet İslam'ın maksadı olan Allah'ın rızasına ulaşmakta, insanın İslam'dan başka bir yola sapması olarak tarif edilebilir.

Dalaletin kişinin kendisinde olup biten bir yönü olduğu gibi kişiyi hakikatten ayıran bir sistemin kabul edilmesi ile ortaya çıkan bir yönü de vardır. Kişinin yaratılıştaki kıymetinin farkında

olmaması ve bu farkında olmamanın getirdiği bir sonuç olarak kişinin yaratılışındaki manaya hizmet etmemesi de bireysel olarak bir dalalettir. İnsanın en güzel surette yaratılmış, yaratıcıya halife olmuş ve yeryüzünde hakkı üstün tutmak için emaneti sırtlanmış bir varlık olduğu gerçeğini idrak edememesi, kendisini ve kıymetini telef etmek anlamına gelmektedir. Ayrıca kişinin bu bilince ulaştıktan sonra kulluk için gerekli olan gayreti ve çabayı sarf etmemesi de bir telef olma yani dalalete düçar olma durumudur.

Doğruya iletecek yolun benimsenmemesi dalalettir. Doğru, mutlak manada Allah ve Resulünün çizmiş olduğu sınırlardır. Bu sınırlar yolun kendisidir. Bu yolun ulaştıracağı şey ise insanın dünyaya gelme amacı olan Allah'ın rızasını kazanma ve yaratıcıya kul olma durumudur. Bu bağlamda kişinin yaratıcı ile olan irtibatını Allah ve Resulünün belirlemiş olduğu prensipler etrafında şekillendirmemesi yanlış yolda olduğunun işaretidir. Yanlış yol dalaletin yani sapkınlığın yoludur. Allah ve Resulünün yolundan başka bir yol tutmak dalalet manasına geldiği gibi Allah ve Resulünün yolunu tahrif etmek, aşırılığa kaçmak da dalalettir. Bu durumda dalalet orta yolu tutmamak anlamına gelmektedir.

Kişinin kendi kıymetini bilmemesi ve bu kıymeti dikkate alarak kulluk görevini yerine getirmemesi, zaman ve imkânlarını israf etmesi de bir dalalettir. Kişi, yaratıcının kendisine vermiş olduğu maddi ve manevi bütün imkânları yaratıcının kendi istek ve emirleri doğrultusunda kullanmak zorundadır. İmkânların tam manası ile kullanılmaması, yerli yerinde sarf edilmemesi ve yaratıcının rızası olmayan bir yol tutularak başka mecralarda kullanılması tam manası ile kişinin dalaletidir. Allah'ın emirlerine uymamak, kişi için en büyük sapkınlık, en büyük kayıp, en büyük telef olmadır.

33. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İMAN, MÜMİN, İLAH VE RABB'IN MÂNÂLARI 1

İdarî Düzenin Önemi

Her toplum bir düzenle idare edilir. Toplumda hakkın hâkim olabilmesi, insanların huzur ve kardeşlik içinde yaşayabilmeleri idare düzeninin hakka uygun olmasıyla mümkündür. Hakka uygun düzen, Allah'ın uygulamasından razı olacağını bildirdiği İslam düzenidir. Bu düzende toplumda bir başkan seçilir. İdare düzeni yukarıdan aşağıya doğru istişarelerle oluşturulur.

Allah'ın kitabına göre Mü'minler tek bir ümmettir. Ümmet umm kelimesinden gelmektedir. İmam da bu kökten türemiştir. **Ümmet bir görev üstlenmiş düzenli topluluklara verilen isimdir.**

Müfessir M. Hamdi Yazır'ın Hak Dini Kur'an Dili Adlı eserinde Ümmeti şöyle tarif ediyor. "*Ümmet öne düşen çeşitli insan gruplarını toplayan, kendilerine uyulan bir topluluk demektir ki, hepsinin önünde de bir imam, önder, lider bulunur.*

Bu şekilde hayra davet ve iyiliği emir, kötülüğü de men edecek bir topluluk ve liderlik oluşturmak Müslümanlara imandan sonra ilk dinî farzdır."[225] Bunun için Peygamber Efendimiz daha defnedilmeden Hz. Ebûbekir Emir seçildi.

Bir başa bağlı, bir idare altında toplanmış, böyle bir topluluğun başındaki kişinin görevi de bütün toplumun ahlâki ve manevî değerlere bağlı ve hakka yönelik halde bulunması için hakkı tebliğ ve uyarı görevini yapmaktır.

Peygamberimizden (s.a.s.) itibaren son Osmanlı Padişahı olan Halifenin tahttan indirilip hilafetin kaldırılmasına kadar yeryüzünde bu düzen uygulandı. Ancak hilafet kaldırılıp İslamın birliğini temsil eden halife memleketten kovulunca Müslümanlar başsız kaldı, parça parça oldular. İslam âleminin bir araya gelip eski gücüne kavuşması, ırkçı emperyalizmin sömürüsünden kurtulması, İslâm düzeninin yeniden kurmasıyla mümkün olur. Bu birliğin ilk adımı D-8'ler kurularak atılmıştı. Aynı yolda çalışmalara devam edilirse birbirinden ayrı **altmış** dolayında Müslüman **ülke tek bir ümmet** haline dönüşebilir. Tek bir devlet gibi hareket edebilir. Allah'ın kitabına göre Müminler de tek bir ümmettir. Küfür de tek bir ümmettir.

Şimdi dünyânın bu güne kadar geçirdiği evrelere ve bu güne nasıl gelindiğine bakalım.

Nuh tufanından sonra ilk devlet düzenine benzer topluluklar MÖ 2500 yıllarında **Mezopotamya** bölgesinde aşiretler şeklinde görülüyor. Bunlar zamanla bir güç haline geldiler. Bunların içerisinden **nemrutlar** çıktı, **firavunlar** çıktı. Bu fetret devirleri döneminde nemrutların en kuvvetli oldukları zamanda Cenabı Allah rahmetinden dolayı **İbrahim** (as)'ı peygamber olarak gönderdi. İbrahim a.s. **bir tek kişi** olarak Nemrutla

[225] Bkz. Âli İmran 103, Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*

mücadeleye girişti. Sonunda Nemrut helâk oldu. Bir avuç insan İbrahim a.s. etrafında kenetlendiler. Hakka bağlandılar, Allah da onlara yardım etti, başarı verdi ve rahmetiyle bir **saadet dönemini** ihsan etti.

Böylece İbrahim (as) vasıtasıyla hakkı üstün tutan bir dönem yaşandı. Bu dönem devam ederken **Mısır'da firavunlar** güçlenmeye başladı. Mezopotamyalılarla Mısırlıların yaptığı Kadeş Savaşında Mısırlı firavunlar **galip geldi**. Böylece kuvveti üstün tutan bir zihniyet Mısır'a hâkim oldu.

Firavunların en güçlü hale geldikleri dönemde Allah c.c. Musa (as) ve kardeşi Hârun (as)'ı Firavunla mücadele etmeye gönderdi. Âyette "*Firavunun korkusundan Musa'ya bir gurup gençten başkası iman etmedi*" buyruluyor. Neticede Firavun ve topluluğu helâk oldu ve **hak** anlayışı tekrar bölgeye **hâkim** oldu. Musa (as)'nın kurmuş olduğu hak medeniyeti devam ederken Eski Yunanlıların, kuvveti üstün tutan **felsefeciler**in etkisinde bir medeniyet, yavaş yavaş **güçlendi** ve bütün **Ortadoğu**'yu etkisi altına aldı.

Yunan'ın en kuvvetli olduğu dönemde Allah (cc) **İsa** (as)'ı gönderdi ve İsa (as)'a İman eden **12 kişinin ihlasla** hakkı tebliğ çalışması sonucu Allah yeniden hakkı üstün tutan bir medeniyetin kurulmasını nasîb etti. İsa (as)'ın hakkı üstün tutan medeniyeti devam ederken **Romalılar güçlenmeye** başladı ve Allah c.c. Romalıların zulmüne karşı yeryüzünde Hakkın hâkim olması için Efendimiz Hz. **Muhammed** (s.a.s.)'i gönderdi. İnsanlığa **kıyamete kadar** saadetin yolunu gösterdi. Peygamber Efendimizin etrafındaki sahabelerin her türlü işkence ve mahrumiyete rağmen nasıl mücadele ettiklerini İslam Tarihi bize anlatıyor. Biz de davamız için fedakârlık yaparsak o lûtuf ve ihsanların benzerlerini Allah'ın (cc) bize de ihsan etmesini umabiliriz.

622 yılında Hicretle İslam güneşinin doğuşu ve yeryüzünü aydınlatmasıyla meydana gelen İslam Medeniyeti artık kıyamete kadar bâkidir. **Hangi millet İslâm'a sarılırsa şereflenir**. Sahabelerin olduğu gibi diğer insanların da kurtuluşuna vesile olur.

Dikkat edilirse görülür ki küçük bir topluluk ihlâsla, fedakârlıkla çalışırsa Allah c.c. bütün toplumun saadetine onları sebep kılıyor.

İçinde yaşadığımız dönemde 1683 yılında İkinci Viyana Kuşatmasından beri yaklaşık üç buçuk asırdır, Irkçı Emperyalizm maddi gücü eline geçirmiş, yeryüzüne hâkim olmuştur. Bugün yaşamakta olduğumuz dünya Irkçı Emperyalizm'in, Siyonizmin dünyasıdır.

Bulunduğumuz nokta, bir kırılma noktası, bir dönüm noktasıdır. Biz 21. Yüzyılın başında böyle bir dönüm noktasında bulunmaktayız. Tarihte zaman zaman görülen sıkıntılı dönemlerden birini yaşıyoruz.

Bütün İslam âlemi Âdil Bir Dünyanın oluşturulması ve Yeniden Saadet düzenine kavuşma yolundaki gayret ve çalışmayı **Türkiye'den** beklemektedir. Hepimiz bu sorumluluğun şuuruyla hareket etmek zorundayız.

Bu çok önemli bir görevdir. Allah bizlere bu görevi yüz aklığıyla yapmayı nasib etsin. Allah yardımcımız olsun.

Bugün Türkiye'de yaşanan sıkıntı, içine düşülen perişan durum İslami gerçeklere arkamızı dönerek batılıları taklit edip peşlerinden gittiğimiz içindir.

Allah c.c. veda haccında inen en son âyette "*Bugün sizin için dininizi mükemmel hale getirdim. Ve üzerinizdeki nimetimi tamamladım. Ve din olarak sizin için İslam'dan razı oldum*" buyuruyor. Bunun mânâsı İslam dini mükemmeldir. Çağdaş olacağız

iddiasıyla, İslami inanç ve yaşayışımızda değişiklik yapamaz, ona bir şey ilave edemez veya bâzı emirlerini terk edemeyiz. Bunu yapan hâşâ Allah'a noksanlık yakıştırmış olur. Böyle bir duruma düşmekten Allah'a sığınırız.

İslam dışı düzenlerin hiçbiri âdil değildir. Toplumlara huzur ve saadet getiremezler. Allah insanları böyle bir kabiliyette yaratsaydı ne peygamber gönderir ne de kitap indirirdi. İnsanlara size akıl verdim kendi kendinize cennete gidecek yolu bulun derdi. Halbuki insana verilen akıl ancak vahyin ışığında doğruyu görebilir. Dünyanın bugünkü, kan, gözyaşı, zulüm ve sömürü altındaki perişan durumu bu gerçeği göstermeye yeter de artar bile.

Günümüz Müslümanlarının önemli bir bölümü, Allah'ın bizim için seçip beğendiği ve uygulamamızdan razı olacağını bildirdiği İslam düzeni yerine kapitalist, fâizci düzeninin, yâni batılıların kurdukları düzeninin uygulanmasını istemekteler.

"*Sizden öncekilerin âdetlerini adım adım, santim santim takip edeceksiniz. Hatta kertenkele deliğine girseler peşlerinden gideceksiniz, dedi. Ya Resûlallah bunlar Yahudi ve Hıristiyanlar mı dedik. Başka kim olabilir buyurdu.*" Sahih-i Buhâri. İşte milletin hâli bu. Bir kısım insanlar dünya menfaati makam mevki hırsına kapılmış batılın peşinde koşmaktalar.

"*Resûlullah (s.a.s.) bana, Ey Abdurrahman idareciliği isteme çünkü sen şâyet talep etmeden idarecilik verilirse (Allah'tan) yardım görürsün, fakat isteyerek vazife alırsan vazife ile baş başa kalırsın.*" (Buhari, Müslim) Bu sorumluluğu hiç kimse hakkıyla yerine getiremez. Kendi talep ettiği için de yapacağı hatâlardan dolayı hesâba çekilir.

Bu hadis bize, nefsimize uyarak hırsla makam mevki talep etmenin ne kadar yanlış olduğunu göstermeye yeter.

Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurur; "*Bir koyun sürüsünün üzerine salıverilen iki aç kurdun o sürüye verdiği zarar, kişinin mal ve şeref hırsının dinine olan zararından daha ağır değildir.*" (Tirmizi)

İstemek değil istenmek esastır. Nitekim Hz. Abbas (ra) kendisini bir göreve tayin etmesini isteyince Peygamber (s.a.s.) efendimiz yumuşaklıkla, "**Allah'a yemin olsun ki ey amcam, biz isteyene veya hırs gösterene görev vermeyiz**" buyurmuşlardır. Peygamberimizin hürmet ettiği değer verdiği amcasına davranışı böyle olursa gerisini siz düşünün.

Doğru olan, bir görev verilirse ihlâsla, sadâkatle, ferâgatle o görevi yapmaya çalışmaktır. Yoksa bir makâmı elde etmek için "**kulis yapmak**", "**gurup oluşturmak**" doğru değildir. Bu tutum mücadelelere yol açar. Böyle davrananların arkasında guruplar oluşur. Bir müddet sonra o gruplara karşı gruplar da oluşur. Bu yola girilirse ahlâkî ve mânevî değerlere bağlı olarak birbirine kenetlenmiş olan Müslümanlar topluluğu parçalanır. Bu da bir insanın hem kendine, hem de davasına yapabileceği en büyük kötülüktür. Nefsini dâvâsının önünde tutanların hak katında hiçbir değeri olmaz.

İnsanların huzur ve mutluluğu yaratıcının koyduğu kurallara uymakla sağlanır. Bunun mânâsı İslamî kurallara uyulursa huzur ve saadetin elde edilebileceği gerçeğidir. **Mü'min** hem dünyada hem de âhirette huzur ve saadetin tek yolu olan **İslam düzeninin dışında bir düzeni arzu edemez**. İslam dışı bir düzenin **uygulamak isteyemez**. Öyle bir uygulamaya **yardımcı ve destek olamaz**. Aksini yaparsa Allah'ın bildirdiği düzen mutlak hak olduğundan, O'nun bildirdiğinin dışında bir çözüm isteyen zulüm istemiş olur. Zulmü isteyen de zâlimdir. Mümin böyle bir duruma düşmekten özenle kaçınır.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

ŞEHİTLER; İSKİLİPLİ ATIF HOCA, MALCOLM X, METİN YÜKSEL

Şehit İskilipli Atıf Hoca

İskilipli Atıf Hoca, hayatını İslam'a ve ümmete hizmet için adamış bir ilim adamıdır. Hayatı boyunca ilimle iç içe olmuş, İslami konularda halkı aydınlatmaya çalışmıştır.

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında ülkede yeni inkılapların yerleştirilmeye çalışıldığı dönemlerdi. 1926 Sonbaharı'nda polis tarafından tutuklanarak önce emniyete oradan da istiklal Mahkemesi'ne götürüldü. Suçu "şapka devrimi"ne muhalefetti. Suçun delili ise şapka kanununun ilanından önce yazmış olduğu bir kitapta Müslümanların şapka giymelerinin caiz olmadığını belirtmesiydi.

Ülkede kurulan istiklal Mahkemeleri'nin şaşırtıcı ve ibret verici kararlar aldığı, önce infazların yapılıp sonra mahkemelerin sonuçlandırıldığı dönemdi. Böyle bir dönemde, böylesine mesnetsiz bir suçtan dolayı istiklal Mahkemesi'nde yargılanmaya başlanan Atıf Hoca için Müddeiyi Umumi (Savcı) üç yıl kürek cezasına çarptırılmasını talep etti.

Atıf Hoca, mahkemedeki son duruşmasından önceki akşam arkadaşlarının ısrarı üzerine kısa bir müdafaa yazdı. Fakat sabah bu müdafaayı yırtması üzerine şaşıran arkadaşlarına Hoca'nın cevabı: "Rüyamda Resulullah'ı gördüm. Bana: 'Atıf bize kavuşmak istemiyorsun da müdafaa yazmakla mı uğraşıyorsun?' buyurdu" olmuştu. Bu olaydan sonra Atıf Hoca mahkemede müdafaa yapmaktan vazgeçti.

Mahkemeye çıktıklarında ise savcının üç yıl hapis istemine karşı istiklal Mahkemesi'nin kararı "idam" oldu. Ve Atıf Hoca 4 şubat 1926'da idam edildi. Son sözü ise şöyleydi: "Zalim ve kafirlerle elbette mahşer günü hesaplaşacağız."

Şehit Malcolm X

Amerika'nın kenar mahallelerinden birinde dünyaya gelen Malcolm X, sefalet içinde geçen çocukluğu döneminde düzenli bir eğitim alamadı. Çocukluk ve gençlik yıllarının ilk dönemlerinde serserilik, şiddet, uyuşturucu vb. kötü alışkanlıkların hepsiyle tanıştı ve bu serseri hayatın sonucu hapishaneye girdi. Hapishane onun hayatının dönüm noktasını oluşturdu. Orada Amerika'daki İslami hareket lideri Elijah Muhammed'in adamlarıyla birlikte kaldı ve onlar sayesinde İslam'la tanıştı. Hapishaneden çıkarken eski Malcolm gitmiş yerine yeni Malcolm gelmişti.

Hapishane hayatından sonra İslami anlayışı ırkçılığa dayanan Elijah Muhammed'in hareketinin içinde bulundu ve on yıl içinde onun en yakın yardımcısı durumuna geldi. Bu on yıl sonunda ilk kez gittiği Hacc'da İslam'ın gerçek tevhidi bütünlüğü ile tanıştı ve hayatında yine yeni bir dönem açılmış oldu. Çünkü Amerika'da içinde bulunduğu ırkçı hareketin aslında İslam'a ters düştüğünün farkına varmış ve Hacc esnasındaki Müslümanların siyahı, beyazı, zengini, fakiriyle oluşturduğu bütünlüğü ve kardeşliği görme imkanına kavuşmuştu.

Hacc dönüşü Elijah Muhammed'in hareketinden ayrılarak, kendisi İslam'ı öğrendiği yeni şekliyle saf ve berrak haliyle tebliğ etme çalışmalarına başladı. Bu çalışmalar esnasında daha çok zencilere hitap ettiği için zencilerin ve ezilmiş diğer mazlumların haklarından sıkça söz ediyor ve İslam'ın tevhid görüşünü vurguluyordu. Kısa sürede etrafına büyük kalabalıklar topladı. Onun bu çalışmalarından rahatsızlık duyan FBI, 25 şubat 1965'te bir konferansı esnasında kendi ırkından olan bir zencinin eliyle onu vurdurarak şehid etti.

FBI yetkilileri onun öldürülmesiyle kendilerinin bir ilişkilerinin bulunmadığını söylemelerine rağmen, katilinin daha sonra hapishanede İslam'ı seçmesiyle birlikte yaptığı itirafla bu gerçek gün yüzüne çıktı.

Şehit Metin Yüksel

17 Temmuz 1958'de Bitlis'te dünyaya gelen Metin Yüksel alim bir aileye mensuptur. Türkiye'deki İslami hareketin önemli isimlerindendir. 1965'te İstanbul'a gelen Metin, ilmi ve sosyal yönü güçlü bir ailenin çocuğu olarak kendini çok hareketli bir ortamda buldu. İslami hareketin o ilk heyecanlı dönemlerinde kendini hareketin merkezinde buldu. Sürekli hareket halinde bulunan bir kişiliğe sahip olan Metin bir yandan tebliğ çalışmaları yaparken bir yandan halkla iç içe olmaya çalışıyordu.

Daha çok genç yaşlarında Milli Türk Talebe Birliği'nin çalışmalarında bulundu. 17 yaşlarındayken Fatih Akıncılar Derneğini kurdu. Heyecanı, enerjisi, samimiyeti ve pratik zekası sayesinde kısa sürede çevresinde sevilen ve tanınan biri oldu. Bu karizması sayesinde de Türkiye çapında ismi duyuldu.

Bu çalışmalarından rahatsız olan bazı solcu ve sağcı gruplar tarafından sürekli tehdit ediliyordu. Solcular tarafından ağır bir şekilde yaralanmıştı. Kendisine karşı yapılan bu hareketlerden ve tehditlerden dolayı ölümü sürekli ensesinde hisseden Metin 23 Şubat 1979'da Cuma namazından çıktıktan sonra ne yazık ki sağcılar tarafından üzerine ateş edilerek şehid edildi. İslami bir heyecana sahip olan Metin Yüksel bu uğurda dopdolu bir hayat yaşadı.

3. Ders / Kavramlar

FESAD VE İFSAD

Fesad Arapçada masdar olarak "bozulmak, çürümek; sağduyudan sapmak" vb. anlamlara gelir. İsim olarak da "zulüm, çalkantı, düzensizlik, kuraklık, kıtlık" manalarında kullanılmıştır. Bazı dil bilimciler fesadı "***itidal çizgisinden uzaklaşıp bozulmak***" şeklinde tanımlamışlardır. Fesadın bir diğer açıklaması da başkasının

malına haksız yere el koymaktır. Özetle fesad bir şeyin istikametten sapması ve yararlı halden uzaklaşması olarak tanımlanabilir.

Sözlük anlamından hareketle fesad; insanın yaratılış gayesinin dışında faaliyet göstermesi, insanın yapıp ettiklerinde ve eşya ile olan irtibatında yaratıcının emir ve buyruklarını dikkate almaması, ayrıca bir eşyanın kullanımında yahut bir kişinin istihdamında kabiliyetinin bir şekilde göz ardı edilmesi olarak da tanımlanabilir.

Bu durumda insanoğlu için en büyük fesad, tevhide muhalif bir durumda olmasıdır. Zira şirk yeryüzünde ortaya çıkmış en büyük fesaddır. Ayrıca fesad insanın insanla olan ilişkilerini dine göre ayarlamaması olarak da tarif edilebilir. İnsandan sadır olan davranışlar, İslami yani fıtri olmadığı sürece bir fesat söz konusudur. Fesadın ortaya çıktığı bir diğer nokta da insanın eşya ile olan irtibatıdır. Bu bağlamda kişinin ekini veya eşyanın yaratılıştan gelen fıtri özelliklerini bozması ifsad türlerinden biri olarak kabul edilmiştir. ***Yine kurulu düzenin bozulması da ifsad kabul edilir. Fakat düzen İslami değil ise bozulmaması fesaddır.***

Kişinin fıtri olarak kendisinde var olan kapasitesini tam olarak kullanmaması fesadın bir türü olarak değerlendirilebilir. İnsanın hayra yönelmesi ve Hakkın yeryüzüne hâkim olması için gayret sarf etmemesi ve bulunduğu konumun gerekliliklerini tam olarak yerine getirmemesi bir çeşit ifsaddır.

Bütün fesad türleri Allah'ın hükmünün herhangi bir konuda paranteze alınmasından kaynaklanır. Kişinin Allah'ın birliğini ve sadece O'na ibadet ve itaat edilmesi gerektiğini göz ardı etmesi, inançta ifsadı doğururken; kişinin fiillerinde Allah'ın buyruklarını paranteze alması da sosyal yapıda ifsadı doğurmaktadır. Ayrıca kişinin Allah'ın yaratmış olduğu fıtri oluşu dikkate almaması ve kendisinin varlık iddiasında bulunup bu yaratılışı bozması da eşyada fesadı ortaya çıkarmaktadır.

34. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İMAN, MÜMİN, İLAH VE RABB'IN MÂNÂLARI 2

Biz La İlahe İllallah Demekle Allaha Nasıl Bir Söz Vermiş Oluyoruz

Bilindiği gibi iman La İlahe İllallah demekle başlar, Muhammedun Resûlullah'la tamamlanır. İmanın altı şartı bu iki cümlenin içindedir. İman etmenin ne mânâya geldiğini anlamak için önce ilah kelimesinin sözlük mânâsına bakalım.

İlah, **emrine uyulan, kanun koyucu, kendisine kulluk edilen**, **her şeyden çok sevilen**, **ta'zîm edilen yâni çok fazla hürmet gösterilen** ve **tesbih edilen**, yâni dâimî zikredilen, **kendinden yardım istenilen, rızası gözetilecek olandır**. İman nîmetiyle şereflenen insan Allah'a ilah kelimesinin bu mânâsıyla kulluk edeceğine söz vermiş olur.

Fethurrabbani adlı eserinde **A.Kadir Geylani** Hz. şöyle diyor: Unutma ki sen "**Lâ ilâhe illallah**, Allah'tan başka ilâh yoktur." dediğin zaman bir iddiada bulunuyor ortaya bir dâvâ atıyorsun. Her **iddia** sâhibi de iddiâsını delillerle **isbât** etmek

zorundadır. İşte bunun içindir ki sen yukarıdaki iddianı ortaya attığın zaman sana şöyle denir:

"Bu iddianı isbat edecek delilin var mı?"

Acaba senin "Lâ ilahe illallah Muhammedun Resûlullah. Allah'tan başka ilâh yoktur Muhammed Allah'ın Resulü'dür." iddianı isbât eden delillerin nelerdir?

Hemen ifâde edelim ki *bu iddiayı isbât edecek deliller; Allah'ın yapılmasını emrettiklerini yapmak, menettiklerinden sakınmak, musibet ve belâlara sabır ve tahammül göstermek, kadere boyun eğmektir.* İşte bunlar yukarıdaki iddiâyı ispat eden deliller ve belgelerdir. Ancak bu amelleri işlemiş olman da yeterli değildir. *Onların aynı zamanda ihlâs ile işlenmiş olmaları da şarttır. Sırf Allah için işlenmeyen ameller kabul olunmaz. Amelsiz kuru söz makbul olmadığı gibi ihlâssız ve sünnete uymayan amel de makbul değildir.*

Şimdi ilahın yukarıda sayılan vasıflarını teker teker inceleyelim.

1. Emrine uyulan, **kanun koyucu** olarak kabul edilen ilahın bütün emir ve yasaklarına uyulur, ona kulluk edilir. Bir insan âlemlerin rabbi olan Allah'ı ilah kabul ettiğini, şehâdet kelimesini söyleyerek açıklarsa, Allah'ın ve Resûlünün bütün emir ve yasaklarına uyacağına Allah (cc)'a **itaat edeceğine** söz vermiş olur.

2. Allah her şeyden üstün tutularak O'na hürmet edilir.

Talak suresinin 3. ayetinde bildirilen,

"*...kim Allah'a güvenirse Allah ona yeter. Şüphesiz Allah, emrini yerine getirendir. Allah her şey için bir ölçü koymuştur.*"

Allah'a güvenen kişi, Allah'ın emir ve yasaklarına hürmet eden, O'na teslim olan kişidir. Mü'min Allah'ın emir ve yasaklarını hafife almaz, o emirlere bütün varlığıyla uyar. Emirlere uymamanın, yaptığı **isyanın** yanına kalmayacağı, **hesaba** çekileceğini bilir.

Allah emrini yerine getireceğini bildiriyor. İstediğimizi yapıyoruz da hiçbir şey olmuyor diye düşünenleri de Allah her şey için bir ölçü koyduğunu bildirerek uyarıyor. Her şeyin bir zamanının olduğuna dikkat çekiyor.

Saf Suresi, 10,11,12. âyetlerinde Allah bize şunları bildiriyor:

"Ey iman edenler! Sizi acı bir azaptan kurtaracak ticâreti size göstereyim mi?

Allah'a ve Resulüne inanır, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz. Eğer bilirseniz bu sizin için daha hayırlıdır.

İşte bu takdirde O, sizin günahlarınızı bağışlar, sizi zemininden ırmaklar akan cennetlere, Adn cennetlerindeki güzel meskenlere koyar. İşte en büyük kurtuluş budur."

Bütün bu âyetlere inanan Mü'minler, şuurlu kardeşleriyle birlikte yeryüzünde hak hâkim olsun, bütün zulümler ortadan kalksın diye cihad ederler. Ayrı gurup oluşturmazlar, tefrika yapmazlar, kamuoyunda teşkilatında ihtilaf varmış intibaını uyandıracak şekilde sosyal medyada çok çirkin iftiraların yayınlanmasına sebep olmazlar. Bunun çok büyük bir vebal olacağını bilirler. Ve inançlarının gereği gibi de hareket ederler.

Nisa suresinin 59. âyetinde bildirilen:

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin. Peygamber'e itaat edin ve sizden olan (Allah ve Resulünün yolunda yürüyen) idarecilere de itaat edin. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz, Allah'a ve âhirete gerçekten inanıyorsanız onu Allah'a ve Resûl'e götürün (müracaat yeriniz, Kur'an ve sünnet yâni İslam olsun) bu hem hayırlı, hem de netice bakımından daha güzeldir."

Âyet Mü'minlere (Allah ve Resulünün yolunda yürüyen) idarecilerine iteat etmelerini emrettikten sonra, eğer aralarında bir

anlaşmazlık olursa, Allah'a ve âhiret gününe gerçekten inanıyorlarsa çözüm yolunun Kur'an ve sünnet yâni İslam olduğunu gösteriyor.

Bey'at (Allah ve Resulünün yolunda yürüyen) idareciye itaat demektir. Bir mürşide bağlılığın adı ise intisaptır. Nisa suresinin bu 59. âyetinde bildirilen ilâhi emre uymayarak, nefislerinin arzu ettiğini, hoşlarına gideni yapanları, Furkan suresinin 43. âyetinde, bakın Allah nasıl niteliyor:

"*Hevâsını (nefsini, arzularını) kendisine ilah edinen kimseyi gördün mü? Sen (Resûlüm) ona koruyucu olabilir misin?*" Peygamberin bile koruyamayacağını Mü'minler korumayabilir mi?

Yine Peygamberimiz (s.a.s.) "*Hevâsı (istek ve arzuları) benim getirdiğime tabi olmadıkça sizden hiç kimse inanmış sayılmaz*" buyuruyor.

Yine Peygamber (s.a.s.) Amelinin kendisini ilerletmeyeni nesebinin, soy sopunun ilerletmeyeceğini haber veriyor. Kızı Hz. Fâtıme r.anha'ya "*Kızım Fâtıme Allahın emir ve yasaklarına sımsıkı sarıl. Âhirette sana Muhammed'in (s.a.s.) kızı diye özel muamele yapmazlar*" buyuruyor. Kâinat kendisi hürmetine yaratılan zatın kızına babasından dolayı özel muamele yapılmazsa başka kime özel muamele yapılır? Hepimiz Allahın emirlerine itaat edeceğiz. Yasaklardan kaçınacağız. Başka kurtuluş yoktur.

3. İlah emrine uyulandır. Allahın emrine uyan kişi Allah'ı ilah edinmiştir. Nefsine uyan da **nefsini ilah** edinmiş olur. Allah c.c. nefsinin istediğini yapanı, çok açık bir şekilde nefsini ilah edinmiş kişi olarak bildirdiği için Mümin aklına geleni, hoşuna gideni değil, kitap ve sünnette bildirileni yapar. Nefis terbiyesi çok önemlidir. İblisi, Allah'ın emrine itaat etmemesi, kendini büyük

görmesi, nefsine uyması helâk etmiştir. Allah yolunun büyükleri ise boyun bükerek, nefislerini alçaltarak tevâzu ile o makamlara ulaşmışlardır.

4. Allah'ı her şeyden çok sevilen, **hürmet ve tesbih edilen** olarak kabul ettiğimizde kendisinden başka ilah olmayan Rabbimizin emir ve yasaklarına uymayı her şeyin üstünde tutarız.

Âyette Allah'ı seviyorsak ne yapacağımız bildiriliyor: "*(Resûlüm) De ki eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir.*" (Ali İmran, 31)

Demek ki Allah'ın bizi sevmesi, günahlarımızı bağışlaması Resulüne uymaya, Resulüne uymak da getirdiği kitaba sımsıkı sarılmaya, O'nu her davranışımızda örnek almaya bağlı oluyor.

Yine aynı mânâda Ahzab suresinin 21. âyetinde:

"*Andolsun ki, Resûlullah sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.*" buyruluyor.

Kimin için güzel **örnek**? Allah'a kavuşmayı, cennette Allah'ın Cemalini görmeyi umanlar için. Bunların arasına nefislerine uyanlar, hoşuna gideni yapanlar kendini büyük görenler mi girebilir? Yoksa Allah'ın emirlerine uyarak bu yüce davaya teslim olanlar mı girer? Elbette ikinciler. Onun için hepimiz bu davaya teslim olacağız.

Hadisi şerifte Peygamberimiz s.a.s. bildiriyor: "*Ümmetim dünyayı sevip âhirete tercih ettiği zaman kalbinden İslam çıkarılır. İslam'ın emirlerini anlatıp yasaklarından sakındırmayı terk ettiği (yâni cihadı tekettiği) zaman da vahyin (Kur'anın) bereketinden mahrum kalırlar.*" (Tirmizi)

Allah'ın ilahlığına inanan, Allah'ı her şeyden çok seven insan, dünyayı ve içindekileri değil Allah'ın yapmamızdan razı oluğu,

sevdiğini bildirdiği şeyleri sever. İçinde yaşadığımız toplum dünyayı âhirete tercih etmiş duruma gelmiş bulunuyor. Onun için İslâm'dan uzaklaşmış durumdalar. Cihad da terk edildiğinden bereket kalktı.

"*De ki eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım akrabanız, kazandığınız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz ticaret, hoşlandığınız meskenler size Allah'tan, Resûlünden ve Allah yolunda cihad etmekten daha sevgili ise, artık Allah emrini getirinceye kadar bekleyin. Allah fâsıklar topluluğunu hidâyete erdirmez.*"

Analarımız babalarımız, oğullarımız kardeşlerimiz, hanımlarımız, hısım akrabamız, dünyâ makam ve mevkileri Allah ve Resûlünden daha sevgili olamayacağına göre, Allahın **Kur'anda** bildirdiği emirlere uymayanların **peşinden** gidilmez. Onlara uyulmaz. Onları Allah c.c. âyette **fâsıklar** topluluğu olarak nitelediği için böyle davrananlara itibar edilmez. İşte bu inancın en güzel örneği:

Bedir savaşı sırasında Hz. Ebû Bekir'in iki oğlundan biri Müslüman olmuş diğeri henüz Müslüman olmamıştı. İkinci oğlu da Müslümanlığı kabul ettikten sonra bir gün "Baba **Bedir** Savaşında ben seni **gözlerimle** takip ediyordum. Sen ne tarafa doğru gidersen seninle karşılaşmamak için ben **ters** tarafa doğru gidiyordum, deyince Sıddıkı Ekber de "*oğlum ben de gözlerimle seni arıyordum. Allah ve Resûlüne isyan eden benim oğlum da olsa, boynunu vurarak cezasını kendi ellerimle vermek istiyordum*", diyor. Resûlullah s.a.s. buyurdular ki "*Ebû Bekrin imanı bütün ümmete dağıtılsa hepsine kâfi gelirdi.*" İşte mümin budur. İşte iman budur. Allahı her şeyden çok sevmek böyle olur.

Sahabeler öyle dikkat ve ihlasla Allah'a bağlılık gösterirlerdi ki onları göremeyenler, tabiînden menkıbelerini işitiklerinde

şaşırıyordu. Sahabelere (r.a.hum) yetişemeyen gençler sahabeyi görenlerden Hasan Basri r.a. hazretlerine sahabelerin nasıl kulluk yaptıklarını, nasıl yaşadıklarını sordular.

Hasan Basri hazretleri şöyle cevap verdi. "*Siz onları görseydiniz onlara deli derdiniz. Onlar da sizi görselerdi size Müslüman demezlerdi.*" Sahabenin Allah'a kulluktaki dikkat ve hassasiyetleri onlara deli dedirtecek kadar ileriydi. Bir şeye bütün kalbiyle yönelmek o işin delisi olmakla mümkündür.

5. İlah kendinden yardım istenen, rızası gözetilecek olandır.

Batıl ilahlardan yardım istenemez. Onların yardım yapamayacağı bilinir. Ancak yine de zaman zaman bat*ıl ilahlarının karşılarına geçip milleti onlara şikâyet ederler. Meselâ Budistlerin Buda heykellerinin karşısında say*gı duruşunda durup insanların kötüye gittiğini putlarına şikâyet etmeleri gibi.

Âlemlerin Rabbi "*Bana duâ edin, kabul edeyim.*" (Mü'min, 60) buyurduğu için Mü'minler Allah'a duâ eder O'ndan yardım ister, O'nun rızasını talep ederler.

Resûlullah s.a.s. bütün ihtiyaçlarımızı Allah'tan istememizi emrediyor. Biz sebepler âleminde yaşıyoruz. Ancak Kâmil Mü'min bilir ki hiçbir şeyi sebep meydana getirmez. Sebebi yaratan da sebep neticesinde meydana geleni yaratan da Allah Teâlâdır. Hatta Peygamberimiz s.a.s.'in bildirdiği, "*Ayakkabınızın bağı da kopsa onu Allahtan isteyiniz*" emrine uyarak**,** "Yâ Rabbi ayakkabımın bağı koptu. Lûtfundan bana bunu ihsan et deyip, çarşıya gidip bir ayakkabı bağı almaya çalışan kimse kâmil bir Mü'min gibi davranmış olur. Mü'min bilir ki Allah nasib etmezse hiçbir şey elde edilemez. Resûlullah s.a.s bize böyle davranmakla ilmelyakîn, aynelyakîn, hakkalyakîn iman derecelerine ulaşabilmenin yollarını gösteriyor.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

HASAN EL-BENNA

17 Ekim 1906'da Mısır'ın Mahmudiye kentinde doğan Hasan el-Benna, dinî ve ilmî yönden köklü bir aileye mensuptur. Babası hadis âlimi idi. Hadis konusunda bizzat kendisinin de yazdığı eserler var. İlmî bir yuvada büyüyen Benna; ilim, takva ve züht atmosferinde çok güzel yetişmiştir. Daha küçük yaşlarda üstün bir zekâya sahip olduğu gözleniyordu. Gece namazlarına ve pazartesi, perşembe günleri oruçlarına devam ediyordu. Küçük yaşlarında Kur'anı Kerim'i yarısına kadar ezberleyen Benna, on beş yaşlarında hıfzını tamamladı.

Yüzünün hatlarında devamlı bir elem ve hüzün görünüyordu. Kalbinde Müslümanların dertlerine çareler arama aşkı vardı. Bu hâli, onu zaman zaman bazı kötülükleri bizzat kendi eliyle değiştirmeye götürüyordu.

Nafile ibadetlere devam etmesiyle ruhu enginleşti ve nefsi daha da temizlendi. Ayrıca daha talebelik yıllarındaki İslâmî çalışmalarından dolayı da genel kültürü oldukça gelişti.

Okuduğu medresede "*Kötülüklere Karşı Mücadele*" adında bir teşkilat kurarak bazı önemli şahsiyetlere mektuplar gönderdi, onlara nasihat etmeye ve onların dikkatlerini toplumdaki kötülüklere çekmeye başladı.

Liseden mezun olduğunda Mısır genelindeki tüm talebeler arasındaki sıralamada beşinciydi. Üniversitede ise Daru'l Ulûm'da okudu. Üniversiteyi bitirme imtihanlarını verirken on sekiz bin şiir beyti ve bir o kadar da nesir ezberledi. Daru'l Ulûm'u bitirdiğinde onun ayarında talebe yoktu. Çünkü birincilikle bitirdi.

Üniversiteyi bitiren Hasan el-Benna, İsmailiye'deki okullardan birine tayin edildi. O zaman İngilizlerin tüm güçleri İsmailiye'de toplanmıştı. Okullarda Avrupa usulü eğitim yapılıyordu.

İsmailiye, bu hâliyle sanki Londra'nın muhitlerinden birini andırıyordu.

Halkın çoğu ise bir İngiliz şirketi olan "Süveyş"te işçiydiler. Hasan el-Benna, İngilizlerin Mısır halkını ezdiğini, onları zelil ettiğini görüyordu. Mısır halkı sanki onların kölesiydi. Her türlü fesat aldı yürüdü ve haramlar mübahlaştı.

Hasan el-Benna, kendilerinde hayır alametleri olan bazı kişilerle irtibata geçti. Kendisiyle birlikte altı kişi bir araya gelerek İslâmî çalışmaların çekirdeğini oluşturmak için anlaştılar. Benna, bu kurduğu teşkilatına "*Biz Müslüman kardeşleriz*" dedi ve cemiyetin adı "*İhvanı Müslimin*" oldu.

Benna, ilk davetine İsmailiye'de başladı. Çalışmalarını bereketlendiren Allah Teâlâ, onun elleriyle kahvelerde zamanlarını boş geçiren insanlardan İslâm davası için mümtaz şahıslar yetiştirdi.

Hasan el-Benna, İsmailiye'deki çalışmaları genişleyince ve tüm gayretlerini İslâm için tahsis edince, İsmailiye'den Mısır'ın başkenti olan Kahire'ye taşındı. İhvanı Müslimin'in merkezini orada kurdu.

Bütün gayretlerini İslâm'a davet ve onu tanıtma yolunda harcadı. Köyleri gezdi, şehirleri dolaştı. Gittiği her yere bir şube açıyordu. Öyle ki birkaç sene içinde İhvan hareketi, Mısır'ın gözünü ve kulağını doldurdu. Her tarafta ona katılmalar oluyor ve Mısır'ın evlatları onun kanatları altına giriyordu. Bunu gören hükûmet, İhvan'ın yayılmasından korkarak onu kontrol etmek için her türlü çareye başvuruyordu.

Hasan el-Benna'yı Mısır istihbarat örgütünden birçok kişi takip etmeye başladı. O nereye giderse onlar da peşinden ayrılmıyorlardı. 1947 Arap İsrail Savaşı başladı. Hasan el-Benna, bazı mücahitlerini Filistin'e gönderdi. Filistin dağları ve köyleri daha

önce görmedikleri ender mücahitler görmeye başladılar. Filistin, Yahudi'ye kuvvetli bir ders vermek ve onlara zilleti tattırmak için ölümü hayata tercih eden insanlara şahit oldu.

Bu arada Kral Faruk, bu büyük gelişmelerden rahatsız oldu ve İhvan'ın gönderdiği askerî birlikleri bertaraf etmek için İngilizlerle beraber düşünmeye başladı. Özellikle Kral Faruk'un Mısır ordusuna dağıttığı silahların bozuk olduğunun anlaşılmasından ve Arapların hıyanetlerinin açığa çıkmasından sonra Kral Faruk için mesele iyice tehlikeli bir hâle geldi. Filistin'de cihat eden İhvanı Müslimin mücahitlerinin Mısır'a gönderilmesinden korkan Faruk, Müslüman Kardeşleri tutuklatıp hapishanelere dolduruyordu. Dışarıda sadece Hasan el-Benna kaldı. Kralın maksadı onu öldürtmekti.

Bu esnada Mahmud Abdülmecid, gizli istihbarattan beş kişiyi Benna'yı öldürmeleri için gönderdi ve Kahire'nin en büyük meydanında Müslüman Gençler Teşkilatının önünde 12 Şubat 1949 tarihinde Hasan el-Benna hain kurşunların hedefi oldu. Sözde tedavi için hastaneye kaldırıldı. Ancak bu arada Benna'ya kasten müdahale edilmedi ve aşırı kan kaybından ölmesi sağlandı.

Böylece ömrünün sonuna kadar tebliğ için çalışan Hasan el-Benna ruhunu tertemiz olarak Allah Teâlâ'ya teslim etti. Cenazesini, bir yaşlı babayla birlikte dört kadın kabre götürdü. Bölgede elektrikler kesilmişti ve bu dört kadın dehşet verici bir ortamda tankların arasında Benna'yı götürüp defnettiler. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, Müslümanlar Benna'nın naaşını çıkarıp da gösteri yapmasınlar diye, mezarının başında nöbet tutturuyorlardı.

Hasan el-Benna, bu hain pusu sonucu şehit olarak Rabb'ine yürürken, Kral Faruk da Hasan el-Benna korkusundan kurtularak saltanatının pürüzsüz devam etmesi için rahat bir nefes aldı. Şehit Hasan el-Benna, bu zalim diktatörün dünyaya olan aşırı

bağlılığının zıddına ahiret sevdalısı bir Müslüman'dı. Şehit olduğunda arkasında çocuklarına ihtiyaçlarını giderecek bir şey bırakamadı. Hatta ev kirasını bile verecek durumları yoktu.

Gerçek şu ki, liderlikte büyüklüğün belli bir ölçüsü yoktur. Bazen olur ki büyüklük ilmî yönden olur; bazen de büyük bir fatih veya kaşif ya da bir ruhi terbiyeci ya da bir siyasî lider büyük olabilir. Fakat kalıcılığı bakımından en büyük lider ümmeti yeniden inşa eden, yeni nesillerin yetişmesini sağlayan ve tarihin gidişatını değiştiren liderlerdir.

İşte Hasan el-Benna bu kalıcı liderlerden birisi, belki de yirminci yüzyılda İslâm tarihinde en göze çarpanlardandı. Onun bu büyüklüğü sadece âlim oluşundan veya iyi hatipliğinden ya da siyaset adamı oluşundan değil, İslâm davasını bina eden yeni bir nesil yetiştirmesinden ve özelde Mısır'ın, genelde de İslâm âleminin tarihini sarsmasındandır. Bugün dahi onun şiddetli sarsmasından olaylar gidişatını değiştirmektedir.

Gerçek şu ki, İslâm önderleri tarihte hiçbir zaman insanlar bilsinler ve takdir edip methetsinler diye çalışmamışlardır. Bilakis İslâm onları öyle özel bir duruma getirmiştir ki, tarihte bizden başka milletler bu önderleri pek bilemezler. Çünkü İslâm onları ruhî terbiye ve büyük bir iman üzere yetiştirir. Öyle ki, o ruhaniyet özel bir anlayış kazandırır, hayatın gerçek yönlerini ve varlığın sırlarını öğretir.

İslâm onları öyle yetiştirir ki, onlar en üstün fedakârlıkları yaparlar ve insanlığa karşı çok büyük bir muhabbet beslerler. İşte İslâm önderlerinin kendi aralarındaki bazı mizaç farklılıklarıyla birlikte onların genel durumu budur. Onlar Allah rızasından başka hiçbir şey de istemezler.

Sadece Allah'ın hesabından korkar ve O'ndan sevap beklerler. Yalnız Allah'ın indinde itibarları olsun isterler.

Yeryüzündeki şer güçler, sömürgeciler, krallar, hizipler, Ezher Üniversitesi vesair tüm fesat ehli, Hasan el-Benna ile mücadele ettiler. O da bütün bunlara karşı savaştı. Halk bizzat kendi menfaatinden cahil kaldı. Hepsi de Hasan el-Benna'nın yolunu engellemek ve davasından alıkoymak için çalışmalarına rağmen O, yüce dağlar gibi, rüzgâra ve balyozlara aldırış etmeden yoluna devam etti. O, yoluna devam etmek için belki sağa sola sallandı ama bütün tehditlere rağmen hiçbir zaman kasırgalardan etkilenerek davasından geriye adım atmadı. Dünya O'nun etrafında kararmış olsa da, O hiçbir zaman zafere olan kuvvetli imanından en ufak bir zayıflık göstermedi. Karşı kuvvetler ne kadar çok olsa da ve ne kadar üzerine çullansalar da O, hiçbir zaman mücadelesinde yenilmedi.

Bütün bunlara rağmen, tıpkı arkadaşlarına olduğu gibi düşmanlarına bile gönlü açıktı. O, hiçbir zaman düşmanlarından birine karşı hasetten dolayı tiksinmedi. Çünkü büyük insanların kalbinde hasede yol yoktur. Fakat O'nun tiksinmesi ve kerih görmesi, düşmanın batıla sapmasından, fesadından ve iftiralarındandı. Eğer düşmanı kötülük ve şer yolunda gitmeye devam ediyorsa ve halkın menfaatlerine zarar veriyorsa onlardan nefret eder, tiksinirdi. Tıpkı hakka karşı inatçılık eden, basiretsizlik göstererek anlayışsızlık yapan ve ahlâkî bakımdan davaya sıkıntı veren dostlarından nefret ettiği gibi...

Fakat Benna bütün bunlara rağmen Resûlullah (sav)'in, Uhud günü yaralıyken ettiği şu duayı devamlı olarak ediyordu:

"*Allah'ım! Sen benim kavmimi hidayete erdir. Çünkü onlar bilmiyorlar.*"

Allah'ın rahmeti onun ve tüm mücahitlerin üzerine olsun. Âmin...

3. Ders / Kavramlar

FİTNE

Fitne kelimesi, "sınama, maddi ve manevi sıkıntı, üzüntü, bela ve felaketle imtihan etme" olarak tarif edilir. Kur'an-ı Kerim'de 34 ayette fitne kelimesi, 26 ayette de türevleri geçmektedir. Fitnenin Kur'an'da başlıca şu manalara geldiği görülür: Sınama (ibtila), deneme (ihtibar) ve imtihan; şirk, küfür, müşriklerin Müslümanlara uyguladıkları ve şirke döndürmeyi amaçlayan baskılar; sapıklık, sapma, saptırma; azap, işkence, ateşe atma; düşman saldırısı; Allah'ın kullarına farklı imkânlar vererek birbirlerine karşı niyet ve tutumlarını ortaya çıkarması; günah; şeytanın hile ve tuzağı.

Taberi, Arap dilinde fitnenin asıl anlamının "deneme ve sınama, özellikle de ateşe atarak deneme" olduğunu hatırlatır ve öteki kullanımların temelde bu mana ile ilişkili bulunduğuna işaret eder. Deneme bazen, insanlar için daima bir risk taşıyan mal mülk, evlat, sağlık gibi nimet sayılan şeylerle olduğu gibi yokluk, hastalık, musibet, şeytan veya düşman tasallutu gibi sıkıntılarla da olabilir.

Fitne kelimesi çoğunluğun anladığı şekilde dedikodu demek değildir. Evet, dedikodu da bir fitnedir ancak fitneden sadece dedikoduyu anlamak bile bir fitnedir. Fitne bir denenme ve sınanmadır. Fitne Allah tarafından kullarına yöneltilen bir imtihandır. Allah, insanların iman ve ahlaktaki samimiyetlerini kanıtlamaları için bir imtihan olmak üzere onları hayırla da şerle de deneyip sınar. Dolayısıyla insanlar hayır olarak görülen dünya hayatının geçici güzellikleriyle de imtihan edilirler. Mal, evlat, bol rızık ve genel olarak bütün nimetler de imtihandır. Buna karşılık insanlar kederle, çeşitli belalarla da imtihan edilirler.

Yüce Allah Enfal suresi 28. ayet-i kerime buyuruyor ki: "Bilin ki, mallarınız ve çocuklarınız ancak bir fitnedir." Eğer kişi yeryüzünde Allah'ın dininin hâkim kılınması için değil, sadece kendini

ve aile efradını değil, bütün insanlığın zulümden kurtulması için çalışmazsa ve bu çocuklar ve mallar kişiyi bu çalışmadan alıkoyarsa; onların sevgisi, onların meşgalesi, onlar ile olan iştigal, fitnedir. Sözün özü, Allah'ın kişiye nimet olarak sunduklarını eğer kişi, O'nun istediği gibi değerlendirmezse kişinin felaketi olur.

Medine döneminde nazil olan bazı ayetlerde, "*Fitneden eser kalmayıncaya kadar ve din (kulluk) de yalnız Allah için oluncaya kadar onlarla savaşın.*" (Bakara, 193); "*Fitne öldürmekten daha büyük bir suçtur*" (Bakara, 217) ifadeleri inkârcılar tarafından Müslümanların inançlarına yöneltilen fitnenin taşıdığı tehlikenin büyüklüğünü vurgulamış; dış düşmanın gerçekleştirmeyi umduğu küfür ve şirk hâkimiyetine karşı silahlı mücadeleye girişilerek fitnenin bertaraf edilmesi ve Allah'ın dininin hâkim kılınması müşterek bir ideal olarak ortaya konmuştur. Bu suretle fitne kavramı, ferdi sıkıntı veya buhrana işaret eden yorumunun yanı sıra bir iman ve zihniyet savaşının sebebi şeklindeki başka bir yorumla genişletilmiştir.

İnsan şerefinin muhafaza edilmesinin yolu, yeryüzünde fitnenin ortadan kaldırılması için mücadele etmektir. Bu mücadelenin verilmemesi insanı şerefinden yoksun bırakır. Her şeyin temelinde yatan hedef, yeryüzünde Allah'ın şerefli kıldığı varlığa zulüm etmeyen bir düzen için çalışmaktır. İşte bu fitneyi ortadan kaldırmaktır. Kim ki bu çalışmalarda tembellik gösterirse, kim ki bu çalışmaya lakayt kalırsa, kim ki başka çaremiz yok, gücümüz yok deyip reel politik (konjektürel) yaparsa bu kişi fitnenin içerisindedir.

35. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İMAN, MÜMİN, İLAH VE RABB'IN MÂNÂLARI 3

İtaatin Mânâsı Nedir

Müslümanların kendilerinden olan, Allah ve Resûlünün yolunda yürüyen, Allahın emir ve yasaklarına uygun olarak toplumu yöneten idareciye itaati, Allah ve Resûlüne itaattir. Zira bu itaat Allah ve Resûlünün emri gereği yapılmaktadır.

"*Ey İman Edenler! Allah'a itaat edin, Resûle itaat edin ve sizden olan (Allah ve Resûlünün yolundaki) idarecilere de (itaat edin). Eğer herhangi bir şey hakkında çekişir ihtilafa düşerseniz ve eğer gerçekten Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız onu Allah'a ve Resûl'üne arz edin (müracaat yeriniz İslam olsun). Bu sizin için daha hayırlı, sonuç bakımından daha güzeldir.*" (Nisa, 59) Bunu bildiriyor. Yine:

"*Ey inananlar! Hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah ve Resûlüne uyun. Ve bilin ki, Allah kişi ile onun kalbi arasına girer ve siz mutlaka onun huzurunda toplanacaksınız.*" (Enfal, 24). Ayrıca:

"*Aralarında hüküm vermesi için Allah'a ve Peygamberine dâvet olunduklarında mü'minlerin sözü ancak, "İşittik ve itaat ettik" demeleridir ve işte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir.*

Her kim Allah'a ve Resûlüne itaat eder, Allaha saygı duyar ve O'ndan sakınırsa işte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir." (Nur, 51–52)

Nisâ, 13. âyetinde, "*Bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'a ve O'nun Peygamberine itaat ederse, Allah onu, içinden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır; orada devamlı kalıcıdırlar. İşte büyük kurtuluş budur.*" buyruluyor.

Görülüyor ki, itâatte öncelik, her şeyi yaratan ve dilediği gibi halden hale çeviren, ortağı olmayan, yegâne hüküm sahibi Allah'ındır. O'na itaat mecburidir. Müsaade ettiği ölçüler içinde, başkasına itaat etmek de gerçekte Allah'a itaat etmektir. Çünkü gaye, O'nun emrini yapmaktır. Kur'ân-ı Kerim'de:

"*Kim Resûl'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur. Yüz çevirene gelince, seni onların başına bekçi göndermedik.*" (Nisâ, 80) Allah c.c. insanları hayrı da şerri de seçmekte serbest bırakmış. İnsanların önüne konulmuş olan iki yoldan hangisini seçeceğine insanın kendisi karar veriyor. Efendimiz de onların başında bekçi değil. Anlaşılıyor ki itaat etmeyen haktan yüz çeviren hesap gününe kadar bildiği yolda yürüyor zorla doğru yola getirilmiyor.

Resûlullah (s.a.s.) bir hadislerinde,

"*Kim bana itâat ederse şüphesiz Allah'a itaat etmiş olur. Her kim benim (görevlendirdiğim) emire itaat ederse şüphesiz bana itaat etmiş olur. Kim emirine isyan ederse şüphesiz bana isyan etmiş olur.*"[226] buyurmakla, Allah'ın emri gereği başkalarına yapılan itaatin gerçekte Allah'a itaat olduğu bildirilmiştir.

[226] İbn Mâce, *Cihâd*

İrbâz İbnu Sâriye (ra) dedi ki "*Bir gün Resûlullah (s.a.s.) bize namaz kıldırdı. Sonra yüzünü cemaate çevirerek çok beliğ, çok mânidar bir vaazda bulundu. Öyle ki dinleyenlerin gözleri yaşla, kalpleri de heyecanla doldu.* Cemaatten biri "*Ey Allah'ın Resûlü, sanki bu, bir veda konuşmasıdır, bize ne tavsiye ediyorsunuz?*" dedi. "*Size, Allah'a karşı takvada bulunmanızı, başınızda Habeşli bir köle olsa bile emirlerini dinleyip itaat etmenizi tavsiye ederim*", buyurdu. "*Zira sizden hayatta kalanlar benden sonra nice ihtilaflar görecek. Öyle ise size sünnetimi ve hidâyet üzere olan Hülefâ-i Râşidîn'in sünnetini hatırlatırım, bunlara uyun ve dört elle sarılın. Sonradan çıkarılan şeylere karşı da son derece dikkatli ve uyanık olun.*"[227]

İslam, teslim olmaktan gelir. İtaat İslam'ın özüdür. İtaat olmazsa toplumlar yönetilemezler. Bu şart, düzenin olmazsa olmaz şartıdır.

İbn-i Zeyd'den rivayet, Hazreti Peygamber (s.a.s.) "*İtaat, itaat, itaatte imtihan (zorluk ve sıkıntı) da vardır. Fakat Allah dileseydi emretmeyi hep peygamberlere verirdi, buyurdu.*" (Yani Allah (cc) idarecilere de itaati farz kıldı.)

İdareciye itaat, Allah'ın (cc) emri olmakla birlikte, bunun da şartlara bağlı olduğunu, Kur'ân'dan ve hadislerden öğreniyoruz. Nitekim Resûlullah (s.a.s.),

"*Abdullah ibni Ömer'den rivayette Müslüman kişinin, bir günah işlemekle emrolunması dışında, hoşlandığında da hoşlanmadığında da Müslüman emirine itaat etmesi vaciptir. Bir günah işlemekle emrolunduğu zaman dinlemek ve itaat etmek yoktur.*"[228]

"*Allah'a isyan olan hususta (emre) itaat yoktur. İtaat, ancak meşru olan şeydedir.*"[229] buyuruluyor.

---

[227] İ. Canan, *Kütüb-ü Sitte*/İtaat CD

[228] İbn Mâce, *Cihad*

[229] İbn Mâce, *Cihad*; Buhârî, *Ahkâm*

Bu zikredilen ölçülere uyan itaat Allah'ın emridir. Farz olan itaattir. Emirimize, başkanımıza İslâmi ölçüler içinde bir emir verdiği takdirde itaat edeceğimiz şuurlu Müslüman olmanın gereğidir.

Böyle olunca her mü'min, Âli İmran suresi, 103. âyetinde bildirilen:

"*Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'âna) sımsıkı yapışın, tefrika yapmayın.*" Emrine, bütün benliğiyle inanır, îman eder, ve bu âyetin emrini yerine getirmek için birlik ve beraberlik ruhuyla tefrika yapmadan, ayrı baş çekmeden, Allah'a güvenerek ibadet aşkıyla çalışır. Zira Allah'a söz vermiştir. Ve verdiği bu sözün gereğini de yapar. Kendi istediğimi yaparım, istemediğimi yapmam diyemez. Topluluktan ayrılıp ayrı baş çeken, tefrika yapanlar hakkında Resûlü Ekrem (s.a.s.) efendimiz şöyle diyor:

Ebû Zerr r.a. anlatıyor. Resulullah a.s. şöyle buyurdular: "*Kim cemaat(imiz)den bir karış uzaklaşırsa (kendini dine bağlayan) İslam bağını boynundan çıkarıp atmış olur.*"[230]

Herkes kendini buna göre ayarlasın.

2. Ders

MEKKENİN FETHİ, SECDEDEKİ İZZET, DERSLER, İBRETLER

İnsanlığın saadeti için çalışan, ülkemizin maddi ve manevi kalkınması için sabırla ve tavizsiz yoluna baş koyan, aranan ve beklenen mübarek insanları bekliyor Milletimiz.

Mekke'nin Yeniden Fethi

Bugünkü Mekke de yeniden fethedilecek yerlerimizdendir.

[230] Ebû Dâvud, *Sünnet*; Tirmizi, *Emsal*.

Fethedilecek yerlerimiz çok: TOPLUM, EVLERİMİZ, CAMİLERİMİZ, KURAN KURSLARIMIZ, DERNEKLERİMİZ, VAKIFLARIMIZ...

Fetih şuuru olmadan cihad yapılamaz.

Şuur yoksunu bir toplumu cihada davet etmek ise, mezardaki ölüleri davet etmek gibidir.

İslami değerlerin yitirildiği ve bu sebeple kendilerinde gevşekliğin ortaya çıktığı bir toplum önce ıslah edilmeli, talim ve terbiye cihadından geçirilmelidir.

Eğitim ve ıslah yoluyla emr-i bil mağruf ve nehy-i anil münker sancağını ayakta tutacak siyasi önderler yetiştirmeden cihad meydanına çıkılamaz.

Cihad sadece vatan, millet ve malların müdafaası için yapılmaz.

Emr-i bil ma'ruf, nehy-i anil münker'e vesile olsun diye yapılır.

İslam ümmetinin var olma sebebi budur.

Islah Hareketinin dört ayağı vardır.

1- Zalim yöneticiyi tenkid

2- Dünyaya bağlanmaya karşı savaş

3- Adalete davet

4- Sapık fikir, akım ve ideolojilerle mücadele.

İnançlarımız erimeden günümüzde doğru şekil almamız ve mücadele etmemiz lazımdır.

Hayat her saniye değişiyor. Pratik Müslüman olmalıyız.

Bize sıradan Müslüman değil, davası Müslümanlık olan Müslüman lazım.

Âdem Aleyhisselamdan, Habil ile Kabil kavgasından beri binlerce senedir Mekke'nin Fethi bekleniyordu.

O yüzden bu olay çok büyük bir olaydır.

En büyük olaylardan biri de Mekke Fethedildiği gün yaşanmıştır.

Çok azı hariç çoğu yöneticiler, iktidar sahipleri güç zehirlenmesi yaşadılar. Bunun olumsuz sonucunu ya dünyada yaşadılar ya da öteki dünyada yaşayacaklardır.

Ancak Efendimiz Mekke'yi Allah'ın izni ve yardımı ile Fethedince görülmemiş büyük bir olay yaşandı.

Mekke fethedildikten sonra, Müslümanlara dehşet verici eziyetler yapan insanlar affediliyordu.

İşte bunu çoğu insanlar akledemediler.

Nasıl olur da bir insan bu kadar ÂLİHİMMET olabilirdi?

Ancak olmuştu…

Muzaffer Komutan, Peygamber (a.s.) gücü eline almışken affedebiliyordu.

Bu kadar engin bir şefkati gördükten sonra Mekkeliler, şimdi bunca zamandır hayatı kendilerine zindan edişlerine yanıyorlardı.

Mekke'nin fethi öncesi, fetih esnasındaki gelişmeler ve fetih sonrası, fetih öncesi Müslümanlar ve Fethin Müminlerini ibret alarak, ders çıkararak ve geleceğe ışık tutarak düşünmek lazım.

Davanın Sahibi Hakktır
Hak Olan Davada Zafer Muhakkaktır

MEKKE'NİN FETHİ Dünyanın akışını değiştiren en büyük inkılâptır.

İnsanın insana kul olmasından kurtulup sadece Allah'a kul olmalarını sağlamak,İslam'ın önündeki engelleri kaldırmak, amacı ile gerçekleştirilen, savaşla değil barışla ve merhametle fethedilen Mekke'nin Fethi çok iyi tahlil edilmelidir.

Peygamberler ve Ortak Özellikleri

İnsanlara gönderilen Peygamberlerin ortak özellikleri

Halik'ı Ta'zim: Allah'ın birliğini yaymak, Mahlûka Şefkat: Yeryüzünde adaleti sağlamak ve hak merkezli bir medeniyet kurmaktır.

Hak ve Batıl Mücadelesi

Hz. Âdem (a.s.) 'den bugüne kadar Hak ve batıl mücadelesi devam etmiştir. Bundan sonra da devam edecektir şüphesiz.

Bizler ifsat edicilerin karşısında, ıslah ediciler olarak, Hakkı üstün tutan, Hak merkezli medeniyetin mücadelesini yapan bir topluluğuz hamdolsun.

Ümmetin Birliği

Bugün Müslümanların en büyük problemi Ümmetin Birliğidir.

Bu birlik sağlanamazsa ve sağlam temellere oturmazsa Batı emperyalizminin ülkeler ve milletler üzerindeki zulüm ve baskı devam eder.

Mısır, Suriye, Irak, Doğu Türkistan, Arakan, Filistin, Kudüs, Moro, daha niceleri.

Dünyanın dört bir tarafında İslam ülkeleri ve Müslüman Toplulukların problemleri halledilememiştir.

Siyonizm'in hâkimiyeti son bulmazsa ve Ümmetin birliği sağlanamazsa bu problemler artarak devam edecektir şüphesiz.

Mekke

Yeryüzünde Allah'ın birliğinin sembolüdür.

İlk mabet Kâbe'nin bulunduğu şehirdir.

Kâbe'yi ilk yapan Hz. Adem A.S.'dır.

Zamanla kaybolan ve sadece temelleri kalan bu mabedi Hz. İbrahim A.S. ve oğlu İsmail A.S. yeniden inşa ettiler.

Bir gün geldi ki bu ulu mabet müşriklerin eline geçti. Putlarla dolduruldu. Etrafında çok büyük çirkinlikler sergilenir oldu.

Bu mübarek mabedin ve Mekke'nin müşriklerden temizlenmesi gerekiyordu.

Peygamber Efendimiz de daima bunu düşünüyordu ve şartların oluşmasına gayret ediyordu.

Allah'tan da bunun ihsanını bekliyordu.

Nihayet Hicretin 8.yılında İslam haşmetle yayılmaya başlamıştı.

Bu arada Efendimiz SAV Kabe'yi ziyaret etmek istedi.

Mekkeliler engel olmak istediler.

Ve Hudeybiye denilen yerde anlaşma yapıldı.

Anlaşma Müslümanların aleyhine görülüyordu.

Peygamberimizin siyasi dehası ortaya çıktı ve 10 yıl savaş yok anlaşması kısa sürede müşrikler tarafından bozuldu.

Ve bu savaş sebebi sayıldı.

Anlaşmayı yeniden yapmak istediler ama artık iş işten geçmişti.

EFENDİMİZ MEKKE'Yİ FETHETMEYE KARAR VERMİŞTİ.

Şimdi de askeri deha öne çıkıyordu.

1- Peygamberimiz SAV bu kararını sır olarak tuttu. Müşriklere hazırlık fırsatı vermek istemiyor ve kan dökmek istemiyordu. Sefere hazırlık emri verdi, ama nereye olduğunu birkaç kişi dışında kimseye açıklamadı. Bu bir harp tedbiri idi.

2- Diğer Müslüman kabilelerle ittifak için onları Ramazanın başında Medine'de buluşmaya davet etti. Ve yine hazırlıklar gizlilik içinde yürütüldü.

3- Bir başka tedbir. Efendimiz Mekke'ye giden yolları tutması için Hz. Ömer'e vazife verdi.

Yollar tutuldu. Kimse geçirilmedi.

4- DUA. Bu tedbirler alınırken "Ya Rabbi, onların yurtlarına ansızın girebilmek için casuslarını ve habercilerini tut, görmez eyle" diye dua etti Peygamberimiz A.S.

5- Harp hilesi. Hz. Ebu Katade R.A. bir birlik ile Bizans'a yürüdükleri zannedilsin diye kuzeye gönderildi.

6- Ümmetin birliği. Nihayet Ramazan'ın ikinci gününde çevre kabilelerden yardımlar geldi ve büyük bir birlik sağlandı.

Birlikler Ebu İnebe Kuyusu başındaki karargahta toplandı.

7- Psikolojik savaş. Medine'den ayrılalı on gün olmuştu. Merruz Zahran'a vardılar. Peygamberimiz emretti: Herkes ateş yaksın. On iki bin kişi ateş yaktı ve Mekke aydınlığa büründü. Mekkeli müşrikler birden şaşkına döndüler.

Ebu Süfyan hemen iki arkadaşı ile İslam Ordularına doğru gitti. Peygamberimizin yönlendirilmesi ile onları bulan sahabe ertesi gün onları huzura çıkardılar.

8- Hazreti Abbas O'nu Huzura çıkarınca, görüşme yapıldı ve Ebu Süfyan bütün yapmış olduğu eza ve cefaya rağmen Efendimiz tarafından İslam'a davet edildi. O da kabul etmek zorunda kaldı.

9- Hz. Abbas Peygamberimize, Ebu Süfyan için itibar kazandıracak bir ihsanda bulunmasını teklif etti. Efendimiz de bu isteğe olumlu cevap verdi. İnsan kazanılırken onlara itibar kazandırmak…Ebu Süfyan'ın evine sığınanlar ve diğerleri emandadır.

10- Peygamberimizin talimatı ile Hz. Abbas R.A. Ebu Süfyan'ı ordunun geçeceği dar bir vadiye götürdü. İstedi ki, Ebu Süfyan

İslam Ordusunun gücünü, disiplinini, adanmışlığını, heybetini ve ihtişamını görsün, sonra da gidip Mekke'dekilere anlatsın.

11- İşinizi en iyi şekilde yapın buyruğuna uygun olarak birlikler, ordu muhteşem bir şekilde hazırlanmış ve düzenli bir şekilde hedefe doğru mücahitler yürümeye başlamıştı.

Bu arada TEKBİR sesleri de yeri göğü inletiyordu.

Ve nihayet Peygamber Efendimiz SAV güneş gibi nur saçarak devesi Kusva üzerinde göründü.

Etrafında muhacirler ve ensar.

Müthiş bir azamet, disiplin, itaat, sevgi, saygı, adanmışlık, heyecan, kararlılık, coşku ile ve şehit olmak aşkı ile yanan ensar ve muhacirler.

Ebu Süfyan göreceğini görmüş, işiteceğini işitmişti. Ve dedi ki: "Ben Kayzer'in de Kisra'nın da saltanatını gördüm. Fakat böyle bir ordu ve cemaat hiçbir yerde görmedim.

Böyle bir orduya kimse karşı koyamaz.

12- Ebu Süfyan Mekke'ye gitti ve gördüğü ihtişamı anlattı. Müslüman olduğunu açıkladı ve kimse karşı durmasın, siz de Müslüman olun, bana sığınan emandadır dedi.

13- Her zaman karşı çıkanlar olacaktır. Ona da karşı çıkanlar oldu. Hazırlık yaptılar.

14- Efendimiz Ashabı 4 kola ayırdı ve girecekleri bölgeleri işaret etti.

Saldırı olmadıkça kimse ile çarpışılmayacağını emretti.

Ve Mekke'ye Yürüdüler.

Sadece Halit bin Velit kumandasındaki birliğe saldırı oldu ve o da kısa zamanda püskürtüldü.

Diğer sahabiler hiçbir direnişle karşılaşmadılar.

Ve İslam ordusu Allahüekber nidaları ile Mekke'ye girdi.

Allah Resulü devesinin üzerinde büyük bir tevazu ile ve secde halinde girdi Mekke'ye şükrederek.

Ve Müslümanlar sevinç gözyaşları döktüler.

Peygamberimiz huzur içinde Kabe'ye yöneldi, Hacerül Esvet'i ziyaret etti.Tavafa başladı,makamı İbrahim'de iki rekat namaz kıldı, zemzem içti ve sonra putlar bir bir yıkıldı.

HAK GELDİ BATIL ZAİL OLDU.

15- MERHAMET. Peygamberimiz SAV Kâbe'nin kapısında idi. Bütün Kureyş halkı korku ile karışık ümitle Peygamberimize bakıyorlardı. O'na çok eziyet yapmışlardı.

Peygamberimiz bir müddet onlara baktı ve sonra: Günahlarınızı yüzlerinize vuracak değilim. Allah sizi affetsin. Serbestsiniz dedi.

Peygamberimiz onları İslam'a davet etti, onlar da Müslüman olmak için toplandılar. Şereflendiler.

Sonra çevre kabilelere birlikler gönderildi. Oralarda da putlar bir bir yıkıldı.

Hak geldi batılın kökü kazınmaya başlandı.

Efendimiz ise bu muhteşem zaferin ardından yine Medine'ye iki odalı hücresine döndü büyük bir tevazu örneği göstererek.

Zulüm ebedi değildir.

Bütün zulümler yıkılacaktır.

Mekke'nin Fethinden alınacak sayısız dersler vardır. Her fırsatta okumalı, anlamalı ve dersler çıkarmalıyız, geleceğimiz için.

Fetih Diriliştir

Fransız tarihçi John Davemport İslâm Tarihi'nin buraya

kadarki kısmını okuduktan sonra şöyle diyordu: "Şimdi Kureyş'in işi bitik! Kim bilir Muhammed, 20 senedir kendilerine her türlü kötülüğü yapanlardan nasıl intikam alacak?"

İslam ordusu Mekke'ye girerken münadiler (tellal; seslenenler, görevli çağırıcılar...) şöyle ilan ediyordu: "Kim evinden çıkmazsa emniyettedir! Kim Ebî Süfyan'ın evine sığınırsa emniyettedir! Kim Kâbe'ye girerse emniyettedir!"

Artık fetih gerçekleşmişti. Allah Resûlü (sav) doğruca Kâbe'ye gitti. "Hak geldi, bâtıl zâil oldu" (İsra, 81) ayetini okuyarak Kâbe'yi putlardan temizledi. Sonra boynunu bükerek verdiği nimetler için Rabbi'ne secde etti, namaz kıldı. Sahabesine şöyle hitap etti:

"– Allah'tan başka ilâh yoktur. Yalnız O vardır. O'nun ortağı yoktur. O va'dini yerine getirdi. Kuluna yardım etti. Tek başına bütün düşmanlarını hezimete uğrattı. Artık cahiliyye adetleri kaldırılmıştır."

Sonra Kureyşlileri topladı: "Hepiniz Allah'ın kulusunuz, serbestsiniz! İşinize dönebilirsiniz!"

Tarihçi Davemport bu af ve büyüklüğü görünce şöyle diyordu:

– Hayır, hayır! Bu saltanat değildir, bu hükümdarlık olamaz. Olsa olsa hak bir dinin uygulanışıdır."

Bu olayın etkisinde kalan Davemport daha sonra "İzz'üs Sâcide-Secdedeki İzzet" adlı bir eser yazdı ve Müslüman oluşunun gerekçesini şöyle açıkladı:

"İşte, böylesi muazzam bir olayı gördüğüm zaman titremeye başladım. 'Peki, bütün bunlardan sonra ne yapacak?' diye baktığım zaman, bir de gördüm ki, yine Medine'sine döndü ve yine arpa ekmeği yiyerek, hasırın üzerinde yaşamaya başladı. 'Ben, bunların hepsini normal insanlar yapar ama bu zaferi kazandıktan sonra sade hayatına tekrar dönmek ancak büyük bir

peygamberin ahlâkı olabilir' dedim ve koşarak secdeye kapandım. Müslüman oldum."[231]

Mekke'nin Fethi İslam'ın kesin bir zaferi idi ve İslamiyet üstünlük kazandı. İslam daveti her yere ulaştı. Ebû Süfyan, Hind, Vahşi gibi Mekke'nin ileri gelenleri ve pek çok insan Müslüman oldu.

Bu fetih bütün fetihlere örnektir.

İnsan muhteşem bir varlık olarak yaratılmıştır ve ruh üflenmiştir. Onun içine birçok başarı, eşyayı tanıma ve hükmetme, yönetme insanlığa hizmet etme kabiliyetleri kaynak olarak Yaratıcımız tarafından yüklenmiştir.

Zamanı iyi değerlendirip çok çalışırsak ve hedefimizi gözeterek bütün gücümüzü ortaya koyarsak Allah'ın izni ile çok büyük başarılı hizmetler gerçekleştirebiliriz.

O halde önümüzdeki yılı her açıdan kendimiz için en başarılı yıl ilan edelim ve öyle çalışıp öyle yaşayalım.

3. Ders / Kavramlar

PUT

İslam'ın doğuşuna takaddüm eden cahiliye dönemiyle İslam'ın zuhuru sırasındaki müşrik Arapların dinleri hakkında ayrıntılı bilgilerin yer aldığı Kur'an-ı Kerim'de putu veya putları ifade etmek üzere "esnam, ensab, evsan, cibt, timsal (temasil), ünsa (inas) ve tağut" gibi kelimeler kullanılmıştır. Kur'an'da tağutla birlikte sadece bir yerde geçen cibt, "Allah'tan başka ibadet edilen her şey, kendi başına hiçbir değeri ve faydası olmayan şey, hiçbir gerçeğe dayanmayan anlamsız gizler" gibi manalara gelir.

[231] Davam, N. Erbakan, Sh. 49

Put, sadece Arapların cahiliye döneminde taptıkları basit ve alelâde şekillerden veya özellikle Hz. İbrahim (as) döneminde olduğu gibi muhtelif cahiliye sistemlerinde tapınılan tahtadan, taştan, tunçtan heykellerden ve ağaç, kuş, hayvan, yıldız, gök cismi, ateş, ruh veya hayallerden ibaret değildir. Bu basit puta tapınma şekilleri Allah'a şirk koşmanın bütün boyutlarını kapsamaz. Yalnızca bu ilkel putçuluklar üzerinde durmak ve Kur'an'daki şirkten maksadın sadece bunlar olduğunu kabul etmek, oldukça boyutlu olan şirk kavramından bir şey anlamamak demektir. Bu ise zaten zulüm düzenini kuranların en büyük amaçlarından birisidir.

İbrahim'in (as) tevhid mücadelesini tahlil ederken, tevhid'in zıddı olan şirk ve putçuluk hakkında Yüce Allah, İbrahim'in (as) şöyle dua ve niyazda bulunduğunu bildiriyor: "*Hatırla ki İbrâhim şöyle demişti: 'Rabbim! Bu şehri (Mekke'yi) emniyetli kıl, beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut! Çünkü onlar (putlar), insanlardan birçoğunun dalâletine/sapmasına sebep oldular, Rabbim. Şimdi kim bana uyarsa o bendendir. Kim de bana karşı gelirse, artık Sen gerçekten çok bağışlayansın, çok merhametlisin.*" (İbrahim suresi 35-36).

Üstat Seyyid Kutub, İbrahim'in (as), "Beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut!" duasını, İslâm'ın öğretileri doğrultusunda günümüz şartlarını da göz önünde bulundurarak şöyle izah ediyor: "Hz. İbrahim'in hem kendisini hem de çocuklarını, tapınmaktan korumasını Allah'tan istediği put, sadece Arapların ilkel cahiliyet dönemlerinde yaptıkları gibi basit ve alelâde şekilden ibaret değildir.

Basit ve alelâde puta tapınma şekilleri, Allah'a şirkin bütün anlamlarını içine almaz. Allah'tan başka tapınılan tüm putları ihtiva etmez. Yalnızca bu basit ve alelâde şirk ve put şekilleri üzerinde durarak, Kur'an'daki şirkten maksadın bunlar olduğunu

kabul edecek olursak, sonsuz derecede şekilleri olan şirk kavramını iyi kavramış olmayız. Ve bugün beşeriyetin içine saplandığı şirk ve modern cahiliye şekillerinin gerçek yüzlerini tam olarak göremeyiz.

Put, kişinin Allah'ın dışında hayatının amacı kıldığı maddi-manevi her şeydir ve putları bu yönleriyle hayatın amacı kılmak da şirktir. Put sadece tapılan bir takım nesneler değildir. Eğer makam, mülk ve para gibi değerli herhangi bir şey hayatın amacı haline gelir ve insanı Allah'a isyana sevk ederse, put olur.

İslâm dini, sadece ağaçtan, taştan, tunçtan yontulmuş putları yıkmak için gelmemiştir. Bunca gelmiş geçmiş peygamberler silsilesi sadece bu putları yıkmak için uğraşmamışlardır. İslâmî hareket, yalnızca ağaçtan dikilmiş veya taştan yontulmuş putları yıkmak için tarih boyunca bunca fedakârlıklar yapmamış, bunca acı ve ıstıraplara katlanmamıştır. Bilâkis İslâm, gerçek manada Allah'a kulluk ve her meselede Allah'ın emirlerine itaat ile her ne şekilde olursa olsun Allah'tan başkasına kulluk ve itaatten ayrılış noktalarını kesinkes belirtmek için gelmiştir.

36. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

İMAN, MÜMİN, İLAH VE RABB'IN MÂNÂLARI 4

Rabbın Mânâsı

Kuran'ı Kerim'in ilk âyeti âlemlerin Rabbi'ne hamd ile başlıyor. İlah kelimesinden sonra Rab kelimesinin mânâsını da çok iyi bilmemiz gerekir.

Sözlük mânâsı olarak Rabb kelimesi; **mâlik, sâhip, bir şeyi ıslâh eden, terbiye eden, kendine itâat edilen boyun eğilen mânâlarını ifade etmektedir**. Her şeyi ıslah eden, terbiye eden o şeyi takdir edip yoktan var eden Rabbimizdir. O'nun takdir ettiğinin dışında bir kader yoktur. O'nun kaza ettiğinin yâni meydana getirdiğinin, yarattığının dışında da hiçbir şey vücuda gelmez. Biz Yahudi ve Hıristiyanlara benzemekten Allah'a sığınırız. Ayette buyruluyor:

"Onlar Allahı bırakıp hahamlarını, papazlarını ve Meryem oğlu mesihi rableri olarak kabul ettiler. Oysa tek ilahtan başkasına kulluk etmemekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka ilah yoktur. Allah koştukları ortaklardan münezzehtir."

Resûlullah âyeti izah ederken diyor ki: "Aslında onlar bunlara (ruhbanlara) **tapınmadılar**, ancak bunlar (bu ruhbanlar, Allah'ın

haram ettiği bir şeyi) kendilerine helal kılınca hemen helal olarak **kabullendiler**.(Allah'ın helal kıldığı bir şeyi de) haram edince hemen (onu da) haram addediverdiler.[232] Böylece Allah'ı bırakıp başkalarını Rab edinmiş oldular. Allah'ın haram ettiğini helal, helal kıldığını da haram etmek Allah'ın Rab'lık sıfatına ortak olma iddiasıdır. Bu davranışı kabul eden kişi veya kişiler de bunu yapanı Rab edinmiş olurlar.

Peygamber Efendimizin s.a.s. bizlere kâmil imanı nasıl elde edeceğimize ait vasiyeti:

İbnu Abbas r.a. Rivayet ediyor.

Bir gün Peygamber a.s. beni bineğinin terkisine almıştı. Şöyle buyurdu: "Ey oğul Allah'ın emir ve yasaklarına **uy** ki Allah seni **korusun**. Allah'ın emir ve yasaklarını **uy** ki ihtiyaç halinde Allah'ı (sana yardım etmek üzere) **karşında** bulasın. Şunu bil ki bütün insanlar sana bir iyilik yapmak için birleşse Allah'ın senin için takdir etmiş olduğundan fazla bir iyilik yapamazlar. Bütün insanlar sana bir zarar vermek için bir araya gelse Allah'ın senin için takdir ettiğinden fazla bir zarar veremezler. **Kaderi** yazan kalemler kaldırıldı, yazılarının **mürekkepleri** kurudu."

Sahabe r.a.hum "Ya Resûlullah her şey takdir edilip bittiyse bizim ibâdetimize ne gerek var diye soruyorlar. Peygamber Efendimiz de "**Bir kimse ne için yaratılmışsa Allah onu o işle meşgul eder**" **diye cevap veriyor.**

Kader bizim amelimiz, yapmakta olduğumuz iş, hayır da olsa şer de olsa, biz irademizle yöneldiğimiz için, sorumluluğu bize âit olarak o amelimizi Allah'ın takdir etmesidir. Takdir eden Allah'tır. Ancak **amelimizden sorumlu** olan biziz. Ayrıca o işi yapmaya yöneleceğimizi de Allah ilmi ilâhisinde biliyordu. Yoksa kader Allah'ın bizi bir şeyi yapmaya mecbur etmesi değildir. Biz Allah'ın ilminde olanı, kaza ve kaderi bilmeyiz. Ne ile emrolunmuşsak o

[232] Tirmizi, *Tefsir Babı*, Tevbe Suresi

ameli işleriz. Böyle yaparsak cennete gireceğimizi umarız. İbadetlere bağlı olduğumuz halde cehenneme atılmaktan da korkarız. Allahın rızasına **ümit ile korku** arasındaki bu dengeyi kurmakla ulaşılır. Peygamberimiz a.s. "Müminin kalbindeki korkuyla ümit **tartılsa** birbirine **denk** gelir" buyuruyor.

Hazreti Ömer korku ile ümit arasında bulunmanın ne mânâya geldiğini çok güzel anlatıyor:

Diyor ki "Göklerden bir ses gelse, bütün insanlar cennete girecek bir kişi hariç dense o cennete giremeyecek kişinin ben olacağımdan korkarım. Bir ses gelse de bütün insanlar cehenneme girecek bir kişi hariç dense o cehenneme atılmayacak kişinin ben olacağımı ümit ederim." İşte ölçü budur. Korku ile ümit arasında yaşamak böyle olur.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

ÖMER MUHTAR

1868'de Berke'ye bağlı Batanan Vadisi'nde doğan Ömer Muhtar, şiddet ve kuvvetiyle meşhur Arap kabilelerinden biri olan Menfe kabilesine mensuptur. Ömer Muhtar'ın babası, Allah kendisine bir erkek çocuğu verirse, onu din ve ilim yoluna adayacağını ahdeder. Bu çocuk ileride Libya'nın en büyük mücahidi olur.

Beş yaşına geldiğinde babası onu, Zennur Medresesine gönderir. Orada okuma yazma öğrendikten sonra, İslâmî ilimleri, Arap edebiyatını ve tarihî bilgileri elde etmesi için Çağbab Tekkesi'ne gönderir. Çağbab Tekkesi'ni "*Büyük Senusi*" adıyla meşhur olan Ali esSenusi kurmuştur. Tekke üç odadan meydana geliyordu. Birinci odada çocuklara ders verilir, ikincisinde misafirler ağırlanır, üçüncüsünde ise hocalar otururdu.

Bu tekkede kalanlara "*ihvan*" denilir. Her tekke bir kuyu yanında inşa edilir. Zaman zaman bu tekkeye bağlı çiftçiler de tekkeye

gelir. Talebeler de onların yetiştirdiği meyvelerden istifade eder. Tekkenin civarında fabrikalara benzer işyerleri de açarak ahalinin yetiştirdiği ürünleri değerlendirir. Bu tekkelerin diğer bir özelliği de askerî yönden stratejik ehemmiyet taşıyan bölgelere kurulmasıdır. Böylece halk ameli ve nazari olarak cihadı da öğreniyorlar.

Ömer Muhtar, bu tekkedeki derslerini tamamlayıp üstün beceri ve kabiliyeti ile ortaya çıkınca, tekke yetkilileri onu Meriç Nehri yakınlarında ElKusur Tekkesi'ne hoca olarak tayin ederler. Bu görev aynı zamanda Ömer Muhtar'ın zorluklara karşı durup duramayacağının bir imtihanıdır. Çünkü onun bulunduğu yerdeki kabile, kanun tanımayan çok haşin bir topluluktur. Bu kabilenin eğitimi için özel bir yöntem gerekliydi. Ta ki onlardaki bu hırçınlığı kırabilsin de onları ilim öğrenmede sükûnet ve yumuşaklığa sokabilsin.

Şüphesiz ki Ömer Muhtar konumunun nezaketini biliyor. Fakat ondaki hikmet bu kabilenin çocuklarını hırçınlıktan çıkararak İslâm'ın edebiyle yetiştirecekti.

İtalyanlar Libya'yı istila etmenin planını uygulamaya, orada bir banka açarak başladılar. 1909'da İtalyanlar Libya'da ilk defa bir bankayı açtıklarında, bankanın gayesini şöyle açıklıyorlar:

"*Banka ihtiyaç sahiplerine yardım için kurulmuştur. İsteyenlere arazisini ipotek etmek karşılığında borç verecektir.*"

Böylece hilesini yerleştiren emperyalist İtalya, herkese arazisini ipotek karşılığında borç para dağıtır. Tabiî borçlar ödenemediği için de tüm arazilere el konulur. İtalyanlar bu bankanın aracılığıyla Libya'nın birçok bölgesini ele geçirerek sömürmeye başlarlar.

Daha önce 1908'de İtalyanlar, Trablus'a bir heyet gönderip, bu heyetin de ilmî bir heyet olduğunu söyleyerek buradaki fosfat madenini keşfedeceklerini açıklarlar. Fakat bu heyetin gerçekte askerî bir heyet olduğu ve amaçlarının da Libya'nın askerî bir haritasını hazırlamanın yanında Ömer Muhtar'ın çalışmalarını rapor etmek olduğu anlaşılır.

Bunun üzerine mücahit bir İslâm âlimi olan Ömer Muhtar, İslâmî sorumluluğu neyi gerektiriyorsa onu yerine getirebilmek için derhâl harekete geçer. Ayrıca bir toplantı düzenleyerek bu emperyalistlere karşı cihat edilmesi çağrıları yapar.

Cihat için yaptığı konuşmalarda genel olarak İslâm'ın bir izzet, kuvvet ve cihat dini olduğunu ve kendilerini güçsüz addederek savunmayanların ise cehennemin en aşağısına düşeceğini vurgular; dinini, namusunu ve vatanını koruma yolunda ölenlerin şehit olacağını söyler. Ondaki engin ilim ve kahramanlık çok kısa bir zamanda bütün Libyalıları bir ordu ve Libya'yı da kışla hâline getirir, yaptığı ateşli konuşmalar herkesi emperyalistlere karşı harekete geçirir.

İtalyanlara karşı Libya'da bu hazırlıklar olurken, İtalya hükûmeti de 26 Eylül 1911'de Osmanlı İmparatorluğu'na bir tehdit göndererek Trablus'u işgal edeceğini söyler. Osmanlı Devleti bu tehdide karşı yumuşak bir cevap vererek bu konunun bir anlaşma ile çözümünü ister. Ama İtalya gemileri Libya sahillerine yaklaşır.

Bu arada Ömer Muhtar Libya'nın çeşitli şehirlerini dolaşır halkı emperyalistlere karşı cihada çağırır ki, Bingazi'nin İtalyanlar tarafından top ateşine tutulduğunu ve halkın cihat için kenetlendiğini işitir. İşte İtalyanların Bingazi'ye yaptığı saldırıyla cihat kadın erkek herkese farzı ayn olur.

Ömer Muhtar, alelacele el-Ğarabe'ye gelir ve binlerce mücahidi Bingazi'den yirmi kilometre uzaktaki bölgede toplar ve buradan İtalyan kuvvetlerine korku vererek onları yenilgiye uğratmayı başarır. Artık Ömer Muhtar ismi İtalyan hükûmetinin binalarında çınlamaya başlayınca İtalyan idarecileri bir müddet önce dini bir lider olan bu çöl çocuğunun nasıl olup da birdenbire maharetli askerî bir lider olduğuna şaşırırlar.

Artık İtalyan hükûmeti ve kuvvetleri karada, denizde ve havada bu Müslüman kahramanla baş edemeyip acze düşer. Durumunu kurtarabilmek için Osmanlı İmparatorluğu'na ricada

bulunarak sulh anlaşması ister. İtalya böylece kendisini kurtarır ama daha sonra bir hile ile tekrar Libya'yı istila etmek isteyecekti.

21 Ekim 1912'de Libya'da hiç kimsenin haberi yokken İtalya ile Osmanlı Devleti arasında bir anlaşma imzalanır, hemen arkasından da Osmanlı kendi kuvvetlerini "*savaş bitti*" gerekçesiyle geri çeker. Ömer Muhtar ve arkadaşları silâhlarını ve bulundukları mevzileri terk etmezler. Kısa bir müddet için Libya şehirleri sükûnet içine girmişti. Çünkü Osmanlı kuvvetlerini çekince İtalya da çekmişti. Bu arada mücahitlere karşı İtalyanlar tarafından bazı baskılar yapılır ve bazıları da hapse atılır.

Mücahitler de buna karşılık olarak İtalyan subaylarını kaçırıp öldürmeye başlayınca, 1919'da İtalyan hükûmeti baskı yapmadan idareyi yürüteceğine dair bir kararını yayınlamaya mecbur kalır. Fakat hadiseler olanca hızıyla devam eder ve mücahitlerle İtalyan kuvvetleri arasındaki savaş bütün şiddetiyle sürer. Ömer Muhtar da bir muhabereden ötekine, bir cepheden diğerine mücahitlerini götürmeye devam eder.

İtalyan komutanı General Graziani'nin bizzat itirafına göre, Ömer Muhtar binden fazla muharebeye girmiştir. Yaşı yetmişe geldiğinde bile onun cihat ruhunda en ufak bir gerileme görülmez tam aksine daha da alevlenir. Vücudu yaralarla dolu olduğu hâlde yine de savaş için kendini meydana atar. Yirmi seneden beri cihat meydanında olduğu hâlde ölüm ondan çok uzak durmuştu. 28 Ekim 1930 Cuma akşamını bekliyordu. El-Kfer ve Libya'nın çoğu şehirlerini İtalyanların istila etmesi üzerine Ömer Muhtar da Yeşil Dağ'ı kendisine merkez edinir.

O hüzünlü gecede Ömer Muhtar yanında elli kadar mücahidiyle etraftaki bölgeleri istihbarat için çıkar ki birden bire İtalyan kuvvetleri tarafından her yönden sarılır. Sayılarının azlığına rağmen çatışma saatlerce devam eder ancak Ömer Muhtar'ın atı isabet aldığı bir kurşunla yere yıkılır Ömer Muhtar da esir düşer.

Hemen bir uçakla Suse limanına getirilir oradan da mahkeme edilmek üzere Bingazi'ye nakledilir.

Hapiste iki gün kaldıktan sonra mahkemeye çıktığında, suç olarak iddia makamının okuduğu her şeyi kabul eder hiçbirine itiraz etmez. Mahkeme önünde şöyle bir konuşma yapar:

"*Sizler zalimlerin ta kendisiniz! Bizim toprağımızı ve vatanımızı gasbettiniz. İslâm her türlü gasp ve tecavüze karşı cihat etmemizi bize farz kılmıştır. Ben İslâm'ın emirlerini yerine getirmekten başka bir şey yapmış değilim. İslâm kendisine inananların zalimlere boyun eğmesini ve zillete düşmesini reddetmektedir.*"

Hâkim, Ömer Muhtar'ın dediklerini dinler fakat mahkemeden önce İtalyan hükûmeti tarafından verilmiş olan idam hükmüne hiçbir şey yapamaz. Ertesi gün Ömer Muhtar darağacına yaklaşırken kelime-i şehadet getirir. Allah (cc) ondan razı olsun ve bizlere de cihat şuuru nasip etsin.

3. Ders / Kavramlar

BİD'AT

Arapça'da kelime anlamı olarak "icat etmek, örneği olmaksızın yapıp ortaya koymak, inşa etmek" anlamlarına gelen bid'at; "daha önce benzeri bulunmayıp sonradan ortaya çıkan (muhdes) şey" olarak ifade edilmiştir. Bid'at'ın biri geniş, diğeri dar kapsamlı olmak üzere iki şekilde tarifi vardır. Geniş kapsamlı tarife göre bid'at Hz. Peygamber'den sonra ortaya çıkan her şeydir. Bid'atın sözlük anlamından hareketle yapılan bu tarife göre, dini mahiyette görülen amel ve davranışlardan başka günlük hayatla ilgili olarak sonradan ortaya çıkan yeni fikirler, uygulama ve adetler de bid'at sayılmıştır. Bid'atı dar kapsamlı olarak anlayanlar ise onu; "Hz. Peygamber'den sonra ortaya çıkan ve dinle ilgili olup ilave veya eksiltme özelliği taşıyan her şey" diye tarif etmişlerdir.

Dar ve geniş kapsamlı tanımlamalar önem taşımaktadır. Geniş anlam dikkate alındığında dine ilave olmaksızın ortaya çıkan yeni uygulamalar ve yeni durumların mahiyet itibari ile bid'at kabul edilmesi doğru iken bu bid'at oluş dini açından bir sakınca doğurmamaktadır. Örneğin Kur'an'ı bir Mushaf'ta toplamak, teravih namazını cemaatle kılmak, minare ve medrese inşa etmek bu kavilden hareketlerdir. Dini literatürde bu tür bid'atlara bid'at-ı hasene yani güzel bidat denir. Buhari'de bulunan bir rivayette teravih namazının cemaatle kılınması kastedilerek "o ne güzel bid'at" ifadesi, Hz. Ömer (ra) tarafından kullanılmıştır. Dolayısı ile bu durumların reddedilmesi insanın fıtratına ve dinin sürekliliği ilkesine terstir. Birçok meselenin Hz. Peygamber'in hayatında karşılığı vardır. Ancak karşılığı olmayan durumların olması da gayet tabiidir. Bu durumda ihtiyaçlar ve şartlar dikkate alındığında yeni uygulamaların ortaya çıkması zaruridir. Bu zaruri oluş insan olmanın tabi sonucudur.

Bid'at kavramının dar anlamı dikkate alındığında ise dinin aslında olmayan herhangi bir şeyin sonradan dine ilave edilmesi meselesi ortaya çıkmaktadır ki bu durum yasaklanmıştır. Bid'at-ı seyyie diye tabir edilen bu durumlar esasında ikiye ayrılabilir. Birincisi bir şeyin bizzat dinin aslından gibi kabul edilmesi veya aslından olduğunun iddia edilmesidir. Dinde olmayan bir namazın ve ya namaz türünün dine ilave edilmesi gibi. İkinci kısmı ise; fiilin ya da şeklin kendisinde problem olmamasına rağmen insanların yapılan bu uygulama nedeni ile hataya düşmelerine zemin hazırlıyor olmasıdır. Türbe yapmak bu kabildendir. Esasında bir mezarın üzerinin kapatılması yahut muhafazaya alınması dinen bir sorun taşımamaktadır. Ancak yapılan türbenin muhtemel bir yanılmaya sebep olması bazı âlimlerce hoş karşılanmamasına neden olmuştur. Buradan şöyle bir anlam çıkmaktadır ki kişiye, zamana ve uygulamaya göre bid'at değişmektedir. Her bid'at kötü değildir.

37. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

ADİL DÜZEN 1

Sistemler arasında hak ve paylaşım anlayışı farklardan kaynaklanmakta. Hak kelimesinin lügat manası "***değişmez***", Istılah manası ise, "***Her şart altında doğru olan şey***" demektir. Meselâ iki kere ikinin dört ettiği gibi. Batıl kelimesinin lügat manası "***isabetsiz, yanlış***" demek, ıstılah manası ise, "***Her şart altında yanlış olan şey***"dir. İki kere iki üç eder iddiası gibi. Batılın hak anlayışı 4 sebepten doğar. Bunlar;

1. Kuvvet
2. Çoğunluk
3. İmtiyaz, ayrıcalık
4. Menfaat, çıkar

Doğru ve hakiki hak anlayışı ise yine 4 sebepten doğar. Bunlar;

1. Cenâb-ı Hakk'ın bütün insanlara eşit olarak verdiği temel insan hakları (a. yaşama hakkı, b. neslin korunması, ırz ve namusun korunması hakkı, c. mülkiyet hakkı, d. aklın korunması hakkı, e. inancın korunması hakkı)

2. Emek[233]

3. Karşılıklı rıza ile yapılan mukavele

4. Adalet gereği doğan haklar

Bunların dışında hiçbir sebepten dolayı hak doğmaz. Ne kuvvet, ne çoğunluk, ne imtiyaz, ne de çıkar, hak sebebidir.

İnsanlık tarihi boyunca hak ve batıl birbiriyle mücadele etmiş. Bu mücadelenin temelinde hak anlayışı ve kabulündeki farklılık yatmakta.

Batıla dayanan medeniyetlerin temelinde "***Kuvveti üstün tutan zihniyet***" yatar. Hakka dayanan medeniyetlerin temeli ise "***Hakkı üstün tutan zihniyete***" dayanır.

Takriben 350 yıldan beri yeryüzünde kaba kuvvete dayanarak üstünlük tesis etmiş bulunan "***ırkçı emperyalizm***" gerçekte "kuvveti üstün tutan bir zihniyet". Bundan dolayı insanlığa saadet getirmesi mümkün değil. Sadece zulüm yapmakta. Nitekim bu medeniyet insanlığı iki ikiz kardeşle ezer. Bunlardan birisi "komünizm", diğeri ise "kapitalizm"dir. Her iki sistem de temelde birbirinin aynıdır. Çünkü her ikisi de "kuvveti üstün tutan bir zihniyet"e dayanmakta. Bundan dolayı neticeleri itibariyle bir "***ezen-ezilen***" sistemidirler. ***Aralarındaki tek fark komünizmde ezen güç siyasi, kapitalizmde ezen güç ise ekonomik güçtür.*** Sermayeyi elinde bulunduran tekelci mutlu azınlığın gücüdür. Bugün komünizm çökmüş. Düşmanı olmayan yaşayamaz şeklinde batıl bir inanışa sahip olan ***Siyonist küresel sömürü sermayesi***, kapitalizmin karşısına düşman olarak İslâm'ı

[233] Emek bir hak sebebidir. İnsan olmak bir hak sebebi olduğu gibi, emek de bir sebeptir. ***Ben çalışmışım, sizin külfetinizi azaltmışım, nimetinizi çoğaltmışım.*** Bu bana hak doğurur, sizin de bu hakkıma saygı göstermeniz bir görevdir, bir vecibedir (Erbakan, 2014; s.240).

koymuş. Ancak kapitalizm de dünyaya huzur ve barış getirmekten çok uzak olduğu için komünizm gibi yok olmaya mahkûm. Komünizm 70 sene insanlığa zulmettikten sonra yıkıldı. Kapitalizm de sadece zulmetmekte, bunun da yıkılıp gitmesi mukadderdir. Şimdilik ***ayakta durmasının tek sebebi kapitalizmin, emperyalizm ve ırkçı emperyalizmin bir sömürü aracı olması yüzünden suni olarak korunması ve yaşatılmaya çalışılması yüzündendir.*** Her iki nizamın da temeli batıldır ve insanlığa saadet getirmesi mümkün değil.

Kapitalizm İnsanlığı Nasıl Sömürmektedir? Erbakan siyasî hayatında çarpıcı bir şekilde **3 kâğıt oyununa** dikkat çekmiştir. Üçkâğıt oyununda; **YEŞİL KÂĞIT,** dolardır. Bu kâğıdın trilyonlarcası ABD içinde, trilyonlarcası ABD dışındadır. **SARI KÂĞIT,** Amerikan tahvilidir. **BEYAZ KÂĞIT** ise Merkez Bankası rezervlerinin ellerinden alınır kullanılır. Ne demek bu? 500.000 doları getiriyor petrol şeyhine veriyor. Petrolü alıyor. Getiriyor **yeşil kâğıdı** (doları) veriyor, onun malını ve alın terini kâğıtla değiştiriyor. Sonra tekrar geliyor, sana yeşil kâğıt vermiştim ya, onu bana geri ver, şimdi **sarı kâğıt** vereceğim. Amerikan doları ve sarı kâğıt da Merkez Bankası'nda toplanıyor. Merkez Bankası'na geliyor "Ver o kâğıtları bana, sana yeşil kâğıt vereceğim" diyor. Türkiye'nin 60 milyar dolar rezervi olduğunu kabul edelim. Dolar cinsindeki bu rezerv para nerede? Rockfeller'in kasasında. Merkez Bankası'nın kasasında ne var? Amerikan Express Bank'da 60 milyar dolar rezerviniz var diye beyaz bir kâğıt var, para yok. Parayı o kullanıyor. Bütün dünyada aynı şeyi tatbik ediyor. Trilyonlarca dolar Amerika'nın dışında var, trilyonlarca dolar ABD'nin içinde var, trilyonlarca dolar tahvil var, trilyon dolar da rezervleri bulunmakta. Toplam üçkâğıt oyunu ile trilyonlarca dolar sömürüyor. Ondan sonra arkasından gelmiş nerede para var ise oraya kendi pompalarını koyuyor.

Kaynakları âdeta hortumlamakta (Erbakan, 2014; s. 248). Ayrıca faizci kapitalist sistem insanlığı 5 mikropla sömürmekte. Bunlar; faiz mikrobu, haksız vergi, darphane (yani piyasaya karşılıksız para sürülmesi), kambiyo mikrobu (paranın değerinin emirle düşürülmesi) ve kredi sistemi mikrobudur. Bunlar vasıtasıyla milletimiz fakirleştiriliyor, eziliyor ve köleleştiriliyor (Erbakan, 1991).

Millî Görüş Hareketi Nedir? Erbakan "**Davam**" **(2016)** eserinde "***Millî Görüş'ün tarihinin Hz. Âdem (as) ile başladığına***" (s.180) dikkati çekmiş ve bu sebepten dolayı Millî Görüş, ***bu milletin kendisidir, aslıdır, tarihidir, inancıdır*** (s.181) ve ana gayesi olarak da "***milletimizin manevî ve maddî sahada kalkınarak saadet ve selâmete erişmesidir.***" (Arpacı, 2015) olarak tanımlamış. 1960'lı yılların sonlarında bağımsızlar hareketiyle başlayan Millî Görüş Hareketi[234], İslâmî mücadelede siyaset metodunu aralamış ve yeni bir model olarak "**Âdil Düzen**" tezini sunmuş "siyasal ıslahatçı" bir İslâmî harekettir. Millî Görüş Hareketinin temel karakterleri; İslâmcılık, ümmetçilik, İslâm birliği ideali, ıslahatçılık, mezhepler üstü duruş, Ehl-i Sünnet mensubiyeti, tasavvuf menşeli oluşu, antiemperyalizm, antisiyonizm, yerellik, siyasallık, karizmatik lider tiplilik, kuşatıcılık ve aktivizmdir. Genel olarak Millî Görüş hareketinin "**siyasal ıslahatçı**" bir İslâmî hareket olduğu söylenebilir (Tuğrul, 2016). Cumhuriyet dönemi partili siyasal İslâmî ilk harekettir ve bu hareketle özdeşleşen kurucu lider Necmettin Erbakan'dır. Onun kurduğu ve bir biçimde etkili olduğu MNP, MSP, RP ve FP laiklik karşıtı eylemler, Anayasal düzeni yıkma ve din devleti kurma gibi

[234] Necmettin Erbakan tarafından zaman zaman **Milletin Görüşü** olarak dile getirilen bir kavram olmakla birlikte **Millet-i İbrahim** ifadesi doğrultusunda ümmetin görüşü yani kısaca **İslâmî Görüş** olarak izah edilen ve kamusal veya özel bütün iş ve işlemlerde İslâmî esasları temel alan bir yaşam biçimi ve bir düşünce sistemidir (Sugözü, 2017).

iddialarla kapatılmıştır. Sadece Türkiye'de değil gerek Batı dünyasında gerekse Müslüman dünyada İslâm ekseninde siyaset yapmasıyla tanınan Erbakan'ın siyasal söylemi dönemsel küçük farklılıklar göstermiş olsa da Millî Görüş olarak anılır (Editör, 2011). 90'lı yıllarda RP'nin siyasi söyleminde **Âdil Düzen** vurgusu önemli bir yer tutmuştur.

Nedir Âdil Düzen? Âdil Düzen, hakkı üstün tutan zihniyete dayalı tam, mütekamil ve ideal bir düzendir (Erbakan, 2016; s.223). Âdil Düzen, hak ve batıl, ahlâk ve maneviyat, emperyalizme karşı Millî Görüş konularını açıklayan, hak ve adalete dayalı sosyal, politik ve ekonomik sistemlerin bütününü ifade ederken; âdil ekonomik düzen ise, bu sistemin ekonomik konularını ihtiva etmektedir (Sugözü, 2017).

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

İBNİ HALDUN

Kaside-i Bürde şerhi, İbn Rüşd felsefesi hakkında bir risale, Kitab el-Mantık, Kitab el-Hisab, Marakeş sultanına yazılan bir risale, Şiire dair bir risale ve Mukaddime eserlerinin yazarı olan İbni Haldun 1406 yılında Mısır'ın Kahire şehrinde hayatını kaybetmiştir.

Eski ve soylu bir ailenin çocuğu olan İbni Haldun 27 Mayıs 1332 tarihinde Tunus'ta doğdu. Gençlik yıllarında dönemin ünlü hocalarından fıkıh, hadis, tefsir, akaid, mantık, felsefe, matematik, tabiat bilimleri, dil bilimleri, şiir ile edebiyat dersleri almıştır. 20 yaşındayken ülke yönetimini elinde tutan Beni Hafs hanedanından Sultan Ebu lshak'ın katipliğine getirilmesiyle de siyasi yaşamı başlamıştır. Bu dönemde Fas Emin Ebu İnan kendisini bilim meclisine kabul etmiştir. 1362 yılında da İspanya'ya giderek eski bir dostu olan Gırnata Emiri Ebu Abdullah Muhammed'in hizmetine girmiştir. Bir süre sonra da Kuzey Afrika'ya

dönerek Bicaye'de başvezirlik makamına getirildi. Bunun yanında ilmi çalışmalarını da devam ettirdi.

1366'daki yönetim değişikliği üzerine de vazifesinden ayrılarak kabileler arasında dolaşmaya başladı. Daha sonra 1374 senesinde İspanya'ya dönmek zorunda kaldı. Fakat siyasi sürtüşmeler sebebiyle ülkeden çıkarılarak yeniden Afrika'ya gönderildi. Siyasi çalkantılardan bıkıp usanan İbni Haldun, bu dönemde İbni Selame denilen bir kaleye yerleşmiştir. Kendisini bütünüyle ilmi çalışmalara vererek ünlü eseri Mukaddime'yi 1374'de burada tamamladı. 1382 yılında da Mısır'a giderek Kahire'de bulunan medreselerde müderrislik yapmaya başladı. Bunun yanında Hicaz, Kudüs ve Suriye'ye de seyahatler düzenledi. İbni Haldun 1406 yılında Kahire'de hayata gözlerini yumdu.

Eserleri

– Kaside-i Bürde şerhi
– İbn Rüşd felsefesi hakkında bir risale
– Kitab el-Mantık
– Kitab el-Hisab
– Marakeş sultanına yazılan bir risale
– Şiire dair bir risale
– Mukaddime

3. Ders / Kavramlar

ZULÜM

Basit bir tarif ile denilebilir ki adaletin olmadığı yerde zulüm vardır. İyi ama zulüm ne demektir? Kime zalim diyeceğiz ve ne için diyeceğiz?

Sözlükte "bir şeyi ona ait olmayan yere koymak" anlamındaki

zulüm (zulm) din, ahlâk, hukuk gibi alanlarda terim olarak "belirlenmiş sınırları çiğneme, haktan bâtıla sapma, kendi hak alanının dışına çıkıp başkasını zarara sokma, rızasını almadan birinin mülkü üzerinde tasarrufta bulunma, zorbalık", özellikle de "güç ve otorite sahiplerinin sergilediği haksız ve adaletsiz uygulama" gibi anlamlarda kullanılır.

Kur'an-ı Kerîm'de 20 ayette zulüm kelimesi, 269 defa da türevleri yer alır. 200'den fazla yerde zulüm kavramı "küfür, şirk" veya "Allah'ın hükümlerini çiğneme, günah işleme", yirmiyi aşkın ayette "beşerî ilişkilerde haksızlığa sapma" anlamında kullanılmıştır. Yetmişten fazla ayette Allah'ın hiç kimseye hiçbir şekilde zulmetmeyeceği, insanların dünyada uğradıkları zararların ve ahirette uğrayacakları cezaların kendi kötülüklerinin karşılığı olduğu, inkârcıların ve kötülük işleyenlerin sonuçta kendilerine zulmettikleri belirtilir.

Hz. Peygamber'in evden çıkarken, "Bismillah, Allah'a sığındım. Allah'ım! Hata yapmaktan, yanlış yollara sapmaktan, zulmetmekten ve zulme uğramaktan, cahillik etmekten ve cahilliğe maruz kalmaktan sana sığınırız" şeklinde dua ettiğini biliyoruz.

Ayet ve hadislerden de anlaşılacağı üzere zulüm kavramı geniş bir anlama sahiptir. Zulüm tek boyutlu bir davranış olmayıp bir şeyin az ve ya çok yapılması da zulüm olabilir. Kişi kendisine, hatta nefsine ve bedenine ya da bir başkasına zulüm edebilir.

Kur'an'da Allah'ın emrini çiğneme ve hükmünü ihlâl etme bağlamında ilk zulüm, yasaklanan meyveyi yiyen Hz. Âdem ile Hz. Havvâ tarafından işlenmiştir (el-Bakara 2/ 35; el-A'râf 7/19, 23). Hz. Nuh'un kavmi Hz. Nuh'u ve inananları aşağılayıp davetini reddetmeleri sebebiyle "zulmedenler" diye anılır. (Hûd 11/27, 37, 44). İsrailoğullarının Hz. Mûsâ'ya, "Allah'ı açıkça görmedikçe sana asla inanmayacağız demeleri, altın buzağıya tapmaları, cumartesi yasağıyla ilgili hükmü ihlâl etmeleri gibi tutumları da zulüm diye

nitelendirilmiştir (el-Bakara 2/54- 59; el-A'râf 7/160-165). Yine Kur'an'da belirtildiğine göre daha önce inkârcı bir kavimden olan Sebe melikesi Hz. Süleyman'ın kendisiyle bağlantı kurmasından sonra, "Ey Rabbim, ben kendime zulmetmişim" diyerek Allah'a teslim olduğunu ifade etmiştir (en-Neml 27/38-44). Birçok ayette, gerek inançları bakımından gerekse söz ve davranışlarıyla Allah'ın hükümlerini çiğneyip doğru yoldan saptıkları için zalimler diye anılanların dünyada çeşitli felâketlerle helâk edildikleri (meselâ bk. Hûd 11/ 67, 94; el-Kehf 18/59; el-Ankebût 29/14, 40), ahirette cezalandıracakları (Âl-i İmrân 3/151; el-Mâide 5/29; et-Tûr 52/47), bunların dünyada yaptıkları iyi gibi görünen işlerinin boşa gideceği (Âl-i İmrân 3/ 117) bildirilir.

Maide suresi 45. ayet-i kerimede Yüce Allah şöyle buyuruyor: "Kim ki Allah'ın hükümleri ile hükmetmezse işte onlar zalimlerin ta kendileridir." Ayet-i kerime ışığında kelimeyi yeniden düşündüğümüzde, zulüm kelimesinin sadece birine eziyet edilmesi gibi bir anlama sıkıştırılmamalıdır.

Zulüm kelimesi o kadar geniş bir muhtevaya sahiptir ki; Allah sana "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol" der, sen reel politik yaparsan kendine zulmedersin. Allah sana "Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur" der, sen kapasiten kadar, takatinin sonuna kadar değil de isteğinin kadar çalışırsan kendine zulmedersin.

Ehil olmayan insanlara iş vermek; işe, işverene, işi yapana ve genel olarak tüm insanlara zulümdür. Yanlışı görmezden gelmek, yanlışın düzeltilmesine engel olmak ve verilen işi takip etmemek de bir çeşit zulümdür.

38. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

ÂDİL DÜZEN 2

İnsanların yaradılış karakteri diğer canlılardan farklıdır. İlim adamlarının hayvanlar üzerinde yaptıkları araştırmalar gösteriyor ki hayvanlar çok üretiyor, az tüketiyorlar. Bilindiği gibi bal arıları, bal yapar. Balın bir kısmını kendileri yerler ancak yaptıkları bal yediklerinden çok fazladır. Bu fazla kısımdan insanlar yararlanır. İlim adamları bal arılarının yaptıkları balın bir kısmını almışlar ve görmüşlerdir ki, kovanda balın azalması üzerine arıların iştahları kesilmiş ve arılar daha az bal tüketmeye başlamışlar. Kovandan daha çok bal alınması hâlinde ise, görülmüştür ki arılar ölmüşler ve fakat kalan az balı bitirmemişlerdir. Bu deneyler hayvanların çok ürettiklerini buna mukabil az tükettiklerini göstermiş. Buna mukabil insanların tabiatı ve yaradılışları hayvanların aksinedir. İnsanlar yaradılışları itibariyle sadece tüketmek istiyorlar, üretmenin zahmetine katlanmak istemiyorlar. Nitekim bir insana sofraya buyurun dendiği zaman yüzü gülüyor; şu kazmayı al burayı kaz dendiği zaman suratı asılıyor. Bunun hikmeti ise insanların Cennet için yaratılmış olmalarıdır. Cennette insanlar sadece tüketecek, üretmek

mecburiyetinde kalmayacaklar. **Daru'l-Karar** ahirettir. Ancak ne var ki insanlar geçici (muvakkad) olarak bu dünyada imtihan olmaktadır ve yukarıda bahsedilen yaradılışları bu dünyanın şartlarına ters düşmektedir. Ne yapalım ki, biz de işte bu yaradılıştaki insanlar için Âdil Düzen kuralım ve sosyal hayatta **nimet-külfeti âdil** paylaştıralım. Bu yaradılıştaki insanlar için âdil bir düzen nasıl kurulacak. Bunun için temel şart şudur: İnsanlara denmesi lâzımdır ki; "Gel kardeşim buraya bak sen hep tüketmek istiyorsun, buna mukabil hiç üretmek istemiyorsun. Sana müsaade ediyoruz, lüzumsuz ve israf yapmamak şartıyla istediğin kadar tüket, ama bir şartımız var. Ne kadar tüketeceksen o kadar da kendin üreteceksin, başkasının hakkını yemeyeceksin."[235]

İdeal ve beşer fıtratına uygun doğal bir düzen olan Âdil Düzen'de ekonomi hızlı gelişecek ve toplumun bütün katmanlarının, ***nimet-külfet paylaşımında adalet*** sağlanarak refahı artırılacak (Erbakan, 2016). Amaç, eldeki insan, sermaye ve doğal kaynakları sağlıklı olarak harmanlamaktan geçmektedir. Bilenin bilmeyene, görenin görmeyene borcu var. Hiçbir kitap tek başına yazılmadığı gibi, bugün hiç bir üretim de tek başına yapılamaz. Erbakan'a göre "***kalkınmadan herkese pay verilmesi amacı güdülmelidir.***" Necmettin Erbakan bu bağlamda ***yatay kalkınmayı*** amaçlamış ve ***ufki perspektife*** sahip[236] (Esen, 2016).

[235] Erbakan, 2014; s.260-261

[236] Kalkınmanın köyden başlaması gerektiğini savunan Erbakan (1975, 188), maddî kalkınmanın sağlanmasında devlete önemli rol vermektedir. Erbakan'a (Erbakan, 1975, 223-224) göre; yurdun yaygın olarak kalkınması ve sanayileşmesi için plan ve projeler Devlet Planlama Dairesi tarafından hazırlanacaktır. Bir bölgeye yatırım yapılması planlanan, uygun görülen, bir yatırımı gerçekleştirmek için o bölge halkı, işçisiyle, köylüsüyle, tüccarıyla ve esnafıyla gücü ve imkânı oranında hissedar olmak suretiyle teşebbüse katılacak. Teşebbüsün tahakkuku için gereken kredi devletçe verilecek ve devlet bütün altyapı tesislerini ikmal etmekte, ucuz

Aşkıncı bir devlet anlayışına yakın görünmekle birlikte bu yakınlığın kaynağı, İslâmî açıdan devletin koruyucu ve kollayıcı olarak kabul edilmiş olmasındandır. Bunun dışında Erbakan'a göre devlet, "**saadet nizamının**" sağlanmasında sadece bir araç olarak işlev görür ve bu işlev kendisini en açık biçimde "**gardiyan değil, garson devlet**" ya da "**hâkim değil, hadim devlet**" anlayışı ile somutlar (Arpacı, 2015).

Âdil Ekonomik Düzen Nedir? "*Hakkı Üstün Tutan*" bir nizam ve düzendir. Bundan dolayı devletin elinde kuvveti vardır diye aklına estiği şekilde vergi koymasına müsaade edilmez. âdil ekonomik düzende devlet, ülke ve bölgelerin makro planını yaptırır. Bunlarla ilgili yatırım projelerini hazırlatır. Böylece herkes ülkenin her yerinde tarım, sanayi ve hizmetler sektöründe gerek mevcut yatırımların verimliliğini arttırmak yönünden, gerekse yeni yatırımlar yönünden hangi projelerin teşvik edileceğini önceden bilir.[237]

Âdil Düzen, geçmiş dönemlerde peygamberlerin kendi halklarına uyguladıkları sistemi referans alır. Ekonomik dönemlerden yola çıkarak tarihte iki zihniyetin mücadele ettiğini söyleyen Erbakan'a göre, "Hakkı Üstün Tutan" ve "Kuvveti Üstün Tutan" zihniyetler temelinde Hak-Batıl mücadelesi gerçekleşmektedir. Âdil Düzen'i "Hakkı Üstün Tutan" zihniyet çerçevesine yerleştiren Erbakan, peygamberlerin bu yolu kullandığını

---

veya parasız arsa, su, elektrik vs. enerji temin etmekte elden gelen yardımları yapacak ve yatırımın yurt ve dünya fiyatlarına göre faydalı ve randımanlı bir yatırım olması için bütün imkânları seferber edecektir. "*… Anadolu insanının fabrika sahibi oluncaya kadar, muvakkat bir devrede yapamayacağı bütün hizmetlerin, devlet tarafından yapılması ve fakat fabrika sahibinin ne devlet ne de mutlu azınlık olmaması, prensibi*" (Erbakan, 1975, 129) olarak tanımlanan bu "**ufki devletçilik**" modelinde; proje, altyapı ve buna ek olarak devletçe sağlanması gereken her tür imkân, devlet eliyle gerçekleştirilecektir (Arpacı, 2015; s17-19).

[237] Erbakan, 2016; s. 224

belirtmiş ve batılla her daim savaş içerisinde olduğunu söylemiştir. Erbakan, âdil Ekonomik Düzen'i İslâm tarihine atıflarda bulunarak açıklamıştır.[238]

Erbakan'a göre, "Âdil ekonomik düzen; ekonomik düzenin her noktasında sömürüye müsaade etmeyen, herkese hakkını veren, herkese karşı eşit davranan ve herkese fırsat eşitliği veren, herkesin faydalı, yapıcı faaliyetlerini destekleyen, ekonomik faaliyetleri teşvik eden, ekonomik gelişmenin önündeki lüzumsuz ve haksız engelleri ortadan kaldıran bir ekonomik düzendir."[239]

Âdil ekonomik düzen genel olarak; devlete biçilen rol, para, vergilendirme sistemi, kredi esasları ve ortaklık, üretim ve ihracat, enflasyon, işsizlik ve sosyal güvenlik esasları gibi konular üzerinde durmaktadır. Bu çerçevede 31 temel esası vardır. Bunlardan üç tanesi genel esaslar olmak üzere, 7 tanesi parayla, 7 tanesi vergiyle, 7 tanesi krediyle ve 7 tanesi de sosyal güvenlikle açıklanmaktadır.[240]

Erbakan'a göre âdil ekonomik düzenin genel esasları, bu düzende ekonomik faaliyetler açısından devletin ne yapacağını, şahısların neler yapacaklarını ana hatlarıyla tanzim eden esaslar olarak sıralanmakta. Bu düzende esas ekonomik faaliyetleri şahıslar yürütürler. Devlet bunların bu faaliyetleri yürütmelerinde kendilerine yardımcı olur. Bu yardımı ülkenin ve bölgelerin kalkınma planlarının hazırlanmasını teşvik suretiyle yapar. Devlet ayrıca ekonomiyle ilgili genel hizmetleri yaptırır ve kontrol eder. Ayrıca devlet ekonomiyle ilgili tanzim hizmetlerini yürütür ve kontrol eder. Bu yüzden âdil ekonomik düzenin genel esasları **3 temel esasta** toplanır (Erbakan, 1991; s.20). Bu esaslar "*Ekonomide*

[238] Erbakan 1991: 71-2
[239] Erbakan 1991: 17
[240] Ersin ve Yıldırım, 2015

Devletin Görevi", "Devletin Ekonomik Faaliyeti" ve "Şahısların Ekonomik Faaliyetleri" şeklinde sıralanır.

Erbakan, paraya bazı aksiyomlar yüklemiştir. Bu aksiyomlar 7 ilkeden oluşmakta. Ona göre bu ilkeler ***para= mal ilkesi, faiz yok ilkesi, karşılıksız para yok ilkesi, paranın bir mal (arsa, tesis, standart mal, altın ve döviz) karşılığında olması ilkesi, istenilen anda değiştirme ilkesi, herkese eşit muamele ilkesi, fiyatlar arz-talebe göre tespit edilir ilkesi***'dir.[241]

Âdil ekonomik düzende 7 türlü faizsiz kredi imkânı vardır ve enflasyona sebebiyet vermez. Bunlar ***ortaklıklar, hakkı müktesep karşılığı kredi, emek karşılığı kredi, rehin karşılığı kredi, ödenmiş vergi karşılığı kredi, yatırım projesi karşılığı kredi, selem senedi karşılığı kredi*** olarak sıralanmaktadır.[242]

Erbakan'a göre, âdil ekonomik düzende vergilendirmeyle ilgili esaslar da 7 temel esas üzerine kuruludur. Bunlar verginin sadece "***devlet hizmeti karşılığı olması prensibi***", "***tek vergi prensibi***", ***verginin yani devletin payının*** "***üretim cinsinden verilmesi prensibi***", "***gelirden vergi alınmaması prensibi***", "***ödenen vergi miktarı ve devlet hizmetlerinden yararlanmada öncelik***", "***verginin beyana göre olması***" *ve* "***üretimden alınacak pay anayasa ile belirlenir***" ilkesi olarak sıralanmaktadır.[243]

Erbakan'a göre sosyal güvenlikte 7 esastan oluşmaktadır. Bunlar; herkes sigortalıdır. Sigorta ve emeklilik için para (prim) ödenmez. İşsizlik ve emeklilikte herkesin (yaş, tahsil, hizmet,

[241] Erbakan, 2010; s.59-65
[242] Ersin ve Yıldırım, 2015
[243] Ersin ve Yıldırım, 2015

ehliyet) esasına göre ne alacağı "katsayı" ile belirlenir. İşsizlik ve emeklilik maaşları bütçeden ödenir ve millî gelirin artışı ile orantılı olarak artar. İşsizlik ve emeklilik, talebe ve beyana göre isteyen istediği zaman emekli olur, isterse şartları elverişli ise emekli olmaktan vazgeçer işe başlar. Emekli olan kredi hakkını kaybeder. Emeklilik maaşı emeklinin emekliye ayrıldığı zamanki meslekî derece, yaş ve tahsiline göre belirlenir.[244]

Sonuç:

Âdil Düzenden faize, iktisadi köleliğe, öykünmeciliğe direnmek anlaşılmalı. Âdil Düzen bir çare paketi ve bir tedavi projesidir. Pansuman tedbir değildir. Madde ile mananın, kafa ile kalbin izdivacıdır. Sosyalizmle kapitalizmin ikiz kardeş olduğu modern dünyada **sosyal adaleti** asrın idrakine indirgeyen bundan daha güzel bir kavram olamaz (Akın, 2014, s.115). İnsanlık şimdi kendisine "mutluluk=saadet" getirecek yeni bir düzen aramaktadır. Bu düzen ancak ve ancak "***Hakkı üstün tutan***" "**ÂDİL DÜZEN**" ile sağlanabilir.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

KAFKAS KARTALI ŞEYH ŞAMİL

Kafkasya halkının Rusya'ya karşı yürüttüğü mücadelesinin en unutulmaz siması hiç şüphesiz Şeyh Şamil'dir. Şeyh Şamil, 1212 (miladî 1797) senesinde Dağıstan'ın Gimri köyünde doğdu. Küçük yaşından itibaren islami ilmleri okumaya başladı. Otuz yaşına kadar tefsir, hadis, fıkıh, belağat, tarih ve fen bilgilerini öğrenerek, büyük bir âlim oldu. Şeyh Şamil bir dönem Bağdat'a gidip, Mevlana Halidi Bağdadi'den tefsir, hadis, fıkıh, edebiyat,

[244] Erbakan, 2010; s.86

tarih gibi zahirî ilimlerin yanında ayrıca tasavvuf ilmini de aldı ve onun halifesi olarak Kafkasya'ya döndü.

Şeyh Şamil otuz yaşlarına geldiği zaman sarsılmaz imanı, ilmî kudreti, keskin bakışları ile muhteşem bir şahsiyet idi. On yedi sene önce İmam Mansur tarafından Ruslara karşı başlatılan kurtuluş mücadelesinin saflarına katıldı. İmam Mansur'dan sonra Gazi Muhammed Kafkasların başına Şeyh Şamil'in çocukluk arkadaşı olan Gazi Muhammed geçti ve Ruslarla yaptığı Gimri savaşında şehid oldu. Şeyh Şamil birçok yerinden yaralandı. En derini ise göğsünden girip sırtından çıkan süngü yarası idi. Şeyh Şamil birçok yerinden yaralanmıştı. Eliyle süngüyü çıkarıp attı ve çarpışmaya devam etti. Tedavi edilen Şeyh Şamil, yirmi beş gün baygın yattı. Kendine geldiğinde, annesini baş uçunda görünce, güçlükle ilk sözü: "Anacığım! Namazımın vakti geçti mi?.." oldu. Namazlarını ima ile kılarak, aylarca yatakta yatan Şeyh Şamil'in Cenab-ı Hakk'ın izniyle yaraları kapandı, kırılan kemikleri birbirine kaynadı ve sıhhatine kavuştu.

1248 (M. 1832) senesi şehid düşen Gazi Muhammed'in yerine Hamzat Bey başkanlığa seçildi. Üç sene kadar faaliyet gösteren Hamzat Bey 1251 (M. 1835) senesinde şehit edilmesi sonrası toplanan âlimler ve temsilciler Şeyh Şamil'i imamlığa seçtiler. Şeyh Şamil, tesirli hitabetiyle halkı cezbediyor, Müslüman olarak yaşamak aşkıyla yanan her insanın kalbine kıvılcım saçıyordu. Bu uğurda şehid olmanın mükâfatının cennet olduğunu bildiriyor, dinin emirlerine uymanın, yasaklarından kaçınmanın, ancak hürriyet ile mümkün olabileceğini herkesin kalbine nakşediyordu. Şeyh Şamil, daha önce Rusların esaretini kabul etmiş kabileleri de saflarına katarak, düzenli küçük bir ordu kurmuştu. Bu küçücük ordu ile tam yirmi beş sene Ruslara kan kusturdu. Sayısız zaferlere imza attı.

25 yıl süreyle Ruslar ile Dağıstan'ın dört bir köşesinde savaşan

Şeyh Şamil teknik ve sayı bakımından kendisinden kat be kat üstün ve sayısı 250 bin kişiye kadar ulaşan kalabalık Rus ordularına karşı kahramanca savaşmış ve sayısız zaferler kazanmıştır. Ancak 1854 Kırım savaşından sonra Ruslar bütün güçleriyle Kafkasya ve Dağıstan'a yüklenmeye başlayınca Şeyh Şamil Osmanlı Devleti'nden yardım ister ama bu mümkün olmaz. Koca bir imparatorluğun ordularına karşı Şeyh Şamil ve sadık müridleri son direnme noktası olan Gunib Dağı'na çekilirler. Bu esnada yanında sadece dört yüz mücahidi kalmıştır. Yanında bulunan ulemanın tavsiyesi ile Şeyh Şamil 6 Eylül 1859 günü bazı şartlarla teslim olmak zorunda kaldı. 63 yaşında esir düşen ve Kaluga'da geçen ilk üç yılında manevi yönden büyük sıkıntılar çeken Şeyh Şamil'in o güne kadar ağarmamış olan saç ve sakalı tamamen bembeyaz hale gelmişti. Kaluga'da kaldığı on sene zarfında kendini kitaplara verdi.

Şeyh Şamil'in Kaluga'daki esareti 10 yıl kadar sürmüştür. 10 yıl sonra Kaluga'dan Kiev'e nakledilldi. Bir defasında ziyaretine gelen Rus Çarı'na hacca gitmek istediğini bildirdi. Rus Çarı kabul etti. Fakat oğullarının rehin olarak kalması gerektiğini bildirdi. Bunu, kabul eden Şeyh Şamil 1287 (M. 1870) senesinde bir gemiyle İstanbul'a hareket etti. Sultan Abdülaziz Han kendisini sarayda ağırladı. Sarayda hal hatır, sohbetleri arasında Sultan Abdülaziz her türlü emrine amade olduğunu bildirdi. Bunun üzerine Şeyh Şamil:

"Padişahım, hayatımın şu son günlerini aşkıyla yandığım sevgili Peygamberimizin huzuru şeriflerinde geçirmek istiyorum. Bunun teminini zat-ı alinizden istirham ediyorum" dedi. Şeyh Şamil, İstanbul'da kısa bir müddet daha kaldı. Sultan Abdülaziz'in ve İstanbulluların gösterdiği yakın alakaya, misafirperverliğe hayran oldu. Bu kadar ilgiye rağmen bir an önce Hicaz'a gitmek istediğini padişaha bildirdi. Abdülaziz Han da onun için

en mükemmel vapurunu hazırlatıp yolcu etti. Vapurun her uğradığı yerde halk Şeyh Şamil'i karşılıyor, onun duasını almak yarışına giriyorlardı. Önce Mısır'a uğradı. Kahire'de bir ay kadar kaldı. Buradan İskenderiye'ye, oradan da Cidde'ye geçti. Burada kendisini Mekke Emiri Şerif Abdullah karşıladı. Şeyh Şamil büyük bir itina ile haccını yaptıktan sonra Medine-i Münevver'inin yollarına düştü. Medine-i Münevvere görünmeğe başladığında oldukça heyecanlanan Şeyh Şamil hazretleri toprağa kapanarak hocası Halid-i Bağdadî hazretlerinin şu şiirini terennüm ediyordu:

Serveri alem sana aşık olub da yanarım

Her nerede olsam, o güzel cemalin ararım.

"Kaabe-kavseyn" tahtının sultanı Sen, ben hiçim,

Misafirinim demeği saygısızlık sayarım.

Resulullah (sav)'e olan aşkının çokluğundan ve ona kavuşmanın heyecanından, gözlerinden sel gibi göz yaşlar akıta, akıta ve sürünerek Rasulullah (sav)'in huzuruna vardı. Başta Medine Muhafızı Hafız Paşa, seyyidler, dünyanın dört bucağından gelmiş olan hacılar, onu heyecanla takib ediyorlardı. Kabri saadetlerinin kıble tarafına geçib, mübarek ayak uçlarının hizasına gelince büyük bir vecd içerisinde:

Essalatü ves-selamü aleyke ya Rasülallah!

Essalatü ves-selamü aleyke ya Habîballah!

Essalatü ves-selamü aleyke ya Seyyid-el Evvelin vel ahirin diyerek selam verdi ve Rasulullah (sav)'in mukabelesi ile şereflendi. Orada bulunanların şahid olduğu bu hadiseden sonra Şeyh Şamil hazretleri uzun müddet dua edib gözyaşını dökerek hasretini giderdi. Gönlündeki fırtınaları giderdi.

Nice generallerini harb meydanlarında öldürüp, nicelerini de

rezil eden bu büyük bir kahraman Medine-i Münevvere'ye geldiğinde hastalandı. Kısa süren bu hastalığında, aile efradı, beraberinde gelip kendisine hizmet edenlerle ve ziyaretine gelenlerle vedalaştı. Sultan Abdülaziz'e Rus Çar'ında rehin bıraktığı çocuklarının kurtarılmasını Devlet-i Aliyye-i Osmaniye'de vazife verilmesini bildiren bir mektup yazdırdı. Sonra başında okunan Kur'an-ı Kerim tilavetleri arasında 1287 (M. 1871) senesi Zilhicce ayının yirmi beşinci gününde kelime-i şehadet getirerek ruhunu teslim etti. Cennetü'l-Baki kabristanına defnedildi. Rahmetullahi aleyh

3. Ders / Kavramlar

İHANET VE İNSANLIK

İhanet, sözlükte "hainlik, hıyanet, nankörlük, emanete ters hareket, ahde vefasızlık, ahdi gizlice bozarak hakka aykırı davranmak, sözünde durmamak, bir şeyi eksiltmek ve zulmetmek" anlamlarına gelir. Bu kavramın kök anlamı dikkate alındığında, insanlığın şuan içinde bulunduğu tablo hiçte iç açıcı değildir. Esaslı bir analiz yapıldığında, insanlığın Rabbine karşı bir ihanet içerisinde olduğu apaçık ortaya çıkacaktır.

İhanet en temel anlamıyla; nankörlüktür. İnsan, kerim olan Rabbi'ne karşı nankördür. Çünkü Rabbi'nin ona bağışladığı nimetleri kendi çabası ile kazandığını zanneder. Sağlığı olsun, maddi imkanları olsun ve huzurlu bir ailesi olsun; bütün bu nimetler Rabbi tarafından verilmiştir. Ancak alışkanlıklar bizleri nankörlüğe itmekte ve Rabbimizin bize vermiş olduğu nimetlere karşı bir nankörlük haline düşmemize neden olmaktadır. İnsanın, nimete karşı şükrü Rabbi'nin emirleri doğrultusunda çalışmasıyla olur. Çalışmanın miktarı ise kapasitesi ve gayretiyle alakalı bir durumdur. Aksi durumda insan ihanet içerisindedir.

İhanetin ikinci temel anlamı; emanete ters hareket etmektedir. İnsanın âlemler yaratılmadan almış olduğu bir emanet vardır. Bu emanet dağlara arz edilmiş ancak dağlar kabul etmemiş ve insana yüklenmiştir. Nedir bu emanet? Bu emanet Allah'ın hükmünün yeryüzünde hâkim kılınmasıdır. İnsan bunun için çalışmadığı sürece Bezm-i Eleste Rabb kabul ettiğimiz yaratıcımızın bize vermiş olduğu emanete ihanet etmiş olur. Bu bağlamda kişinin Allah'ın hükmünün hâkim kılınması için her daim çalışması gerekir. Çalışmanın sınırı, mekânı, kurumu yoktur. Her zaman ve her mekânda kişi Allah'ın kendisine yüklediği emaneti düşünmeli ve bu emanetin gereğini yerine getirmenin gayreti içerisinde olmalıdır. Bu gayretin içerisinde bulunmadığı sürece kişi, farkında olsun ya da olmasın ihanet içerisindedir.

İhanetin üçüncü temel anlamı ise; ahde vefasızlıktır. Ahitler yani anlaşmalar kişiler arasında olduğu gibi yaratıcı ve kul arasında da olur. Kişinin vermiş olduğu sözlerin tamamı ahittir. Bu durumda kişi sözlerini yerine getirmediği veya bu sözlerin aksine bir çalışma ve gayretin içerisine girdiği sürece, haindir.

İhanet kavramının barındırdığı anlamalardan hareketle şu ifade edilebilir ki; kişi bütün gayreti ve imkanları ile, bütün kapasitesi ve bütün ihlası ile Allah'ın hükmünün yeryüzünde hakim kılınması için fikri ve fiili bir çalışma içerisine girmediği sürece dili, ırkı, meşrebi, mezhebi ne olursa olsun yaratılış gayesine, Yaradanına ve kendi insanlığına ihanet etmiş olur.

39. HAFTA

1. Ders / Ana Konu

DÜNYEVİLEŞME HASTALIĞI

İnsan, imtihan olsun diye dünyaya gönderilen bir varlıktır. Bu yüzden dünyada yaşarız. Yani burada kazandıklarımız ile ahiretimizi inşa ederiz. Bu yüzden "**dünya, ahiretin tarlasıdır.**"

Ayrıca halifeyiz. Yani Mevlâ adına dünyayı imar ve ıslah ederiz.

İmar ve ıslah;

- Maddî imar yani dünyada medeniyetler inşa etme,
- Ekonomik imar, helal ekonomik sistem kurup üretmek ve ticaret yapmak,
- Manevî ıslah yani ahlakı ve hakkı tüm yeryüzüne hakim kılmak,
- Siyasi ıslah yani yeryüzüne yine adalet ve hak üzere bir sistem inşa etmedir.

Bütün bunlardan dolayı yeryüzü, mümine miras kılınmış yani mümine emanettir. (bkz. Enbiya Suresi, 105). Bu yüzden dünya, korkulacak ve nefret edilecek bir yer değildir. Zaten bu yüzden, dünyadaki nimetler helâl kılınmış (bkz. Âli İmrân Suresi, 14) ve helâlden yüz çevirmek ayıplanmış (bkz. Tahrim Suresi, 1).

Şu hâlde sorun, dünyada yaşamak ve dünya nimetlerinden istifade etmek veya dünyayı imar etmek değildir. Yanlış olan;

1. Dünyayı amaç hâline getirmek ve dünyayı asıl hayat zannetmek,
2. Diğer bütün değerleri dünya için feda etmek,
3. Malı, makamı ve diğer tüm nimetleri kendinin zannetmek,
4. Ahireti ihmal etmek ve dünya işlerinden artakalan vakitlerde ahiret için çalışmadır.

Dünya kelimesi bazen isim bazen de sıfat olarak kabul edilmekte. İsim olarak dünya, içinde yaşadığımız hayatı, dünya hayatını ifade etmedir. Bu durumda dünya hayatını ahiret hayatına tercih etmek, insanın felaketidir.

Sıfat olarak ise dünya hayatı "yakın ve gözle görülen" anlamlarına gelmektedir, bu durum Kıyamet Suresi, 20. ayeti kerimede "*Siz, kalıcı ve uzak olanı yani ahireti bırakıp da yakın, kısa vadeli ve geçici olanı tercih edersiniz*" şeklinde ifade buyurur. Zira insan aceleci, rahatına düşkün olabilmekte ve somut olana daha çok inanabilmektedir. Ahiret ise, uzun vadelidir ve herkes tarafından tam olarak idrak edilemeyebilir.

Şu hâlde dünyevileşmenin temel gerekçesi; rahatına düşkün olmak, kolay olanı tercih etmek ve şartlara göre yaşamaktır. Cesur, çalışkan, sabırlı, aklını kullanan, düşünen ve istikamet sahibi kimseler; şartlara ve zamana göre değil hakikate göre yaşarlar. Yine böyle kimseler, yaptıklarının sonunu görerek yaşamayı tercih ederler.

Zaten imanın da gereği budur. Şayet bir kimse, gerçek hayatın ahirette olduğuna iman ediyorsa; basit menfaatler için kendini feda etmez. Küçük şeylere köle olmaz. Başına gelen sıkıntıların, ahirettekilerin yanında küçük, basit ve geçici olduğunu idrak eder. Böyle imana sahip bir insan ise geçmişte olanlara pişman olmadan ve gelecek kaygısı taşımadan, huzurla yaşar. Asli

işlerini ve kendini ihmal etmez. Dünyadaki tüm dostlukların ve diğer menfaatlerin geçici olduğunu bilir.

Özetle; dünyayı ihmal etmek ve dünya nimetlerinden yüz çevirmek yanlış olduğu gibi; dünya nimetlerini amaç hâline getirmek, dünya için kaygılanmak, dünya hayatı için her şeyi meşru görmek ve ahirette kendine lâzım olacak asıl işleri ciddiye almamak da hem yanlıştır hem de helâl değildir.

Çocuklarımıza maddî bir gelecek hazırlamak için çalıştığımız kadar onların şahsiyetli ve imanlı olmaları için de plan yapıp gayret etmeliyiz.

Dünya sevgisi ve rızık endişesi

Dünyanın yerilmesi, dünyanın değersiz oluşu, dünya malına tamah etmemek, makam ve mal hırsının kerih görülmesi ile alakalı İslâm'ın temel kaynakları olan Kur'ân'ı Kerîm ve Sünneti Seniyye'de bir sürü ikaz ve kaidelerin olduğu bilinmektedir. İnsanın, davranışlarında aşırıya gitmesine geleneğimizde **ifrat** adı verilir. Fakat aşırılık, tek yönlü olmayıp ifratın karşılığı olan ve yine bir çeşit aşırılık olarak kabul edilen **tefrit** bulunmaktadır. Somut örnekle ifade etmek gerekirse; gereğinden fazla yemek ifrat, fakat diğer taraftan sağlığı tehlikeye sokacak kadar az yemekte tefrittir.

Dünya, ahiretin tarlasıdır. Âhireti burada kazanıyoruz. Ayrıca buradaki nimetlerden istifade etmek, meşru ve gereklidir. Yani dünyadan tamamen el etek çekmek ve dünyayı ihmal etmek, meşru değildir. Diğer taraftan dünyanın geçici ve sadece bir araç olduğunu da unutmamak gerekiyor. Yani dünya, baki değil fanidir. Dostluk ve sevgi dahil, buradaki her şey, geçici ve fanidir. Yani; "**Dünyada yaşamıyoruz, dünyadan geçiyoruz.**"

Dünyaya tapmak ise, sadece dünyaya fazla değer vermek değildir. Dünya kaygısı ve ölüm korkusu da dünyaya bir nevi tapmadır. Ölümden sonra daha güzel bir hayat olduğuna inanan

biri için ölmek, sadece Allah'a hesap vermekten dolayı zor bir iştir. Yine dünyaya tapmayan biri, buradaki hastalık ve sıkıntıları gözünde çok büyütmez. Gayret gösterdikten sonra, sonuçtan endişe etmek de yine dünyaya değer vermekle alakalıdır. Zira gayret ile değil de sonuçla ilgilenmek, başarıya ve dünyadaki diğer şeylere fazla değer vermek ile ilgilidir.

Dünya nimetleri, hem Allah Teala'nın bize bir ikramı hem de İslâm'a hizmet etmek için bize sunulmuş birer fırsat ve imtihan vesilesidir. Bu yüzden Efendimiz (sav); "**Güçlü mümin, zayıf müminden hayırlıdır. Her ne kadar ikisinde de hayır da olsa**" buyurmaktadır.[245] Bu yüzden küfre karşı güçlü ve onurlu olmak farz kılınmış. Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem, Uhud savaşında eline bir kılıç alarak "**Bu kılıcın hakkını kim verecek**" diye sorar. Ebu Dücâne Radıyellâhu Anh gelip kılıcı alarak bu kılıcın hakkını sorar; Efendimiz Sallellâhu Aleyhi ve Sellem ise şöyle buyurur: "**Bu kılıcın hakkı, eğilip bükülünceye kadar onunla düşmanın üstüne yürümen ve bu kılıçla Müslümanlara karşı savaşmamandır.**"

Bu olayın devamında; düşman üzerine gururla yürüyen Ebu Dücâne Radıyellâhu Anh'ı işaret eden Efendimiz Sallellâhu Aleyhi ve Sellem tarafından; düşmana karşı güç gösterisinde bulunmak caiz kılınmıştır.[246] Bize verilen mal ve makam birer imtihandır. İsraf da haram kılınır. Yani bir başka ifade ile meşru bir gerekçe olmadığı sürece bir müminin kendisine verilen mal ve makamdan uzaklaşıp inzivaya çekilmesi; bu malın ve makamın gereğini yapmaması helâl değildir.

İnsanın birinci vazifesi yeryüzünü madden, manen ve siyaseten imar etmedir. "*Allah sizi topraktan yaratmış ve size yeryüzünü*

[245] Müslim, Kader, 34.

[246] İbn Sa'd, Tabakât, c.III., s.101.

imar etmeyi emretmiştir."[247] ayeti kerimesi bu hakikati en güzel şekilde ifade etmektedir. Yeryüzünün gerçek varisi müminlerdir. "*Allah Teala, Zikir (Levhi Mahfuz ya da Tevrat'tan) sonra Zebur'da da "Yer yüzünün mülk ve idaresinin salih kullara verileceğini" vadetmiştir.*"[248] ayeti kerimesi ile ifade edilen bu husus, Müslümanlara sorumluluk yüklemektedir. Buna göre dünyadaki tüm zulümler, ahirette müminlerden sorulacaktır.

Yani özetle dünyalık şeylere tamah etmemek ile Allah'ın bize ihsan ettiği nimetleri küçük görmek arasında çok ince bir çizgi vardır. Bu anlamda dünyaya tamah etmemek ifrat fakat dünyayı tümüyle değersiz görmek tefrittir. Dünyayı ve dünyalık şeyleri fazla küçük görmek; bir süre sonra nimete şükretmeyi engellemektedir. Dünyaya değer vermeyen, dünyayı imar için çalışamaz. Peygamberler (sav), eğer dünyaya ve ümmetlerine değer vermeselerdi; onların kurtuluşu için canla başla çalışmazlardı. Dünyayı değersiz gören kişi; dünyada onca zulmün olmasını, insanların hatta çocukların ölmesini, çocukların aç uyumasını nasıl önemser ki! Bir sultan, vatanı mülkü olarak görebildiği için o vatanın tek bir taşını bile müdafaa edebilmektedir. Aksi hâlde ailesine veya dünyadaki diğer şeylere bağlı olmayan kişi onlara değer vermez.

Kainat içinde bir zerre olmayan insana, Allah Teala değer bahşeder; bu yüzden tüm kainatı onun emrine verir, peygamber göndererek insanı muhatap alır; onca hatasına rağmen insanlara mühlet verir. Üzerinde biz sadece 60 sene yaşayalım diye kainata 13.7 milyar yıl ömür veren; onca makrokozmik, kozmik ve mikrokozmik olayı sevk ve idare eden Allah Teala'dır. Şu hâlde dünyadaki her şey değerlidir. Özenle ve bir hikmet için yaratılmış. "*Biz göğü ve yeri, gök ile yer arasındaki her şeyi boş yere yaratmadık. Bu düşünceler, ancak iman etmeyenlerin boş hayallerinden ibarettir.*"

---

[247] Hûd, 61.

[248] Enbiya, 105.

(Sâd, 27) ayeti kerimesi, bu konuda bize bir ikazdır.[249] Burada temel ölçü; "Yaşamak için yiyoruz ama yemek için yaşamıyoruz" ya da Mevlânâ'nın ifadesi ile; "***Dünyada yaşamıyoruz, dünyadan geçiyoruz***" sözü ile ifade edilebilir. Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem, ölüm döşeğinde *"Ya Rabbi! Bana ahirette vereceğin cezayı dünyada ver"* diye dua eden sahabeyi ikaz eder; "*Hayır böyle deme! Ya Rabbi bana dünyada güzel ve hayırlı şeyler ver. Ahirette de güzellikler ihsan et*[250] *diye dua et*" buyurur.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

ŞEHİD ABDULLAH AZZAM

1941 yılında Filistin'in Siletül Hasiriye kasabasında doğdu.1966'da Şam Üniversitesi Şeriat Fakültesi"ni bitirdi. 1967'de Amman'da öğretmenlik yaparken Batı Şeria ve Mescid-i Aksa'nın yahudilerin eline geçmesi üzerine Müslüman Kardeşlerin Mücahid Birlikleri"ne katıldı. Ancak Fedaiyyün ve Ürdün ordusu arasında meydana gelen Kara Eylül olayları yüzünden Ürdün'de Cihadı sürdürmesine imkan kalmayınca 1969 yılında Usulü Fıkıhta master yaptı. Amhud Şeriat Fakültesi"nde öğretim üyesi olarak çalıştıktan sonra Doktora yapmak üzere Kahire'ye gitti. Kahire'de Usul-u Fıkıh dalından birincilikle mezun olup 1973'te doktorasını tamamladı. 1973-1980 arası Ürdün Şeriat Fakültesi"nde Öğretim üyesi olarak bulundu. Ürdün'den askeri yargıtay kararıyla sürülünce 1981'de Cidde Kral Abdulaziz Üniversitesi'nde çalışmaya başladı. Ancak burada da istediğini bulamadı.

1979'da Sovyet Rusya'nın Afganistan'ı işgali üzerine Ruslar'a karşı cihâd bayrağı açan Afgan Müslümanlarına daha yakın olmak maksadıyla Pâkistân'ın İslâmâbâd şehrindeki Uluslararası İslâm

[249] Ayrıca bkz. Duhân, 44 ve Enbiyâ 16. Ayeti kerimeler.

[250] Bakara, 201.

Üniversitesi'ne geçerek burada çalışmaya başladı. 1984 yılında da bu üniversiteden kendi isteği ile ayrıldı ve Afgan cihâdına eğitim müsteşarı oldu. Afgan cihadının dünyaya tanıtılmasında ve İslami meşruiyet kazanmasında en etkin rolü oynadı. Afganistan'da Mekteb ul- Hadimat (Mücahitlere Hizmet Bürosu) isimli bir kurum açarak dünyanın dört bir yanından ulusal sınırları aşarak gelen binlerce genci organize etti. Mücahidlerin ve muhacirlerin İslami eğitimi için gayret gösterme, dergi ve kasetlerde Afgan cihadını tanıtma yanında yazdığı eserlerle ümmete büyük hizmet verdi.

Şehâdetine kadar tüm ömrünü kah cephede savaşarak, kah Arap ülkelerinden gelen gençlerin eğitim kamplarında, kah muhacirlerin kamplarında geçirdi. 24 Kasım 1989 Cuma günü cuma hutbesini okumak ve cuma namazını kıldırmak için evinden çıktığında İki oğlu Muhammed ve İbrahim ile birlikte iken arabasına konan 20 kilogram ağırlığındaki TNT'nin uzaktan kumandayla patlamasıyla araba anında parçalandı. Abdullah Azzam, oğlu Muhammed ve İbrahim ile birlikte şehid oldu. Rahmetullahi aleyh.

Tevbe Sûresinin Gölgesinde Cihad Dersleri, Cihad fıkhı, Afgan Cihadında Rahmanın Âyetleri, İslam ve İnsanlığın Geleceği, Müslüman Halkın Cihadı, Kızıl Akrep, İslam Akidesinin Özellikleri, İslami Direniş Hareketi Hamas, Hâkimiyet Mefhumu ve Kayıp Minare isimleriyle Türkçeye de çevrilmiş eserleri vardır.

Abdullah Azzam, şehaddetinden kısa bir süre önce kaleme aldığı "el-Minaretü'l-Mefkude" adlı kitabında Necmettin Erbakan ve Milli Görüş hareketinden övgüyle bahsetmiştir. "Erbakan İslami uyanışı sağladı" diyen Şeyh Abdullah Azzam, ABD ve İsrail'in baskısı yüzünden Türkiye'de darbe yapıldığını ve Erbakan'ın partisinin kapatıldığına dikkat çekmişti.

Abdullah Azzam'ın Vasiyyeti'nden:

Fakih ve muhaddis Abdullah İbn Mübarek'in söylediklerini

gördünüz. Müslümanların kutsal ve saygı gösterilmesi gereken değerlerinin ayaklar altına alındığı, namusların payimal edildiği, Allah'ın dininin kökünden yeryüzünden silinmek işlendiği bir zamanda böyle bir ibadeti o, Allah'ın dinini oyuncak edinmek olarak görmektedir…

Şehevî arzular uğruna harcanan, heva ve lüks uğrunda dökülen mal ve servet sahiplerini nasıl bir hesap ve ceza beklemektedir? Artık ey Müslümanlar! Sizin hayatınız cihaddır. Hedefiniz cihaddır. Var oluşunuz, akıbetiniz cihad ile alâkalıdır. Ey davetliler! Sizler silahlarınızı omuzlamadıkça, tağutların mülkünü, kâfir ve zalimlerin mülkünü darmadağın etmedikçe sizin hiçbir değeriniz yoktur.

Müslüman kadınlar sakin rahat ve lüks düşkünü olmayınız. Çünkü rahat ve lüks cihadın düşmanıdır. Çünkü rahat ve lüks beşerin ruhunu telef eder. Temel ihtiyaçlarınızdan fazla şeylerden uzak durunuz. Zaruri şeylerle yetininiz. Çocuklarınızı ağır şartlara, yiğitliğe, kahramanlığa ve cihada alıştırınız. Bu esaslar üzere eğitiniz. Evleriniz arslan inlerini andırsın. Tağutlar tarafından boğazlansın diye, yeyip semiren tavukların kümesi olmasın. Çocukların kalbine cihad sevgisini, cihad tohumlarını ekiniz. Yiğitlerin meydanlarında at koşturmak, savaş alanlarında at koşturmak arzularını, aşkını yerleştiriniz.

Müslümanların problemlerini yaşayınız. Haftada en az bir gün mücahidlerin, muhacirlerin hayatlarına benzeyen bir gününüz olsun. O gün kuru bir ekmek ve buna bir kaç damlayı geçmeyen azıcık çayı katık yapın.

Hizmet ve sıkıntı ateşi, Müslümanların kalplerini yakarken ben serinkanlılıkla hayat süremezdim. Müslümanların başına gelen haller herkesin kalbini veya azıcık aklı bulunan herkesi ıstıraptan paramparça ederken uzun süre sizinle kalamazdım. Türlü nimetler içerisinde sizin aranızda önüme bir kap konulup bir başka kabın kaldırılır vaziyette etlerin ve çeşitli tatlıların

doldurduğu tabaklara el uzatarak yaşayamazdım. Bu insafa sığmazdı. Allah'a yemin ederim, hayatım boyunca elbise, yiyecek veya mesken olsun, her şeyin lüksünden nefret ettim. Elimden geldiğince sizleri zahidlerin makamına yükseltmeye ve refah içerisinde yaşayan kimselerin bataklıklarından daha yukarıya çıkarmaya gayret etlim…

Ey Haremeyn'de ibadet eden kişi, bizleri görsen keşke!

O zaman ibadetle oynadığını kendin görürsün.

Akıttığı yaşlarla, ey yanaklarını süsleyen kişi!

Bizim boyunlarımızı kanlarımız süslüyor.

3. Ders / Kavramlar

FAİZ VE FAİZCİ AHLAK

Faiz en kısa ifadesi ile "*Alışverişte yahut ödünç işlemlerinde karşılığı bulunmayan hakiki ya da hükmi fazlalık*" demektir. Bu tanımlama dikkate alındığında ortaya çıkan birinci mesele, faizin bir etkileşimin sonucu olmasıdır. İkinci mesele ise faizde, bir karşılık olmaması ve hak edilmemiş bir değer fazlalığının oluşmasıdır.

Faizden söz edebilmemiz için kişinin bir başka kişiye yahut kişiliğe ödünç bir mal veya mal hükmünde bir şey vermesi gerekmektedir. Kişiler arasındaki etkileşim bu noktada esastır. Kişinin tüzel yâda şahsi olması faizin durumunu değiştirmez. Faizden söz edebilmemiz için üzerinde durmamız gereken ikinci mesele ise faiz olarak addedilen fazlalığın bir karşılığının olmamasıdır. Yani karşılıksız olma faiz için bir ölçüdür. Karşılığı olmaması demek gelen fazlalığın bir emeğe dayanmamasıdır. Yani, faizi alan kişi için bir hak ediş yoktur. Bu emek, maddi işlemlerde para iken mana boyutunda gayret ve kapasitenin tam kullanılmamasıdır. Bu noktadan hareketle kişinin kapasitesini tam kullanmaması faizciliğe

işaret eder. Aynı zamanda kapasite ile ilgili olarak kişinin herhangi bir iş noktasında gereken gayreti sarf etmemesi de faizciliğin bir türü olarak kabul edilebilir. Kurduğumuz etkileşimlerde ortaya koyduğumuz gayret ve samimiyetten daha çok başarı beklemek faizcilik olarak tanımlanabilir. Zira gayret ve emek olmaksızın bir başarı beklemek ile çalışmaksızın olmaksızın maddi bir gelir beklemek arasında ilkesel olarak bir farklılık yoktur.

Faizci ahlâkın izdüşümlerini toplum hayatının birçok evresinde görmek mümkündür. Çocukluk döneminde alınan karşılıksız hediye, kişinin sınavları çalışmadan geçme isteği, üniversite yıllarında kişinin hiçbir okuma yapmadan her şeyden haberdar olma arzusu, yetişkin dönemde bir gecede zengin olma hayalleri, ileriki yaşlarda özen göstermeksizin sağlığın korunması gibi beklentiler tam anlamıyla ***faiz kafalı***lıktır.

Yine kişinin sosyal hayatı dikkate alındığında, birden çok kurum ve kuruluş içerisinde bulunmasına rağmen bi-hakkın çalışmaması, yapılan toplantılarda teorik kısmın üzerinde ısrarla duran kişilerin uygulamada geri durması, faizciliğin sosyal hayata yansıyan iz düşümlerindendir. Ayrıca "Çalışmamız gerekir", "Şöyle yapılması lazım", "Bu işi şöyle yapsınlar" gibi kendisini ilgilendiren meselelerde şahsını paranteze alan cümleler, var olan kapasitenin ve olması gereken gayretin sarf edilmemesi başka bir faiz kafalılıktır.

Faizin maddi boyutu tartışmaya mahal bırakmayacak kadar açık ve bilinen bir durumdur. Problem, insan psikolojisi ve ahlâkının faizci bir tarza dönüşmesidir. Toplum olarak emek, külfet ve başarı dengesini faizci ahlaktan arındırmak gerekir. Aslolan çalışmaktır. Aksi durumda faize bulaşmak bir yana faizci ahlaka sahip bireyler oluruz ki bu durum insanlık için büyük bir yıkımdır.

40. HAFTA

1. Ders

İNANAN BAŞARIR

İnsan, içindeki cevheri keşfeder, hedefini belirler, hedefini gözetir, plan ortaya koyar bunlara inanır ve gereğini yaparsa Allah'ın izni ile başarıyı elde eder.

İnsan Denen Muhteşem Varlık

Allah (cc), İnsanı MUHTEŞEM bir varlık olarak yaratmıştır. Yapmamız gereken onu keşfetmektir.

Kuran'da anlatılan Âdem (as) insanı temsil eder. O'nun hikâyesi aslında her insanın hikâyesidir.

Âdem (as)'in yeryüzünde bir halife, hâkim olarak yaratılmış olması insan cinsinin bütün tabiat kuvvetlerine hâkim olacağına İşaret sayılmaktadır.

"*Şüphesiz Allah Âdem'i seçerek üstün kıldı*" (Al-i İmran, 33)

"*Bir zamanlar Rabbin meleklere: Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım demişti.*" (Bakara, 30)

"*Sizi yeryüzünde halifeler yapan O'dur*" (Fatır, 39)

"*O'na kendi ruhumdan üfledim.*" (Sad, 72)

"*Ve Allah Âdem'e bütün isimleri (Eşyayı, özelliklerini ve hakikatini) ÖĞRETTİ.*" (Bakara, 31)

Müfessir âlimler bu ayeti şöyle açıklıyorlar:

Bu ayette, Âdem (as)'a verilen bilginin çok geniş olduğuna işaret vardır.

Âdemoğlu, (yani insan) tecrübe ile her şeyi anlamak ve bilgi kuvveti ile bütün varlıklara hâkim olmak üzere yaratılmıştır.

Âdemin bilgisinin, meleklerin bilgisinden çok üstün olduğu gösterilmiştir.

Meleklerin Âdem (as)'a secde etmelerini istemesi O'na saygı ve insan nevi'ne şeref içindir.

"*Göklerde ve yerde bulunan şeyleri, kendinden bir lütuf olarak sizin hizmetinize boyun eğdirmiştir. Elbette bunda tefekkür eden bir kavim için büyük ibretler vardır.*" (Casiye, 12)

Beynimiz

Allah'ın yarattığı en muhteşem varlıklardan biri beyindir. Kullanıldıkça açılan ve insana geniş hizmet veren bir organ. Beyinde depolanacak bilgiler için çok çok fazla yer ve kapasite mevcuttur.

Beyne ne talimat verirseniz o yönde sizi motive eder.

"Beyni, kullanmaya zorlamalıyız." İyi geliştirildiği zaman, Farklılık, Benzerlik, Zamanlama, Sıralama özelliklerini iyi belirler.

Bilgi kalıcı belleğe; tekrar ederek, anlatarak, yazarak daha iyi kaydolur.

İradenin Eğitilmesi

İnsanlarda her türlü kabiliyet, yetenek ve kaynak vardır. Ama onlar eğitimle ortaya çıkar ve gelişir. Eğitim bir anda

gerçekleşmez. Kademe kademe tamamlanır, insan olgunlaşır, kemale erer. Eğitim ömür boyudur ama temeli çok önemlidir.

Bütün bu bilgiler ışığında irademizi eğitmeli ve eğitime odaklanmalıyız. Bilgi, görgü, şahsiyet önemli bir GÜÇTÜR.

Zaman Tanzimi ve Zamanın Kıymeti

Hayatımızı, sadece dünya için değil, ölüm ve sonrası için de planlamak zorundayız.

Zamanın değerlendirilmesinde inancımız, pratik olarak günlük plana ağırlık verir.

Vaktin boş geçirilmemesinde ısrar eder.

Zaruri çalışmalar ve ihtiyaçlar dışında kalan vakitleri

Faydalı Şeyler: Cihat, Tefekkür, Zikir, Eğitim, Terbiye, Aile ile ilgilenme, Sohbet ve güzel uğraşlar gibi meşguliyetlerle geçirmeyi emreder.

1. Zaman çok değerlidir

Yıl içinde; Bazı Aylar, Günler, Saatler daha değerlidir.

2. Geçirdiğimiz her andan hesap sorulacaktır.

Kıyamet günü, âdemoğlu beş şeyden hesap vermeden Allah'ın huzurundan ayrılamaz:

- Ömrünü nerede tükettiğinden
- Gençliğini ne yolda harcadığından
- Malını nereden kazandığından
- Malını nereye harcadığından
- Öğrendiği ile amel edip etmediğinden

Bunların hepsi aslında ZAMAN ile ilgilidir.

3. Ömür, içinde bulunduğumuz gündür.

Dün geçti, yarın belli değil, değerlendireceğimiz zaman bugündür, yaşadığımız şu andır.

Onu en doğru ve verimli kullanmak asıl olandır.

4. Her gün manevi kazancı artırmak gerekir.

Allah (cc), her saniye yeni bir fırsat yaratır insanlara. Her fırsatı değerlendirmeliyiz. Kaçan fırsatın kazası olmaz!

"**İnsan ne yaparsa yine zarardadır aslında**" der âlimler. Çünkü her amelin daha iyisini yapmak daima mümkündür.

Bu yüzden bütün ARA VAKİTLER çok iyi değerlendirilmelidir. Daima fırsatlar kollanmalı ve kullanılmalıdır.

İçindeki Cevheri Keşfedenler, Zamanın Kıymetini Bilenler

Ebul Ferec İbn'ül Cevzi

1114'te Bağdat'ta Doğdu 1201'de Vefat Etti

Kuran ve Hadis Âlimi, Cesur Davetçi

* 85 Yıllık Ömür

*15 Yaşında Yazmaya Başlamış

* 80 Hocadan Ders Almış

* 340 Eser Yazmış

* Yazdığı defter sayısı ömrünün tüm günleri sayısının beş mislidir. Günde 9 fasikül yazmıştır.

* Toplam 3000 cilt; her branşta eser yazmış.

* 5 Medrese Açmış.

* Çok İyi Bir Hatip ve Vaizdir. Sadece hitabetleri ile yüz bine yakın insanın hidayetine sebep oldu.

* Günde Beş Cüz Kuran Okurdu

* Hadis Kitaplarının Tamamını Ezberledi.

Mimar Sinan

81 Camii, 51 Mescit, 55 Medrese, 26 Darül-kurra, 17 Türbe, 17 İmarethane, 3 Darüşşifa (hastane),

5 Suyolu, 8 Köprü, 20 Kervansaray, 36 Saray, 8 Mahzen, 48 Hamam olmak üzere 375 eser yapmıştır.

Ayrıca, Edirne İlindeki Selimiye Camisi

Dünya Kültür Mirası listesindedir. 1588 yılında 99 yaşında vefat eden Koca Sinan, Sizce bu kadar işi nasıl yapmıştır?

Daha Niceleri...

ÖRNEK ŞAHSİYET

Kendilerini İslam'a nispet edenlerin, küfür, şirk ve haram denizinde boğulduğu bir ortamda;

Şuurlu müminlerin mesajı üzerinde yeniden düşünmek,

O'nu doğru olarak anlayıp yaşamak,

Bu mesajı insanlara etkili bir şekilde iletmek,

İlkelerini ayakta tutup yaşatmak

DAHA BİR ÖNCELİK KAZANMAKTADIR.

İnancımızın ilkeleri, HAYAT PRENSİPLERİ olarak pekiştiği zaman, göz kamaştıran özellikleriyle,

ÖRNEK ŞAHSİYET ortaya çıkacaktır.

Başarılı Olmak İçin

Sorumluluk almak

İyi plan yapmak

Uzmanlaşmak

Bedel ödemek

Anı doğru yaşamak

Asla vazgeçmemek

Asla ertelememek GEREKİR

Planımız Ne Olmalıdır?

Önceliklerimizi belirlemek

Sırası ile programlamak

Doğru bilgilerle yapılacak işi öğrenmek

Plana ve programa göre uygulamak

Zamanı iyi kullanmak

Bedelini ödemek

Coşku ile eylem yürütmek

Sonuca rıza göstermek

Hayatımın En Başarılı Yılı Önümdeki Yıl

Önümüzdeki yılı hayatınızın en başarılı yılı ilan edin. Planınızı ona göre yapın.

Nimetleri fark edin.

Ülkemizde, Dünyada ve şehirlerimizde tarihi, manevi eserler meskenler var. Fırsatlar var. Sosyal faaliyetler var. Bolca nimetler var. Fark edin, yaşayın.

Manen şarj olun. Kur'an okuyun, meal okuyun. Bolca ibadet edin…

Televizyona mesafeli olun. Zamanı çok çok iyi değerlendirin.

Zaman dile gelirse utanmayın!

Kültür, sanat ve edebiyat faaliyetlerine katılın. Kendinizi keşfedin.

Müteşebbis olun. Cesur olun, riske girin, kendinize güvenin, geç kalmayın.

Günlerini öylesine geçirenlerden olmayın. İyi planlar yapın. Projeler üretin.

HEDEFİMİZİ GÖZETEREK ÇALIŞALIM. Bakın o zaman neler olacak!

EN ÖNEMLİ MESELE

İnanıyorsanız Üstünsünüz Ne Demek?

"Gevşeklik göstermeyin, üzüntüye kapılmayın. Eğer inanmışsanız, üstün gelecek olan sizsiniz." (Âl-i İmran, 3/139)

Buradaki "inanıyorsanız, üstün sizsiniz" hitabının muhatabı kimlerdir?

Kâfirlerin batıla inanmalarının kuvveti, müminlerin hakka inanmalarının kuvveti ile karşılaştırıldığı zaman, kâfirin batıla olan imanında daha çok bir şiddet ve kuvvet varsa; o kâfirler o müminlere galip gelebilirler ki, bu galibiyet batılın hakka üstün gelmesi değil, inanılan şeyi bir tarafa bırakmak, bir imanın, diğer imana galip gelmesi demektir.

Çünkü ilgilendiği şeye bakmaksızın mutlak iman, mutlak küfre muhakkak galiptir.

Buna göre müminlerin Allah'a öyle kuvvetli bir imanları bulunması gerekir ki, kâfirlerin imanları onunla ölçüldüğü zaman, zayıf ve hükümsüz kalsın.

İnanan Başarır

İnsan,

İçindeki Cevheri Keşfeder, Hedefini Belirler, Hedefini Gözetir,

PLAN ORTAYA KOYAR, BUNLARA İNANIR VE GEREĞİNİ YAPARSA, Allah'ın izni ile başarıyı elde eder.

Ve sonuç ne olursa ona rıza gösterir, ders alır, asla vazgeçmez yoluna devam eder.

OKUMADAN ASLA OLMAZ...

Her gün mutlaka kitap okumak gerekir. Bu konuda ne yapıp edip alışkanlık oluşturmamız lazımdır.

2. Ders / Müslüman Şahsiyetler

YENİ BİR DÜNYANIN MİMARI ERBAKAN VE MİLLİ GÖRÜŞ TARİHİ

Eğitim ve Öğretim Yılları

Millî Görüş Hareketinin lideri, Türkiye'nin maddî ve manevî mimarı asrın müceddidi Prof. Dr. Necmettin Erbakan 29 Ekim 1926 günü Sinop'ta dünyaya geldi.

Babası Kozan Oğullarından Ağır Ceza Reisi Mehmet Sabri Erbakan, Annesi Sinop tanınmış ailelerinden birine mensup Kamer Hanımdır.

Babasının memuriyeti dolayısı ile ülkemizin çeşitli yerlerinde tahsilini sürdürür.

İlköğrenimine Kayseri'de başlar, Trabzon'da tamamlar, ortaöğrenimini İstanbul Erkek Lisesinde yapar. Bütün okulları birincilikle bitirir, Üniversiteye ikinci sınıftan başlar. 1948 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği Fakültesinden mezun olur.

Aynı yıl asistan olarak başladığı okulunda, Profesör ve doktorların verdiği dersleri öğrencilere vermeye başlar.

Başarısından dolayı üniversite tarafından 1951 yılında Almanya'ya Achen Teknik Üniversitesi'ne gönderilir.

Orada doktor unvanı alır, üç tez hazırlar, sunar ve Türkiye'ye döner. 27 yaşında en genç doçent unvanını kazanır. Tekrar Almanya'ya döner ve Leopar Tank Motorlarını Araştırma Başmühendisi olarak çalışır, çok şeyler kazandırır, ülkesine döner askeri görevini yapar, askerde subay iken de millî harp sanayi projesi adımlarını atar ve askerden sonra üniversiteye döner.

Sanayi Hamlesi ve Engeller

Bu arada Almanya'da iken Türkiye'den Almanya'ya motor siparişleri verildiğine şahit olan N. Erbakan, orada düşündüğü fikrini, Türkiye'ye döndükten sonra uygular ve ikna ettiği arkadaşları ile Gümüş Motor Fabrikasını kurar. Temelini 1956'da atılan fabrika 1960'ta imalata başlar ve yapılan sanayi kongresinde motorun tanıtımı yapılır.

Tanıtımı ve sunumu yapan N. Erbakan, orada " Yeni hedef Türkiye'nin kendi otomobilini yapmasıdır" fikrini ortaya atar.

Bütün bu çalışmaları engelleyen şahıslar ve kurumlar vardır. Bunları aşmak için kurumları ele geçirmek ve yönetmek zarureti doğar. N. Erbakan da öyle yapar.

Önce 1959 yılında İstanbul Sanayi Odası Makine İmalatçıları Meslek Komitesi Başkanı olur.

Sonra Odalar Birliği Sanayi Dairesi Başkanlığını ele geçirir.

Peşinden Odalar Birliği Genel Sekreteri olur ve bu unvan ile Türkiye'yi dolaşarak sanayi hamlesi başlatır.

En son Odalar Birliği Genel Başkanlığını verdiği zorlu ve başarılı uğraş ile kazanır. Bu gelişmeden endişe duyan mason zihniyetli rantiye mensupları ve işbirliği yapan Hükümet bir bahane uydurarak polis zoru ile kendisini bu görevinden alırlar.

Siyasi Mücadele Başlıyor

O zaman da siyaset kurumunun engeline takılan N. Erbakan siyasî faaliyet kararını alır ve manevi önderleri ile istişare eder. Ülkenin manevi önderleri toplandılar, ülkenin geleceği, bağımsızlığı, maddî ve manevî kalkınması için siyaset yolunda çalışma görevinin liderliğini Necmettin Erbakan'a verdiler.

Çünkü O, hayatı boyunca azimle mücadele veren, inançlı, inancının mücadelesini korkusuzca ve cesaretle yürüten, maddî kalkınma projelerine de baş koyan, lider özelliği ortaya çıkan, genç ama büyük tecrübe ve birikim sahibi muhterem ve muhteşem bir insandı.

İlk girişimini Adalet Partisine milletvekili adayı olarak müracaatla başlar. Yaptığı mücadeleleri ve aldığı sonuçları çok iyi bilen parti yönetimi, partinin de ele geçirilme endişesi ve korkusu ile bir bahane uydurarak adaylık müracaatını redderler.

N. Erbakan hiç vakit kaybetmeden bir grup arkadaşı ile bağımsız adaylık müracaatlarında bulunur. Kendisi Konya'dan müracaat eder. Hedefi arkadaşları ile bağımsız olarak meclise girmek, bağımsızlar ve ikna edecekleri diğer partilerin milletvekilleri ile yeni bir parti kurmak ve mecliste en az 20 kişilik grup oluşturmak idi.

Arkadaş grubundan sadece kendisi büyük bir azimle ve mücadele ile iki milletvekili oyu alarak Konya'dan Bağımsız Milletvekili seçilir. Diğer arkadaşları kazanamaz.

1969 Seçimlerinde, 43 yaşında Milletvekilliğini kazanınca Ankara yolunu tutar ve ağzından Üstad Necip Fazıl Kısakürek'in şu dizeleri döküldü:

"Surda bir gedik açtık mukaddes mi mukaddes

Ey kahpe rüzgâr artık ne yandan esersen es"

Milli Nizam Partisi

N. Erbakan devamında uyanan ve inanan insanları nizama sokmak için 26 Ocak 1970'te Milli Nizam Partisini kurar.

Siyonist Yahudiler, uzlaşma ve anlaşma teklif ederler. Onlara gerekli cevap verilir ve milletimizin aleyhine olacak hiçbir anlaşma ve uzlaşma olamayacağı belirtilir.

İşte bu yüzden parti bir yılı dahi dolmadan Anayasa Mahkemesi tarafında tarihimizde görülmemiş bir örnek ile kapatılır.

Gerekçesi gençlik kollarının dağıttığı bir bildiride yer alan bir şiirdir. Ki, bu şiir masum ve mübarek bir şiir idi.

"Herkes duyacak bilecek
Saklanmaz gayrı bu gerçek
Yaprak yaprak çiçek çiçek
Hak yol islâm yazacağız"

Ancak bu yiğit Lideri hak bildiği davadan caydırmak ve usandırmak mümkün olmuyor.

Milli Selamet Partisi

Ülkenin manevi önderleri, şuurlu, inançlı insanların duaları, destekleri ve çabaları ile N. Erbakan bu sefer Millî Selamet Partisini kurar.

Parti hızlı bir şekilde ülkemizde teşkilatlanır.

Millî Selamet Partisi 1973 seçimlerinde 48 milletvekili ile 1977 seçimlerinde oylarını artırdığı hâlde seçim sistemine göre 24 milletvekili TBMM'de boy gösterir.

3 defa hükümet ortağı olur ve büyük hizmetler yapar.

Hizmetleri:

Maddî ve Manevî Kalkınma Hamleleridir. Saymakla bitmez…

12 Eylül 1980 Askeri Darbe ile bu hizmet ve gayretlerin önü kesilmek istendi.

Hâlbuki O, HAYATINI VE RAHATINI İNANCINA VE İNSANLIĞA ADAMIŞTI.

Başbakan Yardımcısı iken N. Erbakan 16 Şubat 1977'de Generallere ve Parti Temsilcilerine bir brifingle muhteşem gelecek vizyonu sunar.

Orada:

"Yıllardır yanlış ve yanıltıcı bir propagandanın etkisi ile batılıların bizden akıllı ve başarılı oldukları kanaatinden ve düşürüldüğümüz aşağılık kompleksinden sıyrılmamız gerekmektedir" der.

Millî Görüşün başlattığı Ağır Sanayi Hamlesi bu hız ve heyecanla devam ederse Türkiye'nin 5 yıl sonra Fransa'yı, 25 yıl sonra Almanya'yı yakalayacağını,2002 yılında ise nüfusun 70 milyon olacağını, millî gelirin 400 milyar dolara ulaşacağını, Büyük Türkiye'nin ortaya çıkacağını müjdeler.

Herkes büyük ilgi ve hayranlıkla dinlerken, o günleri hayal etmeye ve heyecanlanır ve gıpta eder.

Ne var ki 1980'de ihtilal ile bu hamle engellenir. (2002 yılında millî gelir 230 milyar dolarda kalır.)

Refah Partisi

İhtilalden sonra ilk yapılan 1983 seçimlerinde, Millî Görüş Hareketinin Refah Partisi, veto edilerek seçimlere sokulmaz Milli Güvenlik Konseyi tarafından. İhtilal Yönetiminde Kenan Evren Cumhurbaşkanı olur ve ülkeyi Milli Güvenlik Konseyi yönetir. İlk kurucu meclis oluşturulur ve geçici hükümet kurdurulur. Anayasa ve Cumhurbaşkanlığı halk oylaması ile dayatılarak kabul ettirilir.

Parti kurulması serbest bırakıldıktan sonra başarılı bir şekilde N. Erbakan kontrolünde hızla teşkilatlanan Refah Partisi, 83 seçimleri için müracaat ettiği hâlde sudan bahanelerle ve diktatörce bir anlayış ile seçime sokulmaz.

Sonraki seçimlerde Hükümet tarafından seçim kanununa % 10 barajı getirilince Refah Partisi seçime girdiği hâlde, bu sefer baraja takılır ve aldığı 33 milletvekili oyları sayılmaz ve ANAP'a gider.

1989 seçimlerinde birkaç vilayet, ilçe ve belde belediyesi kazanan Refah Partisinin bütün mensuplarını N. Erbakan âdeta nefes almadan çalıştırdığı için ve örnek belediyecilik bu seçilenlerde gösterildiği için 1994 mahalli idareler seçimlerinde büyük bir patlama yaşanır.

Türkiye'nin toprak yapısı olarak üçte ikisinin yönetimini 500 belediye başkanı ile teslim alan Refah Partisi büyük bir devrim yapar.

Çünkü N. Erbakan seçim öncesinde şu talimatı verir.

"Alacağımız Belediyelerin hizmetlerini öyle yürüteceksiniz ki, şehre ilk defa girmiş olan insanlar, hemen burada Refah Partili bir belediye başkanı var mutlaka diyecek. Farkı görecek, hizmetlerden gözleri kamaşacak."

1995 seçimleri geldiğinde, hükümetlerin bütün engellemelerine rağmen efsane hizmetler üreten Milli Görüşçü Belediye başkanlarının hizmetlerini gören halk, bu hizmetlerin merkezi hükümet ile de yürütülmesini arzu eder. Görülmemiş seçim çalışmaları ve kampanyası ile Refah Partisi 158 milletvekili ile, %22 oy oranı, 4milyon üyesi ve 6 milyon oyu ile seçimlerde birinci parti olur.

Bütün engeller, olumsuzluklar ve oyunlar N. Erbakan'ın cesareti, dirayeti, azmi, hareketi yeni bir zafere götürür.

29 Haziran 1996'da N. Erbakan 54. Hükümetin Başbakanı olur.

Hâlbuki Siyonizm 1897'de İsviçre'nin Bassel Şehrinde Teodor Herzel Başkanlığında delegelerini toplamış ve 100 yıl sonra Büyük İsrail'i kurmuş olacağız demişti. O devletin topraklarında Türkiye toprakları da olacaktı.

N. Erbakan kırk yıl Türkiye ve Dünya insanlarına Büyük İsrail hedefini deşifre eder, bu emellerine ulaşmasını engeller, öngörülen o tarihte 1997'de Türkiye'de Başbakan olarak Büyük Türkiye'nin ve Adil Yeni Bir Dünya'nın temellerini atar.

Bir önceki hükümet döneminde baş aşağı yuvarlanmakta olan Türkiye şahlanışa geçer, ülke insanları da dünya da şaşkın hâle gelir.

Çünkü kırk yıllık mücadele adamı, tecrübeli ve korkusuz azim sahibi lider görülmemiş bir performans ile kelle koltukta hem kendi çalışıyor hem de ekibini müthiş bir heyecan ve gayretle çalıştırıyor.

Bu, Türkiye'de ve dünyada deprem etkisi oluşturur ve bir yıl iş başında kalan hükümetin yıkılması için dünya çapında tezgâhlar kurulur.

Ve yine Yeniden Büyük Türkiye'nin, Yeni Bir Adil Dünyanın önü kesilir, çeşitli olağanüstü gelişmeler ile hükümetin düşmesine sebep olunur.

Millî Görüş Tarihinde, N. Erbakan'ın önü kesilmemiş olsa idi, Türkiye bugün gerçek bir dünya lideri dev ülke olacak, dünyaya nizam verilecekti.

Ancak beş bin yıllık planlı çalışma yine geç de olsa sonuç alır, insanlığın saadeti engellenir.

N. Erbakan ilerlemiş yaşına rağmen, hareketin başından bir an bile ayrılmaz, Millî Görüş Hareketinin son siyasi temsilcisi Saadet Partisinin başında ve görevde iken, son mesajını Milli Görüşçülere ve insanlığa verir.

Davasının uğrunda zafere kadar mücadele talimatı ile hayata gözlerini yumar, Hakka yürür ve cenazesi ile de dünyayı bir defa daha sarsar. Millet ve Ümmet O'nu hürmetle ve takdir ile uğurlar.

Ümmete, milletimize ve Milli Görüşçülere büyük bir miras bırakır.

3. Ders / Kavramlar

TÂĞUT - İNANÇ - SİSTEM

Tâğut kelime anlamı olarak "isyan etmek, haddi aşmak, azgınlık ve sapkınlık" gibi anlamlara gelmektedir. Yani tâğut; insânın isyan etmesine sebep olan her şeydir. İsyandan kasıt yüce yaratıcının emir ve yasaklarının terki veya terk edilmesine sebep olacak sistemlerin kabul ve desteklenmesidir. Bu bağlamda tâğut; gerçeği çiğneyen, Allâh'ın kulları için çizdiği sınırı aşan; düşünce, sistem ve ideolojiler anlamına gelir. Bu düşüncenin, sistem ve ideolojilerin, Allâh'a inanmak ve O'nun koyduğu kanunlara uymak gibi herhangi bir bağlayıcı kuralı yoktur. İlkelerini Allâh Teâlâ'nın kanunlarından almayan her sistem, her kurum, her düşünce, her davranış kuralı, her gelenek tâğut kapsamına girer ki bu durumda kavram tevhidin zıddı olarak anlaşılır.

Şöyle ki «kim tağutu inkâr eder de Allah'a iman ederse...» ifadesi, «Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur.» kelime-i tevhidinin bir tefsiri demektir. Demek ki tevhidin şartı Allah'tan başkalarını inkâr etmek değil, Allah'tan başkalarından ilâhlık vasfını kaldırmak ve bu arada tâğutları inkâr etmek, yani onları hiç tanımamaktır. Bu anlam bireysel olarak kişinin tâğutla ilişkisine işaret eder. Tevhidin tahakkuku Allah'ın dışında mutlak manada bir otoritenin kabul edilmemesi ile gerçekleşecektir.

Tâğut kavramının sosyal ve siyasal düzlemde ortaya çıkması en az bireysel olan kadar önem arz etmektedir. Tâğut, bireyde

tahrif edilmiş tevhit inancı olarak tezahür ederken, toplumlarda ise Hakk'tan uzaklaştıran ve Hakkın hükmünün yeryüzünde hâkim olmasını engelleyen bir sistem olabilir. Bu bağlamda yukarıda ifade ettiğimiz gibi ilkelerini Haktan almayan her sistem tâğut olarak vasıflandırılmalıdır.

Bu durumda tâğutla mücadelede iki yön ortaya çıkmaktadır. Birinci yön; kişinin ilahlık vasfını sadece Allah'a hasretmesidir. İlahlık vasfının sadece Allah'a hasredilmesi ise kişinin mutlak otorite olarak sadece yaratıcıyı tanıması ile gerçekleşir. Bu kabul aynı zamanda eylem de içermelidir. Zira kişi mutlak otorite olarak yaratıcıyı kabul ettikten sonra bütün hayatını bu ilke etrafında şekillendirmek zorundadır. Aksi durumda kendisi tâğutun taşıyıcısı olur. İkinci yön ise; ilahlığın sadece Allah'a hasredilmesidir. Bunun gereği ise varlığın ve varlığı yönetmeye talip olan sistem ve yapıların ilahi olana tabi kılınması için gayret gösterilmesidir. Bu çabanın başı tâğuti sistemlerin reddi iken; neticesi ilkelerini İslam'dan alan yeni bir sistemin inşa gayretidir. Bu gayret kul olmanın olmazsa olmaz şartıdır.

ŞUURLU MÜSLÜMAN OLMAK

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdülillah Müslümanız. Müslüman adını bize Cenab-ı Hak vermiştir. Kuran-ı Kerim'de "Siz Müslümansınız" buyuruyor. Bizi öbürlerinden ayırıyor. Öbürleri kim? Nefsine esir olanlar. Biz Müslümanız elhamdülillah. Biz, zor da olsa hatta hoşumuza gitmese de Cenab-ı Allah ne emretti ise O'nun emirlerine teslim olmuş kimseleriz. Onun için adımız Müslüman. Müslüman demek, Allah'ın emirlerine teslim olmuş kimse demektir.

Hepimiz biliyoruz ki, bu dünya hayatında imtihandayız, nefeslerimiz sayılıdır ve bütün mahlûkat mutlaka ölümü tadacaktır. Bu sebepten dolayı bu imtihandaki sayılı nefeslerimizi inşallah Allah'ın lütfu ile en hayırlı yolda kullanmak üzere bu dünyada imtihan oluyoruz. Bu imtihanı Rabbimiz nasıl yapıyor? Hak ve batılın mücadelesi şeklinde yapıyor.

En büyük şeref hakkın hâkim olması için çalışmaktır. Bir insanın iyi insan olabilmesi için başkalarının iyiliğini istemesi lazım. Bizim peygamberimiz (sav) "rahmeten li'l-âlemin" bütün âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Bütün âlemlerin iyiliği için gönderilmiştir. Yine bir hadis-i şerifte "İnsanların en hayırlısı insanlara faydası dokunandır." buyurulmuştur. Onun için Müslümanlık dini iyilik için gelmiştir. Müslüman olmak, 7 milyar insanın

dünya ve ahiret saadetini istemektir. Bu sebepten dolayıdır ki, bir insanın Müslüman olması için "La ilahe illallah Muhammedun Resulallah" sözünü yani Kelime-i Tevhid'i kalbinde manasını bilerek, inanarak söylemiş olması ve dili ile de ikrar etmiş olması lazım gelir.

"La ilahe illallah Muhammedun Resulallah" derken ne söylüyoruz? Allah'tan başka ilah yoktur ve Efendimiz (sav) O'nun elçisidir, peygamberidir. Böyle dediğimiz için Müslüman oluyoruz. İlah ne demek? Allah'tan başka ilah yoktur, "ilah" kelimesi Arapça bir sözdür. Arapça lisanı yeryüzündeki lisanların içerisinde en zenginidir. Mana bakımından en zengin lisandır, gramer bakımından en zengin lisandır. Bir matematik gibi ulema tarafından işlenmiş olmak bakımından en zengin lisandır ve de veciz bir lisan olarak da en zengin bir lisandır. Veciz demek, bir kelime ile birçok manayı aynı anda ifade etmek demektir.

İşte Arapça olan ilah kelimesinin içerisinde dört tane temel mana vardır. Bunlardan bir tanesi, "kendisine kulluk yapılacak olan" demektir. "La ilahe illallah" dediğimiz zaman aynen "iyyake ne'budu" demiş oluyoruz. Ya Rabbi biz ancak sana kulluk yaparız" diyoruz. İkinci bir manası ise kendisinden yardım istenecek kişi demektir. La ilahe illallah'ın bir manası da "iyyake nestain" demektir. Ya Rabbi biz ancak senden yardım isteriz. Üçüncü bir manası ise "rızası gözetilecek şey" demektir. La ilahe illallah'ın içerisinde "ve rızake matlubi" Ya Rabbi bizim matlubumuz senin rızandır sözü vardır. Ve nihayet ilah kelimesinin dördüncü manası ise, "kanun yapıcı" demektir. "La ilahe illallah" demek, Ya Rabbi hakkı ve adaleti en doğru sen tespit edersin, kanunu sen yaparsın, insanlara saadet getirecek nizamı sen bilirsin. İşte sen o nizamı bize kendi elçin, kendi sevgilin Efendimiz (sav) ile gönderdin. O senin elçindir. Bundan dolayıdır ki onunla bize gönderdiğin bu Kur'an-ı Kerim'deki hak ve adalet

nizamını sen kurdun. Bütün insanlara saadet getirecek olan nizam budur. Bundan dolayıdır ki ben senin bu nizamın yeryüzünde hâkim olsun diye bütün gücümle çalışacağım diye söz verdiğimiz için Müslüman oluyoruz.

Bunların hepsi La ilahe illallah kelimesinin içerisinde bulunuyor. Bir kere daha özetliyorum "İlah" demek; kendisine kulluk yapılacak şey demektir. La ilahe illallah'ın bir manası da "iyyakena'budu" demektir. Diğer bir manası kendisinden yardım istenecek şey, biz ancak senden yardım isteriz ya Rabbi. Çünkü kudret ve kuvvet sahibi sadece sensin. İlah kelimesinin üçüncü manası ise rızası gözetilecek şey, demektir. Biz ancak Senin rızası gözetiriz Ya Rabbi! Ve nihayet dördüncü bir manası ise kanunu sen yaparsın Ya Rabbi! Hakkı, adaleti, insanlığa saadet getirecek nizamı sen bilirsin. Onun için ben, bütün insanlığın saadeti için senin bize Kur'an-ı Kerim ile göndermiş olduğun hak ve adaleti yeryüzünde hâkim kılmak için bütün gücümle çalışacağım demiş oluyoruz.

Kur'an-ı Kerim'de Cenab-ı Hakk'ın bize bildirdiği hak ve adalet nizamını yeryüzünde hâkim kılmak için yapılan çalışmaya CİHAD denir. Onun için bir Müslüman daha Kelime-i Tevhid'i getirirken cihad farzını eda edeceğine söz veriyor. Ya Rabbi ben bütün gücümle cihad edeceğim. Bütün insanlığa saadet getirmek üzere senin gösterdiğin hak ve adalet nizamı, yeryüzünün her yerinde hâkim olsun diye bütün gücümle çalışacağım diye Cenab-ı Allah'a söz verdiğimiz için Müslüman oluyoruz.

La ilahe illallah demenin özündeki manalar işte bunlardır. Şimdi bir Müslüman, Allah ona hidayet vermiş, kelime-i tevhidi getirmiş, inanarak ve kalbiyle tasdik ederek, manasını bilerek ve de diliyle ikrar ederek. Böylece de Müslüman olmuş. Şimdi o Müslümanın üzerine hac farz oluyor. Hac farzı nedir?

Hakkı hâkim kılmak için çalışacağız. Emir böyle. Cenab-ı Allah bize bu farzı nasıl eda edeceğimizi bildirmiş. Cihadı bir

manevi ordu olarak, bir ümmet olarak hep beraber yapacaksınız diye emir buyurmuş. İşte biz bu sözü söyleyerek Müslüman olduk ve Allah'ın lütfu ile de La ilahe illallah toplantısı olan hacca geldik.

Neden hac farizasını başka yerde yapmıyoruz? Medine'ye gitmiyoruz, Kudüs'e gitmiyoruz da Kâbe'ye geliyoruz. Çünkü Kâbe Âdem (as) den beri insanoğlunun yeryüzünde ilk "La ilahe illallah" dediği yerdir.

Tevhid esası üzerine, Allah'a ibadet için kurulmuş ilk mabettir, ilk mescittir. Onun için Kâbe, La ilahe illallah'ın sembolüdür. Onun için yeryüzündeki bir buçuk milyar Müslüman koşuyoruz, Kâbe'de toplanıyoruz. La ilahe illallah bayrağının altında toplanıyoruz. Elhamdülillah, Kâbe'yi tavaf ediyoruz. Bunu yerine getirdik, şimdi Kâbe'nin bahçesindeyiz.

Arafat, cihad ordusunun talimgâhıdır. Burada üç milyon Müslüman bir araya toplanıyoruz. Bu toplanmamızın gayesi, La ilahe illallah Muhammedun Resulallah toplantısıdır. Yani biz buraya geliyoruz, Cenab-ı Hakk'a söz veriyoruz. Ya Rabbi senin Kur'an'ınla bize gönderdiğin hak ve adalet nizamı yeryüzünün her yerinde hâkim olsun diye bütün gücümüzle çalışacağız. Müslüman olurken bunu sana söz verdik ya, işte şimdi İslam ordusunun içerisine katıldık. Üç milyon kişi, bir buçuk milyarlık İslam âlemini temsil eden İslam ordusunun içerisinde bir asker olarak huzuruna geldik, yeryüzünde hakkı ve adaleti hâkim kılmak için senin gönderdiğin saadet nizamı yeryüzüne hâkim olsun diye söz vermek için buraya geldik. Yaptığımız iş budur.

Bundan dolayıdır ki bakın buraya, Arafat'a çıkarken "*Lebbeyk. Allahümme Lebbeyk. Lebbeyke la şerike leke Lebbeyk. İnne'l-hamde ve'nni'mete leke Ve'l-mülk, la şerike lek.*" diye diye geliyoruz. Nedir bu söylediğimiz sözlerin manası? Önce bir defa "Lebbeyk. Allahümme Lebbeyk." Emret Ya Rabbi. İşte senin

cihad ordunun askeri olarak huzuruna geldik, talimgâhına geldik, İslam ordusunun toplantısına katıldık. "*Lebbeyk. Allahümme Lebbeyk*" dediğimiz zaman burada ağırlık verdiğimiz söz, tıpkı La ilahe illallah'ta olduğu gibi "Ancak sana kulluk yaparız" manasıdır. "*Lebbeyk. Allahümme Lebbeyk*" dediğimiz zaman "Emret Ya Rabbi. Biz senin kulunuz, ancak sana kulluk yaparız."

Ondan sonra arkasından ne diyoruz: "*Lebbeyke la şerike leke Lebbeyk.*" ne demek bu söz? Ya Rabbi senin şerikin yoktur, sen tek ilahsın. İnsanlığa saadet getirecek nizamı ancak sen bilirsin, Sen'in bize gönderdiğin Kur'an'ınla, Sen'in gönderdiğin saadet nizamının yerine hiçbir başka nizam kurulamaz. Bu beşeri nizamlar insanlara saadet getiremez. Bak işte komünizm çöktü.

Bak işte Efendimiz (sav) bu Arafat'ta "Faiz kaldırılmıştır, faiz ayağımın altındadır." buyuruyor. Niçin? 1414 sene öncesinden bize sesleniyor. Sakın komünizm çöktü diye, faizci kapitalistlerin arkasına düşmeyin. Faizden hayır gelmez. Efendimiz (sav) bu sözü söylerken devesinden indi. Tembihat iyice yapılsın diye. Sakın ha! Faizcilerden hayır gelir zannetmeyin. Faiz kırk çeşit belanın mikrobudur. İnsanlara sadece zulüm getirir. Onun için faiz kaldırılmıştır. Ayaklarımın altındadır. Sakın bunu bir şey zannedip bu yola sapmayın. Size Kur'an-ı Kerim'de Cenab-ı Hakk'ın gösterdiği hak ve adalet nizamı yolunda yürüyün. Böylece hem kendiniz saadet bulun hem bir buçuk milyar Müslüman saadet bulsun hem de yedi milyar insanın tamamı saadeti bulsun.

Ondan dolayı buraya koşup gelirken "*Lebbeyk. Allahümme Lebbeyk.*" dediğimiz zaman "Ya Rabbi biz ancak sana kulluk yaparız." "*Lebbeyke la şerike leke Lebbeyk.*" dediğimiz zaman "Ya Rabbi senin gönderdiğin nizamın yerine başka hiçbir nizam saadet getiremez. Senin şerikin yoktur. Başka biri bunu yapmaya kalkarsa yapamaz. Ancak senin Kur'an-ı Kerim'de gönderdiğin

hak nizam, insanlığa saadet getirir." Bunu sabahtan beri söyleyip duruyoruz, ondan sonra ne diyoruz? "*İnne'l-hamde*" hamd sana mahsustur Ya Rabbi. Hamd ediyoruz, yani Cenab-ı Hakk'ın rızasını güdüyoruz. Yani bizim maksadımız senin rızanı kazanmaktır Ya Rabbi diyoruz. Sonra ne diyoruz, "*ve'nni'mete leke ve'l-mülk*" nimet ve mülkün sahibi sensin. Ya Rabbi! Onun için biz yardım istersek ancak senden yardım isteriz. "*la şerike lek.*" Senin şerikin yoktur Ya Rabbi!

Bu sözler La ilahe illallah sözünün birer tefsiridir. La ilahe illallah'ın içerisinde söylediğimiz dört tane manayı "Lebbeyk. Allahümme Lebbeyk. Lebbeyke la şerike leke Lebbeyk. İnne'l-hamde ve'nni'mete leke Ve'l-mülk, la şerike lek." diyerek tefsir ediyoruz, açıklıyoruz. Dört mananın dördünü de sabahtan beri tekrar ediyoruz. Ben şimdi huzurlarınıza geldim, neden bu açıklamayı yapıyorum? Şimdi bak, bu Arafat'a gelip, bu Hacca gelip, buradaki İslam ordusunun askeri olduktan sonra Allah muhafaza buyursun, sakın ha bu Arafat'a gelenlerden herhangi bir tanesi memlekete gittiği zaman faizcileri desteklemesin. Sakın ha gittiği zaman faizcileri desteklemesin. O zaman buraya gelmenin manası kalmaz.

Bak ben siyaset filan yapmıyorum. Huzurlarınızda Hacca gelmiş bir kardeşiniz olarak buraya niçin geldiğimizi, şu yaptığımız Haccın makbul olması için, şu söylediğimiz sözlerin gerçekte ne manaya geldiğini açıklamak için, bir kardeşlik vazifesini yapmak için bunları söylüyorum. Yoksa sen Hacca geleceksin, burada "Lebbeyk. Allahümme Lebbeyk. Lebbeyke la şerike leke Lebbeyk. İnne'l-hamde ve'nni'mete leke Ve'l-mülk, la şerike lek." diyeceksin sabahtan akşama kadar, üç gün, beş gün, on gün, bir ay; ondan sonra gideceksin batıl nizamlardan fayda umacaksın. O zaman burada yaptığın Haccın hiçbir kıymeti olmaz. Buraya niçin geldiğimizi bilmeye mecburuz. Buraya gelip bu sözleri

söylediğimiz zaman La ilahe illallah sözünün manasını daha iyi bir şekilde anlıyoruz. Ve bu sözün manası insanlara saadet ancak Cenab-ı Hakkın gönderdiği hak ve adalet nizamı ile olur. Bu gerçeği burada iyice kavramak için toplanıyoruz.

Allah'ın gönderdiği hak ve adalet nizamı yeryüzünün her yerine hâkim olsun diye üç milyon Müslüman, bir buçuk milyar Müslümanı temsilen işte buradaki bu La ilahe illallah toplantısını yapıyoruz. Senede bir defa İslam âlemi bu toplantıyı yapıyor ki bu şuur iyice içimize işlesin. İşte Allah'a şükürler olsun bugün geldik, üç milyon kişi İslam âleminin askeri, ordusu olarak burada Cenab-ı Allah'a telbiye getirdik. "Emret Ya Rabbi, biz senin cihad ordunun askeriyiz. Senin gönderdiğin hak ve adalet yeryüzüne hâkim olsun diye bütün gücümüzle çalışacağız" diye söz veriyoruz ve bu söz üzerine arzın her tarafına dağılıyoruz. Niçin? Yeryüzünün her yerinde Cenab-ı Allah'ın gönderdiği hak ve adalet nizamı hâkim kılalım diye.

Faizcilikten hayır gelmez. Bak Efendimiz (sav) işte burada, devesinden indi, Veda Haccı'nda bu öğüdü bize bıraktı. Sakın, sakın! Komünizm insanlara saadet getirmez de faizciler mi saadet getirir? Onlara aldanıp peşine düşmeyeceğiniz gibi, bunlara da aldanıp peşine düşmeyin. Evet, Cenab-ı Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de gösterdiği hak ve adalet nizamından başka saadet yolu yoktur.

Elhamdülillah, sabahtan beri bu gerçeği tekrar tekrar haykırdık. Bu gerçek içimize işledi. Şimdi buradan yeryüzünün her tarafına yayılacağız. Burada Hac farzını eda ettik. Gittiğimiz yerlerde tebliğ farzını eda edeceğiz. Her önümüze gelen insana bu gerçekleri anlatacağız. DAVET FARZINI İFA EDECEĞİZ. Sen de gel bizimle beraber Hakk'ın hâkim olması için çalış diyeceğiz. Cihad farzını eda edeceğiz. Hep beraber yeryüzünün her yönüne hak ve adalet hâkim olsun diye bütün gücümüzle çalışacağız.

Eğer bugün yeryüzündeki bir buçuk milyar Müslüman şu Hac'daki manayı kavrasa tekrar yedi milyar insan geçtiğimiz asırlarda olduğu gibi saadet içerisinde yüzer. Ama ne yazık ki Müslümanlık öğretilmiyor. Müslümanlığın gerçeklerinin öğretilmesi yasaklandı. Dünyadaki bir takım menfi kutuplar, dış güçler insanlığı sömürmek, kendilerine köle yapmak için, bir yandan Müslümanlığı ortadan kaldırmak için bütün güçleri ile çalışıyorlar, bir yandan da Müslümanlığın öğretilmesine mani oluyorlar. Onun için ben Müslümanım diyor, sonra gidiyor faizcilere hizmet ediyor. Haberi yok Müslüman olmak ne demek. Buraya Hacca geliyor, ama Haccın arkasından tekrar gidip faizcilerin arkasından koşuyor. Zannediyor ki hem Müslüman olurum hem faizci olurum. Olamazsın. Bak işte burada tekrar ediyorum, Efendimiz (sav) mübarek devesinden indi: "Faiz kaldırılmıştır, ayaklarımın altındadır." buyurdu. Sakın faizcilerin arkasına düşmeyin. Sakın batıl zihniyetleri desteklemeyin. Bu tembihatın yapıldığı yerdeyiz. Onun için bunun manasını çok iyi kavramamız gerekmektedir.

Eğer yeryüzündeki bir buçuk milyar (şimdi iki milyar) Müslüman, bunun manasını kavramış olsaydı, o takdirde bugün gördüğümüz zulümler olmazdı. Bak işte Bosna'da kardeşlerimiz, son Müslüman kalıncaya kadar katlediliyor. Hani öbür Müslümanlar neden bunu durdurmuyor? Neden Müslüman ülkeler biz buraya müdahale edeceğiz demiyor? Bak Almanlar, Hırvatlar Katolik'tir bunlara dokundurmayız, dediler. Hırvatistan'ı kurtardılar. Peki, bir buçuk milyarlık İslam âlemi neden Bosna'daki kardeşlerini kurtarmıyor? Çünkü ben Müslümanım dediği halde bugün Müslümanların çoğu Müslüman olmak ne demek bilmiyor da onun için.

Batılılarla birleşeceğiz deniyor. Ortak Pazara (Avrupa Birliğine) gireceğiz, bizim kanunlarımızı gâvurlar yapacak, daha iyi olacak

deniyor. Şu gaflete bakın! Şu şuursuzluğa bakın! Böyle diyen insanların arkasından da gidenler var. Hayır, Müslümanlığı öğrenmek bütün dertlerin ilacıdır. Onun için buralara geliyoruz. Onun için bu gerçekleri fiilen yaşıyoruz.

Bugün işte bak Filistin. Kırk seneden beri Müslümanlar zulüm görüyor. İşte Keşmir, işte Doğu Türkistan, bütün bu zulümlerin görülmesinin sebebi Müslümanım diyen insanlar, Müslümanlığın ne olduğunu bilmiyor. Onun için bu dertlerden kurtulmanın tek çaresi Müslümanlığın gerçeğini öğrenmektir.

HER DERDİN ÇARESİ MÜSLÜMANLIĞI ÖĞRENMEK, ŞUURLU MÜSLÜMAN OLMAKTIR. İşte biz Allah'a şükürler olsun bugün geldik, Arafat'ta şuurlanmak için La ilahe illallah Muhammedun Resulallah toplantısına katıldık. Burada Cenab-ı Allah'a söz verdik: "Emret Ya Rabbi. Senin hak ve adalet nizamın bütün yeryüzünde hâkim olsun diye, bütün gücümle çalışacağım." Şimdi Hac'dan döndüğümüz zaman vazifemiz, burada Cenab-ı Hakka vermiş olduğumuz bu sözü hiçbir an unutmadan, canla başla Cenab-ı Hakk'ın Kur'an-ı Kerim'de bütün insanlığın saadeti için gönderdiği hak ve adalet nizamının hâkim olması için çalışmak. Bu verdiğimiz sözü unutmayalım.

Cenab-ı Allah'tan niyazımız, bizim hepimizi şuurlu Müslüman yapmasıdır. Şu Arafat'a niçin geldiğimizi hepimize öğretsin. Yeryüzündeki bir buçuk milyar Müslümanın hepsi şuurlu Müslüman olsun ve yedi milyar insanın hepsinin saadetine vesile olsun. Cenab-ı Hak, Kur'an-ı Kerim'inde buyuruyor ki: "*Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz.*" (Al-i İmran, 110) Çünkü siz, Kur'an-ı Kerim'in hak nizamının müsaade ettiği emirlerle emredersiniz, onun yasakladıklarını yasaklarsınız. Yani yeryüzünün her yerinde saadet nizamının yürümesi için bütün gücünüzle çalışırsınız. Bütün insanlığın saadeti için çalıştığınızdan dolayı siz bütün ümmetlerin en hayırlısısınız.

Cenab-ı Allah'tan bu mübarek yerde niyaz ediyorum, bizi ümmetlerin en hayırlısı olan şuurlu bir ümmet yapsın inşallah. Cenab-ı Allah Haccımızı kabul etsin. Daha çok seneler hakiki Haclar yapmayı nasip etsin. Ve inşallah gelecek sene buraya geldiğimiz zaman Cenab-ı Allah önce Türkiye'mizde olmak üzere yeryüzünün her yerinde hakkın hâkim olduğunu göstermiş olarak buraya gelmeyi nasip etsin. Allah hepinizden razı olsun. Haccınız makbul olsun. Allah'a emanet olun. es-Selamu aleyküm.

(Necmeddin Erbakan,
Arafat konuşması)

KAYNAKÇA

Ahmet Önkal, Rasulüllah'ın İslam'a Davet Metodu, Kitap Dünyası.

Ahmet Özalp, Hürriyet (Özgürlük), https://sorularlaislamiyet.com/kaynak/hurriyet-ozgurluk, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Ahmet Özalp, Hürriyet (Özgürlük), https://sorularlaislamiyet.com/kaynak/hurriyet-ozgurluk, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Akın, H. (2015). "Eylediği Söylediğine Denk Düşen Lider: Necmettin Erbakan", Anadolu Gençlik Dergisi Prof. Dr. Necmettin Erbakan Özel Sayısı, 2, s.19.

Arpacı, I. (2015). "Kavramlarla Necmettin Erbakan'ın Siyasal Düşünce Yapısı", Anadolu Gençlik Dergisi Prof. Dr. Necmettin Erbakan Özel Sayısı, 2, s.19.

Cuma Hutbesi "Edep ve Hayâ" - 08.01.2016, https://www.diyanet.gov.tr, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Demir, D. (2017). "Erbakan'ın Türkiye Sanayileşmesine Yönelik Paradigmaları", 3. Uluslararası Millî Görüş Sempozyumu.

Dini Kavramlar Sözlüğü, "Haya", Diyanet İşleri Başkanlığı, http://www.diyanet.gov.tr, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Dinî Terimler Sözlüğü - İmam-Hatip ve Anadolu İmam-Hatip Lisesi Öğrencileri için - Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara, s.130.

Dinî Terimler Sözlüğü - İmam-Hatip ve Anadolu İmam-Hatip Lisesi Öğrencileri için - Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara, s.182.

Editör. (2011, Nisan). "Millî Görüş Hareketi Necmettin Erbakan, Siyaset ve İslâmcılık", Umran Dergisi, 200, http://www.umrandergisi.com.

Erbakan, N. (1991). "Âdil Ekonomik Düzen", Ankara: Dergah Yayınları.

Erbakan, N. (2014). Erbakan Külliyatı-I - "I. âdil Ekonomik Düzenin Temel Özellikleri", MGV Yayınları, ISBN: 978-605-62363-5-8.

Erbakan, N. (2016). "Davam (7. Baskı)", Ankara: MGV Yayınları.

Ersin, İ. ve Yıldırım, C. (2015). "İslâm Ekonomisi Çerçevesinde Necmettin Erbakan'ın Âdil Düzen Söylemi", AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2015, Cilt:15, Yıl:15, Sayı:1, 15: 143-173.

Esen, A. (2016). "Değerlendirme Oturumundaki Konuşması", Doğumunun 90. Yılında Necmettin Erbakan ve Millî Görüş Düşüncesi Sempozyumu.

Fethi Yeken, Müslüman Olmam Neyi Gerektirir, Ravza Yayınları.

Haram, http://kubbealtilugati.com, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Haram, http://kubbealtilugati.com, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Haya, http://kubbealtilugati.com, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Helal, http://kubbealtilugati.com, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Helal, http://kubbealtilugati.com, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Helaller ile haramlar arasındaki şüpheliler nelerdir? Neler bizi tehlikeye sürükler?, https://sorularlaislamiyet.com/helaller-ile-haramlar-arasindaki-supheliler-nelerdir-neler-bizi-tehlikeye-surukler

Helaller ile haramlar arasındaki şüpheliler nelerdir? Neler bizi tehlikeye sürükler?, https://sorularlaislamiyet.com/helaller-ile-haramlar-arasindaki-supheliler-nelerdir-neler-bizi-tehlikeye-surukler

https://sorularlaislamiyet.com, Erişim Tarihi: 18/01/2018.

Hürriyet, Özgürlük, http://kubbealtilugati.com, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Hürriyet, Özgürlük, http://kubbealtilugati.com, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Işıl Arpacı, Yrd. Doç. Dr., "Kavramlarla Necmettin Erbakan'ın Siyasal Düşünce Yapısı", Prof. Dr. Necmettin Erbakan Özel Sayısı, s.14.

İbn Haldun, "Mukaddime", Milli Eğitim Bakanlığı, 2/622, 1996.

İstikamet, http://kubbealtilugati.com, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

İsmail Yiğit, Peygamberler Tarihi, Kayıhan Yayınları.

Kadir Hatipoglu, "Tevâzu İnsanı Yüceltir", http://www.islamdahayat.com, Erişim T

Mustafa Çağrıcı ve Süleyman Uludağ, "İstikamet", http://www.diyanetislamansiklopedisi.com/istikamet

Mustafa Çağrıcı, "Hayâ", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, cilt: 16; s.554-555.

Mustafa Çağrıcı, Prof. Dr., "Hürriyet", http://www.diyanetislamansiklopedisi.com/hurriyet, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

Mustafa Çağrıcı, Prof. Dr., "Hürriyet", http://www.diyanetislamansiklopedisi.com/hurriyet, Erişim Tarihi: 06/04/2017.

O. N. Topbaş, "Emrolunduğumuz Gibi İstikamet: İlâhî Denge…", Yüzakı Dergisi, Yıl: 2009 Ay: Şubat Sayı: 48

Prof. Dr. Ahmet Ağırakça, Salahaddin el-Eyyubî.

Sugözü, İ.H. (2017). "İslâm Ekonomisi ve âdil Ekonomik Düzen", 3. Uluslararası Millî Görüş Sempozyumu.

Şamil İslam Ansiklopedisi.

TDV İslam Ansiklopedisi

Tuğrul, T. (2016). "Millî Görüş Hareketi'nin Temel Karakterleri", Doğumunun 90. Yılında Necmettin Erbakan ve Millî Görüş Düşüncesi Sempozyumu.

Turgut Akyüz, "İnsanın inşası-2: Kıyâm yani duruş ve istikamet", http://www.milligazete.com.tr; 28 Şub 2017

"Edep ve hayâ ne demektir? Bunları kimden öğreneceğiz? Allah'a ve Kur'an'a karşı haya nasıl olmalıdır?", https://sorularlaislamiyet.com, Erişim Tarihi: 24/04/2017.

"Helal ve Haram Bilinci", http://www.mihraphaber.com/haber/haftanin-vaazi-helal-ve-haram-bilinci-79834.html

"Helal ve Haram Bilinci", http://www.mihraphaber.com/haber/haftanin-vaazi-helal-ve-haram-bilinci-79834.html

"Recep Şentürk ile Mülakat: Çok Medeniyetli Dünya ve Toplum", Röportaj: Hasan Aksakal, Gelenekten Geleceğe, 2, http://www.gelenektengelecege.com, Erişim Tarihi: 22/04/2017.

"Recep Şentürk ile Mülakat: Çok Medeniyetli Dünya ve Toplum", Röportaj: Hasan Aksakal, Gelenekten Geleceğe, 2, http://www.gelenektengelecege.com, Erişim Tarihi: 22/04/2017.

"Tevazu göstermekle kendine güvenmek duygularını nasıl dengede tutabiliriz?", https://sorularlaislamiyet.com, Erişim Tarihi: 23/04/2017.

"Tevazu ve tezellül dengesini nasıl ayarlayacağız? Hangi durumlar tezellüldür, hangi durumlar tevazudur?", https://sorularlaislamiyet.com, Erişim Tarihi: 23/04/2017.

"Tevazu", http://kubbealtilugati.com, Erişim Tarihi: 23/04/2017.

"Tevazu", http://www.diyanetislamansiklopedisi.com, Erişim Tarihi: 23/04/2017.

"Tevazu", https://sorularlaislamiyet.com, Erişim Tarihi: 23/04/2017.

Yusuf Kerimoğlu, Kelimeler ve Kavramlar, Inkılab Yayınları.